ros phos nobilissimus eet. ac pris
cū paternāq; deor' religionē ca
tholice veritatis contēpserit: pti
acusantibus suū ꝓpositū respon
dere: partū nrā pro viribus suis
voluit confirmare. Itaq; i duas
vniuersū partes negociū parti
tus est. quarū prima que nūc
traducta a nobis est. qua illis
respondet. qui cū q; christianis
mihi erat acusabant ꝓpter nro
nē euangelicā: altera veritatis
catholice doctrinā appellauit:
Illud sane ptermittendū nō e
ne quis qm nōnulla i hoc li
bro nō absq; tue sanctitatis aut
oritate concedim⁹. qi traducto
ris transgressos officiū nos acu
set⁹. ante primi consuln tpa li
brū hūc ab eusebio editū fuisse
constat vpm. arriana hereſi ta
bocante ante tempus cōsuln labora
sse. Deinde patrū auctē li
benter secutū: sanctissē atq; pie
u. orthodoxa vixisse fert' eū a
pud grecos ab eo iussu prm sa
cro sce illius synodi symbolū
scriptū fuisse: qđ ita cōposuit
vt ad deuiendū absq; cōtrouersia
pernaciosa hereticor' opinionē
filiū dei genitū nō factū cōsubsta
ntialēq; pri cōstiterint ac ptib⁹ t̄
dixerint: nec tuā nonu sue qđq; ad
didisse aut inde aliqđ detraxisse
aut mutasse pres dicit. n solū
illud deū verū de deo vero ꝓ ra. si
genitū cē a pre nō factū cōsubsta
ntialēq; deo pri filiū ad refutacio
nē hereticor' sufficerent? qr tā de
ū filiū. prem vero. deū verū inter
hec distinguētes arriani ꝓdicabat
ne qm deū de deo ille dixit ansa
captarent. deū verū de deo vero.
pres interiecerūt. Hec res qm nō
nulla i hoc libro scripta inuenim⁹
ab arriana ꝑuitate nō aliena:
firmo nobis fiut argumēto ate
cetū illū sacratissimū hec illi cō
scripta. et edita fuisse. Quare sen
tibus tuo iussu aputatis: rosas
solūmodo latinis hoibus hac
traductione obtulimus

Explint plogus

Incipit liber sancti Eusebij
cesariensis episcopi de prepa
racione euangelica Ca. i

Quoniam.

QUm quid
sit xpianis
mus nesae
tibus aperi
re statuerā
hunc librū
quo euange
lice doctrine
veritatem approbamus vt ra
cionibus tuis adiutus adopta
tus optatū finem perueniam
tuo nōi episcoporū ornamentū
theodore dedicauī. Ac i primis qđ
nobis hoc euangelij significet
et qnā huius verbi ptās sit de

dauandū ēe arbitror. Euāgeliū
g̃ dicim⁹. qđ etiaꝫ atq; tēpꝰ
tibuit bonoꝝ q̄ certe supma et
magna sūt. ⁊ ex ātiq̄ssimis p̄dic
ta tpib; muy vo splendore sui
orbem illustrantia. vetis hoīb;
annūciat. q; nō cetas traducatq;
hui⁹ seli diuicias. nec breuem
hāc calamitosāq; vitā. nr̄ista
bilia corpis modas: si aūt. q̄
stellaīt substātie sūt. a q̄bꝫ ec̄
corpm bona q̄ ūbra sequēcia
dependēt. sūmā ꝑmāq; nobis
affert felicitatē: cui⁹ q̄ caput
religio ē. nō illa gētil. q̄ falsa
⁊ ficta erroiusq; plena nomen
emēita ē: si hec nra q̄ ipsaꝫ
rāi vitate appellatiōem adue
nit. quā aī ad vnū solū ⁊ vez
deū firmā stabilēq; iusione. ⁊
vitā q̄ mandat⁹ eius pagatur
ē asserim⁹: qua q̄dem ꝑ vita
amicicia ec̄ int̄ deū ⁊ hoīes
stituit. Amicicia vo vtilitudo
illa ultima. ⁊ felicissi⁹ finis. se
quit. q̄a supioꝝ dependet. ide
gubnat ac rursꝰ eo puēit⁹ ē.
Quid q̄ hec int̄ deū ⁊ hoīes
amicicia melius nob atq; bea
tius excogitari pt̄. Nōne vite
luc⁹ vitatis bonoꝝq; oīm ipse
fons atq; largitor ē. An non
ip̄e ut recta ⁊ sint ⁊ vnāt cui
sā in seipso explectit. Qua
ergo re dirigebit⁹ q̄ eius amicicia
ā adept⁹ ē. q̄ rez oīm creatorem
dilitate sibi iūxit. q̄ piem atq;
tutorē illū si assc̄pserit. Nō possu⁹
pfecto dicē q̄i oīa ō ad aīam
q̄ ad corp⁹ q̄q; ad ertna ꝑtinēat.
optime btissimaq; ib possideat:
q̄ dilitate primi⁹ deo facis bātissimaꝫ
ei⁹ aīciaam exacta exq̄sitaq; re
ligione ꝓfecit⁹ ē. Hāc q̄ saluta
rē hom̄ ad deū iusionē atq;
amicaā ab oīpotenti deo miss⁹
deus vbū q̄i luc⁹ infimis splen
dor vetis ānūciat. nō hic aut
aliūde si vndiq; vet⁹ ex gētib; ad
deū vez grecos sil⁹ ⁊ barbaros. oēz
seū. oēm etatē. dites ⁊ pauperes
sapiētes ⁊ itra. liberos ac suos
magna voce vocat: hortatq;
oī studio ac cura. ut deūm suscipi
am⁹. Nā sicuti eiusdē nature
atq; sōne nos oēs creauit: sic
rursū ꝛgnicōem ⁊ dilitatē suā
cōmūt⁹ oīb; ꝓposuit. q̄ grām eius
ex toto aīo explertūtur ⁊ colūt.
Hanc dei erga nos dilitatē xp̄s
q̄ ipse⁹ dei⁹ vbū est. ip̄e q̄ deus
nō respiciēs ad peta hom̄. si scip;
eis reuelatiās: vnūso sic diuina
exclamat septiua orbi ānūciat.
Venit nāq; aut ⁊ ānūciauit
pacē ill⁹ q̄ longe fuit ⁊ pacē illis
q̄ ꝓpe sūt: q̄ olī hebrei diuinit⁹
docti ꝑdicabant. Nā eni⁹ eoz

clamant. Recordabunt̃ & reuertẽt
tit ad dñm oĩs fines ter & adorabunt̃
coram eo oes patrie gentiũ: q dñi
est regnũ tie & ipe dominabr gentiũ.
Et mirs. Dicite q in gentib; q
dñs regnauit: etiã firmauit or
be tie q nõ mouebr. Judicabit
populos in equitate. Letent̃ celi & exultet
terra: & intonet mare & plenitudo eius: gaudebunt
agri & omnia que in eis sunt: tũc exultabunt
ligna saltuũ a facie dñi: quia uenit. Quoniã uenit
iudicare terrã: iudicabit orbem terrarum in iustitia
& populos in equitate. Hec & his similia
de aduentu saluatoris nri ihu xpi p̃dicatores prenu
ntiant. Hec p̃dicta oli & expleta
ta a filio dei uiuo omnem gentium uocatio
nem ad uitam fidemq; agnoscere: uerbum
dei q̃d nuper de celo didicit opa q̃
fecit multo ante p̃dicta nobis an
nunciat. Caplm primum.

Sed sentio me ipetu q̃dam
animi & desidio animum p
cucurrisse. Intra ei q̃ nimã
formem: q solent obuia refu
tandi cupidi sunt. Nam cui multa
nõ noue christiane religionis: si ipsi
donata fide uim fidelem appellant
susceptam excolere: iure nos qui
ueritatem euangelicam argumentis
signis atq; uestigiis approbare his
libris aggressi sumus: ad ppositum
suscepta negotium rudendum. ad illa
prius me putaui: q uel a gentibus
uel a rudibus & maxime a curiosis
nobis solet opponi. Nec ei aliter
arbitror: ordine eto ac serie oratio
nis nr̃e progredi posse: q si prius ea
q ad euangelium ueritatis iter parare
& his q a gentibus ad nos ducunt̃.
aptiora esse uideant exponamus:
deinde promissa & prophetis ydo
nea q ad ueram saluatoris ac dñi
nr̃i ihu xpi agnitionem adducunt.
diligenti & explanemus. Huius ergo
negotii ab illo tempore sit. q tã a gen
tibus q̃ a christo q̃situm re nr̃a
q̃erent dici possent. Quereret enim
aliquis profecto: q dñm gentium homi
num q̃ hec scribere aggrediamur.
utrũ greci an barbari uel si q̃ alii
th̃ inuenti neutri: et q̃s populos nos
ce profitem. nõ dico nouit. nam id q̃dam
uana uoce clamitant: sed nunc
di modo ac secta. Nec ei nouerint
gentilium superbas religiones: nec
uidemus nos moribus nunc uidemus.
Ad q̃ hoc mõstri e. a q̃nã h̃ est
noua uitandi ratio. Preterea quo
ipi nõ erubuit ac deorum omnium
a: q patrios mores patria iura
patrias cerimonias q̃bus gentes oes
ac ciuitates retinent retinere atq;
abiecerit. q saluatores ac benefi
tores deos spreuerit. Et q̃s deos:
Nos uidelz q ab ignaro seculo apud
omnium homines tã grecos q̃ bar
baros per regiones ciuitates agen
tes festis ludis ac cerimoniis ab oĩbus regibus tiranni

ꝑlis. ꝑlis. legulatorib; hoz ant̃
atq; colūt̃ ac coz loco ipia ꝺ̃a
ac scelata ām mant̃ t colūt̃. Q̃
isc̃ venia digna. a ꝓcib; q̃ cru
ciata ꝺ̃q; supplicū nō mēt̃.
q̃ ꝑria neglexert̃? t aliena sig
mēta spurt̃ fedisq; iudeoz fabu
lis nra elegerūt? Aut quō nō
extrema ꝑnitate sīt. q̃ tā sacrile
gia relīq̃rūt? ac fatuā t omib;
tōis iopem fidē munis gentib;
inimicā ac ipiā elegerūt? Nec
ꝑ iudeoz deū scdm coz cerimo
nias. n̄ gētiū religioēs colentes;
sanctitū ac īnocū iter sīpos t̃pus
exercūt. Dz hec ꝺ̃ ex gētib; ali
q̃s nec sua nec nrā recte itelli
gētes: de nob dicē potūt. Hebrei vo
ipī ip̄s de nob forsan aq̃rent? q̃m
ā alienigene sim? sic scpta sua
nīl ad nos ptinēte ipudent̃ abu
timī: ut nos i sua nobilitatē in
trudē ac ipos a patrijs t ꝓpijs ri
tib; ertrudē conem̄. Nā si xp̃m
dīm̄ oia ail' ventuz ānī multa
stia scptī est. si iudeoz ꝓhete ad
uentū ip̄i ꝓdixert̃. q̃ t̃ saluato
rē t regē iudeoz nō gētiū ipsū
futuz ꝓdicart̃? si tandē aliq̃
ꝺ̃a melioza dimoz aq̃ scpta
pnūciat. ea q̃s iudeis nō gētib;
scpta fuisse? Itaq; nō ītē nos
facē q̃ hec obmudiam? t q̃d
t̃pus ē que iudeis ꝓ̃ errores
suos i modā vētura scribūt. ea
tā ipis acciduisse asseram? rep
missiōes aī bonoz i nosipsos trās
ferim? t q̃s mēte capu hoīs ē:
p̄ dicta felicitatē ꝺ̃ suadib; legem
nob ipis attribuim? t ꝺ̃atas ab ipa
lege cerimonias ꝙbam?. Cam

His cetisq; h̄modi cū m̄.
ad isq; nos utant̃: age iā
deū om̄ psalvatorē nrm ꝺ̃bū
ipsū q̃ ꝓpheticē innocates ꝑmū
i nos argumētū suū refutando
calūniatores ꝓpos ee ondam? q̃
nīl nos ꝙbare posse. si exptes ra
tionis fide ꝑsuasos asserūt? idq;
tā ex his ꝙbacoib; q̃b; utim̄ cū
ad religionē nrā gētiles ꝺ̃ruūt
redarguem? q̃ ex his q̃ vl scri
bēdo vl viua voce ꝓfendo. t aut
ꝑuatī ā public disputādo ad
iūctus opponim? t ac miltomq;
ꝓ his q̃ libros. q̃ hoc totū euan
gelice vitat negotiū ꝺ̃tinent̃.
Deam ei dei ac celestia bñficia
ꝺ̃nī nr̄i ih̄u xp̄i filiū dei salua
torē nr̄m nobis ee collata plib;
ac ꝑspicuis argumēt̃ h̄ tractat;
ꝙbatuz se pollicet̃. Nā cū prīm
mōz meoria nōnulli adisq;
gētiles opponētes ac eis rndētes
alij ꝺ̃nas scpturas exponētes
alij vitat dogmata sbtilī xpo

baltres mlta reliquit? iure nobis
hic modi cu libentes iudam
adiuenit e: quus pmi oim fuer
ille apls paul? ybabilitate oem
cauillatoa longe abiacs. ac
certas assens ybacoes aut. Emo
ac pdicatio mea no est in psuasi
bilibus humane sapie vbis: si in osten
sione spus et virtut. Et ihs. Capiam
loqm inter psctos. Capiam aut non
huius seculi neq principu q destruunt:
sed loqm sapiam in mysterio absconditam
Oretea sufficietia mea ex deo:
q nos habilitauit ministros no
ui testi. Ho iniuncta q obis nobis
preceptu est. promptos ce ad iudeu
cuq; uenem a nob de spe q in
Certu est q saluatoris nri pdixe
risse doctina sua in testimoniu omni
gentiu p uniuersu timq orbe pdicata
tu in: et eratq; q postea uirtute sua
uirtuta e iuncta atq; inexpugnabile
fore. nec unq futuru ut a morte su
pareret: si firma fore sp atq; immobi
le. tanq; in lapide stabilita atq;
fundata. Cui dinationis effectu;
cum impudentissima lingua vana
dicentes profecto arce pt. Qs ei
no fatebit. ai sic apte rez euentu
dinationu equaat. dei virtute no
natam humana illa fuisse: q et
futa hec prudenter et repta profecit
q vobis pdixerat. Ni ei sui euangeli
is fama totu ab ortu ad occasu
orbe impleuit: omesq; gentes adue
xerit in deu pdicatio sua. Erat
ec hoc nore ab ipo donata ut
deus esset. ac usq; ad ultimu sex
uiroq; orbis glificata iuste ac
fulgore orthodoxe fidei splendet
neq; hostibus tergu dat. neq; pne
tanus morte cedit: qui pauca
uba q ille uoluit deus. Duq la
pide edificabo ecam meam: et porte
inferi no prualebunt adiuus ea
Cui ait alia. q multa a saluato
re nro pdicta: q in suo a nob
collata loco. et rez euentibz accu
modata. uera de ipo nium; osti
dit opione ac fide. Ne a nob
hoia no sunt retinenda ad catho
licam uitate. ybanda hebice scp
ture testimonia: qbz ani mille anos
iudeoq; ybice doctoq; homi pisca
tione uniuse uite hoim affuturu
pdicates: appellacone xpi nore
ipo erpserunt. et aduentu ei in car
ne. modu et ipsu. q doctina eius
ad oes gentes puenuret pdixerut
nec tacuerit futuru iudeoq; infi
delitate: et qui adiuit quim factum
et ips penas paulo post ecnt da
turu. q uibs eoq; extrea obsidione
cadet regnu q suu oio cessabit
ac xpi ad oes gentes dispsi sus
tinet ac hostibz pretio seruirent.
Que oia sicut scpta st: post ad
uetu saluatoris nri euenisse

ſpiauit. Oretca q̄s ꝓphas au
diens poſt xp̄i aduētū uideoꝝ
abiectionē gentiū uocationē a
pte dicētes futurū: nō admira
bit aī uideat res ip̄as ꝙ doctrīa
ſaluatoris nr̄i oracul ipſoꝝ ad
unguē quadrare. Q ſaluatorē
ei nr̄z fauꝰ eſt. ut ex oī gnē hoīz
pne īmūabiles ſpretis ydol' unū
ac ueri dei agnicōem religionēq;
ſuſcepint. q̄d ita futuꝝ deus ora
cula ꝙ alios ꝓphas testant
ꝙ ihēmiā maxīe ubi dicitur.
Dñe ds nis ad te gētes uenient
ab extīmis tre ac dicēt. Q falſa
nr̄i pres ydola poſſederūt: nō
erat ī ipſis utilitas. Di facient
hō ſ ipſi deos: Ner ergo eſt dn̄s.
Ner g̃ uoluit ſui fidei nr̄i ueritatē
aſtruēre: nec humāa uirtute ſed
a deo p̄dicta ꝙ ꝓphaꝝ oraculis
ſcpta ondit. q̄d hec a multis
uarijs ac gētiū principatibꝫ libe
ros q̄q; ſuos hoīes uaticinat.
Itaq; oēs gētes antiq̄tus
multi reges ac tyrānī urbes ſe
ſingulas teneīt. ac alij ꝓuīc
alij pauas regēt: q̄ ex re bel
la ubiq; fremebāt. ciuitates
depopulatōesq; urbiū ac gentiū
idies fiebāt. plenaq; erāt oīa
ſuiture: uīi rogebant uicinā
ſil' q̄ agreſtes ab ineūte ſtatī eta
te ad militarē opam dare. ac
ſpe q̄ ubiq; p uicē aliꝰ aliꝰ armis
ati ꝓdire. q̄ ultimo xp̄i p̄nūcia
de q̄ ſcriptū eſt ī diuīs oraculis
oriet̄ ī diebꝫ eius iuſticia q̄ mul
titudo pacis. Q flabūt gladios
ſuos ī uomeres q̄ lāceas ſuas in
falces. nec eleuabit gēs ī gentē
gladiū. nec exercebīt ultra ī p̄liū:
ꝙ ex euentis uba ꝓphaꝝ ſcire
ac oīb; p̄napatuū multitudo ceſ
ſauit ab augusto ī ipſo tpe ī
carnationis dñi nr̄i rōnoꝝ
ipio ī monarchiā reducto. Ex
illo aūt tpe uſq; ad meos nraz
nō inuenies ita ꝓlos ꝓlis oppo
ſitos fuiſſe: nec gentē ullā ita
ī aliā inſeuiſſe. nec humanam
uitā oīm cōfuſione uexatā. ut
paſſi p̄ius fieri ſolebat. Aequa
quō magis nouē digniū ānī
tatione. ſi q̄s ita ſecū attente
rogitet. cur nā priſcis tpib; q̄n
dēmones oīm gētiū dñabant
ac ſummopē ab oīb; colebant. ta
to alti ad altos furore ab ipis
dus ſuis ſatani ferebant. ut
nūc grecos nūc egiptios nūc ſy
rios nūc rōnos nūc ſe bellare ac
ſeuos deſtruē regiones ſuas nr̄
ſibi ciuitates obſidionibꝫ deſolare
uidēs ſic hiſtoriis ſuis ꝓſpicē:
ſimil uo atq; puſſima ꝙ pacifi
cētiſſia ſaluatoris nr̄i doctrīa
appuit. multoq; cultꝰ deoꝝ labe

bat bella cessabat ⁊ vniūsi hoīes
gentis a magnus mal atq; pcul
repserat. Ad maxi ego dire
ac ineffabile sue ytutis signū dicā
nō dubitauerī. At vō ex sui p
dicatione ēptū hoīes p̄fecerīt
ēptāq; utilitate & huiusmodi ase
cuti sunt ipsis oculis cernes: si atte
deris nusq; alias i nicena hoīm
ab aliquo illustri viro a ꝑplo fem
i mū suis diuulgauit vbis atq;
doctina ꝙ vniūsū orbē trāsfusa
ut omī iura gentiū tē atq; hūa
nitas scheat. Illa ipa nisi iuma
ā aīi aduentu sui tetra fedā
inania erāt. Nō ei ia ꝑse q̄
aīi secuti sūt mēs suas nefand
mēdaīs deposuit: nō hūanis
vestīt carnibus sathe q̄m ad
eos usq; pdicatio xpi puenit:
nec christos falsa religione ēpulsi
ingulāt filios. Nec etē ac talia
pene infinita: hoīm q̄dā vitā
verabāt. Nassagete ac derbi
ces ꝓpinquos atq; affines suos
q̄ senectute ꝓficiebant miserimos
putasse tradit: ac ideo īmolat
carnes cū ossibus plenis festinā
epulabant. Ibarteni vinos
seniores suos ꝓpinare: hūma
ni tapari gnū aluū: cuspiq; ca
nibus ꝓicere solūt. Nunc quide
octa religiosissie primus fruebāt:
nunc vō sola euāgelica vbitate
ūdiq; tm̄ letissima hī pestis
explosa ē. Quo vō mīme dy pn
tanē aut īania ⁊ sūda silach
malefica dēones ipis hītantiū
a ptes mūdi q̄ ꝓpiciūt a mor
tuoꝝ hoīm ubie a q̄rūq; aīa
tuī noctissima. si ꝑ hīs oībus
vna saluatoris sola doctina ꝙ
sil' grec ac barbari q̄ nō ficto
cio vbū xpi audierīt ad tāta
phie puenisse ut solū vē deū rege
ac dīm cēli ⁊ tre sol' stellaq; to
ciusq; mūdi creatore colāt atq; se
ꝑtur? q̄q; ecte vbis conati sic
uisē ut vel oculos obtenāt ne q̄
nupiditate tracti tpīt videant
ꝙ ab ipa mēte oem aī morbī
depellāt ⁊ hec oia q̄nāmodo aī
debit negare ēssp̄ā nō ee felicē
vitē. At vō apīō nē pare oīo
laudant tm̄ a puero absūt:
q̄m ab ipo nō esse ūmundū au
dierīt: sed oī mercimōdo abiecto
sufficē hoībus ita ⁊ nō: aq; ner
i cōtidiano sermone īania vel
pfīx sed ita diligēt ⁊ oībus tepīs
custodīt: ut nē falsū nē inuti
osū nec tpe i labijs vbū habe
q̄m ille dixit. Deo oī otioso vbo
rem dabit ⁊ die iudicij. Ihor
quā phoꝝ vitā nō erubit.
Adhec ex ap sil' vetī ⁊ mūabilē
vi ⁊ mulieres seniores ac puer
sui ⁊ uiteri nobiles atq; ignobi

les docti simul atq; idocti ī oī
ab ortu sol' ad occasū loco ubi ho
mines hītant totidie ferme ad
capiendā disciplinā xpī · qua
nō solū a turpi facinore vel
a cogitatibz ītonestis abstine
q; ventre ac ea q; sub vētre st
domare doceat · sluāt · qd' vni
usi ī dina praq; disciplina er
cent · gr̄elso aīo ītuncias
fre nullā vindictā appetere
uā · appetitū oēm temerariū
sipare ac vincē · idigētibz de
re sua offre · oēm hoiē; mire
nate · fris ac gn̄ loco dilige
Ner oīa si q̄s sil' collā ēsidet ·
nōne fatebit · maxīa · sola
ve bona dei ee hoīb; pdicatoe
xpī oblata · nec ab alio q;
ab ipō potuisse vniq; hoīes hui
vite felicitatē reape · Illud
vo q̄le ti videt · q; vnū sū gen
hoīm nō cou solū q̄ aliq; hūa
nitate pditi sūt · vel ee aude
hssiō · · ī extremis orbis tre
hītantiū ab īmanitate rece
sit · ac ad opiones vē phie
īducti est · Qs ēi nā īmorta
lē ee aīaz nō credit · Qs nō
spet ee apd' deū cū nate · ores
serim · vtutū depsita pmia ·
Qbz īducti nī hāc vitā oīo
ita ītēpserīt · ut pscos · illusū es
phos mulierculas putes · si ad
hos ferās · ludiq; puerq; non
iuuta existimes oīa q̄ de itene
da morte · verbo aut ereplo pse
phi docuerūt · fere apd' nos atq; ī
fātes viriq; barbari · idocti phi
dicēt · salvatoīs nrī vtute ad
mūāte īmortalitatē nre opione
re lōge magis q; verbo vera ee · yp
bauīt · Q; magnū ē illud · q; oēs
gētes nō aliūde ēsse a doctina nri
salvatoīs · q; a fide dei ee · que
vera · sp̄iciat atq; gubnet · dicta
nrā · nec ē nā aliqs · q; nō accipi
at doctinā de iustitia · et iudicio dei
ut nō fateat · caute · idcirco vnē
dū ac lōge a vitijs ee · fugiendū
Q; caput brīsimū · oīm · q; a sal
uatoīs pdictatoe xpī adepti su
mus · finale · agnoscere · si talē tā
p̄ste · voluptē · fruende · q; oēs · q̄dā
hoīes · deoīm · aribz · p̄mebant
diligēt · aīo · volueris · Vez · q̄m
uta · nata · sint · agnoscere · est · ut · hoīm
gen · vōs · nō · erpas · illā · vniu
rē · aggrediat · ī · suasione · īdu
cā · credat · si · p̄futurū · nō · temere
ad · mā · fugietes · ac · maxīe · ridi
culū · q̄ · ad · veram · religiōē · īuocā
dam · fidei · remediū · adhibem · ·
hortātes · suadētesq; · ut · de · pudica
a · dei · de · īmortalitate · aī · de · be
ata · vitā · nōmia · q̄ · a · spe · atq;
fide · solū · dependet · · rē · sentiant
Nā · medico · a · quib; · cauendū

ullā qspiā vnq̄ suspicet

ꝛ quib⁹ utendū ꝓfuler⁹ ꝛ nisi qđ
credat pāꝛ si penna ipsi⁹ ferre
potit: nec pl⁹ doctor discipul⁹ q̄
nō credit utilitatē q̄ndā a doctꝛ
na se ꝑfectiores: nec ꝓhīc secta
si antea credidit omodo sibi fu
turā. Ita diūsa suasione ducti
ac fide alij epicureoꝝ attrahūt
voluptate alij amice vite dul
cē āmirāt: alij platonē ꝓpo
nūt alij aristē: nōnulli stoicos
diligent sequūt. Sic artes q̄
alij aliās q̄uis oēs medie sint:
meliores honeſtioresq̄ si utilit⁹
ꝑsuasi crediderit. Itaq̄ videbis
rei multitudo ab alijs ab alijs
maturire ad edificādi studiū cē
ꝓpositū: agricultura alū exerct
ac semē sulcas agroꝝ amittit
mortuū reuiuiscē posse non
dubitat. Cui q̄ āmirāt cū
sic vnūsq̄ vita hōm duob⁹
his fide ꝛ spe gubnet: si nūa
ce q̄ sola aīe ꝺducūt multis
fide tm̄ tradūt quē roē altio
ra ascē nō possūt. Nōnullis
ad fidē rō q̄ ac doctina ſbtilior
amurit. Duc enī breuit⁹
q̄ fidamēta iacta st ad pmā
amisacōem rideūdū: ꝛ q̄ riu
mꝰ q̄q̄ sumꝰ dicendū. Nūq̄
g̃ negaturos scaā q̄ hec rasūm
grecōs nos ce patōs ꝓmoſſe gre
cie Deoꝝ aliq̄ tenuisse: qđ nūc
respuimꝰ atq̄ abominamur iuda
ios attendentes scripturas a q̄bus
q̄uis plima mē religionis ſce
mica colligamꝰ: fatem⁹ tm̄ ſe
rimonias iudeoꝝ vnedūq̄ mo
rē nō imitari. Si nō videbūt
h⁹ alīd nob⁹ rē ꝺfecta: q̄ si tā
ipā q̄ a maioribus nris acepimꝰ
q̄ iudeoꝝ ꝓfectus ꝺbutes i me
diū ut oīb⁹ patēat ꝓfectꝰ.
Sic ei fil ꝛ euāgelice doctine vbꝰ
extabit: si aīa oculos oīm pone
mꝰ a q̄bꝰ ꝑ ipsā erroribus sumꝰ
liberati: et ad h⁹ qua roē inde
oꝝ scripte amirātes pīte coꝝ
vitā reuisam⁹. Postrēo q̄ rō
euāgelij sit: q̄ ꝓpe atq̄ sincē
xpiānismꝰ dicat: q̄ nec gē
tilium nec iudeoꝝ: sed noua q̄
dā ac vera religio ab xpō sal
uatoꝝ noīe appellata. Age
iā pmū oīm priscas ac pmas
vꝰq̄ theologias ꝑ singulas
usq̄ i pnias vbes diuulga
tas: ac ꝓbas sapiētū ꝓhoꝝ de
dijs de ꝛbus cōe mīdi opiones
ꝑspiciam⁹. Hīc ei ingnosc⁹
rectene ipā spreuim⁹ an nō.
Scriba āt nō mea. si coꝝ ꝓfoꝝ
q̄ apd eos studiosissē rē hūa
nāq̄ dinaq̄ fuerē vba: ut
nemo a nob⁹ ꝺmentam
fictamq̄ narrari fabulā
suspicari possit. Cap⁹ iij.

Diodorus q̄ sicul⁹ vir
apd̄ grecos clissim⁹ q̄ppe
q̄ vniūsā hystoriā ad vnū ūmo
dissimē corp⁹ collegit: statū mundi
tū de origine hoīm exscripsit. De
prima vō hoīm origine ut a nā
libi⁹ hystoriis colligit hinc fue
rūt opiones. Nā alij cū mūdū
ingenabilē atq; incorruptibilē puta
uissent: genꝰ q̄ hoīm spōtaneū ee
asseuerāt: vtā nūq̄ ūcauū ipoz fu
isse arbitrati sūt. Alij cū ingenabilē
atq; corruptibilē putarūt: hoīes
q̄ appositē ēis tpibus ceepisse aff
matūt. Vnā ei aīa ūcauū om
nib⁹ vtibus ac sil⁹ rōnis forma fuis
se. postea dissepatis diuisisq; mo
libus vniuersi ordinē mūdi exspē
uerāq; motū huiusse etnum.
aut ptē quidē ignea ad supio
res ascēdisse ptes sursū sua ppē
leuitatē natura sp tendēte: q̄
ex eā solē ac stellas q̄ multitudiē
uolumē toti⁹ cōtuleri. Ptē aūt
humidā atq; tristē vna cū hu
mid⁹ ad īma ppē grauitatem
loca dīdisse: quā ptē etnum
lōgo tpe i scopa uoluta maīa
ex humiditate ex diuersis tūi
tuosā ac tenerā dereliquisse q̄ppi
mū postea q̄ solaris calor ex
eā humorē exhalatū fuisse dem
supfluā caleta plibus i locis
exsiccatōem humidi ee sentiū:
ex q̄ ut ee mūt i paludibus fi
solet cū subito ad tūi ictū frigo
calor grauisset aīalia mortalia
fuisse. q̄ noctu a cōtusa ca
ligine alebāt. i die a calore
solidiora nōdebāt: ac postea
suffiatēs iā exitū exscutu
erupisse ab illa collumne va
rias hoc aūalū formas. Ex
calidiora leuioraq; ad altio
ra loca grauisse volucres appel
latione nūcupatas: siccioza vō
ac grauioza spentibus ac tūcis
inuāta. Eode q̄ modo humi
dioza i exitaneū sūpios loci
afluxisse aq̄tica nūcupata:
et sic aūaliū diuisa gna pduc
ta fuisse. Terrā vō postea maq;
sole ac ventis exsiccatū nō ex
pstioribus pduce posse: ac ideo
ex mutua seminū nūctione per
fūoza gnant. Hāc ee ita
se hūsse tragicꝰ ee euripides
anaxagore physici auditor
et fabula quā menalippē nōiat
his vbis testat. Vna celoq; oli
ac tūs forma: si sepatis dcta
i luce tulit. Volucres ac feraꝝ
sil⁹ arbores gnaq; natura
mortaliūq; genꝰ. Vter de
rez origine prima a priscis ac
ceptimꝰ. Cū q̄ diuisio rarissiq;
et ptibus orbis tra; ita pducti
sint hoīes i nō tuncia vna

cadeq; una lingua nequierunt.
aũ alie alibi vocabula rebz ipo
sita sint. Et pmos qđ hoies
nulla re utili a arte ad hũ ad
mundũ inuenta: fert Ialonios e
vitã egisse nudos absq; tegmine
atq; tecto. Qua de re multos
frigore atq; estu nonnulli etiã
iedia periere passi: sed paulatim
exercitia rez doctre. ad spelea
premere refugę fruges depone
didicerit. Igne deide adinuento
artesq; ad mundũ nectarie i
digestia z usu hoibz duce ac
pncipe sẽ excogitate. Hyc nob
ille sophor dyodoꝝ de origine
mũdi z pma hoim vita breuit
retulit: i quibz nulla dei men
tio fit casual qđa vnusq;
pducto erirat. quibz agrua
oes fine gentiu phi assyerut.
Quoz opiones si diligent i
spexis: a vanis qbusdã fratu
usq; rectum pfectus tuere.
Qđ ut facilius face possis: a plu
tarcho tractas ti aĩ oculos
ponã. Tu aũ alterã dubitatẽ
eoz tenũ assida. Cap. v.

Thaletã ferut pmũ oim
pncipiũ aq; posuisse z
ex ipa acta ee: ac i ipsã demũ
deuenire arbitrat. Post eũ
anaximandrũ thaletus sodalẽ
ipm infinitũ rez oim gnãtoꝝ
atq; coruptoꝝ cãm dixisse. Na
ex ipo aut celos segregatos retos
q; mundos nuo infinitos: coru
ptioz vo z gnacem multo pri
or infinitũ arbitrat. Solis i sepis
uolut. Hic rotundã formẽ
tra assert: taleq; pfunditatis
ut ad latitudiez pfunditas tra
pz inemat. Aut ptẽa spmatis
mos vires er spitio calido ac
frigido i origine hui mundi
fuisse decisas: ac relicq; ex fla
mea pila aere hũ circũ cin
uoluta ut testa nucleꝝ dirup
ta z i qsdã circulos erupta
sole ac stellas effudisse. Ad
hec hoiem primo ab alijs alia
lib; natũ. Na alia mĝ vi
demus cito postmodũ nata sut
ad pria pabula p se venire;
hoiez vo diutina ege lactacie.
Quam ob rem primus inquit ab
alijs natis aliozq; more serui
fuisse: nullis educari potuisse.
Per anaximandrũ. Anaxi
menes aũ principiũ rez aeri
opinat: aque gnic infinitũ qđ
tantis finitis aut: cui densa
tione ac rarefactõe acta gigni
arbitrat. Nam vt ab ethio
ce dt: tra er aere. Effigiato
primũ oim stratã lata magis

idco nō absq; re sug aere ni
ueri. Solē vo ac lunā ceteasq;
stellas a tra ortū hre. Itaq;
sile tra ē aut: velocitate motꝰ
caliditatē assentit. Xenopha
nes colophonius nouū q̄dam
ut̄ pret' predecōs sī fabricatꝰ: ut gna
tionē rez ut corruptōes ullā ee ite
rū. Esse nāq; sile q̄ q̄ ē. Nā si ali
q̄ magnet. id nō fieri esse ātea ne
esse ē: qd' aīt nō est. id gigni nō
posse. Nā neq; nō ens fieri aliq̄:
neq; a nō ente fieri q̄q; posse. Ut
sent aūt sensꝰ oēs falsos ee: uez q̄
ꝑna aī sensibz videt ābigi. Ter
rā vo stare aq; delatā pālatī
imania lōgo tpe abitura ceset:
solē atq; alias stellas a nubibꝰ
igni. Omenides cleatꝰ xeno
phanis auditor atq; amicꝰ pri
mū xenophanē deinde oppositā
q̄ndā viā sectatꝰ ē. Infinitū ei
atq; īmobile censet esse vnūsū
qd est ens sedm vitatē rez: so
lū ei esse simplex z itrepidū atq;
ingenitū. Gnacoēz vo eoꝝ esse
q̄ falsa extimatōe vident ee cū
nō sint. Nā sensꝰ semouedos
a vitate putat. Affinat ei. si
q̄ ē pter ens: id ee nō ens. Nō
ens aūt nō ee ni rebz: z sic ens
sibi ingenitū, velmq; Terā vo den
sious aeris defluxu fiam arbi
trat. Democrit' abderita. i
finitū dixit ee vnūsū. qm a
nullo creatū: īmutabile ee esse
eoꝝ vo q̄ nūq; gignut. nullū hre
pncipiū: ꝑ ex infinito tpe orta
simplicia q̄ sint q̄ fuerit q̄q; finita sint
nrāte pdestinata fuisse. Sol'
ac lunē gnacoēm ꝑma separatāq;
ab alijs ee dicit: natā mq; pdi
nr calidā nec splendidā fuisse
ꝑ ꝑta gnacois sue nate simile:
ꝑ postea aī maioꝝ orb' solaris
finis eet: igne in ipm fuisse itru
sū. Epicur' neocles athenieꝰ
filij matiestan deoꝝ denegabe'
tonat: nec aliq̄ ex nō ente fieri
assentit: ac sic vnūsū sic se ha
buisse: neq; aliq̄ noui fieri pt'
id qd' tpe infinito ia finē est. eoꝝ
pusq; esse vnūsū nō solū īmu
tabile rez ee infinitū. finē bonoꝝ
voluptatem statuit. Aristipp
cyrenaic' voluptatē bonoꝝ do
loꝝ malorꝝ finē costituit. Cetas
sciās excludit: illo solū ee utile
putās: ut quas si q̄ domi malū a
boni ti ingat. Empedocles agri
gētin' elemēta q̄tuor ponit: ignē
aq; ethera tra: q̄q; cām aeris aq;
z lutē. ac a ꝑma elemtoꝝ xplexione
segregatū aera cōcussisse finisse co
tendit: post q̄ igne erupisse: cuiq;
alia loca nō reperet sursū a fi
gore aeris repulsū. Terra tra at
duos cōcussi dimidiatos orbes. al

tex ex igne totū. alter ex aere mag
nū. ac ex igne admodū exiguo:
¶ illū die huc nocte ee putat. ¶ i
eū vo noctis a die ꝓpt ipetū ignis
solē natā nō esse ignē. sz ignis
expressionē a silem quā ab aqs
fieri enumt: luna ex vehito ab ig
ne aere agelato sic grādo agelat
¶ si fāt. lucē a sole recipe. ¶ Mentē
nō in capite nec ipectore. sz i sag
uine dissciatā ee: ac ull' ptis hoīe
magis sentire. qbz pl' menti est.
¶ Metrodor' ethius spūm ee vni
uersū aut: nā si frm essi eet a nō
ente. Infinitū er qm spūm. aī
nō hēat pncipiū vñ incipiat. nec
extrū q tmineť. Immobile qz
asserit: qm moueri nō possit qđ
nō tmiscat. Tmisci aūt nec e aut
i plenū q i vacuū. qz alterū
nō est: i altez tmisci nō pt.
Ex ethe aūt fieri nubes desacōe
ide aq: q ad solē decidens extin
guit ipm: q rarefactus turbinis ac
credit: solē serenitate ¶stipatū ex
aq splēdida stellas effice: diem
e ac noctē inde fieri q sol extīgua
t atq; iccendat. Eclipsi qz extīc
tione fieri. Diogenes apollo
niata elementū aera ponit. oīa
moueri dr: mūdos infinitos af
serit. qs vacuū ee attribuit. et mūdi
motu. qđ huc atq; illuc latū
ac alibi rarefactū alibi ¶stipatū
ubi forte ¶stipati sunt ibi globū
form. et mundū. in q q leuiora sūt
superiora petere. Democritus
Quę oīa sortes qs vir ille illustris
furoris atq; insanie plenu putat.
Quę de fide dignū xenophon testis
e: q sic de ipo in libro de socratis
memorabilibz dictus scripsit. Neo
aūt vnq socratē ipum aliqđ impi
u et irreligiosi aut facere vidit aut dicere
audiuit. Nō ei de natura rez neq;
de altioribz sublimioribz q rebus
ut plurimi faciūt disputabat.
nec ¶sidare vnq voluit q̄madmo
do q q nūcupat. series hui moles quā
mundū sophiste appellāt. aut singula
celestiū corpa fortuita sint: et eos q
assidua cura atq; studio hui tāte
tāt stolidos vanosq; homines esse
ondebat. Et paulū post idem.
Valde aūt mirabat q no ponu
erūt intelligere nō posse homines hec
aduenire: cum nō prius signum
e. q q maxime hant rez scientiaz ph
tent. q q ceteris sapientiores videt
nō cadere in pugnātia dicunt adhuc
uice. Hec quidē socrates ut xe
nophon testat: qbz persona i li
bro de cena ipi socrati eodem
attribuens plato scripsit. Nā ego
unq o cebes cum iunior eem q
mirabili erga te studio et cupiditate eius
sapiē quā vitalem sapiaz appel
lant. Dicebaz ei mihi videbat

causas rez sare: cur singla ista
modo gignant: atq; corrupant:
z cur sint atq; pmaneāt: ac se
penuo merq; hinc z illuc vsq; sabā-
taria diligenti sidāmus: nūq; postea
qui frigidi z calidi ad putredinē
quidam ut qdā aiūt pueniemus
cui aliaq; dicant: et utz sanc
tus e quo sapimus vl aer vl ig
nis á nil horz. si rebz poetis a q
audiedi videdi olfaciendiq; sensi
nos pstant: qbz qde sensibz nicō
flat atq; opio. Ex nicō pozro
atq; opione cui tranquillitate hui
accipiat origine scie pfitere: re
fugiat horz ipoz corruptores. Ego
gitando sic ad hanc sidacoem
mi ipi ceptoz visi sit: ut nil sup-
fluu: rez signiu ti sufficies afferā.
Nā ex hac sidatione vl ipsa q
prius plane scieba ut tā mi qz re
ceno videbar dedidici: sic tardioz
vl cetus oio fruis sit. Ther socratis
dr: apd omes grecos clarissimus.
Quare si hinc tāto tanq; pclarus
simo pho amentia visa e ductoz
de nata virtz doctina: nunc nos
q ipetrare illoz oim recusabim.
presertim cui errores de multitudie
doz sint ab his q de nata dirit
no sint alieni: qd loco suo ostē
dem: ubi doctrinā anaxagoza
primu grecoz intellexim rebz illustrauit
se. Nunc vo ad dyodoz trāseamus:
ac ipm de prima hoīm theologia
sciente audiamus. Ca. vi.

Egyptios ferūt primos oim
cū in celos oculos sustulis
sent motū ordine z qtitates re
lestiū corpm admiratos. solē et
lunā deos putasse: ac solē quidē
osirī. lunā ysim nūcupasse: a qbz
tate qdā indutis si noibz. Nā si
qs ad latinā linguā vba trāsferat:
multioculū osirim dicapt. Neq; id
ab re. Radios ei suos qi multos
rebz īmittit oculos: qbz oīa pspi
cit. ut ei poeta dr. Sol q tuu flā
mis opa oīa lustras. Quis no
nulli grecoz poete. dyonisiū esse
osyrī fingāt. Cuiu qz ipm tāq;
nomē de noīe ductū sit appella
tū existimāt. Huic cum olpi in
bachicis carminibz ignis oculiq; ra
dijs dyonisiū nūcupat. Horpheus
splendoris autoze dyonisiū. Sim
vo latine prisca discere possumus.
lume hoc nomen dito: qm spiri
tus prisciq; sit. Cui comma depi
ctū: vel qz ei minoides sit com
muta videat: vl qz bos ei apud
egiptios sit dedicata: qbus ut
porphyrius asserit in libro qi adiuis
edētes carnes abstinet. no sanguine
a nidore offebant sed fruges
tire: qz ecipsas qi deos adorabāt.
Multicaecem vo lachymas atq;
fletū ginunubi tire deflorescētibz

offebant. Dili pme aialiū ex
tra gr̃iationi ? ea ex q̃ ex nentu
scnu ē : mgrti q̃ aialiū eod̃
modo. Qd̃ adorationis gen⁹ ex
aū pfim ignauia : ifinitati cor
cat accōmodatū. Sacra q̃ regi
one assulo hitata ? ibi pmu
ab hoib; sacra celestib; oblata ſſ.
nō myrre nō cassie a cron pu
mice : nā hs lōge postea fuerūt
uenta ? sed hbam videm q̃s
ꝑduetuaꝝ tre unū pmicaꝝ.
manib; offentes dijs offebant:
arbores ea anteaq̃ aialia tra
pdunt. hbas at̃ mlto prius q̃
arbores. Ex hbis ergo integras
q̃sdam sumetes cū foliis radiab;
ac frūi ptes sil' arcemabāt : at
hac exaltatione ? sumo celestib;
litabāt. Ignē q̃ textinctū un
tēplis seruabant : tp̃ celestib; si
milimū. Ab hac at̃ exaltacōe
quā greca thymiasi dicit. thy
sia q̃ quā sacrificiū latine appel
lam⁹ apd̃ grecos atq; dictū ē:
nūc vō nō ire capim⁹ thysiā
illū multū appellates q̃ sāgne
celebrat. Et post pauca. Multo
at̃ postea ūq; tate homi fedissi⁹
sanguis atq; hostiaꝝ mos it̃
dictꝰ ē crudelitatꝭ plen⁹ : omissis
aialib; ? eoꝝ sanguine aris deoꝝ
ibutis. Hec Porphyrius.

Plato at̃ i cratillo sic scribit.

adorbū. Videnꝫ ni pmi grecoꝝ
eos solūmodo deos putasse q̃s ex
nūc multi ex barbaris colūt: so
lē videl; atq; lunā tellurē stellas
ac celū. Nā cū ipa cineret thein
sp. hoc ē crere atq; revolui : ab hac
ipsum thyem natā ide thyos i de
os appellari. Herplato. Vez q̃
pmi atq; antiq̃ssimi hōmū ter
tēploꝝ molib; nr̃s ſilachroꝝ dedi
catoribus opam dabāt. q̃ppe q̃ neq;
pigere neq; fingē aut celare. sed
nec edificare adhuc sinebāt: vn⁹
q̃sq; finale cogitacōe ꝑ scripi assec
ꝑi. Qꝫ ex nulla deoꝝ atq; heroū
ionis satni. nephtuni. apollinis
minerue. iunonis. dyonisij. hor
cul' mentio apd̃ illos erat: sed
nr̃ aliorꝝ q̃ nota modo grecoꝝ
ac barbaroꝝ animes mentibus
obtūdimꝰ. Preterea q̃ nr̃ demon
q̃spiā ꝓb; a ipsis admunerē
hebatur si sola celestia ut dy. no
strāꝝ credib; sed hbaꝝ fumis
colebant : nō argumētis nr̃is
sed sinis testib; ꝑti ex ia dictis
pti ex his q̃ dicent finale ꝓbat.
Qd̃ a sacre scripture īmolabili
ꝑ auctē : q̃ a cetis hoib; celestia
corpa dī deoꝝ nomē adorata fuisse.
solis vo hebreis ymo ac veri dei
? creatoris omi fidē cultū ? pi
etate attribuit. Quib; oib; ap
tissime liquet nō fuisse apud
priscos vl grecos vl barbaros

sillactoꝝ dedicationes: a deoꝝ deaꝝ
ve genealogiã. a deoñ ac spiꝝñ
ñcationes. a turpẽ heroñ theolo
giã. Et ad hec oĩa q̃ ipa deoꝝ ta
marũ q̃ feriaꝝ postea ĩuenta.
Hec oĩa nl ybis negatorue supsti
onis q̃ gẽtes oĩs occupauit ãti
q̃ssimis tpib; fuisse ondit. Quae
neo dubitare pt hoim ce hos deos
cogitacões z ofictus mortaliñ
fabulas: ĩmo vo ipboꝝ ac sacle
storꝝ artificia. q̃b; aspiritutes sũ
as assecq possent: ut sactissi er smo
apd nos dr. Inuisa formicatiõis:
ydoloꝝ ĩuentio. Gentiliñ q̃ omn
erroꝝ quo deoꝝ multitudiez ce fal
so mdidert. a phenicib; atq; egip
tijs ĩcipiens z ab his ceteꝝ hoies
ac tpos q̃ grecos aggressꝰ: multis
seculis postea orbe ĩnasit. ut tpoꝝ
phenicũ testat hystoria. quã sa
chomato vir prissꝰ q̃ vel ante
troiana tpa floruisse dicit phe
nicia lingua grãtissime ofcripsit.
Tradixit at in grecũ philo. non
hebreus sed byblius: q̃s magnis
laudib; porphirius ĩ q̃rto coꝝ quos
adissꝰ nos libros eiusmt. his vbis
decorauit. Narrat at iudeoꝝ hy
storiã verissime. q̃m z eoꝝ et
viroꝝ noĩa ut ponit. ut ipi sancho
niato hieronius q̃ coꝝ rez oĩa
moñmẽta ab hierobalio dei ieu
assent buisse. Quã qde hystoriã
belbalo hieronoꝝ iscripsit regi: nu ppt
vitate hystorie q̃ gratissimꝰ fert
fuisse. Is sachoniato phenicũ er
hystoriã. ptim a singlariñ vbiñ
ãnalib; ptim a libris sacris q̃ dedi
cari solebant. collecta collegit inge
nio: que no multo post moysen se
miramidos fuisse tpib; scriptũ est.
Hunc hebr virũ philobiblꝰ ĩ grecã
linguã gratissima cura tradux.
Huius vbis porphirꝰ vitate ac an
tiqtate sachoniatonis hystorie
testat: in q̃ no creatoꝝ oĩm. nec
celestia corpa. si mortales vir: nec
ybi q̃s fuit tẽ ppt vtute admisit;
si sceleti nefandoq; moꝝ phenicũ
egiptioq; dꝰ fuisse narrant;
ut videl; ipi q̃ et nunc apd oes
gẽtes q̃ dꝰ ĩmortales hoibus
colũtur dñs. Et tpe eor ita illos
ipos audire. Philobiblꝰ eorũdem
statũ tor negocioꝝ sachoniatonis
qdm nouẽ libros ptinus e. hꝰ de
autore suo ad vbũ dicat. Sacho
niato vir pitissimꝰ atq; anti
quissimꝰ fuit. Is ai nl omn q̃ ab
initio facta sut meoratu digna
ignorasse videat: diligentia tñ
q̃rendi ea q̃ fuerut q̃ tanti erro
gitauit. Non ei latebat ipi. q̃ ppe
omi mortaliñ ĩas tanti
adiuenit: z res meoriales ausꝰ
e etitati ñmedare. q̃ egipcij thoit
alexandrienses. thot. grec mercurii

appellauit. ¶ Paulo dein post hꝭ
accusauit rumores. q ea q̄ de dijs
fabulose dicta uideant uel allego
rice ad naturam uel tropologice ad
mores studeant reduce. no reduce
da. ¶ Hijs uerbis rumores sacraꝝ
rerꝝ iterptes res gestas repellentes.
fabulas fabulasq; allegorias ex
cogitauit: q̄s rebꝰ naturalibꝰ ipo
nentes mystica cū tanta obstinate
induxerit ut nemo facile ueritate
rerꝝ possit pspicere. ¶ Deꝝ prisci ac
precipue phenices atq; egyptij q̄b
celeri sit imitati si q̄ uita aliq̄
re inuenta extoluerit: eos bñfactores
coelestesq; pronos putates q̄i deos a
dorabant: quibꝰ statuas ac si
mulachꝝ templa q̄ statuentes. nalis
ex deoꝝ nōia ponebat. ¶ Natales
aūt deos solem et lunā. cetāsq; tam
erraticas q̄ no erraticas stellas
et elementa uana ei esse putabat. ¶ Ita
deos alios mōiles: alios imōiles
dicebat. ¶ Hijs sic expositis: phemi
noē deinceps theologiā. sedꝰ sachoni
atonē. biblius phylo sic ad uerbū
ponit. Capitulum. vij.

Phenicū theologia principiū
rerꝝ oīm tenebrosū ac spissa
le aere ee affirmat: aerisq; tenebro
sum spūm: et ptea chaos tenebrosū oi luce
priuatū. hꝭ infinita ee atq; ignota
nata. Deꝝ q̄ spūs sua principia co
gnouit. facta ē oplexio atq; mer
q̄ cupido appellat: q̄s creationis
rerꝝ oīm principiū est. Spūs aūt sua
nō nouit creationē: sed ex eius co
nexu finis est moth q̄d limū dice
latine possuꝫ: aliq; aquose mixture
putredinē ex q̄ semina rerꝝ oīm
et generatio pdit. ac ipīus animalia se
sū carentia. ex q̄bꝰ ita fuit animalia ratio
nalia q̄ nūcupant theophasimē
i. dei aspectores i figam ou ꝛfir
mauit. ¶ Moth aūt effulsit: sol et lua
stelle ac astra magna hꝰ mōdi orgo
apd eos creduꝫ: q̄ deoꝝ apta religio
ostenuit. Ex uideam⁹ quo recta ra
tione illa theologia ꝛstituit. Aere
q̄ magno et mari igneu uentū emitte
te, splendore simul cū tonitruis ac nubi
bus. et magne de celo effusiones. Segre
gatis itaq; aere atq; a suo loco sole
calore depulsis: tunc si in aere cō
mota sue ꝛfractu tonitrua et ful
gura efficerent? quo sonitu animalia
rationalia timore q̄i ex sono ꝛsiluerit erupe
runtq; tū ex terra q̄i ex muris mag et
fera. ¶ Hijs addit. Quos libros tam
de origine mūdi ꝛceptis reprimus;
~~Hebreis~~: q̄ ille ingenio ac cura tue
runt nosq; illuminauit. Deinde uerꝝ
nobis ordineq; ante oculos posito;
post pauca infert. Hijs primis tribus
q̄bꝰ et spūs et q̄ ante eos fuerit. et ipsos
uitā tenebat deos putates adora
bat: et libationes et fumigationes
eis faciebat. et q̄ adoratos modꝰ

sue ⁊ſimilitudi acrigmanie eū ꝛgru
chat. Post hꝫ aut ex veto colpia nū
cupato ⁊ mulie baau ⁊q̄ mortem
significare ītpretat natos fuisse
scīm. Ac pmogenitū uiros mōles
ta noīatos: ⁊ a scīo pmū ex arbo
ribꝫ alimēta hoībꝫ cē rapta: ex
his vo natos genꝫ ac gīacdem
dictos phenicē tyrassē: qbꝫ aut
fō palmas ad solē sustulisse. q̄
dā putabāt bcelsamē vocantes
⁊ celi dñz q̄ grece iouē vocāt. In
uisat dem grecos q̄ erroribꝫ duc
tos his vbis. Nō eī temē mītos
ſſ noībꝫ distīcta ſt: ſi sedz suscep
tas rei noīa ēdita fuerit: ⁊q̄ gen
grecoꝝ ignorās lōge alit ītel
lexit: ābiguitate ītrpōtationis
ſſusū. Addit deinde. a gnē scīi ⁊
ythogone mortales filios genera
tos: ⁊q̄ noīa. lux. flāma. ignis.
Ex ſſtructione lignoꝝ ignē
rapuisse ac usū ei⁹ docuisse: a
q̄bꝫ vasto corpe natos filios as
serit ⁊q̄ noīa mōtibꝫ ubi sita
nīt ipōsita. cassio scz libano. aut
ipudico. Hꝫ ſbustisq̄ obuiam
fient amiscebant. Tabnacla
etrogitā refert ab ſſis ex cānis
foliis atq̄ papiro. factioſe q̄q̄
adiſſ frem vsone cos vixisse:
q̄ corpibꝫ tegmina pm⁹ ex pelli
bꝫ ferinis ſſecit. Magna vero
ibēm vi putata flāmis vel
atq̄ ehemsātibꝫ ūdiq̄ fulguribꝫ
siluas apd ēremitas. Hinc usone
arboribꝫ āpitas ābustisq̄ pmū
cū his mar ignedi ausū fuisse:
sil'achnaq̄ duo ignē ac veto arx
isse q̄ adorabat sanguīe ferarū
pfūdens. Hīs oībꝫ cū nate rassis
sent vrbes ac statuas a posteris
ſſecratas: annuasq̄ celebrates sta
tutas. Longe aut post genꝫ alti
celoq̄ venatorē ⁊ piscatorē natos
piscatorē ⁊ venatorē inuenisse;
ex his natos duos alios q̄ ferꝝ
firaq̄ usū inuenerūt: ⁊q̄ alteꝝ
ephisora vocatū cūbꝫ magie
⁊ hīs vbis plīnū vsusse. Hꝫ
domibꝫ portas addiderit ⁊ cēnt
⁊ tanetas. Ex his piscatores
⁊ venatores ⁊q̄ tritanes appellāt
fuisse: ex his ee armoīū atq̄
magīū q̄ greges fecerūt ⁊ mu
galia ſſtruxerūt. Ex his etiā
mysoꝝ ⁊ selech ⁊ vitū tenue
atq̄ usibū: usū solē usūq̄ eius
inuenerūt. Mysoe tantū
fuisse natū q̄ primꝫ elemēta
linxꝫ ſſcripsit: qnē egipcy thoor.
alexādrienses thooth. greci mer
curiū vocāt. Sedech deos natos
natos ā babiros ā cirbātes ā
samotracas. q̄ primi nauēs ſſtr
cerūt: ⁊q̄ nati hīnaq̄ vires ⁊ tanē
ad medicinā inuenerit. Ex tēpe
state natū eius. q̄ altissimꝫ fuit

ognoīatus ⁊ mulierē beauty voca
tatē: hos ī biblo hītasse. Hy ge
nuerūt tirenū aut īdigenā: cui celi
postea ognomē fuit ⁊ a cuj noīe
mira varietate formosissi⁹ sup
mū corpis celū fuisse appellatū.
Hīc ab eisdē typis nata soror tia
appellata: cui ex ꝑt formā tia
cognoīs fuit. Hy ꝑī altissio a be
stijs dilaniato: sacra ⁊ cerimōias
ut deo ꝓhibuerē. Ita tamē regnū
celus possidēs. tiā sororē in mat
monū duxit: q̄ sibi q̄tuor filios
pepit illū quē ⁊ satūnū dixit. be
lū. dogama q ⁊ frumēturj ap
pellat. ac postremo athlāta. Ha
buit ex alios liberos cel ex mūltis
sibi vxoribus natos: quā re tia ado
egre tulit ut celi diuortio uti volu
erit. Celus tū ab ea abstinēs: q̄n
q̄q; a voledat vi ei apprimebat:
⁊ īdignatōe īcensj filios ab ea sibi
paratos neci trade conabat. Qua
re coacta tia: socios sibi ac adiu
tores ad defendēdos natos cōuocauit.
Interea satūnus cū in vrbe ea assisi
merurij termaximi q̄ ei scriba
fuit auxilio usus: ad defensiōez
muros prem ulascit. Satūno deij
liberi fuere ꝑscapina ⁊ minerua:
q̄ ꝑma virgo obiit. Minerue aūt atlj
merurij nouus artibus hasta ⁊ fal
cē freas satūnj fabricatus ē. Demū
merurius artibus magis satūnos
multos ī ebriat. Amissū adiu
celū ꝑ tria preliū fusis fugatisq;
copijs: regnū suscepit. Ea in
pugna inter alios q̄dā celi cō
iunx admodū ei dilecta capta
fuisse fert: quā eu agoni satūn
i mōnū dedit. Apud quē phi
lenaut venīt: ⁊ vocauit qd
pepit demaroū. Hyg ita gestis
edes suas satūnus menibus cīx
it: vbē q̄ dixit ꝑmā biblū a
phenicibus noīatā. Athlāti ro
fīi suspecto: mercurij filio ī
ꝑfidō depulso fouea aggeris
supī iecit. Hus typis dyosturoq;
posteri nauigia fabricari nau
gabāt: tēpestatibus q̄ ad cassiū
montē ejecti tēplū ibi dixerūt.
Deinde nō longo trāsacto tpe
celus grulanē filiā suā assar
tē forma ⁊ virginitate florentē
cū duabus sororibus rhea ⁊ dyo
ne q̄ suspectas ad noxiendū
dolo satūnū emisit: sed varijs
modis allectas satūnus mōnio
si sorores nūxit. Ea re cogni
ta celus: fato ꝓl chytudine
alissq; socijs auctus ī saturnū
insurgit: q̄s videlz fatū ⁊ pul
chitudinē allectas ad se satūn
attraxit. Recepit aūt ab assar
te satūnus nō paucos filios:
q̄q; unos ⁊ unico sil' atq; ī lu
cē editj fuit. ī deos abiit. Cla

ri vo fuerūt Amor atq; Cupido
Dago ãt frumēta īuenit atq;
arat; ac deo luppiti anatius
nūcupat' ē. Dedech ãt t' iusto
vna tyrannidi nuptu essula
pñi enitas. Preterea satino i pereu
tes filij nati. satin' pri agnos
iuppit' belus t appollo. Cui etiã
nati st' ponti. typho. Nereus pō
ti pñ. Aponto neptum' procreat'
t syrdo: cui ab ore sonora sua
tissimaq; vor pfluebat. Her
pima ynos tumulis aposuit.
Demaronte meletinat' q' et
hauler' vocat' nat'. Cui celus
demarōte sibi sono atq; ami
co ponto bellū infert: si victo
a ponto demaroon vouit pro
fugavotiq; solūit. Post trgin
ta duos ãt ānos regni sui:
satin' insidijs celi prem ppe
fontes fluctaq; i valle q̃dam
isidijs locat' cepit t varijs
mēbris abrasit' t vñ sacer
sanguis i fontes fluctaq; stil
lauit: q̃ locus ad hec usq;
typa mōstratur. Her st' satini
gesta' her a gētib; pdicata
typa: her aurea illa satinia
regna hūbtificata illa pstor
felicitas. Ez redeam' ad no
bile ysbri theologū: videam' ip
q̃d postea sem dicat. Asterie ãt
unq; magna sumaq; ac iuppit'
t demaroon t adolus deor' pū
ceps: satini iussu regnū gubna
bāt. Imposuit ãt asterie capi
ti suo regale īsigne: thaum ca
put. Cuiq; orbē tirat' tenuret:
reppit forte erepte: quē in tyria
secratā insula adducta fetinit.
Satino ãt q̃tuor oculos īsigne re
gale apposuit: q̃t duos t anteri
oribus duos i posterioribus pūb;
pos collocauit: q' vicissim mō
ti q̃escebant. Alas q̃ t humeris
q̃tuor fixit: duas ptensas q̄
volaret: duas remissas q̄ staret
Significabat ãt ipm dormiente
vide t vigilante dormire. Cui
q̃ pallas q̃escente volare t vo
lante requiescē. Cetis ee' dus
duas fecit alas t humeris: q̄
satino volarent. Ipsi preterea sati
no duas i capite alas locauit;
vnã ppt' principatū mentis: altera
ppt' sensū. Cui vo satin' austri
regiones petisset t vniusā egyp
ti do tanto largit' ipm ibi
regē habuit. Her ãt ona a sep
tē dnat' sedech filijs cabijs appel
latis: t ab octauo ipsor' fre essu
lapio uti eis tanti' deo' precepit
sceptra fuisse. Que thaonis filij
oīm pmi' apd' phenices deor' it'
pres allegorice ad naturā acō
modauit: tradiditq; posteris q̄
orgia q̃dā atq; mysteria.

Thaautus quē egipcij thot ap
pellant sapiā phenicū pstans
primus religiōq; deoz ab ignoratia
vulgari ī dignitate dctine reduxit:
quē posthmūta tpa.deus siurnobo
lus ac thurro que dicta ē chisūr
tis secuti. abditā thaauti theo
logiā z allegorijs obstrusā in
lucē ptraxerūt. Et post aliq diat
morē pisas ī magnis calamita
tibz atq; periil fuisse: ut ītatus
à gentis pncipe dilectissi er fi
lijs ulasceti deom ãi redepcois
primū tradēt z sic traditū/ui mystice
culauit. Cū itaq; satūr tra re
gionis quā phenices israhelem
uocāt. ā postrēaq; hoiem egrit ad
satūi stellā adducta ē. ab anno
bretij mpha vnicū hrēt atq;
chissimū filiū /seud a re pa dic
tū. sic ei ē nūc phenices vni
cū filiū appellant. tpe mario
pmulo atq; periculosissio bello ci
tas pmebatur: regio idūtū or
natu sup structa ad her ppiam
tāq; aiā īmolauit. Ider iste
philobiblius. Deīde vide q a
sachoniatone traducta dcīt
de spentibz ac feris venenosis
dr: q usū ad vitā nullū: pesti
uo z nteritū venēoso morsu
hoibz inferūt. Scribit q; ad vbū
sic. Draconū natam atq; ser
pentū ipse thaautus dīnā putā
uit: z post pm ex phenicis atq;
egipcijs. Spiritalissimū enim
aiāl oīm est z igneū. q; nam
spūs absq; manuū aut pdū.
z oīo alicuius organi exterioris ad
mūeto ut ceteū videm; aialia
fere oīnia celitate assequit;
varias q; figas z formas gra
diens ūoluto revolutoq; ad
quā vult celitate gressū fina
lime pstat. Congruū ei est;
nec solū senectam cū pelle de
ponēs reuuenescat. sed ad etat
em in adolescentiā reductū.
Cūq; detimatos adipleuerit
tinuos: ī serpm revolutū
rursū reuertescit: q; uis semp
mūs. Ita ñ priusq; intcat:
vix riali nece ptcit. Id phe
nices demonē felicē z egipcij bo
enetb appellarūt: cui acceptis
capitū apponūt. qd actiuitatē
acceptūs singulare. Idcirco
epies quē summū deoz inptē
egipcij putarūt sacratq; lrāt
scriba. cuius libros Arnus ī gre
cā lingua traduxit. allegorice
hoc tradens: ad vbū ait. Di
uinissimū aiāl spens; z am
pitrus hnis capitis valde ioru
dū est: Id si palpebris erigebat
lucē primogenitā oem sua re
gionē replebat: cū vo clausos
retinebat oculos tnbre fiebāt.

hic significare volunt cpies
igneā ee naturā ei⁹. Aphen
abi phereci deꝰ q̄i principia ꝑ
verbi⁹ diuinis de deo quē ophio
nea grece vocant. latine serpē
tē dicē possimꝰ: z de ophio
nidib⁹ mꝝ i modū differnit
de q̄bz alio loco dicemꝰ. Deꝝ
egipcij vniuersū depingētes
mūdū hac ꝓpa ideirco sūt
ut circulū ceu igneāq; i su
pficie circuli fusū serpentis ac
capitis formis figurā gerē
dit ut sit theta grece litte
re figa ossibus. ꝫ. magnitudinē
mūdi ac formā. ꝑ circulū sig
nificātes: ꝑ spentē vō q̄ m
circuli medio posit⁹ ē bonū
demone ꝫ suatore oīm cui⁹
vtute mūdus ꝫtinet⁹ ostēn
dēs. Dꝫ zoroastes q̄ magꝰ
i libro sacro in q̄ tres ꝓprias
collegit: ff ad vbū scribit.
Deus caput accipite hꝫ: ff
incorruptibilium ꝓmꝰ ē: spiritꝰ
igneus. cetꝝ ꝓtiū sibi ipsi sili
mꝰ. bonoꝝ oīm auctor. mu
nera nō expectans. optimus
prudentissimꝰ: ꝑ cuius. sine
doctina iustitia ꝓdeꝰ. natā
ꝑfuit sapiēs. sacre nate vnicꝰ
mentis. Ideo siti spentibz
ut ceteris duo ꝫmolabant:
deos magnos ac principes tocꝰ
arbitrātes. Ca⁹ vm.
Nō phenicū theologiā
sed ꝑ autores suos exposuimꝰ z
quam oīo ut pestiferā fugie
dā. z sanitatē tante vsanie q̄
rendā: salutare ꝓdicat cuiq;
liū. Q̄ aūt nō fabule dicte sūt
a poetis figmēta. alaꝰ q̄dā
q̄ nucleū ꝫtegēta. ꝫ sapiētū
priscoꝝ z theologoꝝ. ut gītes
dicēt vera ac tuta testimōnia
vetꝰ antiquoꝝ poetis: mꝫ ꝓtz
q̄ vsq; ad nras meonā i phe
nicia vbi ꝑi dij. sic appellati
sic nati. sic educati ut dicti
theologi tradiderūt dicunt.
Quare nil agūt. qui ad natā
lia q̄dā tpitudinē occultātes
refugiūt: cū res ipse cer
monicq; deoꝝ vna clauiq;
vocē phenicū oīm ꝓpositā ar
guāt. Dꝫ de phenicū theolo
gia satis. Nūc ad egyptia
trāseamꝰ: ut ex hīc videamꝰ
vetera an nra gētiliū nu
gas ꝫtepserimꝰ. z salutarē eaꝝ
gelij doctinā secuti sumꝰ. quā
magnē nūc negligētes sine sūl
sime colūt egipcij. Vnuisa āt
egyptioꝝ hystoria z theologia
ipsoꝝ scripsi in libro quē sacer
ipse scripsit. manet⁹ q̄dā egyptij

greca lingua eruditissime in
medium edidit. Diodorus ec
siculus vir clarus. oem ut diximꝰ
historiam gentium diligenter bre
uit ac ordinate congregatam scri
bens: ab egyptiorum theologia
tocius negocij fecit initium. a quo
pocij qui ab illustrioꝝ notioreꝫ
grecos qui ab egyptio maneto hꝫ
ad vbi scribenda duximꝰ.

Asserunt g Cap ii
egipcij ī rez oim origine
hoies primū in egipto productos:
ptim ppter celi tpantia: ptim ec
ppter nilū z nasci z educari potu
isse. Nā nec hyberna singulis
nr estui sol ardoribꝰ regione
primi: z solui irrigatione nili
sic ee fecundi ut ali metoꝝ ī usu
hoim nulla tra feracioꝝ sit. De
os vo mortales hoies fuisse: qꝫ
vtute ac bñficijs vitā eodem ero
luerit imortalitate z secutos:
quoꝝ nonulli reges fuere noiaꝫ
habuē. alij noua qda. alij a ce
lestibꝰ trislatu ee: q maximos
deos sole. saturnū. orbele. iouem
que hoiem nonulli mutuparti
unione. vulcanū. vestā. ac po
stremo memnonē. Colē aut
primū oim apd egyptū regnasse
solē celesti agnomine: quanꝰ
nonulli sacerdotū vulcanū ore
dante primū igne inuento regnū
obtinuisse. Deinde saturnꝰ
cū sorore orbele ī vxorē ducta
ossyrim z ysim genuit. aut ut
plimi dicūt iouē z iunonē:
hos vniuersū orbē impio sub
iugasse ac qnaꝫ deos pcras
se aut ossyrim ysim typhona
apollinē ac venerē. Ossyrim
dyonisiū. ysim cererē ee au
tumat: quos mirorio ductos
cū regno successisse primū
gnū hoim ostendisse. Ita titu
thebaico centū portaꝫ urbem
condisse: quā alij iouis urbē
alij thebas appellat. Creasse
aut ossyrim iouis ac cereris pen
tibꝰ ceterisqꝫ dus aurea templa:
qꝫ singulis etas cerimonias
statuit. z sacerdotes q eaꝫ cu
ra habērent instituit. Ab hoc
vite inuentā z diuisis thoibꝰ
hoies distinctos: ut alij colē
rēt alij colerent. Musicā ade
dulcem ut secū sꝫ nō grauē ge
ge musicoꝝ duceret: quibꝰ
nouē virgines qꝫ apollo duxe
rat z alijs doctius z caue
di arte nō mediocriter excellu
isse. Cuiꝰ oes gētes ppter eius
merita qui deū susceperunt ubiqꝫ
monumēta reliqsse. Inde
multas urbes instituisse. phri
giā domuisse: ac p hellespon
tū asiaticas ī europā traiecisse.

macedona filiū. macedonie regē
ostituisse. Ab hoc Apym ⁊ nue
nun ostectatos: ⁊ apd egyptios
loco deoꝝ publice cultos. qm fru
mētoꝝ ꝫuentoribꝫ ad omittēda
ciuiles semina ꝓfuissent. Vsi
iureiurando nullꝰ se pret osy
ridis ꝛpleni petitura deceuisse:
qua cā postꝫ hoiem genit im
mortales hōes ostectā videm⁹?
Osyride vo insidijs laniato ⁊ alu
a dōe mēbra nō mediocri labore
ab yside ꝫuenta diuinis hōrbꝫ
sepulta. Deinde vo in flumē nu
lū a typhone ꝓiectis ostituto do
lo sacra ac cerimonias maiorū
aliqto cultꝰ stauitas fuisse. Hūc
grecos accepisse ⁊ dyonisij orgia
⁊ dies festi cū honore huius mēbru
ficēt: cui⁹ filacꝫ ī mysterijs
ferentes phallū appellāt. Fin
gūt aūt ac ometin omnes
q apd thebas boetias ex se
mele ⁊ ioue hūc demū natū
ꝯfirmāt: apd orphea primū
ausū fuisse. Illū ei egyptū
petisse. ac mde mysteria osirid
dotū in greciā trāstulisse. Et
qm cadmeis armis
dei. magnis affectꝰ honorib⁹
ad ipos nō ꝫuitꝰ trāsposuisse;
multitudinēq; alios ignorātia
nōnullos q tale deū grecum
pocꝰ q egyptiū dici vellent
cultū ⁊ mystia ei⁹ libent⁹ suscē
pisse. At vero poetā orpheū fa
cile totā rē ea de causa verisilitꝫ
finxisse: qm cadmus ex thebis
egyptis ī boetiā ꝓfectꝰ semele
aliosq; liberos genuisse: quā
ab ignoto pressā septimo mense
sic eam de osyride ꝓhibet egyp
tios ꝓcꝫ pepisse. Hūc mortuū a
cadmo deauratū ⁊ qm deū nigri
cultu ⁊ sacrifijs decoratū fuis
se: pentheū q eius ioue ꝓcreatū
ut semeles stupꝫ teniret. Hāc
apd grecos celebratā ee fabulā
q semele cadmi osyrin ex ioue
ceptū ī lucēq; ediuisse. Quam
poete adeo ꝯplificarūt atq; aux
erūt: ut iā resonātib⁹ theatris
nemo grecoꝝ sit q hāc rē aliter
gestā credat. Per ī hoc solū si
militudo q multis illustribꝫ apd
egyptios viris heroibꝫ q ac dijs
id ee a grecis factitatū. Hercule
ei egyptiū fuisse. cui virtu
te multas magnasq; orbis tra ⁊
pres ꝓdomitas? huic grecos ni
hil suū. diuinis honorib⁹ coleret q sui
nō sit. si magnis tribꝫ postea
adiatū ex Alcumena hercule
iuuenia res gestas egyptij herculis
traductas. Osca q ī egypto
natū ⁊ ipsius ysidis genus
ab egypto ad armenios trāsla
tū: fictis deinde fabul⁹ vo. ꝓpꝫ

ē q̄ in bouis formā mutata: aut hōre fēm ut egipij affirmāt bouē adorent. q̄nis alij antiq̄ssimus ipōz aīaliū effigies ab egipcijs diuīs atq̄ ipatorūz galeis īsculptas ferri solitas ī pcessu dicant: eāq̄ rē impij signū ipsis fuisse. Narrata deīde victoria ea aīalia quoq̄ ymāgine victoriosi duces gestarūt. q̄ offensionē belli ad hostes ipi repulissent: ī deos re lata fuisse. Nonnulli ut futilia tuīq̄ causa multa ex aīalibz in deoz nūo apd egiptios suscepta tendūt. Bouē ei ipsā tā pfui suo q̄ arandi opa ducē: oues āt ad pcē ad tegmentoz materiā pbere ad lacte ac caseo ale: canē vo vna cū hoībz venari ad custodiēdos hoīes natū esse. Nec pter deū q̄ apd eos Anub appellatur canīnū hē caput. Ea ei re oīdit authode ipm osyridos fuisse: tā beluas q̄ hoīes q̄ ipor tune obuiā sibi cōbibentē. Felē vo qm ad sinita fruendi ducat: ichneumona qm ouū crocodili lotū iterat ad luto uolutū cū os aperiant ita ī vētres eoz ingredi solcat ut cresis itestinis eos interimat. Ex auibz ibicē quide utile dicūt ad spentū lōgitudinē ad cruciatū itentū. Accipitrē vo ad scorpiones atq̄ cerastas ne candos. ad alia īfa veneōsa aīalia quē er nōnichil ad arbitrant. Aquilā vo q̄ regia sit colūt ad hm cū in dīnis ea rōe dicāt suscepti: q̄ pmū apd grecos ppe genitalia mēbra cū id aīal ad ruc tionē seminū maxīe oīm deficiāt. Mēbra vo genitalia apd eos hōrari: q̄m pea īstrumēta spēs aīaliū seruant: q̄ tm nō apd egiptios solū: vez er apd pleasq̄ alias gētes q̄m q̄ ad gīacōem aīaliū necessaria sīt apprime co luīt. Quapp er antistites. q̄ a pribus sēdm egiptios sacerdotiū acceperūt hui dei my steriis ūciant. Ad hī peanas er atq̄ satyros aiūt huiusmodi rei cā ictis hoībz ee vmabiles: cauus signū est q̄ silactica coz ī tēplis mēbris ī more hūoz qd aīal tradit pniptū sp ee ad ructōes centigine affectis statuūtur. Sacros āt thauros dpin sq ad mneuin dīnis colu hōrubus ad tā pt agriculturā: tū q̄ fru gū ūuencio ad deos referūtur. Lupos q̄m canibz simillimi sīt: ad q̄m yside vna cū Oro filio ei tamē adūsus typhonē suscep tura. osyrī asserūt ab īferis fi lio ad mīm auxiliū ferē aduīs se. eūq̄ ī spē lupi apparuisse. Nonnulli āt dicūt a lupis ad

usū egyptū irruētes ethiopes
distractos fuisse: vñ a regione
lupariā nūcupatā. Crocodil
lū illis hōr ce aiūt: qm eius
tione ab arabia atq; libya la
trones i egyptū mare nēgant.
Dictēa qdam de pisce regib;
suoz rabie canū fugiētem ad
paludē refugisse: q̄ pter opīo
nē hoīm a crocodillo susceptū
a altera ripa tructy fuerit.
Sed aliare aialiū alias alij alios
asserūt. Multitudine ei aiūt ac
bos reges magno isurgēte asen
su. duisoz aialiū cultū diuisis
ātatib; a quoz rege statutū fu
isse: ut dū singuli reuerenter
religionē suā a cetoz abstemiāt:
nō possent vnquā i vnū egyp
cij irruere. Her aialia lithea
mina post mortē plāgentes. a
pectora cū gemitu cedētes: in
sacris sepeliūt locis: q̄t si qd
spōte aliqs interfecerit mortis
multetur supplicio. Fdite āt aut
ibes sine sponte sua aut q̄sq; ne
cauerit: morte punit. Dictēa
in q̄cūq; domo canis mortuus
fuerit: oēs q̄ ea habitant vnuis
corpe raso magno luctu afficiū
t: nec vino a tritico cetisq; ad
victū necessarijs q̄ in ea domo re
cōdita fuerūt uti āplius licet.
Aliū āt apin q̄dē in mēphide:
minerum i chropoli: hoīa in me
dente: crocodillū in palude: my
rides reliquiq; ferus i locis atris
simulā aut pultē lacte coctā
affēntes. a bellaria melle mix
ta a āserinas carnes tā elixas
q̄ tostas. Cū masculi āt aialib;
femine q̄ seruos suma spē sibi
nutriunt: q̄ pellices appellant.
Cū vō apis mortua fuerit magnificēq; sepulta: quousq; sile;
uiēnāt: i ppetuo luctu sunt. Qū
simul ac iuenerūt: ad vbē
nili statū addūcūt: quā solū
mulieb; vidē licet. Obuiā
nāq; facte: sublatis vestib; ge
nitales ptes ei ostendūt: n cuiq;
postea hui deū mulieb; aspire
licet. i quē asserūt aiaz ostendis
post mortē traductā fuisse. Her
illa e egyptioz tpis ipietas po
cius q̄ theologia: adiūt quā
aliq; dicē aiūt p se iacetat tpe ducē;
qua merito extemplo atq; de
spuim. Nā tātis mali nō nisi a
salutari a euāgelica doctina q̄
obcecatos mētis oculos p fidē illu
minauit liberata. Vel honestio
res hui; nūgaq; i q̄ natales
rōes paulopost sil cū grecanī
fabulaq; mīgrecūde facilius
exodabimus. Hoc g modo ātiq;
sime temeritatiq; phemiā i egyp
tioz superstitiōs oīm gētiū tpis

theologia plena ē. Vel̄ de ḡra theologia q̄ filiachus ⁊ mysteriis sili quoda ut egipcij pacto unitꝰ modo dicam⁹: qua q̄ vnusq̄ collegit hystoriā in tuo ⁊ q̄rto voluīe diligentissiē ꝛscripsit: fro a cadmi etate ūcio. Cadmū at post moysen fuisse ab exāssimus gentiū ānalibꝫ loco suo demūstrabimus: ut apte patrat moysen maiorē natu ēē grecoꝝ deos fuisse. Diodem post cadmū dicit emicuisse: quē non paucis ānis moyses supauit. Sz iā diodori verba audiam⁹. Cap̄. v.

Cadmū agenoris filiū ex phenicia dicit ad q̄renda europā que fuit a ioue rapta a rege missū fuisse: nec inuenta ea tandē deuenisse ac thebas ipi edificasse. Cuiꝰ harmoniā veneris filiā in vxorē duxisse: semele ⁊ sorores eius ex ea genuisse. Amotis at semele ioue rapto ac gravato tanq̄ adulterum dīno ad ea modo accedere non tulisse: fulgura atq̄ tonitrua mulierē ex abortu edito puero igne ipaz flagrasse. A ioue at memoriā acceptisse puerū. eiusq̄ ad speluncas nises q̄ nisi phenicia ⁊ nilū sita ē hīs nusisse. Hoc pacto a nymphis educatū dyonisiū vini ⁊ vitis usū atq̄ plastacie thoies docuisse; inuenisse q̄ cortione ex ordeo ea secta quā cernisia appellant. Hinc ai exitu nō vnq̄ solū ei mulieres orbē lustrasse: ⁊ ululatus atq̄ ipius hoīb⁹ atrociter punitis. Fuisse tū hastis thyrso ornatis armatas mulieres. Musas ea oīs scientias fuisse ēgnitate oīq̄ doctine grē florentes: q̄ tripudijs ⁊ cantu deū pmulcebāt. Pedagogū ei sile nū fuisse: cui⁹ silus vtutem fuit aplexus. Nutrix vo caput ei leguit, ppē dolores: q̄ e fumāte vino caput aggreduīt. Hi matrē at appellatū: qm ex vno prē ⁊ duabꝫ mribꝫ genitus fuisse videt. Ferula ei ī manu tradit: q̄a ea non pmittū aq̄ vnū hoīes bibēt ac ī furore versi alt' alteꝝ lacerabant. videt nōnulli mouebant: pro lignis ferula uti psuasit. Bachū a bachis vocatū fuisse? leneū. qm leneus grece torcular latine appellat: bromū a bromo .i. ignis sonitu. q̄ ai ab ortu edificij sonuit. Satyri q̄s ei dicit secuti fuisse: q̄ saltando ⁊ tragice amedo voluptatē ei affebant. Ab hīs pmo theatꝝ ⁊ musica fuisse armonia inuenta. Hec de dyonisio tradit. Musas vero iouis celi ⁊ tie filias opinat. q̄s plūmi ēgnicē fuisse ostigit:

et sic appellatas: qui nupm grec honesta bonaq; doctrina ⁊ histuer significat. De hercule aũ hȳ gre a asserũt. Aersy filia dñe iou persea genuit: perseo androne Alectriona peperit. ex q alaume na ẽ parcata. aũ se nupiẽ tripli catũ norte ꝺmisant. nõ nupsi tute ut plerisq; alys mulieibz: si liberoz; parandoz; gra. Iob ẽ aũ iuno zelotypia ꝯtursisset ⁊ alaumene quidẽ partũ retar dauit: eurystea vo vel aũ hercẽ ⁊ luce ẽdidit. Qd ferit. q; pdu isse iouẽ audierat illo die ex psidaq; gnẽ regẽ nasaturq; Ver ualẽ vero alaumene iunonẽ formidans ꝯposuit. Cui iuno minerua suadente mamillã pbuit: ⁊ a puero vehemẽtius q; etas patiebat attracta ma milla iuno ꝛmota duos ad necẽ pueri misit dracones. Ille aũ nullo mõ tirtus. altrq; altera manu dracones ꝯcollo apphẽsos interficit. Esculapiũ Appollinis atq; phoronidis filiũ os fuisse aiũt. adeoq; medica ne artibz excelluisse: ut abi cumabili morbo miltos liberet. Cui iouẽ ꝛmotũ fuisse ful mine ipz interemisse: cui mor tem ultã appollinẽ cyclopas a q; ille fulmen iouẽ ꝛstruc tũ fuerat interfecisse. Vñ ira ipse ad seruitũ ꝺmeti ap pollinẽ ꝯpulit: ⁊ hȳ modo delicti penas appollinẽ ꝓsoluisse. Hec ⁊ q;to bibliotheca ꝺodorus posuit: qui reliq; theologiã ab alys gẽ tibz grecos accepisse hys vbis ⁊ tercio scribit. Cap. vj.

Primũ inq; apd eos celũ regnasse athlantẽ asse runt. Is q;dragintã ut dicũ ⁊ q;n q; filios habuit: q; duos de vi ginti Opẽ castissimã q;dã mulier mulier sibi ꝯiuxa ẽ. quã ꝓpt ẽtutẽ in deos trãslatã tiam noiã ri filias q; celũ habuisse basi liã ⁊ cibelẽ: quã ce pandoz; vo cant. Basiliã q; ẽ si mẽ fires enutrisse: matrẽ appellatã fuisse: ⁊ post celi mortẽ hyperioni firi nuptã binos liberos solẽ atq; lu nã pepisse. Cibeles aũ fires fugãs formidates ⁊ hyperiona ĩtemisse: solẽ ad flumiũ eridanũ ꝓpinq; se. Hec aũ luna sic fcã ꝓcepisse: ab alio sepaz; loco decidisse. Na tẽ aũ furore rotatã armis; so lutis hȳpanis ⁊ cymbalis tuchate pmo ciuitatem: deinq; postq; ĩ uenire nullibi potat ⁊ deos fu isse tristitia credidit. Aras ei ac tẽpla fuisse ꝛstructa. cui sacra aũ hȳpanis ac cymbalis fiũt. Solẽ vo atq; lunã: ad luciferia trãslatos fuisse. Phryges vo mes na phrygie annũciasse fuisse regẽ ostendit: a q; nata cybelẽ fistulã quã syringa greci vocãt ĩuenisse

ꝙ mōtanā mr̄ appellatā: cui
magno ⁊ casto amore phrygius
dr̄ marsias inuctus. a q̄ venire
ignotā fuisse negāt ⁊ tybiā inuī
uentā. Cybelē aūt attidi iuei
enteē aī venē: aī ignota rei cer
iterferto attide ac socijs ei⁹ a prē
amotā furore p̄ nimiā magnis
ululatibꝫ regionē vagatā fu
isse. tympanus dolorē suū solatē.
Marsie vo p̄mū aī ea cruēti
dem ī musica arōne ab appol
line superatus: pellē vivo fuis
se detractā. Ab appolline dēm
adamatā fuisse cybelē: ⁊ aīco
ad hyperboreos usq; erasse: aui
uissu ⁊ attidos corp̄ sepulcri.
⁊ cybelē dinos hōres ascantam.
Vñ adhūc usq; die adolescētis
morte phryges plangē. aruspi
structis attidi cibelēq; teplo
ī pisino sibi phrygie cpido mig
nifice assituto ut deos colerē.
Post morte aūt hyperionis Celi
filios regnū int̄ se p̄tos fuis
se: q̄ dauisse athlas ⁊ saturnꝰ
fuere. Athlans viginas oceano
ptes regisse: ⁊ multā astholo
gie opam datā septē filias
natas q̄ athlātides appellāt
a q̄bꝫ q̄plures dij ⁊ heroes na
ti: ⁊ a seniore ipsaꝝ maia io
ui nūcta mercurius paratus.
Saturnus q̄ athlantis filius aua
ritia ⁊ impietate p̄ditus sororē cibelē
duxisse a q̄ iouē suscepit: q̄bus
⁊ alijs iouē celi sedem ⁊ arce regē
ostenditur fuisse. q̄ multo ferociores
seniore ioue fuit. q̄ tocius orbis imp̄ium
p̄mus ac se solus obtinuit. Crete
aūt regē decem filios genuisse:
q̄s curetes appellāt. Eius sepulchꝝ
usq; ad hanc diem ostenditur.
Saturnū vo ī libia sicule italiaq;
regnasse: a quo natꝰ nupte oppo
sitā p̄ vitā dr̄ elegisse ⁊ regnū
suscepisse ⁊ alijs p̄ credere tradi
dit. alijs odio p̄ris a p̄lijs elem;
atq; ideo saturnū aī tytanibꝫ bel
lū ei⁹ dirisse. Quo victo vnū
sū sibi orbē subiugasse: plinius
aūt ⁊ corpis robore ⁊ aī virtutibꝫ
valuisse tradit: ac summope stu
duisse. ut ⁊ ipse puniret. ⁊ ꝙbꝰ
simus afficēbatur brīficijs. Vñ
postea q̄ hoiem genit. q̄ hūa
nā vitā iouē appellatū.
De tresbꝫ aūt dijs aī multa
variaq; tā hystoricꝰ q̄ poetis
scribantur: et mīt hystoricos
Euemer⁹ q̄ sacrā hystoriā: ho
mer⁹ hesiodꝰ orpheusq; mōstru
osa ādam finxerūt. breuiterq;
uteriq; descripserūt. explicare cona
bor. Deos q̄ honorabāt Euem⁹
aūt magnificentissīs sacrifijs ⁊
muneribꝫ argēteis atq; aureis
mirabili arte factis: de q̄bus

laca ſupiorib; ſcptū eſt. Eſt aut
i ea inſula q deo ſacratu ē i qđa
altiſſiō tēplo ionis triplicē tem
plū ab eo ipo qđ tocꝫ orbis rex
erat ſtructū: ſtatua ē in eo mō
te aurea ē: in q puncris laīs celi ſat
ni ionis res geſte ſūmatī ſcripte ſt.
Et pāl post. Celū aut inſtū z bnig
nū vitꝫ z aſtrologie nō ignāū pmū
regē fuiſſe: a q celites deos facilꝫ
pmo cultos vñ celi ignō huiſſe:
duoſq filios pana z ſatiū: z filias
ſilr rheā z Cerem ab vxore vеſta
ſuſcepiſſe. Saturnū deinde regnaſſe
z a rhea quā in vxorē duxerat
iouē iunonē z neptunū ſuſcepiſ
ſe. Iouē aut qui ſatio i regnū
ſucceſſit. iunonē Cererē z thetym
i vxores duxiſſe z filios a pma
q̄dem tritonas habuiſſe: ab alia
pſephonas. a tria minerua. Hiſ
dictis grecoꝝ fabulas ſedm heſy
odū homerꝫq ſubiecit. Ca. xij.

Sed de grecoꝝ athlanticoꝝ
phrygūq theologia hac
tenꝰ: quib; nō abſurdū eſt ſacra
ta mylia. z celatos adhec cultus:
ut facile vnuſq̄ſq; videre poſſit utꝫ
ſit aliq in eis vē religionis ſignū
an a dēoniaca ſuggeſtione ac erro
re pfluxerit. oī ſpiritudine atq de
core plena. z lachnis potꝰ q ti
ſi dignuſſima. q demeꝛ ille i libro
quo gentiles ad fidē adhortatur
aptiſſime inuclauit? vir ma
gnaꝝ rerꝫ ſuā pditus. z uſu
plimoꝝ negociorꝝ prudentiſſim?
q patias nugas a ſalutari z
euāgelica doctrina monuꝰ cito
ꝛtrepſit. Pauca q ab eo ſcripta
diligenter audias. Abdita
iq z inuiſibilia ſt. ac ideo dili
genti cura nō neglegenda ba
tari ora nōſtrorꝫ pleriſq labes
theſprotus. tripes aureus
lena dodonea celo i deſco atq
aureus honoratꝰ. z qđ ibi ora
culū eſt. Per oīa ſeneſcentib;
ia fabule delecta: penitꝰ relin
quāt. Ultro ea ſilentio caſtaliꝰ
z colophoniꝰ fontes ceteraq
fluenta q diuinādi vim ipe vi
debant tradita extinctaq; ac
ſius fabule defluxerit: torꝰq
vinacionis potus q diuinā
onis neglandi myſtia ceꝛ
derūt. Per ille. Dilet dan
phitus. didimeus. Amphia
raus. Appollo. Amphilochus?
tacent aruſpices. augures
ſonoꝝ ireptes. z q farina z
ordeo vaticinabant: q q uſq;
ad hodiernū die q ab iferis
mortuos reduxerit ea deomb;
colloquebant. Deuenit egipcoꝝ
penetralia? tribus tradita ſt
necromantia tyrrhenoꝝ capre
ſimul ea uſus ad diuinatione

ꝑparate. ⁊ cum hoibꝫ oracula red
dentes deuolauit. ¶ Quid dicā
de dyonisio. quē menolē grece .i.
latine totū furentē appellant. ⁊
cū bachę orgia celebrāt ⁊ cru
das carnes comedentes sacro fu
rore iiciantur: euhan euhan acla
mātes ꝙ vox aspirata secdm eaꝙ
sitā hebreoꝝ lingua femineū
sexus ꝑpetē significat. Ceres
aūt ⁊ bona dea mysteriū fuerūt.
ꝙꝫ merores rapinā ⁊ luctū ele
usis docet. Quare nī videt si
qs derivationi vboꝝ attendere
velit: ab orge .i. latine ira quā
adiisus ioue Ceres suscepit. or
gia: mysteria vo ad mysos qd
latine secretū ē. Qd dyonisio
accidit appellata fuisse. ¶ Si eī
ab attico illo myente q venando
periit ut Appollodorꝰ scripsit my
steria vocant: nō erūt certe glo
sa qdam hꝫ mystia funebri
quodā honore tradita. Porte
aūt mysteria .i. mytharia qꝫ
fabule qdam latine appellata
sūt. ¶ Datur gr: qui hꝫ primꝰ
hoibꝫ tradidit ⁊ siue dardanꝰ
q deoꝝ fabulas i mystia deduxit
siue Actio q orgia ⁊ ceremoni
as thracibꝫ adinuenit: siꝫ phry
gius illꝫ mida qꝫ ab odriso illo
didicit ⁊ sbōtis demde artifi
ciū merore tradidit siue lyny
ra apruꝰ q muliem qūdā ex
pere studens thyasia veneris
orgia ꝙ nocte i die transferre
ausus fuit. Quidā aūt aiūt
melāpodē amithaonis filiū
ab egypto i greciā luctū cereꝝ
solēnit celebratū reportasse. Qđ
omēs ego ipiaꝫ assero fabla
autores ⁊ primisse supstitiois
inuentores extitisse. ¶ Qđ ei aliud
qꝫ dedecus ⁊ aptissima ēpitudo
sacra hꝫ sūt. ¶ Ex mlto ēpora
videbūt: si qs q sequūt addi
derit. Ceres pepit. educat ꝑ
ella quā pherephatte nōmīa
appellant: cui nupsit q genuit
draco facti nūgit. Unde i sam
siorꝫ mysteriis draco i spelā ino
luti i sacrificiis ad frōꝫ meritū
imo vo in testiōm fāte ēpitidis
ut ego dicā adhibetur. Pepit
⁊ pherephatte tauriformē filiū:
vn poete qꝫ nōīa thauꝫ lau
dāt draconis piem ⁊ turꝰ thau
ri piem: et i monte hꝫ archana
sua ducētes pastoralē stimulū
celebrāt: pastoralē ut puto sti
mulū ferula. qđ gen ligni
bachātes ferūt. ¶ Ego latius
hui pherephatte sacra enar
rare qꝫ silū. rapinā vdonee the
hyatū sues euboleī. qꝫ eodem
hiatu sil ⁊ duas deas absortas
aiūt fuisse. Un megarenses

ī thesmophonijs suis īmutuit: q̄ sac̄ varus modis mulcs qm̄ hꝫ fabula vane narrat̄ p̄ cūtes grece celebrāt thesmophonia. scrophonia. ieffabili phonia vocāt̄es ⁊ mūltis mod' phere phatte rapinā ēploratēs. Dyonisij vō mysteria penitꝰ ihūana. q̄ ad' puerꝫ aū curetibꝰ saliente dolo pueri ibꝰ domus tytanes decepti aut ⁊ rapti ūdilania uecūt ut orpheus poeta cecinit. Munera vō quibꝰ captus d'. pinea ⁊ aurea poma hesperidū fuerūt: q̄ sacroꝝ sȳbola nō est utile audire pila pinea. speculū poma vellus. Media vō dyonisij ia dis cepti corripuisse: pallasq; a mo tu cord' vocari d'. Tytanes aūt dyo nisij mēbra ī lebete primus elixabāt: deīq; verubꝰ fixa vulcano torrebāt. Cui pit tytanes q̄dem fulmine multauit: dyonisij vō mēbra Apollini sepeliēda tradidit. q̄ m pmaso ip̄a deposiūt. Vis ⁊ cor bantiū audire orgia. Tertiū ab hijs frēm ītēmptū fuisse asse rūt: cui caput purpura tertiū ⁊ aro sancto coronatū ad radices oly pi montis portarūt ac sepelierūt. q̄bus nōia baubonī dysaul. trip tolemo tumolpo ⁊ tuboleo fuerūt. Triptolem' bubuleī. tumolpꝰ omū pastor: suū vero tuboleus: a q̄bꝰ eumolpides ⁊ p̄conū sacꝝ gen' dūdit. Cereē vero a bau bone corybantiū nobili mulie' hospicio suscepta tradūt: p̄a onēq; multis ofecta quā cycerā vocant. Cererī allatā fuisse. Cui cereꝰ luctu oppressa potiꝰ recusaret: qī despecta baubo doluit. Itaq; sublata veste ge nitalia mēbra deosten'dit: quę hoc spectaculo delāta: cycerā vel cyconū suscepit ac bibit. Per Athenienses mysteria sunt: hꝫ sūm' theologoꝝ orpheus ut ipsi dicūt carmine cecinit. a quo nō est abrē carmina q̄dē testimonij loco apponē. Dant. et obscenas xtas ī corpe ptes At tollēs veste patefecat. tic dea ridens Suscepit puū q̄ forte astabat fratrī. Ingessitq; sinu vetule baubonis: Inde pocula suscipiens. tandē cyconā per hausit. Nocte certe ac tūbeis ista mysteria digna sūt: ⁊ magꝫ nanimo illo imo vo leussiō crichtiadaꝝ ꝑplo alijq; grecis q̄ mortuos ꝫ experēt. Qui ei spe temerarij hoies mutuāt q̄bꝰ oraclia ephesius crachyus canit. Noctu agios maleficos bachos ficiat simul atq; ita a tab; q̄bꝰ ignis fuit a p̄dicat quoq; ap̄d' cetos mysteria putant. sed atticite pagū. Ex q̄bus orbꝰ ficta ⁊ mania ⁊ decepcōis ple

na orta pbant: quoꝝ sybola denudanda ei ſt coꝝ ſacra) ex ta fimatia polenta ſal draco mala punica tremetina aialiu corda. ferula hedera pultes papauera. Her ipſoꝝ ſacra ſt. the mudos at her ſut ſacratiſſima ſybola: organu. lucina. gladi pecten mulieris ſic ei myſtice membra genitalia appellant. O manifeſtu ipudentia. Na ei priſcoꝝ hom petulan aa nos cogeret: ſacra modo nos turpia pdicat: ꝛ facib; tribꝰ viete petulcos ſuoꝝ mores oñdit. Extingue potifex igne ꝛ verere faces q eas portas. Hac luce tpitudo yacht maiſeſtat patet ut norte myſteria relent. venuſtiora vident in tribus. Hꝫ orgia neſcit igus ſimulare: ape riendo redarguedoq; oia primit. Qs no merito ipos hꝫ appella erit: q deu vez ignorates pu ert a tytanib; lacerata: ꝛ lugẽ tem mulierem ꝛ membra tpitudis tpiſſime colut duplia q da ipietate detet. Na ꝛ deu vez ignorãt: ꝛ errore decepti morta les atq; tpiſſimos hoies deos eſtimãt. Hꝫ quide Clemens.

QVare no iuuia nos magꝝ vore iſta oia nepſſi rm. fatem: a logiſſio ac priſco er rore gra ꝛ mia dei opotentis et ineffabilis ꝛ tutr ſaluatoris uri. qi ab iuuabili morbo labati. Iulee ei secun nefandu atq; ipiu dim mi ſciſſia dei appellacõe morta les ꝛ turpes viros hoiaꝝ: qui extreme petulacie crudelitatis atq; furoꝝ exepla poſtiorib; tradiderit. Qua ei inſania no ſuparem? ſi modeſtia pu dentiam iuſticiaq; laudantes petulcos ac itimentib; oi furo re pleni crudelib; qi ac ihuanis hoiedo ſil ac pricidio ma culatis dinos hoies redem? Qs ei maior cumul ipietati addi potuit? qꝫ ſi viroꝝ mulie qꝫ membra ꝛ ierpte tiuꝝ rois natam ſciſſiaq; dei appellacõem qꝫ itridat ꝛ eaq; ipia deo attri buat. q ſi de hoim aliq dicat legib; ꝛ ſuetudinu citatu gra uiſſio ſupplicio puniret. Cur logioꝝ ſu oib;. Hiers ſil ac barbaris luce effulſiſſe pdica: q a falſa ꝛ ipia religione ad vera ac pia reducat. Multi ei ia qi a ſopore ꝛ pfundo ſomno expgefacti. omil ai aliqtulu aptis fabulas poetaꝝ religioꝝ priſcoꝝ ee ignouert: in qua nate qdam ſecreta omittam credentes nulti deripiũt? q qꝫ uis nil vitat habeant: tñ ex

ponēda nob̄ vident̄ ut er' eis
q̄ honesta ip̄i putarūt nō īm
na ꝓpetis euāgelica saluato
ris predicacōe pretulisse me
rito arbitrem. Quō rectius fa
ciem⁹: si altius ḡer primū
repetierimus. Ca. xiiii.

Grecoꝝ q̄ ꝓplane nt ita
dicā z fabulosior theolo
gia z phonicū ac egyptioꝝ
hmodi cē oñdit ut autorib⁹
iā suis ꝑbatū est: quā non
īmerito in p̄ncipio ꝓparacōis
euāgelice collocauim⁹: ut z nos
i memoriā redigam⁹ z q̄ nes
cīt discē possint q̄lis maioꝝ
nrōꝝ erat religio z q̄nta nos
ipsi vitatis ignoratōe quasi
vinoletia obruti emersim⁹
p euāgelicā p̄dicatōe z appen
tā saluatoris veri dei ihu xp̄i
q̄ nō m pte vna orb̄ tiaꝝ nec
apd̄ gētem vnā sed ubiq; q̄
diaꝝ sol ꝓpos luces radios īm
tenebras a caligine z tribus erroꝝ
ad fulgētissimā vitatis lucē oēs
homines inuocauit. Aptissime mihi
p̄nosci eoꝝ autores mōtiuoꝝ
sil'achza z tp̄issimoꝝ hoīm ima
q̄nes cultas: nullāq; metho
nē deū vera facta ill' fuisse dīna
ñ ñisticā z trīcenubi z īm
oīa scela sponte īmittebi ostē
dentē q̄ā cū nondū vita hoīm
legibus z moribus īstituta ect z
pecudū more ad nīl aliud nīl
ti q̄ adīplendū ventre men
tē eleuabāt: q̄s p̄mū ipietatis
gradū tenuisse z tēdere. Non
nulli nāli quoda īstinctu
paulisp̄ amoti deū deiq; vbi
tē salutare esse mūdo putarēt
ac eū quentes ad celū aios
crearet z celestiū p̄clarituditē
eoꝝpm amirati deos ipsa
arbitrati st. Ut depssi oīno
i tris p̄stantiores a corpoꝝ
colore a prudētia a facultatib⁹
q̄gates quosda vl tyrānos
vl magos ac maleficos vivos
q̄ auxilio alicuiꝝ eoꝝ. q̄b⁹ a
diuinore statu decidisse ar
dimꝫ miranda q̄dam facē
videbant: vl eos q̄ humane
vite aliq̄ modo ꝓfuerāt cū vi
uos tū maxīe post mortē de
oꝝ honoribꝫ coluerūt. Quaē
deoꝝ ee' tepla sepulchra coꝝ fu
isse multi testant: ut clemēs
i exhortatōe nōnullos grecoꝝ
autores sepsisse memorat.
Q̄ si placet rursus audiam⁹.

Quum ei mag. Ca. xv.
sanis supstitio ītiū
cepit q̄ maloꝝ oīm fons
multitudiēq; deoꝝ astruit: q̄b⁹
hostias īmolare solēnia face
sacra statue z tepla de

ꝑsuasit. q̄ tñ deor̄ sepulchra pri
us fuer̄. & magnificētis ædita
tēplor̄ appellacōe vocata sunt.
Nā apd̄ larissā ciuitatē. clarissi
mi sepulchr̄ē: apd̄ modo sicanū loco
vnū ant̄. Et ꝑ arte dedemensi ut
Anthiochus ī nono hystoriarū
ꝺscripsit: cenotapos sepulchr̄ fiunt.
In tēplo vō palladis quā cau
lē appellant: erichtonius iacet.
Ismarus aūt cumolpi: atq; dauis
filius ī eleusine vna cū celei
filiabꝫ sepultus ē. Nō multa.
Non ē ibi later a gētibꝫ sepulch̄
hom̄ adorari. hī quidē clēs.

Ca. xvi.

Nos aūt nr̄ꝫ
altius hec repetētes dicē
mꝰ dubitatiū nati ī mo vō
dinitus oīb; ee hoīb; ī situ nō
solū utrūꝫ qd atq; ꝺducibile dei
noīe significari vez er̄ oīm rez
creatorē sic appellari: et vbo
qdē ita omēs nati ꝺuce ꝺuc
nunt: ut aūt creatās ꝑ creatore
coluer̄ ꝓpter vnū aut ad
modū paucos ut verissimus
hebr̄or̄ libꝰ ondit. q a rebus
visibilibꝫ ad ītelligibilia mē
tis oc̄los sē reducētes. nō ar
bitrare aliter. si ipi rez oīm
creatori ꝺctorꝫq; largitori bonor̄
dei appellacōem attribuer̄.
Ceteꝝ aūt omēs tribus aūt mo
luti. ad tanta ipietatē de
ducti sūt ut penitꝰ more hoīm
ac ꝺducibile bonorꝫq; oīm eternū
voluptate corpis tñinaret: et
hac roē eos qui voluptatē ad
ipserit gñā vl auxerit atq;
ꝑficauit maleficos ⁊ morta
les viros ut dem est q̄ bonor̄
largitores salvatores ⁊ deos
appellarūt? ꝓpter hui⁹ nois no
tionē natā eis ī situ ad eos
trāsientes q̄s bonor̄ inuentores
putabāt: tantꝫ metus ī tanta
valuit ut nr̄ peccare se arbitra
rent. nr̄ erubescerent dīnis hoīb;
maleficos atq; potētes hoīes
ꝑ regna tuc ꝓmu ꝺstituta
colē atq; āmirari. Cuiꝰ ut ia
ꝺximꝰ mores hoīm legibus
stabiliti nō sūt: nr̄ supplicia
ꝓbꝫ imminerēt: adulteria.
nefanda matrimonia manib;
acepta predicta homicidia pu
gnata. ꝺfecta scelē bella. q̄ rēp
plchrime gestis ꝺus suis attri
buebant: ⁊ eaꝫ rez mēdꝫ posti
orib; q̄ ꝓtule reliquē studebāt.
Per theologia priscor̄ fiunt?
qua iuniores nihil rez scie
nō ꝓꝰ ia ętatēs: ad honestio
ra nature secreta iterptāt?
Ita nec oīo ipietatē maiorū
effugiet: nec tanta tpitudi
rez ferre potuer̄: si priscoꝝ
peta corrige volentes vtiles

exp̃eas q̃bꝫ gr̃iam alũtur
t cresc̃t corpa. p̃ fabulas sig
nificare volentes. t hũc ordine
pgressi nõ solũ p̃incipia t rez
elementa. ut sole. lunã stellas
p̃terea tra aquã ignẽ: verũ
ꝓposita t effectus eoꝝ t finis
tie q̃s certe bona deã t bachũ
nouant. p̃ fabulas violenta
q̃dã nupcie tacite significari vo
luerũt. Ita rumores q̃dem
maiorũ theologia erubescentes
ac pu antiq̃tate atq; assue
tudine fidentes: q̃ remedia
tpitudinis deoꝝ excogitauit
Vetustissima ẽ atalia bruta
q̃q; ad vitã ducẽ videãt
t deoꝝ nũc collocare ausi sũt:
t humanis bellus ceremonias
statue nõ erubuerũt. Ipsos
q̃ q̃ndam grecos p̃ unũ q̃
prestantissimũ bñm fuerat fa
bulas nõnũq; suscipiendas
nõnũq; repellendas asserẽ.
Anabulus ẽ apd̃ eos plato
modo suã suã aptius ex
plicande negat ea dicenda
de dijs ee q̃ ab antiq̃ssimis
dicta sũt: modo de legib; sua
bẽs optime affirmat fabulis q̃
de dijs tradite sũt q̃m nil fal
si ĩ eis otineat fidẽ adhibẽ.
Postremo a prisco theolo
gia suam dispans cũ de celo
sole luna stellis t de vniuso
mũdo pambusq; suis physice me
re suo locutus sit: demũ de
prisco genealogia deoꝝ q̃
ptinuisse sic ĩ thimeo dixe
rit. Dz d̃ alioꝝ dmonũ atq;
deoꝝ gñatione dissere mai
ẽ opus: q̃ humeris nris fre
possumus. Quãe hijs q̃ hec tra
diderũt credẽ debemus: q̃ cũ
a dijs ortũ sũt. optume tenebant
t penates suos q̃ sint. nullo mõ
fallũt. Nã q̃nis neq; numinis
neq; pbabiliter dicat: tñ q̃ re
sua enarrãt equũ est ut eis
fide adhibeam. Quare sed
prisci ꝓpositã genealogia
deoꝝ terminet credãt q̃ celi
ac tie filij ocean. t thetys
fuisse. et q̃ plures saturni
opis t alij plures nati. Ad sa
turnũ aũt t opem iupit t iunone.
Si q̃ plato sedmus t phas
q̃nis nullo mõ plene possint:
credenda tñ esse ĩ timeo cẽsent.
Attende ãũ diligenter oportet:
q; nil altius ĩ hac fabulosa
genealogia latere ostendit.
Nunc dũ in loco hũc rez fidẽ
sua aptius explicas hijs obe
dit. Primũ q̃ ego duos maxi
de maris rebus mandatũ effe
ausus ẽ q̃ quecunq; fecisse
ab hesiodo dr. q̃q; et saturno

muletatus sit z satin' rursus a si
lio: ybe finit. ¶ Nā ei si vā cēn
tacenda oio putare. ner ita facile
ad oēs offēdas: sed matiē qnde
celanda. Qz si meritas ḡdā dire
cogeret: paucissis tradēda fins
se. Ardua ei sūt ner pdicanda
o Adimāte i citate mea. Ner ei
unicui pfuderi est punire pc
tes | oportere: et si aliqui inferant.
Ner oio ardendū est deos int se
ita dissidere ut alius alij bella z
pugnā cieat? nec ei vā hs sunt
ner nob ridenda: q si repbā
assimare volu. testima bella odia
z filiaciones tpissias duce de
bem. Ner gigantū aduersus de
os pugnas. z heroū in gnia
tos adolescentib; explicandis m
dicio? si si aliqmodo possem.
nichi cure cū fuisse inimici
libent pfuderem. Ner ei matiē
adolescentib; hs viris. hs senioub;
pdicanda. Quare poete cogēdi
ei sūt: ner carminibus suis edē,
Batin at vicula z vulcani a
pe pcipio ai aurilio pulsati
nis afferret. deoq; pugne q̄s
homer assipsit: nullo modo au
diede. Aptissie g̃ Plato pnsoz
fabulas z fabulaz ierptatoes
repsit. Dō rōne itelligentes:
fabulaz figmēta spreuerūt
ab

potius: q nisi do vetuste rōnē
hystorie nos cestas romuli mar
tis: suiq; z illius vni de dys
hys vbis oriūt. Nō ignorant
qz diligenter edite leges z de
bonis reb; otium z multitudo
ciuitatis optimā ciuitatem ph
ducūt: qz ret magnā curam
adhibuit a cultu deoz sapiēs.
Tēpla g̃ lucos aras silachra
formas z symbola virtutes bīfi
cia q a dys hoib; collata sūt
cerimonias ac celebritates so
lēnitates quib; discultu gādet
z dies festos cetaq; sic instituit
ut optime grecoz respublice
res romana affi possit. Fabu
las at q de dys tradūt turpes
atq; inutiles existimās n solū
dys s neq; ybis hoib; dignas.
retus eicat: ac psuasit ut op
time de dys romani z existi
met z loqūtur. Nullū ei opus
immortali nature indignū illis
attribuit. Ita nec Celum a
suis filijs vincula aplicatur?
nec a saturno liberi sui timent:
nec imprit in tartaz patre
dejecere. nec bella nec vulnera
nec vincula nec luctus deoz
apd eos ulla dr? Q; nec sole
nis vnius dies lugubri habitu
agit: q quad dii apd grecos
fletu z planctu celebrant ac

dionisi passiones celebrant nec
ispicere apd eos aliqs potest:
quos mores nā oīo corrupti sint
furentes ac bachates virorū sil
atq; fēias i tēplis deor̄ pnoctāt.
¶ Nec aliud ēē q̄s monstr̄ nesci
dū: si religiose oīa q̄ ad deos
pīnent z dicāt z agāt: adeo
ut neq; apd' grecos neq; apud
barbaros usq; honestius ista
ordinata sint: z qđ ego maxime
miran soleo. quos ex minuscu
lis orbē vrbē mīa affluant.
q̄ res sacras patrijs pagīt moīb;
nl tī alienū publice cītas imi
tata īuenit. qđ multis aliđ ac
adisse manifestū est. Nec ec si
deor̄ mīsis alienigena quedā
sacra suscepta sūt: oī erecta fa
bulaz garrulitate rōnis moīb;
pagātur. sicut mīi deor̄ sacra
q̄tannis celamīb; ex noctudie
rōnor̄ fiūt: sacdos at utriusq;
sexus vir z fēia ex phrygia asci
scūtur. z vrbē ut solent tibiaz
z hispanor̄ sonitu plustrant.
Dicpne ac religiose rōna cītas
tpibus me fabulaz oīo spreta
deor̄ cerimonias pagit. ¶ Non
at ignoro ee nōnullas fabulas
apd' grecos hoīb; inles q̄z alu
nate ep̄i z mecrem ondit: alu
e solandi gīa fiere. plene inli
tatis st. ¶ Quę q̄, optime scīa:

tīm rōnor̄ theologīa multo pstan
tiore duco. ¶ Una qt ei illa fabla
inlitas: nec mīlis ydesse pt: q̄
ill dūtaxat qui causas rez cum
osius inuestigarunt. q̄ recte pua
simi st. ¶ Multitudo at idocti
or ad pauos solent h̄i oīem īt
ptam: z thor̄ altez sp meīt.
¶ Dā aut despicabiles deos ducat.
siq̄dem eor̄ mīlitā magnis
miseris oppssi fuerī: a nl tpe a
liquā deor̄ ereptis admonita
putat. Quare ill solūmodo
relinq̄ da ista st: q̄ phie specu
lacōis insidarūt. ¶ Per quidē
phor̄ pmi z vetustissimi rōnor̄
de grecor̄ theologia iudicarūt:
q̄ phisiologīa fabulaz aptissīe
repulerūt. ¶ Nos at q̄m ad
rōm grecam illor̄ ductī sum⁹:
age nā mīptationes ac alle
gōrias suas q̄s frīole abq; in
digne sint ispiciam⁹: nl mīi
affīentes. si illor̄ ipōr̄ ductā
autorib; ab pīs sōlime hanc
theologīa pdistam⁹. Nec ei
aliī alij dixerūt z vnusquisq;
inuenta sua vera ee arbitrat:
satis erit si q̄ clarioīb; grecor̄
phīe visa sūt ppsuerimus.

¶ Rim⁹ q̄ Chaeronensis ādūcat plu
tarchus: q̄ fabulas p
ritus mysticā in eis theologia
late ostendit. qua velut a deor̄

Ca. xvi.

educes penetralibꝫ nō mortaliū
alicꝫ ut fabule volūt. ꝑ temule
cū ꝑ dromiū significari onde
cornat. Iunonē vō nupciale
viri ac fire iunctionē. Demī
q̄ obliti paloꝛpst tia ꝙ iuno
nē ondi voluit. Latonā vēo
obliuionē ac nocte esse: z ipſy
latonā ac Iunonē eandē esse
putat. Iupit aī ꝙ etherā si
vbrite ampit. Q; ſ mi ꝓſtrin
gūtur. cū liceat ꝑm audire? sic
aut i libꝝ quē de platonis dedalo
istruxit archana pandentē theo
logie sacraria hūs vbis. Ipsa
quidē tā apd greꝯ q̄ apud
barbaros theologia. nullus ēat ra
cio fabul' inuoluta occulte ac my
stice vitate doctis ſbapiens: qd
carmūbꝫ orphei z egiptioꝝ sacris
z phrygia doctina ꝓbatur. Max
ime aī orgia z īmolacōes z que
ſybolice i sacris gerūt: fabularū
sensū apiūt. Ita q iunonē sacri
ficāt. bilem i sacris nō adhibent:
ſ iuxta aīa infodiūt. Ita qm
viri ac mlieris nuptiam sigſicat
vitā: ca re ondit absq; ira z odio
z amicitudine matrimoniū esse
optē. Qd' sigificatiū docēdi gen
in oibꝫ fabul' est. Ita aī iunonē
adh virginē ab euboea īsula ubi
educata fuit. fluvii a iunone abla
tā ferūt z hūc deputatā: opacu
cisthalamū a Cytherone fm
fiusse. ac nūcrede iunonis
nutricē ab eo seruatam ꝓhibitā.
q; nupt in ill' locis cū latona
q̄esceb. Vnde postea grato aīo
iuno easdē aras atq; tepla cū
latona volunt hre: ita ut etiā
latona noctiua appellet. apte
tā rebꝫ q̄ latone noctiq; noīb
ocultū latēs z tenebrosū dinat
ret significat. Alij aī q; ibi la
tuit iuno. noctiuā dicūt appellatā
ꝑmū fiusse: demde re iā apta
nupciale. Qui aī natē scire
ta fabulas ꝙ fabulas iuesti
gāt: hoc pacto iunonis atq; la
tone ptātē iūgūt. Iuno em
tira ē: latona vero nox. Oblimo
ei quā vbi hoc grece sigficat
i nocte fit ꝓpt' sonū. Nox porro
nil aliud est q̄ tre tori ubas:
q̄ radios solares eripiēs. atrū
atq; obscuꝝ aera reddit. Q;
aī nō alia iuno q̄ latona ne
ꝑfecto ptꝫ: q; diuanā latone
filiā oēs asserūt quā z lucinā
appellant. Noīa g' hoc duo sē
pm dee ꝓposita. Deinde apol
linē latona. martē iuno pe
perit. Apollinis atq; martis
candē esse vitutē aptissimā ē.
Mars ei ares grece appellat.
qd' a regno auxiliū pugna
cissis affre significat. Apol

lo vo verat: q apallatti t ab
q̃notacõib; honẽ soluat atq;
ldeat. Cobie ardẽtissimas
er stellas solẽ apollinẽ t noẽ
marus appellatũ marti acom
modare: nec absq; cã candẽ deã
nuptiale t luane atq; sol' mit;
putauit Neroni nãq; finis
gratie ẽ: q nil aliud ẽ q̃ a te
nebr ad sol' luã pgressio Vñ
poeta Cũluana miq; illũ m
lumẽ addunit: tũ solis cerne'
qui fulgorẽ Primũ ei a dolor
part; liberan pluuiã: deinde
solar aspra solem q̃ gñacõis
finis ẽ oĩde' voluit. Sz nõ est
abr pulgatissiã q̃ fabulã
enarrare Dicat' ei iunone ira
ta dissidentes; ab eo melius
ei de cã numiñ fuisse: quẽ a
lacomenes ĩdigena dcunt ut
alterã duce' silãre. Ita filio
eius ex querna silachio nũcupato
ferro qd dedalẽ appellarũt nup
tias pparare fingebãt nymphe
q̃ tritonides t vnũsq; boeam
pluebãt. Vbi rebr iunonẽ mo
tã a q̃ therone dñisse: t pla
trensiũ mũtitudine mũlier seq;
te ad iouẽ puenisse t silacoẽq;
patrefacta suma cũ letitia re
cõsilatã fuisse: honorẽ aute
silachio tñ ferisse. ut dedalu
noẽ ipsius diẽ festũ mstituent
qd' tñ ex zelotypia ipsius oĩ aũa
grys essi remanut. Huic fabule
talis rõ est. Iunonis ac Iouis
bella t dissidia nil aliud q̃ elẽn
toꝝ ĩtemperiẽ pt: q̃ ni certis ꝓpor
tionib; obtineret nata rer so
luta magnã ynundacõ afferũt. Si
q̃ lupit' t calida vbis ac ignea
numiñ extessit: siccitate oĩa
pauit. Cum vo Iuno humida
sz t vetosa natã iouẽ aspnatu
sit pauent: magna vis pluuie
delata diluuio cuncta vastat. Qd
ill' tpib; frũ: boeciã maiẽ regi
onem pdolut. q̃ mltitudiẽ aq;
cecta fuisse dr. Quare q̃ primũ
tẽpestate trisacta tre apparuert;
deoꝝ recõciliatio frã fingitur.
Prima vo arboꝝ oim querc⁹
effloruit: q̃ non modo pris hoib;
ut hesyodus aut vet⁹ diluuij
veligis opitulata ẽ. cũ glandes
nimalia frũ affatim cũ tegat
tricus. Vnde plutarchus ap
tissime nos docuit mirabilem
er illã t mysticã grece theolo
gie rõem: nil magni nr dign
phia arbitrar. Audisti igr q̃
Iunonẽ modo nrionũ modo
tiã modo humidã significari sbna;
Audisti dionisii nil aliud q̃
tenulentiam ẽ. Lacoma noctẽ

apollinē solē. Ipm̄ denīq; iouē
calidā vtiq; atq; igneā. Cuptī
tudinis ē fabulas accessit ut sēc
tor hō mystica theologia nō ad
dinas ēssdam ꝛ celestes vtutes
nīs ad rōnales ꝛ vīor pales sbīas
ꝺducat; h nrsī temulentā et
inpias opa ꝛ egtudies hoīm
dedicat. Et qō honestissī ca ē
ad tīā igniē solē relīqsq; hmodi
ptes orbis tnnet: nīs ultra hī
q̄q; asserat. Nō er Plato nō ig
norauit q̄m in libro q̄ tīaul
lū inscripsit nīl ult mūdi visibiles
ptes pusaō grecoꝝ agnouisse ꝛ
stellas dictos putasse asserit. Verba
eius hec sūt. Venustissimos
grecoꝝ celū stellas solē ꝛ lunam
q̄q; nūc ee: multi barbaroꝝ celū
deos putasse manifestū est: q̄ quidē
grecā sūt. Capitulum.

Nunc egyptioꝝ mystica
theologia q̄ multo retius
tiores sunt videam⁹? Osyrim
ꝛ ysim solē ꝛ lunā esse aiūt:
iouē spm̄ q̄ p oīa tnsēat. Vul
canū ignem: tīā Cererem oīa
nū humiditate ac nilū fluuiū
asserūt: aut deoꝝ gnacōes attri
buūt. Nere minervā appellant:
quos q̄q; deos aera dico aquā
terrā tīā ꝛ spm̄ p vniuersū orbem
trāsire ostendūt ꝛ in varias for
mas hoīm atq; aialiū gnatiōes
quoꝝ agnoies apd se hoīes fo
tuisse. Solē satīnū Ipm̄. Dzetica
iouē Iunonē vulcanū ꝛ vestā
q̄ oīa. manethus latinus scīpsit
pedrosiuō at diodorus libris vō.
Osyris ꝛ ysis sol ꝛ luna sūt
egyptios sīc: a q̄bus trimestribus
vere estate ac hyeme tūsibile
motu ēducūtis mūdus gubnat
ꝛ oīa nascūt alunt augent.
Ea q̄ius mēbra sē aduisentur:
mirabili hī accordia āmū con
fice. Duoꝝ at deoꝝ alter ignis
ꝛ spūs. altera humidi ꝛ sīc:
uterq; vo aeris naturam p duct
dr. q̄bus oīa ꝛ oriūt ꝛ q̄uant.
Ita totū quidē corporiatē. om
niū esse sole ꝛ luna tradūt exactis
Partes at vniuersi q̄q; ullas
ee spm̄ videt ignē sīc ꝛ hūi
dū egyptioꝝ linguā posuerūt.
Et spm̄ quidē diligēs ad latinā
linguā interpretatōe. iouē ap
pellare possūt: q̄ ai in aialib
ipsis ut ita dicā aialitatē cā
sit. q̄ penē aliq; rēp aiaz oīa
ee putarūt. Quibz manifi
pcta q̄ oīm attestat de iouē
dicēs. Oēs hoīm deoꝝq;. Ignē
vo vulcanū appellant magī
deū ee putātes. p multāq; ad
q̄sitōem atq; artificiū ofre.
Terrā vero q̄ vas aliq; atq;
receptaculū eoꝝ q̄ oriūt exsti
mātes mīre noiauerūt. Cui
rei orpheus assentit dicēs.
Terra mr cūctis diuesq; ceres.
Humidū at Oceanū dyrisse

quoꝝ singla deos putarūt ꝛ noīa ve
tustissīa ac prima

dicūt: ꝙnus vbū expssū latine
delicat mūdi ſt. Oceanū aūt
nōnulli grecoꝝ gnacōe deſigie
putarūt. Vñ poeta ꝙ ceanit.
Oceanū gnato dnū. Egipcij aūt
nilū fluuiū ee ꝛtendūt: aut
deoꝝ gnatōe attribuūt. Plēq
ē vrbes i ſolo egipto ꝙꝫ i reliq
tra orbe fuiſſe aūt: a puſas
dis ione videl ſole. mauro
apolline pare. luciana aliiſq
ꝙꝫ plibꝫ ꝛditas. Aera mineruā
appellarūt: ⁊ filiā ionis ac ꝛ
ginē putarūt. Nā ⁊ iōmpti
bilem aūt ee natā: ⁊ extre
mū vniuſi loci obtinē ꝛtendit.
Quappꝛ a vitre ionis fabulo
ſe nata finſſe munera tradit.
Tritonia vo appellata: qm
ter i anno ſpacio vere. eſtate
hieme mutat. Glaucopin
i glaucula vocari ꝛtendit:
non q ut nōnulli grecā puta
nt glaucos hēat oculos. qđ nō
ipm denotare vidr. iſamuit ei
q ſic putat: ſi qm aer viſui
aūlibꝫ ꝓbeat. Aſſerit aūt hos
qnqꝫ deos totū orbē ꝓagrare?
⁊ hoibꝫ iſacratoꝝ aūaliū for
mas apparē: qđ ⁊ poeta ab e
gpcoꝝ ſuccedotibꝫ acceptū vez
ee ipſe vbis atteſtat. Regnis
maꝫ dū ſiles vnoꝝ vrbes igne
dunt egritatem ferentes.
Eſdem a celeſtibꝫ duos quoꝝ
etna gnatio e. egiptū aſſerit
alios demde ab hoibꝫ ꝓpt bñficia
q coīt oībꝫ ꝛtulerūt ad īmorta
litatē trāſlatos: quoꝝ aliq ce
leſtibꝫ agnōies fuerit ſol ſa ſatur
nupti que nōnulli hāmonem
appellāt. Adhec iunone vulca
nū ꝛſtā. ⁊ atmū mentū. pa
nuſqꝫ oīm ſole in egipto regſſe.
Hec dr ocoanꝰ. Plutarchꝰ aūt
i libro ꝙ de yſide ſcripſit hīs vbis
ait. Egipcij ab alio ꝛtico plimoꝝ
atqꝫ nidū ſriaꝝ oſidēt: q di
cūt ſic. Egipcios oſyrī nilū flu
uiū ee putare. iſidi tre mōnio
ruūctū: typhona vo mare i
qđ inadens nul ſbmergit. Q
admodū grece. latinū tpe. iuno
nē aera. vulcanū vo gnacōem
aeris mutacōes in igne ee ar
bitrant. His dictis: rurſꝰ fa
bulas ad demones refert: ⁊ alit
aūt alit mutat. Opcpaūt aū
t ab hijs ſacratam. utꝫ ſilachia
hec ⁊ ſilachioꝝ figē. demū an
ignis. aurā tre aq a vnoꝝ ⁊ mu
lieꝝ bꝫtoꝝqꝫ aūaliū formas oſte
dāt. Nā qm celeſtiū agnōies
mortales erutert ut ipi aūt qđ
ē mūi deoꝝ trāſlatos exiſtimat.
celeſtiū ne formas i ſilachijs
ꝓmuit: an qđ ipe viſ oīdit
mortaliū hoīm. Q ſi ipi mōdē
renſent: reō tm ꝙ ſe magꝝ voce

clamāt mortales fuisse ocs q̄z
sil'achia statuūt. Plutarchus
ē in libro de yside. vl ḡlutate cor
poz descēbit sic dicēs. Egiptioz
historia flauī corpis fuisse thy
phonā tradidit: martē albi:
sbinigu ossyī. hꝫ plutarchus.

Mortales Ca. xvn.

Ogl dy sui fuerī: ⁊ itpre
tacio fabulaz perit vniuersa.
Qd ei netē fiut hom formas
elēntis acōdare? cū ei ab sep
tis cole ea ponerīt. Vtrū aut
hec appellacōes idite pmū fu
erīt? utz vulcan? minerua.
iuppit. neptun? iuno. nōa de
elēntis pmo. deīs de hoīb; eq̄
uoce dicta? an ecōtra hoībus
pmū ipōsita ad elēnta deīde
trāslata sūt. Cur aūt mūdū
hoīb; elēnta nōarūt. pretēa
vniuersit? ⁊ arcana deoz my
stia. utz elēntoz ā mortaliū
hoīm sybolis pagunt? Cineres
aūt temulētiam. amores. mu
lieres raptas. ⁊ vinos isidios cō
uolutos mille q̄ hui? deceptas?
quō elēntis acōdari ponerīt.
Aptę g̃ ex his oīb; mirabil' et
generosa physiologia: nil vitat
hēe oīditum. Et audi q̄so que
porphirius ex in epla ad anubiū
q̄dam egptiū de ysis scripsit.

Cheremo ei mag̃ ⁊ alij omes
nil aliud p̄ter visibilia puta
egptioz rōem ad vnguē scau
ti: q̄ nullos alios deos p̄ter er
raticas stellas ⁊ signa q̄ orbe
replēt obliquū tamq̄ stellas
q̄ ozū atq̄ omde cū his diuīt
deos existimarī. Quoz plez
alie aliis errate attribuūt st.
Ascendentē q̄z phaulā ac dnos
eoz quos validos appellant
q̄z noīa ⁊ pdātes i libris al
menichiacis scīpta st: ubi ozy
ex ⁊ omasius ⁊ fulloz dinaco
dinet. Didit eichoremo solem
ab egiptijs ut aratore cultū:
nec ignozauit oīa q̄ de osiride
yside dicūt: oēsq̄ fabulas sa
cras ā ad stellas ⁊ oriū ⁊ occa
sū. q̄z p̄tea ingressus atq̄ regressū
ā decremēta ⁊ crēmentaq̄
lune. ā ad solare cursū aut
ad nocturnū hemispiū aut ad
diurnū. ā ad fluxū nilū ⁊
oīa ad res causasq̄ natales ni
feri. nullā de ī corpeis eoz
vniuersq̄ substātijs facē mētiō
Vñ nra q̄ oīa nescio q̄ insolubili
vinculo a motu stellaz nāe
no dependē arbitrātur: qua
nēcitate fatū appellāt. Hic
oīa stell' attribuūt: quos se
cūdos deos ⁊ fatoz dnos exis
mātes sacris ⁊ silathuis reli

quos deos cultu ꝓpios sibi
reddẽ conant. Hic pcẽ illi q̃
i celo vident alios deos pozphi
rio et teste theologia egipcioꝝ
nõ nouit: creatorẽ vo rez oiz
nõ itellectũ nõ ioziꝑa q̃nda
sp̃naz nõ vtute q̃nda itellec
tua. si visibile huic solẽ arbi
trat. Ad stellas g oia refert et
xta fatos. t stellaꝝ motu z af
pectibz attribuit: q̃ opinio ipsa
ad hec tpa ab egipcijs tẽz vera
defendit. Qz si hec visibilia elẽ
ta mystica egipcioꝝ theologia
deos putat. hec aũ oia aũe atq;
rois erptia sut. nra cõsuptõe
nõ alienia: attende diligent
ad q̃ntã tenuitudinẽ sp̃lium
ex theologia deridit. q ultra
hec nullũ itellectũ nullam se
paratã sp̃naz p tã rez agnit.
Pclm ip̃i ex. Reduit ab egip
cijs i grecos theologiã afflux
isse: vna cũ egipcijs grecis
ꝛ redarguit. Qz de hijs verbis
inde pozphurij hi vba cõscripsit
i libro quẽ de abstinẽcia a car
nibz aialiũ edidit. Ab hac pia
ma egipcij ad agnoscẽdam
dm puecti. agnouerũt non
ad hoiẽz solũmodo dm puenis
se. nec i hoibz aiaz solũmodo
habitasse: sz eande aialia oia
dine. Qua de re tã hoies ꝙ
beluas spentia sil atz volatia
q̃dam i deos suscepert: t alios
apd eos dõ hoiis collũ. facaem
alius. aliudq; mebz aliusmo
digerut. Et rursꝰ alij caput
hoiis. collũ alius aliaq; mebra
diuisoz. aialiũ aformia possi
det: quibz significat deoz sniã
aialia xplum tũ mise tũ maxie
nobiscũ amice viue. Vñ leoni
ptincula q̃dam egypti dedicata
leonina. alia vero q̃dã bouina
alia canina noiatur. Virtu
tẽ ei que i oibz e hijs aialibz
q a singul deoz inuenta sut
cole statuerũt. Alij vo atz igne
appime vsi sunt. t i oibz sacris
adhibẽt: ꝙ maxia salus hijs
ne causa hec elẽta sut. Nec
ad hũc usq; diẽ cũ stulticia sera
pidis tẽplũ aplt: vniuersi
cultꝰ igne atq; aq̃ pagitur.
Nã qui decatat vnos aquã
libat: igne tũc oñdit q̃ in
xplibulo finis egiptioꝝ ligna
dm exusatat. Ea vo aialia
magꝰ coluit: q rebz sacris magꝰ
uenit. Nã t hoiem apd Ana
bỹ opidi adorat. Quare q̃ad
ab hijs nos carnibz abstinendũ
e: sic ab alijs etiam aialiũ.
Hec illi simulata sapientia
t dina rez sanctimonie q̃da

aīaliū magis q̄ hoīes a dīs intellexerūt amari? q̄ soli mentē exercata putāt: q̄ natū eorū sanguine & spū copiosissīo gaudet. Et post pauca. Scarabeū vō aīal aut rez dīnaz ignorti abominant: qd' egipcij sūmopere vnant aīatū solis effigiem ee putātes. Scarabeus ei oīs mīle seriū tpis: & et spmatē sterq; ifuso pla dēm exerta pedibus inuolut veluti sol celū & mēse lunare exprīat. Nec de anete de crocodillo vt vulgē cetisq; aīalib; pdiant. Ita ex sapiā & religiōe ad cultū aīaliū puenerūt. Hec de gnōsa egiptioz theologia locupletissīo testi porphirij scripsit, q̄s aīaz & ignē adorātes & vnā rōnalīū aīaz mōnaliū sēnaz aūt dicētes. nō īmerito i deoz nūz bruta egiptios accepisse affirmat. Quō āt stultissī nō & īmanes belue ido ut deos vnarī? q̄ silez hoīb; aīaz hēant. Nā si hoīes putāt, humanos hoīes eis offert: nūt āt feris q̄s natura vōis exptes fuerit: quasq; hoīes appellare nō dedignant nō hoīm hōres sēpīne causse & appellacōem & gl'iam attribuūt. Ad hec q̄ mirabil' egip

cioz sapiā lupos canes leones vnant' didicim': nr scarabei mirācla ignoraz? Non deridebim' q' ēplius hos deos? Nr scrabim' āt gen' humanū: gia ciasp largitoz bonoz xpō rēdem'. q' nos a vetustissīa ista ceritate p euā gelicā doctrīa sua libauit. Ja enī ipi' ferōnies egipcij ab hoc morbo liberati vō militāt deo. Habes ia absoluta egiptioz greciq; theologia: a q̄b; didicisti nil īcorruptū coluisse. Jcedit āt eas vera fabulaz ee physiologia: sitq; sol modo Apollo modo osyris: & luna nē ysis nūc dyana & q̄q; alia dicē relint. Colē g' ac luna stellas q̄s & reliqs mūdi ptes q̄ deos adorare debem'. Jta gnōsa greciz ac egiptioz theologia ad sblimiora nos pdūcā fabulaz allegorijs pollicita: ad corpa nrā dedūxit: nr aliud q̄ ignē & aq̄s & ptes mūdi colē adūctata ē. Quō g' silua torus nrī eua' mirabile nō & q̄ solis & lune toca' q̄ mūdi creatore decētī fide colē? nr clēta corpīa nr visibilia q̄dam & ei qui pīs īuisibilit ggfat'

creantē mtellectū solū āmmi
solūq; adorare dicit. q̄ per
oīa penetrās cū sit incorpalis
solo itellectu p̄cipit. imo vero
ineffabil' z incomphensibil' est.
Qui tñ at atq; ppriat' p̄ ea q̄
facit. pduat. gubernat. z sanat.
vbi; inuisibilit assistens. nō ce
lebri; solū veter' tñ; magi
ficentiā op̄m suo; p̄ hec ondens
q̄ illi deos putarūt.

Ueri z fabulosa z mysti
ca illo; theologia rebi;
ipso refutata. tpt ia
z hoc. ee iuniore cogitationes
ispice. Isti ei qui modo phant
q̄ magno tpe post platonē de
itelligencijs z rep creatore ire
uenta sūt: theologie priscor
attribuebant. magia auro
gratia fabulas laudant. q̄
physiologiā hui; vbi; porphyri
dixit. Explanabo q̄bus fas ē
pauci hui; abstote celesti. quos
ee vetuit celare volētes. dei
z dei vtutes p̄sensibiles signi
ficare ymagines z ea q̄ visibi
lia. st visibilibi; significātes figu
re silachus q̄ sacris hui; mag
mysteria tradiderūt. Non esse
at mundū si lignā z lapides.
a fatuis silachia putantur
Esse ei ecia q̄ dras nesciunt
libro; voluīa. nō aliud q̄ ptextu
putāt papie. Hoc exordio audito
res ꝑpauit. Iudas g q̄ pgredies
scribit. Cū g deus lux sit z igne
cū habitet. nullo; sensu capi
possit. lucida q̄de matia ut
crystallo puro ve lapide ad xp
hendēdū lumē ipsi; exhortam
auro at ignis illi imaculata q̄
nata intelligit. Multi vo nigri;
lapidibi; inuisibile illi; sime signi
ficarūt. Hoīs at formā dijs
attribuerūt. ignī deus ratio est
Pulchros finxūt. ppt imarcesi
bile illā pulchitudiē. Diuisi;
ptia figuris z etatibi; z alios
sedētes alios stātes. mares alios
alias fetas z aut vgines a mri
monio iunctos diuiso q̄ animo
tu silachia instituūt. ut diui
tas deo; nō latrat. Vñ fit. ee
ut oia candida celestibi; dijs at
buāt. pila z rotūda oia nūdo
p̄prie soli z lune. q̄uis nōnulli
spei atq; ee fortune. circul' at
z q̄ circularia st. soli motui ce
lesti z circul' q̄ in celo ee intelligūt
Circuli at ptes diuisis lume si
guris. pyramides at z obelisci
ignis sime z dijs olimpijs hac ppt
de cā. Ita coi q̄ soli tie cylindi
sationi z gñationi penie z ppt
muliebre sexū figam triangulare.

Her machi/ille phs. Qđ autē turpius q̄ obscenitatē ydoloꝝ ēruſare. Quid āt amictus q̄ auro ⁊ lapide huiꝰmodiq; ma teria diuinū lumē ⁊ celeſtē natū ſignificare putare. Qđ aūt a nonnullis hec cauillacōes ēro gitate ſint: q̄ priſci ne ſōnijs q̄dē viderūt. q̄bus ex auro ⁊ p̄ciosa materia ymagines deoꝝ fingere tpe videbāt. Verba plutarchi au diab. Silachioꝝ auctē fictio de tuſciſſia quidē rei ē: q priſci ex ligno fingebāt. Q̄q̄dē ligneū erat qđ in delo p̄mū ꝯab ariſtei one apollinis fuit ꝛſeratū. Ligneū er pallados ab īdigenis ꝛſtitutū: qđ er nuꝫ apd athe nienſes īuenit. Junonis erā ſilachꝫ ex ligno apd ſamios erat ut callimachus aſſerit. Dic ei mḡ deos vetuſti fingebāt Deras er ille q̄ prim argolice tēplū edidit ⁊ cullutiā filiam ſuā antiquitē ꝛſeruauit: ex pu tricō ſilachꝫ iunonis dī ꝛſtr uiaſſe. Lapidē ei rē dura ⁊ iā nē: nī deoꝝ effigiē celare nole bāt. Aurꝫ vo atq; argētū infe cūde tre atq; ifectus: mozboſos colores ē putabāt. Ebur vero ppt varietatē abuſi ſūt. Ita er plutarchꝰ. Plato vero mag nus añ eū tpibꝫ nō decere ex auro ⁊ lapidibꝫ ⁊ ebore aliaq; matia īanimū deoꝝ effigies fingē putās ſic ⁊ legibꝫ pḡnt. Terra nuḡ ⁊ veſta. ſacra deoꝝ ē hītacio: ne g er hijs ceteris dijs ſilachia ꝛſtituas. Aurꝫ aūt atq; argentū īnudioſa poſſeſſio ē. Ebur aūaz depoſuit: ac ideo ad ſilachia deoꝝ ꝛceptū eſt. Eo ⁊ ferꝫ belli ſt instrumēta. Hijs aūt refutatū porphyriū ē puto: ſed tū reliq er iſpi ciam. Admiranda ē uiq; gre coꝝ ſapia: q ionē mūdi men tē arbitrantes q in ſerpſa mūdū ſtruens ydruit. Sic u thcologia orphei p̄fecti de eo tradiderūt. Juppiter altito nās: aī oīa ſcla primus Juppit ertremꝰ loga ē p ſcla mūdi. Juppit ē ſūmꝰ vtex atq; ſūma plāta Juppit ētiꝰ ſubſt ac totus ubiq; Sidereaq; dom rex ē ⁊ huppit ipſe. Principiū atq; ort reꝝ vis vnaq; ſq; Omn ⁊ oīpotens regalis ē corpe aur. Gigula ponit tell iudaigus ⁊ aer Ignor ſubſtz dies ſapia p̄nāq; ouo Ac lucid amgz mag hꝰ ē corpe rigd Sūt ionis ertelli ceruic nāq; vndo Celi ſuſpicies reuitēcia magꝫ lecta. Hoc caput auricomū flauo de vertice crinis Crea pandit Stellaq; erutilāt radij de vertice au reā cornua bina caput capit ꝙ ſublime

Ethaur.

Vnū est actus occasus aliud.
Est oculi fulgēs īgentu luce phebus
Lunaq; pūreo phebi redimita coloe.
Regina ventō mēs ætat regnus ethra.
Quā strepitū null' nec vis nec fama
Archanū re pē penetrēq; poīa Clate.
Victrix.
Preterea īnictū corpꝰ sīn fine modaq;
Addit. Est humeri magnus pectora
Et aer. alas q; vētī possidet ille. Clata.
Hys ad ætra volās curo ē velocior ipō.
Tū sacer antiq; mundꝰ ex tellure tuesat
Peter. et ex altus ægit mōtibꝰ igens
Quē medio potꝰ sustīgit rite sonor
Vlnā pētea triaq; luna et amplu
Fundamēta globi furibūdaq; tar
tara plantas
Esse pedū magnū ætat trōnus olapi
Hic dū sb̄ trīs relassī ætra deni
Ex imus repetēs ī lucē protulit
almā. Vnūsus g̃ mundꝰ
iuppit' aiāl ex aīalibꝰ dō ex dīs
Astrutꝰ. Iuppit' aī est inq;tu
Stellās est a quo vniuersa pdeunt
Q; ætra creat ītelligēdo. Hoc
g̃modo theologis de ioue sētien
tibꝰ: īpossibile ē talē ei' magies
fingē q̃lem carmina descripsert.
Ioue g̃ ē ardendū est vīte
prudentē atq; vniuersa: quā
pila et rotūdis figis sigificabāt.
Hoīb̄ vo sīl accipt ei æstimant:
qui mēs est q̃ ætra semina li
ve pducit. Sede aī fugit: ut
stabilis vīus atq; īmutabil' exp
mat. Nuda aptaq; ex superiora:
qui ēspiu' ītelligētiis et supioribꝰ ē.
Infiora vo tegūtur q; oīa tūtur
ifionibꝰ ætatiū. Septꝰ leua tenet:
q; ī hys corpis pfectꝰ cor spūalissī
vite domicilū īuenit. Creatus
ei intellatis rex spūsq; vniuersas
mūdi est. Dextra vo aut aquila
ptendit aut victoriā: altera q;
cetoꝝ deoꝝ dīs q̃ad' aliaq; auuī
aq̃la est: altera q; oīa sī sbiecta
sūt. Hꝯ porphirius. xix.
Non est aūt ab re diligenti
æsid'are q̃ sīnā iuppit' ce
hys carmibꝰ affīnat. Nichi ei
non alius vidꝰ q̃ hic visibilis
mūdus: q̃ celo ethere aq; tra cete
risq; pbꝰ ætat. Apte naq; ī ipis
dr regali ī corpe cui singla po
nūtur: et q̃ sint ista declarat:
tellus ida. ignis et aer. nox sīl'
atq; dies sapiētia pmaq; ongo
ac mūdius amor. Adhec adiuti
mentē atq; ītellīm ioue ethera
cē. Ad'storici postea seruti sbiaq;
igneā mentē esse mūdi et deū ce
corpi. nī creatorē aliud cē q̃ vir
tutē igneā asseruerūt. Hꝯ ei a car
mibꝰ ista cos accepisse arbitror
Prestia vētus mēs ætat regnus
ether. Hys vbis manifeste magꝰ
ad'bā mūdus ce aīal declarat:
ad' cui ioue appellauerūt: ethere

ēdem mentē ipsiꝰ corpꝰ vō religꝰ
ptes mūdi putauit. Ex hꝭ quidē
carminū interpres inq; Jupiter
ē aiāl er aialibꝫ deus er dyo ꝛh
tus. Jta nullū aliū q̄ hūc visi
bilē mūdū significari voluit.
Sic ⁊ egptioꝝ ratio a quibꝫ orpheꝰ
ista recepit: mūdū ⁊ ptes eius
deos asmebat. Aliā deinde sniaz
a se adiecit. creatorē oīm deū p
udentē q̄dam itellēm ee affir
mās. Quō ei sepatū itellēm
carminibꝫ itelligi dicem⁹? quē
poeta ille siu orpheus siu alius
nūq; intellexit? Siue ei a pu
as grecas. siu ab egptijs didice
rat theologiā: nūl itelligibile
atq; icorpeū tradi ab eis potuit.
Eiqdem lōmplenssi⁹ plato tesꝭ
ē qui i cratillo clamat ut dm⁹
priscos grecos eos diutaut de
os putasse: q̄s modo barbari
solē lunā stellas ⁊ celū. Sed
cheremo q̄ philo ante apoz
phiriū erat⁹ testimōm phibe
bat nō aliud q̄ mūdū ⁊ ptes
mūdi deos ab egptijs cultos;
nec q̄q; ipos de itelligibilibus
⁊ vnis substancijs itellexisse.
Vnde poeta g̃ille deū qui sup
oīa est vnūsi creatorē p ipm
vnūsū ⁊ ptes eius mēte solūmo
do agnoscibilē agnoscē potuit?
Nec vō icorpeū agnoscēz vn huit:
Nec certe quitq̄ icorpeū ab eo
precepta carminibꝫ ostendituꝝ
Creatura ei mēs nec a plūbus ē
ꝛstituta ptibꝫ: nec celū si caput
dici pt nec ignis aq̄ tiaq; corpus
ei ꝛstituūt. nec orbi ei sol atq;
luna pūt assinari. Quō at
huiores pectora terga ⁊ mēbꝝ
creatꝛ mēs oīm hebit? aut
quō etiger mēs creatoris dica
ā fingi pt. Q̄ g̃ hec caullat
carminis huius iterps: nemine
fugē pt. Ego vō pfundū ipi
etatis icidisse arbitroꝛ eū. qui
ptes mūdi ptes dei putauit:
⁊ausus ē mundū ⁊ deū eūdē
affiniaur. ⁊ adhec q̄ aiam
mūdi ee itellēm q̄ oīa creauit.
Non ei piū est ꝛtuchū mūdo
creatoꝛē. ut aiam corpi putae.
Nec sse at ipm vnūsō mūdo
puide ac gubnaur: scptura
dina docet. Ah nō ipleo mq̄
dnis ego celū ⁊ tiā. Rursus.
Deus sup ⁊ celo ⁊ ide mtiā.
Et alibi. Jn ipō vnum⁹ ⁊ mo
uem̄ ⁊ sum⁹. Nō tm ut ptes
ner sic i mente aiaq; nostra
si si optet silitudine uti: sa
cras scās audiam⁹. Celū mi
seder: tia vō scabellū pedū mi.

Sidera q̄ q̄nto medius ⁊ extr
simus ꝺicta sūt. Nā qui celū
sedē appellat tripēdē scabellū ⁊
ministriū mūdi q̄ uidētes dei
scripturē: sup oīa deū ee signū
fecerunt. q̄ppe cū neq; scabellū
neq; sedes corpꝰ sedentis appel
lari possint ſ; nec pedes eius.
Qui uo celū capitū dei ⁊ mē
tē eius ethera ⁊ pedes mūdi
pedes dei asserūt: nec creatorē
ut deū agnouisse redarguūt.
Nō ei ipse sepi; creabit? nec
mēs ipē potūt dica: cui mens
ether ē. Quō ei dē erit? cui
tra ⁊ cetera corpa pedes sūt res
corruptibiles ⁊ abiectē. Ei
uo mēs ionis nīl aliud ēt ether
ē? si aer subtilissimꝰ atq; igneꝰ
appellat ether. sed ei uocabulū
ideo pri significare arbitrant?
siuq; ābo hec corpa aer dico et
ether: adiadite quo mēs io
nis iā cecidit. ⁊ cogita q̄ nisi
mēte captus dm appellabit
eū aut mēs corpꝰ qd'ā insen
satū est atq; ianē ut ianimē.
Quare merito theologia mā
negatiue oīa hec appellat: q̄
sa neq; celū neq; ether n' sol
⁊ luna n' stellar fulgor nec
omnino ipe mūdus ds sit. sed
opa manuū eius. Que oīa
pua q̄dam ⁊ uilia reputūt nō
dico creatori ſ; ⁊ intelligibilibus
creatis q̄s opata: q̄s imortales
⁊ loge corpib; pstantiores ubi apd
deū uiuē arbitrat. Quibe q̄ de
mūdi ptib; hoc modo a scriptura
ꝺcemur. Videbo celos opi digi
torū tuorū. lunā ⁊ stellas q̄s tu
fundasti: ⁊ opa manuū tuarū sūt
celi. Et mox. Respicite in altitu
dinē celi et uide: q̄s oīa
ista mostrauit. Ei; age iā relīq̄
perscrutemur?

Impossibile ē inq; talē ei
ymaginē fingē q̄lem car
mina descripserūt? et ei ideo
stilacta hoīb; attribuert: q̄m mēs
ē ī arta sedali roē pdicat. Quō
g; si mūdi ⁊ spatiū eius celi aeris
tre cetarūq; hui ymagiē quā car
mina descripserūt fingē ipossibile ē.
dine mētis effigiē fabricati sūt.
Dē ei corpꝰ intellectui diuino sili
tudiē habit? cui mens mentis
humane ymagiē ubi posse negat?
Humana ei mēs incorpea ē atq;
simplex: corpi aūt omne corruptibile
atq; apositū. Quare nec ro
nalis atq; imortalis aīa ⁊ intel
lectus eius ymagiē ⁊ similitudiē
diuine ꝺr. Immatial' ei ⁊ mi
corpea stellar' rōnalēq; p esse

nā. est stultus ⁊ sapiē capax. Q̄
si humane aīe atq; metus forma
⁊ effigiē fingē ipossibile ē. qm nō
sensu percipit: q̄ adeo stultus
erit ut lignei silachy ac effigiē
dei creatoris oīm solitudiē hoīe
arbitretur. Nata ei dira oēm
matiam ⁊ oia q̄ primū erendi
mete solumodo ac sine aīe intel
lecta. Figa vō ionus q̄ nu silach
aspicit mortal' viri effigies est:
q̄ no tohu hoiem sed peiore ei' pte
imitata exprssit: Nullu ei vite
atq; aie vehiculu ondit. Quo g̃
vnusq; deus mensq; oīm creatu
re supp̄t erit: q̄ aut i ere aut
i cbore cernit. Aut quo pacto
hoīs ē. q̄ ab alaumena natus ē
dr̄ eclupaq; heron. q̄ cū hoies
fuerit mortales. sue mortalitat
argumēta posthoīb; no pauca
relīq̄runt. Vt ei nū ⁊ primo pbauī
vetustissimu phenicū theologū sat̄
nū filiu mortale ex mortali ⁊ ex
phenicia origine traxisse affirma
bat. Iber eade egiptij nūq; ne
gauit. pterq; q̄ ab egypto fuisse
omnīb; vidit. Cretenses q̄q; sibi
fuisse ioue asserites: sepulchr̄
ei magnificū structu apd̄ se
ondut. Athlanci ex ⁊ ceteri oēs
q̄ apd̄ se ioue natu fuisse asserit
mortale nūq; negarūt. Res q̄
ipsi gestas mortales enarrant.
frāq; multa tpia onus petula
cie plena attribuit. Fabulaq;
vō prisus q̄dem ill' exposītoīb;
modo calida q̄dam ⁊ ignea vīs;
modo spē q̄da iupp̄t videbat.
Hinc at nescio q̄ modo hys
vnoīb; creatiua mēs rez
supp̄t appellat. Interrogadi
gr̄ sunt que dicut prem auu
atq; pauu vsū mentis esse.
Vt ei theologia eor̄ pdicat.
Saturnī filius supp̄t fuit: et
orpheus i predictis carmīb;
idem affirmat. Saturnu aute
celi filiu fuisse nō negant.
Si g̃ deus oīm ⁊ intellect̄ qui
arta creauit supp̄t est. quem
dicut ee saturnū patrē ioues
⁊ celū rursus saturnū patrem.
Q̄ si pm̄ supp̄t oīm est q̄si
creator: nec est sedes ⁊ post
ei cetos & qui ab eo creati sūt.
Saturnus ei que tpa esse volut
qm̄ tpa motu celi significāt: a
celo genitū dr̄. Celū at ⁊ tpis
ipsius ra est profecto mēs illa cat̄
quā ioue appellat: q̄re nō ei
a celo tempus supp̄t. Quō g̃ tā
egipcius ⁊ phenicibus q̄ grecis
⁊ pmis oīb; phīs. tūs a celo
creatus iste intellect̄ i theologi
ca genealogia narratur.
Patefacta ē g̃ hui' phī astutu
fictio i patefiet at ex hui' magī

q̄ subsint dicēs. Iunge iouē iuno
nē recte putarūt: etheream enī
aerē vtute iunonē appel
larūt. Nā ether ē aer sb̄tilissim⁹
Ionis certe mentē ethera esse
carmina significāt. Modo at
ille interpres diffiniēdo aera ip̄z
dt ee sub̄tilissimū; et quō
corp⁹ atq; mēs nata diuisibia
dē esse ītelligent. Deinde ne
sno quoq; recto sim; carminū
oblitus quibz apte dr mentē
iunonē ethera ee. Presepia vētum
mēs stat tīp̄ regnus ether: iu
nonē etheream; aeream vtute ee
ait. Diuisione deinde utuntur
dicēs. vnusquisq; aeris vtute iuno
nē: inferiorē at q̄ lunarē lucē
illustrat latonā notari. Latona
ēt a latēdo dta; et oblionem
significare: q̄ cū aēr lunarē
obtē diuidendo tūsierīt: dīnat
rē obliuiscūt. Dtea ee apol
linis; et dyane dr mr: q̄z noctē
pellit tūbre. Aer ee hic ifio
cū lunē solēq; mr sit: nō iunonē
p̄ latonā dez. Ego vō nō vi
deo quō aer sol; et lunē mr ap
pellari possit; cū tpe magis
a lunaribz fiat; et trāsmutetur
ēt ab ipso lunaria. Paululū

corp⁹ autē aer. corp⁹ igit ether
ēt mēs q̄ vonus erit corpus
subtilissimū. oīm.

vō pyrrhus tellurē vtute vestā
appellat: cui vīginale silāchrūm
i foro ignis statuit. Que virg
q̄m ferat ē: mulierē eā spēm
denotarūt. Rhea vō quā ope
latine appellam; lapidose atq;
mōtane tre vtute designat. ceres
feraus; et plane. Differt ei a
rhea q̄m bonā iouis pepit deā:
ac ideo ymago eius spicas coro
nat; et papauē. q̄ salutat sybo
lū ēt. Hinc diligent aīadūte
quō deq; ipsiusq; iouis mātē
q̄ rhea dr ad tīa; et lapidez dep̄
it; et candē ee cerert aut: q̄z ad
iecit. Cūm at quedā virtz eia
p̄ecti seruis in tīa est quā sol
i hyemali solstitio fouet: bona
q̄dem dea quā; et ysephonā vocāt
virtz seminū est: pluto vō sol
q̄z hyems remoti ope mūdi
ptem illustrat. Idcō raptū ab
eo p̄serpinā dicit: quā ceres
sub tīa latentē quitat. Platay
at cūm virtz dyonisū appellat.
Et bone q̄dem dee ymago ger
mina q̄dā q̄ sūt sybola p̄tēdit
dyonisū vō semina hz; et mulie
bri formis ē p̄miscua vtute
q̄ationis plantaq; significāt.
Thitonis at raptoris galea
caput tegit: q̄d omnīs vtutis
sybolū est. Crepy vō breue q̄d

tenet: iferiorus regnū ſ̄bolū z.
Cānus āt ei⁹ frugū a tra ptū
anatōne triptito i pictiōe carōem gmi
natiōē dūdi notat. Atys po
to z adonis: ad fruges ac frū
ptine videnť. Ez Atys floreo
mariē deſigit: q̄ antiq̄ ad frem
veniat defluit. Quapp̄ pud
da ei fuiſſe ficta dicūtur: qm̄
flores defluūt ſemina nō pro
ducēt. Adonys p̄ſtos fructus
ſ̄t. Sylen⁹ vo ſpitalē motū ſub
lū eſt: q̄ nō pat vnuſq̄ ad ut
aū caput cādore fulgēs celeſtis
motus: ceſaries vo q̄ iferioribꝫ
ymaginis ptibꝫ apponit⁹ craſſitu
dinē terrēs aeris ſ̄t. Vet⁹ qđ
vaticinādi ei⁹ quēdā virtꝫ e. the
mis. t latine carmēta ſortita
ē: eo q̄ ſtatuta vnicuiq̄ ſpem
nat. Quibꝫ oib⁹ virtꝫ l⁹ iſtor
colūt ut veſta z vrgo: ſpōte ſua
naſcentiū arborū ſemina ut pru
nes nuc⁹ ut rhea lapidoſa. z
mōtana. ut cereꝫ herboſa. vā
ſpinatrix ut themis. Hos aut
ſerialis q̄ in tra dīdit q̄ primꝫ
hōrat⁹? cui⁹ ad ſacros ptu
net fructū bona dea. q̄ ad pla
tana dyoniſi nūcupat⁹: uta bo
na dea a plutone. t a remoto
re ac ſ̄b tra īmorāte ſole ſemen
tue rapt⁹. Dyoniſi vo gracia
hyeme q̄ renouatis typꝫ gmi
nat? floredi virtꝫ atyda ut dīm
phaedi adonī ſpitalē ſylenū
preſidē poſſidet: motū āt eoꝝ
z q̄ q̄dā extenſio y bachi demo
tat. Satyri venerea oem vir
tutē oñdūt: q̄bꝫ oib⁹ vnuſq̄
terreſtris virtꝫ pfunt. Hȳ nonnul
li exposui: ne pulchrā hoīs
phoꝝ theologiā ignorares.

Qvr āt hec q̄
dā hōranda ſ̄t q̄ ad ali
menta aialiū dō pduxit: aut
cur nob⁹ terreſtris virtꝫ colenda ē
q̄bꝫ celeſtē z īmortalē aīa eſt.
Spūalē ſi a ſordibꝫ libera eſt
dei rez oīm creatoris. Cur er
ſi motꝫ ſpitalē ſylenū eſt z moti
nā virtutē p̄t⁹ tū celeſtē cādore ea
pitis tū aereā z craſſiore plu
tate ac deſitate barbe? Non
magno ei honorari cultu vide
ꝫ oībus erat p̄ponendū: cū ado
nū atq̄ dyoniſii fruges vidē
atq̄ plantas delectaſſe hoīm
videa. Qđ āt nō mirabꝫ niſi
ſan⁹ ſit cū ſpeſſimi hoīm me
bri q̄ ſatyri z bachus colant?
Ez nō eſt opꝫ plibꝫ ea ſtudiū
q̄ ſponte iacent: exponenda p
tuis cetā ſ̄t ne q̄d archanū z
ſ̄blime nos latēat. Aquarū
nūꝫ z effertiuā virtutē oceanū
ſ̄bolū āt ei⁹ thetȳ appellarūt.

Eius vo aq̃ quã bibẽ possim⁹ virtꝰ. achelous dr: marine nep tunꝰ. quã mãtu gnare pt ã phytite vocãt. Et aq̃ quidẽ dulnũ ptiulares vtutes ny phe: maris nereides nũcupãt. Ignis vtutẽ vulcanũ dicũt: ⁊ in forma hois ei silachꝫ assi nũt: i aur̃ capite pileus est. cerulaus. celestis ꝓboliũ volu tionis. ubi integer siceruſiꝫ ignis inuenit. ⁊ nã q̃a celo in tia delapſꝰ est. cũ ibecillior sit matiaꝫ ingreat clandi cas fingit: quã vtutẽ in sole apolline vocauit a radioꝝ vid motu: qm pallyn grece mouẽ est. Nouẽ aũt circa apollinẽ muſe dicũt: septẽ videlz pla netaꝝ orbes. octaua spera. ⁊ hꝰ ultia q̃ luna ẽ. Clauꝫ ei de dicauit: qm hꝰ arbos ignea ẽ vnd odio a dẽonib⁹ maxime hẽtur. Et qm si vtutẽ plinii sonat. qd̃ ꝓdicedi vtutẽ ꝑt. Huic qm q egrotacõib⁹ nie dat ⁊ morbos pellat hercule vocant ⁊ duodecim ei attribuũt certamina: qm y duodena signa ptisiat. Clauã ⁊ leo nis pellẽ accõmodãt: alter ⁊ ut ꝛcõsibilitatẽ motꝰ sigꝝcet. alter qm in leone maxime vires suas ostẽtat. Huius salu tarẽ vtutẽ esculapiꝰ designat: cui bacilũ tradit egrotãtiũ su stentaclũ. Cpens ũnoluit: aie atq̃ corpis signũ salutare. Na turales ei oĩes retaq̃ quidẽ reptilia crassiores dicũt ⁊ fe stuosos ee substancie. Serpentẽ vo ee spitalissim⁹ aiãl aũt: qd ⁊ ibecillitatẽ corpis euat. ⁊ ad mediana ꝓspicacissim⁹ ee videat. Nã ⁊ ad acuendũ visũ herbã inuenisse ⁊ reuuꝫ credi q̃ndã herbã egsse tradit. Ignea sol virtꝰ q̃ firmis ma turat: dyonisꝰ nũcupat. Q̃ vo rõ ãni tpa etiũnoluꝰ sficit: horus dr. Virtꝰ aũt ei q̃ ex a gricultã firmi ꝓpinꝰ quia diuaq̃ largitur est. pluto ee asserit: q̃ cũ vtutẽ ei corrupti uã ꝺtineat vna cũ serapide dr hĩtare. Caboꝫ triceps dicũt: q̃ supiores sol regiones tres ꝑt. orꝰ. occasꝰ. meridies. luna ei dyana nũcupant: q̃ q̃nus vgo sit luciana tri ẽ. qm non luna virtꝰ ad prendũ nõ paꝫ ꝺferat. Hd aũt apollo i sole ẽ id i luna nutrina: q̃ prudẽtia dr. Rursꝰ luna hecate di ꝓpt varias eius corpis figas:

ꝑs a distãa sol' sume videt.
Triformis ei virtꝰ ei⁹. Nã nonulli
ny vtutẽ candidis ⁊ aureis vestib⁹ ⁊ ardẽte face ꝓ.
Cista vo ei iã media sit desꝰ:
qñ messẽte luñe fruges maturãt. Plerumq; at vtutẽ ferrugineo colore denotant. Ramꝰ ei laurꝰ attribuit: qñ
a sole ignea fit. Papauer, ꝓpt
fstitatẽ ⁊ multitudiẽ aiarñ
q in ea tp̃e i ciuitate habitañ:
ciuitatis ei sꝫbolũ papauer est.
Arcũ tꝫ ut drama: qñ ptus
dolores acuti st. Parce quecp
ad vtutes lune referũt: clotho ad gñandũ: lachesis ad
nutriendũ: atropos qñ i nihil' dia ē. Trepin ei vtere que
ꝛe ꝓ. structũ ei⁹ gñatiuam
vtutẽ quã terrã appellant
lune cohibere dicũt: ad erangendã vtutẽ eius. Iunct⁹ ei
bona dea lunan ptutẽ. Ovo
nusq; ꝫ si accodant: ꝑ̃ ꝓpter
comunẽ ꝓductõẽ: ꝑ̃ ꝓpt nubiñ locũ q lune subiaret. Saturnũ at vtutẽ, qñ tarda ⁊ frigida est. tẽpori attribuerũt:
que seniorẽ depingũt. q tpe
vniusa senescũt. Occasionesq; at curetes sigfiãt: ⁊ saturni
custodes ft. Tpis ei obsuatio:
qda oratio ē. Quor vo
ãiaꝝ tpa alia soli q aeris ianuas aperire dicũt alia terre attribuimꝰ: estas ꝫ ferunt duas. alteram flozꝫ q ver. alteram
spicis q estas ꝫ. Virtutẽ vero
martis qñ ignea ē atq; sanguinea bellis ꝓfecerũt: plimũq;
obesse atq; ꝓdesse putarũt.
Venerẽ gñandi vtutẽ possidere dicũt: sꝑmatis ⁊ cupiditatis
ciam. Ei mulieres formã accodant ꝓpt gñacoem: plenã
singũt q: vesp est. q plchrã i
celo stella videt. aut cupido assistit ꝓpti cupiditatẽ. Pbera ⁊
ptes genitales tegũt: qa sꝑmatis ⁊ nutrionis hꝫ mẽbra
ca sũt ⁊ ger maiꝰ ce plibet. qd
eleñtu humidu caliduq; ē. et
motu crebro spumas ejcit q
res sꝑmatis sꝫbolũ est. Croco at ⁊ interpretandi vtutẽ mercurii appellarũt. q ptensꝰ
atq; trus singit ꝓpt croco vigorẽ. q̃ uis dyonusi sꝑmatis vires q ꝑ oia tendit sigfiare
affinatiue. Cũ croco apposita sit
alia in sole ponit ⁊ianam
appellat: alia in luna. qua
nuncupat hecatẽ. alia i vnisono ⁊ appellat hymenym. tribꝰ
ei seminal' vis ē. Mercurꝰ at

filiū aspidinē dicūt: qñ amā
di virtꝰ oroīq; attribuit. Ymi
ūs sybolū pana cē affirmant
qu cornua dederē ꝙt solē et
lunā: varīā pātherē pellē ꝙt
mutatē celestiū. Et hī grecoꝝ
st.

Egyptioꝝ aūt aut deoꝝ:
sybola alia st. Cra
tos inq; cneph egypti appellāt.
cui ymaginē in forma hoīs
fauūt colore ceruleo zonā te
nētē sceptꝝ: et cui capite pē
nā ponūt: sigficātes difficile
mentu cē creatorē: nemiq;
aspectuū: mutatiū eiā: regē
intelligibili motu circulatiū
Hic deus inq; ouū ab ore pdu
cit: a q; nascit deus. q; egipti
ptha greci vulcanū vocant.
Sigficat aūt hī ouo mundū.
Hunc ideo ouis dedicata ē:
qñ primi lactis potu degere
bāt. Dez mūdi q; ꝙdā silachꝝ
tale finxerūt. Explicatos hz
pdes: vestē varīā usq; ad ta
los idutū: aurea pila capite
sustinet: ptā qz locū nō mu
tat: ptā ꝙter varīā stellarū
naturā: ptā qz mūdū ppe ro
tundus. Sol ymaginē i ma
nu collocāt q crocodilo fert
ut ꝙ naūgiū motuꝝ: humido
ꝙ crocodilum aūt potabil aqua
significatē in q; solē fouere credūt.
Celestis aūt atq; terrestris tellus
vtutē ysin appellāt. Ysin ei
grece cēlē ē: vñ usiaa out
Celestē tellurē lunā ee assentiūt.
terrestrē vo hanc frugū procreatrē
qua hītamꝰ. Qđ g ceres apd
grecos ē id ē ysis apd egyptios:
et nutrix lyona dea: et dionisius
apd grecos ysis et osyris apud
egyptios fructuū ei procreatrē
vtutē osyrī putāt: quā fletibꝰ pla
cāt qñ ocasionis ipe i tris or
dinē. Designat aūt ee plenualē
nili vtutē. Dez qñ quidē tellu
rē terrestrē ꝙ osyrī denotāt frequēta
tiā intelligūt: qñ vo celestē ni
lū et aiūt. Hunc ei osyrī i nilū
a celo defluere arbitrātur: quē
ee defleē solēt lachrymis renouari ꝙ
tutē ei putātes q ceteris typis de
fine videt. Isis aūt q sedm fabulas
osyridi nūgut tia egyptia ē. Ysidos
ei mariti osyris ē. q et sē et filiū
ei tradit. In elephātinopoli aūt
egyptia vrbe silachꝝ colit ceruleo
colore: vni corpi caput aurei hīs.
Arietis q; capt et alas et capna cor
nua q hz: reflectoēz solis et lune
cornua sigficat. Ceruleꝰ color ei

attribuit qz lunaris ructio
humidior ē. Erda vo lune lux
i apollinopoli vbe oseruata est:
cui symbolū homo accipitris hns
faciem lacē typhona intficiens
hoc sil'achz cādidi coloris est:
q color ab alio luna accipe lumē
st. Accipitis vo facies a sole id sci
denotat: vñ z spm attrahit.
Soli ē accipit dedicat q lucis
z spūs symbolū apd eos ē: altez
ppt motu velocitatē. altez qa
i altiora volat q luna diora ise
nouit st. In mystis at apd
Eleusina āthistes q rez sacraz
apositor ē. ymagine fert cra
tozis: ille q facē tenet solis:
q stat i ara lune. sacroz pro
mercury. Castellū at qdā
ē egypti qd anamis appellat
ubi homo colit: q que si ad
sacrificiū ppara comedit. Qz
at animalia deos nō arbitrant
sz ymagines z symbola deoz pu
tant ide patet: qz soli z lune
bones sacrificat. z i helyopoli
maxime bos z nigerime que
niueū appellat ad ymagine
sol colit. Na z solis ardo: ni
quora humana corpa reddit.
Habet at cauda ille bos z to
tū corpis pilis ad stria pte cōis i
alijs bobz iclinatis densissiaz:
qm z sol at toti motu mouet.
Testiculos maximos hz: qm ve
nerea cupiditas caliditate vi
get z sol seminariū nature
appellat. Lune thauz dedica
runt que ē apta nuncupat nigz
p ceteris z sig sol atq lune
hnte. Habet ei ex sole luna thy lumē
Solis symbolū est colubr ni
gredo z q sb lingua ē scarabeꝰ
lune vo coloris diuisio. Iyer
breuit a porphyrij libro ne qd
mystice grecoz ac egyptioz
theologia nos fugeret osimbere
planuit. Quos errores nos
fugimus: z tui fugas nos pdi
care nō pudet. Nō ei trebit
me arrogās illa oīo explica
to qbz fas ē. gnul trū abestote
sceleste. Nō ei nos scelesti sum
q hos errores fugimus: si qui
tpes atq obscenas has fabulas
z scarabeos ac cetas fabulas
ad summā theologie sapiaz ac
cipuit q iuxta voce aplicam
ei sapietes se dicat fatuu sūt
tuenti: qm icorruptibil deū
glam i simulachis ymaginis
corruptibil hois nc hoīs solū
vez ec volatiliū q dupedū z
spentiū ymutauerūt.

Ucrū qm
mysticā ꝛ arthanam
theologiā ad īcorpeas
rāuat vtutes ꝛ ne videant ad
has visibiles mūdi ptes diuī
cultū refir : ꝛsidēm ne oīa si
mrsꝫ labant cū vna dīna virtꝫ
nō multe colēde sint. Nā qđ
qnus multe ptes ꝛ membra vnius
corpis sint nō trī tot aīe si vna
i hoīe vno aīa est : sic ꝛ i vniu
so putandū vnū quidē ee mia-
maria ee mūdī plumes ptibus
stantē. aut nō multe si vna est ara
tūa virtꝫ veri dī vtus ꝛ supīa.
Illō aūt ridiculū est qđ et egyptios
nugas ad īcorpeas trīstulit vtu
tes oblitus ch'ermona illū ab eo
pductū qđ ee her visibilia nullū
alū ab egyptijo cultū finisse deū
tstabat : ꝛ oīa i tes ntales nl m
re īcorpeam illos traduxisse. Cur
qꝫ cū ipsi egyptij īcorpeas ꝛ vnas
sbīas nullo se modo clamīt cole :
simolas has mentiones erogi
tasse. Et vniusalr quidē oīa
sic refutant : ptinaciaꝫ aūt nō dis
simal' rēargnto e. Nā ut egyp
tiagis nugas ptereā : qs mehꝫ
non
pos deridebit has grecoꝫ phisio
logias. Di ei Iupit' sedm eos
nō ignica illa vtus atq; ethera
ut teste plutarcho pisca putabat
si supīus ipe mtellatis rerꝫ om
ne
creator ꝛ vita e. quō satius
pī eius erit ꝙ quē tpe sigficari
voluit. Qđ aūt quo pacto
mr. quā intpres iste lapidosā
ꝛ mōtanā vtutē esse asserut :
Iunonē vo aera ee dicēs : nescio
quō ꝛ sororē ꝛ vxorē creatoris
itellatisq; viuificā ee affmat.
Latona rursꝫ si qi qđā obliuio
sit q quas ad īferiora hꝫ lapsas
sequatur : quō her obliuio solis
ꝛ lune ꝛ mr erit. Apollinē
qppe atq; dīnā latone liberos
ad solē ꝛ lunā traduxit. Cur
aūt opā ꝛ cerēm : ꝛ sedm ipsū
lapidosē atq; mōtane tellurīs
ꝛ plane ac eqlis sybola colēdas
ee asserut. Cur dionisiū ptēa
ꝛ atym ꝛ adonī gratuitā siꝫ
plantaꝫ vtutē. a īmatura
defluctū floꝫ a pferti fructus
sybola tāq; dī colendi sꝫ. cum
humanū genꝰ ad usū nr. oīa
hꝫ a creatore pduct' multo
atq; multo ill' hōrabiliꝰ sit.
Hoc modo ꝛ reliq; facile re
dargues : et si dīligētius ꝛsidē
bis mirandā īprudentiā eoꝫ
dicēs : q solē modo apollinē
modo hūanē demde dīnusit
ac esculapiū dicē nō verecūt.
Quō ei idē pē ꝛ filiꝰ simul :
ꝛ esculapius erit atq; apollo.
Quō aūt sol hercules est. nī

alcumene mortal' fore filiu' her
cules phibeat. Aut quo furore
sol exagitabit & liberos exagitat'
ibunmet suos? qd hercule fecisse
oes fatent. Ez m mq etamn
na: m celestia sig sūt. Qs igit
tm stenus exogitabz? q soli huic
certādi labore iunto ponat.
Quo at ad sole pgrgita festi
ades & captuas reliq multitudo
qbz oibz hercule nocuisse fabu
lant. tedia potuit: pserim
aī mortales liberos ab illi hercule
susceptisse. finent. a qbz hercules
gen' tractu p loga tpa fuisse
dicant. Que pro ee cetau
ducet: aut sāgine mortalem
veste soli Deanira obtulit: m
si tecū furore de fuisse. Dey no
hercule & dromisu esse sole ponat
Que g aī genuit? sine semele
qda sine pserpone. Quo at
dromus esse & sol fil' erit. a gmi
nādi mundi vtus. Quid at
dicem? multitudez mulier fem
se q aī dyonyso militant.
Que no sol' erit arguere. Nec
at no oīm q a tia nascūt si vni
solimodo largitor dromus. q si
esculapy ei sol e quo a ioue tpo
simi aī qbus fulmine pcussit
iuxta putat sic de ipso dicente.
Aut illi immuī pnosag mi
nem nre Horrendū nide pī
dnoz dat ira. Itorsit fulmē
animas e corpe vulsit. Asclepi
adē vo gen' qd multis felix igre
dia florent? vide nā ortū est.
Sit same verisq ac certis roibz
i sole & luna & reliqs ptes mdi
fabule tisserant. Ergo mrs re
atore relicto: falsos creaturas re
luerūt. Qz si no ptes mdi sed
insibiles creatoris vtutes qbz
oia replet oibz adest oia gubnat
& otinet. qle se diuet: que no
spectio sic tpus atq tpissis ad
ipm vez & vnū deū nitit.
Vor ei face dnt: no at quasi
mete capti visibile dei appella
tione creatis ascribe: ner i p
fundita seipsos tribus claude
ut int' se deu mentuos ofide
videant: ne in silachus & in
mi matia dnas horam vtutes
putare ne sanguie ac nidore q
reo gratas offere creatori a
qbz oibz liberatos optet tis vro
phos machia voce predicare
non h' se visibilia & insibilem
solumodo creatore ammari et
insibiles atq incorpeas ei' vtu
tes insibili cole no mendo
igne. neq amicte aut thyam sue
facando? no sertus & silachus
& pio aīo & rta de deo sūa & v
tute q ut possibile hoi est ad
dei nos adducat similitudine.

Si nullꝰ vnq̄ barbar⁹ nec gr⁹ aīa doctrīa salutaris nr̄i hāc vitāe ꝛgnouit. Saluator aūt nr̄ sol⁹ omes indiq̄ gētes euāgl̄ica ꝓdicatione ad vera relīgiōe ꝑmouauit. Sapiētes aūt huius scli ōia se scire iactātes. aīa deū ꝛgnouissent nō ut deū gl̄ificārt a q̄bus egerāt sic aplūs ait. si obtūbrātū ē imprudēs eoꝝ cor. ⁊ dicētes se sapiētes. stulti facti creatās nō creatorē colētes q̄ est bñdict⁹ i scla. Post ēt longā p̄phaī ⁊ mystrā imo ēt ip̄ā theologiā theologiā a physiologia sua deuecti multitudini ꝛferūt. ⁊ miltoꝝ errores sīlachris sacrificādo adiuuent. Quare ꝓ pudore victos ēt̄itudinē theologie siue physiologia celare voluisse. aīa ope fabulas ꝛplent: qd̄ ni mirū ne q̄q̄ ē videāt. cū ⁊ ꝓpos deos ridēdo fabulas ꝛtēnere nō posse.

Quippe opēpaū ē apollinē ip̄i ⁊ esculapiū audire. qd̄ de scīpis dicāt. Sic g̃ apollo teste porphirio i libro quē de nīsis sc̄ipsit de seipso edidit. Cū latona grauī ꝑtus oppressa doloꝛe. dmoniq̄ ꝛcut geminū utra viscera duū. Stabat tra acr. ilabat fixa insula robur

derepit. fluuiāq̄ mutesce ꝓcta Cyc. arcitenēs uitesq̄ ernunt apollo. Esculapi⁹q̄ de seipso sic edidit. Natꝰ ego ex sacra trica cui tota medēdi ars. cui sese oīs puer sapiā debet. Quē mr̄ pepit ip̄ssa ab apolline magnū. Illū esculapiū diuū nūcq̄ recepta. Mercuriꝰ aūt sic de seipso clamat. Cū iuuc mr̄ cuiusq̄ maiaq̄ athlātide nat⁹. formas ex suas ip̄i dscribit; ut ex hoc panos oracla apte mōstrat. Exoluo pani mortal vota bicorni. Deliciasq̄ deo pit bipedi ꝛpriaturo. Nō g̃ vnū sū ipsū pan esse. ꝙ demon ostēdā tal videl⁹ q̄lē septm hoc oracla descripsit. Nō ēt vnius mūdi hec carmina edidit. Mercuri⁹ ex quō methetatina exō dicēt aīa maie atlātidos filiū se fuisse fatear. Et esculapius quid sol erit. q̄ se tricensē fuisse affirt; ⁊ a mortali se mulie natū nō ꝛfitear. Quid aūt aīa sit solis filiꝰ sol ip̄e erit. Vol aūt ⁊ mortal aīa dā mulieris filiū se appellāt; quō nō erit ridicul⁹. Apollo ex si sol ē. quo pacto i delo ifula genitū se a latona ꝓdicat. Hec eos obiecienda eis tue magnū censeo: q̄n ip̄udenter saluatoꝛis nr̄i ꝛgnitū ꝓtū deride audēt;

pserti cū nō a poetis ⁊ hoc ab ipis
dis dicta sint. Cūq; a poete fabu
lose theologia tradiderit: phi phi
siologice fabulas itelligāt: dij
vō ipsi apte q̄d vñ fierent oracul
sius declarauerint: manifestū sz
ē q̄ dys credendū est vl q̄ dij sit
vl q̄ vniq̄q; melioꝝ q̄ ceteri sua
agnouit. Qd si ita ē phoꝝ physi
ologie falsa oīa ueniūt. Cum ip
phi vitare assequūt: nphoꝝ deoꝝ
de seipsis testimonia falsa relinqt?
Ez illd forsitan q̄spiā obiiciet: q̄
nūsū apollinis phoꝝ sine ne
mes hoc modo nouit? Colz osmis
ite dyonisij horus apollo Cere
z ite retinet lunas q̄ z noctis ha
benas. Qz vetos. q̄ dat ꝑbiet q̄
tpa mutat. Stellaꝝ sūmi rex i
mortal' z ignis. Idem g̃ dij et
poetaꝝ fabulas z phoꝝ sīas
ꝓbantes: pugnātia de seipsis
dīm at. Qd si mortale si ma
tre asumpsit apollo z patrā vn
ondi fuit spontē fatet? quō
sol erit? Qz si sol ē. quō delos
insula patra. z mr latona. hz
ci vxa ē nec ꝑ apollo nūdit.
Preterea si apollo sol est. quō hz
de seipso dixit? Vtz sol de
se dixit? Ez nō est pos
sibile tale tantaq; sīas hoīes
se ꝑdicere. An itelligētia z vtj
illa q̄ in ipso ē? Ez n illa aīa hoīs
vniq; suscipe potuit. Cadē utemur
rōe de luna: q̄nus ptate q̄ in luna
ē hecate appellātes z maligniorꝝ
spituū origine putātes cū ad amoꝝ
obscena inuocēt nūsia. credendū
eis fortasse videat. Quō aūt z plu
to z serapis i solē refert? aīa ma
ligniorꝝ spituū pncipis ē serapis
ꝑdicetur? Ex q̄bz oibz mystica phoꝝ
theologia falsa z cauillatoria v
nusa redt. Oraculoꝝ aūt oīm au
tores deos ee malignos q̄ non
nūq; fabulas. nōnūq; phoꝝ sīas
ratā facūt? ut z illos deceāt
z hos maiore arrogātia pdāt
q̄s nō vident?

Hō itaq; dictis: iā tēpus
ē in hoc volūe tīā ptē
gentiliū theologie pe
rere: quā mille appellant.
Nā q̄m in tā grā theologiā phūt.
i fabulosū q̄d ee hystoricū appellāt
poetis mane attributū? i natale
atq; mysticū. q̄d phi applauūt:
z i mule q̄d in singul' ciuitatibz cō
suetudīe ac legibz defensat. Est
de duabz primis ptibz i superioribus
libz expositū? tpe ia est tīa quoq;
portionē quā mule appellāt testi
mo ꝑ ipoꝝ utetes redarguere.
Dtinent? g̃ in hz tāo grē oracula.
nūsa. cure morboꝝ i hoibz pisq;
cone? ītri vl aucti morbi i ipis

Quaꝫ oīm rez ꝓcul dubiū fecisse di
cēdo ꝓ se deos colē. nos vo ipse
facē affirmat: q̄ tā manifestas vir
tutes ostēdam? leges patias transi
gredīt. q̄o ita oportet vnūquēq;
siuare ut nemo debeat res nouas
temerarias cuiꝰ sectari: ꝑsertī
cū a legibꝰ capitalī pena adiuncta
eos detinuat. q̄ sedm leges & ritu
dines patē deos nō vocantur
Cū primū quidē & fabulosū theolo
giegenꝰ. & sedm nāle ius ac alle
gorīcū: vnusq;sq; sicuti placet i
quit interpretē ac reꝑbet. Terminū
aūt ipse singulaꝫ legibꝰ citatū ꝓpo
nat: nec poeta q̄squā nec phūs mo
uear. ni velit tāq; ipius iure patō
punīr. Ad hec q̄ nob dicēdū rōq;
reddenda q̄e saluatoris mei euā
gelica ꝓdicatio oīm gentiū hoīm
legibꝰ ritibus ad verū sui cultū nos
reuocat.

Quales g̃ eas virtutes q̄ in
siluestris habitant dicē optet? utrū
bonas & vere dīnas an contra?
Hoc ē modo ni nūc placet eos
intuemur. Nā alīs fortasse nō ita
facēt. Cū nulla oīo virtutē i silu
cbus ee ostendēt: & hoīm malitia
artes maleficia oīa fieri ꝓhibet.
Rōsa ē ipsa ad deos ꝓcedos au
ditores ab astutis & cautis hoīb;
abigue ad utlibet euentū esse
aute ꝓposita. Nuncia vo que
siluestris attribuit nata rez fieri.
Multa ē gnā ee ligna. multa
lapidū secreta q̄da & multis ig
notata nā ipsita. morbos q̄sda
pellētia. q̄sdā inducētia. Alia
ē trahē atq; densare. alia dissol
here & tenuare. tendē aut oīo
mutare & saluare nata esse.
Q̄dam breui tpe alia longo
efficiūt. & alia i longū durant
alia cito dissoluūt: ita nōnulla
ꝓsentanea sanitati iuuantur
nōnulla morbos inducūt. Mita
er hūc lunc ita sequūt: ut sil
cū ea crescāt & decrescāt. Metalla
q̄ nōnulla. plāte. lapides. arbōta.
magis virtutes ipsita si nata possi
dēt: ad q̄ oīa positio q̄ horoꝝ
multū adiuat. Instrumēta ea
ipsis ad hec arte multo an ꝓpata
& multos eis ee multos dicēt:
q̄ p̄ ciuitatem vagant. inuestigātes
cuiꝰ rei q̄libet egent. ut intelligāt
q̄ petitum q̄ a deo venit. Ad ea
er aditis & penetralibꝰ & ꝓfun
dissis plenaq; spelūcas missa sim: ut
& tibre ipse nō nichil ꝓferāt. & nō
nulli latrant & caninaꝫ ferissibꝰ
nūcaꝫ atq; mistī. ad q̄ oīa viz
nō paꝫ superstitio & opīo faciat
hoīm. Ad ea multitudīs ipsa
cā & eoꝝ astutia q̄ hec pugnāt
nō paꝫ posse. q̄ vel voluptate
capiūt intuētes. bona spe sibi

posita. Vel si nonnulla nectura
q̄ euentus sit sequi potuerunt:
apte ut i certis crederentur mala p̄
nunciet. Cum vo nil nectums hu
nut⁹ ⁊ ābiguitate ita fallāt: ut re
darguti⁹ effugere videant. Mul
ta vo ee ⁊ tinge alys q̄busda ca
uillacois adhibitis. Nā ⁊ cātā
do nonnūq̄ pagere q̄dam videnť:
⁊ laudita quēda noia inocūt ut
diuini videant. Nanē aī multos
decipi eī aliāl⁹ docti sint: q̄s
ipsa risor⁹ mirabil⁹ apositio ⁊ vbor
elegātia ⁊ oiōs grauitas simul
⁊ ābiguitas adeo trahut ut di
uina ee facile credāt. Ex illi aī
risis q̄ ambitione dicti nō sut
si quadā siuor nectura clarius
plata multo imo vero pene oia
falsa inuenta st. Vñ si q̄d etiam
euētu rei ꝓbati fierut: casu pot⁹
q̄ ratione id accidisse credendū ⁊
q̄ quāuis panassia sint: ferunt
ei in p̄mis ⁊ lapidib⁹ insculpta
pmanēt. Que aī falsa fuerūt
pene inuiabilia: vor nihil menūt.
Neq; illd aio volut bellor ⁊ se
ditionū ger risa deor causa fu
isse plerq; ⁊ ner ee eo tpe q̄ gre
cia florebat ⁊ deōm superstitio i
ea vigebat clar⁹ q̄d ⁊ utile sa
tis⁹ p̄tione deor fieri vnq̄
fuisse. In calamitatib⁹ ei bellor
nil prudētes deliquūt eos q̄s m
sima bellor pricula risos pu
lerūt: q̄d loco suo planū faciem⁹ ⁊
ꝓbabimus sp̄ multos ab illis i
bella rectos nr̄ utilit⁹ vnq̄ risu:
si ābiguitate q̄ ignorāda sua
tegebant delusos deceptosq; fuis
se q̄rentes. Multa ei ee tumse ab
hostibus colligi potes q̄bus seruand
salutē ⁊ vitam egrotātib⁹ ꝓmut
tētes ⁊ q̄ diu crediti ac diue ꝓ
dictionis magna exacta mer
cede. euētu ac morbi languētiu
patefacti st malefica q̄da vim nō
dū finisse. Quod aī optet dicī q̄ a
nubi suis vti fatidici nūq̄ ꝓfic
iūt: et eos q̄ delongē venūt
ignoriq; st mirabilia ꝓmittūt:
ei certe optet ciuitq; magistr⁹
q̄ alienos deos ꝓpitios facere:
Q; et pagines ignorates malua
sua facile decipiūt ciues aī suos
locos tpis pricula docteos decipere
non pūt: hoc uta sic sit vnuisa
re vsta humane inuentionis opus
fuisse q̄libet asserēt. Vñ ab oīpo
tēti iā de. ei templis ⁊ silachis
deiecta oia putrescūt. Vbi em
e oraclum delphicū. q̄d magna
religione ab horib⁹ colebatur.
Vbi Appollo pithius ⁊ clarius?
ubi deomenus nupit. Delphicū
q̄d oraclum ter a thracib⁹ ere
mati fuisse tradit: nec vnq̄

ab appolline calamitas illa p
dicta. Idē de capitolino iouis
ptolomeoq; tpib; fuisse audiui;
qui vsqe quoq; tēplū ſcruabū fuit.
Magna vō illa effigies iouis quā
deus qui vnuisse gracie dicūt fuisse:
tpib; iulij cęsaris i olimpias certa
minib; fulmine diruti utra
flagrauit. Antiquoribz ec tpib;
capitolinū arsisse tēplū fertur;
t panthcon fulmine disiectū
atq; diruti narrat. Serapis
quoq; sacrariū in alexandria sili
ter arsisse: nō ignoramꝰ. Que
oīa ab ipīs gręcis scripta tenemꝰ
Qd gr̄mꝫ? si alius pōesse non
potuerūt? q; ab extremis scripīs
penaū nō defensarūt. Illud
at qd maxīo argumēto e ab ho
minūb; hęc nō ab alia virtute
fieri nō ptermittā. Qa mul
ti vatū atq; auruspicū nō so
lū prisas ꝫ etiā nr̄is tpibus
tormētis i uidiao coacti vni
uersā rē suis uaticiniis fieri e
diderūt a qb; modos q; artifi
cij equitus patefactos nō ig
noramꝰ q; taq; seductores et
malefici viri vltiō supplicio
leges effecti sūt q; res adeo cla
re sūt vt nemīe lateat. Nō
enī decreti qdā et ignobiles
ꝫ alij generosā istā philoso
phiā palliū iduti et supcilio
eleuates pfitebāt. Illi pma
tes antiochene ciuitatis fuerūt
et illi maxīe q; aduersꝰ xpianos
ligionē multa conati sūt ne
siumꝰ nesciꝫ philosophū q; illi
et vatē sibia i mileto passuꝫ
interysse qb; oib; i vnū collatis
nō dubitabit forsan aliqs dice
re dēs esse deones heroa
qua cōstituisse ꝫ seductoꝛ atq;
ipboꝛ hoīꝫ ad turpes questus ac
cogitationē fuisse. Qua opi
nione multis etiā grecis et illi
maxīe q; nobilissimi philosophi fuerūt
planuisse nō ignoramꝰ. Nam
pripatetica hoc tempe atq; epicu
rei fuerūt senserūt quos ego idcō
sumopē admiroꝛ q; nati et e
ducati moribꝰ corruptissimis et
a paretibꝰ tam deos q̄m oracula
venerari docti sua sponte potue
rūt ab erroribꝰ suis emergere
adeo vt scribē q; ausi fuit sit nō
mō falsa veneratā mutilia et q
ea multoꝛ detrimētoꝛ causam
oracula ec q̄rū scripta quum
pene infinita sit vnꝰ testimoniū
mi nūc sufficiat. q; quum Ipse
ipsꝰ a pdamnōe deoꝛ fatale vi
confugere vellet sit aduersꝰ eū
conscribit redarguēs q; male
respōsꝰ deoꝛ q; vt plurimū fal
sa sūt fatuq; ec ondat. Iudeas
igit qd ipe ad vbū scribit. Id

her alia ꝙ cõtra in hys q̃ de fato cõscripsit Crisipp vtit Nõ em possent inquit pdictiones vi vatũ vere ee ac certe nisi fato fieret vniuersa: q̃ cõ multo vanior e ꝙ cetere Ꝙ cũ verũ atq; cõcessũ esse veritatẽ i responsis deor cõtinerĩ ꝙq; id manifestũ sit oĩa fatis fieĩ. ex hoc itulit. Videm aute oĩno cõtrariũ aptε nãq; patet pluria ex oraculis mẽdacio ac fraude cõposita. verũ Crisipp ex alterutris her cõpbau Oĩa enĩ fatis fieri inde ondit q̃ vaticinatio sit. Vaticinatiq; em vero ee ide pbat q̃ oĩa fat fiũt q̃ pbationes nõ nichil vanũ exrogitari pt Cõ si nõ nulla responsa euictu verũ vera fuisse contendat. q̃ ꝑpauissia illa sũt. patet nõ vaticinij ter titudine ex casu sic arridisse ꝙ nullã ee vaticinij arte ondit Nec enĩ arcu aut funda arti fitiose vti eũ dicem qm quum sepi atq; sepi telũ iecerit se mel ad sũmũ bis vel ter ad signũ ꝓuenerit quũ pene ifi nitos a signo affuerit nec ille certe mediana tenet q̃ cũ multos interemerit vix tãdẽ vnũ a morbo liberauit Nulla enĩ scia vel ars dicit quε oĩa vel saltẽ pluria ad debitũ finẽ non deducat Cõ aut oĩa fere falso vates ista pdicãt vnũ sa vita ho minũ testis e. et isti ipi magnẽ q̃ vaticinadi artẽ ꝓfitẽt quos manifeste videm cũ sibi aliquid agendũ vtile imminet sententia et cõsilio x eqr vti diligeter qui ueriũ periciã habẽ putãt Nec ꝙ vaticinatio nulla sit i alijs plenius ꝓbabim ea etiã affec tus q̃ hac de re epicurꝰ cõscripsit Nunc at illud qđ dixi cõfirmã dũ nõ ee scz artis sz casu veritate oraculoꝝ Cui enĩ nõ ꝓpe negq; ple rũq; sz tarissie aliquid assequ ner scia nec arte sz casu et for tuna id factũ dicam si vocabu loꝝ ptates rẽ rebꝰ accõmodam

Ad her etiã si cõcederet vera ee ĩnsa vaticinã dicq; artẽ nõ fictã fatata q̃de ee oĩa probe sequeret vtile vero et diuinatione hoĩb nullo modo hanc demõstraret Quinopε nãq; vaticinationes Crisipp laudat tãq; huiane vite pernitiles Oz que nã vtilitas seqret si futu ra oĩno mala pdiscas cui nullo nõ cauere possis. Nã que fata ta sũt nemo euitare pt nulla igit vtilitas ĩmo vero et dolor inde seqt Nece enĩ ꝓpter futu ra mala hoĩm animos perturbat.

letica hoies affligit. Nō em̄ solet hoies
expectatione bonor̄

Ver vero econtra tanta ex p̄ditione bonor̄ gaudere quātū timore malor̄ exagitari. p̄terea mala nobis īmittere nisi audiam⁹ nullo mō cogitam⁹ Bona vero huānū gen⁹ exspectare solet ꝓpter natūe mirabilē ad ea īclīnatione ita fit vt bonor̄ nūciatione non magnopē augeat letica īmo āt nōnūq̄ eā minuat si mala ora sponte speculum⁹ q̄ vana mo p̄dicāt Malor̄ āt p̄dictione qm̄ p̄ter spem sepe nuio a nūciāt vehemēter turbem⁹ Ver eā si hec ita nō si haberent nemmē tū lateret nullā ce ī diuinatione vtilitatē Nō si q̄s diat ideo ipsā cōferre hoib⁹ q̄ futura mala p̄dicat nisi caueam⁹ is fator̄ vm absolut⁹ q̄dē nr̄arū virtū est cauere q̄ si necessario id q̄ fieri quispiā contendat vt fati necessitas vniuersa cōpletet sic diuinationis cōmoditas nulla erit. Fiet em̄ ōino qđ fatatū est eā si oīb⁹ oracul⁹ p̄diceret Cōpo da q̄dē et alexādrū priami filiū ipse q̄ Chrisipp⁹ asserit nō potuisse a paretib⁹ interimi q̄ius sūmopē id facē studuisset vt malū qđ ab illis sibi futurū erat q̄ fugeret. sic nec diuinatio n⁹ sti dū eis suū p̄sunt ꝓpter fatorū necessitatē Ver ille Tu āt illō sp probe teneas p̄patetricos vt durum⁹ q̄ rudes atq̄ eā ep̄tu

reos grecos hoēs atq̄ philosophos et grecie morib⁹ a puericia edu catos et mā̄siam veritat⁹ mar ime deditos oratulor̄ respōsa oīa tā q̄ īania cōtepsisse. qđ cte neq̄q̄ illi ferissent nisi aptissime fālsa oīno videret. Pluria huiusce modi colligē ī aio nō est. Nā quāus magna istor̄ copia sit nō tn hoc pacto ex stz hoz inuentione ac acuta excogitatoe oracula penit⁹ cōstent ex sicut ītepi alia virtute fieri hec non ifitias respondere cōstituī Nō em̄ parū huius loci refutatio euāgelio cōducat. Nā si oēs simul greci atq̄ barbari ante aduētū salua toris nr̄i deū verū ignorasse et a malignis dēonib⁹ ī more tenor⁹ fuisse ducti ostēdet⁹ quo nō magis euāgelice dispēsationis mysteriū admirabim⁹ q̄ vndiq̄ a se ductione et oppressioe dēmonū liberati sum⁹ ex illo em̄ tēpore ad huc vsq̄ die cū ipis simulacris atq̄ templis cuncta vbiq̄ oracula iacent ac pro eis orādo atq̄ hymnis efferedi verū deū et saluatorē nr̄m ecclesie ī medijs vrbib⁹ euāgelice doctrine virtute ī toto orbe conditi sut vbi ais pys et cultu vtutis fulgētib⁹ scdm salutaria et diuina p̄cep q̄tidie ab oīb⁹ gētib⁹ hostie q̄ sole deo placēt deo saluatorē nr̄o offerūt Quib⁹ cū simul etiā illud ondit

nō temere nos dn multi putāt
superstitionē a paretib⁹ trādita
cōtēpsisse: sz vero certoz iudicio
veritate euāgelica cōplectis sed
his hactenꝰ tēpꝰ enī est iam
vt ꝓpositū negociū cupiamus
Et quāt igit grā exq̄sitis
sime facultatis theolo
gi nō theologie modū quēdā
vt in superioribꝰ sz q̄si subiectū
ipsius pāuit Jn primis enī
deū prem oīm atq; regē locādū
putāt. deinde alioz deoz mul
titudinē sequi cōtendūt terti
loco demones quarto heroas
ponūt quos oēs lucē ee et appel
lari autumāt pter malignos
demones qui tenebre appellāt
Demones enī alios bonos alios
prauos arbitrāt et hos ita
pmū locū in malis optinē que
admodū deꝰ in bonis ita vbꝰ
duusis dns q̄dē celestia et vsq;
ad lunā habitacula tribuerit
Demonib⁹ aūt regionē lune at
q; aeris q̄s terrestria et īferna
Deinde pāpūt celestes q̄s ethe
reos deos appellāt sūma ee reli
gione colendos: post eos bonos
demones tertio heroū āīmas
extremo pūos demones placā
dos auūt Hec vbis paractes
opē malignas dēonū vtutes
solūmō colere iuenūt Consi
deret enī vnusq; quales ia puta
ri oporteat eas virtutes que idolis
tolluūt. deos an ne demones. et vtrū
bonos dēones an proteruos q̄d fa
cile facē poterit si diligēt⁹ his li
bris attendet Jgnorare aūt non
oportet nullū dēonē a duina
scriptura bonū appellari neq; deū
aliū ee vere atq; ꝓpe pter vnū
qui oīa creauit Virtutes aūt bo
nas q̄ creaturis cōnumerāt ner
deos ner dēones. sz dei āgelos et
spūtales mīstros ptātes dīnas
archāgelos alīsq; noīb⁹ pulchre
accōmodatis nūcupat Dēones
aūt si nois ptātes dicē lucet. nō q̄
dēones sint q̄d latine sanctes dicē
possum⁹. sz q̄ dimenui soleat pl'
cherie appellauit Jd aūt latine tī
timē tū terrē significat Absurdū
certe oīno ē bonas et malas vir
tutes q̄ nullā oppacois similitudinē
habeāt eadē appellacōe cōfudere
Videam⁹ igit q̄ nā vtutes
oraculis et vīsis pāsint vt
ipietas gētilitatis oīb⁹ pateat vī
a meipō quicq; afferre i aīo ē ne
criminādi ansas pbeā mimus
sz testimonijs q̄d adhuc fea eoū
ipsoū q̄d i medū pductis totam
rem peragam Cū aūt innumerabi
les sint et plī et historia illā ido
neū magis ꝓposito meo iudico q̄
et dēonū⁹ magna amic⁹ fuit. et

multa mris tēporib⁹ aduersus nos
medosissime cōscripsit Hic enī
gentiliū pene oīz deoz ac deōm
naturā maxiē iuestigasse et si
mopere falsitatē defendisse videt
Hic qui in libris ab deo respōsoz
philosophia cōscripsit Appolli
nis ac reliquoz deoz et bonoꝝ
deōnū illa respōsa collegit ab⁹
putauit et virtutē suoz deōrū
deōnū ostendē et ceteros hōines
ad verū vt ipe dnat deōnū cul
tū ipellē posse Ex istis igit respō
sis q ab ipis electa sūt quecz
qsi veriora memorie tradita opz
preciū est totā hāc re cōsiderare
atcz cognoscē qles nā sint eoꝝ
auctores Oz primū illud videam⁹
quō i exordio librorū iuuenirā do
affirmat nichil se falsi allatuꝝ
cōstātib⁹ mēt atcz fidei hoīb⁹
que a bonitate deoz atcz deōnū
spem salutis hauriūt nichil ad
des nichil auferes her tradere o
portet Nā et ego deos ipsos tes
tor nichil me ad respōsoz sensū
aut addidisse aut detraxisse nisi
forsan vbū aliqd correxerī. ma
gisch ipietatē timui ne futurā
sacrilegii penā Colligem⁹ āt m
his libris multa q ad veritatē
dogmatū pertinēt. et diuinatiōis
negotiū nō ōino cōtemnie⁹ Nā
et ad speculatiōnē hauriū rerum
cōdnat et ad bene viuēdū hortat
Cuiā aūt vtilitatē hic labor af
ferat nr illi maxiē cognoscēt q
cū veritatē magno labore q̄sisset
vota sepi⁹ fecerūt orauerūtcz vt
auctoritate doctrinū deoz visione
dignati posset a dubitatiōis vo
ratione liberari huiusmōi vsus
exordis obtestat post ea ne ad
multos liber efferat hys verbis
Tu vero caueas ne lucri aut i
anis gl̄ę gr̄ā celestis et dignus
hoīb⁹ her tradas. nō enī paruū
tam tibi q edes q̄z mihi q tibi
credidi periculū imminet Hys
āt solūmō her cōmendā sūt qui
vitā ad aie salutē direxert Nā
et xpi dn nō aperte sz enigmatē
te hoīb⁹ ista tradiderūt Respōsa
deinde appollinis collegit ab⁹ nō
solū deōnū⁹ et iferni virtutib⁹
verū etiā celestiū⁹ aialia ee sam
fictāda precepit apollo Cui ide ipe
in alys deōnes nō deos ee affir
met ab⁹ gentiles dee aialiū sa
crificabāt nō enī fas ee aialia
deoz ḡtia interficē Oz primū
apollinē ipz audiam⁹ quide
cultu et sacrificiis deoz sic re
sponsa hoc mstituit
Her age qui nutu diuoz in
gressus armice es
Huius iter vite mactanda est
hostia cunctis

Multa deus ſeu q̄ terrā
ſeu qui mare vaſtū
Aera ſeu qui habitant latū
ſeu q̄ ethera ſeu qui
Alta colūt celi ſeu qui īfima
regna barathri
Hec quib⁹ obſeruāda modis
ſint ſingula dicam
Tu memori cōſcripta āimo
mea dicta teneto
Terna quidē diuis celeſtibus
hoſtia et ipa
Candida mactāda eſt. terna
et terreſtrib⁹ atq;
Atra cadē gaudēt porro et ca
piuntur apertis
Terreſtres aris foueas cū nu
mina cōtra
Exponant atro imbutas īfer
na cruore
Nec placeat niſi q̄ terre mā
detur humata
Hoſtia mel vero nymphe at
q; liquentia vina
Offerri letant. at ignē accen
dier aris
Hec cum cōuolitāt terrā ſibi
numina querūt
Imponiq; atrū corp⁹ thū thu
ra ſimulaq;
Inuer ſalſas fruges et dul
cia liba
Nec facto verū q̄b⁹ eſt data
cura profundi
Hic ipſo ſemp fer ſacra m lit
tore totum
Pronaq; in fluct⁹ animal celeſ
tibus autem
Extremas reddes partes atq;
igne cremabis
Quod ſupeſt ꝓpone tibi dapi
buſq; reſerua
Gaudet odoratis craſſiſq; vapo
ribus aer
Deinde hoc appollinis oraculū
exponit dicens Cū igit⁹ et terreſ
tres et īferni dñi ſint oīb⁹ iſtis
atras q̄drupedes offerēdas iubet
Quod⁹ at differt. nā terreſtrib⁹
q̄dē ſup aras: īfernis at ſi foue
as mactādas et hoſtias ꝓcipit
Aereis at volatilia dicat offerēda
corporib⁹ holocauſtis. et ſanguē
ad arā circāducto. volatilia enā
marinis q̄ vina ī fluct⁹ ꝓfundere
mādat. ita q̄ oīb⁹ dns ꝑter q̄ ter
reſtrib⁹ volatilia īmolari poſſit
Ex marinus ſolūmo nigri colo
ris volatilia āre ceteris alba offe
renda ſūt Celeſtib⁹ vero et ethe
reis beſtiarū q̄s albas et vult
extremitates aut cōſeruādas. re
liquas at partes cōmedendas
Ex lyns enī ſolūmō cōmedē opt
ex alys vero mīme. ita q̄drupe
des et terreſtres terreſtrib⁹ ſacrifi
cāda ſūt ſimili nāq; ſimile gau
det Quis porro terreſtre animal eſt

et idarco ceteris gratissimū: atra
vero qz et terra naturaliter tene
brosa ¶Tres aūt simul qm̄ ter
restris corporis tria sūt symbola
et sup aras terrestrib⁹ qm̄ sup
terram versant ¶Ceteris vero
dns idarco volatilia sūt offerēda
qm̄ vniuersi mouēt. in motu e
nī sp maris aq est aut aure sūt
hostie. qm̄ et cerule⁹ color aēr̄ū.
Alba vero aeris lucas enī receptī
uus aer est ¶Celestib⁹ aūt atqz e
thereis extremitates dat cōseran
das qm̄ leuiores reliq̄ corpore sūt;
q̄z sacrificijs cōitari oportet qz aī
aliquid acere mala soleāt celestes
bona nobis largīūt ¶Hec mira
bilis ille philosophus in libris
responsor cōscripsit

¶Vbi iam videam⁹ quēadmo
dū cōtraria oīno i eo libro
posuit. quē de abstinēdo a carnib⁹
aialiū cōscripsit. Ibi enī primū
sacrificādū nichil. neqz ingerēdū
censet. deinde opinones aliorū
reprobat asserēs nō ee deos illos
q̄ rede aialiū gaudēt ¶Celestissimaz
enī ee bruto. enā aialiū redem
et abominabile nō solū deo p̄mo.
verū enā celestib⁹ et diuinis vtutib⁹
Ita apollonē suū redarguit qui
enā celestib⁹ animalia ee offerēda ref
pōsis suis iussit ¶Theophrastū qz
auctoritate vtr⁹ an placuisse oīdit
nō dns sz demonib⁹ dūtaxat esse
sacrificādū ¶Quare si qs theop
hrasti et hui⁹ rone acquiesat ap
pollo enā upe nō de⁹ erit sz demon
ceteriqz oēs quos deos gētilitas
dicit qb⁹ vbiqz aialia imolant
demones erūt et demones perni
ciosissimi. ¶Nā si cedes et imola
cio het aialiū sceleris et abomina
cionis sdz upm plenissima est.
quō erūt hoēs bonu q̄ hac re sūmo
pere gaudēt. ¶Nō so nō solū aia
lia verū enā crudelitatis cumulo
hoēs enā mactari offerriqz sibi au
dīt quō apertissie celesti et in
humā nō erūt nichilqz aliud qz
pernaciosissimi demones. aut quō
nunc nos actu sabim⁹ q̄ oīno im
piū ee putam⁹ sanctissimaz dei appel
lationē atqz veneracionē immūdis
spiritib⁹ attribuē? ¶Solū enī
creatorē illū oīz deū adorare di
dicim⁹ nil terrenū et mortuū sz
integritatē aī et castimoniā cor
poris veram sanaz et ardentissima
fidē afferētes. quā ad extremū vsqz
spm̄ itemerata auxilio saluato
ris seruabim⁹ ¶Sz videam⁹ qbus
oīdit roib⁹ nec deo nec diuinis
virtutib⁹ terrenū aliquid offere
dū aut intendendū ee ¶Aliena
enī het aut ab oī sūt pietate
nil enī materiale inuenire pt
qō immateriali deo nō sit obse

nū. Idcirco neq; oro ei q̄ voce pfe
rat cōuenit. ſz net mteriorē oro
ſi aīe viao cōtaminat Silēno
autē ſcō et cogitacione mtegra .
ab oiq; morbo remota eū colim⁹:
ſic illi et cōiugim⁹ et ſimules vt
possibile hoi eſt effiam⁹. mūdiſ
ſimā veritatē q̄ſi sacrā hoſtiā
ei offerentes. ita hymnis deū lau
dam⁹ ita salutē ac ipassibilitatē
ā requirim⁹ Sacrificiū em deo
ē aliene ab oī viao mētis ſpecu
lacio. Vtutib⁹ ātq; que circa ipz ſit
dnſq; mtelligibilib⁹ hymnos oīone
offerre possum⁹. Primicias eū
offerre oēs solent earū rerū q̄s
acceperūt et q̄bus ~~acceperunt~~ alit⁹
et cōtinet⁹ ſubstācia nrā Que
admodū igit⁹ agricola fructuū
p̄micias offert sic hoēs oportet
mūde iuēcione mentis mtelligē
cys offerre grās agētes q; hec
nobis trabuerit. et q; nos mētesq;
nrām ſpeculacōe ſua cōtineant
atq; nutriāt uuiātes cōſulētes
et ad salutē nos nrām reducentes
Hec Porphyr⁹ q̄b⁹ ſilia in libro
de ſacrificijs de primo ac magno
deo Hyanc⁹ ille apollonij⁹ con
ſcripſit Sic ēſt inquit, maxie de
centē aliq̄s curā de reb⁹ duumus ſuſ
capiet p̄curiūq; habebit deū ſi deo
primo qui vn⁹ est et ab alijs oīb⁹
separat⁹ p⁹ quē longo mteruallo
relīq; cognoſcūt nullo mō ſacrificet
nec ignē incendat. nec ſensibile
ei aliq̄d offerat. nulli⁹ eni⁹ rei egeat
nō dico a nobis ſz nec ab intelligē
cijs ipis. Non ē āt in terris nec i
aere quicq; cui nō inſit aliqua
obſcenitas. Meliores igit⁹ ac ſu
periores rōnē atq; oēm ei offerre
debem⁹ Sic āt apollo ea que nō
ore profert q̄ illi offerēda ē Ita
ab optio atq; pulcherrio rerū oz
~~bonor mor~~ poptimū ſilr atq;
pulcherrimū oz bonor mōrū
Intellect⁹ vero hic ē organo dei
gens bō nobis pferēda ſuit Sic
Apollon⁹. Ex Porphyriū rurſ⁹
Theophraſti testimonio vtentem
audiam⁹. Eliſcente pauliſper
inquit inquitate. aialiū crudel
imolacio ſuſcepta ē adeoq; creuit
vt ad tactum ē ia maledictionis
peruētū ſit iugulatis hoīb⁹ et
ſagmandis huāno cruētatis.
Ita dēones cōtenta uſtas penas
ſupſerūt Aly nāq; hoz ōino ipm
fa ſuit nullos deos colentes aly
malos deos venerāt⁹ q̄s huāna
meliores natura nō putāt Nō
ēſt aialia imolāda ſuit ſz illa que
imolata nichil oīno vlli officiunt
Innocēs eni⁹ imolacio atq; ſacta
penit⁹ ee oz Si vero quispiā ob
iacet ita vſui nrō aialia diuinit⁹
ee cōcessa quēadmodū et fruges

terre ſaat aiālib⁹ cęſis nō nichil
norę cōmitti · ¶ Priuāt⁹ enī aia
violenter ſnō ergo ſacrificāda p
ſertī aī vt ipō noīe ondit res ſa
cra ſit · ſacer āt hō eſt q̄ ex aliēo
grās refert · ¶ Nec enī fruges ſi
aliūde per vī arreptas offerre fas
eſt · ¶ Nō enī alior iniuria dē placat⁹
ꝙ ſi ablate fruges offerēde nō ſūt
multo min⁹ aiālia vi aiā inde
ablata offerēda ſūt · pſertī cū aia
multo nobilior frugib⁹ ſit · q̄ q̄
aiālia priuat magnopę peccat ·
Preterea ſi ꝓmittas q̄ſdā ex aiā
lib⁹ dīs offerm⁹ cui rei grā id
facim⁹ · vtrū honoris · q̄ſnā ho
nor hīc pt cē q̄ ab iniuria arcęre
trahit · an pot⁹ dedecoris et vi
tuperacōis · ¶ Nō poſſū q̄ppe
negare nō iniuſte agē cū aiālia
nīl nocētia iterfiam⁹ · Sz neq̄
hac via grē dīs referēde ſūt · ¶ Nec
enī bñficij grāz retribuit nō ma
leficio id peragit · ¶ Nō enī magꝭ
retribuē videbit⁹ cū ſi rē a viris
raptā ī grāz et honorē retribueret
ſz neq̄ grā ꝓpetrādi inuſdā boni
¶ Nā q̄ alterū ledendo exorare deū
putat is īgratū ſe futurū ondit ·
Quare ne ſpe futuri bñficij aia
lia īmolāda ſūt · pſertī cū nō ſit
poſſibile ita her agē vt deū lateat
Si ḡ rei alicui⁹ causa īmolādū ē ·
nulli⁹ āt rei grā id faciēdū ondit⁹ ·

¶ Reliquit pfecto neq̄ īmolādū ēe
et maxīe cū nulla re dy indigeāt
ſz aīz hoīs reſpicāt · illudq̄ ſibi
ſactiſſz ſacrificiū ſit⁹ · ctrz de hyſ
ipſis et de reliq̄s reb⁹ habē ſmāz
¶ Mens igit⁹ ſtā et aiā oīs paſſi
onis expers optie ꝓmicie deo ſut
¶ Perte igit⁹ oīb⁹ hys ſ uir ſūmos
grecor philoſophos patz nulla a
nīmātiū litari poſſe · īmundūz ac
obſcenū ēe credz aialiū deū credere
fore ꝓpitiū · Quare nō dē⁹ ner
demon q̄dē bon⁹ ſz ſeductor et
mēdax fuit · q̄ uidere carnīū et
liberatione ſanguīs petit · et ī
eodē libro ipe Porphir⁹ nō ignō
rat inquit cui cure pietas ē nil
aiātū dīs offerri ſz demonibus
aut bonis aut malis

Quoniā igit⁹ alios bonos
alios malos dēones putat :
agē ea videam⁹ certuſq̄ vob⁹
approbem⁹ malignos ee ōnes
demones q̄ꝝ gentilitas loco
deor eos veneret · Quod q̄dem
hoc mō demoſtrare conabimur ·
Omne q̄d bonū eſt nō pdeſſe nō
pt · et ecōtra q̄d malū eſt · Dēones
āt et dy getiliū Saturn⁹ Iupit⁹
Iuno ¶ Minerua et ſilēs ac īu
ſibiles vtutes q̄ in ſimulachris
et per ſimulachra opant⁹ nō ſo
lū brutoꝝ īmolacōib⁹ aialiū
q̄d iniuſte et abominabile · Deo

phrasto et Porphyrio ẽ dicetur. Verũ ẽtã credo ac sãguine hom̃ sitiẽte gaudet. quid igit̃ boni de mones isti erunt et nõ sceleste ac ꝑniciosi spus

Nariam igit̃ laci onẽ quãt̃ error quãtaq; ipietas poterãt hũanũ geñ an salnatoris nri tpa detinebat que postq; ĩcepit euãgelizãte verba terrarũ pdicari. minui sic repit vt adnam tẽporib; ĩ morẽ sol euãgelica iã cõsuetã te doctrina apertissime dissoluta sit Gentiliũ q; ipor vt adhuc frames voab; ad declarãdã prauor tpm pestem vtem. q adeos aios hoz ĩuaserat vt ãsi demoniati et a pniciosis pfecto spiritib; agitati liberoꝝ sanguĩe sceleste placarẽt virtutes. Ita pr̃ vnicũ filiũ. dilectã mr̃ filiã deoni tãq; ouẽ sacrificabãt Ita geñ hoz qđ hũanũ ẽ natura cog noscat ad furiosã ĩmanẽq; cru delitatẽ a deonib; ꝯpellebatur. q ita se habẽ nõ mõ apd barbaros verũ etiã apd grecos õnis hystoria plena ẽ Nã et rhodij hoẽ Saturno sacrificabãt quã vẽ magis tpib; postea mutigãe volentes mortis supplicio aliq damnatũ ad saturnia vsq; conservabãt quẽ ĩ vpõ festo vino grauato ĩmolabãt. In salamine vero insula quã ãtiq̃ssimis tpib; cõroneã vocabãt vsq; ad Diomedẽ tpa agrauale cecropis filie homo cedebat. Postea vero ĩ tẽplo Palladis agrauale at Diomedis vnũ cũ triũ fuit. diomedi homo ĩmolabat. q ab adolescẽtib; ter circũ aũa duct̃ tandẽ a sacerdote hasta percussus et ĩ rogo ĩpositꝰ cremabat. Quã rẽ Diphilus rex cipri Seleuci tpib; abominat̃ nõ hoẽ sed boue Diomedi sacrificari statuit. Demõ at ille q̃ũ q; fuerit nõ ĩquit̃ boue pro hoie suscipiebat Ita nõ multũ interẽ inter ĩmolationẽ hois et bestie videt. Nanethus at̃ historicus apud egiptios ĩ heliopoli hoes ĩmolatos fuisse ĩ libris de pietate testat. quẽ morẽ amasis ĩpbauit Sacrificabãt vero iunonj tres ĩ die. qs inqrebat si mũdi essent quẽadmodũ postea vituli Cetos at̃ offerri pro illis tres Amasis iussit. Dionisio etiã omadio apd chios appellato hõ crudeliter discerpt̃ sacrificabat. Lacedemonios etiã Appollodor̃ scribit hoes martj sacrificare solitos. et phenices bellor̃ aut pestilẽtie calamitatib; amicissios Saturno solebãt ĩmolare qđ oes q coꝝ hystoriã scripserunt testãt maxiẽ at Sachumathõ a philone biblio ĩ greca lingua vt ĩ superioꝝ dictũ ẽ traduct̃

Hystrus ꝑ q̃ aretense hystoriã colle
git Curetas sanxit saturno an
tiquit pueros sacrificasse Sed
pallas q̃ optie oꝛ mutre muste
ria edidit. sic hac de re scripsit
Immolationes at hoꝛ iperato
ris Adriani tpib vbiq; fere ces
sarut Immolabat enim prius i
laodicea sirie palladi virgo.
nũc at cerua et arabes singul
anus pueri immolantes sub ara
spectabant ecsq; grecia coiter
amq; i bella exurent Phylarchꝰ
hystoriꝝ tradidit hoez immolabãt
Pretereo thraciis et scithas re
teraq; prisca Veru eaã nũc
qs ignorat i maꝝ vrbe latini
Jouis solẽnitate hoez immolari
et vsq; vhuc die nõ in carthagie
Saturno ꝯ ces coiter hoes cum
dies statutus aduenerent q̃ sacri
ficare hoez solebat ara sanguie
hois sparguit Philo eaã qui
phenicũ hystoria cõscripsit his
verbis i primo vtit libro Mo
re inquit prisco i magnis ca
lamitatib atq; periculis fuisse
vt ciuitatis aut gẽtis princeps
dilectissq; ex liberis vnigenit deo
nu qi redemptionis pmiũ traderet
et sic traditu immolare iugularet
Sic ingit saturnꝰ rex regionis que
phenices istalen vocat q̃ postea
ex hoez exiuit ad saturnu stellam
addidit e cui ab Anobret nym
pha vnicũ haberet atq; carissq;
filiu Jeiudaice ipa dictũ sic eni
eaã nunc phenices vnicũ filiu
appellant ex mario atq; perui
losissio bello. ciuitas pmebat
regio idutu cenatu supcõstructa
ad hec pparataq; ara immolauit
Ro nuna q̃ examiñ diem illu
Clemẽte in libro quo ad veritã
tẽ gentiles adhortat his verbis
ista deplorasse Crudeles imanesq;
hoiz hostes dy vri sut q̃ nõ solu
amẽna letant vrã veru etiam
mõ per cõtentiõnẽ certamis mõ
per cupiditatẽ victorie aus vis
conatatis ad voluptate suã im
molationes hoiz postulãt qui
multis nonnuq; ciuitatib atq;
gentib taq; coes pestes et fulmi
na iadetes nõ cessarut atrocit
hoes verare q̃sq; sanguie homi
placata sut Aristomenes enim
messenius iouiq; illu appellãt
Ithomete trecentos simul sacrifi
cauit i q̃b Theopomp eaã late
demonioꝝ rex fuit nobilis stirpis
ac regia hostia tauro. Scythe
at quoscuq; aduenas ceperint
capitis at multos q̃ fluctibus
et tẽpestate ad eos depellit dia
ne stati immolare solent q̃ sacri
fica tragice in scena Euripides

decătauit ¶Nonim vero ĩ libro
miraculoz collectionis ĩ pelle ciui
tate thessalua hoez achiuũ Pe
leo et thyroni singulis ānis ĩ
molatũ fuisse narrat Lyctij
etiã cretenses at isti siut iouĩ
hoez ĩmolabãt ut Antiochides
scripsit scripsit Ioon ꝗ Dio
nyso et phoreses dianeꝫ alteros
Dosiada alteros Phytocules
historia hoez ĩmolare solitos
cõscripserũt Herechthe vero at
ticus et ¶Nathari romanus
filias suas alter proserpine
vt demarat in pmo tradidit
alter defensor demoni vt Do
rotheus ĩ quarto italicarũ rez
exposuit ĩmolare nõ dubitare
¶Verhuanos vero dones Quo
etiã nõ scelestissimi fuit et illi q
tãq saluatores inocat et isti q
salutẽ ab ifidiatorib petiit li
tareq putãt deos hoz ugulo
ner eũ homundy crime effu
giũt etiã si Iouĩ hoez offerat
Cur igit o prudentissimi beluas
fugimꝰ et si forte versã aut
leone aut serpẽte vidimꝰ stati
resilimꝰ vt poeta oz maxim aut
Retroq pede cũ voce repressit
Inpulsu aspris veluti q scẽbus
anguem
¶Pressit humi nitens trepiduꝫ
q repente refugit

Attolletem iras et cerula colla
tumentem
¶Pernicosos at deones fraudu
lentos et pestes hoz manifeste
videntes a qb liberi etiã dei
ad tedem petiit nõ fugitis her
ille Ego at etiã Dionusiu hali
carnassea virũ rõne historie
ar italice peritissimũ huiꝰ sce
leris teste adducã q i pmo de
antiquitate italica ioue et ap
polline qm decima hoz ĩmo
lata nõ fuerat magnas italis
calamitates iduxisse his verbis
scribit ¶Nullus ĩ arboũ fruc
tus iquit ad maturitatẽ vsq per
mãsit q imaturi oes defluebãt
ner spice semẽ replebãt ner
herbe pecori sufficietes gẽiabãt
fontes q ipi aly bibi nõ poterãt
aly etatis tpe deficiebãt et à mu
lieres aboriũ patiebãt aut nati
pueri inania et disceptiebant
Cetera q hoz multitudo egrota
tione ac morte crebri q solebãt
vexabãt sacrificatibusq ipis qd
i deos comisert qdq factum vt
ab his pestib liberaret ensũ fue
rat q cũ impetrasset q petierat
no reddidert oia que vouerũt q
maiora adhuc debet q si reddide
rit coqueret ¶Delagi eũ et ab
origenes nichil sibi terra pduce
te vouert Iouĩ atq appollini ac

nasaturus decimā se parte īmolaturos ¶ effecit igit postea tal calamitas et illi fecundissimo rerū vsu prouētu decimā nascēcū oīz parte sacrificabāt. ¶ Hercynium lesbus nō pelasgos aut aborigines sz tyrrhenos passos fuisse narrat. ¶ Responsu igit ciuitatū magna oēs ābigui tate tenebāt. Genus deinde q̄dā aliarū rerū p̄mitias dixit recte dys cōsecratas fuisse: ¶ Nullam āt ex hoīb⁹ parte quā dy marie diligūt ee īmolatū. ¶ Quare calamitatib⁹ sp̄ mālt verabm̄ nisi vt ceteroꝝ aīaliū sic hoīz p̄mitias sacrificabāt. ¶ Hāc senus oronē cū aly ꝓbaret aly plenā mīsidiarū putaret sasatan rursus per oracula placaut si hoīz decimā sacrificare dys gtū eet. ¶ Deo āt āniuēte mālt sedītione verata sūt. et tūc p̄mū p̄mates ciuitatū et relīq̄ multitudo atroci suspitiōe ne dolo ista p̄mates facerēt cōmota sassi atq; diuisi sūt. mugrabātq; multi p mo vero q̄ amēna fluētes pelle bāt et pellebāt multeq; ciuitates deſtitute pene fuerūt. ¶ Cēbāt cū fugietes filios q̄ genuert et frēs cognati. et ꝓpiqui ꝓpiquos ita ex italia fugietes grecā et barbarē repleuerūt qđ malū nō pauas annus italiā verant

¶ Nā et ciuitatū p̄cipes tum se dītione timetes tū religiōi satis facerū putātes ab adolescentib⁹ q̄ ad iuuetā i annos proueiebat p̄mitias diligebāt. ¶ Et paulo p̄ asserit āt Saturno i italia pris as teporib⁹ ita sacrificatu fuisse: quēadmodū apud carthagīnēses ātecq; vrbs eoꝝ diruere. ¶ Celti vero ad hec vsq; tpa et oīdētalio res fere oēs homīdio sacrificāt. ¶ Hercules āt fert p̄mū i saturnino ara edificata ītemeratas hostias īmolasse ac lege q̄ hoēs sacrificabāt reuocasse. et ne q̄s patrio ritu neglecto sup̄stitione mani icole turbaret. simulac̄ p vnus hoīb⁹ q̄s i fluēta tiberis p iecbāt hostarū ēta modo i tyberī īmittē dixit q̄ res a rōnus tpib⁹ q̄ nris idib⁹ mays diliget fieri solet. ¶ Ea enī die pōtifices aīalib⁹ p̄mo sēz leges īmolatis vīgineq; vestalis p̄tores alvq; a ues q̄s sacris adēe fas ē xxx. si mulacra hoīz q̄ argiuos appellāt a pōte sacro i tyberī demittut. ¶ Hermonisius ¶ Diodorus vero cōsentanea ishs i vigesio hystoriā volumie carthagmesib⁹ ac ¶ Agathode tyrāno sicule post morte alexādri magni p̄mi ¶ Ptolomei tpibus obsessis his verbis cōscripsit. ¶ Dicebat āt Saturnū illis matū fu

isse qm̃ pn̄ ipi excellēciores ex filiis suis sacrificabāt. postea vero dam emptis infantib⁹ atq; educatis liberor̄ loco īmolabāt Cuiꝰ diligenti facta mās̄tione multi ex suppositis īuenirēt sacrificatu. facile ānis iduxerūt vt crederēt ad obsessionē vrbis hostes idumeo duumtus missos fuisse. qm̃ pn̄s eos deor̄ honores nō seruarēt Ita q; deos placare studentes duōtos ex nobilissimis adolescētib⁹ publice sacrificarūt Creteti vero alios qm̃ suspectos se ee videbāt spōte se tradiderūt Erat at apud eos enea Saturni statua magnitudie mirabilis. cuius man⁹ in terrā erte se ita erant i gyrū vt q; ad eā puenire adolescentes cogebāt m̄ igentē foueā ignis repleta inde rent Iure igit² hebreor̄ scriptura reprehendit eos q; moribꝰ patrijs cōtentis hec imitatiōi dicēs īmolabātq; filios atq; filias suas demōib⁹ interfectaq; terrae i sanguinib⁹ et cōtaminata i opib⁹ eor̄ Arbitror̄ per ea q; dicta sūt satis pōtere nō bonor̄ deōrū inuētionē fuisse prisca illa et p̄ma simulacror̄ īstitutionē et vniuersa religionē gētiliū sz pnciosor̄ dīmonū atq; sceleston̄. Itaq; verus pfecto inuenit² ꝓphet⁹ ille sermo Dees dy gentiū demonia Apostoli enā illud q; dicat² ex q; gentes sacrificāt demōib⁹ nō deo sacrificāt Et certe si q; bonū in deis gētiliū esset amatores profecto ustiue salutares et benefactores hoīb⁹ essent nec humano sāguie gauderēt sz missis et oīb⁹ modis a rede hūanū genus repellerent

Quod vero malignū ad ista dēones humanū genꝰ intruserunt q̄ius per scripta pateat. tm̄ inde q̄ apertius videbis si adulteria et fornicationes gentiliū. q; vsq; ad hūc diē in heliopoli phenice multisq; alijs i locis pagūt² i mente tibi veniāt q̄i eni p̄mia as quasdā dys debitas turpissimas huiusmoi operationes i templis offerūt Nā si ner hoēs q̄de mo desti ac mites rebus et simplicis letāt² q̄ tomagis dy aut bonī demones ab his reb⁹ erunt alieni Si vero quispiā obiuret malignos q̄de ee demones eos q; nutu herpetut alios at illos bonos q̄s manie tāq; saluatores venerāt² quendū vbi nā isti saluatores sui q̄s colūt sūt et nō pt pnt malor̄ vim ab huiusmoi sacrilegijs auertē Quo at boni sūt si malos deōnes nō depellūt² si cultorib⁹ nō auxiliāt². Aut cur humanū genus atrocitate malor̄ deōrū vexari pmittūt². Cur enā

nō admonuerūt hoēs nō vt deū honorare: ſz vt pernaoſū demonē odiſſe illū au hec uq̄ et turpia placeret. Quō g̃ verū iſta deū colūt. q̄ nec rhodi is nec ſalammis nec heliopolitanis fugiendos cē p̃uos demones ſignifauit. nec ma lignos lignū Junonis ſpm au tres q̄die ſacrificari hoēs ſolutū ab hiſtoria didicim⁹ cō temnēdū cē q̄q̄ dixat. Nec chios docuit ne mēbratim crudeliſſime diſcerptū hoem Dionſio īmolarēt nec tene dos ſilīt. nec p̄hibuit. Na uata hoēz vbiq̄ offerri. Cur ei cū colūt q̄ vel in liberos p̃uos demonib⁹ ugulātes neq̄q̄ de fendit. nec dixit in loadicea ſyrie vbi ſingul' ānis virgie lutabat pernaoſū deōnē habita re nec in libia atq̄ arabia vbi adoleſcentē ſacrificātes ſub ara ſepeliebāt. Hec oīa verus deus quē colūt quō admonu nō it facienda nō cē. Jnceſtus cna et adulteria ver⁹ ille ac bonus deus quō nō docuit vero deo et bonus demonibus placere nō poſſe. qđ nullus vnq̄ preterq̄ verus deus p̃ quō iſte qui ſolus de⁹ eſt fcaſſe i ueniut. Jb cū per moyſē vni uerſos p̃monuit hoēs nō cē colenda deōnia. cōtra vero re pellenda cōtemnēdaq̄ tāq̄ p niaoſiſſimos ſpūs. tēplaq̄ ipōz ac ceremonias q̄b⁹ hono rāt ſic cē delenda vt nulla e oz extet memoria. q̄ adeo ma lignos hūanū gen⁹ nuaſerūt tūtāq̄ victoriā amēna oīz con ſecuta ſūt vt ſi colligē i vnū q̄ ab hiſtoriis ſuis dicūt vo lueris vniuerſū iſtis ſcleſtib⁹ orbē ſpiritib⁹ ſubiectū fuiſſe uenues. greciā affricā thraciā ſythiā. prudētiſſimōz athenie ſiū gentem. ipāq̄ q̄q̄ magnam vrbem ſiq̄dē eiā ubi dialibus hoēs ugulabāt. Rhodū pre terea ſalamina īſulas orbis tu. tenedū. arcadiā. lacedemō egiptū. phenicia. libiā ſyriam arabiā. vbiq̄ vſq̄ ad tpa ſal uatoris nri tā aialiū q̄ hoīz cede et turpiſſis pollutionib⁹ p̃niaoſiſſimos dēones placabāt: neq̄ pri⁹ vitā hoīz hec mala reliquerūt q̄ ſaluatoris nri doctrina fulgor orbē illuſtraue rit. hiſtoricos eiū ſuos iā audi uim⁹ ad Adrianū vſq̄ tpa fla nora et flagicia illa fuiſſe pro tenſa. Eius vero iperatoris tpb⁹ turpitudinē hāc oīz itellectā atq̄ cōtēptā fuiſſe. Illo deo mag

une tpe salutaris euāgeln pdica
ao per orbem in modū fulguris
coruscabat Venerūt at quādo
rebus victi pōnus se deōmb⁹ sa
crificasse negant Illos em ado
rabāt. illis hoēs cedebāt ad ho
noz. illoz turpissīa admittebat
flagicia qs deos maxīos z pu
tabāt z appellabāt Saturnū
cūi Jouē martē dionysiū Ju
nonē minervā venerē z sapi
entissimū atq pulcherrīz Apol
linē optimos et maximos deos
ac demq salvatores ee pdicāt
Ish q̄ pnciosissimi illi dēones
sūt Nā si humanmōi sūt q̄ cede
hoīz gaudēt. gaudēt at ish q̄b⁹
nisi hoēs īmolēt² fere nō pnt
celestissimi certe spūs ee cōuīnū
t² suue ipi talib⁹ gaudeat quod
dubitari nō pt suue alys offerri
hec pmittāt Cur em si bonū st
spūs hys scelerib⁹ malignos pla
cari dēones iubēt cur adeo
errare hoēs patiūt² vt ad colen
dos pūos dēones ignorātia de
ductos despiciāt. Cur hui⁹modi
humanū gen⁹ seruire spiritibus
nō dedignāt² cū oporteat si bo
nū dy sūt lōgissīe ab hoīb⁹ ōne
falsā religionē diuina sua vir
tute pdicationeq integra pellē.
In pr bon⁹ nō negliget filiū a
pūs hoīb⁹ circūuectū. nec humān⁹
dnōs seruīū. nec diu bellū ad cap
tuitate suos milites duraret
si aliq̄ eis mō potent pudere
nec pastor lupis pecudes trad.
Dy at bonū q̄ miseros vt dicāt
hoēs tutāt² q̄ pastores z saluato
res reges pīes z dīm nūcupāt
inimus dem⁹ōib⁹ q̄ atrocissīs be
luis hoēs a q̄b⁹ pie colūt² crudeli
ter lacerandos tradet nec pro
pugnabūt z p̄tegēt ibeallū ge
nus gen⁹ hoīz nec hostes z pni
uos spūs taq̄ īmanes bestias
longe a grege hoīz fugabūt. n⁹
docebūt hoēs q̄ se remq suam
illis cōmedāt nō colendos sed
fugiendos ee pūos spūs. Non
igit² hoc nec fecerūt nec dnq̄ fe
cerūt. imo vero econtra oraculis
atq responsis suis hoēs īmolāri
sibi petebāt z turpissīa flagi
cia m̄ltiplis offerri. re ipa patz
passionis pessimos z nequissīos
ee natura Ad hec quō de⁹ aut
bonus aliq̄s dem⁹ō a gentibus
vnq̄ adorabit² si bonū malo
nūq̄ cōuenire pt. nisi lucē
ac tenebras ad idem cōuenire
posse contendat² Quō at dy
sūt aut ōino bonū dēones qui
bonitate ab hoīb⁹ superāt². ti
quū em porphyri⁹ scripsit non
dico hoēs solū. sz eaā q̄ multo
mun⁹ē animalia bruta occidere

Quare īmolationes hui⁹modi modesto atq; prudēti viro fugiē das nec placādos spūs sāguīē ſz āi virtute repellēdos cōſulebat. Vidū enī aīm nō īuadūt qm̄ eas diſſimiles eſt

Si vero cuncta⁹ nūc eſt hos eaā placare nl̄ ad nos. Cunctates enī eaā res externas vt diuicias ⁊ oīa que corpis ſūt vt formā bona ee cōfirmat et hoz cōtraria mala. Dauit enī ſūt in ipīs q̄ aīe curā habeant Nos āt quātū nobis poſſibile ē iſtas nō īdigem⁹: ſz oī ſtudio at q; opera deo ſiles fieri conam̄ Quod fieri ſolet pfectōre vtute ⁊ vera de reb⁹ opiōne Cōtra de to pīus deōnib⁹ q; hoīb⁹ ⁊ oīb⁹ q̄ caducis atq; materialib⁹ reb⁹ gaudēt diſſimiles ee ſtudemus Nō īuita igit philoſophus et demones cōtēnē dz ⁊ diuinatōes negligē Ea enī q̄ hoēs vana nationib⁹ petūt negligit Nō g̃ de matrimonio. nō de mercib⁹ nō de ſeruo nō de furto nō de a liis īanib⁹ reb⁹ q̄s falſa opīo one hoēs cupiūt ab ertis aīalīb⁹ queret ſz ipē p ſeipz deo accedēs eternā ſollimō vitā q̄ret. quā toto aīo deſiderat. His verbis Porphir⁹ auguria ⁊ auſpicia ⁊ vniuerſā diuinationē quā multi admirāt falſa opīone hoīz cōſtare aperte oſtendit q̄b⁹ philoſophū nullo mō īdigē dicat. Si g̃ modeſt⁹ prudenſq; vir ea fugit q̄b⁹ demones placāt q̄ ſūt gentiliū ſac̄ ſāguine confecta aīaliū Nemo priſcoz prudēs ac modeſt⁹ fuerit. Dēs enī vt dixim⁹ ante ſaluatoris nr̄i aduētū vel hoīz ſāguīē demoīb⁹ offerabāt Deo g̃ ſāctō Porphyriū prudēs modeſtuſq; fuit gētiliū Preterea ipē cōtē ſequens ſacra dēonū refutat ⁊ mūdo aīo ee hortat. quem dēones īuadē neq̄uit qm̄ diſſimiles ſūt Apollo vero deus ſuus rurſus enī hoī cōparat⁹ iſeriorē reperiet⁹ pernicioſiſſīo demoni. q; videlicet ei amic⁹ ſit pnicioſo enī pnicioſus amic⁹ ē ſacrificiū dū cōſulit qđ ipē i libro de reſponſis cōſcripſit Cū enī vates feſtinaret qđ q̄rebat iſpicē Apollo ei reſpōdit munera prius demoni offerēda ee dicēs Ratio āt hūana duce natā hys cōtria facēda probat mūdiciā ſaluti aīe adhibēdā. ⁊ ſacrificādū nō ee dēonib⁹ qm̄ purū mūdūq; aggredi nō pōt cū dyſimiles ſint qđ ſi prudēs ⁊ modeſtus vir ē qui de monib⁹ nō ſacrificat à ſuis reſponſis ſacrificādū cōſulit q̄lis nā ſit per te ipz cōſidera Peſſimi

ergo ꝑ atq; pernitiosissimi sut q̄
cede ac sanguē hoīz gaudēt. quē
morē si quis laudat is oēs hoēs
q̄ modo vsuit vituperat. qp si pru
denter nrā tpa hmuscemōi rem
contēpserūt prisa oēs stultissimi
id faciebant

Hīs oībus hac luce clarius
patet nō dy nō bonī de
mones. sz longe ab oī bonitate
remoti hostes veri dei ꝓnitiosi
atq; impij gentiliū ec deos a q̄
bus nemo preter dnz nrz Jhesu
xpm hmanū gen⁹ eripuit. q̄ euā
gelio suo vniuersis barbaris sil
z grecis hunc morbo medet. z a
durissima antiq̄ssimaq; seruitute
liberat ac ad veram cōuocat liber
tatem ad curriculo tendē magna
voce oīb⁹ predicat clamans. spūs
dnī sup me ꝓpter qđ vnxit me
euāgelizare pauperib⁹ misit me
sanare contritos corde: pdicare
captiuis remissionē. z ceīs visū
Et rursus educē ligatos e vinculo
et e domo carceris sedentes i te
nebris Jher enī ab antiquissimis
tpib⁹ vera hebreor oracula vcep
tionē nrām z cete mentis illu
minationē pdicta cōfirmabat
futura. vnde nos saluatoris nri
grā z patrocinio cōfirmatia fla
gicijs ad modestiā z ad prudēcia
gramēaa libri iā a demoniū ser
uitute nec sacrificabim⁹ vnq̄
nec seruiem⁹ dys gentiliū a q̄b⁹
prochdolor oppressi tenebam². nūc
qz liberati euāgelica doctrina ad
saluatorē nrm dnm z benefacto
rē creatorē z regē vniuersi adducti
sum⁹ quē pie adoram⁹ nō vt de
monib⁹ videt² sz vt ab euāgelica
doctrina didicim⁹ q̄ nutriti p̄uos
demones atq; pnitiosos fuisse fū
dem⁹. Nā castitate z bonis morib⁹
nri eāq; vite mūdiaā adhibētes
quā nobis saluator tradidit. ne
quaq; illos timebim⁹ q̄ mūdū aggredi cāmiū qm dissimulos sunt
nequeūt vt philosophus cōcede
bat Bz neq; diuinatiōis idigen
m⁹ neq; aruspices interrogabim⁹
nec q̄q; penit⁹ demoniacū per
scrutabim². Quor enī grā hec
petūt² ea nos cōtemnē xps docuit
illaq; solūmō desiderare iussit. de
q̄b⁹ neō aruspex nullū hostie ex
tā significare aliq̄d poterit. q̄
solus saluator nr verbū dei q̄ ꝑ
cū deo pre e oīb⁹ significauit. q̄
cāmiū atq; mētē suā domicilio
illu cōstituerit de quib⁹ ipe dicit.
habitabo i ipis et ero sibi deus
z ipsi erūt mihi ꝑplē. Jher de
p̄uitate demoniū quos et deos
appellant dcā sustinuit

Nunc videam⁹ quēadmodū
cū esum carnū porphirius
exterminet apertissīe p̄uos istos de
mones in multas figuras ⁊ for
mas vt hoēs seducāt trāsmuta
ri bonorūq; vt cupiditatē iflāma
one multitudinē alliciāt p̄ sua
deantq; deos cē cū nō sint effigiē
assumere cōsumet. quos tantū
aut potuisse vt sapiētissimos po
etas ⁊ philosophos cōplures de
ceperīt q̄z eloquēcia multitudiēq;
cuerterūt. Preterea oēs malefi
cos artes ab ipīs demonib⁹ tuētas
fuisse. ad voluptatēq; hoēs ipulsos
vt tribulatione obtectā p̄mū cōz
spz sūmū deū putaret Bz vba
tuus asarbam⁹ Quicūq; iq̄t aīe
vicīs subiecte appetitu ferūt. nec
cōcupiscētieq; seruientes i natūa
demoniū cōuertūt ac p̄nitiose si
cut illi fiūt But at sicut ⁊ deo
nes inuisibiles atq; isensibiles hu
mano sensu Non enī habent
corpus q̄d soliditate sua sentire
possit nec formā oēs vnā. sed
multis atq; varijs trāsmutate
figuris modo appareāt mō inuisibi
les sūt Ips at q̄z q̄dē corporal'
⁊ passibil' ⁊ corruptibil' ē. q̄z vero
aīe colligat ē longo tpis spacio
perdurat Eternus at ē nō p̄t
q̄m mutat⁹ et defluit Propōno
nata aūt sūt bonor⁹ spūs sicut ⁊
corpora fuerūt. malor⁹ at ip̄ora
onati Demones igit⁹ vicīs
dediti quicq̄d male excogitare ac
efficere p̄nt libenter aggrediūt⁹
violenti enī ōino atq; simulato
res cū sint p̄uaticq; luce meli
ore insidiose aggrediūt⁹ nūc oc
culte adulantes mō manifest⁹
cogētes Et paulo post hec iq̄t
et similia facīūt a vera opīm
one de cultu deor⁹ ad seipos trās
ferre cupiētes ōib⁹ enī gaudent
malis et deor⁹ assupta p̄sona
temeritate nrā fruūt⁹ Illiciūt
enī multitudinē ad ore cupi
ditatū diuinarū potēcie volup
tatū siquis pretereā glē appetitio
ne. vnde sedicones rixe. bellaq;
nasc̄ūt⁹. q̄dq; oīz pessimū est de
os ecā ipsos ⁊ p̄mū vniuersi
deū simulab⁹ seruire vicīs p̄sua
dent. ita oīa sursū deorsūq; per
turbāt Credūt enī eis nō solū
vulgus sz multi eā philosopho
rū alteri alteris causā prebētes
Nu enī philosophi cōes opīm
ones nō cōcepserūt ad ipietate
vulgi delapsi sūt. multitudo cīa
massim cōsentanea ipietat⁹ suc
a philosophis verba percipiens
i falsa de dijs opīmone cōfirtaē
Nā poesis q̄m ⁊ verbis sonātib⁹
⁊ cōpositione magnifica vtit⁹ p
suasit vīmo vero iflāmant hoēs

ad ipietatē · uta ſeducti nō pnt p
ſpicere · ner bonitati nocere ner p
uitatē uuiare vnq̄ posse ¶ Nam
vt nō pt caliditas vt ¶ Plato ait
frigiditatē mduc̄ ner frigiditas
caliditatē ſic ner uſtiua nocere
pt ¶ Iuſtiſſim⁹ āt oīz dr̄ ē. nō eſt
eni deus niſi eſſet uſtus ¶ Qua
re alia q̄dam ē virt⁹ bonor dr̄
nū · alia malor ¶ Que enī ad
nocēdū nata ſūt · t iſtud oībus
peragūt viribꝫ bonus cōtrarij ſūt
cōtraria vero i eodem ee nō pnt
¶ Ab iſtis aut̄ maleficiq̄ artes
cōſtitute ſūt · hos eni ſūmopere
t pſidentē iſtor maleficia ones
venerāt ¶ Hȳ pleni ſūt oi falſa
fantaſticaq̄ viſione q̄ facile de
cepiūt nīa quedā t prodigia ſe
ſu t imaginatione pponētes
vnde amatoria t incentiua libi
dinū ꝓcurāt · q̄bus oīs luxuria
t diuiciarū copia t iānis glorie
cumulus cōparari atq̄ acquiri
credit · hac falſitate hoēs dece
piūt ¶ Oȳ eni ee volūt aī nīdo
re carniū t fumis gaudeant
¶ Hȳ eni vaporib⁹ confirmari et
roborari videt · hec oīa eius ſuit
q̄ exactiſſime iſta ſciebat · ¶ Pre
noiat⁹ eni phus q̄ marie oīa
iſta ſcrutat⁹ ē p̄uos dr̄ones o
nes qui ſanguie gaudēt appel
lant · t multitudim a poetis
t nonnullis philoſophis perſuaſiſ
ſe falſo bonos videri aſſerunt

¶ Idem declarat malignos
demoniū p̄ncipes Sera
pim t Proſerpinā ee diuina
vero ſcriptura beelzebub p̄ncipē
p̄ncipē appellat · Sūt āt verba ei
hec in libro reſpoſor cōſcripta ma
lignos oēs demones nō temere
Serapidi ſubiciam ¶ Nō eni ſacro
rū eius ſymbolis ſolūmō ꝑſuaſi
ſum⁹ verū eaā q̄ q̄q̄ allicūt
t quecūq̄ repellūt · Plutonem at
tribuūt vt in p̄mo libro monſ
trauim⁹ Serapis āt apud egip
cios hīs deus ē q̄ apud grecos
Pluto nūcupat · idcirco prauis
demonib⁹ ipe iſte p̄nceps ē ¶ Nā
iſte ſymbola q̄q̄ dedit hoīb⁹ quib⁹
demones expellūt · ¶ Iſte ſupplices
docuit q̄nō brutor aſſūpta figūa
demones hoīb⁹ inſiluit vnde apd
egipcios et ceteros oēs q̄ prudēn
tes i agendis cerimonijs deceptū
ee vident · corrigie i ēplis nrīs pti
t t aīalia ante īuocationem exr
pulſa multitudine cedūt · ita do
mo ceteris reb⁹ vacua t munda ſpi
t ſāguie aīaliū dr̄ inuocat · Sūt
āt corpora hoīz iſtis plena t max
ime illoz q̄ delicatis cibis vīunt
¶ Comedētib⁹ eni nobis aduenūt
et inherent corpori idcirco ieiu
nū t caſtitas marie laudāt · nō q

pñapaliter dꝰ bonus istis placet
ꝛ vt credant illi ꝙ sāgume et ī
mūdiaa gaudentes vt hys fru
antᶻ in vtencaū corpora īgrediūtᶻ
Certū enī ē qꝫ vehemēs cadua
cū rerū cupiditas et appetitiuꝰ
spūs īpetus nō aliūde oꝫ ex pre
senaa istorū maxime cresat.
Quare cū appetitu nimiū iflam
mata ē et voluptatis ardor aīm
ita exagitat vt oīs cogitatio ad
exteriora vageᶻ tūc huiusmodi
demonū pñaā ee cognoscas ꝗꝫ
pñaa faat vt appetitiuꝰ spūs in
corpore nro multiplicet Et paulo
post nūq̄d aut ista sūt illi demones
ꝗꝫ prīceps Cerapis ē Cimbolū
enī eaā hoꝛ triceps canis ē ille sꝛ
qui in aqua terra ꝛ aere trib hys
elemētis versat pernitiosissꝰ demo
Is enī ceteros demones tāꝯ prin
ceps expellit ꝛ Proserpina etiam
demonū prīceps ē qꝫ in trib hys
elemētis plurimū pt Et pꝰ pauca
vnū inquit Proserpine respōsū
si apposuero volumē istud cōclusā
Nature triplicis ego sum lucina
puella
Taurea itēꝯ triceps missa e celo
aurea phebe
Quam multe variant formeꝯ
trinaꝯ signa
Que terna ꝛ simulacra fero ter
re aeris ignis
Cruppe meis atris terrarū est
cura molosis

Hinde quinā sint canes
Datri clare iterīptatur dicēs
pernitiosos demones sic appellari
Verū et si satis a superioribꝰ pa
teat nō bonos ꝛꝫ pernitiosos de
mones qī deos a gentilibꝰ cultos
nō tñ erit ab re. qm̄ multi adhuc
īberalitate quadā aīmi seducūtᶻ
religionē patrū laudantes cumu
latius candē rem ostendere a q̄
nō ab alio oꝫ a pdicatione xpi
liberati sumꝰ Ipsi enī fatentur
tēporibꝰ saluatoris nīr oracula
sua cessasse. ꝛ morte nōnullorū
demonū audisse. et ad hec vt ī
superioribꝰ patuit post euāgeli
cā doctrinā dīs offerri hoēs im
probatū ee Addidū ait ē non
solū superstitione demonū cuncte
verū eaā multos atꝯ varios prī
cipatus cessasse. Fere enī ꝓ oēs
ciuitates ꝛ castella reges ꝛ tira
nu antiquitus erāt ita vt non
pauciores pīcipatᵇ erent ꝗꝫ ciui
tates facileꝯ a demonibꝰ īpulsi
alteri in alteros īsurgebāt Cui
depopulationes regionū obsidio
nes vrbiū ꝛ seruitꝰ maxima vi
gebat ī more uictorꝫ captiuus
seruientibꝰ Unde facile cōsideratu
ē qꝫ ingens ante saluatoris nri
ptā humanū genꝰ calamitas ꝓ

merct ¶Que oīa diligenter in vnū
collecta si nō ante cessasse cōsiderāt
nec successione vnū post alterū de
fecisse. sz oīa simul qñ terremotu
facto post dñi nri resurrectionem
tacuerūt. quō nō oportebit euāge
lice ac vere salutaris doctrine
misteriū admirari. cui pdicande
factū est vt creatori et soli vero deo
per vniuersū orbē edes cōstituti fuit
sint. vbi tā vetus qz noua scrip
tura ita publice legit vt ab oībus
audiat. Inde audiētes discunt
sūma virtute et vera pietate ac
religione viri simul et mulieres vi
uere. Pepercerūt at respōsa demo
nū et auguria et aruspicia horz
nec qs adeo nūc usquā. vt postea
qz nomē xpi in orbe clarui aude
at clarissimor sanguīe aut crede
hoīs inanissimos demones placa
re. quā rē prius nō rudes aut pri
uati solūmō. verū eā sapientes et
reges factitabāt ¶Quod at post
tpa saluatoris nri potēa deōnū
fracta iacerat ipe Porphyri xpiani
nois hostis in libro quē aduersus re
ligionē nrāz cōscripsit hoc hoc mō
testat. Nunc vero mirat mqt si
tā multis annis peste cuncta vor
at cū et Esculapi et alii dii longe
absint ab ea Postea enī qz Jhesū
colut nil vtilitatis a diis cōsequi
possumus. Hec verba illius sunt

¶Ad si dii sunt o Porphyri qre vinc
suus ihesu virtute nō deprimut
Rīdē vt vos dicatis mortalis hō
ihs et seductor fuit demones vō
vēi et dii et saluatores currigit
oēs simul cū Esculapio terga
verterūt vniuersūqz humanū ge
nus fusi atqz fugati ihu tradide
runt. qui etiā post morte apud oēs
gentes in dies crescat manifestis
sima viuere signa et ifirmitas vt
deus vires habere oībus ondens
qui aliquātisper voluit aduerte
tantū vnus solus et ipe mortuus
pt vt innumeros deos expulerat.
et honoribus eoz destructis cultū
ad se transtulerit Illi at et multi
et viui vt dicatis nec apparet vsqz
ita nec operat Currigit ita fit qz
nō dii sz pūi demones dii vēi sut
Jhesus at et q cū misit pr deus
verus ē at ideo glā sua crescat i
dies et humanū genus ad maiorē q
tidie virtute progredit ¶Cūqz o
porteret si dii essent et humanarū re
rū curā haberet religione xpi de
ponere et cultū suū corroborare ne
nichil efficeret efficiunt sz conati q
dē sepius sut et reges ac priapes
vniuersūqz romanor iperiū ad
uersus saluatoris nri euāgeliū
cōtarūt iacet tn superati nec to
tus orbis vires qbus ipoz sug
gestionib cōspirasset cōtra paucu

los hoēs ac pauperrimos euangelij nūcios q̄ꝫ efficere potuerūt. iheſu ēnī mortui duūne vires pulſe de monūb⁹ ac falſis deis q̄ terreſtre hūc aerē ⁊ cauernas terre habitare cōdemnati ī ſepulchris hoīz oīq̄ ītrūda materia vagāt⁹ ſāguīe ac vaporib⁹ gaudētes ad vera hūanū genus pietatē attraxerūt

Primapes certe demonū ſiue aerij ſiue infernj poſtq̄ viderūt ab hoīb⁹ nōnullos mortales q̄ deos ſāguīe ac odore ſibi gratiſſimos honorari motib⁹ quibuſdā ſimulacroꝝ q̄ hoēs in memoriā mortuoꝝ fecerūt. facile amentes decipiebāt Preterea diuinationib⁹ q̄s demoniaca opera one p̄dicere videbāt. et voluptate corporis oēs alliciebāt adeo vt nō celeſtes virtutes ac dei modo heroū animas q̄ poſt mortē in celū aſcendiſſent ab hoībus crederent Vnde optimo de multitudine deoꝝ tū a ſimulachris ad tuſibiles ſpūs q̄ p̄ ſimulacra operabāt et in eis habitabāt cogitatio rapere⁹ q̄ vera vehemēter treuit ita terreſtres ⁊ aerei demones. malignitatis ſpūs dn̄ maxima putata ſūt Preſcoꝝ etiā heroū qui maxīe colebāt memoria ī manus eroꝝ extollebat. q̄ figuras p̄ ſingulas ciuitates magnibus atq̄ ſtatuis exprimere conabāt animas vero prodigioſe aut ī corporeas virtutes ſtatuis pleriq̄ adēe dēones ſimulabāt. ſic maleficas artibus et īuocatione aiarū oia p̄turbabāt Iſti ergo terreſtres demones aerei atq̄ infernū ſpūs q̄s hui⁹ mūdi p̄ncipes duūne lōe nūcupat mō bonos ſe demones. mō doctos celeſtes. ⁊ nūc heroū animas. nunc alios atq̄ alios fingentes ī varios hūanū genus errores uexerūt vt alij deos alij heroas alij demones ēe contenderēt. et hos alij bonos alij malos q̄s tū ne noceāt placādos ſacrificijs cēſebāt Ita factū eſt vt multitudo īmo vero innumerabilitas deoꝝ credita ſit

Primū ēnī fulgetia in celo corpora tū p̄pter p̄petuum motū tū q̄m cuncta hec īferiora perſpirāt atq̄ moueat deos appellarūt Deinde q̄m heroes vite hoīz cōiter p̄fuerūt ī deoꝝ numero accepti ſūt. q̄ꝝ turpiſſima facta ī theologie ſue parte putātes fabuloſam appellarūt. quā poſtea deteſtati quāuis ⁊ vera ⁊ p̄ſtita ſit. ad naturalia tū reducentes fabulas negāt. nec finē h̄ fecerūt q̄ p̄pter q̄s paſſionib⁹ adorabile nomē dei attribuerūt. q̄d theologie genus ita per ſe ipm̄ patet vt ratione cōfutatoria nō egeat Quod

eñ turpius q̄ venerē cupidine. t priapū deos nūcupare. Res q̄ hūanas deos fecerūt. Dromus eñ vim. Mercurīū excogitationis pallade nōiārūt. Ad hec opera et artes alias marti. mineruę vt bellicas. alias vulcano vt ōnes q̄ per ignē fiūt accōmodarunt. Extremo malignos q̄sdā dēones varias certe atq; multiplices q̄s mō deos mō animas mortuor esse credūt i theologiā suā suscepert. Hec cū ita se habeant ceteris q̄ manifeste friuola sūt pretermissis de operatione demonū. q̄rius i superioribus dictū sit tū q̄ fere oēs occuparūt nūc q̄ dicam.

DEmū at plutarchi verba i testimoniū adducā q̄ in eo libro qui inscribit q̄ oracula defecerūt cōscripta sūt. Probe inquit asserūt multi cū a platone q̄d q̄lutatib⁹ subiiat clementū inentū sit. quā materiā vocat a multis magnisq; dubitationibus plios se liberatos. Michi at videt plurib⁹ atq; maioribus satisfecisse dubitationib⁹. q genus demonū inter deos t hoēs posuerūt. Hoc dū eñ excogitarūt q̄ humanū genus diuino cōiugiū. laudandi ē ergo q primo inuenit siue Hesiodo siue Orphe siue q dā phrygi aut egipci vt ab vtroq; rūq; cerimonias conuertere possim⁹. Et grecas at Homerus promisce hys noīb⁹ vti videt. eosdem modo deos. modo demones nūcupans. Hesiodus primus hoīz distinctus q̄tuor gña rōnal' nature ordiē posuit. deos primū. deinde demones postea heroas. postremo hoēs. eq̄lē mutationē atq; pgressu i melius facere videt. Auct q̄dē genus hoēs i bonos demones trāsferēs. semideos at vtros i heroas reduces. nec necē est de spacio tpis cū Demetrio cōtendere. Nā siue longo q̄dam tpe. siue breui siue certo. siue incerto. demonis aīa t herois vita cōmutet. nil ad rem tū prisci hoīz atq; sapiētū testimonio pateat natiras ee quasdā inter deos t hoēs que susceptūt mortaliū passiones quos demones appellātes t honorantes leges patrias cōseruabāt. Et post pauca recte michi dici videt. nō deos qui longe a terris semoti sūt. sz demones deoz minist̄os oraculis ee posse. Cui vero hys demonib⁹ pcā t errores attribuit secūm Empedocle. t ad hec mortē atq; luctū. hys michi pauci prudentes solent videri. Et paulo post est eñ vt i hoīb⁹ virtutis diuersitas et appetitus atq; irrationalis partis. sic i ipis q̄z demoīb⁹ sz i alijs irrationalis

her pars tenim ẽ atq; imbecilla
i alys vehemẽs atq; ipetuosa. mi
ri vestigia testimoniaq; sũt sa
cra et cerimonie fabulose multis
adhũc vsq; die in locis peracta
Nefastos enĩ dies et tristes i q̃b;
ieunia et planctus i sacris adhi
bẽt ad pellendos pũos demones
cõstitutos ee credidert. cui rei ar
gumẽtũ est q̃ antiq̃t; fiebat hoĩz
imolacio. quã nec diumũ vitro
ductã fuisse credẽdũ ẽ. nec reges
neq; pnapes temere carissios sibi
liberos ingulasse. sz pernicioso-
demoniũ ira et ipetũ retrudentes
ferisse. Nã demones cui nõ possit
aut nolint aie per corpus cõiugi
quẽadmodũ Hercules ethaliam
amore virginis cõmotus obsidebat
sic aiaz hoĩs corpore detentã petẽ
tes. bella. pestes aliasq; calamita
tes vrbibus inexerũt. nec aĩ tes
sarũt q̃z habuerũt q̃d cupiebãt
his apertissie Plutarchꝰ pãpũ
apud gentiles phꝫ ostendit pn
nosissimos deoꝝ hoĩes imola
tos fuisse Quor si aliq̃ bom sit
cur ita pius placabãt cũ possint
facile bonu exorari vt pios pel
lerent. Nec aũt cũ nũq; id fece
rint sz turpissima semp vita
et obscenis verbis et sanguine
lecutor atq; hoĩz malignos de
mones placarũt. quo her facietes
q̃ pius gratissima sũt deo et bonis
virtutibus placere putabãt. Ne
minẽ enĩ fugit nõ posse bonor ee
amicũ eũ q̃ sic vnut vt mal gra
tissimus sit Nõ ergo deos sz nec
bonos demones gentiles sz pni
nosos solũmõ venerãt Quã rẽ
magis idem. Plutarchus cõfirt
dicens. fabulosas de dys rones
res quasdã significare a demonũ
atiquissimis gestas tpibꝰ et ea que
de gigantibꝰ ~~facta diuina scriptu
ra tetigit~~ ac de titanibꝰ decantãt
demoniũ fuisse operationes Vnde
mihi suspicio nõnũq; iacidit. ne
ista illa sint que ante diluuiũ a
gigãtibꝰ facta diuina scriptura te
tigit de q̃bꝰ dicit. Cũ aũt vidissent
angeli dei filias hoĩz q; ecnt spec
ciose elegerũt sibi ex illis vxores ex
quibꝰ procreati sũt famosissimi gi
gãtes a sclõ Suspicabat enĩ fo
tasse quispiã illos et illor spũs ee
qui ab hoĩbꝰ postea dy putati sũt
pugnasq; illor tumultus et bella
ee que fabulose de dys cõscribebãt.
Plutarchus eciã in libro vbi de isi
de ac egipcior dys cõscripsit hys
verbis vtit. Multomeli aũt dicunt
q̃ q̃ de typhone osiride et iside cõscri
bũt. nec deor nec hoĩz sz magnor
demoniũ calamitates affirmãt fu
isse quos eciã Plato Puthagoras
Xenocrates et Crisippus prisios se

tuti theologos excellentiores ip̄s hoēs fuisse affirmāt. Sed naturā sua q̄nus hoēz superiorē aīa tīi z cor pore cōiūcta dixerūt. Quare vo luptate q̄z atq; dolore alios magis alios minus affici. vt eīi ī hoīb⁹ ita eaā in demōib⁹ virtutis z vitiī diuersitas iueniat. Nam que de gigātib⁹ z titanib⁹ greci dicūtat et Appollinus aduersus phytonē bella dr̄onuſſe. preterea fuga et cetera peregrinatio nichil ab illī differūt q̄ de osiride et typhone apud egiptios narrāt. Empēdo cles aūt penas eaā dare dēones prīoz cōfirmat. Ether eīi eos in quit et pontus expellit terra nul lo modo suſcipit. Sic ab alio in aliud elemētū depulsi atrociter vexāt quousq; purgati p̄mū ad locū rediant. Similia vero de ty phone ferūt egipti. quē aūt ī india cōmota terrā simul atq; eq mare turbasse. deinde ḡues penas p̄soluisse. hys similia rōne Plutar chus ī libro q̄z de casu oraculoīū explicat. Ille māt dēmoīb⁹ diuina rōnē attribuēs multa de delphis et de Dionysio dicebat nec erat nefarius cor factor q̄ apud grecos celebrāt. fz dicebat eis magis stoz demoīū fuisse calamitates signi ficari. Appollinēq; cū typhone in terfecisset nō āno⁹ nouē necq; ad tēpus fugē nocuīū fuisse. sīi alīi mūdū impulso post nouē mag nos āos penis purgato cōtigis se vt ad oraculū q̄ uterī themis custodiebat rediret. Sic se habu erūt q̄ de typhone et de tytamb⁹ narrāt. Demoīū eīi aduersus demones pugne fuerūt et exilia eoz q̄ victi fuerāt atq; supplicia q̄lia typhon q̄m ī osirī. et Satī⁹ q̄m ī celū perraut passus ē. Qz honores aut cīno apud nos defe cerūt. aut mimos sūt cū ī alis ip̄i exulent mūdo. Audio eīi e tiā solimos lyciosz vicinos Sa turnū maxīe veneratos fuisse fz postq; arthalū et arithon et tosibin p̄cipes suos interfecat. fu gisse inde ip̄m testāt. ac ideo neq; lectū fuisse. hys aūt similia mul ta possum⁹ a fabulis accipere. Si vero nob⁹ deoz nonnullos de mones appellam⁹ mūne mirū videri dz. Cui eīi deoz vnusq̄sq; subiect⁹ cui⁹ virtute sustētatur ei⁹ noīe solet nūcupari. Nam et nrīm alius lunaris. alius mar tialis. alius mercurialis ē. et mul ta forte ita nūcupata sūt. vt noīe rē ostendāt. multi cōtrarias eaā denoiationes habuerūt. Ner plutarch

Nunc rursus de bonoz demo nū virtute atq; operatiōe a porphirio nonnulla colligamus

Jure nāq; testimonio ip̄i crebrius
vtim^r. q; et nr̄e religionis maxīe
hostis fuit. et exactissime theolo
gia gētiliū scauisse putat. Is
igit^r i libro de resp̄sis. pana Dio
nisi famulū enarrat fuisse. quem
ai i nūo bonor̄ demoniū collocet
agricolis q̄busdā apparuisse con
firmat quos et repente mortuos
assert sic dicēs. Pana Dionisi
famulū enarrat fuisse appollo is
to responso significauit Nā ai
nouē simul hoēs i q̄dā branch
darū agro moetu cēnt iterrogā
tib^9 quenā neas eor causa fuerat
sic Appollo respondit

Cornus dionisi famulus pan
auriq; cornis
Per nemora obsaua gradiens
montesq; per altos
Primum vna atq; alia resonā si
riga tenebat
Gestabatq; manu multos is
corpore vasto.
Prostrauit. mortiq; viros ded^t
horridus ille

Audis homicidia. videsne figurā.
perspicuas res gestas panos q̄s
appollo exposuit. Quō igitur
bonus ē demon q̄ talia faciebat
Cōsidera etiā aliar magnifica
facta. q̄r graeca celo relicto i ter
ra cōuersant Nō enī modestiā
aut iustitiā exēplo docuerūt. q̄
alij obscenis voluptatib^9 alij pug
nis alij venationibus gaudent.
Cū enī ab appolline q̄reret si
uerū dū ē sic vnsū fuisse ait

Cūt calami matri diuum. sūt
tympana cure
Femineiq; chori. dura atq; hor
rentia bella
Pallas amat. nemora et salt^9
venatibus apti
Dianam capiūt unoniq; hu
midus aer
Debetur. cereriq; seges p̄curit
osirim

Inlatus nulli rip̄s fidissia cōuix
Si ergo fistule atq; tympana ta
lesq; somnus. et turba muliebris
matri deorū gratissima sūt. ōni
virtute neglecta hec adhibenda
ē videt. Minerue q; pugne at
q; bella nō pax nec quies hom̄
et Diane varie canes taq; vena
trici nimiū placent Cur igitur
relictis ceteris. que ad beatā vitā
cōducūt hec que grata dīs sunt
nō applectūt^r.

Magnā vero naturā deōrū
ea que istis subiecit max
ime ostendūt Recte igit a Pitha
gora dictū ē nō sponte iuocatos
deos q; nutate q̄dā ipulsos accedere
q̄ius alios maiore. alios minore
ipelli nutate nō ignoram^9 Nōnulli
at q̄dam accedendi cōsuetudie et

maxime si natura bonu fuit fa
lus accedūt ¶ Nonulli cū īnocā
ti aduenerīt nocere conantur.
pcsertim si negligētius ąspam
in ea re se habuerit ¶ Jer enim
oīa vera ēe ac necessitate oēs
īuocatos venire a respōsis exo
discere possum⁹ nō aūt sipliat
ducta necessitate sz ꝑsuasioē q̄da
perfusa cogūt²
¶ Exoratn tuus venu sermonib⁹
ustur
¶ Mortales quos cōsilio īuenere
deorum. ¶ t in alio (multo clarq
De celus hecate aut cōpulsa veni
re es ¶ t paulo post respōdet²
Victa hoīm precabus celestia
nūmina terram
Cogūtur petere et casus aperi
re futuros
Appollo quoq; inquit cogi se h⁹
responso declarauit
Carminib⁹ domitus phebē ful
gor ab alto
Defluxit tantus. purusq; per a
era vectus
Afflatu spirans. labensq; i cor
da sonoro
¶ t subyt mentē īnocuā sancti
q; capacē
¶ Numinis et pepert mortali ex
gutture vocem
Ustis ipsis subiat dicēs nichil hys
darus. nichil diuni⁹ nichil veri⁹
excogitari pt ¶ Spūs enī a celesti de
fluxus virtute animatū et corpa
nucī corpus īgredit. et aiā tāq;
basi vsus per ¶ strumēta corpis
vocem reddit ¶ Hinc igit² patet
coactos accedere ab hys atque se
quēt² nec posse quidē cū velint
recedere perdiscimus
¶ Cessa nunc tandē. et verbis
iam parce vtroq;
¶ Da requiē soluens prisca se
densq; figuras
¶ t remoue a mēbris ar⁹ lithea
dura resolue. ¶ t m alio
Soluite serta pedes liquidis
et spargite limphis
¶ q; manu ramū laurus au
ferte virentis
¶ mea sitq; oīs deleta. oīsq; ca
ractes
¶ Rubus addit phūs: limeas
ergo dicat delēdas vt recedē possit
¶ Ista enī et habitus corporis alq;
vestitus qm īuocator habent
deor effigiē ne recedat fanle fac
iūt ¶ Quā ꝯ diuinitatē habent
q; ad tātam miseriā decreti sūt
vt ab hoībus detineāt²: nec vir
tute aut sapiēcia cogāt² sz arte
q̄dā malefica ꝑpellāt² ¶ Nec ꝯ
pythagoras nec tu porphyri
ner q̄q; illos appellat rē vnq̄
dicere potuit. sz nec bonos q̄q;
appellare demones licet eos q

a mortalib⁹ p̄fectum malefias
atq; magis uta illigāt² vt neq;
recedere quidē possit cū velint·
Nā si diuina ip̄assibilis ōino na
tura ē quō dn̄ erūt qui vestiu
lneis figuris coronis herbaru
floribus et verbis ḡbusdā ineptis
ac barbaris qi vitulis ab hoīb⁹
vmaūt²· Quō āt boni saltem
demones erūt q̄ coacti hoīb⁹ adsut
Nā si ad benefaciendū vocāt o
portet certe si boni sūt spōte absq;
vlla illata necessitate accedē Dn
asūt ad malefaciendū quō bōm e
rūt q̄ mala peragūt· et quō ad
oraōne atq; cultu digni sunt
q̄ malefias hoīb⁹ seruūt et mala
coactū⁹ r preter volūtate suā pnūt
nō virtutis aut alicui⁹ boni grā
ſz pnuosissimo magoz artifino
qđ idē porphyri⁹ i epistola ad a
nebonē egyptiū latius exposuit
peritq; ab eo tāq; i ea re p̄fectis
simo· quare tāta illud artificiū
vim habeat perdoceri Hic erū
dubitādo iterrogat Magna
vero michi dubitacōe illd affert
qr vt meliores rogāt r vt peio
rib⁹ iperāt Deinde aut cū ipi dn̄
iubeāt ceteros ee iustos nussi
multa inq; cōmittūt· Nam cū
nullo mō velint exaudiri hoēz
q̄ multis se diebus ab operacī
one venerea nō abstinuit· ipi
vocati ad iniustā venerē multos
ipelliūt Preterea noluūt ab esu
carniū ad iuocādū vatē accedē
ne sz aīalia cede iquinet· ipsi
vero nidore ac sāguie maxime
duāt· Ad hec q̄ mortuū tetigit
ei ad visionē accedere nō liz mor
tuis aut et cadaueribus aīaliū ces
sare diume tes p̄cipiūt· Illud āt
nullā michi rōnē habere videt
qđ nō dico demoni aut aīe· sz ipi
regi atq; regine soli dico ac lune
aut alicui celestiū deoz famulo
nōniq; et scelesti hoēs terrorē in
ferūt r multa falso dicētes ad ma
nifestādā veritatē illos cōpelliūt
falsa erū p̄fecto dicūt atq; ip̄ossibi
lia cū celi se cessuros· r arcana
ysidos educturos· r membra osiridos
typhoni tradituros minant· nisi
dn̄ respōdeat Quō erū directi atq;
formidolosi nō sūt q̄ficto hmuscre
modi terrore tāq; ifantes moueāt·
Moneri āt eos ysis Cheremon
ecta sacer scriba testat· r hec illa
dicat ee q̄bus maxīe deones cogūt
Ipē vero q̄bus vtūt rōnes ac p̄ces
qua rōne valeāt nō video Cui erū
iquiūt q̄ e luno emersisti· q̄ sedes i
loco· q̄ naufragio naufragas· q̄ singulis
horis foenū cōmutas· r i singulis
zodiaci signis cōmutaris His erū
deonib⁹ atq; hymnis visu hoīs dicūt
deū se subiecere nescietes qr magi

nacionib⁹ sue passionē illi attribu
ūt ¶ Si vero hec symbolice dicāt
q̄ virtutū signa suarū sūt. expo
sicionē nobis hoc signor asserat
¶ Nō enī passio certe solacia aliq̄
mō arcēdi pt ¶ Nā si solis esset que
admodū eclipsis sic ab vnūsis
hoīibus videret². ¶ Barbara vero
vero verba et q̄ nichil significāt
q̄d sibi volūt ¶ Nā si ad verbor
significacionē despiat q̄cūq̄
voce cadē res significat² mouebit²
nō enī egipci erat dei si at egipci
fuit ſz tm̄ nō egipcia lingua yma
vero nec humana dīno vtit² Qua
re aut magor malignitate hec
oīa sūt excogitata. q̄ nras passiões
deo attribuē ausi sūt. aut aliter
hoēs de deo cogitāt q̄z res veritas
habeat ¶ Et post pauca. falsū ergo
dīno ee videt². quo necessitas deo
possit īferri. nec enī ꝓmulcet² nec
cogit² dei ¶ Ita frustra p hāc vt ipi
dicūt sapiēcia de īuenicdo fugitī
uo seruo. de pōns emēdis. de vr
ce ducēda diuinū itellectū ꝓturbāt
¶ Hec ab eplā Porphirij sūpta sufficiat

¶ Magice aūt artis ipi dī gēti
lium et īuentores et doctores
fuerūt Vnde nāq̄ hoēs q̄b⁹ demo
nes cogūt² q̄z ab ipis hoēs⁹ demoīb⁹
discere potuisset ¶ Neq̄ putes id ita
a nobis dictū ¶ Nichil enī nos hariū
rerū scīam⁹ nec scire volumus. ſz
ad redarguēdū errorē gentiliū
et ad defensionē nrām idē ipse
Porphirius testis citet² q̄ in libro de
tristis hys verbis vtit² Nō aut
solū felicē cōuersacionē suā ve
rūm etiā q̄b⁹ rebus gaudeat et q̄b⁹
illiget² dī hoīb⁹ sīgificarūt Et
ad hec q̄b⁹ reb⁹ cogāt² et q̄ sibi of
ferēda sint. et q̄s dies vitare o
porteat figuras q̄z ipas simu
lacror q̄les ee debeāt et i q̄ib⁹
locis ipi versent². et dīno nichil
ē q̄ ab ipis dīs hoēs nō didicerāt
Quā re tū multis approbare
possum⁹ pauca tm̄ eorū cōsili
Primū enī Proserpine tristia
de simulacris quid et ex q̄ ma
teria facienda sint hys verbis
hecate declarat
Quale michi facias simula
crū aduerte dorebo
Siluestra cape nata loco atq̄
absinthia arcū
Ponito. tū totā celato et pm
gite mures
Qui soleant habitare domos
pulcherrīe simto
Hec ornamēta atq̄ aīo gra
tissima nrō
Cum myrrā-thus. straceм.
ppor q̄z crocorem
Coterito pariter murū sacra
desup inde. Verba cane tot de
ro adhibe mureſq̄ repone

Quot michi tu cē vides formas
tum sumito lauriū
Ex eusq; trūco vaginā aptato
piasq;
Tunc effunde preces simulacro
et debita solue
Vota: hec si facies per sumniū
meq; videbis
Hys alysq; ~~vnul~~ hymnismōi magnus apud gentes plus theologusq; mirabilis secreta deorum misteria sublimia atq; arcana onīdt. q̄bus demoniū virtus et malignitas ꝓfcō manifestat. Qō eni prosūt malefice iste artes at quā vtilitatē maiāta nobis simulacra asserūt. Quid āt oportet magicas artes īsequi si virtus t plia ad feliatatē sufficiat. Sed videam q̄lia sint q̄ subiecta corporeas mat et figuras nō parū a deis diligi ꝓscripta hys vb fiffirmat
Quisnā hoiz formas eris neq; texerit vnq;
Aut aurū flaua: aut argentī cā
dida dona
Quis nō miratur. quis nō hs
ipsa deoz
Nō āt solū figuras adns pamari ꝙ ipos etiā tractū scribi do aut
Ctmeri eni eos aut īcōsecrata
magīē q̄ī sacra quada terra
Sacra eni est terra q̄ dei hs ima
gine q̄ sublata illud statī soluit
quo deus cōtinet. hys oib optime
astruit terrestres atq; passibiles
demones a gentibus coli: q̄s nō
iuuia nō penitus cōtēpsimus.
Vides eni theologis eoz t ab ipsis cōtēdi figuris et caracteribus eos detineri. q̄ oporteret nō alibi q̄ī aīo nec ī oī aio. ꝙ ab oī materia remotissimo et oī virtute p̄dito eos habitare. Merito eni certe ad talē aīm duum aduent spūs. nec nobis virtute at pietate ꝑparatis ad susapiēdū deū magis artib op erit Oz de hys satis
Nunc āt audeas q̄ rnsa de
Nox de defectib oraculis
ī eodem libro Porphirius refutat
Ablata est pythō vox haud revocabilis vlli
Ceptoribus longis. etenī iam
cessit apollo
Claudus occlusus silet. ergo
rite peractis
Discedas patria. et redeas ad
limina sacris
Opportune istis adiuā illa que
Plutarchus de defectib cōscripsit oraculis Cui igit aut Amonius tacuisset. tuī ego ad Clerotū dixi Narra nobis o amice si placet de oraculis de q̄bus apud vos p̄clara dicebāt.

¶ Nunc aũt oĩa extincta ee videnꝫ. Hec ego Tacente aũt Cleũbroto et qĩ rubore cõfuso ac i terrã respiciente Quid oportet iqt Demetrius de illis qrere. cum oĩa fere hic pter vnũ vel ad sũ mũ alterũ defecasse ꝓspiciam Quare cõiter iter nos cõsidere qnã de causa oracula deorũ sic debilitata ymo vero extincta sũt ¶ Nõ enĩ ignoramꝰ vocatã multo cã ꝓpter multitudiẽ oraculoꝝ appellatã fuisse. q oĩa qsi aqrũ flueta defecata sit ¶ Nul libi enĩ nũc qꝫ i lebadia boetie oraculũ in illis partib⁹ iuenit Cetera vero vniuersa vel silent vel penit⁹ desolata iacẽt

¶ Hec alia qꝫ subiecit/ 96 Plutarchus qb⁹ getulũ demones mõles ee ondit ¶ Nõ enĩ mqt male mihi diadidet nõ deos ꝫ mistros deoꝝ deones oraculis ꝑesse. Ymo at deomb⁹ errores et calamitates attribuere ac denuq mõles ee oprimari barbarice dictũ arbitror ¶ Interrogauit igt Cleũbrot⁹ philippũ qs et vnde adolescẽs eet. aũ qs audiss neq nos ignoramꝰ iqt o Eracleo i absurda vba nos iadisse Ez nõ possumꝰ aĩ de magnus reb⁹ dicat⁹ audacter magis qꝫ vere subiectis prĩcipijs rẽ ad vlteriora procedere: nec credo te fugere datũ ee abs te qb⁹ negaueras Concedis enĩ demones ee mistros deoꝝ Cõ aũt iter hos et deos interierit si vtraq; iuxtaposita tibilitas et ipassibiliter essenalit⁹ mest. ¶ Ad hec aĩ Eracleo. silẽno cogitaret malos qde demones ee ipe aut philipp⁹ nõ solũ Empedocles. verũ eĩã Plato t Xenocrates t Crisippus sẽpserũt Democrit⁹ aũt aĩ deprecat⁹ bona sibi apparere demonia ondit nõ ignoraſſe proterua qdã eĩã ee profecto De morte vero demoniũ audiui ego ab Emiliano rethore viro prudente simul atq; modesto. quẽ credo multos vestrũ cognouisse. q aĩ i italiã pater suus nauigaret circa insulas quas erhymadas appellat flatu vetoꝝ defluente noctu prope paxas deueniſſe Cuiq; oĩs pene q simul nauigabat attentiores vigilarent repente a paxis insula voce magnã audita fuisse q Thamꝰ qdã vocabat⁹ que vox nouitate rei oĩs magno ꝑtulit miraculo Thamꝰ enĩ ille qui vocabat⁹ hõ erat egiptꝰ ex ipõ naui gubernator. q bis vocat⁹ nil rndit tertio vero vocat⁹ mor

gessit vocatu atq; vidit Illu vero
multo maiore voce sic exclamasse
quãdo iuxta paludẽ fuerit anũ
na tũc pana magnũ mortuũ ee
Quare audita magno dicebat
Epitherses sic enũ Emilianu pat
appellabat oes terrore paulsos fu
issent cuiq; dubitarent vtrũ ob
tẽperadũ eet illu voca an nõ hoc
Thamnu gubernatoris cõsiliu ab
oibus cõprobatũ fuisse Si sedi
q̃de spiraret venta nichil ee di
cendũ Sin vero tranquillitas ma
nas eet r vetoz flatus cũ i eo loco
eent sino defuceret nõ ee retinenda
que audiuere Cũ igit uix palu
dẽ eent qr nullus erat flat vetoz
tũc thamnũ i mare pronũ ces
piaẽt magna voce dixisse q̃ au
diuit Magnus pan mortuus ẽ
q̃re nũciata magnus multoreũ
gemitus ymo vero innumerabi
liũ miraculo quoda cõmixtus sub
ito audit fuerat. r qm multi
fuerat qui ea i naui naugabãt
ato ac facile cũ roma venissent
huiusmodi res rumores vniuersa
vbẽ repleuerũt r a Tyberio cesa
re q̃ tũc gubernacula rei publice
gerebat Thamnũ accersitũ fuis
se cui rei tãtam fidẽ Tyberi p
buit vt phis q̃ tũc rome reperti
erãt acutis quisq; diligẽter eet
ille pan ac tuto se scrutaretur
Oes aũt illos q̃busda i ide con
uenisse cõiecturis ac dixisse de illo
sibi videri nũciatũ fuisse qui a
mercurio r Penelope nat fiunt
Quibꝰ her philipp dixiss nonulli
eor q̃ aderãt eadẽ ipa ab Emili
ano sene audisse testabãt Tũc
Demetri vltra britanniã inqt mul
tas ee insulas desolatas quarũ
aliq; demonib ac heroib fuit dedi
cate Naugatu at ipe igit auxi
lio regis videndi grã ad proxiq;
britanne insulã. vbi pauci quide
incole oes vero sacro sti a britannis
habet cuiq; ibi esse mãg tepestas
i aere cõmota imbrib et fulmi
nibus oes exterruit Quã vem
acridisse insulares dicebãt. qr ee
demonib vel heroib aliq; defece
rit Sicut enĩ lucerna diu ardeat
nemini noceat. extincta deo mul
tis. sic magnas aias aiebant
ꝑtias ee diu viuut. diu vero ex
tinguũt aut corrumpũt aut nibis
r grã dine vt mo aut pestifero
cuncta replent veneno Essecq; ibi
narrabãt insula vbi Saturnus
somno victus a briareo custodiret
Somniũ enĩ qi nerui ipi ee uectiũ
multosq; cũ ipo ee demones cul
tores atq; mistros Her plutar
chus animaduertẽdu at arbitror
diligẽter q̃ tpe demonis mortẽ
fuisse dicat Quippe Tyberi tpe

saluator et dns nr cū hoīb cōuer
satus oē demoniū genus ab hu
mana depulit vita Habes igit
etiā a sūmus apud gentiles vi
ros nō alio tpe vnq̄ q̄ tpibus
saluatoris nri demones extitos

Ueniū qm̄ her tuc fuisse
tis nota sūt ad ea trasgre
di aīm est q̄ nemīe studiosus
fugere possit. Detustissima eni
dego trisa oes greco ppli t vni
uersa solent gymnasia decan
tare Ea trīsis delphica Appolli
nis delusus Enomaus vir ap
grecos tam philosophia quā elo
quētia nobilis acriose collegit et
refutauit. Ostavigit verbis ei
vt videas genaū deos ab iporū
genū phīs derisos. oracula ora
culaq̄ deo figmēta hoīz putata
fuisse Sic igit Enomaus in li
bro de falsitate oraculo cōscripsit
Cū fame inq̄t athenienses ipter
Androgei cede agitaret t ad eā
filia auxilia deo cōfugeret. nō
vt iustitia t hūanitate aut salte
penitētia mentis q̄cōtritoe pla
candos deos Appollo rndit sed
morte moti peste pesti crudelita
te crudelitati addidit. Jussit eni
singulis āis septē mares toti
desq̄ femīnas in certā sacrificā
dos mitteret. aut rei memoria
imo qdā vestigia vel usq̄ ad
tpa Socratis quīgentis annis
postea durauere. Jo quippe fuit
quo mors Socratis remorata
fuisse dicatur
Diligite ex omīm septem dos
corpora seru
Atq̄ ea mīnor regi mandate
quo tamnis
Per mala sic her vrā dei pla
cabitis nam
Cur aut o deo optē si iustissi
fuisse dīmoa sacbas. q̄ ipmus
leges sanxisse fert et apud ise
ros uider eē ipter iustitiā credi
t cōstitut tūtā ad cū moraturā
uuietute destinasti an vt fame
illius officeres Interfectores eni
Androgei nō inoretes si iustus
ille fuit pcussē Cur aī si deo est
abiguus hoes oraculis ipuia
em deceptos crudeliter t iniquitē
intrudis. Creśus eni imperiū
lidie a maioribus successione susceptū
tū pietate i deos maiores suos
statuens superare vt eo patro
cinio tutior eet te o Appollo max
me coluit. teplūq̄ tuū delphi
auro atq̄ argeto ita ornauit vt
ditissiz teplo oiz t sit t videat
Unde iure tua benuolentia
fretus aduersus persas arma
mouere statuit. neq̄ id absq̄ cō
silio tuo Tu eni ea de re inter
rogāti sic respondisti

Intrepidus si cessus alym trasmi
sent animem
Imperiū perdet magnū regnū
q superbum
Hec nisi ambiguitate tui numi
nis cultore q te suis operib⁹ dita
ut euertisti regnū lidie qđ lo
gissia successionis serie i eiꝰ de
uenerat i persas trastulisti nō
sponte opinor Nō enī tā piū
religiosūq regē papue tui am
ui deuocere vnq voluisse. sz futu
re ignoratia id factū arbitror
Nā si tāq de futura cognosce
res nō latuiss nec nō intellectuꝰ
oraculi ambigua Cresum Mi
serrime tu qui delphos habitas
inde ad vniuersū orbem manā
fundis risa Insana at oēs hoēs
q ad te qui ad veridicū deū accur
rūt. nec meliꝰ risa ii insanie
fuisse iudicare q tuis ābiguitate
me ignoratia tua dita decepti
tetrao etiā nō diuinus aut vana
re quapiā Oz quo facilius atq
tutius philosophari posse ab
te quesiui Oz mea omittenda
forsan sut alienaq simul que
tuis natis effingēs oīa cōfundis
Antiquissia vero q vniuersis
patent oīno pdicāda Magno
Xerses terrestrib⁹ copijs atq na
ualibus i greciā ipetu ferebat
Quare athenienses q⁹ maxime
infensus erat turbati ei nulla sa
lutis spes sibi aliūde restaret ad
te delphice cōfugerūt Quid at
tu nun amicos atq tultores tu
os defendisti. minime. sz ligneo
muro munitos derelicta vrbe fu
gere consuluisti
Effugite extremas mundi et pe
netrate sub oras
Ne miseri tardate: feret fuga so
la salutem
Non saluū caput vllus: nō pes
ue. manusue
Vlla: nec in reliquo pars denq
corpore salua
Currubus ecce furit vectus de gē
te syrorum
Vitis erit nulli: rapiet ferus
oīa manores
Non templis duūi parcet: non
me nibus vrbis
Cuncta igni cōsumet: an ipa
extincta magno
Sudore aspiratis superū simu
lacra madere
Hec ne diuinado: Apollo futura
q⁹ prius pndi pt amissa sciebat
filios Nemo pfecō cōdiciq illor
tpor pspicaēs hoc ignorass Oz qđ
Post multas tādē pro Deide seqt
stratas uppit⁹ vrbes
lignea menia dat pallas quā cō
didit vrbi. Vnde optata salus
felix t palma seqt

Si tantū pugnam non expecta
rit equestrem
Tu vero salamis vel cum suc
cesserat estas
Vel cum tristis hyems ꝓrnis
priuaberis gnatis
Quo pacto si Apollo futura q̄
pneia puidere pt amissura sacint
filios salamino vtū vero hyeme
q̄n ſ terrena semina tacuit an es
tate q̄ metuit ignorabat q̄ vide
retur certū erat nō potuisse illos
ingeti persarū exercitu resistere.
q̄ at tpe aggrederet maleficus ille
q̄ her oīa risa fingebat minime sci
re poterat Sili rōne ruinā vebis
athenesiū puderat ac ideo fugē
ill' naub' q̄ ligneo munitos muro
cōsulebat qđ etiam Themistocles
humanu vrb' ingeniꝰ puident Sz
anteq̄ tu auctoritate tua ꝓhibmo
uisses psuadere nō poterat Aut
quid hac de re q̄tibus lacedemo
nijs tinsit fuit videam Qui sparta
tā atiquā colutis vel menia vrā.
Aspersis deiecta cadent: vel re
gis ademptis
Heraclidis morte grauiter plā
getis amarā
Her certe si q̄to tpe ceramisses oīb'
friuola visa fuissent. ſz terrore
fcīm ē vt ignoratia tua lateret
Nō enī solū vaticinia verū etiā
auruspica t auiū volat' atq̄
cantus in talibus solent tpibus
facile credi Considensti enī vbe
prostrata regē q̄ nō euasurū
Cum at rex egrederet casuꝝ illū
nemo dubitasset. q̄ t multitudiē
hostiū t virtutē lacedemonior
nō ignoraret. Ita fieri posse cō
fecisti vt perterriti hostes admi
ratiq̄ aios hoīz cōsiliū aggre
dirēde reb' relinquerent. quā si tri
cepissent ac diruissent rex etiā
euadare nō poterat Rege iter
empto posse vbe euadere spe
rasti ac ideo ita ex ignorantia
disiunxisti. vt q̄ res se verteret
veridicus videreris Preterea
multa q̄ ābiguitate magnas
vbes plerūq̄ scimus euersas fuisse
Nichil enī vnq̄ hoīb' her deor tri
sa cōtulerit offuerūt enī sepi' alios
t alios cupiditate ac spe victorie
Apollinis auctoritate conatorina
Sz audiam' qđ lycurgo rndit
Care iouis magno qui tepla ad
rta lycurge
Venusti: care et cunctis dilecte
q̄ diuis
Tene hoem appellem ne deū.
ſz quādo sacrarū
Cura tibi tanta est documenta
exquirere legū
Te pcā natū celesti ex stirpe putā
Has autē concedo libens cognos
cere vnas

Prima vias opus est: bina ⁊ vesta via vite
Humane: quarū vna fouet leta ⁊ fouetur
libertate. hoēs semper cōtra alterā tristi
Seruicō et turpi premit. hāc ig nauia vectos
Sedicōq parat. paxillam dulcas amorq
Hanc igitur fugiet. illam sēd quisq sequetur
Queris an deūsit·et deū potius fore putas eaā ne cōtinens illū
pter virtutē futurū memorie?
Leges āt illi eas cōcedis qs amcule q mediusfidi ⁊ māapia nō
ignorāt Quis enī virtute atq cōcordia ciuitates crescere. cōtrari
is libertatē amutti abigeret? Sz
doce quō fortes. quō cōcordes aues
crūt. nec mortales hoēs velis her
videre q tu nescias No aūt de
reb⁹ publicis atq grādib⁹ solū
sz puatis eciā ac leuioribus tutia
dabāt⁹ cōsa De ducēda enī vxore
interrogat⁹ rndit. Arguiā eligito
puellā de filys āt neue labdacides
vxor pariet tibi pernicios· de mi
granone ad aureos migrate vi
ros de mani gloria
Excedūt cūctas ecaulta pelagica tell⁹
Thraces equis prestant. virtus
sēd maior eorum.

Est hoīm: que pulchre arethuse
e gurgite potant
Non videberis certe o Apollo auspicib⁹ ⁊ augurib⁹ melior Multo n
te Socrates prestātior· q cū ab eo
qdem quereret duceret ne vxorē;
vtrū faceres iqt penitebit Illi deo
q filios desiderabat duxisse fert⁹ nō
rē ipz facē qp de habēdis cogitet li
beris cū poa⁹ cogitādū sit quō si
dabūt⁹ debeāt gubernari Et deo
q patriā deserere volebat qn ipse
lucrer de ea degeret nō pba ipz
agitare rndit cōsilia patriā cū
relinquebat Sz suā moūsitatē
que faceret vt apud alios qz nō
prospere viuat secū asserebat.
Tu āt o Apollo nō mō vocat⁹
sz eciā sponte nōnullis cōsuluisti
Nā athenie sib⁹ nichil petentib⁹
xx ante xx q post canicularē di
es opaca i domo Dionuso vti
medico cōsuluisti· nec pclārū qd
sz qd vel mediocriter perit⁹ medi
cus sciret ptulisti Cū vero seu
cundā si liberos procreare vellet
uxorē ducēdā vxorē respodisti
q libet id q nature vires ac etatū
cōsiderauit nō pet te ipo videret

Qd aūt ei sapietissie deor
Charilao ac archilao la
cedemonior regib⁹ multo vtilius
fore rndisti· si agri quē bello acq
fuerūt mediā Apollom partem

attribuerūt cui porro alteri Apollini tribueret? Nō enī tibi petulas neq; ita ego te ipudēte audeo dicere

Archilochū aūt Omt her poetā oīz poetarū petulātissimū q̄ de mulieribꝫ ca scripsit. q̄ nemo frugi eq̄ aīo audiret. et Euripidē a socratica phīa ipbatū t Homerū quē plato tāq; iutilē a ciuitate sua reppulit laudibus ad astra tulisti. archilochi enim pr̄i de filio querēti dixisti: p̄clarꝫ hic iter hoēs erit o Theleſicles. Cui fere de Euripide Nasret tibi fili Mnesarchide optimus atq; gloriosus Homerū aūt t feliassīz q̄i deū t museū q̄m i agenda vita nō prauos tulit labores pro nūnasti Quid igit erat q̄ imōr lutatis tibi Archilochus dignus videbat? Dic qso absq; iudicio vt mirabilē ca virtutē eciā nos iuuati ad celū silr cōscendam? An vituperādas oēs mulieres putas que nobis nubere nolit ut Archilochus fecit Oz pter carmiā videliz tibi placuit Oy enī et viri diuini carmie vtūt nec dom nec ciuitas aliq; nec nationes sine carmie p̄be gubernāt Quare q̄ eū occidit Archias a templo q̄i scelestꝫ exuto abs te iussus est musarū eū occidit a mutū Qua vero virtute Oy

Euripidē admirati sūt nostro ni si coronas ac plausū theatra soleant ad mirari an q̄ publice i arce athenē sui caneret. an q̄ macedoniū ppli eū laudabāt te lo dignū iudicasti? Homerū vero cur deū. aut felicē fore putabas? cui de morte iterro gāti tu dixisti patriā querere Nā hāc mē tibi nō pr dedit Oz nō procul a thymois tellure ī sula ē. i qua tibi erūt vltima fata cū adolescētiā abditū sermonē audies. O graue nāq; o sapiētissimū vocē deoz volui dicere graue māq; est si neq; vbi natus est neq; vbi moret? scit Homerus Simuleqū multi videt ac si scarabē vehemē ca ventoz a stercore vbi nat est ad alia sterora las delphāi Apollinē iterrogaret quonā e sterore natꝰ erit t i q̄ denuq; moreret? Oz de poetis hactenus

Quo vero nō poetas solumō sz pugiles eciā at athletas ideoz tuis oraculis honores con diuisti? Otinā tu mare metiri possis t harenarū numerū non ignores. surdos intelligas t mutos audias her oīa nescires t illud probe teneres q̄ pugiles a cola trātib nul differūt Huc enī at as nos q̄ deos putares aut Diome dē pugilē nō q̄i deū honorares.

Altimus heroũ Diomedes que
venerator sacris Cur enĩ o greci
decpres vt Plato dicat ad celũ illũ
hõẽ rapuisti An qꝛ vno utu olỹ
pico certamĩe aduersariũ deiecit
apertisq; pectoribꝰ eius manu
pulmonẽ abstraxit Ꝺ rẽ mira
bilẽ an qꝛ q̃tuor talentis dãna
tis nõ tulit: ꝫ merore ac ira cõ
motꝰ columnã qua domꝰ sustẽta
batᶻ vbi iudiciũ filij docebantᶻ
subtraxit: miseraq; oĩes morte
cõfecit Ꝫ illud forsan admira
ns qꝛ i locũ ꝓsequẽtes fugiẽs
sacrũ ingressus tegmẽ loculi sic ap
posuit atq; tenuit vt inde nõ po
tuerit abstrahi Ideo ergo deꝰ et
nõ mãelis ideo virtutẽ eiꝰ dy ad
mirati sũt in celũ ipsũ sicut Ga
nymedẽ rapuerit Ꝫ illũ pul
chritudine ꝓsuasi. hũc robore
corporis z qꝛ virꝫ bene vsus est
Cur nõ de asinus qꝛ bene cala
tratꝫ vt de pugilibꝰ oracula red
dis. Precipuus deoꝝ siluester
asinꝰ nõ Diomedes quẽ venera
toꝝ sacris Quippe z Diomedẽ
z multos alios si calabꝰ secum
certaret vino superaret. ipꝫ etiã
pugilẽ thasiũ ad barathrũ de
celo calabꝰ facile deiceret Ꝺe
damꝰ enĩ deo qꝛ etiã thasius ã
brosia nectareq; deoꝝ in celo vtat
Huc demũ intelligo diuinũ qꝺ
ee celestibꝰ vti Ꝺõ si phi oĩes in
tellexissent oĩ virtutis gñe spreto
Thasiũ pugilẽ imitati fuissent
an ĩmõrtalitatẽ qdẽ vt Diomedi
dy nõ cõsecuti sunt Sic at honora
tũ vt cũ enea statua eiꝰ qi ani
mata sup pulsatẽ hostẽ ceciderit
Cuiꝰ Thasij qi diuinarũ rerũ
ignari frelus illud putasset. m
mareq; statuã id actũ precerunt
dy cõmoti ingenti ãnone penu
ria eos vexabat Tu at Apollo
qi deoꝝ humanissimꝰ ãbiguũ vt
soles aurilũ eis ꝓmisti sit dictꝫ
Reductis in patriã exulibꝰ cererẽ
metetis Thasy vero qi maiori cure
deoꝝ humanitati exules qꝛ statue fo
rent restituerẽt eos in patriã z nullã
vtilitatẽ cõsecuti sũt. donec quida
videlicet sapiẽs pugilis dmersã
statuã intelligi ꝓ oraculũ exposuerit
q; restituta fecunditas agroꝝ thasys
restituta est Silẽ qd locus amdisse
ferꝰ q; ai Eutyalẽ qi pdictis cõ
sciũ in carcerẽ intrusisset z pꝰ morte
eiꝰ statuas dehonestarit. fame la
borãtes oraculũ acceperũt vt deho
nestatũ honorarẽt si agros non
frustra vellent arare Ꝺõ mmꝰ
igit athletas dy videt diligẽ qꝛ
boues sagmati ab hoibꝰ diligũt
qꝫ sacrificatis tuapollo placũ soles

Quid at dicã qꝺ crudelissimus et
truculentus sit adulari vt sit

mos viros putare videamus. Quid
enī ais de Cypselo? Felix hic vir
Cypselus eadem Quō āt si Cypse
lus felix phalaridē aut ille similis
fuit beatū fuisse negabim? Imo
vero nō video q̄ ratione Phalaris
eadē tibi ac Ioui placuit Hic enī
ipi q̄s tridisti Apollo Iupiterq; pri
uatā phalaridi progaut q̄ Cha
ritona et cenalippū humanissīe trac
tauit Nā cū illos ifidiātes sibi ce
pisset pacatā quā diu torqueret
ōnderet admirat dimisit

Ethymnesib āt putile fore
asseruisti si ligneū Dionisi
caput coleret uolūt enī certe methy
nēses ligneū Dionisi caput tibi
hortāti psuasi aly vero lapideis a
liy eneis nōnulli aureis multi argē
teis simulacris sacrificāt Trigita
deor milia ī terra ee censet Hesiod
Ego āt multo plures lapideos atq;
ligneos horiz creatores ac dnos esse
video Q; tibi o apollo mirabile visū
est qd ligneū humāi capitis simula
crū diū tractū traheret methymēses
extraxerit coledūq; illud diuinis ho
noribs ee tridisti Q; re mirabilē ex
psūdo maris ita repete retib aheni
Dionisi caput psiliit Hec Enomaꝰ

Nunc ī hoc sexto euāgelice
pparatiōis uolue falsitate
oraculoz a falsa de fatis opinione
pfluisse neq; aliūde q̄ celestiū motu
corpoz diuinatiōne illoz cōiectura
collectā fuisse ostendem

Hosit ergo rursus magnus a
pud gentes Porphir q̄ i li
bro de oraculis manifeste hoc mhis
verbis aperit Quecūq; īqt dy fatata
pdicāt stellarū motu ita futura sig
nificat qd oes et marie Apollo multi
fīsis aperuit Cū enī ab eo quereret
mare ne an femina in utero habes
mulier pareret. femina tridit idq;
a cōcepacionis tpe prepisse declarat di
ces nō speculato mare phebe cū cra
tes cypree radijs tenebat Egrotan
ones eā stellarū cursū pdicabāt
Palis enī pulmonē agitari huiu
bus tridit q̄ salebris Saturn pme
ret Et alio fīso fatatus tibi ad est
dies que Saturn mauoresq; simul
statuerūt His abūde itellectū puto
nō diuina q̄da uirtute sz celestiū mo
tus observatione ac rōne mathema
tica greū deos futura cognouisse
Ita nichil diuini q̄s hoes asserebant

Quare modo attete cōsidera
ep nō solū exteriora et que ī
ptāte nra nō sūt uerū eā volūta
tes horiz fatatas arbitrabāt Q; enī
ipe Apollo cū de mulete q̄da iterro
gatus eet ire tā periculose se rei stu
deret tridit duces Mars cū geneth
liacus cōtat adeo āt generosi q̄de
illi dy fatū extulerit ut nec tepla sua
defendere se posse a fulminib cōfiteret

Qua igit spe vota illis reddūt: aut
aut pie colēdi adorādiq; fuit q̄ sibīp
sis sufficere nequeūt Quę oīa ora
culo suo hys vbī edito Apollo cōfmauit
Vos ab erichtonii generati sangui
ne magni
Cui quando structura cadet pul
cherrima tēpli
Perscrutādi sane hec oracula nīa
petistis
Cū validi magno venti cū frigo
re surgent
Compressus cum fulminibus tu
rbidiq; crebris
Eructaq; ether: que cecidit tēpla ex
celsa deorū
Sub medijsq; vndis naues mul
tasq; armabūt
Atq; altos ferient montes: ipsos
q; fugabūt
Pastores trepidos: speleasq; pos
cere cogent
Tunc quoq; terrifico pcussū hoc
fulmine templū
Ardebit. sic stat fatorū immobi
lis ordo
Ferre autē longe prestat quodcū
q; seruare
Et fixa et stabili statuerunt lege
sorores
Esse eternū certū stabile inuola
bile semper
Quicqd nent fusis parce rex
ussit olympi

Si q̄ nec tēpla sua defendē dy pnit
ſz venure nāte ē q̄ parcarū fusis st
euoluta· q̄d oportet deos ab tolere
aut de futuris interrogare si tā bo
nor q̄ cōtrarior causa necessitas
erit fatalis· Erit igit hec nūtias
dis cōibus spretis sola venerāda q̄ si
parcarū dns Jupiter ē q̄ qd cūq;
fusis parce cōuoluēt īmobile fore
statuit· aur nō ceteris oīb relictis
solū illū deū et solū bonor largito
rē magna pdicas voce· pserti cū
rpē solus cōsilia parcarū vt alibi di
cas mutare facile possit Vera igit
et rano illū eē deū illū sequēdū
atq; colēdū solūmodo astruit·

Contra vero pithius apol
lo malefidus artib fata so
lui contendit Cū enī queret q̄dā
aur ieptus ad rē quāpiā ab Apolline
uidicat cēt q̄d q̄d faciendū eēt vt q̄ apt
apt suscaperet· fator ipedita vi eū
rndit quā magnis artib eū effugē
poterat Vnde aperte patet magi
cā diuinat artē hoīb cōtrariā vt aliq̄
mō fatū repelleret· Hec porphyri
nō mea sūt q̄ at re magica fata
hoīb soluēda cōsulunt· quō rpē qui
dē ē fatatū tēpli nō repulit iacētē·
Nobis at illū ecia cōsiderādū ē q̄
dignus dei appellatione ille sit· qui
nō ad philosophiam ꝫ ad malas
artes hoēs hortat

Porphyrius at metu quoq;

deos fatet² exq̃sitū futuroꝝ cognitiõez di
cens nõ hoibus solū sz multis etiã
deoꝝ icõprehẽsibilẽ ẽe. vnde iterro
gatu nõ sponte mẽtiũt² iq̃t ¶ Qua
re pdicere solent nõ posse se vera
respondere hões ãt ex aiẽa per
seueriãcã cogũt vt crideãt ¶ Apollo
igit² delphicus aũ hmõi celi
ar cõtinẽtis affectio ẽet vt verũ
pnudere nõ possz: retune dicebat p
vatem vim istã t potẽna verba
her nõ pferas falsa dicam si coges
Et ĩ alio vrso nichil hodie mquit
stellarũ michi via dicẽdũ prestat
Deinde cõcludẽs aut manifestum
iã fecim⁹ vnde falsitas ad deoꝝ o
racula subrepat ¶ her porphyri⁹
¶ Nos ãt dicim⁹ hinc patere nichil
ĩ deoꝝ oraculis diuinũ fuisse ¶ Quõ
enĩ deq̃ natura veritas ẽ mẽdet²:
aut quõ bonu demones falsitate q̃
rẽtes fraudabũt quõ etiã hoĩe su
periorẽ ent q̃ stellarũ motu ĩpedit²
Et möle q̃dẽ hõez cui aliq̃ cura vir
tutis sit nulla rõne cogi posse vt mẽ
dat² nõ dubitam⁹ ¶ Nã si etiã verbera
t cẽdẽ minaberis nõ dubitabit etia
mare ensẽ acue ignẽ asseras corp⁹
meũ minadas totũ cremato stelle ĩ
terrã descẽdet t terra ĩ celũ ascẽdet
q̃z falsũ a me quicq̃z audias ¶ Deũ
ãt aut bonos demones ad cõtinẽdis
celi necessitatẽ ignorãciã suã referẽ
tes credimus minime

¶ Non enĩ dñ aut bonu ſz pmu
aosi ac nequã dẽones sint
qui libertatẽ nrãz destruerẽt t stel
lis nõ exteriora solũ verũ etiã volũ
tates mãs cogi nobis persuaserũt
¶ Quod si ẽet iacoret oĩs phĩa iace
ret pietas nulla laus ẽet virtutis
nullus frẽs labor: nec pmendi
eẽt ĩprobi nec admonẽdi studiosi
si nõ libera volũtate t nrã sponte
susceptis laborib⁹ sz necessitate fa
tor her fieret ¶ ta vniuersã hoĩz
vitã her euertit opmo ¶ Nã si uetu
eietura oĩno sut prospera vel aduſa
vniuersq̃ hoĩz estq̃ nasc̃ her me agẽ
t te illa q̃d oportz cura laboreq̃ cõsu
¶ Nã si q̃ mulciã ire cupit nõ spõte
sz fatis coactus id cupit t latrones
silter ac adulteri ceteriq̃ neq̃ssimi
hões t econtra modesti t iusti fatis
cõpellũt² ¶ Quõ igit² hoc dogmate
ĩbutus quisq̃ mõẽti ac prudenti
mẽtẽ adhibebit²: aut quõ nõ exela
mabit nõ sut pẽnitus her mee o doc
tor ¶ Ac ideo q̃d oportet solũtũ ẽe
nisi etiã fatis her michi solũtudo
destinata sit: ¶ Quod si docẽdi pu
pienditq̃ tibi necessitas ĩstat frus
tra tñ doces ac pũpis facia enĩ si
fata volũt ymo vero laboradũ m
nõ ẽ ¶ Aderit enĩ m nãrio qđ fata
tũ est t pferto q̃ hortat² t docet qui
peccãtes castigat t probos cõmẽdat
us re ipã liberũ nobis arbitrũ nec

ōndens solo fatoꝝ vtiꝫ noīe silīcꝫ
faat vt si qs bonitate nature qua
vniuersa gubernāt negāe apellet
vocabulo eodē eīi certo pacto cum
manifeste oēs nō aliūde ſz a libe
ra mā volūtate admonēdos fi
lios castigādosqꝫ seruos indignū
r ſponte nos aliud velle aliud
nolle cognoscam. Ochemētev
erat q̄ hec nītate fatoꝝ fieri cō
tendit: et studia hoīm retudit
Exhortatione nāqꝫ atqꝫ doctrina
bene vitā agi hūanā videm. que
oīa vna cū legib hec optimo si sibi
cōstet rndiat euellut. nō eīi erit
opus aut peccātes castigare. si
quidē coacti fecerūt. aut honores
probis viris retribuere. q vtiaqꝫ
profecto videm magnā vim alte
rī ad īprobitatē cepherēdā/alte
rī ad probitatē amplexandā re
tinere. Pietas eīi in deū nōne
fundit euertit si nec ipe dē nob
nec pie orōnes r cultus ei necēs
sitate uictus hoīb pt prodesse.
Quō āt cū sentiam nrā nos
appetitione moueri. nō oīno a
metuſſimū erit ab exteriore q̄dā
vi q̄ āīi expertes moueri nos
credere. Hic eīi libera volūtate
alia fugim alia sequim vt quē
admodū dolere gaudere videre
audire nō rationādo ſz re ipsa
cōprehendim ita a rūm ipōre
cōsilio ad fugiendū aut sequēdū
moueri nos pfō sentim. Quas
ob res rōnalis nature libertas
iure negari nō pt. Si āt multa
pter voluntatē eueniūt q̄bus
nōnulli turbāt. distinguēda res
elegāti est. cōsiderādūqꝫ diligēti
q̄ rōne fiant. videbim eīi non
fatoꝝ ſz alia q̄dā atqꝫ sublimiori
prouidētie rōne ita fieri. Age igit
alcuis rē cōsiderem. Vniuersa
igit diuina prouidētia cristere ac
gubernari vera pietatis pdicant
iura. pria vero rōne singula sēs
formas suas q̄dā habitu quedā
natura quedā sensu alia rōne ar
tificio r volūtate monīct. r alia
q̄dē antecedente rōne stā. alia ve
ro cōsequēte ad ea q̄ p aīcedentē
producta sūt. varīū tota atqꝫ di
uersū cōstituūt ornatū. cuiꝫ sin
gula rerū gna pria nature de
terminatāqꝫ fabricā a prima cau
sa cōsecuta sint. hinc libertatis
q̄s nec rōne facile pspiciet. cū
eīi nō simpler quedā res homo
cristat. ſz a duob cōtrarijs āīmo
atqꝫ corpore cōstet. caiqꝫ corpus ex
cōsequēti vt organū aiō attributū
sit. aia vero de intellectus substa
cia p̄cedente sit rōne creata r illud
q̄dē irrationabile corruptibile ac
mortale. hec āt irrationabilis i
corporea atqꝫ imortalis cuiꝫ corpo

re belus aiō rōnali īmōrlīq; na
ture cōiugam². Iure ita cōpositū
hoc aiāl' cū simplex natura sit
dupliciter diuersaq; via viuendi
rōnē cōplectit². Qā t nature cor
poris seruit t diuinoꝝ partē
si sequ cognouit nō spernit liber
tatis cupidū ita idē t seruit t libe
rū est. talē enī a deo corporis atq;
aiē q̄b' ipe seruit rōib' cōiunctionē
homo cōsecutus ē Si g̃ q̄spiā q̄
corporis aiūt aī nature sūt fati
vocabulo abusus nīcitati subiugit
vehemēter erraī si enī nīcitas q̄ ipe
dixit nō pt fatū ee intelligit. multa
vero aiē t corporis naturā cōsequē
caa ipediūt. ifinitaq; forunar' pter
naturā t aiē t corpori acciduī. quo
fatū t natura idē atq; vnū erit.
fuit enī in nobis multa voluītate
que in nobis est cuiusmōi sūt que
sēm naturā aiē appetim' multa
ecā corporis natura fiūt alia is
tis aiō dico t corpori acciduī. que
alīs natura cōuenīūt. sz neq; aī
libertatē neq; corporis naturam
neq; q̄cūq; formā sic' acciduī. iure
quispiā a causa acciduī subtrahat
Causa vero oīz et que libertatis
nrē sūt et nature corporis sūt t q̄
acciduī extrinsicus de' est a q̄ vni
uersa que sūt produxit. De oīb'
enī que sunt scriptura id dicat
qm ipe dixit t fcā sūt ipe mādauit

sue

a nā cor
pis/ prim

et creata sunt Si g̃ cū alia vo
lum' alia preter opinionē acci
dūt nram memmisse tuit debem'
cōiunctionis hui' nrē que corpore
atq; aiō constat. vnde rōnal' atq;
intellectiua aīa i infantis corpore
preter naturā suā irrationalis ē
videt t intellectū egrotatione corpo
ris versus insanit: t senectute i
strumētis oīb' cōfectis intellectue
aiē virt' hebetat: dolores rursus
pter naturā vehemētes corp' vege
tes libertatē aī deiciūt q̄ doloribus
victa corp' cōsenit. Ita patet ieiuna
bilia quedā vitula libertatis time
ptim ab exteriorib' immere. sz volū
tas hois ad tūtū virtutis interdū
puenit vt t nature corporis t exte
riorib' cautis resistat Corpus enī
plerūq; ad venerē fert t aīa habēs
vtēs rōnis subigit corporis ipetū
atq; domat fame siti ac frigore
corpus cōfiat: t remedia q̄rit:
at volūtas ecōtra ea ipa nōnūq;
eligit. et iciunio ceterisq; laboribus
appetitū carnis frenat. pterea na
tura corporis titillatione gaudet
voluptatū t volūtas labōrē plerū
q; amat. Multi at pecora secuti
naturalē vsū ad eū q̄ pter naturā
ē cōuertūt. masculi i masculos tur
pitudinē operātes. Ita nō i oībus
tō vincit sz interdū ipa durat inter
dū at durat adeo vt nōnūq; mori

melꝰ quã viuere iudicauerit. ꝑ quis
homo manꝰ seipm interimat Si
ꝑ solũmõ ad corpꝰ vniuersa sibi cẽt
cõcertatio nõ magna beneuiuẽdi
cẽt difficultas Nũc cũ hãc vitã
deꝫ inter multa cõstituerit. iter hoẽs
inter belluas inter igneã eãã atq; a
quã cõtinentẽ aera nõ est sibi solũ
modo pugnãdũ aduersus cõtextũ
corporis naturã. verũ eãã ad infi
nita pene exteriora Crebro enĩ
natura eãã aboꝛ ꝛ cõtinẽtis tem
peries aut econtra frigora estus
aliaq; huiuscemodi cõplura natu
ra quidẽ facta nobis aũt ꝓ acci
dens meꝛgruentia nõ pariũ ꝓpꝫ
corporis naturã que nõ facile ꝓt
excessus exteriores sufferre volũta
tẽ hoĩs perturbãt ad hec illi ąbus
cũ vniuersi voluntatẽ plerũq; nrãꝫ
roĩbꝰ aut quibus alio mõ ad suã
cõuertũt ꝛ alias meliorẽ alias
peiorẽ efficiũt Solet enĩ cõuersa
cio praua nocere. sicut econtra bõ
prodesse. bonos quippe mores con
uersatio mala corrũpit. veluti e
cõtra prauos mores proba cõuersa
cio corregit. sic igit rõnal aie
virtus huc atq; illuc ab exteriori
bus fertur. Rursus ãt viribus
suis diuinis aliqñ superat cuncta
ꝛ iuncta robore pꝫatur Quid di
cã q; ąbusdã scis excelso magno
q; alto hoes et robustissima corpoꝛibꝰ
abũdarũt. nõnullis econtra que
oĩã gubernatione tocius aptissime
cõgruẽna q; maximũ ornatũ vari
etate rerũ fecerũt Cũ ãt sipliat
tã hyis q̃rũ nos sumus causa q̃m
hyis que ã natura fiũt aut extrã
seclis acciduũt. vna oĩpotẽs atq;
oĩã penetrãs ꝓuidẽtia dei pꝫidet
q; vniuersa ineffabiliꝰ gubernans
roĩbꝰ multa eãã eoꝛ q natura
fiũt cõmutat auxiliũq; affert
vt ea q̃rũ nos sumꝰ causa ꝛ eli
gamꝰ et operemꝛ hyis oĩbꝰ triptito
vt dixmꝰ diuisis ĩ ea que ĩ nob
siũt. ĩ ea que scdm naturã et ĩ
ea que per accidens fiũt. oĩbus
q; istis ~~que~~ ad volũtatẽ dei reduc
tis nullũ locũ fatoꝛ possidet rõ.
hinc eãã vnde malꝫ scaturiat
fons aperit ꝛ q nullũ locũ habet
ĩ hyis que scdꝫ naturã aut corpo
re aut aiõ fiũt. ꝛ nec ĩ hyis que
forĩsecus accidũt Solũmõ aũt
ĩ libero aĩ motu quãdo nõ scdꝫ
naturã neq; recte mouet. sed a
regia exiens via sponte dns enĩ
sibi ipi aĩmꝰ est ꝓter naturã fert
cũq; ꝓpriũ honorẽ a deo accepe
rit vt liber sit ꝛ sui motꝰ iudex
diuina q̃dã lex iũcta sibi natu
raliter ẽ que ĩ ipõ anteriore rect
su exclamat via regia ꝓfitentia
ris. noli ad dextrã neq; ad sinis
trã declinare via vero regia rta ẽ

quã vnicuiq; aiẽ qi natura msitã
legẽ auxiliatricẽ ad opus creatõe
nobis mstituit Hic per legẽ recta
ostendit viã p ptãtẽ vero liberã
effeat: vt i rpã eẽt virtutis pmia
sme vi aliq; eligere cũ possit etiã
cõtraria malle Ita si ꝑpio motu
naturalẽ desperent legem fons
vicioꝝ sponte nõ aliũde neq; vlla
nãtate sz libera voluntate atq; iu
dicio frã est. eligentis igit2 culpa
è. deus vero iculpabilis è. nec enĩ
prauã deus aut naturã aut sub
stãtiã aiẽ creauit Cũ enĩ ipe bo
nus sit bona sũt oĩa que ab eo
creata sũt Bona igit2 sũt õnia
que natura msũt? Vnicuiq;
rõnabili aiẽ liberũ arbitriũ na
tura mest. Bonũ ergo è id ad eli
genda bona creatũ. ideo qm ma
le agit nõ est natura culpanda
nõ enĩ natura sz preter naturã
malũ agit2 cũ sit electionis depꝫ
uate nõ nature opus Cum enim
virtus ad eligẽda bona mest si ea
nõ elegit. sz sponte melioribꝰ spre
tis mala imitat? seqt2. qs pt eũ
dicere morbi siu causã nõ fuisse
pserti cũ msitã atq; salutare legẽ
volens cõtẽpserit Cui q̃ ista oĩ
bus veritis a nãtate motuq;
stellarũ oĩã depheẽdẽ putat. nec no
bis sz virtuti q̃ oĩa monet2 persuadi
causã tribuit. is quõ nõ ipi atq;
amẽs erit? Nã si fortuna z casu
absq; aliq; prudẽtia ferri oĩa opma
t2 ipietatis crimĩe re? mẽte capt? q̃s
videbit2. qm prudentiã rerũ õniũ
ordmẽ nõ ꝑspicuat. sm vero provi
dentiã dei et rõne aũcta gubernari
fatet2 qm nõ peccare vi fatoꝝ delin
quẽtes cõcedat nẽe est causaq; de
lictoꝝ dumne attribuat prudẽtie
mutato vocabulo nãtatẽ et fatũ
ipsaq; appellãs ipius profecto in
dicabit2. ymo vero pessimus oĩm
q̃ creatore vniuersi alios ad adul
teria alios ad rapinas alios ad
alia vicia ipelli arbitret2. Vnde
sequit2 aut hec pccã nõ eẽ aut pc
cãti causã in creatorẽ referri Nã
siue cũ videat vniuersa/cuictusq;
adsit/peccare hoẽs cogit. siue stel
larũ motu vim cogendi conꝫsit/
Ipe certe aut per se ipm aut p or
bes celestes qi per organũ nolẽtes
hoẽs ad vicia imittit? Quare nõ
iure hõ sz creatoꝛ eius pccoꝛ erit.
quo dogmate nichil scelestius ex
cogitari pt Ita q̃ fatoꝝ nãtatẽ
eẽ credit. is aperte deũ z prudẽtiã
negat veluti econtra. q̃ deũ vni
uersis preesse putat vi fatoꝝ oĩ
no destruit Aut enĩ idẽ est deus
qđ fatũ aut diuersũ. idẽ certe nõ
erit Nã si seriẽ causarũ ineuita
bilẽ celestiũ motu affertã fatum
eẽ opinãt2. quõ elementa corporea

vnde celestia ciā constant priora fa
to nō erūt · et quō qō elemētis ꝛ ce
lo posterius ē idē erit qō prima cau
sa. Quod si elemēta ꝛ rōnis et
aīe expīa sūt · dē aīt mcorporeus
et vita et sapiā est/rebus ōibus
et vt sint et vt bene sint bonitate
sua largiens · nō erit profecto v
nū ac idem deus et fatū · qō celes
tia corpora cōsequāt eor actiōes ē
Si ergo diuersū querēdū vtrū me
lius deo est an nō Ex nichil deo
melius nichil potentius excogita
ri pt · Vincat ergo deus superā
bit exterminabitq ōmo fatū · aut
si placet ipm extare cū possit vi
cius malignū cōpescere qđ ad se
ipm malignitatis causā attrahet
ymo vero siqdem creator oīz dē est
fatū q ab ipo productū est · Ita
nulle videbit sibi cure vniuersū
ē cū tū ab ordine verū et alterius
ad alterā affectionē · ꝛ ab hys que
a libero pfate cū sūt aperte pnde
re pateant effectus · Nam et si
nulle quedā partim corporis parti
externarū rerū animū plerūq a
virtute repellant · ad oīa tū resistit
ꝛ inuicta diuino auxilio libertas
humana euadit · que res certa
mine maturū que pro euāgelica
doctrina cūcta libere subigerunt
pericula cōprobāt · Infinuti pene
hōes nō solū greca et barbara ter
ra mulieres teneresq puelle itre
pide cruciatu ōnu superato libēt
a corpore abierūt · Per qđq po
terit fator nātati hec accūmo
dare Quādo enī alias taliū ce
lestiū motus effecit certamina
aut qñ vita hoīz q ām saluatoris
nri doctrinā tales luctaciōes pro
sunt · Vbi āt doctrina hmōi
vnq̄ fuit que pua superstitione
deueret · et cognitionē veri dei oī
bus ōib⁹ imitteret · Quis āt sa
piens vnq̄ potuit doctrinā suā
ad vniuersū orbem dispergere · et
deus vel ab oīb⁹ vel a plurib⁹ credi
Quod si hec nūq̄ fuerūt non ē
certe causarū series ꝛ fatalis ne
cessitas oīz hor causa Nā si cet
pfecto alius q̄ eādē aut simulem
stellarū necessitatē nascens ha
buisset Quib⁹ porro fatis salua
tor nr verus deus p vniuersū or
bē pdicat ꝛ q̄ apud grecos vel ap⁹
barbaros dn putabat nō alia re
q̄ pdicatione nri saluatoris de
cauit Quod vero fatū vniuersi
creatorē ipz ee cōfitent · q̄ nullā
ee fator vim dicunt atq docet
quō igit ipz fatū nō ee scipz pdi
cat Qui āt pdicatoris euāgelice
grā vel certarūt rā multis armis
vel etiā nr certāt · quō ad vnā
voluntatē et fidē et ad eādē virtute
ām vniuersiq rōnē diuersis tpibus

et tam multi nrā memoria cō
pulsi sūt? Quis mentis cōpos
credere vnq; poterit iuuenes simul
ac senes vicos z feras seruos et
liberos doctos atq; indoctos nō
ī vno climate orbis neq; ī eadē
hora natos sz vbiq; terrarū diuer
sis tpibus fatis coactos vnā et
eandē nouā atq; laudatā doctri
nā. et quidē cū periculo mortis
patrys tribus ante posuisse. et
vere phie dogmata duraēq; re
uendi q; delicias maluisse Cer
profecto de hys vt trito prouerbio
dicat recte iudicaret nō ntātate
sz libero her fieri arbitrio

Plura dicē possem. sz qm
Ius testibus gentes nō
argumētis nris cōfidere istitui
Enomaū cursus audiam: qui
magno aio ī libro de maleficis ar
tificibus hys aduersus Appollinē
verbis vtit Sedeas igit ī delphis
tu: neq; possis tacē cū velis sic Jo
uis fili? Apollo vult mō. nō qa
vult sed quia ntātas velle ipz cōpellit Videt
at michi qm ī hūc sermonē deduc
tus fide ptate nrā qua fidemētū
humane vite multa appellat diligē
aus querere. hāc ptātē nōs libertatē
nūcupam? Democrat at si bene me
mini atq; Crysippus alter seruā al
ter semiseruā pulcherriq; oīz humano
rū rem conat ondere de quib?
trī nō multū aiadū ē Quod
si de? eriā aduersus nos ē hō face?
Sz nō ē equū vel Appollinē repug
nāte veritatē prodere Chanstō e
nī Chromis sic rndit patria re
licta. Euboeam pete vbi fatatū
tibi vrbem edificare Quid ais o
Apollo An nō est ptātis inee pa
triā relinquere? op si michi fata
tū ē ibi vrbem edificare siue tu
cōsulas siue nō. et siue ipe velī
siue nolī oīno faciā. eritq; michi
nrē eriā si nolim Sz forte melī
ē tibi q; roib? credere Aliud igit?
asseras nūcia parys o thesides
ī aeria vrbē sibi cōdēdā fore Nū
ciarē mq; eriā si tu nō properes
qm fatatū est Aeriā at thasum
īsulā archilochus thelesidis fili?
pri? appellatā fuisse docuit. z parys
colonia illo mittere psuasit. qui
videlicet nūcq; id fecisset nisi tu
iussisses Cur igit fatatū erat?
Sz qm otiosi sum? age nūc michi
rnde Sumusne ego ac tu aliq̄d?
Sumus certe rndebis Qua rōne
id ita iudicabis? Nō aliūde vidz
q; sensu preproneq; quadam nra
Quod porro quō cognou? aialia
nos z ex aialib? ee? Vt ego q̄dem
dico hoēs ex hoīb? alter malefic?
alter malefica redargutor Vt vero
tu diceres alter hō alter de? z alter
diuinator alter sycophāta Quod

tibi facile cōtedā si roīb' ita michi
cē ondes Quid ais. an nō recte
udicauim' sensu ac pcepadē mā
illud itellexisse. Nam si nō ita se
habeat quō aliq's ad delphicū o
raculū veniat: nisi sentiat itelli
gatq; alicui' se rei idigere Quō
aūt Chrisippus q; se i seruitutem
idūxit id qđ dicebat intelligebatq;
aut quō aut cui pnte Arcesilao
disputat vel absenti epicuro indz
si nec quid sit Arcesilaus nec qđ
sit epicurus oīno pcepit nec papere
pt ymo vero nec qđ ipe sit Si hec
aduersus vos quispiā diceret nul
lo mō ferre posſetis Quare o de
mocrite t o Chrisippe t o tu celes
tis dumator. si molestū vobis vi
det cui quis itelligētā atq; sensū
eripere a nobis conat. nōne nos
q; moleste ferre debem'. si magni se
sū et mētem vrām putatis nobis
āt fati necitatē nescio q; īcautis
quā alius vim a deo cē asserit
alius ab anthomis deorsū latis
ac inde sursū repertuſſis que mō
cōiugū' mō resoluū' fieri cōtedit
Cui aperte cōis sensu ac mente quo
nos aliquid papim'. nec fugit nos
quātū interest inter ābulare ac
ferri aut inter velle atq; cogi Quor
sū hec. q; hec nescire videris o A
pollo quenā sit ea q; dnī sumus
que a nrā volūtate dependet Hec
certe volūtas nrā nō pauciarū rerū
prīapiū est Tu āt cui oīa saas hec
prīapiū ita te latet. vt que hinc se
quūt nullo mō scire videaris Non
ne igit' ipudens ecquis Iaio rndisti
q; interī eū a filio fatatū eet. Ig
norasti quippe q; volūtatis sue dns
nascaturus filius foret. Illud pos
to ridiculū est cōiūctionē nescio
quā cē causarū et serie. Dicunt'
āt sapiēciores rōe quadā Euripi
dis Iaium eū aūt dnz sui fuisse
sue vellet filiū procreare sue nol
let. filio vero nato nec fuisse ab
eo interfici. quare potuisse id fie
Apollinis pudēda pcipi. verū fi
lius q; sicuti et pater sue volū
tatis erat Et qucadmodū ille da
re operā liberis et nō dare. sic iste
īterficere et nō interficere poterat
hmōi suū oīa vīsa Apollinis
qui eciā apud Euripidē ad laiū
dicit: vniuersa tua sāgine coerui
et dom' Series igit' causarū que
nā fiunt. Edes prīs anteſſit. et
enigmatis solutione mīris nup
cias cōsecutus est filius Id hec
alter nepotū regnū rapuit alter
profugus Idcasti filiā i vxorē
duxit. Vnde septē duces ridiculo
se mouet' que series ista cōgluti
nauit. Nam si Edipus regnare
voluſſet aut Iocastes nuptias
repulſſet quō maledictionē illā

eurypdeā i filiā cōiuisset. Preterea si Edipodis filij cōuenissent simul vel viassim regnare vel si q̄ profugi nō ad agros ſz in extremas terrarū oras abisset vel si nō in agros venisſz. Adrastus ei filiā non dediſſz. vel si vxore ducta i patriā redua nō curasſz aut si cuperet q̄d ipe. Adrastus vero z ceteri duces cōtepſissent aut si nō parati ad pugnā thebas pernissent timore pauſſus fr̄ nō fr̄e cōueniſſz. quō vniuersa dom⁹ corruisſz Oz fata sūt oīa ista dices. fateor. Nō enī rem ſz ſeriē istā rerū naturā pernego quāc̄uz enī rē m̄ obtuleris simul quodā puto eā mutare potero. arcta oīa nullā ee in rebus necessariā seriē Quippe cū singula principia z causas rerū agitabilē libere hoēs mutare possit. an intelligis ipe et asinus z canis et pulex ppio appetitu mouet. Que oīa tu nullo mō sentire videris apollo tibi Jupiter dedit loco rōnis dabitq̄. mala nō ree o Apollo nō iniuriāte hoēm tam male dn tractant Cur enī Jupiter hūius naturatis auctor nos aut scelz punit Ipe ipse naturā agendi nobis ipposuit Cur q̄ nos plectam⁹ q̄ huic seriei resistere nullo mō possum⁹ Tu q̄z ipse vaticinādi manē artē depone

Erat enī q̄ fatatū est eam si nō pdixeris Incertū at illū q̄rone laudasti o Apollo. Nam si bonū erat nō illi hoc ſz fatis tribuēdū Si enī oīa naturate agim⁹ vt tu pdicas nō sponte ſz vi bonū erat Quasi quispiā mente capt⁹ formosos laudet. z deformes vituperet Jure nāq̄ neq̄ hoēs dicere possūt. noluisti nos o Jupiter bonos ee. ymo vero eam cogisti p̄uitatē ampletī Tibi aut o Crisippe atq̄ Cleanthes nulla laus attribuēda est. si boni fuistis ita virtute q̄d laudabo. vos at mime Quare Epicurū q̄z nō dignū fuisse asſero. que ob probra peteres. molle atq̄ mulierē apellas enī o Crysippe q̄ uiris sui nō fiut. Hec quō dicebas si sponte ipz peccare nō ree debas. Nec Enomaus q̄ tibi si nō satisfaut reliquos phōs perlegere nō graueris Multi enī atq̄ insignes aduersus huiscemodi dogma scripserūt Inde igit⁹ aliq̄ q̄ multi tam docti quā indocti falsa opinione tenent⁹ sumere statu

Primū igit⁹ Diogenianū aduersus Crysippū audiamus Crisippus enī et nos causa ee agibilē et oīa fieri fato cōtendens. Homeri testimonio vti

bat² qđ parū fuisse ab eo ītellectū
Diogenianus ondit Et Crysip
pi pri⁹ quedā ponem⁹: q ī primo
de fatis libro necitate oiā fieri at
testatur multoz arguit. et demū
Homerū mducit dicentem
Que data sorte michi est nato
sors me mmda pressit
Que nato uoluit ſmul sibi
parca seueris
Cū mr̄ peperit illū Et alibi
Non est qui fixas parcarū auer
tere leges
Effugere aut possit
Non recedabat² enī mquit cōtraria
ipsis alibi. Homerū ceramsse qđ⁹ et
ipē Crysippus m ſcđo libro tūc vsus
fuit cū multa etiā a nobis fieri
ondere volebat: qđ enī clarū atq
actuus illis
Ut caderent tribuit sua certe ame
aa causam Et rursus
Que falso accusant superos stul
tiaq queruntur
Mortales: eterū nroz causa
malorum
Nos suim⁹ et sua queq magis
vecordia ledit
His enī et hoz silib⁹ nō ee cūcta
necario t fatis facūda nob⁹ plnt²
q̄uis etiā ab illis carmib⁹ parū ab
Homero Chrysippi dogma cōfirt²
Nō enī oiā ſz nonulla fato fieri
uebis suis Homer⁹ Et Cū dicat.

Que data sorte mihi est nato
sors me mmda pressit
Nō oiā profecto ſz morte fatis
ac necessario euenire ondit: hoc
ipz etiā illud vult
Que nato uoluit filius sibi
parca seueris
Non enī oiā ſz quedā fato desti
nata necario sibi euētura cōfir
mat Illud q̄q ab Homero opti
me dictum est
Non est qui fixas parcarū a
uertere leges
Effugere autem possit
Cuius enī pticario ipedet effu
gere. Non ergo suffragat² Ho
merus Chrysippo: verū etiā re
fragat² Ille nāq aptissie a nob⁹
multa fieri pdicat necario aūt
cūcta fieri nūq ab eo dictū est.
Chrisipp⁹ veō necitate fatoz cūcta
fieri conat² ondē Et ille qđē cū
poeta sit nō polluret² veritatē re
docere ſz varias hoīz opinones ple
rūq ponit. Vnde nō e alienū ab
eo cōtraria nonūq dicē Phis at
et cōtradicē sibi ipis turpe est. et
poetarū vt testiōnio magis q̄q
cōe turpissiz. Putat at īsolubilib⁹
vt argumētis exposicōe nōnū
fatū enī dicat ductū quoddā de
terminatūq duimit⁹ ee Parcas
at e cōtrario qm nemini parcāt
Sortes q̄ ita sortitū vnumq sit

ac ideo tres ee partas arbitrat: qr tria sut tpa i qbus oia uoluu tur. Lachesim aq dicta ee. qr lachan grece euenire p sorte de signat. Atropon qr verti non possit. Clotho qm cotorta et coordinata oia teneat hoc em noia ipa greca lingua ondut. Hys nugis fatale putaut nutate demostrasse. Ego ait satis mirari no possu quo nichil se penitus afferre no sensit. Significet. n. noia qua admodu exposuit. posita aq ab hoib sint ea de causa. Cur igit o cynthie vulgares vbiq opiniones sequeris. An forte qr oes vulgo pspicuas veritatis tibi videt. Quo igit stupp sisti neminem hoez q no eque ac orestes et alcmeon insaniat pter solu sapiete. Deinde ad dis unu vel duos aut admodu paucos sapietes fuisse opinoesq multoz de gloria de diuicijs de regno de voluptate que oes pene o arbitrat taq vulgares refutandas duas. Aut quo oes pene leges male positas a rebus publicis putas. Cu ait tam multos eadem libros conscripsisth. No em docendi sut qui falsas opiniones no hnt nisi forte rete tut. Dnes opinari dicas qm tecu conuenut cu vero diuersa qr tu putat tuncq furiosos apelles. Nam cu te sapientem no nominem no eris nob argumeto tm illos sapere q tecu conuenit. Deinde age oes furere dicas cu laudare qi sapietes qr te sequu t debuisses. Ad hec etiam si no furere illos ego asseram cu tu a sapia longe absint ridiculosu est. pter positionem noiz eoz vt testimonio quos no prestantiores te ipo neq sapientiores arbitraris nisi forte eos qui ab uno hec noia exceptarut sapietes fuisse contendas qd ondere nullo pacto poteris. Ez sit ita: quo qq noib significat oia sipliat fatis fieri: et no ea solu que fatata sut. Nam per eaq nus et noia ipsaru et fusus et glomeratu in eo filu eternaq huusmoi ieuitabile a sclo deter minatione causaru ondut. Que tm nutas earu rerum solumo est que nutatio euentura sut qq aut accidere no pnt. Que vero no qs infinitas ee scim earu alias dns hoes attribuerut alias do lutati nre subiecterut alias natura preest alias fortuna quia mutabile atq istabile ee volentes prisci hoes significare i pla sedente depinguut. An hec oibus ita ee no videt. Ita queuq fato aut fortuna fiut oia diuinit fieri arbitrant. queuq at nos

agm^{m} nr̃e volũtati attribuũt ¶ Qua re vides nõ atteſtari tibi vulgare hoĩz opinionẽ ſz pocius repugnare paulopoſt demde ait Oz i primo quidẽ libro hunuſmõi demõſtraõnẽ vtĩ Chriſippus veñ ſcdo repugnãcia opinioni ſue ſoluẽ conat^{r} que nos ſcipiẽtes capien tes cõſcripſim^{9} vt puta ſtudia hoĩz retundũt^{z} nec laus aut vi tuperaõ mouẽ hoĩz poterit ·ere i ſcdo libro aut manifeſtũ eſſe multa fieri a nobis que tñ ad gubernaõnẽ tocius referant^{z} ea fatata ee. Vtĩ aũt hunuſmõi exẽplis · ℣ Non mq̃t ſimpliciter fatatũ fuit veſtẽ te nõ poſſe a muttere ſz ſi eã diligẽter cuſtodie ris ab hoſtib^{9} q̃ nõ capi te fata tũ eſt ſi haſtes caueris · liberos q̃ habẽ fatũ ſi vxorẽ volueris cognoſcẽ ℣ Nã vt ſi quis diceret miloni iq̃t pugilẽ intactũ fato certamine abiturũ nõ rẽ arbitrareris ſilue taturũ eũ putares · ſic ꝛ i alijs res ſe habet ℣ Multa eñ ſunt q̃ fieri nõ pñt niſi nos q̃ ſtudiũ cõferam^{9} Ita eñ fatata ſũt ſi nos voluerim^{9} · ℣ Quãda profecto eſt huius ſermonis ĩcõſtãtia ℣ Nã queadmodũ dulce amaro ꝛ ni grũ albo ꝛ caliduñ frigido cõtra riũ eſt · ſic et fatũ libertati nr̃e cõtrariũ ℣ Nã que fatata ſũt ſue nolis ſiue velis omnino fiunt · ¶ Que vero i nr̃a ptate ſũt ea ſicut volum^{9} diligẽcia nr̃a diſ ponũt^{z} Bi q̃ diligẽti obſeruaã one i ea factũ eſt ne veſtẽ am ſerĩ · et liberi nati q̃ vxorẽ cog noſcere volui nec capt^{9} ab hoſti b^{9} q̃ fugi · ꝛ intactus egymna ſio receſſi q̃ certare nolui quõ fatata hec erãt · ℣ Nã ſi fatata erãt nichil volũtas mea cõtulit. ꝛ ſi contulit nõ fatata ℣ Nõ pñt eñ hec ſimul cõuenire fatata inq̃t hec ſũt. nã volũtas nr̃a fa tis cõtinet ¶ Quõ inquã fatata ſũt · ſi mee ptatis ẽ pugnare et nõ pugnare. Oz nõ cõtineri fa tis volũtate nr̃a; verbis q̃ ſuis aperit^{z} Habebis eñ filios inquit ſi vxorẽ cognoſcẽ volueris · ſi no luero ait^{z} nõ habebo hec ita diu in rebus fatatis nõ poſſum^{9} ℣ Nõ eñ morituros oẽs hoĩes aut nõ morituros ſi hoc vel illud fecerit ſz ſimpliciter morituros dicimus ſuſceptibileſq̃ doloris ee ſimpliciter dicim^{9} ſiue velit ſiue nõ ¶ Quare ptz qñ aliq̃d fit q̃ nos operam dederim^{9} a nulla cauſa cõtineri · ſz nr̃e id ee ptatis · qđ ſi ita eſt nulla ſerie cauſarũ a ſdo cõtine batur · niſi forſan ipſe q̃ velle ac nol le fatatũ in nobis ſit vt nr̃e ſit velle aut nolle vxorem cognoſcẽ

Nulla igit̄ ī nob̄ ꝓtas ēet nisi dilu
genca mea vestis saluaret̄. et si
amitteret̄ oīs ego cui pr̄ ꝓfecto ex
pers quēadmodū nulla dignus
laude si saluaret̄. Hec Diogēia
nus. Nūc aphrodisiū audiam⁹
Uexadū ꝑdarū m phīa vērū q
m libro quē de fato ad Antoniū
edidit hīs verbis Chrisippi dog
ma refutat. Dum que fiūt iq̄t
q̄tuor sūt causē vt duum⁹ Aristo
tiles demōstrant. Causarū em
q̄dā efficiētes quedā ad materiā
reducūt̄ q̄dā ad formā q̄dā fina
les sūt. Finalē at causā dicim⁹
cui grā ꝯ̄ius em nō oīa q̄ fiūt
q̄tuor his causis egeāt nulla tñ
res quaternariū causarū num⁹
excedit. verū vt res apertior fiat
ī re aliq̄ ista cōsiderem⁹. Statue
igit̄ causa efficiēs artifex ē que
statuariū appellam⁹. Es vero at
lapis vt materia. Species vero
aut forma que huic subiecto ab
artifice īponit̄ causa cā est. Nec is
te tres solūmō cause sūt. verū etiā
nō mīm⁹ finis cui grā facta sta
tua ē vt verbi grā ad quēdā hoēz
honorādū. Nā absq̄ aliq̄ huiusmōi
causa nō ēet facta profecto statua
Cū igit̄ iste cause verū sit ac īter
se manifestissiē differāt ꝯ̄ius m
nōnullis cōtrādere videāt̄ fatū ad
efficiētē cām nō iniuria reducem⁹
Nam ad ea que fato fiūt ita se ha
bent sicut ars ad statuā. Quare
si aperte videre volum⁹ vtrū cūcta
an quedā fatata sint effectus nob̄
cā diligēcius est cōsiderāda. Quic
quid que fiūt. q̄dā aliarū grārū sunt
cā effectus ad finē aliquē tendēs
ea faciat. q̄dā nullo vt barbe tac
tus/manū nōnūq̄z extensio et silua
que q̄m sine aliq̄ intencōe temē
fiūt ōīno relinqueda sūt. Que
at aliarū grā fiūt alia natura
alia rōne fiūt. Nam et natura
certo quodā ordīe ad finē ꝓcedūt
nisi impedita fuerit. Cū at finē
cōsecuta sit cessat motꝰ. nō enim
michil frustra facit. sz ad determi
natū ꝑ mouet̄ finē. Ratiōe aut
fieri dicim⁹ q̄m q̄ fiunt cogitatiōe
que factur⁹ ē p̄cēdit̄ que sūt que
artificio et que volūtate fiunt.
Inter hec et ea que natura ꝓdūci
t̄ id interest. q̄ naturalia ī se ip
sis principiū atq̄z causas gñacōis
habēt et fiūt q̄dē ordīe. sz natura
faciēs nulla vtit̄ cōsultatione.
Que vero arte ac volūtate fiūt
foris habēt motꝰ principiū et fa
ciente cām. nō ī ipsis ꝓductoīq̄z
sue factis presto cogitatio. Fortu
nā at et casū ad ea reducam⁹
que aliarū grā fiūt. Differūt at
ab his que precedēter aliarū grā
sūt q̄m ī illis que finē antecedunt

ipsi⁹ finis grā fuit ¶ In casu āt atq; fortuna q̄ ante fm̄ē sūt alterius grā fuit ¶ Accidit āt eis cū alteri⁹ grā fiāt q̄i finis qđ a casu ⁊ fortuna factū est. ¶ Hec cū ita se habeāt cōsiderādū est ad q̄snā effi cientes causas cōnumerare fa tū debem⁹: an ad eas reducēdū ē q̄ nulli⁹ grā sz fatū ad finem aliquē tendere cēs diam⁹ quā ob rem i hys q̄ alicui⁹ grā fiūt col locādū est ¶ Hec cū pmū ita par titus sit ¶ Alexāder multis dem de argumētis ondit nil aliud ee fatū aut fatatū q̄ qđ natā fit. ¶ Nullo em̄ mō mūt ad rōnē et volūtatē nrāz reduci fata pnt. ¶ Preter naturā etiā fieri nonulla ondit cū interdū accidat ipedime tō quoda naturā detineri. ¶ Si q̄ p̄ter naturā quēda fiūt profecto si nata fieri ē fato fieri. fient etiā preter fatū ¶ Videm⁹ em̄ mūt corpo ra hūana egrotatiōib⁹ alys aliud sēz particulare corr naturā esse subiecta nec sum⁹ nescij huiusmōi natale corpoz dispositionē diligēti norma viuēdi ⁊ medicoz arte et deoz cōsilio in melī verti qđ silit aliq̄ q̄q; accidit ¶ Nā p̄ter nāle ith nationē ei⁹ quā cōplexiōe corpis hz exercitio atq; doctrina melioz sepe fit ¶ Unde cū physio gnomo Hippyrus turpia queda de Socrate et a virtute ipi⁹ aliena diriss̄ ar a multis idarco derideret ¶ Nō errat Socrates ondit. Hippyrus huiusmōi em̄ natura eē nisi naturā phi losophia supasse ¶ Huiusmōi ergo aut ee q̄b⁹ natura preest: que natu ralia nichil a fatis differre ondit ¶ Fortuna vero ei fieri aut q̄ nullo mō mteduīt q̄m alteri⁹ grā queda fiūt et aliud accidit qđ ab iitio nō sperabat quidē. vt si q̄s fodiēs the saurū inuenerit cū huius grā nō fo deret: et equus casus salui⁹ q̄m nō huius grā sz alimēti cupiditate hos tes fugiens domū redierit. q̄ oīa fa to nō fiūt ¶ Sūt āt iāt cause q̄da hoīb⁹ permt ignote ¶ Nonulla em̄ suspēsa morbos aliq̄s cumare dicūt i q̄b⁹ nullā certā habemus causa Incātationes etiā maleficiq; ar tes quā causā habeāt incertū est ¶ Sz p̄ter hec sūt queda que ad vtrū libet cōtīgēcia dicūt q̄ fato fieri ōino negam⁹. vt mouere pedē le uare supalia tacere loqui ceteraq; huiusmōi inuiabilia: q̄ fatis fieri nullo mō dici pnt ¶ Nō em̄ qđ fatu tū est cōtrariū suscipit ¶ Preterea cōsiliū hoīs frustra nō ē. esset aut frustra si hō necessario ageret q̄ agit ¶ Aperte āt id p̄ter alia cetera hō possidet vt nō silīter illis phātasia seq̄t sz rōnē habeat q̄ facūda iu dicet cui⁹ q̄dē vsu ea q̄ i phātasia

maderūt examinias siqđ exāmata
ꝓbat cōcedit phātasie: ⁊ ad agēdū
mouet. Si vero ipbat erat ex
pellitq; ipā rationi obtēperās vnde
solūmō de hys q agere possumus
deliberare solem⁹. Et si aliqn ni
mia cupiditate nō maturo qrq;
cōsilio egerim⁹, temeritatis atq; spre
ti cōsilij crimē postea nos ipos ac
cusam⁹. oēs temere aliqđ agētes
vituperam⁹ hortamurq; cōsilio
vti qī agendi ptās in nobis sit.
Quod āt opinio q de fato habet
falsa penit⁹ est. mde pz qr eiā eī
opinionis auctores ⁊ docet ⁊ hor
tāt et discāt et cōsulūt. Increpāt
etiā castigātq; suos qi ꝓpria volū
tate peccātes pluriā q; cōscribūt
qbus ad rectos iuuenes adhortāt
mores veiāq; dignū putāt si qs
iuuitus peccat spōte āt deliquētes
puniēdos nō negāt. Quare vel
scdz ipos her necitas fati nulla
penit⁹ ē. Libertas igit nra natura
mest oib⁹. Pluriā tn nō ee nre
ptātis cōtendim⁹. vt oiā q natura
vel fortuna fiūt. nullus fatis sb
iecta dicere audebāt. Hys ita nob⁹
cōpēdio se a sūmis phōr suptis.
q diuinus nrisq; scripturis astipu
lāt. opinionē vero de fato sīplī
ater redarguūt nō ē alienū ad
uersus eiā malignā chaldeorū
astrologiā quā veluti disaplinā
aliquā profitet nō nichil afferre

61 Diam⁹ igit nō mea sz ea q
Hardesanes vir gne q de
suis · doctrina q de celestiū corpo
riū oiz chaldeoz excellētissimus i
dialogo que salutatibus amicis cō
posuisse aut hoc modo scribit ·
Natura hō nascit iquit alitur
crescit comedit · bibit · dormit · se
nescit morit. q oiā sibi cū cetera
aialib⁹ coiā sūt. Bz bruta quidē
cū aialia sint cōuictione para
ta natā oīno ferūt. Leo carnes ē
saluti suę pugnat si qs iniuriā
infert. Oues fenū edūt carnes
nō tangūt nec ab iniuria se defen
dūt. Scorpio aggerē comedit et
pestifero nō iuriantes stimulo p
tit. Formica natā dure hyemem
suspicat. idcirco sūmis laboribus
futura sibi alimēta in estate cōdit ⁊ Apes mel operāt et mde nu
triūt. Plura mirabiliaq; posse
narrare sz her sufficere arbitror
ad itelligēdū nata ferri expria
cōmis aialia · et scdz eā rōnē vide
Soli āt hoēs cū ⁊ nata ducāt vt
dictū est · mēte eiā ⁊ oratōne que
a mēte profert qi peculiū qđam
donū possidet q nō nata ferūtur
Nō enī vn⁹ ab⁹ oib⁹ ē. sz aln sicut le
ones nutriūt aln sicut oues. nō
est vnus vniuersis vestigius. nō
mos nō lex nō vnus viuēdi mod⁹

nō simplex rerū cupiditas Gigni enī hoīz ꝓpria volūtate vitā sibi diguīt· nec vtinos nisi quātū volūt mutāt· libertas enī hois seruituti subiecta nō est Nā eāq si spōte seruat libertatis sue idq̄ ē vt possit cū velit seruire Multi hoīz ac maxīe alaneoꝝ gētes q̄si atroces bestie carnib⁹ alūt· panē nō cōmedūt· nō q̄ nō habēt sz q̄ nolūt· nōnulli carnes ōino fastidiūt· alij pisces solūmō edūt· nō nulli eciā si fame moreret pisces nō ceīt· alij aquā· alij vinū· alij cerusiā bibūt Ideo multiplex atq̄ diuersa cibi ꝛ pot⁹ i hoīb⁹ ē differeīa· vt i olerib⁹ q̄q̄ comedēdis cōuenire nō videāt Sūt eciā q̄ veluti scorpiones aut aspides nō lesi videāt iuriāt· ꝛ q̄ nō iuriāt quidē sz lesi ꝓpulsāt iuriā nōnulli tāq̄ lupi rapiūt· et sicut rate furant· alij tāq̄ oues sic oīa ferūt vt eciā iuriā verati ꝓceāt· Oīa alios iustos alios iniustos appellam⁹ Hys reb⁹ apertū est nō natā i oīb⁹ hoīz ferri· Vna enī i oīb⁹ natura ē· licet vero diuersa sz i q̄busdā nata i q̄busdā volūtate Quare i hys laudē vel vituperatiōne meretur Jn illis āt iure inculpabil⁹ ē Post pauca demde subiūgat diuersas hoībus leges scriptas et nō scriptas i diuersis regiōib⁹ latas eē· e q̄b⁹ mox narrabo quāto melius possum Apud seras lex ē nec occidē nec fornicari nec furari nec adorari simulacra· Vnde i illa regione nullū cōplū cōspicit· nulla mulier meretrix· nulla adultera nemo fur nemo homicida· nec volūtē alicuius illoꝝ ardētissimā stella martis i medio celi cōstituta ad eādem hoīs coegit· nec vni marti cōiūcta vt alienā quispiā solliciaret vxorē potuit efficere Et q̄ singul' eciā apud eōs diebus in mediū celi martē peruenire nāre est· et i tanta regiōe singul' hoīs nasa hoēs negandū Apud indos āt et bactros multa milia hoīz sūt q̄ brachmanes appellāt· hyn tā tradicōe pīz q̄q̄ legib⁹ nec simulacra colūt· nec aīātū aliq̄d ~~colūt~~ comedūt· vinū aut cerusiā nūq̄q̄ bibūt ab oni demū malignitate absūt soli deo attendentes· At vero ceteri oēs indi ꝛ eadē ipa regiōe adulteriis cede temulēcia simulacroꝝ cultu inuoluūt· inueniūturq̄ ibi nonulli imo vero gens indoꝝ est i eode climate habitās q̄ hoēs venantes atq̄ sacrificātes deuocāt· nec vlli planetarū q̄si felices ac bonos appellēt a cede ac sceleribus istis phibent nec malignū brachmanas pellere ad male faciendū potuerūt Apud persas lex erat

filias ſorores mres ꝯ ipas i matri
monii ducere. nec i perſide ſolū
verū etiā q̄ cūq; pſarū ad alia
dimata orbis e patria exierunt
nefanda hec diligēter mīmonia
celebrarūt: quos alie gētes hoc
ſcelus abominate magusseos
appellāt: ſutq; vſq; ad hodiernū
diē in media egypto phrigia
galatiaq; plurimi magusſea ſuc
ceſſione prīm eſdē ſceleribꝫ cōta
minati. nec dicere poſſumꝰ i ter
minus et domo Saturni cū ſa
turno ipō in natiuitatibꝫ oīm
marte aſpiciēte venere fuiſſe.
Apud getulos lex eſt a mulieribꝫ
agros coli edificari q̄ edes: humꝰ
moi ceteta opera fieri ēt ad hec
vt quibuſcūq; velint cōueniāt
nec a maritis accuſant². nec ad
ultere appellāt². cū paſſi oībus
miſceāt² ac ꝓpue aduenis.
Aſperāt² q̄q; apud ceſemie v
niuerſos odores nec tinctis veſ
tibus iduūt² et nudis cēs pedi
bus degūt. cū viri apud eos e
contra et veſtibus t odoribus
et coloribus gaudeāt. nec id mol
licie faciūt. Getes eni et bellico
ſiſſimi ꝑter ceteras gētes ſunt
Nec cēs apud eos nate femie
i capricorno aut aquario ma
le affectam venere habuerūt.
nec viri cēs i arietē vna cum
marte cōſtituta venere nati ſiūt
q̄d fortes ſimul t delicatos eſſi
cere viros caldeq; nuge conda
mant. Mulieres i bactris poſ
tant ornatu atq; vnguentis
vtūt² et ab ā cūllis et ſeruis mul
tomagis ꝯ earū mariti cultu
ſingulari quadā pōpa eq̄tātes
exeūt auro atq; lapidibꝫ phale
ris equos cētis nec caſte vuūt
ſi tā ſeruis ꝯ cōuenus ꝓmiſcāt²
nec a viris accuſant² quippe cū
eos dnāri videāt². nec bactria
narū oīm natiuitas venerem
cū Ioue ac marte i medio celi
et termīs veneris habuit. Apd
arabes adultere cēs iterimūtur
et ſuſpecte ſolūmō puniūt². In
parthia vero atq; armenia iter
dū a iudicibꝫ interdū occiſis cog
natis homicide necāt². Cui āt
vxorē aut filiū aut filiā aut ce
libē frēq; aut īnuptā ſororē iterfe
cerit nec accuſat² q̄de lege nāq;
ita ſāctū ē cū apud grecos et
rōnos videamꝰ maiori ſupplicio
parricidia expiari. In atrys qui
aliq̄d vel mīmū furatꝰ ē lapidi
bꝫ obruūt². In bactris q̄ paucā fu
rat² ſputis dedecorāt². Rōnoq; le
gibꝫ vulneribꝫ cedit². ab euphrate
fluuio vſq; orientale oceanū cui
cēdes vel furtū obiit² nō mag
mercede tequet². Cui deō pudice

masculo eripuit si res ī lucē vene
rit magnitudiē ignomie sceꝑ
interficere cogit. Grecoꝝ etiam
sapiētes speciosos seq; pueros nō
verēt. In cadē oriētis plaga pa
rentes atq; cognati si cognouerit
filios aut agnatos turpitudmi
se subiecisse et interfiauit et sepultu
re tradē nō dignāt. Apud gallos
ät pueri publice nubūt: nulloꝝ
decoris ꝓpter legē notāt. nec ī ꝓ
fecto possibile ōnes q; apud gallos
prodiit florē etatis venerē et mer
curiū ī domo saturni et mātis ter
mino occidētes habere. Multi vi
ri apud britānos vnā vxorē hnt
apud parthos ecōtra multe femi
ne vnū maritū. castiq; oēs viuūt
legib⁹ obtēperātes. Amazones vi
cos nō hnt sz tpe veris fines suos
egredientes cū viciis cōueniunt
Vnde oēs natali lege eodē tpe
pariūt. masculisq; interfectis so
las feminas alūt. bellicosq; oēs
siliter sūt magnā exercitationis
bellice curā gerētes. Mercurij m
domo sua cū venere a chaldeis
efficere dicūt hoēs numulariōs et
q; fingē atq; pigē scīūt. ī domo ve
ro veneris vnguētarios vocē ex
ercētes histriones actoresq; fabu
larū. Et apud sarracenos et mau
ros ī superiori äf libya et exteriore
germania et apud sarmatas et
schythas ceteraq; gentes q; septen
trionales ponti partes habitant
ī Alania äf atq; ī albania. Othe
ne Gaunia atq; Aurea nullus
numularij nullus pictor nō ar
chitectus nō geometra nemo
exercēs vocē nemo fabularū ac
tor iuenit. sz ianus ōmo in tot
tantisq; orbis terrarū partibus
mercurij atq; veneris humanoꝝ
cōiunctio iuenit. oēs medi canes
nō pauca alūt cura. q⁹ moriē
tes hoēs adhuc spiritates picūt
neq; oēs ī natiuitate diurna lu
nā cū marte sub terra in cārcere
habuēre. Indi mortuos cremāt
q⁹ abusū sponte vxores cōcremāt
nec oēs q; spōte rogū mariti ascē
dūt. mulieres natiuitate noctur
na solē cū marte ī termiō martis
ī leone habuēre. Plurimi germa
nor laqo gulā frāgūt. nec est
possibile oēs q; ita se suspendāt iter
ceptā a Saturno atq; matte lu
nā habuisse. Quid plura. sin
gulis hoēs apud oēs gētes hoēs
nascūt. Obiq; ät leges atq; mo
res ꝓpter liberā hoīs ptātē pua
lere videm⁹: nec natiuitas aliq;
nolentes Beras ad hominū iu
cōpellit. aut brachmanas ad esu
carniū nec per se a scelerātis nup
cijs remouet. nec indi a rogo nec
medi a canib⁹ nec parthi ne mul

tas ducãt vxores nec a castitate
mesopotamẽses femie. nec grecia
a gymnasijs vbi nudis corpori
bus exercet. nec romanu ab ipe
rãdo nec galli ne mulieb̃ria pa
ciãt. nec gẽtes oẽs q̃s barbaras
appellam⁹ musarũ cognitionẽq; ap
probãdã ducũt Singule nãq; gẽ
tes vt volũt. et q̃n volũt libertate
sua vtũt. legib⁹ moribusq; obedie
tes naturã q̃s ipaz q̃ corp⁹ hoĩ tribu
it sequẽtes interdũ sponte sepius
etiã coacti. sũtq; vbiq; diuites at
q̃ pauperes prĩapes et subditi sa
ni. et egroti. nemoq; istoz. nãtura
natiuitatis sorte her cõsentus ẽ
Her o Bardesane quãuis satis
nos mouẽt. astrologi tñ terrarũ
orbẽ ĩ septẽ climata partiũt. et
alĩ⁹ ĩ alio climate planetarũ dñã
ri dicũt. diuersasq; leges hoĩz a
prĩapib⁹ positas q̃s nõ aliena
a legib⁹ q̃s tulerit loca stellarum
habuisse nõ ẽ ĩpossibile Nõ est
o Philippe vera maz her rõ Nã
et si terrarũ orbis septẽ partib⁹ di
uidat. ĩ singulis tñ ptib⁹ multos
nec septẽ solũmõ septẽ planeta
rũ mistar nec xn ad xn num sig
noz. nec fanerũ nũo xxx et sex
q̃ inuiabiles legũ differẽnas iue
nim⁹ Repetere igit debetis vob̃ũ
crebro q̃ dixi In vno enĩ mdoꝝ
climate atq; regione sũt qui a
carnib⁹ oĩno abstinẽt. et q̃ vel hu
manas carnes deuorãt. et magis
ser nõ in pside solũ q̃ vbiũq; ha
bitãt filiab⁹ mrĩmonij uire cõmi
scẽt. multiq; barbare gẽtes alie
meridiẽ alie occasũ alie ortuma
lie septẽtrionales partes diuisas
et regiones et climata habitãtes
nulla mercurialis sna partiũpat
quod sapiẽtes putatis malas le
ges sanxisse. q̃t leges nãtate
solutas. q̃t victores leges victis
dedisse. nec tñ stellarũ aliqua
ptũ clima mutant. nra me-
moria ĩ arabia Roni vicẽtes
rebellauit et barbaroz expulsis
legib⁹ suas seruari fecerunt
Ez exponã vobis q̃d oẽs facile
ad veritatẽ adducẽ pt Omnes
nidem mosaica lege ĩ octaua
die pueros circũdũt. nec alia
nus stelle vi cogũt. nec regiõis
tẽperie ĩpellũt. nec alienis mo
rib⁹ vt aliter faciãt mducãt.
Nã siue apud syros siue ap⁹
babilonas siue ĩ italiã siue in
grecia siue ĩ parthia vbiũq;
sint legẽ suã seruãt. q̃ natiuita
te natiuitatis fieri nullo pac
to pt Nõ enĩ possibile ẽ eãdẽ
habẽ natiuitatẽ oẽs homines.
Preterea vnã sp vn diei vbi
q; fuerũt ab oĩ opere cessant
nec iter agũt nec igne vtũt nec

genethliaca quedã rõ coerceret Iu
deũ edificare ⁊ diruere domũ vẽ
dẽ aut emere illo die · atq; multi
eoz eo die nasc̃ãt · multi egrotãt
aut sanãt · multi denicz eo die mo
riũt · hec eũ liberi arbitrij nõ sũt
Insiria ⁊ ostroene sicut ecã gallo
⁊ phrygia mũi deoz multi absãde
bant · Denide rex abgar oiz ãcz
manũ q̃ id agebãt absãdi nõssit
nec ẽssz postea ĩ ostroene bacha
sibi ãputauit · Quid ãt dicem
de xp̃ianoz secta q̃ m õm parte de
bis ẽmo vero ĩ oĩ ciuitate ĩuenĩũt ·
nec multas patithi xp̃iam ducũt
vxores nec cõtẽtꝰ mxtuꝰ obtãtꝰ
Medi nec Perse filias duxũt nec
bactriani nec galli mirimonia cõ
mũpunt nec egipcij · Alpin aut
canem aut hyrcũ aut felẽ colũt
ẽ vbicuiz sũt alienis legib⁹ ⁊ mo
nib⁹ vuere nec cogi pñt nec genech
liaca rõe aut sua aut pticipie a
licui⁹ ĩpellũt · vnde · vt que nephã
da mgr eoz dixit facienda putet
Oz pauptatẽ labores ignominiã
cruciat⁹ intolerabiles sufferunt
Rã quẽadmodũ libertas nra cõ
ẽ nõ pt sic coep̃ nriz nõ facile pt
piacula effugẽ · et certe si oĩa pñ
tis ecñt nrẽ nos ẽmꝰ vniuersũ
ẽ vero nichil posse⁹ alioz ẽmus
organa nichil nrã voluntate pdu
cẽtes Deo ãt volẽte nichil ĩpedi
pt · illo⁹ eũ ptãte cũcta subiciũt ·
q̃ vniuscuiz nature ꝓpriũ aliq̃d
largit⁹ ẽ · Hoĩ ãt illud dedit ex
mũ vt libertate voluntatis atq;
iudicij vteret · Per Cirus ille

Verũ q̃m ab exteriorib⁹ ml
ta iã ad hãc rẽ collegi⁹
nõ erit abre nõnichil a sacris af
ferre lr̃is · vt vndicz falsitate ob
ruta veritas facli⁹ emergat Oz
q̃m nudas ĩtelligẽ sacras voces
pfoz ẽ ab excellẽti earũ ĩterprete
exposicionẽ petam · Audisti q̃ppe
quãt⁹ fuit ille Origenes · cꝑ nõ
negauerĩ laborib⁹ suis psuasus
ĩeffabili eterne glẽ vti gaudio · cꝑ
exteriores ecñã ꝓpter mirabile m
oĩ gñe terũ doctrinã mũme igno
rãt · Audi q̃ ꝺ de ꝓposita questiõe
sentit · ⁊ quõ totã hãc rẽ ĩ cõtẽpla
cns sup̃ geneſi cõplex⁹ ẽ · Valde
nec mirariũ ẽ iã diligẽcẽ exponẽ
ĩ signa frã cẽ luminaria solẽ scilicet
atq; lunã ⁊ reliq̃s stellas · Non
eũ solũ gẽtiles stellarũ cõuictiõe
atq; aspectu que ĩ terris sũt nãta
rio accidẽ credũt · quã vĩ fatũ ap
pellãt · verũ ecñã multi ex fidelib⁹
cõturbãt ĩpossibile aliter fieri cre
dẽtes cꝑ stellarũ cursus esse rat
Vnde scr̃ãt nullã in nobis ẽ lib
tatẽ nullã operacionẽ nrã; lau
dari aut vituperari iure posse ita
pdictũ a scripturis dei iudicium quo

aln ad eterna supplicia aln ad eter
nā beatitudinē destinat falso fore
p̄dicaret ¶ Quid plura Jp̄ā q̄z
fides t saluatoris nr̄i aduent⁹
t oīs p̄arū labor ac aplōrū m
cōstitutis ecclesijs p̄dicando iam
erit nisi forte ¶ Christiaz q̄s aude
at dicere celestiū corporeū victo ac
tū fecisse que fecit: passuq̄ fuis
se q̄ passus est. nec sue dietatis
fz stellarū cūcta virtute euenisse
hys ip̄is verbis eaā illud cōfi
at vt fideles fato ducti ī xp̄z cre
dant. quos libeter interrogabim⁹
quā obrem de hūusmōi mūdū
p̄duxit ¶ An vt ī eo aln absq̄ vlla
culpa mulierem pateret: aln
īmanes bestias crudelitate vi
cerent homicidio t rapina gau
dentes ¶ Quid oportet hec īnūa
bilia dicē: ī q̄b⁹ nō hoīb⁹fz deo
culpā attribuūt quē nullo mō
iustū ee ondē potuit ¶ Quō enī
q̄ tot tantaq̄ mala p̄duxit iust⁹
ee dicet: ¶ Preterea interrogandi
sūt vtrū eaā xp̄i q̄ hec dicāt stel
lis subiecti sūt. an soli miseriā
effugerūt. si p̄mū: manifesti e
qz a stellis eaā hāt opinionē cō
secuti sūt. q̄z vera ē: cur oīb⁹ misita
siliter nō est Sin alterū cur nō
oēs sīpliciter ab hūusmōi nīitā
te liberam: ¶ Ad hec si fato res
hūane agūt: cur orant: cur douet:
aut temere a deo aliq̄d petunt:
¶ Quid plura: abūde nāq̄z hys
paucis patet temē susceptā a mlt⁹
opinionē de fato q̄ve āt cū illud cō
sideremus sint in signa luminaria in
hūc sermonē inducim⁹ nūc explu
cem⁹ ¶ Qui verā aliud scienaā
ab alys acceperūt aut ab hys q̄
interfuerūt passis sūt aut ab hys
q̄ viderūt aut ab hys q̄ nullo mō
interfuerūt fz auditu didicerūt do
cent Si q̄ ab alio q̄s audit factū
ee aut futurū aliq̄d cui⁹ tñ ille nō
fuit nec erit causa sciendi cur
ab illo didicerit cām xp̄i fuisse illū
vel futurū ee arbitrat nō paruz p
fecto errat veluti si q̄s p̄hete libz
uoluat ī q̄ de prodicione Jude scri
bit et cū iā patratā te videat
q̄m a libro futurū id didicit libū
cām putz. aut si nō libū ipsum
auctorē libri vel hūc q̄dē minime
fz deū q̄ inspirauit Nā quēadmo
dū p̄phetae de Juda dilectō verba
exammata nō fuisse deū cām pro
dicionis ondūt fz solū significasse
q̄d p̄uiderat ex malignitate illi⁹
futurū Hic si q̄s alq̄ voluerit p̄
scientie dei vniuersaliter cōtē stru
ere. t q̄ in q̄busdā futura nō im
pressit fz eū q̄ p̄scire oīz que p̄sci
uit nec eas res q̄bus p̄scitū ipres
sa sūt cām ee p̄fecto intelliget ¶ Dei
gitz oīa futura p̄scire quāq̄z eaā

per cōz de deo cōceptū dariſſimū ſit
tñ z a ſcᵗura nōnichil aſſeramus
Suſanna q̄ audiam⁹ dicēte Deus
eterne q̄ abſcōditoz-es cognitor
q̄ noſtr oīa ānq̄ fiāt. tu ſcis q̄ fal
ſū teſtīoniū tulerūt aduerſū me.
Diluade āt m terrio regū nō ſolū
res geſte ſz ipz q̄ nomē regis cōplu
res ānos ꝓphetare ſic cōſcribūt Et
conſtituit Hieroboā die ſolēnē m
meſe octauo quīto decīo die meſis
i ſiliuidmē ſolenitatis q̄ celebrabāt
m terra Jude z aſcēdit ad altare qđ
erat m bethel vt īmolaret vitulis
q̄s fabricat⁹ fuerat Et poſt pauca
z ecce vir dei venit de Juda i ſermōe
dñi i bethel Hieroboā ſtāte ſuper
altare z thus iacēte z exclama
uit cōtra altare i ſermōe dñi z ait
Altare altare hec dīs. ecce filiꝰ naſ
cet domui dauid Joſias nōīe. et i
molabit i te ſacerdotes excelſoz. qui
nūc m te thura accendūt ſuccendūt
z oſſa hoīz iconder ſup te. deditq̄ m
die illa ſignū dicēs hoc erit ſignū
qđ locut⁹ eſt dīs Ecce altare ſcīdet
z effūdet pīguedo q̄ m eo ē Demde
ſignificat repete altare ſciſſū ac ef
fuſā pīguedīnē fuiſſe. ſcđ ſignū
qđ hō dei dederat i verbo dñi apud
Eſaiam āt q̄ multo ānī captiuita
tis tpa fuerat noīatim de Cyro
mēcio fit q̄ captiuitati finē attulit
Hec dicit dīs de⁹ xpo meo Cyro
cui⁹ apphēdi dexterā vt ſubiugā ān
facie ei⁹ gentes z vires regū fūdā
aperiā ān eū ianuas z vrbes nō
claudēt Ego ante ibo z montes
humiliabo. portas ereas cōterā. et
vectes ferreos cōfrīgā z dabo tibi
theſauros abſconditos vt ſcias q̄
ego dīs q̄ voco nomē tuū deus
Iſrahel ꝓpter ſeruū meū Jacob z
Iſrahel electū meū. q̄b⁹ diluc̄ide
ſignificat ꝓpter bñficia q̄ ꝑplo
cōtulit multarū ſibi gēnū regna
diuinit⁹ fuiſſe cōceſſa. Apud Da
nielē q̄z Nabugodonoſor per
imagīnē ſuta regna cōſperit
Aurū nāq̄ aſſiriōz. argētū ꝑſaz
es macedonū. ferrū romanoꝝ
īperiū ꝑtendebat In eōd ꝓpha
de Dario ac Alexādro. z de qua
tuor alexādri ſucceſſoribꝰ de Pto
lemeo q̄z rege egipti q̄ cognoīa
tus ē Lago. hys vbis ſcribitur
Ecce āt hircus capraꝝ venie
bat ab occidente ſuper faciem
totius terre. z habebat cornu mī
oculos ſuos z venit vſq̄ ād ari
etē illū cornutū quē viderā ſta
tem coram vbal. z cucurrit ad eū
i impetu fortitudīs ſue. cū cuiq̄
appropiquaſſ ꝓpe arietē. efferat⁹
ē in eū z percuſſit arietē. z cōtri
uit duo cornua eī. nec poterat
aries reſiſtere ei cuiq̄ miſiſſ eū
i terrā cōculcauit z nemo qbat

liberare aretē de manu eō. hircus
āt capraꝝ magn⁹ factus ē nimis
cuiꝰ cornuū fractū est cornu eius
et orta sūt ātuor cornua subter
illud per ātuor ventos celi De
no āt ex hys egressū est cornu vnū
et factū est magnū contra meridiē
De xpō vero etiā minutissia pdcā
fuisse nō ignoram⁹. locū vbi nat⁹
vbi edūcat⁹ est. recessū in egiptū
miracula eiā que fecit et quō Iu
das eū tradidit. Iter cūi oīa argu
mēta sūt deū ab eterno cuncta pscire
Ihēꝰ saluator euersionē hierosolimē
pdixit Quoniā hec vt facili⁹ eno
dare possim⁹ quō stelle in signa frē
sūt Sic igit̄ situas ee in celo stellas
nō ignoram⁹. vt et cōtrario motu
qui ~~vniuersāt~~ vniuersū. et alias
tardi⁹ alias veloci⁹ ferāt. vt hoc mō
per varios earū aspect⁹ atq; reuolutio
nes tā vniuersa quā singula non
ādē hōes excedit cui omino eqtissia
mot⁹ stellarū vō mētē hoīs sz virtu
tes ābus vt postea ondem⁹ hec sūe
nire est percipiāt Cū āt hōes aut
ābusdā obseruatiōib⁹ aliqē spiritu
ū doctrina qui ordinē suū trāsgres
si multa hoīb⁹ suggesserūt nōnul
la stellarū motu cōfusi⁹ putauerūt.
putarūt eas a ābus capiūt causas
earū ee veru quas nō efficiūt sed
significāt. de quib⁹ oībus breuiter
ac exāsite sēz vires nras dicemus

Proponāt igit̄ hec ordiē cōsiderāda
quo pacto cū a sēlō futura deꝰ oīa p
sciat libero nos arbitrio fruam⁹. et
quō stelle nō sūt hūanarū rerū causa
sz solūmō signa. et qp hōes exacta de
hys cognitiōē habere nequeāt. sed
vtutib⁹ que superiores hoīe sūt hec
signa diuinit⁹ deputa sūt. Postre
mo quā causa fuerit vt deꝰ signa
futurorū ad cognitiōē futurorū expres
serit. Primū igit̄ aggrediam⁹ qd
getilium sapiētes in magnos mtrusit
errores Cū ea pscire deū vniuersa
nūme negaret necessario nos agere
quicqd agim⁹ credider̄ut Nā si ab
eterno iniuit iustū aliqd futurū
deꝰ prudit. nec sua diuina falli pot
erit omino ille iustus nec possibile
e iustū cui nō face cui nō possit ali
ter agere qđ deꝰ pscit ex q ad sequi
ca cuncta nōnulli desidētes frustra
culpari iustos cōtendūt. similiter
qz de ceteris delictis et de virtutibus
opināt. Vnde sequit liberū non
ee hōis voluntatē si deꝰ frustra pre
sciat. Aduersus qs dicendū qp oīa
deꝰ ab eterno videat antecedēna se
quēcia causas rerū atq; effectus
Nec tn oīz ipe causa e. nā quēad
modū si qs temeritatē hoīs ali
cui⁹ prexerit qe ignorāte eū cog
nouerit. et pter temeritatē eius
nō dubitet periculosa eū ac liberi
ca aggressurū itinera in qb⁹ lapsus

miſere iacebit · nō effeat hūc ipſe
temeratiū illi hōi lapſū ſit dē tū
vnuſquiſq; voluntatē p̄uideat hr
p̄terā illū rē acturū nō ignorat
Nō g̃ p̄gnitio futurōr causa nr
eōrū ullo pacto ad peccādū dē quē
q̄ impellit aut monet · ſz econtra di
cā eōrū eciā ſi abſurdū multis fore
ſan videat · id qđ futurū ē causa eſt
vt dē euētuū illud p̄uideat · nō
ergo ideo fit qr p̄ſcit ſz qr futurū
erat p̄ſcit Diſtinctiōe āt hec res m
diget Nam ſi q̄s q̄m futurū alı
quid dicam ſit accipit q̄i nōne ſit
ōino fore mūme id ei dabim Non
eōrū dicam qr proditor Judas p̄ſci
bat · nōne fuiſſe ipz prodere Si
ſic eōrū eēt nō vituperaret ab hys
q̄ proditurū p̄uiderēt vituperat āt
numiū q̄m potuiſſ eciā nō prodē
Audi q̄d ꝑphā de ipō dicit · nec ſit
q̄ miſereat pupillis ei⁹ pro eo q̄ nō
ē recordat facere miām · t perſecu
tus ē hōem inopē et mediū · t cōpu
tū corde mortificare · t dilexit ma
ledictionē t veniet ei · t noluit be
nedictionē t elōgabit ab eo Si
q̄s āt ita futurū accipit q̄i euētu
rū ſit poſſ āt eciā aliter fieri hoc
ipz eſt qđ dicam · p̄ſcīz eōrū dei de
tā nō ē impoſſibile ſiplūr ē Que
vero cōtingentia ſūt q̄q; accidere et
nō accidē p̄nt ea vel euētura vel
nō euētura dē certe p̄uidit Sed
liquidē forſan hoc nō dicet ſi con
tigit Judā prodē p̄ſciuit hoc dē
ſi nō cōtigit dē ſiliter p̄ſciuit cū
g̃ hec duo cōtingentia ſit t p̄ſcis m
Juda ſit dē i p̄ſcientia ſua p̄ui
dit q̄ a Juda eligit · nec p̄ſcientia
dei ex cōtingēti neceſſaria fiet p̄dictō
Si eōrū ponam dēū ſecū loq̄ poſ
ſibile eſt Judā p̄ditorē fore · ſed
cōtrariū q̄z poſſibile eſt · q̄uis g̃
cōtingēs vtriūq; ſit · ego tū video
proditurū Nō eōrū ſimuliter iſ
tud accipiēdū eſt quēadmodū ſi
dicerēs p̄uidere dēū hūc hōez nū
q̄z volaturū nulla eōrū volandi
potentia meſt hōi q̄z delinquēdi
t nō delinquēdi potentia meſt Cū
g̃ vtriūq; poſſibile ſit q̄ rōi nō ob
tēperat is peiora ſeq̄t Ille volup
tate delinit · nil de honeſtate cu
rat · hic rōi cōcepte p̄ſuaſ⁹ rōne
aīponit Hic alter voluptati re
ſiſtere nō p̄t q̄ laborē ſuſtinere no
lit · alter ſpernit atq; repellit vo
luptatē dēz qr dedecē ei⁹ formidat
Quod vero p̄ſcia dei nullā neceſſita
tē nobis īponit inde q̄z aſſirmari
p̄t qr ſepi⁹ i ſcriptura pmiā ꝑ
per ꝑphetas mīa dāſſe ꝓuenit · nec
cognouiſſe ſimulant vtrū cōuer
terent deliquētes an nō vt apud
Jheremiā ſcribit · Forſan audiet
et agent pmiaz · ſz eāliter vtriūq;
cōtingēs a dictis ee ondit ne p̄ſcia

A Qui vō rōe cuncta idcirco requirit vt rationi
pariat : is vtiq; adhereat

A

sua palā facta audientes deum at
qī necessario alīqd eox futurū sit
nec ī delinquctib⁹ cōuerti t non
cōuerti ptās tnsit et hec res per
cādi causa foret t ecōtra si con
uersionē eox dīno futurā pōrx
ipz hmuscemōi pdictio dissolua
nus causa fuisset faceretqz ne vi
tiliter in voluptate īsurgerēt qī
emēdacio velīt nolintue futua
sit Hic enī pdictio ipedimēto fu
turi boni ee videt Cū enī puta
liter de⁹ mūdū gubernet merito
futura celauit quox cognitio m
nume hoīb⁹ cōduat Si enī malos
futuros se p̄uideret desperatione
sui bonos dissoluacē ac enerua
cione distraheret Cui rei grā
dictū ee in exodo arbitror qs fecit
surdastrū t surdū t videtē t cecū
an nō ego dns deus Eūdē enī
rerū atqz videtē facit alterū ad p̄
sentia alterū ad futa De surdas
tro vero ac surdo dicere alienū ab
hoc proposito e Nō at ambigī
ea que ī nobis nō sūt causa esse
ītendū eox que in nobis sūt Fa
mus enī alīq plerūqz libenter aut
nō facim⁹ ex rōnulla que volū
tatis hūane nō sūt p̄cedēt Si
vero quispiā absolutā ee nrāz vo
lūtatē putat vt nulla re p̄cedēte
volūtas nrā hoc aut illud aplec
tatur. is mūdi se particulā ee con
tinereqz ab vniuerso obstus est
Si de p̄scā diuina qp nullā ne
cessitatē agēdi hoīb⁹ asserat bre
uiter ita dictū sit Nūc ondam⁹
nichil hūanū rerū a stellis essin
si tātūmō significari Primū
igit illud pz si qd a stellarū sci
tis ponam⁹ aspectu q hodie fiat
efficeret: nullo posse illud pacto
p̄teritū ee pri⁹ enī efficies effectuī
Nō ignoram⁹ aut eos qui hanc
scīaz profitent multa p̄terita ho
dierna stellarū ꝓpositōe p̄dicere
Nā cū posicōnē Zodiaci diligē
ter ī duodenas sedes diuiserit.
graduscqz ac minuta singulis cō
uenīcia domib⁹ p̄sperēt ac er
raticas stellas ceteraqz vt solet
apte collocauerit. et ortus atqz
occasus aspect⁹ t cōiunctiones cō
siderauerit. nō solū futa rez cā
ca que natiuitate hoīs et cōcep
cōnē p̄cesserūt dicere conāt:
Patris enī fortunas et cōperi
ri⁹ prosperas aut ecōtro dispōsi
ciones siliter matris atqz fem
ab hodierna posicōe pcrupi
posse ~~posse~~ putāt Verū de
gradib⁹ domoz alyscz hui⁹mōi
postea dicem⁹ Nūc qī exquisi
tissime oīa possit inuenire ī terro
gēt: si res hūanas necessitate
agi stellarū putatis. quō talis
hodiern⁹ aspect⁹ ea que p̄cesserūt

potuit efficere: Quod si hoc im
possibile sipliciter ē · iuenit² aūt
verū dixisse astrologus de ptēritis
patet nō a stellis illud effectū fu
isse Si qs igit² nō nichil veri eā
rem putat cōtinere certe nrīe ē.
vt cōcedat nō fecisse id stellas sz
solūmō significasse Nō si quis
pīā obiciet ptērita q̄de significa
ri · futura vero a stellis essin dif
ferēcā oīdat causā disceruimus
asserat Quare que ad patrem
matrē fratresq; pertinēt ptērita
q; sūt hec positio significat: fu
tura vero q̄ efficiēs causa pdūt
Sz nullā huiusce rei causā asserre
vnq; verisimile poterūt Quare
nisi pertinaces sīt nichil huiuz
verū a stellis effici sz forsā signi
ficari cōcedet tāq; si nō a stellis
tū ptērita q; futa · sz ab ipō deo
p ꝓphetā ordīē quāda q̄sp̄ia
perciperet Nā quēadmodū ptās
humāna vt dixim⁹ mīme tollit²
q̄nus de² quecūq; facturi sim⁹
pudeat · sic etiā signa que ad sig
nificādū diuinit⁹ ordīata sunt
libertati nrē neq; officiūt · sco
est vniuersū celū q̄ liber quidē
apert⁹ oīa futa ī se cōscripta cō
tinēs Iocirco ī ore Joseph qd a
Jacob dict sūr ītelligi pt Regi
ēm mūdī ī tabulis celi quecūq;
cōtinget vob̄ & filiis vrīs Forsan
āt etiā illud cōplicabīt celi vt
liber significatiuas futuroꝝ rōnes
manes cōsūmatas · & vt ita dix
erī adīpletas fore ondt sicut p
phetas etiā adīpletas dicam⁹
cū iā euenerīt · hoc mō ī signa
scīp; scripture · vocē stellāt̄as
arbitram⁹ Hieremias āt vt ho
mines ad se ip; cōuertat · vtque
formidinē que a signis īpēdet
auferat · ac vt oēs forsā hūanissimo
dī opīnionē ab hoc aūo erīat
Ne signis īgit celi nō timeatis ·
Sz rursus alia vōe nō efficientes
stellas rē ondam⁹ Concedentes
igit² mīerī posse ab hoīb⁹ hanc
scīaz cōplēdi querim⁹ quō a mu
tis natiuitatib⁹ eade rē cōtingi
cōcedūt · Nā si patibulo morītu
rū aliquē dixerīt nō a natiuita
te sua · sd solūmō verū etiā fratrū
filioz alioz; attinēciū imo vero
etiā interfectoꝝ posse intelligi
credūt Stultū mihi certe videt²
ī vnaq; tū multarū natiuita
tū morte vnius esse contentā ·
Nescio āt quō rīdere potērit si
qs eos īterroget In vna ne vni
uersa positione videri oēs ī lucē
cōuīt² vt nrīe sit ī octauo die oēs
circūcidi · & stata ī hac vīa īgressi
male vulnerib⁹ affecti medico e
geant Ismaelitas āt q̄ in arabia
degūt credentes cunctos circūcidi

Ita enī de ipis traditū est. quō enī
hec in q̄busdā gen̄ib⁹ stelle ꝑpetue
faciūt ī q̄busdā nūq̄ꝫ ⁊ nulla pro
forto rō verisimil⁹ vt in q̄dē videt
assereri pt. Verū tū multe puide
di vie ab hoīb⁹ excogitati sit. vt
augurū aurispicū sōnoz̄ū
iterptacō. nescio cur alias oēs
vias significare tm genethlialo
gis vero essiē putarūt Quare
a stellis potius q̄ ertis aut aqu
bus aut sōnis aut fulgurib⁹ aut
tonitruis producūt Hys satis
demōstratū ee puto stellas nō ee
causas huiusmō rei. Jn pīs q̄z
pīscrutem⁹ an verū sit exquisita
loca stellarū ꝛt domoz̄ posse ab
hoīb⁹ inueniri: q̄d si ita eē nichil
enī obstat deinde. Asserūt igit⁹
Genethlialogici planetarū loca
exactissīe inuenīda vt ⁊ gradus ⁊
minuta ⁊ minutoz̄ minuta nō
ignoret⁹ Similiter nō signū solū
modo verū etiā gradū ⁊ gradus
minuta p̄me dom⁹ quia ascendēs
appellat ea teneri oportere Quō
igit⁹ cū vna hora largo mō medi
am signi occupet partē ascēdēs
minutū inuenies cū tā minuta
diuisionē tēporis habere nequeas
Opus enī est scire quota hora ⁊
minutis minutoz̄ūq̄ minutis
er vtero puer effusus est sit. Alia
enī atq̄ alia posse significari vo
lūt nūmo tpis discrīe habito
Jn piscib⁹ vero atq̄ ariete per ob
liquā istoz̄ ascēsionē signoz̄ ho
ra enī et tertia hore parte ascē
dere pene videt minimā tpis
partē magnā mutationē face
nō ignoram⁹. vt vel vigesīa ho
re vnī⁹ pars gradū ascēdētis
īmutet Ez hoc etiā eis cōcedat⁹
Demonstratū ait ee sam⁹ quē
admodū erraticē ab occasu ad
ortū ferūt. sic et fixas ētū ānis
vno gradu moueri ⁊ ī hoc spa
cio tēporis positionē signoz̄ū
mutari cū aliud sit itelligibile il
ud signū aliud q̄d q̄ figura
quedā est. Ut nō ad figurā ꝛ ad
itelligibile aiūt oīa signū ee re
ferēda. q̄d nescio quō cōphendere
queat Ez hoc etiā sibi cōdonem⁹
vt aut itelligibile signū cōprehē
dere aut a sensibili veritas haberi
possit Quē aūt cōmixtiōe tēporis
one ac cū tēperie diuersoz̄ aspec
tu vim fieri asserūt profecto cō
cedent nullo mō fieri posse Quō
enī quātū diminuat⁹ a lesīōe ma
ligni ꝑpter īspectionē benigni per
apies? Et vtrū auferat malig
nus q̄d a benigno cōcedit⁹ q̄m lo
cū ei⁹ aspexerit aut mutet aut ī
minuat aut mixtura q̄dā inde
fiat quis percipiet Quē oīa si
q̄s alius īspiciat facile credat

nō posse ita hūano ingenio penet̄ percipi. Vnde si qs harū rerū per aliū fecerit videbit in plurib⁹ errare ꝯ veritatē ꝯsequi genethlia logicos. Quā ob rē Esaias eaā qui hec oīb⁹ impossibilia sit ad filiā chaldeor̄ q̄ maxīe ista profitet aut Adsit et saluāte faciat astrologi celi anūciet tibi q̄d tibi accidat. Hys enī verbis docem² vel diligentissios in hac re chaldeos in hac re nō posse pdicere que velut vnicuique gentī dē attribuere. Hec Origenes demōstratū iā ee puto nec deos nec bonos dēones gentiliū deos ee. Ex ecōtra seductores quos dā atq; maleficos nulli magis rei studētes ꝯ veritatis euersiom ita cū magnos in gne hoīz errores perseuerēt. fator eaā nīmīe falsa pene oēs gentes decepert a q⁹ errorib⁹ nemo a filō ꝯ dns et saluator nr Ihs xps liberauit. Que oīa idcirco in hac euāgelica pparatione prioza collocamus: vt rebus ipsis videas quā fraudē maiores nri opprimebāt et vnde nos per solā euāgelī doctrinā emersimus.

Ego ita dictis atq; dispositis iā tēp⁹ de phia hebreor̄ ac pietate viteq; moribus disserere. Nā qm falsā religionē gentiū nō absq; dē spreuisse iam demōstrauī. reddēdi mō rō est quare sapiēcā hebraice scripture delegim⁹. Nō aūt nulla sit culpa a barbaris veritatē velle cognoscere alio tpe oēz phiaz oniēq; disciplinaz a barbaris grecos accepisse oīndem. Nūc vero aperire pposuim⁹ ab hebreis solūmō vere pietatis fūdamēta iacta fuisse. Ceteri enī hoēs ceteraq; gētes vniuerse preter hebreos nichil fere de imortalitate aīmi senciētes. nec aliqd̄ preter hec visibilia cogitātes corpor̄ voluptate felicitatē termīarūt. adeo vt ꝯsi maxīa deor̄ voluptas ab eis coleret. ac ppter voluptatē vitā optabilē ducerēt. Quare aīa solem et lunā et reliquas stellas a q⁹ hec vitā dari putabāt. Alii terre fruges et reliquias mūdi ptes vnde nō parua se voluptate capi videbāt deos et auctores oīz rerū ee pdicarūt. Alii nō veriti sūt titillacionē sensuū cupidinē et venerē nō sibi solū verū etiā ceteris dns pposuisse. Alii principes ac tyrānos q⁹ eis voluptati fuerūt et vivos adorarūt et morte in celū ascēdisse crediderūt. Alii malignos ꝯsdam spūs q⁹ cupiditates eor̄ iuuendebant et cultu voluptatib⁹ explebāt venerati sūt. Alii huiusmodi religionis falsitatē pspicētes nō ee deos oīno arbitrati sūt. Alii multo impudentius ceteris sūmū bonor̄ oīz sūmaq; beatitudinē ipāzq; voluptatē

cē crēdiderūt. cui q̄ supreme deo
ſecure ꝑpetue nō erubeſcebant
Nam et cor⁹ mulieres vt ſacer
apoſtolus dicat mutauerūt nāle
femine vſū in eū q̄ eſt ꝑter natu
rā Mares eodā ſpreto ſimiliter
nāli vſu alter i alterū exarſerūt
maſculi i maſculos turpitudiq̄
operātes. et erroris cor⁹ merēdē
i ſeipſis capiētes Ita grēca ſimul
et barbara docta ocōs atq̄ idocta
laudib⁹ z hymnis tā in deor⁹ ſolēp
nitatib⁹ q̄ i publicis ſpectaculis
voluptatē efferebat. Fornicationis
enī vitiū eſt idolor⁹ exquiſitio.
Tanto enī errore ꝑplicati mala
malis addebāt. In nefādis nup
cijs parētes cū liberis ac mares
cū maribus ſceleratiſſimē vitā traḡe
tes ac ꝑpās īmanes beſtias turpi
tudīs cumulo longe ſuperātes
Que oīa a phīs et hiſtoricis
ſuis confirmata ſunt 6q

Illū at hebreor⁹ gen⁹ ī
tot tantoſq̄ errores ab
uno voluptatis collo tāq̄ hydra
in diuerſa capita perfuſos vera
pietatē ſecutū eſt. Hebrei enī
ſoli pia ſanctaq̄ cōſideratione
ꝑmūi elemēta et que ab elemēt⁹
cōpoſita ſūt. ſolē ſiliter z lunā z
ceteras ſtellas et celū ipſū nō ſolū
deos nō cē. verū etiā auē penetrās
experta iudicarūt Deinde qm
neq̄ a lapidib⁹ caſu vnq̄ ſine ar
tifice domus edificari. nec pāri
abſq̄ texēte fieri. nec nauis ſine
gubernatore nauigare ꝑt. cū ā
rialib⁹ cōnalib⁹ atq̄ terrenalib⁹
et ſubſtātijs aiātis atq̄ iaiātis
plenū hūc īmūdū videret non
abſq̄ ſapiā dei hec oīa facta pu
tantes a magnitudīe atq̄ pul
chritudīe creaturarū puritate
mētis creatorē oīz īmōrālē ipſū
atq̄ īuiſibilē cognouerūt Cu
ā nō cōtenēdā tot⁹ partē hoc
cē videret partē eī precipuam
atq̄ videlz verū hoc corp⁹ vero
q̄ hoīs idumētū cē affirmarūt
Quare maiorē curā cultu
aiē aſſerre nō dubitarūt. creato
ri hoc deo placere arbitrantes
q̄ gnē hoīs nō corporis robore
ſz aī rōe oīa que i terris ſūt gu
bernari cōſtituit. Hos fundā
mētis tactis corp⁹ q̄dē z q̄ corpis
ſuauia ſūt nō maioris q̄ reliq̄
pecora fecerūt Timū q̄t q̄ rōal'
atq̄ itellectiu⁹ eſt. quiq̄ ad ſilitu
dīnē dei creat⁹ē ſūmo ſtudio ex
coluerūt. nec q̄q̄ verū bonū p
ter bonor⁹ oīz largitorē deū ex
dentes extremū finē ſūmāq̄ bea
titudīēq̄ i cognitiōe atq̄ cōiūcti
one dei poſuerūt. q̄ ſolus humane
vite rerūq̄ oīz causa eſt Quare
illū ſolū deū cognoſcē illi ſe ſoli

vite puritate cõiũgẽ studuerunt
hac pietate veraq; ĩ deũ religiõe
altissimi sacerdotes gen⁹ electũ
atq; regiũ et gens sctã alyssq; si
milib⁹ appellacionib⁹ digni visi sut
Cur igit reprehendend⁹ nos sum⁹
q̃ hec grecor egiptior phenicũ te
terarũq; gẽtiũ magis ꝓposuim⁹?
In tãtũ at virtutis multi ex ge
nere ipor peruenerũt vt ãgelorũ
visione diuinisq; oraculis nõ syllo
gismis ꝫ cõiecturis instituerẽt: vt
que futura erant plerũq; gratia di
repleti q̃ ꝑnãa viderẽt Nec ãiq;
grecor nomẽ eẽt ymo vero etiam
ante Moysen ante iudeor gen⁹
prisas hebreus inotuerũt Post em
Moysen a Juda iudei appellati sut
Hebrei vero ab hebere a q̃ Habraã
origine traxit multis ãn Monse
seculis absq; lege aliq̃ scripta pie
sãteq; viuebãt absq; doctrina legiũ
oraculis veritatẽ diuinis ꝫ mẽtis
acumine magnitudineq; q̃ cõsecuti
Prim⁹ vero apud eos eximius ille
theologus Moyses scripta religiõ
q̃ diuinit⁹ ãiq; leges poneret ma
ior vitas dãs hoiĩ ipressit Ita bo
norũ ꝑmiis ꝫ ipor supplicijs ad
ãplexandã virtutẽ ꝫ fugiẽdã ipi
etatẽ exhortat⁹ leges tandẽ ĩ me
diũ ꝓposuit Judicauit etiã ne
forte difficilia legis ꝑcepta iudei
ducerẽt atq; ab illis resilirẽt pluso
rũ exẽpla cẽ ꝓponẽda vt oĩb⁹ pate
ret absq; legiũ mãdatis sola rõne
uxos optãe maiores iudeor dix
isse atq; ideo nõ eẽt sibi difficile
vitas illor mutari si patria di
uinit⁹ cõseq̃ ꝑmia desiderarent

Non ãt ab re cõpẽdio vitas est
illor a mosaica scriptura
exceptas perturẽ Nã quẽ admo
dũ ab egiptijs egiptiã a phenu
ab⁹ phenuciã theologiã ꝫ a gre
cis greciã sic ꝫ ea que ab hebreis
dicũt⁹ ab illis ipsis petenda sut
Nõ em aliũde q̃ a phis opinio
nes phor narrãt⁹ net mediter
na ab alys q̃ a mediis perdis
cendi ẽ vt igit hebreor scriptu
ra docet ante diluuiũ p⁹ ꝑma
origine hoĩ multi iusti deoq; a
mici hoes fuerũt q̃r ꝑim⁹ nomẽ
dñi dei sperauit iuocare quib⁹
verbis ondit⁹ qđ nl aliud ille q̃
creatorẽ dñi et deũ secutus fuit
quẽ credebat nõ solũ virtute sua
a nõ simpliciter ente ꝓduxisse veru
etiã tãq; magne cuitatis dñi v
niuersa regẽ ac gubernare atq;
ideo ceteris oĩb⁹ cõceptis sperauit
iuocare nomẽ dñi dei His dua
b⁹ appellacionib⁹ creatoris atq; gu
bernatoris toci⁹ vtutem ãplexus
Quare ꝑim⁹ hõ ver apud hebre
os cõscribit Enos em vocatus ẽ
qđ latine verus homo ĩterꝓtatur

Demuñ eñ putant verū hoīz ēe
preter eū qui verū deū ⁊ cognoſat
et pie colut. alios vero nichil a pe
coribus differre arbitrāt² q̄z videz
veluti beſtie ad terrā proni vētri
et veneri obediāt. q̄z alios lupos
alios canes alios porcos. alios
ſerpētes varia q̄dā vicioz² ſimili
tudie ſcriptura videoz² appellare cō
ſueuit Quēadmodū ſi quādo
cōiter gen⁹ hoīz appellandū eſt cō
modiſſima ſimilitudo voco appella
cione Adam ſignificauit q̄ hoīe
a terra natus deſignat². Pm⁹
igit² iuſtoz² Enos q̄ pm⁹ nomen
dñi dei ſperauit iuocare. et certe
ſemp atq; cōtinue dñi dei nomē
iuocare. id profecto ē ſūma extre
maq; bītitudo Illū nos verū nō
fallaces gentiliū heroas imitādū
arbitrātes optamus. illud nobis
auxilio ſaluatoris nr̄i cōtingere
vt nomē ei⁹ firma ſpe ꝑpetuoq; i
uocare queam⁹. Poſt iſtū q̄dā
alius ābulat cū deo et nō iueme
bat² q̄z ꝑter virtutē ei⁹ trāſpoſuit
eū de⁹ Is certe perfect⁹ hō i deo eſt
qui periculoſa multoz² colloquia
fugit Vi eñ foꝝ curia theatra
q̄z aliquis ſeq̄t² i ipō malignitatis
profūdo ſubmergit² Is āt hoībus
īuiſibilis ē. neq; ab ipis fraude iue
nit² q̄ deo caritate coniūctus ab eo
ſolo cognoſat² hūc hebrei Enoch
appellant. q̄d nomē latine graiam
dei ſignificat. cui⁹ ſolius mutatio
diminut⁹ mihi cōcedi magis opto
q̄z oīz ſimul q̄ virtutis cultores a
pud gentes narrāt² fuiſſe Terra
vir iuſticia eximius in ſtlo ſuo
Noe fuiſſe perhibet² cui⁹ quanta
fuit virtus et pietas hīc cognoſ
at² nefanda malignitas. vniuer
ſū gen⁹ hoīz tūc occupauit Na
et gigātes illi q̄ per ora oīz volitāt
ipſis factis q̄d adhuc ſcp̄t² pdicāt²
deo pugnā id virtuti et pietati nō
erubuerūt inferre. et qui eos pro
duxerūt ſuie īmortales q̄dā ſuie
mōrales maleficia q̄dā artificia et
magicā ꝑnitatē pmi excogitaſſe
dicūt² Quos obres eū de⁹ cōdē ōēs
diluuio perdere ſtatuerit vn⁹ eō
ſuus i illo gñe hoīz Noe iuſtus re
pert⁹ ē q̄ oīb⁹ vi aquarū ſubmerſis
cū filiis ſuis ſimul ac nurib⁹ mi
rabili quodāmō q̄ ſemē huāni
gn⁹ cōſeruat⁹ eſt. que vtiā q̄ſi
viua quādā imagine imitari no
bis cōtingat. et hn q̄dē ante dilu
uiū fuerūt. poſt diluuiū āt alij
q̄z vn⁹ altiſſimi dei ſacerdos iuſti
cie ac pietatis miraculo rex iuſt⁹
ligua hebreoz² appellat⁹ ē q̄ apud
quos nec circūciſionis nec mo
ſaice legis vlla mēcio erat Qua
re nec iudeos poſtem eñ hoc no⁹
fuit neq; gentiles. q̄m nō vt gen

tes pluralitatē deor⁹ ꝺuceba̅t ſꝫ he
breos ꝓprie noīam⁹ aut ab Hebere vt
dictū eſt: aut ex eo nomē trāſitiuos
ſignificat Ego quippe a creaturis
naturali rōne ⁊ lege īnata nō ſcrip
ta ad cognitionē veri dei trāſiere ⁊ vo
luptate corporis cōtepta ad rām vita
peruenuſſe ſcribūt. cū q̄bus oīb⁹ pcla
rus ille toa⁹ gn̄us origo Habraā nu
merāꝺ⁹ eſt au ſcriptura mirabilem
iuſtiā quā nō a moſaica lege ſcpta
ma cū poſt Habraā gn̄acōe Mo
ſes nasat⁹ ſꝫ nāli fiuit rōne conſe
aut⁹ ſūma cū laude atteſtat⁹ Credi
ꝺidit cui Habraā deo ⁊ reputatū eſt
ei in iuſtiā Quare multarū q̄q
genaū p̄ez diuina oracula futurū
ac in ipo benedicendas oēs gētes hoc vi
ꝺeret ipz qꝺ ita nos videm⁹ aperte
ꝓditū eſt cui⁹ ille iuſtice pfōne
nō moſaica lege ſꝫ fide cōſecut⁹ eſt
q̄ poſt multas dei viſiones legitiz
genuit filiū. quē p̄mū oīz diuino
perſuaſus oraculo circūciꝺit. ⁊ cete
ris qui ab eo naſceret⁹ tradiꝺit. vel
ad manifestū multitudis ego futu
re ſignū. vel vt hoc q̄ paterne vir
tutis inſigne filij retinētes maio
res ſuos imitari conaret⁹ aut q̄buſ
cūq; alijs de causis Nō enī id ſcruta
ri nobis mō eſt. Poſt Habraam
filiꝰ ei⁹ Iſaac in pietate ſucceſſit. ſe
cū hac hereditate a parētib⁹ acep
ta q̄ vni vtero cōiūct⁹ cū geminos
genuiſſ caſtitatis amore ab vxo
re poſtea diuſ⁹ abſtinuiſſe Ab iſto
natus eſt iacob q̄ppter cumula
tū virtutis proniētū Iſrahel eiā
appellat⁹ eſt. duob⁹ noīb⁹ ꝓpter du
plicē virtutis vſū Iacob enī ath
letā et exercētē latine diceꝺ poſſu
m⁹. qua appellatione p̄mū ha
buit cū practicis operacionibus
multos q̄ pietate labores fere
bat Cū aūt ita victor luctando
cuaſit ⁊ ſpeculacōis fruebatur
bonus tūc Iſrael ipe de⁹ appella
uit eterna p̄mia bītudinēq;
vltimā que in viſione dei cōſiſtit
ei largiens hoc enī q̄ deū videat
Iſrael nomē ſignificat Ab hoc ꝛn
tudeor⁹ tribus p̄ſecte ſuīt Innume
rabilia de vita iſtor⁹ viror⁹ fortitu
dine prudētia pietateq; dicta p̄t.
q̄q; alia ſecꝝ ſcripture verba hiſtori
e cōſideraū⁹. alia tropologice ac al
legorice īterpetāt⁹. de quib⁹ multa
cōſcripſerūt ⁊ nos in libro quē in
ſcripſim⁹ de doctrina priſcor⁹ vnor⁹.
Preter hos Iob iuſtū verū piū
inocuū ab oīq; malignitate ali
enū fuiſſe inuenim⁹. qui q̄ꝫuis in
deo gn̄ū nō fuit affinis pietatis
tñ laude vel mīmus ꝯfert⁹ Dei
Iacob libera religione ac pietate
cōmuniti hebreor⁹ fama fiale ad
manus adeo produxerūt vt tot⁹
egipcꝰ p̄cipat⁹ ab vno eor⁹ Ioſeph

dependeret q̃ castimonie ꝑmys co
onat⁹ gubernaaone tot tãtarũq̃
ciuitatũ susceptã virtutẽ hebreoꝝ
manifestauit Is suoꝝ ysidis ad
seruitutẽ redact⁹ tãto cumulo vir
tutis refulsit vt nemo possit rem
eõne assequi Erat enĩ ei liber
tas cũ maria robur iuuentũ pudor
eximius iustitia modestia pruden
cia sũma· sz pietate i verũ deum
maxie prestabat· cuiq̃ dñi sui
vror erat enĩ mirabili corporis p
ditus formositate q̃ adolescentia
virtutib⁹ ornata insignis videbat²
furore cupidinis acta verbis et p
cibus persuadere nõ potuisz· ma
nusq̃ iniustũ mittere nõ dubitasz
ꝑcepta paretũ nõ oblit⁹ teq̃ ipa
hebreũ se ee ondens muliere q̃de
magna vi repulit· q̃ ait a rabi
da fera euaserat fuga salute que
siuit· cogitabat enĩ atq̃ dicebat
si dñs me⁹ domui sue me ꝓposuit
quõ ego huiusmõi rem turpissiq̃
coram deo faciã? hyas ille virtutib⁹
ad egipti gubernacula duumuirus
peruenit· que vtinã ceteroscq̃ ocs
de q̃b⁹ dixim⁹ mitari possim⁹ Fuit
aũt enĩ hic hebreus nõ inde⁹ nodũ
enĩ iudei fuerunt· i multitud mẽ·
demde magnũ gen⁹ creuit· paula
tiq̃ diligetissia norma viuẽdi labe
bat² t paretũ pietas obtudebatur
Ita p⁹ aliq̃ sdã egipcoꝝ cõuersacõe
deprauati adeo fuerũt vt nichil ab
egipcijs differre videret² Cui de⁹
prim suoꝝ moysen ad eos mittit
ac per eũ inauditis factis mira
culis cõuenietẽ iudeoꝝ morib⁹ lege
posuit Nã ai ia corrupti virtutẽ
mutare nõ possent· alia manifes
te mandauit· alia occulta⁹ suggessit
symbola vmbrasq̃ nõ nudã veri
tatẽ cõseruare ipis ꝑcipies Hoc
pacto iudeoꝝ disciplina a tpibus
moysi cepta vsq̃ ad saluatoris nã
aduẽtũ scoꝝ voces ꝓphariũ durauit
Hic enĩ a moyse alnsq̃ ꝓphetis
dictũ iuenit² mosaicã legẽ vsq̃
ad xpi tpa duraturam

66 Verũ qm breui hebreoꝝ
q̃ ante moisẽ fuerũt vitas
tetigim⁹ t pietatis coꝝ ad vmbra
onẽ edidim⁹ tẽ nũc theologica
coꝝ dogmata a moyse alnsq̃ ꝓ
phetis fũdata cõsideremꝰ Primꝰ
igit oiz extimi ille theologus qui
diuinas leges cõscripsit ai pieta
ti cõueniẽtẽ disciplinã tradere vo
luisz nõ coib⁹ atq̃ tritus exercitus
vsus ẽ· sz nichil poꝰ durens q̃
priscoꝝ gnũs siu theologiã ad
rẽ viuẽdi normã pertinere a deo
scoꝝ hebreoꝝ theologiã incepit
net vt egipcij aut phenices aut
certe ones gentes multitudinẽ
deoꝝ falso induxit· sz a prima vi
sibiliũ oiz atq̃ inuisibiliũ causa

crorsus illū docet creatorē ēe vnū
si regē atq; dnz nō solū quas tpe
sarpturus erat legeuerū etiā na
ture tpi⁹ auus solo nutu a non
ente simpliciter cūcta fuisse pduc
ta ondit. qui virtute oiā q̄ pduc
ta sūt gubernari docet. Primūq;
oiz celū verbo dei fuisse firmū t po
dus soliditatemq; terre pter natu
rā suā sup aquas suspesā asserit
verbo eiā dei solis stellarūq; mo
tu diem ac nocte sibi vicissi succe
dere. legesq; diuina viasitudines
mutationesq; tpm annuq; volu
ciones fieri lege dei atq; istituto
i locas suis fluctuātia revolui
maria nūme statutos audeāa
terminos pertrāsire. Instituto
similiter diuino innumerabilia
plātarū atq; arboz grīa e terris
germinare. ac vt breuiter dicā
naturā oiz matrē istituto dei
seruiente diuine legi sēp parere
Non enī casu aut fortuna neq;
irrationali latione orbē circūuol
ui neq; temere mūdū tāta tāq;
pulcherriāq; rem ēe productū. sz
dei ēe creaturā t ab eo gubernari
ita legib⁹ hoiz nature leges ante
posuit marie deo vacare exhorta
tus. Nā si vniuersus mūd⁹ celū
sol luna stelle ois terra t q̄cūq;
i ipsa sūt cūcta nāe opera na
turaq; ipā creatori deo seruut. ōsto
magis hoēs rōne ac libero dei
ratos arbitrio obtēperari crea
tori decet. Germinet terra vi
rētē herbā t lignū pomiferū
faciens fructū t habens vnū
q̄dq; semētē scōz speciē suā. et
statim nō mō tūc sz vsq; ad hūc
diē parit terra. parebitq; sp
in posterū. Producat aq̄ reptī
lia aīe viuētis t volatilia vo
lācia sub firmēto celi. t vna cū
verbo nutuq; diuino op⁹ effectū
est. t eo instituto sp ita factitat.
Fiāt sol t luna ceteriq; stelle in
signa t tpa in dies t āos. neq;
vnq; hoc p̄ceptū stelle neglexe
rūt. sz ineffabili mirabiliq; suo
cursu dies t noctes tpa t annos
cōficiūt. Quā igit⁹ veniā hoēs
cōsequēt⁹ diuina negligētes mā
data hec illi⁹ theologia nō recipit
Nichil enī humanī apud cete
ras gentes inuenire potuim⁹. sz
p⁹ hāc p̄mā theologiā ad eā q̄
sēcā est ordine p̄cedit. deoq; cogni
to nectareū putauit hoī ēe cognos
cere seip̄z. Quare deinceps q̄d
hō sit q̄dq; ipe i cognitiōez t pie
tatē dei adducat. t q̄lis p̄cipa
liter hoīs vita ēe debeat docz. In
aiāz enī t corp⁹ hoēz diuidit. de
rūq; hoēz aiā terminat q̄ in cor
pore intellectualisq; substātie est
tāq; ad imaginē dei creata corp⁹

vero terrenū ⁊ mundanū aīme
cē confirmat q̄b⁹ tercia parte
addidit spiritū sc̄z vite q̄ virt⁹
quedā est · qua terrenū corpus
et que ad imaginē dei creata ē
aiā cōiūgit⁹ atq; vnit⁹ Hinc
hoēz a deo creatū i felicissimo pa
radisi loco bonus imortalibus
pleno cōstitutū legeq; dei mun
dū affirmat trāsgressione aūt
diuini p̄cepti ad hāc miseram
vitā peruenisse · Hanc ille phi
losophie veritate ante ponēda
rū serie legū aggrederet⁹ audi
tores instruit Non enī fas est
imaginē dei vnde im̄ortalitatem
cōsecuti sum⁹ viciose viuendo
despicere · Permutua vero ve
raq; dei imago verbū suū est
sapiēcia vita lux ⁊ veritas per
scripz existēs · cui⁹ imagis mēs
hūana imago ē propter quā
ad imaginē dei ēe fīm dicamur
Ita necessariū dixit hec legib⁹
ēe p̄gustanda Recordari enī
profecto debem⁹ q̄d nīi a terra
sūpt⁹ in terrā reuerteret⁹ ⁊ q̄d
mel⁹ deoq; simule vt cognoscam⁹
quid sum⁹ nec vicios eam partē
nīi maculem⁹ que ad imagi
nē dei fīm est · vtq; a p̄petuo desi
derio p̄mie illi⁹ beatitudis pcī
deam⁹ · ⁊ redire oīb⁹ viis diligēt
conem⁹ · p̄paremusq; nos ad
iter q̄ illuc peruenit⁹ · vnde di
uini mādati negligētia deci
dim⁹ Ad hec verū diuinarū at
q; hūanarū ille nō hūana doctri
na sc̄z dei visione peritissimus
nequā quēda demonē iudū at
q; versutū vnicuiq; hoīz ihere
re docet · que serpētē venem ple
nū atrū tenebrosūq; appellat ·
q̄ salutis nrē iud⁹ ad hūt vsq;
diem multos insidijs suis de
cepit · cui⁹ fraude paretes quoq;
nrī beatitudinē illā amiserunt
Quare vigilādū est semperq;
aduersus malicia ei⁹ surgēdū
Oz q̄d oportet hec ita ⁊ cōscribē
cū p̄z audire liceat nō silogismis
neq; hoīz callidis argumētis sc̄z
spōs sā grā cū magna venustate
atq; grauitate cūcta scribente
In p̄cipio inquit fecit de⁹ celū ⁊
terrā ⁊ dixit de⁹ Fiat lux ⁊ fīa est
lux Et rursus dixit de⁹ Fiat fir
mamētū ⁊ fm est Et paulo p⁹
dixit de⁹ Germinet terra ⁊ ger
minauit · ⁊ iterū dixit de⁹ Fiant
luminaria i firmamēto celi et
diuidāt diē ⁊ nocte ⁊ sint i signa
⁊ tpa et dies ⁊ annos ⁊ luceant
sup terrā · Preterea dixit deus
Producāt aque reptilia ⁊ vola
tilia et factū est Ite producat

terra q̄ dēupes ⁊ reptilia et besti
as terre sēc̄z sp̄ecies suas ⁊ factū
est ita. In hys igit̄ oīb⁹ cū a scrip
tura dixisse deū dict̄ nutū ⁊ vo
lūtate diuinā nō voce sillabis
plata ondere voluit. deinde uni
uersū hūc repetens sermonē hic
mq̄t lib⁹ celi ⁊ terre q̄ die fecit dē
celū ⁊ terrā ⁊ oīa q̄ ī ipis sūt.
hunusmōi hebreoz̄ theologia ē.
que verbo dei creante uniuersa cē
p̄ducta verissime sola docuit ad
hoc nō ee reluctū mūdū a deo gu
bernatione illi⁹ p̄suatū. sz p̄udē
ca ei⁹ rei asserit. Nō enī solum
creauit cūcta uerū etiā saluator
ter dux oīb⁹ p̄sidēs oīa disponēs
dicit oīa cū uidē oīb⁹ adee. Un
uersa inde gubernari docet. Si
militer ⁊ q̄ p⁹ eū fuerūt xp̄i nō
minūc̄z a persona ip̄i⁹ dei exclamāt
De⁹ appīquas ego sū. ego sū dicit
dñs ⁊ de⁹ delongo. Quid facit
occulte hō q̄ nō cognoscā. nōne
celū ⁊ terrā ego ip̄leo. Nōnūc̄z
a scripis hoc parto iterrogātes q̄s
aquā mēsuraūt. q̄s montes pō
dere ac valles ungo fūrut. quis
cognouit mētē dñi. aut q̄s cōsilia
ei⁹ fuit. Et rursus q̄s cōstitu
it celū et extendit tūc̄z scenā. Et
alibi eleuate oculos uros ad alta
et uidete q̄s ondit hec oīa. Et de
inceps dñs de⁹ q̄ fecit celū ⁊ finit
illud. q̄ fūrut terrā hque ī ea sunt.
q̄ dat spiraculū populis q̄ degūt
ī ipa ⁊ spm̄ eis q̄ calcāt ipā. Et
rursus Ego dñs de⁹ sol⁹ extendi
celū ⁊ firmaui terrā nō est alī
preter me. Et alibi sic dicetis ip
sis. dy q̄ celū ⁊ terrā nō fecerūt
perdāt a facie terre. dñs q̄ fecit
terrā in fortitudiē sua exerit ha
bitabilē ī sapiēcia sua ⁊ ī pru
dencia sua. extendit celū ⁊ adux
it nubes ab extremis terrarū
fulgura fecit ī pluuiā ⁊ adux
it ventos ex thesauris suis. Et
rursus q̄ ibo a spū tuo: ⁊ vbi a
facie tua me occultabo. Si as
cendero ī celū tu illuc es: si dese
dero adinfernū ades. Si sūpse
ro pēnas meas diluculo ⁊ ha
bitauero ī extremis maris: etc
nū illuc manꝰ tua deduret me.
Hec posteriores cōuenienc̄a pro
cas diuinit⁹ p̄dicabāt. Hz cos eiā
quideas q̄ ante abraā fuerūt
Dixit aūt Habraā ad regē sodo
me. Extendā manū meā ad
altissimū deū q̄ fecit celū ⁊ terrā
melchisedech q̄z dei sacerdos Ha
braā his verbis bñdixit. Bene
dict⁹ Habraā deo altissimo ⁊ bene

dictus dñs qui fecit celū et terrā
et Habraā rursus pone manū
tuā sub femore meo et adiurē
te per dñm deū celi Et subiat
dñs dñs celi et dñs terre q̄ cepit me
a domo pris mei et a terra i q̄
natus sum Postremo i ipa vi
sione cū Moysi dñs interrogat quis
eēt dnus rndet oraculo Ego sū
q̄ sū sic dices filys isrl q̄ ē misit
me ad vos hec breuiter ab īmu
merabilib⁹ excerpta sūt Estne
ignit⁹ dignū gentilē theologiam
īmo vero īpietatē cū istis vllo mō
cōferre q̄z aln nullū eē deū aln
celestia corpora eē credidērūt Et
stellas ignē in celo fixas dicētes
aut ignē via et arte circūlatum
loco dei adorarūt aln nulla dei
puidēcia mūdū sz irrationali
q̄dā natura gubernari aln celes
tia solūmō dnumt⁹ regi nō aūt
ecā terrestria mūdūq̄ sine ortu
neq̄ vllo mō a deo productu sed
casu et fortuna cōstitutū eē nōnul
li ex atomis et iaiātis corpusculis
eē cōglutinatū asseruerūt

Dicit Is ita altera q̄ psona a
Prima persona genitā nō
creata hebreor scripture signifi
cāt quā verbū sapiēcā virtutē
dei appellāt vnde iqt Job inuēta
est sapiēcia Cui aūt locus ei⁹ est
Nemo mortalis viā eius nouit Et
Dauid i psalmis verbo dñi celi firmati sūt et Salomō ex psona ip
sius sapiēcie Ego inquit sapiēcia
cōsiliū et cogitacōes cōstitui et dñs
possedit me i initio viarū suarū
ad opera sua i principio ānteq̄ terra
fieret est ānteq̄ abyssi producti ānteq̄ mō
tes firmati ante colles genuit me
Et alibi q̄d aūt ē sapiēcia et vnde na
ta sit dicā et nō occultabo Ips ipa
ē intellectualis sēs vnigenit⁹ oipotēs
oīa penetrās vapor enī est virtutis
dei et fluxus glē oipotētis pu
rissim⁹ fulgur eternū luis et imagi
latū speculū virtutis dei et bo
nitatis ei⁹ ymago ab extremo ad
extremū oīa trāsiens ac oīa rēe
gubernās q̄d q̄dē dictū verbū
a prē ad hoīs salutē missū scrip
tura confirmat Q̄d deū et dñi
ū ē creatorē et gubernatorem a
Moyse pphetisq̄ appellari cōspi
cim⁹ Venit aūt ad hoēs hoīe as
sūpto a prē missū pter salutē nos
trā Misit enī verbū suū inquit
et sanauit eos Unde doctrina e
ā cuāgelica pphetica et pater
nā hebreor renouās theologia
hoc pacto incipit In principio erat
verbū et verbū erat apud deū et dē

erat verbū hoc erat ī prīcipio apd
deū oīa per ipz fca sūt t sine ipo
fm ē nichil Qđ fan ē in ipso
vita erat t vita erat lux hoīm
Merito igit eodē spū ppheta moises
plen fco celo t terra qī cū filio
suo verba cōferente sic deū prem
introduxit dicēte Et dixit dns faca
amd hoēz ad ymaginē t silitudi
nē meaz Quod plasmastī etiā
oculd significauit dicēs Ipse
dixit t fca sūt ipe mādauit et
creata sūt Aperte nāqz prius ad
filiū ordinē atqz mādatū more
hūano nec eū aliter poterat ex
pressit Nemo enī negabit oēm
q aliqđ dicat ad aliū dicē t q mā
dat ac precipit alq per ipz māda
re atqz pcepere Manifestus āt
ppheta moises duos dnos prius videlicz
atqz filiū meaonē ferat dicēs Pluit
dns a deo sulphur t ignē t Dauid
silit Dixit dns dno meo sede a
dextris meis Donec ponā inimi
cos tuos scabellū pedū tuoz Et
paulo post eternā illā t nūq cessa
bilē gnacionē verbi desigre deside
rans ait Ex utero āte luciferū
genui te Ver ita se habē nō solū
vet scriptura occulta nō enī ōnes
hūc ferre poterāt. verū etiā noua ip
sis qz solarib radys diluadi pdi
cat. qbus nōnulli uidez sū grā
tes aliter interpretati sūt a qb
nōnulla ponā idcirco nō inutilia q
niā nō effusiū in aera vbū dicunt
nec spm nō subsistente. z duas
personas probe sicut t nos. male
āt qz diuersas op naturas opinat.
Philonē q audeas scripture voces
interpretacione sua explicāte. quā ob
rem igit qī de altero deo dicat ī yma
gine dei fca hoēz. Perpulchre id dum
nd scriptor fiuit spūalī Nullum
enī mortale ad sup mū prez tamq
magno cōferri pt. z cōfert ad sēm
deū qui ptz verbū est Nāc enī erat pmū
cōnale vim a deo vbo aīa hois im
pmi Deus enī q sup verbū e ita
sup mo est vt nulla cōnalis natūa
simulitudiez ei possit recipe Ver in
pmo questionū libro Philonis dic
ta sūt q in pmo de agricultura
verbū dei filiū op dei appellari hys
verbis nō dubitauit Ver vnūsa
pastor ille t rex de iure gubernat
legēz statuit. vetū ei verbū et p
mogenitū filiū q cuncta tota gregis
qī maximi regis lux diligēt susci
pit Ate ī scdo q dubitādo rubore
effugere velis. audacter dicat nul
la re materiali machinā mūdi
cōseruari. z verbo eterni dei sempiter
no qđ a me dns ad extrema. t ab
extremis ad media protēsū iuuc
tū nate sustinet cursū foues ipz
atqz cōseruās qī vinculū qđā pe
q genuit ipz cōstituit Merito igit

nec terra vnq̃ aliq̃s submergeꝫ: nec ignis extinguꝫ extinguet nec cetera peribūt· cū verbū dei vocale inter multa elemēta cōstatutū oīa cōseruet· hec Philo Nōne igit vera hec nra sūt qui verbo ac sapia dei oīa p̄ducta ee p̄dicam falsa vero illa q̄ nec veritatis multitudiē vllā habēt· t inter se cōtraria sūt Tales enī miles ius aquā origenē verū dicat Anaximenes aerē Heraclitus ignē· Pythagoras numeros Epicurꝰ atq; Democritꝰ inuisibilia quedā corpuscula Empedocles q̄tuor elemēta hoc dei verbū magni cōsilij āgelū lucē veritatis solē eaq̄ nominat Verbo spūs scūs a scriptura quē sicuti prem et verbū suū ac eadē dignitate atq; honore honorari precipit Verbū igit a prē spūs ee ondit tūq; a prē p sapiēcā eluces post hāc eternā dei substātiā cōnales virtutes nec nūo nec specie nob notas ꝛ solū visibliū p̄oratione alia enī gla solis est· alia lune· alia stellarū scriptura videoz nō vt deos ꝛ vt mūstras honorādas ondit Et mōli q̄dē natq; stellarū nūs ōmo ignot est De vero multitudinē eaq̄ intelligentiarū t nomina nō ignorat Barbit enī q̄ stellarū multitudiē nūat t oīb ipis noīa iponat inūabilia ei gna p̄sō t intelligentiarū t stellarū sūt deo at oīa nūata sūt· de ipo enī dicat mille milia mūstrabāt ei t decies milies cētena milia coram eo assistebāt· Cū enī nūz videat aliquē noīare nūatas illas ondit ee virtutes a deo Cū vero tota nūi quātitate dixerat ignotū nobis illū nūz p̄ter inūabilitate sua ee ondit Oz de substātia earū sic psalmista scriptū reliqt Dne deꝰ meꝰ q̄ vehementer magnificatꝰ es cōfessiōe t decore indutꝰ amictꝰ lucē sicut vestimēto· extendēs celū sicut pellē· q̄ facis āgelos tuos spūs t mūstros tuos ignis flāmā Noli credē de hoc corruptibili igni dicē nec de irrationali aere atq; spū· ꝛ alaꝰ q̄dā atq; sublimē nec enī ē cū a sensu mō verba prodeāt trāslatiue nō p̄prie de intellectualib dici· vnd ipi q̄ deū spz t ignē t lucē t hūmisce mōi nōib significam· Virtutes at illas āgelos archāgelos spūs celeste exercitū p̄cipatꝰ ptātes· thronos dnationesq; nūcupam· Quarū oīa ustrare solē t sp̄s aneru vna cū deo ac prē creatore atq; gubernatore scriptura cōfirmat· quē vnū deū ab vniuer sis sicuti p̄q ar dnz ihūs glorifi

cādū ꝑphā ꝑcepit dicēs. Laudate
dñm de celis: laudate eū in excelsis
Laudate eū oēs āgeli ei⁹: laudate
eū oēs virtutes ei⁹. Laudate eū sol
⁊ luna: laudate eū oēs stelle et
lumē. Laudate eū celi celoꝝ: ⁊ aq̄
q̄ super celos sūt laudēt nomen
dñi Quia ipe dixit ⁊ fcā sūt: ipe
mādauit ⁊ creata sūt Statuit
ea ī eterna ⁊ in sēcl̄m scī ꝑcepti⁹ po
suit ⁊ nō ꝑteribit. Per hebreoꝝ
dogmata merito errorib⁹ genau
spretis cōplectūr virtutes celoꝝ
vt dei dñi mīstros honorātes Solum
āt deū ⁊ verbū ac sp̄m ei⁹ q̄ celū et
terrā ⁊ oīa que ī ipis sūt creauit
⁊ a nichilo sīplicīter ꝓduxit. vt
hebreoꝝ doctrina oculat⁹ ⁊ cuā ge
lica expressius precipit colimus
atq; adoramus

Nunc cōsequēs ee videtur
68 vt q̄lē hebrei de cōtraria
virtute doctrinā tradiderīt ꝑspicaꝫ
Virtutes igit̄ mīstrātes ⁊ spūs q̄
ad mīsteriū mittūt ꝓpter eos qui
eterne cōsecuturi vite sūt hereditā
te scōs dico āgelos dei diuina luce
frui ac idarco lūarib⁹ celi cōferri
docti a sacrā credidim⁹ a q̄b⁹ per
uersi q̄dā spūs cū sua neq̄cia diui
nā lucē sustinē nequierīt tenebre
facte sūt Quor ꝑmū q̄ cētā alys
defectionis causa fuit. q̄m penut⁹
propter īpietatē suā in terrā de
cidit. quicq; toc⁹ venenose ꝑcuta
tis auctor ē. spōte a lūe ad tene
bras lapsū draconē serpētēq; leti
feri veneni productorē atrocē be
luā ⁊ leonē iuānus carnub⁹ viuē
tē ac demq; basiliscū scriptura
solet appellare Causa vero qua
lapsus est furor mētis ⁊ arrogan
cia hoc pacto dicit⁹ fuisse quō dei
dit de celo lucifer q̄ mane oritur
cōtrit⁹ est in terrā. qui mittit ad
oēs gentes. tu āt dixisti in mēte
tua. ī celū ascēdā. super astra po
nā sedē meā ⁊ ero altissīo similis
Et rursus ꝑ hec dicit dñs q̄m exalta
tū est cor tuū. ⁊ dixisti de⁹ ego sum
⁊ domicilū dei habito Et iterū
ī mōte dei natus es ī iter ignēos
lapides īmaculat⁹ ī diebus tuis
ex quo die creat⁹ es donec īuēsti
tie īuente in te sūt Exaltatū ē
cor tuū in pulchritudīe tua: cor
rupta ē scīa tua cū pulchritudīe
tua ꝓpter multitudinē delictoꝝ
tuoꝝ in terrā deieci te Hys verb⁹
apertissīe cū superioribus illū virtu
tibus cōuersatū fuisse docemur
Et q̄m cernuces extulit ꝓpter ar
rogātiā dicēdisse sub q̄ īmūabiles
quidē sūt spūs sili ipietatis errore
pro lucida diuina regia beataq;
habitaculo ad cōuenīcia sibi ac
oībus ipis loca tātarī sētēcia dei

depulsi. Que loca abyssū diuina
scripturā t tenebras nō hās sz qs
diuina verba ītelligūt solz appel
lare ex nūo q̄re multa execratā
onis hoīz grā in terra t regione
que sublima ē de reliqui erroris
humani t ipietatis grēaū cōtausa
simul fuert. Quib' itērdū noīa
indit scriptura maligno ps̄. et
demones ptātes t prīcipat' mū
di hui' appellās interdū symbolice
cū pū atq religiosū virū ne mi
titudinē domonū formidz hortet
Cup aspidē eū aut ābulabis et
cōculcabis leonē t draconē Dig
nū āt ē deū ab ipīs odio habere c
uisq voluntati repugnare: qm sep
sos deos putari cupiūt. t dei cul
tū in se trāsferre conāt' diuinaq
nub' atq oracula tāq ītentatus
stultos allectes qs a deo rapietes
ad pfundū ipietatis detrudit Bolis
āt hebreis mirifica illoz a prisas
fuit ītellecta tpib' apertissīe dīna
tib' oēs deos grēaū dēones ee Fuit
āt dei grā p saluatorem nr̄i euan
gelicā doctrinā vniūsis orb' viciss'
deōiū solut' deū verū glorificat

Sed phenicū qdem ac egip
tior theologia casu hom
eterorūq aialiū p̄ductioz factam
e terra dicebat: nullū inter rōna
le substātiā discrimē arbitrata q̄
bus abrectis hebreos laudamus
qui pulcherrie ac sapietissīe ac de
o verissime de prima hoīz p̄ductōe
docuerūt duplicia q̄dē nata cōstitu
tū ee hoīz asserētes aū altera pars
cū ī corporea t imortalis sit ver' hō
existit ad imaginez t silitudinez dei
nō fortuna t casu ex deo tpō cre
atus. Voluit enī supma omiū
cā nō carere rōnalib' terrā aialib'
vt nō solū a celestib' verū eaā a de
gentib' ī terra maiestas sua laū
daret. Itaq dixisse deū scriptura
testat: Faciam' hoīez ad imaginē
t silitudinē nr̄am. t fecit de' hoīez ad
imaginē t silitudinez suā fecit eum
Et rursus Formauit igit' de' hoīez
de limo terre t ispirauit ī faciē ei'
spiraculū vite: t fact' hō ī aiam
viuētē: quē textū inde Philo ex
ponēs his verbis vtit. Ceteri q̄dē
ab ethereo nata mētē nr̄am cōstare
dicētes. ethereū assūtē ee hoīez volue
runt. Moises āt ille nullū creatu
rarū rōnalē aiāz simulē. sz nomas
sima dei verbo suo īsignitū ee voluit
Inspirauit enī de' mat ī faciē ei'
spiraculū vite. t fact' ē hō ī aiam
viuētē Et qm nr̄e ē mitteti mūsū
simulē ee: ideirco ad imaginē dei
hō nō ad imaginē creaturarū alia
rū fact' ee asserit. Alia igit' hoīs
verbo designata: nr̄e fiut corp' q̄
ad fulgētissimas partes mūdi vi
sū erigere. Hec philo. Nō q̄ absq

ausa cetera q̄dē aīalia nutu dīno
vel a terra vel aq̄s p̄rupisse Sol⁹
āt hō ad ymaginē t silitudiē dei
factus asserit Quare solus oīz
que sūt ī terra rōnēs partipes
p̄uideri ac regē leges ferre artesq̄
īuenire pt Sola enī hois ītellec
tualis aīa ac rōnal'ē: reliq̄ oīno
mortalia ad seruiendū hōi facta sūt
preest enī vniuersis q̄i dīns atq̄
dux hō rōnis virtb⁹ robustiora cor
pore domās · id arco prudēcie usu
ac aliarūq̄ virtutū capax ē t ad
celestia scīp̄z extollēs stellarū cursu
orbiūq̄ volutiones ita querit vt
celestē se ē argumētū prebeat ·
Qđ āt sibi carūnaret terrenū cor
pus opus t ip̄z dei est de terra sup
tū t ī terrā reuertēs Quappter
oportet sicut pecoris cuiusq̄ ita
corporis hoīz curā habere · alterq̄ ·
colerēq̄ vt seruū ad huius vite
mīsteriū perutile dīnz vero īteriorē
q̄ dei assimē velut emēdū amare ac
honorare · q̄m t a p̄ma cā hōrat⁹
ē hōi igit sic diuinit ornato ido
neū de largit⁹ domicilū fuit Ipe
āt sua sponte diuum cōceptu pcep
ta ī domicilū mōle deiecit: ꝓpter
a pietatē ē adhibēdā ēsem t vir
tuti dādā operā vt deiectū nīz delea
m⁹ t ad p̄mū rēdeam⁹ statū Non
enī in terris finē hōi ē cōstitutū
ꝑ illic vnde resilnt resurgimus ē ima
ginis quā dēpuauim⁹ diuinissimōi

sūt que de nata hōis hebreoz doctri
na antea q̄ greci ōmo erūt philo
sophata ē Porro vero heri vel nu
diustertia nati nōnulla e barbaris
multa ab hebreis vt progredientes
mōstrabim⁹ furati sūt

Ceterū q̄m hebreoz veritas v
nū creatorē oīz deū cognos
cat ipsius q̄ subiecte corporib⁹ sub
stātie quā hylen appellare solent
Inuīabiles vero tā barbari q̄ gre
ci cōtra opinant Alij malignitatis
fontē ē hylen nec genitā nec cor
ruptibilē dicētes alij nata siu abs
q̄ qualitate figuraq̄ asserentes
virtute diuina mūdū ab ipa for
matū asserūt Paucis⁹ demostra
dū est solā hebreoz opinionē nō
falsā ee Vtor at vt soleo nō me
is ꝑ alienis Dionisi⁹ igit ī p̄mo
aduersus sabelliū heret de ꝓposita quis
tione reliq̄t Ro sūt absq̄ scelere
illi q̄ materiā p̄mā ad figurōnē to
tius deo subiecerūt · quā dicūt ali
possibilis mutabilisq̄ nata sit di
uinit⁹ ad gr̄iacionē oīz alterari ·
Qz oīdat nobis vnde silitudo at
dissilitudo materie p̄me ad deū ē
nec enī est si posicionē suā volut
sustentare superiorē quēdā deo ex
cogitare q̄d nefādissiz est Vterea
aī nō genitā genitū ee silr de
vtroq̄ dicat · t aliud alterū ab
altero sit: vnd idipsis aduenit

Nam si nō genit dē per se ē et
ipm nō genitū ee vt ꝙsp̄ia duce
ret substāaa sua ē nō erit nō ge
nita hyle. Non enī idē est dē et
hyle: qō si vtrūq; est qd eūq; ē id
ē dē qd ē dē materia vero p̄ma
materia nest enī vtrūq; nō ge
nitū ee patet aliud ee ab vtroq;
t vtrūq; prius atq; supernus. Nō
hec causa reddi postulabit: qz
obrē cū vtrūq; nō genitū sit deus
qdē impassibilis inmutabilis imo
bilis atq; actuꝰ ē. materia vero
p̄ma econtra passibl mutabilis
mobilis ois alterac̄ois receptiua
Quo ait eam apte cōueniret vti
ad materie p̄mā naturā aptauit
se dē cui ab ea mūdū fabricaturus ē
an econtra Qz hoc vltimū ipos
sibile. Nō enī pt res sensibl ac
cōmodare se ad artifice. Primū
at p̄nit nefandū si qs putet si
ut artifice ad materie aptitudi
nē p̄mā causā se accōmodasse.
Relinq̄t qz vt a dei sapia varia t
vt ita dicā multiformis fōrtium
sz oīz receptiua hyle p̄ducta sit.
Multa dia p̄nt. sz mō nō ē nob
hec questio ꝓposita. meliores tn
fuit qui hec diait qz q̄ inuisibiles
deos aliū aliud creasse cōtendut
Hec a Dionisio supta sufficiāt
nūc Origenē audias Si qs at
putat nō posse deū absq; subiecta
mgt materia qcq; efficere qm nec
statuarꝰ absq; lapide statuā nec
lignarꝰ absq; faber sine lignis
rogādus ē si arbitrat deū posse qd
qd velit Eo enī pacto quo sicut
vult ad tocius ornatū ineffabili vir
tute absq; sapia q̄litates nō entes
p̄ducat qō oēs qui p̄uidentiā fatet
cōcedut sbz qz qz vult p̄ducē pt
Michi at videt qui hec diait fo
tunā qz deo annectere qui nisi ma
teriā p̄mā forte reperisset nō eet
auctor nec p̄r nec creator t dns
vniuersi preterea vnde factū est
vt sufficaes ad vniuersa fgenda
nec superfluēs at defices mate
ria subiecta sit: seqt enī necessario
a p̄uidentia qd deo superesse ne
sz aut deficere. si nō haberet
materiā artifex susceptibilē deo
materiā ee subiectā Vnde aut
oīz que deꝰ vult receptiua mate
ria eet nisi ea dē talē q̄lē voluit
p̄duxisset. Qz nō genita ee mate
riā supponētes sic aduersus eos i
surgem. si nulla p̄uidentia deo
materia nō subiecta. que tn ea sub
iecta qz per prouidentiā eet subiecta
Quid prestamus factū est qz ea
que casu fiunt. Cur si nō ē a deo
p̄ducta materia aut mūdū ab eo
fōrtū diait. an qz tanta mūdi fa
brica nisi a sapientissio artifice nō
potuisse fieri credut. Qz mate
riā qz tantā atq; talē vt corpea
liū rerū fōres oēs possit suscipere
nō nisi ab ōnipotēte sapieteq; arti

fice fiusse credendū ¶ Cū aūt obiciat
nemīne posse artifice absq; mate
ria q̄cq̄ facē sciat se multo dissi
milia dicere ¶ Prouidencia enī sp
hoīz artib⁹ materiā subiat ¶ Nec
aduersos illos deā sufficiat: qui
q̄m īuisibl' terra īformisq; diat
idcirco materiā p̄mā nō genitā
existimarūt ¶ Nec Origenes ꝛ
Plylo aūt qđ⁹ de hac questione
sic scripsit ¶ De quātitate aūt sub
stāie vtrū fīa sit dicendū ē ad fe
mationē vniuersi tātā materia
deū creasse. vt nec superflueret nec
deficeret: absurdū enī est hūc vel
illū artifice diligētissīe de quāti
tate materie sufficientis prepue ī
pretiosa materia p̄uidē: deū vero
q̄ nūos ꝛ mēsura oīz nouit nūme
de hoc p̄uidisse ¶ Iusti igit exclama
re nec pluri nec pauciori materia
ad creationē mūdi opus fuisse
¶ Nō enī integer ex ōib⁹ ptib⁹ mū
dus esset si nō a sufficienti materia
esset fōtus Oz cū prudētis p̄ncī
artificis sit antea q̄cq̄ inceptū suffi
cientia materie p̄spicere. hō q̄dē
mōlus erraре p̄t. vt nōnūq̄ defice
ta materie addita meta q̄rat. non
nūq̄ ablationē a supfluēte Deus
vero cui nichil deest q̄cq̄ oīa p̄t
ad vnguē sufficiēte p̄curat hyle
Oz q̄ cauillari volūt argumenta
multiplicāt. q̄ vero philosophi veritā
te rerū cōtenti fuit ¶ Nec enīa phylo-
mi caīo vero īsigni apud xp̄ianos
viro liber q̄dā de materia scriptꝰ
ē. vnde nōnulla michi sumēda
ee video ad exāsita q̄stionis decisio
nē ¶ Credo īquit te q̄cq̄ ipz vidē duo
nō genita simul ee nō posse. q̄cq̄
unus illud addidisti alterū ex duob⁹
necessariū videri. aut separatū esse
deū a materia aut cōiunctū Si
igit cōiunctū ee q̄dā voluerit diē
vnū nō genitū dicet ¶ Nā si con
iuncta simul sint duo nō genita
ea nō p̄nt Oz sicut cōsequēter di
cem⁹ vnā rē genitā hoc ee mul
tis partib⁹ cōstitutū sic necē est
si nō est separata a materia deus
vnū nō genitū dicere. sin vero
separatū q̄cq̄ dicet necē erit aliq̄d
inter eos ee discrimē q̄ disseparet
nō enī p̄t aliud ab alio distare
nisi tercium q̄dā sit q̄ distare dicat
¶ Istud aūt vterq; p̄gredit ¶ Nā si tria
dabunt integra similiter de ipis qra | integrata
ꝛ si coniuncta q̄cq̄ dicet superiorē re
ferā cōne. sin vero separata: quar
tū necessariō introduret que separa
ta effiat Oz illud forsitā q̄spiā
quis cogitabit nec separatū ee deū
a materia nec rursus cōiunctū
cq̄ ee ī materia velut ī loco ꝛ ma
teria ī deo tāq̄ cōtinēs Erit ergo
a materia creatus scriptꝰ deus tāq̄

ptā in stabilitate sua hut atq; illut ferat. ipe ꝺ mutabilis erit. ꝑterea si materia ī formis fuit. et nata vero formis ad meliꝰa deo mutata: deꝰ ꝺ erat ī re loco q; mformi. Ad hec interrogādū ē vtrū deꝰ replebat materiā. an ī parte aliq; materie fuit. nā si ī parte fuit minor multo ꝺ materia ē ꝙ totā replebat: quō ea trāsmutādo fōrmauit. nec enī est aut cōtractū illud formasse: qđ sui cōtractione vacuū fuit relictū. aut se ꝺ ipz vna cū materia trāsformasse. Qđ si materiā ee ī deo q̄spiam dicat similiter q̄redū est vtrū q̄ separata vt volucres ī aere an vt ī loco. Si enī separatā vt volucres ī aere dixerit partibil' q; deꝰ vmo re ipā supra. scidi enī dissecarari q; nec ē ad receptionē aliorum. Sm vero vt ī loco cū deformis materia per se sit nec a ꝑfectate aliena erit deꝰ deformitatis t ꝑfectaꝝ locꝰ qđ cogitare nefādissiꝫ ē. Ita aī hyllen migenitā putes ne malor causa deꝰ ee videat. malignitatis receptaculū deū dicē cogens.

Si q; materiā nō genitā principaliter dicens multis rōnibus ipossibile id ee demōstrare verū qm malor ipz cum ee opinaris: t ex hoc etiā īduceris vt nō genitā credas ad hoc vertēda multi⁹ ōrō est. Si enī adiperiā q; parto mala fiat ondaq; nō esse possibile qm malor auctor deꝰ sit si materia ei aliūde ad creandū subiciat. optimus licet fiduciā cuncta

Sme q̄litatib' q; ceteriā deo fuisse materiā vnde mūdū istū creaut opinaris. Sic prosus si q; sine q̄litatib' materia fuit. sūt aūt in mūdo q̄litates. ex a materia duumuꝰ factus ē q̄litatū ꝓfō deꝰ ꝓductor est. Ita michi videt q̄litates porro nō a subiectis q̄litatib' factas ee t aliud a substātis dicas. Ita opinor si q; nec a subiectis q̄litatibꝰ educte a deo q̄litates nec a substātijs qm substātie nō erant. et nō ente simpliciter creatas duumuꝰ fateri nefē est. falso ergo absurdū te ī superioribꝰ dicebat ipossibile ee a nō ente simpliciter fieri q̄cq; a deo. qđ tanto absurdus videbit quāto si diligēciꝰ q̄spiam cōsideret. vel hoc ā maxime ex aliq; facē videt a nō ente q̄dā ꝓducere. Architectus enī vbe facit ex nō vbe. t tepla ex nō teplis. Qđ si ex substātia subiecta ē architecto idcirco ex ente ipz facē opinaris. nō parū erras: nō est enī substātia que vbe facit aut tepla: sed ars q̄ arta substātia ē: licet aūt q̄libet ex arte fiat q̄ m hoīe est. nō ē tm ī lapidib'. fz forsan dices ideo nō ee ex nō ente artē q̄ vbs cōstat ex sit ab artifice qđ ī artifice est. Ego vero tibi rndeo artē illā que

m hoīe est nō ab alia ālam arte
ꝑ nō ente ī hoīe fieri ¶ Audēcia
enī oīa m substācys t fuit t sūt
¶ Homo enī sine vllo artificio ex
ūstit: ars vero nulla erit nisi pā
hoēz cē itelligam⁹ ¶ Quare ars
a nō ente ī hoīe frā nēcario est:
qō si hoīb⁹ hoc mō se hz: quō nō
oportebit deū nō solū ālitates rē
rūcreā substācias a nō ente simpliciter arbitrari posse creare. ¶ Si
enī aliqd ex nō ente simpliciter pos
se fieri a deo fateris. substancias
eaā a nō ente simpliciter ab eo
posse fieri cōcedas nūc est ¶ Vez
appme audire desideras ynte ma
la creāt quero abs te vt substā
cias aut ālitates substāciarū
mala opmaris. ¶ Qualitates
substāciarū arbitror ¶ Materiā
āt absq ālitate ac de formē frac
tus. ¶ Dutū memini ¶ Si ergo substā
ciarū ālitates mala sūt: t mate
ria sine ālitate ē: deusq oīz ālita
tū creator cōcredit. erit malor oīz
auctor dē ¶ Quare si absq ma
teria nō gratuita ponebat vt ma
lor causa deū dicere nō cogeretis
cogeris āt hoc facē: multomagis
materiā eis ad creādū subiacens
frustra id certe opmaris: hoc sufi
cē multi videt. ī tu aliqd habeas
ego si cōtēcionis nō veritatis cupi
ditate verba hec facerem⁹ nil āpli⁹
quererē ¶ Verū qm caritas ē que
nos mouet t vtilitatis proximi
causa disputam⁹. alio⁹ de his dis
seredū arbitror. t qm nichil alu
ud q̄ veritas q̄rit. quoq modo pu
tas facilius atq dilucidius id fiā
posse ¶ Hic orādē vtaris vt nō tibi so
lū verū eaā m magnas cōferas
fructū ¶ Si qm ālitates cē mala
superiꝰ diximꝰ nūc substācias pos
quasdā mala cē arbitror ¶ Quid
tu substāciā dicis. nōne illā que
ita per se exīstit vt nullo mō idi
geat vt exīstat ¶ Hic ōino ¶ Malū
aūt actū alicuiꝰ cē opmaris. an
quomodo ¶ Actū profecto ¶ Nōne
q̄rit actus agentis ē. ¶ Et profi
¶ Cū āt nil ageꝰ sit: putas tu ac
tū cē posse. mūme ¶ Si q̄ substan
cia nulla re alia idiget vt exīs
tet mala vero actꝰ sūt. t oēs actꝰ
cīt aliquiꝰ sit agente aliquo sūt
t nō agēte nō sūt. nō creāt ꝓfrō
mala substācie. qō si ea q̄ agūt
substāciā putas: verū id qdē est
vt homicida ea rōe q̄ hō ē slā est
¶ Cedes āt ipa nō est substācia si
hoc opus ac ideo iterdū bonum
hoēz iterdū malū vocitam⁹ dicū
turq abo hec noīa de hoīe ꝓpter
bonos t malos actꝰ q̄ sūt acciden
cia ¶ Cedes enī nō est substācia
si nec liberalitas. nā quēadmo
dū a gramatica gramaticꝰ et a

medicina mediais diat. cū substāa nec medicina nec gramatica sit. sz ab ho ab hys accidētib⁹ appellationē accipiat. siliter a malis malꝰ hō diat. ꝛ a bonis bon⁹ cū neutrū coz sit ¶ Quare si quē aliū pter hoēs cum cē malū putas. silimō mēbrū hoibus suggerit malā ab actu suo ipē qz malus erit ¶ Sic cū ꝛ homo malus dicit qz mala agit ¶ Nec āt agūt mala nō est ipē q agit sz act⁹ ei⁹ a qb⁹ appellacoēz accipit ¶ Nā si agētē cū dicem⁹ q agit. agit āt cedē erit hō cedes ¶ Et sic qm̄ que agūt. cū agūt solū mō sūt. facta vero cē desinunt. erūt hoēs cū agūt. ꝛ cū nō agūt nō erūt ¶ Nec falsa atqꝫ impossibilia sūt ¶ Sūt g̃ mala hoīs act⁹ appellaturqꝫ hō malus. nō ex eo qꝺ substāa est. sz ex eo qꝺ mala agit ¶ Malū cū dia ab accidēti bꝰ substācie q nō sūt substancia iā cōcessim⁹ vt gramatica grātie dicit ¶ Quod si que agūt tūt i apūt qm̄ act⁹ icipit cessare cū ā qui male agit tūc icepit malꝰ cē qui male agere cepit ¶ Non ē g̃ malū absqꝫ pncipio. nec non gesta mala sūt. sz ab eo gesta atqꝫ perfecta a q agūt ¶ Recte o amice e pp̄ suppositus cū probe itulisti ¶ Nā si absqꝫ ālitatib⁹ materia pma ē. estqꝫ ālitatū auctor deus. mala vero ālitates sūt mala erūt a deo Sz cōtra rōnē ista hec que dixisti sufficiūt. michi vero i mētē nūc venit falso absqꝫ ālitatibus hylen assūm̄ Nulla cū substāa vere absqꝫ ālitatibus diat. cū cū absqꝫ ālitatib⁹ diat ālitas ei⁹ pfecto significat ¶ Qualis cū quedā materia certe prima diat. cū hmōi cē diat vt aliqd i se nō possideat. queres certe ālitatis qdā species ¶ Ad hāc igit rōnē sic respondeas ¶ Nā cum nō gesta hyle michi videat ālitates cē innatas habē videt. ꝛ sic ab ea defluere oīa que mala sūt ¶ Ita de⁹ malox tā nō erit ¶ Magna te puto laude dignū qꝺ absqꝫ vlla pertinacia veritatē queras. causāqꝫ nobis p beas. vt aut a verbis tuis facili⁹ tibi persuadeam⁹ aut vob⁹ acq̄escentes veritatē discam⁹ Sz si innatas hz materia ālitates cui rei auctor erit de⁹. cū neqꝫ substācias nec ālitates produxerit quippe cū tā substāa qꝫ accidēs seruu hmōi rōnis vi a prīa pio fuerit ¶ Dic igit queso quo pacto deū creatorē appellas ¶ Utrū qꝺ substācias i alias substācias mutant. an qꝺ substācias ādē nō mutant: ālitates āt earū mutant ¶ Absurdū michi videt mutatā fuisse substāciā dici

Qualitatū igit̄ mutacōe ac
atorē appellari deū assero Nam
quēadmodū e lapidib⁹ dom⁹ fit
nō ē dicēdū lapides ī domū esse
mutatos Sz ālī ādā deqz cōpo
sicone domū factā ēe · cū ālitas
ista nō cōpositionis lapidū alia
sit ab ea quā prī habebāt Sic
michi videt̄ ꝑmanēte substācia
ālitatū mutacone hūc mūdum
factū ēe diuumt⁹ Cām ꝙ ālita
tes quodāmō quasdā a deo fac
tas ais: rīdē michi nō dedigneis
mala substāciarū ne ālitates sūt
t ālitates inherent materie semp
an ipresse fuerūt In se dico absq
pncipio: ḡas igit̄ ālitates a deo
mutatas fuisse asseris. Ita pro
sus Vtrū igit̄ ad melⁱ aut ad
peius? Ad melius sz Si ꝙ ālī
tates ī materia ihereāt q ī melⁱ
mutate sūt · q rēdū adhuc restat
vnde mala orta sūt · aut eīū nō
permāserūt ālitates ille male
natā vt erāt · aut si permāserūt
male malignitate earū ī melius
deⁱ nō cōuertit · t sic malor causa
ad deū tursus referēt aut forsa
malas ālitates materie mūtas
ēe nō dias Earū vero mutacione
q mdeferētes erāt vniuersa di
uumt⁹ cōstructa opmaris · hoc mō
certe Cur igit̄ malas ālitates
reliquit? vtrū qz euellere noluit?
an qz nō potuit? Nā si noluit
t potuit · nrē tibi erit crām ma
lor deo attribuere · q mutacōe
mūdū ercās nō destruxit neqz
mutauit ī melⁱ mala cū potue
rit Nec poteris si ita opmaris
deū nō culpare q malignitatē
materie nō abstulit cū posz · ſ
ad ꝑmiē creaturarū reliqt Pre
terea maria qdā inuria ipsiqz
materie illata ē: preⁱ eīū modo
se hz qz aīaqz fōret̄ tūc eīū ista
sibi ēe mala neqz sentiebat · nūc
vero multe partes eⁱ acerrimū
malor sensū percipiūt: qd crem
pli grā m hoīe videam⁹ Mater
a eīū hoīs aīaqz fōret̄ t creatoris
artificio ī aiāl cōmutaret · nichil
percipiebat postea vero qz ī hoīz
versa est · acutū hz malor sensū
ita q duumt⁹ materie ab bnfi
cū ipius euenisse asseris peius
ille fuisse īuenit? Si vero nō
potuisse deū insita materie ma
la tollere cōtendis ipotētē deū
ēe asseris q āt ipotēs ē aut nata
ībecillus est aut superioris cuius
dā terroris ac formidine p̄mit̄
Si ībecillū arbitraris t firmⁱ m
hoc ꝓposito cōsistis · actū est de sa
lute tua Si āt a maiore qdā
p̄mit̄ erūt mala deo efficaciora

q̄ vires eius retondūt: qđ dictu ne
fas de deo ē Ad hec q̄re malū po
cius dē nō est siq̄dē illū ee deū di
cām cuiꝰ vires sup oīa sūt Sed
tñ de m qso de materia ipā rursus
quereti vtrū sīplex q̄dā erat an
cōposita Nā si vnica fuit atq̄
sīplex quō mūdꝰ q ex ea ē cōpositꝰ
vere dicat cū illud cōpositū sit· qđ
a multis varijsq̄ cōstitutū ē Nō
si cōpositā fuisse tñ debis erāt q̄
a sīplicib⁹ ꝗbusdā cōposita: quare
absq̄ p̄ncipio nō genita eternaq̄
materia ee nō pt· nō enī erat am
q̄ sīplicia ex ꝗb⁹ cōponꝰ² conuenꝰ
sent: deinde nō dus ꝫ multa tibi
erūt nō genita Sīplicia enī ex
ꝗb⁹ hyle tibi cōponꝰ² multa ac
varia ee nāe est Preterea videt²
ne tibi q̄q̄ sibi ipi repugre atq̄
opponi Nichil ōino Quid per
ro aque igne opponi negas· nul
lo mō lua āt tenebras· frigido
callidū· sicco humidū· nōne silit̄er
opponūt Silit̄er nō ifiaor Si q̄
nl sibi ipi opponꝰ² nō erit materia
vna nec ex materia vna simle hu
ic illud ē· qđ mō q̄rā videt ne tibi
alicuiꝰ toꝰ partes alie alicuī dē
structiue Neq̄q̄: Igne āt aut aq̄
ceteraq̄ hyuusmōi nōne materie
partes putas· Sūt certe materie
partes Ignis porro nōne aq̄ des
tructuꝰ· ⁊ cōtra tibi videt Saluꝫ
Si q̄ partes tociꝰ alie alicuī destruc
tione nō sūt· ignis āt ⁊ aq̄ cetera
q̄ hyuusmōi alterū alteriꝰ destructi
ūū est nō erūt partes vnīꝰ mate
rie· nec ipā erūt materia· qm nul
l suiipius destructiuū est· nichil e
nī sibi ipi opponꝰ² aut repugnat·
aliud certe aliꝫ opponꝰ² vt albū nō
opponꝰ² albo ꝫ nigro· ⁊ tenebre nō
tenebris ꝫ luci Si q̄ vnaqđq̄ eet
materia nulla oppositio i reb⁹ iue
nirēt² Cū āt alie verū alijs oppo
nāt² nō eade ee videt² materia oēz
Iter tyrannꝰ Si hyuus volumis
iā modus sit· i q̄ prisco⁹ scōz he
breoz vitas q̄ multo ānt q̄ hoisen
fuerāt breuiter perstīxi: q̄s oēs
admirati duumꝰ laudib⁹ pse q̄mꝫ
⁊ psequemꝫ Imitacionē illoz tūti
nobis facrimꝰ· vt eā nobis recte cō
cedi duumꝰ deprecemur

Nonc ordie pgredictes ad
moisi disciplinā q̄ scōz gdū
tenuit ⁊ solus iudeis nō alijs pēb⁹
data ē trāsitū ~~facrēs~~ facrā Cđ āt
nullu alꝫ genti ꝫ iudeis solūmō
cy osaica disciplina data· nec idone
a uel possibilis alijs fuit tpē suo
pbabiliꝰ ꝫ quēadmodū egipcioꝝ
doctrinā tpōr egipcior vocab⁹ opo
nebā ceteraruīq̄ gēciū theologiā
suoz testimonis auctoz explicabam

ita nūc ꝯ facēdū est a uideis ipis
t ab illis maxime q̄ doctissimi habēt
ante oculos oīa poma si p̄d quo
ī lingua greca t quata diligēcia libri
iudaica traducti sūt exposuero Co
modissī id enī michi ad cuagelica
doctrina cui ad ꝓparacionē mō scri
bm fore arbitror Cū enī ia salua
toris nri tēpora videret ꝓphus deus
aduenire cōducebatq̄ maxīe saluti
oī gēaū quecūq̄ a ꝓphetis scripta
fuerāt intelligere per lingua greca
quā fere oēs gentes ītelligūt iuda
icā scripturā vniuersis proposuit
Aut enī p̄ saluatoris nri tpa nō
habuissem⁹ iudeis ex iudaia oacul
tantib⁹ aut corruptiores nobis de
dissent aut si recte haberi potuisset
ī suspicionē traductores facile
vocarēt Saluator ꝯ nr q̄ vt dē
oīa p̄uidebat optīa dispōsicione
vsus Ptolomeo egipcior regi tra
ducēdor libror cupiditatē inicit
Qua tē aristeus vir doct⁹ vtpote
q̄ reb⁹ aderat diligēter cōscripsit fi
it āt traductio facta tpib⁹ sed ptō
lemei q̄ philadelphus vocatus e
Qz Aristeverba opere p̄cū e au
dire Demetri⁹ mḡt Phalereus
ī regia bibliotēca cōstitutus grade
a rege pecunia accepit vt vndiq̄
ad bibliothecā regis vel emendo
vel trāscribēdo libros cōgregaret
memoriaq̄ iterrogatū me p̄nte
a rege q̄t nā libri iā in bibliothe
cis essent dixisse plures ꝯ duce
ta milia: ſ breui tpe nō erūt fo
san pauciores quīgētis milib⁹
si nō ab vniuersa gretia soli
qd fert verū etiā ab alijs gētib⁹
ac p̄cipue a iudeis q̄rū doctrina
putilis in cē dicat ꝯ plura possu
mus voluīna cōgregare Et que
nā rex iq̄t cā detinuit ne iudeor
libros que regio nobis affimus ē
aut emeris iā aut trāscripseris
perserti ai ad hāt re tūtatibi pres
tet pecunia quātā peteris Cum
Demetri⁹ d traductiōe op ē mḡt.
ꝓpria enī lingua t diuersis vtit
ꝯ egipcij litteris ſ Multi eos syria
ca t lingua t lris vti censet. quod
ita ee nō ītuemur Post hec rex p
cepit Demetrio scribere ad se de
iudaicor libror traductiōe Qua
enī tanta diligēcia faciebat vt
vel res mīmas petitoib⁹ atque
mādatis exactissime scriptis age
ret Quare ipe ꝯ cuncta vt ges
ta sūt cōscripsi Hāt igit epistō
lā Demetri⁹ Philadelpho mittit
regi magno Demetri⁹ Cum p
cepisti o rex vt vndecūq̄ possim
ī bibliothecā tuā libros vtiles ꝑgerā
cong egā maiestatis tue refero
iudeor disciplinā t leges lris
t lingua sua cōscriptas putiles

michi videri ſcripſit eum abiecte nō
nulla trāſlata tante certe admira
tionis: vt et integra et diuina ſo
la legis ſanctio iudaica videatur
Sic enim eam hecateus abderita ppter ſanctionē legis nec a poetis
grecis tractā arbitratus nec diligēter
ab hiſtoricis expoſitā Si igitur tibi vi
detur o rex ſcribat ad pontificem iudeo
rum vt de ſingulis tribubus ſeniores
viros legis peritos et probos ſer
mittat vt diligēti examine id di
gamus in quo plures conueniāt tra
ductores Ita quippe res digna michi
maieſtate tua videtur. feliciſſimus ſis p
petuus Cui rex ad Eleazarum ſcri
bit uiſſit ſe captiuos iudeorum remi
ſiſſe. et aurum quod ad gratā talenta argen
ti centum. et lapides nō paucos ad
ceteras phialas et menſam ceteraq
ue vaſa et ſacrificia faciendi deo iu
deorum obtulit aut eplā hec ē Rex
Ptolemeus Eleazaro pontifici ſa
lutē Nō ignoras multos iudeos
in regione habitare nra quos ab hie
roſolimis perſarum in tpe quidam reges
bāt abſtracta fuiſſe: quos multa cū
pietate nra in egiptum ingreſſi maiori
mercede in legionib⁹ conſcripti ſunt.
cuiq fideles inueniſſem in preſidiis collo
cauit. vt eorum formidine eius egip
tios coherceret Nos etiam poſtquam
regnū habenas ſuſcepimus humani
tuos tractātes plures quos ceteri mili
captiuos redemimus ac liberauimus
conuenienti mercede dnō deposita. et
ſi quod impetu multitudinis preter geſtum
eſt totum correxim⁹ Putauimus enim
id maxime deo gratum fore. quod tātum regnum cum pace ac gloria nob⁹ contigerat
de tuis etiam florentes etate voletesque
militare cum dignitate aliqua in exer
citu conſtatum⁹ et apud nos nonul
los amuſim⁹ Quia igitur volumus
et tibi et iudeis tā presentib⁹ quam futuris
gratiſſima facere. decreuim⁹ vt ler vene
rabiles grecas ab hebraica lingua tradu
cant. vt vera quoq volumina cum aliis re
gnis libris in bibliotheca nra inue
niant. hec igitur facies et nro ſtudio
condigne. ſi viros probos et ſeniores
peritos legis lingue grece nō ignaros
ſex ab vnaquaq tribu elegeris Opor
tet enim quem res quoq maxima ē illud
eligat in q plures conueniāt ductores. hec res geſta nō paruā nos glo
riā conſecuturos arbitram⁹ De his
rebus latius tecum loquet Andreas
de intimus cubicularius et Ariſteus q
et primicias ad vaſa et ſacrificia in
templū portat. argenti atq auri pon
dus nō contemnendū Scribe tu quoq
ad nos de quibuſcunq volueris Gra
tum enim id nob⁹ erit et amicicia nra
dignum et quoq primum fieri curabim⁹
quod petieris Vale Ad hec Elea
zarus ſic reſcripſit. Eleazarus

pōtifex amico vero Ptolemeo sa-
lutē Bitu⁊ arsnoe regina ⁊ so
ror ⁊ filij vrī valetis bñ ē. ⁊ vt vo
lum⁹ sit. ipi q̄z valem⁹ ℣ Mag
no gaudio effecti sum⁹ cū p̄r
ras tuas bonā erga nr̄os
volūtatē tuā cognouerimus
Itaq̄z vocato ꝓplo publice epi-
tolā tuā legim⁹ vt ferre faret
quātū ī dei nr̄z habes pietatē
ondimusq̄z vigīti aureā phialas
q̄s misisti ⁊ argēteas trigīta·
⁊ crateras quīq̄z · ⁊ mēsā argēte
ā ad sacrificādū. ⁊ ad alia fa
cūda q̄b⁹ tēplū egeret argēti talē
ta cētū que Adueras ⁊ Aristo
vir probi ⁊ docti ⁊ te digni abs
te nobis tradiderūt q̄bus lacr̄
dixim⁹ q̄ visa sūt Dīa enī q̄ tibi
cōferūt erga si preter naturā ecnt
tu petētis grā efficē parati sum⁹
Plurima enī ac maxīa ⁊ q̄ obliuis
ci nūq̄z potem⁹ nīsi deꝰ gñi bñficia
cōtulisti Quare illō pro te ⁊ regi
na ⁊ filys ⁊ amicis tuis sacrificia
obtulim⁹ deo. ⁊ orauit vniuersus
ꝓplus vt cūcta tibi sicuti vis succe
dāt. regnūq̄z tibi cū gl̄a dñs om̄
de⁹ cōseruet Preterea vt diuine
legis cōmode ac secure fiat tra
ductio· fer ab vnaq̄q̄z tribu sen
ores elegi quos ad te cū libris dest
inaui Recte igit̄ facies rex optime
exq̄sitissime traducta scriptura cu
rare vt ad nos vna redeāt. Vale
Multis deinde hac de re dictis p̄
ia traductā scripturā her subūg⁹
l cetitata igit̄ examīatiq̄z traduc
cione seniores iterpti ac sacerdo
tes ⁊ multi egipciq̄z prīcipes corā
rege cōgregati ꝓpositis ī medio li
bris magna voce direr̄: q̄m ꝓbe
ac sce diuina scriptura traducta
ē. deces mō est rex iustissīe vt caue
āt ne q̄s ꝑuertere aliq̄d audeat
q̄d cū oēs voce approbassent iussit
rex sēdz more suū maledicere Ma
ledixerūt ḡr vt solēt si q̄s addide
rit aut subtraxerit aut mutauc
rit aliq̄d rectissīe id agētes vt ꝓpti
o ūuolata scriptura seruaretur
Ihs ita gestis mirabiliter fuit
affectus gaudio lecta vero vni
uersa sibi fuerāt ⁊ admirat⁹ legis
latoris prudētiā dixit Demetrio
quō nemo poetarū neq̄z hystorio
rū de tot tantisq̄z reb⁹ gestis nul
lā mēcionē fecit Cui Demetri⁹
diuina her lex est· ⁊ a deo data vt
vides ac ideo si q̄ tetigerit a deo ꝑ
cussi resilierūt Affirmauitq̄z au
disse a Theopōpo q̄d reperant
nōnulla a iudaica scriptūa trās
lata greca ozōne ornare· ⁊ illico
turbacione q̄dā mētis ⁊ cū ꝓcul⁹
magno studio deū orasse au⁹ rei

gracia id sibi accederat. Iudeus
seq per somnu q res diuinas
lenocinio iquinatis hoib adeerat
Ego q ipe uid a Theodoto
tragedia ru poeta accepi: qd ni
nonulla e uidaica scriptura ad
fabula quada trasferre velle de
luminib captus fuerit q qm re
didit hec de ea id sibi euenisse
magno hoe penutea egit. t tam
de sibi visus fuerat restituit. Cui
rex magna ci diligecia sce scrip
tura iudaica iussit reseruari
Nunc disciplina egosaica
vt doctissimi iudeor scrip
serut exponā. Philo igit de iu
deor ab egypto egressu i primo
libro qs de ypothetcis iscripsit
vbi pro iudeis qi aduers eor
accusatores hys verbis vtitur.
Populus iquit iste q a Chalde
o parente trayect origine a syn
a i egptu trasla p multos an
nos: qm multitudine coz egp
tus no capiebat t magnitudie
aiaz ac simul qs somnys ac visio
nibus erit ei diuinit significa
bat magnopere i ea terra vnde
maiores sui egptu proserti fue
rat redire cupierut Quo fro
adeo creuerut vt ad hec vsque
tpa iudeor gen durauerit Et
paulop ducebat at eos vir vn
quis si vis nichil prestantiore ce
teris putato Petut eu multi ei
obprobrys arte quada malefica
et lenocinio verboz oia illi cofecta
fuisse dicetes Sit sane ff artifica
u tu illud malefici t versuta
hois no mo vniuersu populu
a siti fame ceterisq periculis
que qtidie locoz asperitate t soli
tudie accidebat liberauit ac velut
i copia teru oiz aliut. veru cnam
loge ab oi sedicione t sibi obtepe
rantes obtinuit Per breue tpe
ista ff tanto seruata sut. quanto
nec domus vna i pace atq cocor
dia coseruari facile pt Itaq no
sitis no fames no calamitas aliq
no futuroz formido no ignoranas
euentoz aduersus malefici illum
viru seductos pples inataut.
Qua igit vis arte aut verbeu
lenocinia aut prudeaq aduersus
tot tantaq accidecia qtidie mala
fuffecasse. Aut cu subditus illi
pples nata obtepetas humilis et
pericia futuroz cmud liberter eu
sequebat. ac si illi mala fuerat
de dura oia eis mitigabat. t tam
pnaz q futuroz noticia Mosi
co credes esset vt tande ab oi pe
culo pples suus euasent Vtru e
ni istoz cocesseris magna laude
Mose certe esseueris Postaq
i terra ista venerut t si q pauo
ea cosecute sut diuine ire signifi
cat: malo tu ego probabili coiectu
ra q veritate hystoriea vti

Dtra cū quispiā voluerit tpe cō
cōā aut multitudine aut armo
rū pericā syrios t phenices pa
trie ppugnātes viasse. aut vi qđē
nichil fecisse. sz a dātib⁹ spōte regi
one accepisse. ac nō multo post
pie t sce vuiedi oēz disciplinā cō
stituisse ¶ Alterū cū fortissīos eos
viros. alterū a deo sic amatos
significat vt eā inmias suis ve
nerabiles videret. quippe hostes
atq; inimici erāt eoz a qb⁹ regioez
vbi t ipi t maiores sui nati edu
catiq; fuerāt repēte auferre vo
luerit ¶ Quō igit nō ē mirabile
atq; diuinū si quasi mediocribus
sine vlla vi spōte hostib⁹ cessisse fa
teamur? p hec nescio qđ primo quid
sēō collocabo. probitatē ne legis.
an obediēcā sctitatē iustitiā t pie
tatē illoz q virū illū a q legē acce
perūt sic admirati sūt vt quicq̄d
ille vellet hoc deū velle putarent
¶ Nā sine prudēcia illū hec agebāt
sine a superiore q̄dā virtute doct⁹
faciebat. ad auctorē deū oīa redu
cāt ¶ Mirabile nēpe in videt⁹ du
ob⁹ ānos mulb⁹ mo maiore tpe in
fere transacto. nō enī exq̄situissime
ānoz possū dicere nūm nec verbū
vnū i lege illo ee imutatū sz cen
aes vnusq̄sq; Judeoz moriet⁹ q̄z
legi mosaice derogabit ¶ Jyos dic
tus cōpēdio trāsaurat disciplinā
auulē. quā iudei lege mosaica te
nebāt deinceps ¶ Nichil igit hui⁹
modi apud iudeos ē nō forū et
iudicia. nō postergationes t mo
re. nō lites t accusationes sz oīa
vera sīplicia t cōstātia ¶ Si ad
ulteratus es. si vinū ituisti. si
fornicatus. si aliq̄d hoz feceris
morte punieris si seruū si libe
rū vituperaueris. si virgi⁹ p̄mus
si abductū vēdideris. si priuata
si sacra sublegeris. si impieta
te vsus fueris nō opere solū ve
rū etiā verbo ppia⁹ at nob⁹ sit de⁹
qui hec cogitauim⁹ si i prez si i
mrez aut in bñfactorē tuū mor
te morieris nō cōi sz lapidibus
obrutus. p̄terea mulieres viris
seruire oportere nō ad cōtume
liā sz ad obediēcā parētes i fi
lios ad salutē eoz habere ipera
ū vnūquēq; suoz ee dnz nisi
deo ea obtulerit ¶ Nā si verbo
solū deo dedicauerit tāgē ap̄li⁹
nō licet dei oblata nemīnē ta
pere. nec alienā oīno furari. ve
rū etiā si verbū emiserit q̄ sua
oīa deo oblata ee videāt⁹ ac de
mū penitēcia duct⁹ tāgē audē
at. aut ad aliū sensū prolata
sibi verba iterptet⁹ aut⁹ amittat
Bz lōgū ēet oīa dicere ¶ Innūa
bilia preterea sūt morib⁹ t con
suetudine sine scripto seruata
que quis odit. nō faciat q̄ nō
locauit. nō tollat nec a prato
nec a torcularī. nec ab area mīg
nū aut paruū aliq̄d auferat.

Igne petenti dare aquarū fluenta
nō includere inopib⁹ ⁊ manus ope
petentib⁹ supē ꝓpter deū ee cōcededa.
mortuus sepulcra locū nō ee ne
gādū. mortuoz sepulcra non
mouere. nichil mali auēt inferre nō obtūdere aut excere sperma
nulla vi fecūditatē mulierū retar
dare nō aliter vti alib⁹ q̄z deus
⁊ lex volut. semia nō dispergere
ingū nō ꝓponē iuste. nō habere
modū preter mesurā. nec numū
adulteratū. arma arcana in
imicoas lapsus nō patefacias
nō separes liberos a parentib⁹
eaā si captiuos habeas. nō vro
ē a vro eaā si argēto tuo eme
ris. hec maiora pulchriora q̄z st
illa parua multis videt nō de
struere domi nidū. Nulli⁹ alis
pces cū ad te lamentanti silē re
fugiat cōtenere debis. Ez lex que
ista iussit magna cura seruāda
ee constituit. maledicaturq̄ qui
nō seruāt. ⁊ de ipe q̄ ois ꝓsimat
vltor inuocat. Et paulopost nō se
mel sz sepius imo vero singulis
diebus septimis ꝓpter malos hec
repetūt. maledicāturq̄ q̄ nō fuat
Ita nō solū ad agedū exercitatos
verū eaā legū peritos legis lator
singulos effecat. septimis enī die
b⁹ i idē cōgregare volut. vt cōsi de
tes scripturā audiāt ne q̄s se ig
noracone possit excusare. Ita cō
uenerūt ꝑe. ⁊ sedentes magno cū
ti vtūt silēcio. nisi ad laude dūta
tū verbū aliq̄d cōiter emiserunt.
Sacerdos āt aut de semoz⁹ vn⁹
legē recitat ⁊ exponit. fitq̄ ꝓ totū
id die septimū vsq̄ ad vespertinū
crepusculū. deinde abeūt ⁊ sacra
rū legū periores ⁊ pietate mul
otiosi to mumiores. Nūquid otiosi septē
peragere die nidi tibi videntur
an hec que facūt ceteris ōibus
necessaria magis duas? hac e
nī re fitne a iureco sultus q̄d fa
cūdū sit queritet nec ꝓ ignoraā
fallant? Ez vnus q̄sq̄ fande de le
gib⁹ atq̄ moribus interrogat⁹ rideat
et vir vxori pr liberis. dns seruis
legis ꝑcepta tradit. Fande de sep
timo q̄q̄ anno q̄quis no sile diuert
possiun⁹. nō enī ipi ab operibus
siant septimis diebus cessat. sed a
gros ipos cessare pacūt vt vi
pri res ad futura sustiat. Multo
enī fecūdiores reddūt si cū cessa
uerit inoualia rursus ꝓcidūt
q̄s eaā corporib⁹ hoiz accidit. ꝑ
enī eude ferre labore ⁊ valitudi
ni obest ⁊ robur aī atq̄ corporis
dcrat. Ez si q̄s nudeo pollicear
fecūdiore in septio anno agrū
futurū si ei coluerit neq̄q̄ id
facere pacet. nā ⁊ ipi a laborib⁹
accipe se volut. ⁊ agros aliq̄n
q̄escere vt ⁊ ipi lectores et agri fe
cūdiores alio inno labor sumpto
efficiāt. Magne āt humanitatis
eor illud papue signū est. In

septimo ãno q̃z ip̃i q̃b agricultur̃e laborib⁹ abstinet. si q̃d spõte agri ptulerit nõ colligũt neq; deponũt ꝫ qz nullo suo labore ꝓductũ est cõiter cuicuiq; volenti omittit².

Quare at septiz nũm ita ler honorauit nemo a me q̃ret. qui a medicis atq; phis de vtute quã ad oĩa maxime q; ad naturã hu manã possidet audiunt. Hec phi lo. Simulia vero ip̃i t Iosephus i sco de antiquitate iudaica hoc pacto cõscripsit ab ip̃is reb⁹. Si q̃s cete rarũ gentiũ leges nr̃is cõferret diligenter videret. licet quisq; maxime tã iustissimas leges q̃ pietatẽ in deũ veram hostib⁹ tra diderit. Nã cũ infinitu gubernandarũ ciuitatũ modi in hos paucos gñaliter reducũt². at alij principatu vnius alij paucorũ potencia. alij tocius ꝑpli iudicio gubernẽt. nr̃e legis cõditor hec oĩa despexit t soli deo dicam enũ caã si duntaxat videat gubernacionẽ iudeor̃ attribuit. ad illũ enĩ tãq; oĩz bonor̃ causã respiciẽdũ solũmõ censuit. quẽ nec factum vllũ nec cogitatũ fugẽ ꝑ. qui ai ĩmortalis eternusq; sit oĩa pot. nec alia nobis rõne q̃z creaturas su is cognoscit². Hec enĩ deo deo opi nari oportere sapiẽtissimi caã greciꝰ ꝑcipuꝰ ab illo suptus testantur. Nã t pythagoras t anaxagoras t Plato multiq; alij hec ꝑcipue ꝓfessi² censisse videt². Oz pauci hac de ritate tradita t multos effere ausi nõ sũt. Nostre at legis la tor qm̃ opa legib⁹ cõsona esse at. nõ solũ suis tpis iudeos ꝫ oẽs vsq; ad hũc die i vera eoꝝ pietate reduxit. atq; redu at. au⁹ ea cã est. qm̃ t leges ip sas vtilissimas oĩz tulit. Non enĩ virtutis partẽ pietatẽ ee docuit. sz oẽs virtutes pietatis ee partes declarauit t ip̃as vtutes iustiaã dixo: modestiã fortitu dinẽ cuiũ inter se cõcordiã alijs ip̃ressit. Omnes enĩ operaciones nr̃as oĩa verba t cogitaciones ad cũ referẽdas ee voluit. nec aliquid hoz incastigatũ reliq̃t. Duplex enĩ disciplina mos est. Nã cũ disciplina q̃d faciũdũ sit | et doctrina | discim⁹. t execratacione facinorosos ad agendũ simus alij q̃de legũ latores altera solũmodo tacione vsi sũt. Nã lacedemonij atq; Cretenses nõ verbis sed re atq; cõsuetudine instituebãt. Athenienses at t ceteri pene grec oẽs q̃ faciẽda cẽt vel nõ legib⁹ iubebãt. Re at atq; opera ad cõsuetudinẽ bene viuẽdi vtinã hoes neglexerũt. Altuero Romanes diligẽter vtraq; cõiunxit. nec recta viuẽdi cõsuetudinẽ doctrina priuauit. nec doctrinã pro cul ab execratacõe iacere passi ẽ. sz a primis statim annis ingenĩ

domestica uiuendi ratione complexi sint
vt nil adeo paruum sit quod voluptati
vtilitas præmiserit. Sed quæ comme
denda sint. et a quib⁹ abstinendum. ac
de oib⁹ quæ simul vnuit de diligē
da præterea in agendo ac de reque
alia verb⁹ legem qui regulam posuit
sub qua tanq; sub præsidio ac domino vi
uentes nichil ex ignorantia offendam
Quod cum semel aut bis in singul⁹
hebdomadib⁹ ab omni labore quiescen
tes ad audiendam legem convenire us
sit vt præceptis ea maxime orig cognu
tis nemo se possit per imprudentiam
purgare. quod ceteri omnes legum condi
tores ita reliquerunt vt plurimum
vere homines tunc tandem quicquid prohibitum
esse discant. cum ita præcepta sint
et quæ præcepisse maximosq; gerunt
magistratus ignorantiam legum pre
se ferunt: cum legis consultos secum
ipse habeat assistentes Quemcunq;
vero audiam de cognoscendis legib⁹ interro
gaueris. fanali tibi omnes parebunt
quicquid nomen suum præferre possit Ita fit
vt ad meam nostris etate leges
nob⁹ ignorant et raro quidem aliquis tran
gressi. et si quis transgress⁹ fuerit.
nullo pacto pena deprecari potest
Qua ex re mirabile quanti nostro con
cordia mestat Nam et quæ cadem omnes
de deo sentiamus et quæ in diuersi mori
b⁹ nulla diuersa sumere omnes eorum
dia communiter Quod audies eum a
pud nos diuersas de deo sententias: quod apud alios non vulgares
tum veruetiam philosophi fecerunt quorum
alius nichil omnino deum esse confirmat.
alius deum esse concedentes gubernationem
rerum ipsi concedere noluit Aput nos at
a mulierib⁹ etiam et seruis audies
omnia nostra studia ad deum referri oppor
tere: vnde factum est vt nonnulli
tanquam magos atque iertes nos ammi
sent. qui nouarum rerum inuentores
non sumus. quod apud alios ita laudat
vt qui patria consuetudine contempta innouare quicquam potuerit sapien
tes fuisse videant Nos at contra
id principium prudentie at virtutis mu
nus existimamus. vt nichil omnino contra legem aut facias aut cogites quam
res maxime argumento est leges ipse
si optime atque diuinitus latas esse.
nam que aliter se habet experientia
redarguite ceciderit. nec at legis quod
nam aliquis mutare queat: vel quod
melius aut iuuenet aut ab alius ac
cipiet: num vniuersum disciplinae
cuiusmodi non pertinebit Quis
iustior aut melior modus excogita
bit: quam hic sit a deum principem præfuerit
et sacerdotibus continuo maximaque re
gubernationem attribuerit ac sum
mo pontifici sacerdotis tui ore regi
men commiserit: quos non censu aut
gratie sed virtutis prestantia ad dei
cultum assumpsit et legis aliarumque
rerum curam illis commisit vt ipsi et du
bia decidant et peccantes puniant
Quis igitur principatus hoc melior
aut quis maior deo put honor asseri

Tota quippe multitudo pyssime
deū colit. ⁊ sacerdotes maxiarū
rerū aura comittit. Ita fit vt to
ta disciplīa caulis quedā solēn
tas cē videat. Nam que pauas
diebus vir aly fecit mysteria et
dies festos appellātes. hec nos to
to aīo firmaq; sīa multas sdis
⁊ cōseruauim⁹ ⁊ cōseruam⁹. Vide
āt q; vere sīplices integreq; mē o
mones sūt. Primū enī oīz de deo
opmanc q; ipe pfectissim⁹ atq; be
atissim⁹ sit. sibi atq; ceteris sufficia
ens. oīz ipe verū pncipiū. ipe mēsu
rū ipe finis. operib⁹ notissim⁹ atq;
manifestissim⁹. sīa penit⁹ inuisibil'
cui silē nec videre nec excogitare
q̄q; possum⁹. Quare nec materia
bilia ad imaginē ei⁹ suscipi. nec
ars imitari eū fingēdo pt. Ope
ra ei⁹ oculis cernim⁹. celū terrā sole
lunā lucē fluuios mare animalia
plantas q; ipe fecit nō manib⁹ ne
q; labore nec alicui⁹ auxilio. q; cui
voluerit oīa bene fieri. oīa illico bō
facta sūt. Hinc sequēd⁹ oīb⁹ hoībus
ē atq; colēd⁹. colit āt sanctissime o
peracione virtutis. Vnū e tēplū
vni⁹ dei. amici eiⁿ oīb⁹ qđ silē est
cē tēplū oīb⁹ ē. q; cōis de⁹ ē. hinc
sacerdotes papie colāt. q̄b⁹ vnus
preest. huic q; nō obtēperat tāq;
ipi⁹ punit. Sacrificia offerim⁹
nō ad repletionē ebrietatēq; nec
q; deo ac oīb⁹ probis odio sūt. q; ad
emēdationē purgationēq; nrām
i q̄bus p cōi pri⁹ salute eramus
deinde pro nra. Gratissim⁹ enī
deo est q; cōq; salutē sue anponit
Petim⁹ āt a deo peccātes nō vt
bō nob⁹ cōcedat. q; spōte ia pbuit
q; vt capaces eor bonor ita nos fa
ciat vt cui se reperim⁹ nō efferam⁹
Sacrificātes a luctu ab vxore a
lysq; pmultis abstinere lex iubz
Nec de deo sentire mosaica lege
didicim⁹. Congrū eet oīa p auctore
q; de nupcijs cōuersione sexuū cū
vxore ad procreationē cōstatuit. q;
q; seuerissīe pter naturā agētes
vlasiē. q; de latrocinio atq; furto
que de rapina ⁊ vi. q; de liberis e
ducādis. q; de paretacionib⁹ mortuo
rū vt nō magno suptu neq; mag
nificencia sepulchor caritateq; fiat
purgari āt cadauere venctes iu
bet quasi imundos vt hinc discam⁹
q; magna imundicies i cede hoīs
sit. Paretes scdo loco p deū hono
rari iussit. ⁊ ingratū aduersus
paretes hoc lapidib⁹ obruēdū esse
censet. seniores a iunioribus hono
rari pcepit. nl' inter amicos oc
cultari vult. ⁊ si dissidiū acciderit
amica arcana efferri nō sinit
Judicia rarissīe corrupto morē in
tulit q; nō auxiliatur supplicāti
cui possit reus sdm legē ē. nō tol
las q; nō deposuisti. nō tanges
alienū. nō mutues fenore. In
numerabilia hmuī moī sūt quib⁹
societas ⁊ disciplina civil' inter nos

contumeꝫ ¶ Ez nō est ꝑtermittēdū
quō erga alienigenas affectos
nos ēe voluit · sic enī diuinit⁹ hāt
rem ecāā curauit vt nec nrā cor
rūpi possent nec īuidere hīs pos
sem⁹ à legē neq; recipe velit ¶ Qui
cūq; enī nris legib⁹ vuē desiderāt
oēs hūanit⁹ susapiedos uissit.
cū nō ignīe ſz vuiedi disciplinā
cōuictionē hoīz distīguere videat²
si q̄ ät nō integre ſz simulatione
accedūt hos repellēdos imperat
ne cōuersatione sua corrūpam²
¶ Cetera vero q̄r⁹ usus necessari⁹ ē
petentib⁹ danda ee cōstituit ignē
aquā alimētū ceteraq; huiⁿ vt
uiam ignorāti ondē. insepultū
hoēz nō negligere ¶ Quā hūam
ter ät bella ē gerenda consuerit
inde patet qm nec igne nec fer
ro agros hostiū populari dimut
tit nec eos spoliare qui ceadert
i plio. nec capitis iuriā iferre
maxīe mulierib⁹ tātaq; facilita
te ac mās uetudiē fuit vt vel
bruto⁹ aialiū curā habuerit ꝑtermitto primere potuit ¶ Platonē q̄ verā
nā usū cōgruēte eoꝝ nob⁹ cōcedēs
crudelius ea tractare prohibuit
nec interficere simul si que quasi
supplicia ad nos refugiūt per
cedū ecāā in hostili regione. nec
interficiedū aialia illa voluit. q̄
tū labore hoēs iuuiat ¶ Huc vndi
q; cū do cedo tū primedo a vitijs
ad virtutē reduxit ¶ Nocs enī
munet si adulterat⁹ es. si puellā
rapuisti. si marē tentasti. si ten
tatus cōcessisti. de alijsq; oīb⁹ pu
nitiones reb⁹ cōuenientes absq; de
precatione cōscripsit ¶ Seruatorib⁹
ät legū ꝓmia ꝓposuit nō argētū
neq; auruꝫ neq; oleastri aut hēde
re certa t iane quodda ꝓnuīt
ſz t ipe ꝓdixit t de⁹ miracūlis cō
firmauit ¶ Si q̄s ecāā mortuū cēt
pro lege vuiet tū t meliora ma
iora q; premia cōsequet ¶ Unde
factū ē nō enī verear dicē q̄d res
ipi ꝓdicat vt multi magno āimo
sūmos cruciat⁹ t mortē ipi subi
re maluerūt q̄ q̄q; facē aut dicē
ꝓter legē ¶ Et ſ certe si ges nrā ig
nota ceteris hoīb⁹ eēt. nec legis nr̄ē
sanctitas vllo mō cognosceretur.
t aliq̄s oīa diligeter scripta greca
nūc legeret narraretq; tale se aliq̄
i orbis parte vuiedi vidisse disciplī
nā quā multas sdis cū sūma in
deū pietate seruatā diceret oēs ad
miraret² ¶ Nullus enī vere sapiē
res leges excogitauit. nec tot sdis
leges suas āimus hoīz firmiter i
opīonē de deo i multitudinē ef
ferre nō ee tutū cōfitet² t leges ve
bis ianib⁹ cōscripsit. vnde nulla vi
latas nisi forsan eloquēte cōsecuta
est. ¶ Lycurgū ät hoēs admiratur t
¶ Sparte i celū efferūt q̄ longo tpe
leges illi⁹ inuiolatas ¶ Spartani con
seruart. q̄ res certe nō parue vir
tutis est. ſz illi breui tpe id fecisse
iuenīūt² si q̄s eos cū iudeis copat.
q̄ nō mīm⁹ fere q̄ duo ānge milia

ī legib⁹ permanet ¶ Preterea lacedonij libera q̄dē leges seruabāt· q̄z primū āt fortuna mutata fuit to a⁹ vnūedi disciplinē oīz q̄z suarū pene legū obliti· nos āt sep⁹ adū sa fortuna multo magis q̄z cet̄ hoēs vexati· nec ecā ī sūmis periculis legē nr̄az tradidim⁹

Hec Josephus de q̄ Iosauca iudeox disciplia ¶ Multa vero dicē posse de occulta legū virtute t allegorica speculatiōe ꝛ tā gā pauca que ab Eleazaro atq; Aristobulo sūmus apud iudeos viros nobilissimos q̄ ¶ Ptolemei tēpore pfulserūt q̄x alter Eleazar⁹ pōtificatus ecā dignitate ī signis fuit vt paulo āte scriptū cū de traductione scripture ī liguā grecā dicerem⁹ qui regis legatis virtutē scripture occultā esse ondēs· hys verbis vsus ē vt Aristē alter ex legatis cōscripsit Dignū āt ē mēt nōnulla eox que ab eo audiuim⁹ breuiter ponere· p̄cipue qm̄ temē quedā de puris atq; ipuris aialib⁹ ī lege scripta multi arbitrantur Interrogat⁹ enī a nob⁹ quā ob rē si a deo vniuersa creata sūt ipura nōnulla scriptura vocitat· a q̄ bus abstinēdū ee iubet· ita dēserut Vides quātā vi hys cōuersacio atq; cōsuetudo· malos enī hoēs si cū i probis laudabiles si cū p̄bis cōuiant⁹ facile fiat ¶ Primū igit⁹ legū diuinarū lator ita deo cuncta pīte ondit· vt nl' agi nl' excogitari⁹ possit q̄d cū lateat deinde ceteros homines falso multitudinē deoꝝ introducere docuit· cū ipi multo prestātiores sit q̄z hy sui q̄s venerant q̄x simulacra lapidea vel lignea tāq; imagines eox q̄ ad vitā sibi nōnichil cōtulerūt adorāt sensū ipi habētes ea q̄ insensata penit⁹ sūt Cur āt oīo q̄ hy agentibus colūt⁹ illi q̄ ad vsū humane vite aliq̄d inuenerūt cū nō fecerit neq; produxerit ipi q̄q;· ſz meliorē eox que sūt vsū excogitarit· aut cur hodie q̄z multi nō adorāt⁹ cū antiquorib⁹ adiueniendū excogitandūq; multa sagaciores acu aceseq; sint ¶ Nam de Egiptijs q̄dē nescio q̄d dicere oporteat· belluas enī t serpentes t vmos t mortuos venerāt⁹ ¶ Jerusalē⁹ m spiaes diuin⁹ ille vir menibus ferreis t inuolabili vallo a ceteris gentib⁹ separare nos voluit· quo pacto facili⁹ corpore atq; aiō ima culatos longeq; ab humanis emoi falsis opinionib⁹ remotos fore videbat· vt solū verū deū p̄ter ceteras gētes adorātes illi soli⁹modo iheream⁹ ¶ Unde fm̄ ē vt a nonnullis egiptijs sacerdotib⁹ q̄ disciplinā nr̄az alia⁹ cōsiderārt dei hoēs gens nr̄a sit appellata· q̄d nemini nisi deū verū colat atq; dē pīt· ¶ Recīd iuria· reliq⁹ enī abo potui⁹ destituq; illi ritib⁹ nr̄i ob⁹ istis cōceptis p̄ tota vita de eis potē

caa dei cogitat ¶ Regit conuersaõe atq; cõsuetudie aliox corrupti ad ipietate eox deferam. cibi t potus tactus t audit atq; visionis purificaõe legali nos a ceteris separauit ¶ Tucta enĩ ab vna poteaa oipotetis dei gubernata naturali rõne simulia sut q̃uus singula a q̃bus abstinem t q̃b vtim pfuda habeant rõne. quox vnũ aut alterũ ex ẽplu gratia ponã ne putes temere de reb tã parcus a ¶ Moyse fuisse cõscriptũ. sz oia videas ad pbitate hoz t iustiae perfectioz sce pertinere. ¶ Volucres enĩ ces q̃b vtim domestice mudeq; sut tritico aut legumin cõmutrite vt colũbe turtures pdices anseres ceteroq; huiusmõi. q̃ vero pbibite sut eas rapaces carnũq; aliarũ auiũ nutrire coperies a q̃b agnes hedosq; raptis hoib q̃ tã viuis q̃ mortuis iferunt iniuria q̃ oia merito imunda nominauit. vt vel hic rapina et crede nos deterreret t ad iustiaã hortaret. moneretq; iustissie atq; pacifice viue. sicut ces volucres mude q̃ nulli auiũ nec ois alis iuriat ¶ Ita hys q̃ symbolis ad iustiaã intelligetes cõuertut ¶ Nã si aialia hmõi tagenda nõ sut propter mundiaã suam q̃les erut hoes q̃ pmutate morbis se filos reddut. ¶ Oia igit hec tropologice sancteq; intellecta plurimũ cõferut. cõsideraõs enĩ vngule fissane an cõtra sit distinctos ee singulos act pbe significat. quos q̃ nõ distiguit ces q̃ pecora paretes simul t filios sorores t fres. q̃dq; nec i pecudibus inuenit mares iter se cõmasceũt. a q̃b oib nos lõge absumus ¶ Onde mirifice vna et distiguẽdi modũ docuit t vite cõstitutiõnisq; nre habeda esse memoriã corrut monuit Cũ enĩ dixisz quãaq; vngulam scidit. adiecit t ruminat Ruminat enĩ aliud p rumiaaõnẽ signat q̃ vite cõstitutionisq; nre vt dixi memoriã habente viue. hoc vita alimẽto cõstruat ¶ Ita t alibi iubet dices ¶ Memoria recordaberis dñi dei tui qui fecit tibi magna t mirabilia ¶ In gẽcia enĩ profecta sut si quis diligẽter cõsiderat fõtes corporis alimẽti dispẽsatio. t ad singula membra mirabilis transitus ac multomagis sensuũ vis mitis agilitas t summa velocitas vnde singule q̃ artes iucte sut ¶ Augere monet memoria tenẽda oia quedam diuina diuma virtute t fieri t gubernari. loca demũ ac tẽpora oib accõmodaut. vt semp t vbiq; memoriã dei habeamus. t in pietes q̃ agere et desmẽtes. t cũ interagendũ sumus cõstituti. tã ab t pot tã mundae

Ysac

q̄ ĩmūdicie q̄ p̄mittis q̄b⁹ fas
postea vtim² ad deū nos cōuertit
¶ Preterea per vestitū eciā sile fe
cit. q̄d plura. ¶ In ipis q̄ ianuis
p̄cepta dei sarbē iussit. vt cotinu
ā ei⁹ haberem⁹ memoriā. t ĩ ma
nib⁹ ipis cartis ea voluit.
vt onderet oia nobis iuste facienda
creatorē timētib⁹. t nr̄e creacois
memoriā firmā ret mētib⁹ ¶ Jubz
eū sue q̄s dormitū eat sue a
lectulo reapiat. sue ābulet sue
sedeat dei opera sibi ee meditāda
t ĩ singulis dei potecia q̄ sumus
t possum⁹ verbis trim̄. vbz eciā
cogitacione atq; aīo admiranda
laudanda amanda. ¶ Hz de abo at po
tuit dicta sufficiat ¶ De sensib⁹ aut
ita iussit. vt nichil audiedū nich
il tangedū velut q̄d ĩmūdu sit. t
hoc sili quadā rōe ¶ Capaces em
prauiq; bestiole sut. a quarū tac
tu nos phibuit sicuti cate t mures
pestifera q̄dā animalia t ōino iutilia
hoīb⁹. ita lex nr̄a nec verbo nec op̄e
turiose quēq; dicere aut facē p
mittit. t tā expresse q̄ p signa
t symbola oīb⁹q; modis nō fabulo
se sz veris verū mdicys ad iustiaā
t ōipotētē nos deū cōuertit. ōnis
enī mētis mūdice atq; ĩmūdicie
animalīū ad hec refert ¶ Videbat²
igit² in ¶ Eleazarus rē ad oia resp
ondisse. nā eciā vitulos arietes
t iuuencos nos siluestres sz domes
ticos offerendos dicebat vt q̄ sacri
ficabāt hec rē itelligeret mites
se atq; humanos ee oportere p̄ceptū
ei⁹ oblatū affectus ei⁹ significet
¶ Hec ¶ Eleazarus ad legatos q̄ ad
eū de ĩterp̄tacione legū a ptole
meo missi fuerūt. q̄b⁹ aperte sig
nificauit p̄fundā quādā rōne
ac allegoricā in lege diuina cōti
neri. quā inuestigare deberet qui
scripturā itelligere optaret. ¶ Ins
tabolus at ille cui⁹ sōs ¶ Nacha
bzor liber meminit quēq; ¶ Ari
stotelica p̄cepta fuisse phia cōstat
siliter man⁹ t cetera mēbra q̄n
de deo dicūt itelligeda ee ĩ libro
quē ad ¶ Ptolemeū scripsit hys
verbis declarat ¶ Deniam⁹ nūc
ad ea de q̄b⁹ eciā tu o rex signifi
cari tibi voluisti q̄d velut tibi dicē
scriptura nr̄a cū man⁹ t brachia
faciēs t pedes rex t quete deo at
tribuat ¶ Que oia cōuenienter in
bellā reā de deo sūaz nō fabulo
sā aut falsā cōfiūt ¶ Magne nāq;
res que sensibus no cadūt mult⁹
profecto modis a sensibilib⁹ a scrip
tore legū exponūt ¶ Et ideo q̄ rē
itelligit sapiaz illi⁹ t diuinu spūs
gracia q̄ p̄pheta eū effecit vehemē
ter admirāt ¶ Qui vero a sensu
ei⁹ p̄fūdiore remoti rē timmo ige
rēt. nichil magni eū scripsisse ar
bitrāt ¶ Explanabo igit² singula
breuiter atq; dare op̄tū in me situ
ē. q̄ si longe a veritate abfuero
nō scriptori q̄ rē ar p̄fūde ōnia
edidit. sz michi parcū diuinas illas
leges itelligēti temeritatē attribu
as ¶ Man⁹ igit² eciā nobis multis
modis dia apertissiz ē. nam cū

magnū exercitū ⁊ legiones tuas
aduersus hostes mittis magna
manū te habere duē vulgo sole
mus · ⁊ oēs q̄ audiūt voces tuas
per manū significari nō dubitāt
qđ erā ℣ Moyses designauit dices
In manu potenti eduxit te ab egyp
to deꝰ · ⁊ alibi a persona dei ℣ Brachio
manū meā ⁊ percussi egyptios ·
⁊ rursus ad egyptios regē ℣ Ecce
manꝰ dñi mquit erit i pecoribꝰ
tuis ⁊ i oībꝰ agris mors magna ·
q̄ potentia de ture significatur ·
¶ Dis enī hoīs ⁊ artus oīs i manu
eoꝝ sita ee trāslatiue dicit ℣ Fodit
eo legis scriptor vocabulū manꝰ
ad potentiā dei trāstulit ¶ Quues
āt diuina nō iuuta vt puto dia
pt stabilis creaturarū diuinas atq̄
īmobilitas quā ee papiasꝰ q̄ de
au oīa subtraxit ita cōstituit: nū
q̄ enī celū i terrā cōuersū est ne
q̄ terra i celū mutata: nec sol lu
na nec luna sol facta e ¶ Et i aīalī
bꝰ similiter nō e enī in naturā hoīs
fera cōuersa · nec hō in beluā vnq̄
ptrāsiuit ℣ Per ignē quoq̄ atq̄ sta
blitas diuina dicit pt ¶ Descendisse
i mōte erā tpe q̄ lex ferebat² scrip
tura deū plurib⁹ vt oēs operaq̄
dei cōspicerent · quā descensū appel
lans ¶ Scribit² enī exarsisse mōtē
igne qm deꝰ descendit tubarūq̄ vo
ces crauditas fuisse · eāq̄ tota mꝫ
titudo nō pauciores q̄ decies cen
tena milia erant p quinq̄ dies i oī
loco mōtis ardēs ignis aspiciebat²
Ita descendēs ille nullū localē mo
tū significat · vbiq̄ enī deꝰ e · sꝫ virtꝰ
ignis que mirabiles sūt · qꝫ vnius
consumit quinq̄ dierū spacio sic
cardentis vt nichil ibi cōsumptū fue
rit: sꝫ ipā q̄ verborū veritas in
tacta pmanserit · tubarūq̄ sonitu
itolerabili nullis edito instrumētis
descensus dei oīb⁹ significat² ¶ Descē
dit enī qm voluit duinus iudex
genus legib⁹ cōmunare Per Moysen
¶ Cū qm duinarū legū pre
cepta pcurrim⁹ ⁊ formā al
legoriā sensus tetigim⁹ illud pre
termittēdū no est vniuersā iude
oꝝ gentē i duas maxīe partes fu
isse diuisā · vnā que precepta legis
certo quodā lōe sensu sequebatur ·
altera q̄ maiore pluia firmata
alaꝰ atq̄ subtilius oīa speculabat²
q̄ ⁊ plus iudeos ee putabāt · horū
disciplinā oēs q̄ nouerūt vehemē
ter admirati sūt Josephus vero
atq̄ philo iudeus pretue memorie
vitā eoꝝ cōmendauerūt · itaq̄ ne tā
sublimes viri neglecti ee videāt²
a libro Philonis quē pro iudeis
cōposuit nōnulla sumenda michi
ee arbitror Preter ceteros māt
quos pene inuiabiles sacrio mosa
ica ad bene viuendū iactauit Essee
nios oīz atq̄ marmi sūt ab ho
siotete · id est greca lingua sanctitate
sicut michi videt² appellati · quoꝝ
secta nō gnē sꝫ virtute atq̄ hu
manitate discernit² Itaq̄ nemo pu
er nemo adolescēs pter istabilita
tē etatis v · sꝫ viri oēs aut senes sūt

qui nullo corporis morbo nulla aĩ
pturbacione ferũt. ſz vera ſoli ho
minũ libertate fruũt: aũ rei vi
ta ſua teſtionũ prebet ¶ Nemo p
prũ aliq̃d poſſidet. nõ dom⁹ nõ
pecus nõ vas aliq̃d: ſz oĩb⁹ i me
dio poſitis cõiter vtũt. habitãt
ſimul ⁊ cõuiuãt qĩ ſodales. aiq̃
oĩa pro cõi vtilitate faciãt. alia
alior negocia ſiũt. q impigẽ ſub
eũtes certant nõ frigus nõ calo
rẽ nõ aliquã mutacionẽ aeris
formidãtes. ſz ante ortũ ſolis ad
ſolitos labores ⁊ verſi crepuſculo veſ
pertino cũ gaudio redeũt. nõ alit⁹
quã q certamine gymnico exercet
¶ Rehora enĩ ⁊ iocidiora tã aio
q̃ corpori ea certamina putãt. q
nõ ſeneſcãt cũ corpore ¶ But aũt
cor alĩ agricole alĩ paſtores. a
lĩ apiũ cultores. alĩ harũ araũ
mgr⁹ ita vt perfecte iter ſe viuãt
alĩs nõ indigetes. nichil facẽ re
ciſãt q̃d cũ vtile ſocietati ſit tur
pe nõ eſt ¶ Quã a laboreb⁹ ſuis m
cedẽ cperit apud eũ deponit qui
queſtor creat⁹ eſt. Is oĩa diligeter
procurat q̃bus egent. egẽt at pau
ciſſis cũ oĩ luxu tãq̃ aĩe atq̃ cor
poris morbũ aſpernet ¶ Cois eſt
ipſis nõ meſa ſolũ verũ eciã veſtis
tenuis q̃ deois ſz ẽtior i hyeme. q
i vno depoſita loco eſt. vnde vnuſ
quiſq̃ id ſtereter aſſumit ¶ Egrota
no q̃ corporis ſi acciderit ſtudio
atq̃ cura oĩ cure cõi curatur.

¶ Senũres ſi abſq̃ liberis nature
cõcedũt feliciſſimi oĩ putantur
honorati a ceteris nõ mirũ q̃
ſi eos genuiſſent. ⁊ qm cautiſſi
matrimonio huiuſmõi ſocie
tate facile diſſolui poſſe ꝓſpexer
ũt. vxore ducere oĩno vetu
ſant caſtionẽ ſũmopẽ ſtudentes
¶ Nunũ enĩ mulier ſeptam a
mat ⁊ ꝯ clotypia maxĩe mor
det. at viri mores artificio q̃da
atq̃ lenocinio facile pt i peius
peruerte. ſi vero eciã liberos eni
xus peperit. que pri aſſiduite
faciebat ea iã audacter atq̃ a
perte aggredit oĩa vi regẽ ma | 91 |
tutũ conat ¶ Quare vxor hunc
ſocietatẽ ũmiaſſiã iudicium eſt
iudicata eſt. nõ ſeruat enĩ mo
res nec prob⁹ erga oes ẽ q̃ aut
voluptate vinc⁹ aut liberorũ a
more ſuperat⁹ i ſeruitute vxo
ris deduct⁹ eſt ¶ Ẏ q̃ vita eoz fit
vt nõ priuati ſolũ verũ eciã reges
atq̃ pncipes eoz phiam pluriz
admiret ¶ Hec q̃dẽ i apologetico
Philo ſcripſit vt ipſe in eo ve
ro libro que ꝑſcripſit oes ſtudio
ſos liberos ẽ vita de ¶ Eſſeis na
rat ¶ Paleſtinã maxĩa gens Iu
deoz habitat inter eos qui dici
t⁹ Eſſei copiũt⁹ plures nũo vt
ego opinor oĩ ãtiquor milia ¶ Eſ
ſei dicti q̃ ſancti grece. q̃m dei cul
tores pphete ſiũt. nõ animalia ſa
crificates ſz mẽtes ſuas virtute

munitas offerēdas deo putantes
¶ In ciuitatib⁹ nō habitant exis
mātes vt cōtagione aeris corpo
rib⁹ sic cōuersatiōēz vulgi animo
nocere ¶ Nec alij agros colunt
alij pacificas artes ad vtilitatē
suā & proximoz exercēt nec argē
tū nec aurū reponūt nec i gentes
agros laudāt ꝯ tm colūt quātū
necessitati possit sufficere ¶ Vix enī
ex oib⁹ pene hoīb⁹ soli pecuniā et
fidos negligētes virtute ditissimi
putāt. facultatē viuēdi & pauca
id igeriā rē magnas cē diuicias
iudicātes ¶ Nemo eoz tela enses
galeas scuta ceteraq; belli facilitat
īstrumēta. ꝯ nec eas artes exer
cent q̄b⁹ facile oēs in improbitatē
labūt² nulla mercatura nullus
cauponat⁹ nulla eis cognosat²
nauigatio oēs rapine occasiones
depellūt ¶ Nemo seruē apud eos ꝯ
cū vniuersi liberi sit alter alteri
seruuit ¶ Nec q̄ seruus vilit² nō so
lū q̄ eq̄litatē cōtēnit taḡz iustos
oderūt. veriēcūq; nature leges
trāsgressos oīno despexit ¶ Nec
enī dubit q̄ mīr eade nata genuit
ḡre q̄ius nō voluerī sum⁹ tm reipa
fres. quarūe cremie abalienatiō
nale pīe parte nō necessariā
ad viuēdū natale maiore q̄z hūa
na natā cōsequi possē putantes
alterā sophistis alterā leuonibus
reliq̄runt hoīb⁹ illā pīe parte solū
mō appetātes q̄ de deo & de creatre
oīz scrutam⁹ morali maxie iuuāti
lant ad quā absolute cōsequēdā
paternus legib⁹ adiuuāt². q̄s rē
itelligē nemo sine diuino auxilio
pt ¶ Has ꝯp q̄dē ꝯ marie septimis
dieb⁹ docet² ¶ Dedicata enī septi
dies deputat². i q̄ ceteris oīb⁹ neg
lectis ad sacra loca cōcurrentes
q̄ synagoge appellāt². ordine sub
senioriib⁹ virtutes cōsidere solent
legūturq; scripture diligeter & ex
ponūt² a peritissīs symbolis enim
prisco more scripturā vtī marie
arbitrāt² ¶ Discūt igit² pie sancte
iusteq; viuē triplici regula vtētes
amore dei ardētissīo. virtutis cul
tu diligētissīo. caritate proximi
feruētissima. ¶ Quod igit² sūme
deū diligāt multa nobis argu
mēta sūt ¶ Castitas ꝑpetua ¶ iurs
urādi nulla mēcio. mēdacij odiū
& ꝑpue q̄ bonoz oīz nulli⁹ mali
cām cē deū opināt². q̄ virtuti stu
deant. patet q̄ pecuniā negligt
gloriā sperīt voluptatē oderūt
constātes seueri magnuq; ai sūt
ceteraq; humanoi inuīabilia.
¶ Caritat² at argumēta sūt benig
lencia societas eq̄litas ¶ Nullus
enī domū habitat q̄ oīz cōis nō
sit. vnū erariū vn⁹ supt⁹ oīb⁹ est
¶ Preterea vestis cōiter oīb⁹ ꝑposita
cōis cib⁹ & potus. cōis mensa. oīs
vita cōis est ¶ Que oīa multoma
gis ille opere facūt q̄z alij vbis
significāt ¶ Nec murū quecūq; c
ni q̄dē laborātes cōsequūt² nō
ipi seruāt ꝯ i medīū afferētes

coi vtilitati attribuit. nō negligū
t apud eos egrotātes ſz a cōsibus
curāt. Seniores nō min⁹ qz pare
tes liberi venerāt. Huiusmoi hoēs
ſine greca doctrina moſaica phia
effecat. que virtutis opus hoīb⁹ pro
ſuit a q̄ libertas t ort⁹ t cōſtit⁹.
Nā aī multi atq; varij diuerſis
tēporib⁹ alij crudelitate carnificū
more vniuersā Iudeā vexarūt alij
aſtutia ſimulacione adeo ad ypbi
tatē auctos peruerterūt. ut ſue ipi
etatis ihūanitatiſq; calamitates
hoīz pretia monumēta reliq̄rit.
nullus vnq̄ ita efferatus fuit. null⁹
ita veterator ac malꝰ vt Esse ozū
aut poc⁹ ſcīz vitā cōmunari vo
luerit. ſz oēs probitate illoz ſupe
tati q̄ a nata liberos putātes ſu
ma veneratione atq; laudib⁹ pro
ſecuti ſut. Hec philo

Verū qm̄ phōz diſciplinā ia
patuit. t tocꝰ etiā multi
tudis moses duumus legib⁹ mu
niti expoſiti ſut. Reſtare videt vt
rumor theologiā pietati maioz
idoneā atq; cōſentaneā oīdam⁹
Hic enī pdiſcem⁹ q̄les i theologia
t i ceteris diſciplis hebrei fuerit
Philonē igit⁹ rurſ⁹ primo libro ſu
per legē audiam⁹. Nonnulli aut
mūdū magis q̄z auctorē mundi
admirati. nō ortū ſz eternū eſſe
mūdū putauerūt. male nullū
pene op⁹ deo attribuētes cū ecōn
tra oporteret dei q̄dē virtutes q̄ſi
creatoris atq; prīs admirari.
mūdo at nō maiorē q̄z creature
cōueniat laudē attribuere. At
uero ceteros q̄ t ad ſūmū phīe
peruenut t dei trīſis ſecreta na
ture didicit optime cognouit ne
ceſſe ee vt cū aliud q̄dem agat
cū ſit integerrim⁹ intellect⁹ atq; pu
riſſim⁹ oī ſaā preſtātior oī bono
melior oī pulchritudie formoſi
or. aliud vero maie p ſe atq; imobi
le ſz ab intellectu cōmotū atq; for
matū pfectiſſiq; op⁹ hui⁹ mūdū eſſe
cēſet. Que qui fiuſſe ortū neget
putile atq; ad pietatē neceſſariā
puidētie virtutē radicat⁹ ſuſtulerit
Patrē enī atq; auctorē operi ſuo
pudere nō pbat. pr enī oīs atq;
auctor ea q̄ genuit aut fecit dilige
ter ſtudet cōſeruare q̄ optime pnt
expellens q̄ vtilia ſut ſuis acquīs
ad id vero q̄d nō fecerā nulla con
iūctio nobis ē. Permaoſa igit⁹
res oīno eſt vt ſine principatu aut
tate ſic mūdū ſine auctore ac iu
dice qua vniuersa gubernet cōſiſ
tere poſſe putare. Mirabilis igit⁹
ille moiſes q̄d ſine principiā eſt
alienū a re viſibili oīno eriſtimās
Quod enī ſenſibile e mutatioi
ſubiectū nūq̄z idē eſt. iuſibili q̄dē
atq; intelligibili pretiitate attribuit
ſenſibilitat aliud vocabulū accōmo
dauit. Nā q̄m viſibilis atq; ſenſi
bilis hic mūd⁹ e. neceſſario ipſū
ortū habuiſſe aſſirit. Vnde non
ab re creatiōnē eiā ei magna au

theologica venustate cõscripsit.
¶ Hec de origine vniuersi. ¶ Nõ vero
prudẽcia mundus gubernet i libro
quẽ de prouidẽcia scripsit cõtrarys
primũ expositis deinde cõfutatis
magnifice probauit. q̃ cũ plura
q̃m longiora sint cõpendio sibi ponã
¶ Prouidẽcia ẽ nequit arbitreris
cã tãtã veru perturbationẽ ẽ vi
deas ¶ Quid enĩ hũanor ordie cer
to gerit? An solus ignoras p̃nos
atq; rapacissios hoẽs bonis oĩbus
florere diuicijs glã cultu multitu
dinis magistratib⁹ bona valitudiẽ
ãbusq; dictis voluptatib⁹ affluẽ?
Vtq; at amicos ~~Vtq; at amicos~~ oĩb⁹ mal⁹ oppres
sos paupertate infamia humilitate
duracie vitedi afflige? ¶ His alijs
q̃ cõplurib⁹ ita dãs rndz postea
hoc pacto ¶ Nõ tirannice negocia
liq̃ vel crudelitate. sz vt rex regũ
iuste vnusq; mundũ de⁹ gubernat
rex at ver⁹ t iã pr est. vt enĩ se hz
pr ad liberos ita rex bon⁹ ad cun
tatẽ t de⁹ ad mundũ: q̃pe q̃ nate
stabili lege principatũ t pudẽtiã
isolubili cõiunctione vna copula
uit ¶ Quare quẽadmodũ nõ neg
ligenter oĩno vicios a parentib⁹
liberi iimicor op⁹ ẽ putãtib⁹ sub
mersos iuadere. sz maiore interdũ
ope fouẽt cũ nullũ meis p̃sidiũ
ẽ videat ¶ Siliter q̃ de⁹ oĩm cura
gerit nec mun⁹ eor q̃ppiã viuunt
tiũ vt occasionẽ eis pmie prebeat.
tiũ vt nata se ꝑpriaũ esse ostẽdat

Ad hec longe ab sis a veritate si
malos aliquẽ felicẽ arbitreris cũ
ã si ¶ Cresco dicor. acuior visu q̃z
lince⁹ maiorib⁹ corporis vtib⁹ q̃z
crotoniata ille ¶ Nilo ¶ Danymede
formosior sit oĩbusq; alijs corporis
et exteriorib⁹ bonis abũdet. ¶ Qui
enĩ mẽte sua pluriores dñatum
ac pessimos subiecat cupidis doloris
timoris stultitie iustitie felix atq;
btus ẽ nullo mõ potent etiam si
si vulgo beat⁹ appellet ¶ Nã si ad
oculos parũp voluens eleuare
atq; vt possibile hoĩ est de vero bo
no cõsiderare. oĩa que nr admira
ri videris magno risu ꝑsequens
¶ Ꝑ enĩ cũ meliora lateant i locis
eor mala ꝓrupẽcia laudãt. cũ
vero i mediũ adsunt bona tuit q̃
cõtraria sunt ac luce diluci⁹ tur
pitudinẽ sua oñdũt ¶ Si q̃z diuinũ
illud bonũ mẽte cõceperis. nichil
eor que dixisti facile apud viros
oĩuenies inter bona collocabis
¶ Preciosissia nẽpe illor argẽti at
q̃ auri metalla sunt: que a pessia
terrarũ parte solent ꝓdire. pmul
tũ nãq; ꝑfecto interest inter me
talloz sterilitatẽ t fecũditatẽ ter
re nõ metallose. ¶ Longe q̃ppe ab
est argẽti atq; auri natã a bomi
tate frugũ sine q̃b⁹ vuere neq;m⁹
qd maxime i annone ꝑ caritate
¶ Deus enĩ thesauros ꝑ modia tẽ
poris alimẽto trẽ ꝑpter nutritatẽ
indicatos libẽter oĩs ꝓcere solẽt

qñ ãt nãtãria nobis cumulate
affluũt natẽ bonus abũdãtes cõ
tenti ee nõ possum⁹ ſz argẽto atq;
auro mhiantes· ⁊ qñ oculi capti
terreno pondẽ hut atq; illuc ppt
auaritiã ferm⁹· cõtinuoq; pecu
nie gracia bello veram⁹ ¶ Deſtes
eã magnificas cupim⁹ q̃ nichil aliud ſuit q̃ tertie artis lau
des ⁊ flos ouũ vt nõnulli poete
diretũt ¶ Nec vero glorie adeo
cupid⁹ ẽ vt vel a mal⁹ laudari cu
piat hũc ipbũ ee nate ẽ· quippe
vnũq̃q; ſuo ſili gaudẽ· bonã ãt
valitudinẽ auru querẽ ſi dẽtue
rit nõ paruos aũ morbos ab au
ditu oculi q̃ virib⁹ corporis cernuẽ
eleuat atrocissimas ante oculos be
luas ponit ¶ ta enĩ intelligẽtur
pissimũ ee ferariũ virib⁹ hoẽ glãri
formositate corporis tactare mẽtẽ
cõpos nemo poterit: q̃ breuĩ adeo
ertũt⁹ tẽpore vt anĩ florẽscat
defloruisse videat· pſertĩ cũ eã
iãiãta artis opera picta ficta tex
ta nõ parua videat ertã pulchri
tudine ¶ Quoꝛ oẽ nichil vnquã
apud deũ inter bõ enũciatũ ẽ· q̃d
dico apud deũ⁹: cũ neq; pertinho
mines q̃ trẽ philosophãt⁹ bona
eaducas has res aut arbitrent⁹
aut appellẽt· q̃ vero falsã ⁊ noiẽ so
lũ philosophiã sequũt⁹ hy aĩ se
medicos pfessi ſeruituti corporis
ẽherent· nec corpꝛa q̃dẽ medicos i
mutãt⁹· q̃ ſi rex ac pceps egrotet
eã trãsgressi inter columna portu⁹
tabulas argẽtũ aduliciũ auru
lapides cubile ipe illuco petunt:
nec vestẽ auro ĩsertã admirati
nec lapidib⁹ ornatũ cõſiderãtes
lectulũ q̃ cetus pnt ceteris oĩb⁹
cõceptis man⁹ egroti tãgũt· pul
ſũ examinãt: interdũ eã vestib⁹
ſublatis q̃ durare ſit venter quo
calore pect⁹ ardeat quo motu cor
exiliat inquirũt ¶ Ex q̃bus oĩb⁹
aliſq; cõplurib⁹ quãtitate ⁊ q̃li
tate egritudis prepta curã mor
bi tandẽ aggrediũt⁹ ¶ Quoꝛ
igit⁹ eã philosophos cũ impiaq;
ãi tenere profiteãt⁹ eã despicere
que falſa hoẽs opinione maxi
mi fecerũt: ac mẽtis ipi⁹ cubile
ingredi diligẽti⁹· ⁊ cõſiderare ſi
pter trã iequaliter pulſ⁹ mouet⁹
tactuq; ipõ examinare ſi aſpera
maledicẽdo lĩgua effecta eſt· ſi
cupiditate tumid⁹ venter· et vt
breuiter dicã q̃ ĩtẽperie ĩteriora
turbata ſũt ¶ Hoc enĩ pacto ido
nea poterũt adoptare remedia
nũc vero cũ nequeat lucẽ veram
aſpicere exteriore falſo verũ muto
re pertulſi q̃ cea peregrinat regi
nã oĩmo mẽtẽ negligẽtes ⁊ ſa
tellites eiꝰ duxisse gloriã ſanita
tẽ aliaq; hmuſmodi pſequẽtes
¶ Et quẽadmodũ ſũma inſania
ẽ aut cecos de coloꝛib⁹ aut ſurdos
de harmonia muſica· sic ⁊ vmo
ſos viros de bono ⁊ malo iudices
cõſtituere· mẽte capti nãq; ſunt

et mterioꝝ tenebris obtecti discernere nequeūt ¶ Merito igit̄ laudat Socrates ⁊ alij q̄ paupt̄atē ꝯplexi nec questuosa xp̄ā artificia didicerūt. nec ab amicis aut regib⁹ magna sibi oblata munera acceperūt ¶ Nichil aliud ꝯ̄ virtutē p̄ bonū putabat ¶ Nō simo tali corpori circūducti ⁊ morti vt hoēs subiecti. aut cū multitudie iuuenū hoīz maxīa vnetes iuuenta perierūt: cur actus ada nata ē cū crudelitas hoīz culpāda sit ¶ Nō enī facile pt euadere q̄ degit ī regione pestifera ¶ Et veluti cū magna vis pluuie descēdit nisi sub tecto sis necē ē etiā si sapies sis imbrē perferre. cūq̄ frigidissim⁹ pflat boreas frigore premi et estatis ardore calefieri ¶ Odē profecto modo si cū iuuenis vitā agis necē ē multa ide p̄ter mala ¶ Verū oēs q̄ virtutē negligētes falsa corporis laudāt bona a sole se vngi. ⁊ a ioue lauari putāt ¶ Symbolica enī hec prisca⁹ proverbia re ipsa cē ondūt. ne eū p⁹ mortē solūmō ꝯ̄ etiā per totā vitā aiō simul atq̄ corpore iuuenti hoēs pendēt ¶ Cui rei q̄ sicalam cōscripserūt hystoriā testes locupletissimi sunt ¶ Nā vel amātissiaz vxorē suspectā adeo fuisse tirānodicit vt tabulis aubicularū straverit quo maior sonus aī ad eū nec crepitus nudūq̄ ita vt nichil ferre possē. aditūq̄ xp̄z fouea in terrepisse vt vel saltib⁹ vel longis gradib⁹ vel ascensu descēsuq̄ pergrediū nullū possē telū occultare ¶ Quod quatiscq̄ igit̄ cum hoīs q̄ vel vxorē ita suspectā haberet malis refertus erat. Illis certe in silio videt fuisse q̄ cū ad alta precipitia scandant aīq̄ ad cacumē puenīt timore perculsi nec altiora petūt iam fessi. nec descēdere audent cū ad hiatū ꝯfusitatē desperēt ¶ Tirānide nēpe q̄ diuma tē aggressus cū pericula ei⁹ cognouisset. et stantia ī ꝓposito mutabilia videbat indies pericula. ⁊ ab eiūs morte ī mine nō dubitabat. oīb⁹ ⁊ si non corporib⁹ ꝯ̄ aiō tū aduersus eū armatis. qō ille xp̄ē dionisi⁹ ita ē significauit ¶ Nā cū q̄dā vitā tirānicq̄ apud eū q̄ beatā laudib⁹ efferret vocasse ad cenā regio apparatu cōstructā hoēz dicit. ac supra caput illi⁹ sedentis acutū gladiū tenuissimo filo suspēdisse. quē postea q̄ reperte cōuiuia ille respexit ner surgēs inde ausus timore tirānu ner bibere aut cōmedere potēs periculo p culsus cernuce ac oculis ad pēdentē gladiū directis mortē exspectabat ¶ Quod cū vidisq̄ Dionisius rum igit̄ itelligis ꝯ̄ beā sit vita rea. talis enī est nisi velim⁹ nobis metipsis adulari ¶ Dīm enī verū copiā habētes p̄ter frequētā periculoz ⁊ ipēdentē formidiē nulla frui possum⁹ Illis similes qui a deformib⁹ sepe meretribus

dea pñt² que vestib⁹ aut auro val
de ornate ⁊ fuco facie deformitatē
occultātes cū hamo pisces his ī si
dys captos attrahūt adolescētes
Hac ī felicitate nō ꝓmittūt² q̄ mul
tis felices vident. ⁊ sicut to⁹ mētis
multi cognūt² mētis sue arcana pā
dere sic interdū huⁱ⁹ vite moles
tia victi verissimas voces de mi
seria nrā emittūt² Illis enī certe
simules aiālib⁹ tirānis sum⁹ q̄ sagi
nāt² q̄b⁹ comedendi bibēdiq; non
ad aliud cū ad ꝑmicē suā copia
solet offerri ¶ Multi aūt pecunie
cupiditate victi mānifesta dederūt
supplicia Cuⁱ⁹ rei exēpla ⁊ si q̄ti
die videm⁹ vnū tñ ex pristis refer
re opere ꝑtiū dignū⁹ Dicāt igit²
q̄ fetidos sacrū bellū cōsarpserūt
cū lex cēt aut ꝑcipites ex alto de
ici aut ī mare submergi aut ig
ne cremari sacrilegos cū Phylo
melus Onomarchjus ⁊ Phaal⁹
tres isti Delphicū spoliauerūt te
plū sc̄z lege supplicia dixūt de
disse Alterū enī cū ꝑ aspera scan
deret loca ꝑcipitē decidisse actiā ex
spirasse Alterū cū eques ꝑ lutosa
ferret² ī pfūdo lapsū vna cū equo
fuisse aquis demersū Phalū āt
alij sacro morbo cōsuptū alij cū
tēplū habis ī cederet vna contre
matū fuisse tradiderūt ¶ Nemo pro
fecto ex casu mīs amēs a crēdisse
putabit Dēs enī hos tres eisdem
tēporib⁹ ꝑpetr̄ idē delictū nō alios
supplicijs q̄s lex volebat iure puni
tos nō fortuna ⁊ casu sz dixim⁹
credere debem⁹ Quod si nōnulli
rapaces ⁊ factiosi hoēs q̄ nō alie
nos solūmō ꝑplōs sz patrias eaq̄
suas subiecerūt ī pnūcio id fecisse
videt² mirādū nō est Primū enī
nō siliter de⁹ atq; hoēs iudicant.
hoēs enī de maīfestis tñmō cog
nosāt de⁹ vero ī aīq; ingressū ꝑm
nudos voluntatis ꝑspicat motus
Quare nūq; humāna iudicia di
uino tāq; meliora ⁊ iustiora p
ponēda sūt ¶ Multis enī hoēs fal
lūt² sensib⁹ corporis atq; turbatio
nib⁹ aī In deo āt nichil ē fallat 90r
sz summa iustiaa vna aī veritate
acta gerūt² Demde rē illud ī
ꝑmis fert² id ēe apud ꝑplm tyra
nos qđ sūt ī lege supplicia Ibi
igit² ī ciuitatib⁹ adeo abūdāt vt
nulla legū reuerētia sit tūc de⁹ vt
vina repellat ⁊ ad virtutē hoēs
cōuertat crudelib⁹ atq; tirānis
viris nō iurta potēcia prebeāt
viaz enī cumul⁹ sine crudelitate
mūdari nō ꝑt et quēadmodū vi
dices publicarū rerū ad homica
das ꝑditores ⁊ sacrilegos īterfi
cēdos ꝑt publice alūt² nō qua
tale hoīs exercitiū laudet² sz q̄
ꝑplō necessariū ē eodē ꝑfecto pacto
huⁱ⁹ mūdi gubernator q̄i coēs vi
dices tirānos ī ciuitates ex fusa
citat vt iurta atq; ipietatē alia
q; humanū⁹ moī vi ⁊ crudelitate ī stre

pmuat q̃ qm̃ nō rō aī ꝓposito ſz
crudelitate cōmoti diuine volun
tati ſubmīſtrarūt. vt ignis con
ſupta materia demū extinguat
hic t ipi aī aurtates ꝑuas ma
nes hoīz fecerūt tūc demū i perni
cē irruūt ¶ Quid aī miram ſi
tirānor itrdū mīſterio effuſas
hoīz iniurias dr cōpescat. cū eaā
ſepi nō alior ope ſz ꝓ ſe ipz fame
terremotu peſte alyſq; hyemſmōi
q̄b nullas vrbes desolatas vide
mꝰ nō factutet. ¶ Satis dem ē pu
to nemīnē q̃ male viuat ee felix
vnde maxīe ꝓuidēcia ē ꝓbat
t p aliq̄ Dentor igit petrus t
pluuie vis nō ad pniciē naugā
aī aut agricolarū ſz ad vtilitatē
huāni gn̄is diuinitus mittitur
¶ Aquis em̄ terrā ventis vero regi
onē que ſub luna eſt inundare
ſolz t vtriſq; aīalia t plantas
alit auget perfiat ¶ Dē ſi naui
gātes aut agricolas nōnūq; ꝑdit
murari nō debes ¶ Ea ſi aī oculos
parūꝑ volueris eleuare atq; vt
poſſibile hoīz de vero bono cōſide
rare oīa que nūc admirari vide
ris magno riſu ꝑſequeris. ¶ Qꝑ
em̄ cū meliora lateant i loc cō
tū mala nrūꝑcia laudantur.
¶ Cū vero i medīū adſint bō tunc
que cōtraria ſūt hac luce diluia
dī turpitudieq; ſuā ondit ¶ Si
ſ diuinū illud bonū mēte tonte
pens nichil esse que admirat
fruſtri facile apud vanos iuenīt
inter bona collocabis ¶ Anima em̄
q̃dā huius rei noī particula ſunt
cum vero tota huiusmodi gn̄is deo eſt
ne ¶ Vt ḡ i editiōē ludere atq; certam
ms cōiles ꝓpter alias rei ꝑ vſꝰ
dr certamīs mutato fererūt nō
nullos luctarū nō affuiſſe ¶ Nec t
dr qī magne cuiuſdā ciuitatis
tota orbis turrā gerens hyemē
eſtatē t vernale hyemē ad vbi
tatē tota effecat. cuius nōnulli hac
tēpor meliter magna dāna pa
cant ¶ Elemētor igit in ſe trāſ
mutaciones ex q̃b mūd constat
t q̃b cōſeruat tāq; nūcias ipſe
ſtituit. prune āt t nues retem
hyemſmōi ad frigiditatē aeris
cōſequit ſi cauti ad cōcuſſionē nu
bīū fulgura t tonitrua q̃ nichil
forſan t prouidēcia ſit ¶ Pluuie
vero ac venti alimēti cremētiq;
causa plantarū atq; aīaliū ſunt
ꝓuidēcia certe ſunt t ex iſtis illa
cōſequit. vt ſi editoris munerū
liberalitate atq; magnificencia
magna vnguētor copia ꝓponat
vnde guttis q̃buſdā in terrā terrā
defluxis lubric valde loc effect ſit
nemo nō iſam ꝓuidēcia editoris
munerū liberalitatē factā ee cōtē
deret. ſ ad magnificā habūdā
tiāq; vnguētor cōſecutā cōcederet
Ita ſiliter t alia hmuſmōi nō ſunt
nature opera prīcipaliter ſz nubi
b natali q̃dā rōne acidēcia. t tri
cā her prudēcioribꝰ conferunt

tranquillitatē cū aeris mot' ven
tor' hyemes ⁊ serenitatē hys signis
p̄dicere solent· formices portas sep
nū vides q̄z plurimi ad meridie
respiciāt vt de ābulātes i hyeme ca
lefiāt ⁊ i estate opaco fugere vtāt;
quā rē illud cōsequit nō ab edificatoris
sūa factū q̄ vmbris q̄ a basi ere
dūt horē significāt· Ignis siliter
nature op' ē necessariū quē q̄ acci
dēs quodō fuit cōsequit· Nam tñ ē
q̄ nō parua attulit vtilitatem
Interdū enī nō ignē ⁊ fumo aduē
tū hostiū significant· Sal' cō eaq̄
i Eclipsib' dicta p̄t que solē atq̄ lu
nā cōsequit· ⁊ aut mortis regū
aut vrbiū desolationes prudētib'
signa solent asserre· Sacreus vero
circulus stellas hys ei' substātie cui
cetere· Cui rei cām q̄ius difficilis
sit nō tñ negligit· Sī diligēt̄ q̄tat
philosophātes· putat enī ⁊ recte
mundissimaz cō p se ipam ee sedē
Quaut igit sol ⁊ luna ceteroq̄ stelle
p̄ prudētiā fr̄e sunt· sic p̄fecto celestia
oia q̄ius nos naturā atq̄ virtutē
oīz inuestigare nequeam· Terremo
tus at ⁊ pestilētie fulminū ictus
⁊ silia mala diuit ⁊ nō sunt· Nulli
enī malū de' causa est· sz elemētor'
mutatione generāt· neq̄ sunt pri
cipalia nature opera sz ad ea q̄
necessaria ⁊ p̄cipalia sunt cōsequūt·
Et si aliq̄ dānū inde habuerit nō
ē accusand' gubernator· Demū
q̄ q̄s bonos ee ipi putam' bonā
fortunis nō sūt· Deinde quēadmo
dū in re militari ad sedandā sedi
tionē q̄ forte p̄mū oblat' ē pleti
t ⁊ ad extinguēdā tyrānidē cog
natos etiā si in culpa nō sūt legis
exterminat· eodē mō i pestilētia
vt reliq̄ moderatiores fiant interdū
etiā innocētes cōi corruptaē aeris
pereūt· Sic ⁊ i naufragio eq̄liter
oēs periclitāt· q̄ius non eque pre
cauerit· De atrocib' at bestijs er
tractatois belluc gracia p̄ductas
diuinit' diceremus· Nichil enī ma
gis corpus ad labores ⁊ aios ad re
sistēdū hosti corroborat q̄z venatio
nis tui hmoi defensioni opponēdo
detraxisses· sz tñ ⁊ q̄ bellicosi sunt
aiosiores bestijs se opponētes facili
fiunt· ⁊ q̄ pacē amāt domi atq̄ i
vrbib' viuētes lōge ab oī hui' moi
periculo absūt· Pues enī ⁊ leones
siliq̄z aialia ne isidens hoiz aliq̄d
patiāt' p̄ caulab habitatoib' hoiz
versant· Sī q̄ at ex negligencia
ītermes saltus p̄agrāt seipsos
port' q̄z natura accusant· Sicut i
equestri certamine q̄ vno loco sedē
at spectare nō patiūt· cū hūt illic
trāseat currui impetu pleriq̄
conterūt· Serpētes at veneno si
nō prudētia sz cōsequētia q̄dā rerū
i superioib' durm' producti sunt·
Fiunt enī cū īnata materia hmōdi
tas calidior facta ē· Sic ⁊ nōnulle
bestiole corruptione nasc̄unt' vt cor
ruptione alimēti vermes pediu
lia sudoribus· Que at spermate na
tura duce generāt' ea q̄m natura

prīapaluter ītendit ꝓuidēcia nas
a nō negam⁹ cuius etiā illa du
abus rōnib⁹ ad vtilitatē hoīz au
diui ꝓducta q̄s celare nullo mō
decreui Ostendūt igit² venenosa a
nimalia multos ad morbos et
maxīe pernitiosissimos, remedia
cōferre saluberrīa medicīq; hibent
Videbisq; si diligēter attēdē volu
eris ī magnis thermis nō nulla
mēbra eoꝝ accuratissīe fumi De
inde deo ista cē parata dicūt ī
peccatores. sicut ceruleos et alia
tormēta ī iudicijs ꝓparata videm⁹
Quod dicūt ī domib⁹ hoīz maxi
me ista nasa falsū oīno ē. ꝓ cul
cinū in desertis īuenīūt² loas hoēs
q̄ dīz fugiēda. q̄ vero ī habitan
tib⁹ hoīz nasūt² corrupcōe ma
gis ꝓducūt² cuius t carnīū nido
re aīalia huiusmōi attrahant²
Virūdines āt si nobiscū versant²
murū nō est nā q̄m eas hoēs nō
venāt² ideirco plurīe habitant
nā e regione fugere illa videbis
q̄b⁹ insidiam⁹ nō enī hoīb⁹ solum
verūm eā beatis ut se saluā velint
matīū est Hinc maritima q̄da
cautas ē noīe Scalo q̄ tūc appli
cui q̄n oratur⁹ atq; sacrificatur⁹
Vero solima ad patrūū templū mis
sus fui eo cū applicuisse magnā
colūbarū multitudīnē videns ad
mirabar ītergrātiaq; mihi quā
ob rē hec aues oīa pene loca illa
occupasset respōsū fuit lege apud
eos colūbarū vsū cē prohibitū Ap⁹
egyptios āt mirabilis quoddā con
sideraui Crocodilus enī oīz belua
rūm sacrosanctū ī sacratissīo natus
t enutrit⁹ nulo q̄m sub aquis vi
uat vtilitatis tāt sue nō ē ignar⁹
Magna enī copia apud eos cro
codilor iuenit² q̄ quāt id tēpoꝝ sa
crū venerāt² mūme āt regiū apud
eos pt q̄ eū venāt² t naugātes
hic q̄dē nec digito aquā fluuij tā
gere audent crocodilis stātī īsul
tantib⁹ Id vero timidiores etiam
hoēs vel ludo ī mlīū natātes ꝓsi
liūt Barbaras regiones frūdi
tate agroꝝ excellere videm⁹
vbi magno ī gremo hoēs ꝓcero
nasūt Hic alimēta q̄dē īza
būdant hoīb⁹ āt q̄r grā diuinit⁹
alimēta ꝓducūt² carere videt².
At cōtra accusāda Grecia est
que sine semine atq; cultu nil
ꝓducit. sz sola hoēs generat vere
celestes atq; diuinos nata ad ō
nē scīaz natos cui⁹cunq; ē sub
lutas aeris Nō enī temē dixit
Heraclit⁹ Acer sicior aiā prude
cior atq; melior. cui signū q̄ ie
iūnātes āt vigilātes prudēciores
illis sūt q̄ cibo t potu sēp repletī.
Immergit² enī quoddā mō mor
mētis quā cogitacioēz appellam⁹
Verū in barbaris regionib⁹ ꝓter
maiorē alimētoꝝ copiā agroꝝq;
robur nō solū aīalia pluma ma
iora atq; verū etiā arbores maxīe
nasci solent Nō est āt culpa tēpe
ratiue si tā maiorus quā terrestrib⁹

aĩalib⁹ crudeliter vesci. ℣ Nõ enĩ
ad hũanũ cẽsũ oĩ voluptates nãta
sẽ crudelitas nos atq; ĩtẽperãna
matat. ℣ Ad mũdi enĩ tõ⁹ cõsu
matiõnẽ nrãe erat vbiq; varia
nasci aĩaliũ gẽna. ℣ Nõ fuit aũt
nrãrũ vt hõ q̃ sapie decore ẽt
ab hũanitate m feritate cõũsꝰ
cede aĩaliũ voluptatẽ sibi para
ret. ℣ Vnde ad hec vsq; tpa qui
curã cõtinẽcie gerũt ab oĩbus
abstinẽt carnibus suauissimo
cibo herbarũ fructuumq; vtentes
℣ Qui vero carniũ vsũ nãta cõ
cedi arbitrãt mgris t legib⁹ q̃b⁹
aure modestiã ẽ ab esu ĩmoderato
phibẽt. ℣ Rose at t cet⁹ varieq;
flores atq; aromata nõ volupta
tis grã sẽ bone valitudis gẽ inue
ta sunt. ℣ Nã t odore ipõ iuuant
interdũ. t ĩ cõpositione media
narũ (magnas enĩ vires habẽt)
a medicis adhibẽt. ℣ Multa enĩ
sĩgula nl ꝓsũt. cõiuncta deõ q̃ẽ
admodũ maris atq; femine cõ
iunctio ad procreatiõnẽ) sic vires su
as oĩdũt. ℣ Hys ceteriscq; hmoꝰ
di nisi cõtencioꝰ sis cõcedas
oportet diuina vniuersũ hanc
mũdũ ꝓuidẽcia gubernari. ℣ Set
a philone cõpẽdioꝰ sũpsi tũ
vt oĩa q̃les hebrei etã nunc
res viros habuerũt tũ vt pia
de deo sna iudeor appareat
℣ Nunc at testiõnia etã ex
teriorũ de ipsis diligẽter
a tabum⁹. ℣ Illustrissimu enĩ etã grecor
nõ ĩperitũ ẽmo iudicẽ philosophie
alij vitã eor scriptis suis approbas
se vident: alij theologiã q̃t tũ potu
ere secuti sũt. Hic enĩ discẽs non
temere sẽ absoluta crãsitaq; tõe
tudinẽ philiã gẽtilib⁹ magis ĩpo
sitã a nobis fuisse. ℣ Primũ igit
ea ponã que de vita iudeor pre
clarissimi grecor testant. Theo
phrastũ igit audias: cui nõnul
los textus ℣ Porphyri ĩ hys libris
posuit q̃s de abstinẽdo a carnib⁹
cõscripsit. hys verbis iudei ad hec
vsq; tpa. Theophrastus ait aĩalia
quo sacrificẽt: vt si q̃s nos ad i
mitatiõnẽ illor hortaret audere
nõ paterem. ℣ Nõ enĩ cõmedũt ex
sacrificatis sẽ mel atq; vinũ nor
tu ĩfũdũt holocausta facientes
nichilq; inde relinquẽtes. vt nec
ille qui oĩa ꝓspicit rẽ tã pnã
ĩspicẽ possit. q̃d factũ iteri ieiu
nantes. at cm phi natura sũt
de deo inter se colloquẽtes noctu
ãt stellas aspicientes cõuiuꝫ deũ
inuocãt. ℣ Primi enĩ ipsi oĩm hoiz
t bestiã t se ipsos offerre ceperũt
nulla necessitate aut cupiditate id
facientes. Et ĩ quarto eiusde negoti
o hec a se ipo scribit ℣ Porphyri⁹
Esse iudeos q̃s fuit. Hys alter alte
rũ magis diligũt q̃ ceteri hoẽs
faciãt: t voluptatẽ oẽs q̃i vicioꝰa
aspernãt: cõtinẽciã t integritatẽ
aĩ ab oĩ perturbatiõe remotam

ꝓpuā putantes uirtutē ¶ Proces
nō duāt. alienos āt liberos tene
ros adhuc t ad oēz aptos doctrinā
adoptātes pro suis ēducare ac mo
rib⁹ suis stabilire solēt qđ facāt nō
ex mēmoniū abominēt⁹ sz ex mu
lieru mores cauēdos putāt ¶ Qui
tias oēs adeo sperīt uēnerabilis
quēda cōitas sit ¶ Nullꝰ ex⁹ preter
ceteros aliquid possidet oīa eis cō
munia sūt ¶ Nemo alio diues aut
pauperior ¶ Ona oīb⁹ qi sūb⁹ famul
tus est ¶ Ungi oleo nō pacāt⁹ ꝙsi
ꝙs forte oleo tactus fuerit. diligēter
quasi a magna macula corpus
illi abstergit⁹ nō enī molles sēd
aridi atq; duri ē corpore cutiuit.
alba sz induūt⁹ ¶ Electione cōi qſ
tores t gubernatores sibi creant
t diuise in ōibus res sūt ¶ Non
habitāt uelē uīā sz hic illo fa
lo migrat. sperāq; assequētes here
sim sua ꝓfitēscūt⁹ a qb⁹ ita susce
pūt⁹ ut una eos sp uixasse dicas
unde fit ut ꝓfitentes nichil secū
ferant ¶ Uestes t calceos aliq; oī
no tpe dirūpāt⁹ nō mutāt. nec
mūt aliquid nec uendūt sz cōmu
tatione rerū utūt⁹ ad egreat ¶ Aur
inter eos singuli q̄ aliq; uolūt assu
mūt et nichil asserētes Erga de
ū maxīa pietate utūt⁹ nā aliq;
sol oriat⁹ nichil eis ꝑ ignāuū diat⁹
sz patria orōne utūt⁹ qua solem
ortū p̄cāt⁹ deinde a pfectis singuli
ad artes operaq; sua muttutur
et posteaq; horis quibz laborare
rit ad unū rursus locū cōgregāt⁹
t aqua frigida perlotī in cōmū
uenūt q̄ nemū nisi eusdē secte
mtrone licet ¶ ta mūdi qi in te
plū ad cenaculū uenūt. ubi mg
na trāquillitate sedētib⁹ ordine
oīb⁹ panus opponit⁹ t fercula unū
quodq; ¶ Primi āt oīz sacerdos
facta orōne cōmedere incipit. ne
pcatur⁹ phasq; oīno ante orōnē quic
quā gustare. cuiq; prāsi fuerit multo
diligēcius orant ¶ ta t incipi
tes t desinētes laudes dei diligenter cōcinūt. post hec de sūb⁹
quib⁹ prādētes qi sacris utūt⁹ de
positis ad opera rursus crēūt noc
turnoq; reuersi crepusculo silēter
tenāt ¶ Hospitib⁹ cōsidētib⁹ etiā si
qui forte affuerit clamor aut tu
multus nūq; apud eos audit⁹
sz ordienta colloquiū⁹ ut tāto eos
inter se uti ordine atq; silēcio
mirabile uideat⁹ aut causa ꝑpe
tua cōtinētia est Cib⁹ t pot⁹ mte
rātate mēsurat⁹ ¶ Qui ad eā
sectā uenūt nō statī sz posteaq;
foris anno integro exāmorib⁹ pe
ceūt tūc susapiūt⁹ nō tm oīno sz
ꝑmq; qđ ꝑ accrediūt ¶ Una eo
cū illo uiuē nō lucebut nisi duo
b⁹ alys āmis pacīcae signa de
derit t cūiq; cōiter cū eis uesūt
uire uiuādo cōfirmāt⁹ primo pos
se erga deos futuros. deinde mi
tiae ita fore cultores ut nec spō

te nec ipetio aliau hoi sit noca
turi · odioq; sp iustos sibi futu
ros · putaturosq; sp se pos ledi
si iusto videat iuriā fieri · fideles
fore oib⁹ ac maxie principib⁹ ¶ No
eni absq; dei voluntate principatū
aliau cōmedari · Ideo si ipi p
essent nuq; se q̄q; facturos vi
maaulari pfectura videret · nec
veste aut ornatu q̄q; meliore oq;
subditi se vsurū · veritus fore amī
cos t mēdaces accusaturos ma
n⁹a furto aīm ab iusto lucro p
aul retenturos · nec occultaturos
aliq̄d socijs · nec eoz secreta alijs
se dicturos eaq; si mortis pericu
lū imineret · postremo nullo alt
ter hereseos docmata tradituros
q; sicuti ipi acceperāt p se futu
ros a latrocinio · coseruaturosq;
sancte libros diligēter t nūcioz
noiā ¶ Hec seruaturos se oīa ju
rat ¶ Qui at nō seruat diliget⁹
illico expellit² t ces fere cū ad a
liā dietā ac vitā xeniat moritⁱ²
q; multos ipi rursus miserātes
recipit · cū pauputauerit non
minores ia ipos penas dedisse
q; delicta eoz postulabat ¶ Canta
vero tenuitate pauitateq; rerū
vtit² vt raro plus q; semel i sep
tē dieb⁹ alui purgatione indigeat
¶ Qua q̄de exercitatione i tāta pue
rili pudentia aiiq; robur vt nec
equleo nec igne nec alio questio
nū gne ipelli possit vt aut verbis
legis latorē vituperet · aut illiatū q;
q; cōmedat · qd maxie in bello qd si
bi a romanis illatū fuit ostenderit
nulla eni adulatione ad torquen
tes vniq; sunt vsi · nullas lacrimas
torti emiserit q; suauiter i doloribus
ridētes t eis illudētes a q⁹ torqbāt²
sic exspirabat ut cū dixisse vt ad pa
triā reduce videret² ¶ Anima em hec
optima apud eos ē cōpora q̄de mor
ti ce subiecta · aias vero tāq; imor
tales sp viuere · tāq; a subtilissimo
etheree demittat² naturali quoda
delatos ipetu corporib⁹ cōiūgi cum
vero a vitalis corporū q; alligaser
uitute liberati sit · tūc sūmo cū gau
dio alacres petere ¶ Qua q̄de vita
t pietate facile fit ut multa apud
eos futura p̄videat · propue qui a
sacris volumib⁹ t varia carmis cas
tigatione t sp pharū deos exerceret²
q; ¶ Hec de explicit de pietate ac phia
eorū testatus est

¶ Hecateus at Abderita vir
t verbo t te plus historiā
de iudeis cōscripsit · a qua nonulla
sumere nō erit alienū ¶ Multa i q̄t
castella oppidaq; iudeis sut · vna de
ro vbs mīnutissiq; quiq; fita pene
stadioz habes circuitū · plures q; ce
tū t vigiti milia hoiū habitant
que vocat² Hierosolima · i medio
cui⁹ edes lapidea est quiq; iugerū
lōgitudis · latitudis cubitoz cētū:
cui porte duplices sut · i eo ara q̄
drata ē integris lapidib⁹ ac i ōnis
cōpositis cui⁹ singula latera vigenti

altitudo ãt duodecã est cubitor ap̃
quã domus magna est vbi altare
atq; cãdelabrũ: vtraq; aurea sũt pũ
/nocte/ dere; taletor duũ vbi lux atq; die ĩ
ẽffabilis ardet ¶ Nullũ ibi simula
crũ est nulla ỹmo ymago ner plãta
ner lucus aut aliq̃d huiusmodi vbi
nocte ac die sacerdotes caste versãt
nũcq; ĩ tẽplo vinũ bibentes ¶ Cemde
cũ rege q̃ Alexãdro nõ nullos aut Iu
deoꝝ mutasse. ⁊ successoribꝰ eis fide
les fuisse: seq; cũ vno eoꝝ sermonem
habuisse his verbis narrat ¶ Cũ ad
mare rubrũ pfiasceret inter alios
equites ride quidã noie ¶ Hyssonem
me sequebat hõ quẽ ões tã grece q̃ bar
bari q̃ eũ cognouerãt ⁊ cũ maxime ⁊
robusti corporis pdicabãt ¶ Erat aũt
etiã arabs peritissim̃ is cũ augur q̃m
ões nos stare iussiss: interrogauit q̃re
fixi starem̃ augurecq; auẽ ondẽ ⁊ atq;
dicente cõducẽ ita stare q̃ usq; quo auis
tenderet pisperisset vt si ad anteriora
volaret ceptũ iter peragerem: si aũt
posteriora volatu peteret reuerterem̃
silentio arcu tracto auẽ prosit ac in
terfecit ¶ Cui augur ⁊ nõnulli aly
valde cõmoti illi ei maledicebãt ¶ Ipse
vero q̃s ẽ iq̃t iste furor o hões: quo
ẽm auis ista que nil de sapiẽcia p
uderat vel aliq̃d de futuro nobis pot
erat nobis pdẽre: que si futura
psciss nũcq; huc venuss: ne a hyssoni
ano rideo interficeret ¶ Her ab Ie
rateo sumpta modo sufficiant

Clearchus ãt peripateticus m
primo libro de somno Aristo
teli attribuẽs verba her de iudeis scri
bit ¶ Multa iq̃t Aristoteles possem
de ipis dicã: sz pauca nõ referenda
sũt q̃rus nõ ignoro multos so
nia fingere me putaturos Cui
Hyperochides id circo q̃ mirabi
lia dicturus es iq̃t audire magis
gliscam ¶ Cui Aristoteles ego i
quit vt rethorica solet de gẽte ipi⁹
primũ si placet dicam ¶ Ita pre
sus placet hyperochides inquit
Ille igit subiunxit Aristoteles
iudeus erat q̃ fuit Celaenis ex in
dia Iudeã ãt a loco quẽ habitãt
appellati sũt Urbs eoꝝ asperri
mo quodã noie Hyerusalẽ nũ
cupat Hic ab alexãdro asie lo⁹
admiratimas ciuitates desedes
⁊ lingua ⁊ aĩo greci fiunt Cumq;
a rege diss vt eo tpe nos q̃ ĩmanis
simis asie locis versaremꝝ plurie
amore ad nos spõte venit qui
multo plura nobis attulit q̃
acceptit ¶ Her Clearchꝰ Clemẽs
ãt nr ¶ Numam romanoꝝ regẽ
pythagoricũ fuisse asserit ⁊ mi
rifica nimirũ doctrina legẽ dedisse ro
manis nullã imaginẽ deo attri
buere. vnde anus centũ atq; sep
tuaginta ab vrbe condita nullam
imaginẽ ner fictã ner pictã ĩ
tẽplis rõnoꝝ respexisse potuisse ¶
Numa occulte significauit nul
lo mõ nisi mẽte ad similitudinẽ
dei hões peruenire posse ¶ Negas
tenes ãt q̃ cũ Seleuco vixit vir
historie peritissim̃ ⁊ terẽ inda
gatorũ verũ her dicat Omnia

que de nata prisa Grecia scripserunt alij etiam ante ipos scripserunt Nam et brachmanu apud indos qz iudeos vocat multo priores philosophata sunt Aristobolus etiam in primo ad philometora hys verbis vtitur legem nram in multis Plato secutus est Aperte nanqz in multis diligenter examinasse singula videt Nosaica enim volumina ante alexandrum et ante ptolemeum in greciam traducta fuerant. vnde plurima sicut et pythagoras phus ille accepit Numenius autem pythagoricus aperte scribit nichil ee platonem aliud qz Moysen attica lingua loquentem in primo voluisse de bono Plato inquit atqz pithagoras que brachmanes Magi Egipcij Judei que iuenerunt ea grece scripsi exposuerunt Et in tertio Moysi meminit hys verbis Jannes et Jabres egipcij erant viri magicas artibus adeo potentes vt Musco iudeorum duce viro deo omnipotentissimo soli resistere posse a curtius egipcios iudicati sunt multas enim calamitates qbus Musen egipto intulit solue nisi sunt hys verbis Numenius et miraculis a Moyse factis et qd deo conuictissimi erant Moyses attestatur Et iudaice gentis Choerilus etiam poeta prisus meminit et multos eorum cum Xerxe in greciam militasse affirmat Porphyrius autem in primo de philosophorum oraculis appollinem ipz in duxisse de iudeis hoc oraculum edidisse Attendere magnopere oportet quomodo diuina repletum sapientia est oraculum Appollinis qd dicturus sum Dura via illa nimis et ratis clausaqz portis

Que vitam nobis aperit donatqz beatam

Nec vero vobis facile enarrauerit vllus

Exponamus qatenus illo qui semita ducat

Quam primi ante omnes ceperunt tradere pulchras

Quam Nili epotant lymphas. phenicibus inde

Proximaqz assurgens ea aura: sed inclita longe

Extens hebrea illa nouit notaqz recepit

Et subiat exponens ita viam ad deum a barbaris inuictam fuisse. didicimus ab egyptijs scz a caldeis hys enim assum fuit et maxime audeis Jde Apollo etiam qd de oraculo aptissime demonstrat hys verbis

Caldeis qui vera est sapientia tantum.

Hebreisqz ipis concessum agnoscere purum

Eternum qui mente colunt regemqz deumqz

Qz de iudeorum pietate atqz philosophia hactenus dictum est

De hystoria vero hebraica de veritate diuina conscripta qm minime conueniat mo considerem Cum igit Moyses diluuium diuinitus illatum conscribat a qd Noe cum suis arca lignea euasit Berosus Caldeus Hieronymus egipcius et Nicolaus damascenus hystorici eadem de re vt Josephus in primo antiquitatis iudaice scribit meminerunt Scribit enim nicolaus in nonagesimo sexto libro aut supra montem magnum in armenia Baris appellatum qd multos temporibus

diluuiū cōfugisse: ac nōnullos arca vectos i cacumiā montis applicuisse lignaq; arte illō lōgo tpis spacio postea perdurasse vnde b̄ extimine ablato t expiationes vt berosus aut hoēs vti solent Hec Josephus Ego at ab Abideno hystorico no nulla tibi transcribā Sisithrus iquit principatū deinde accepit tau Saturnō magnā vī aquarii futurā significauit Quare saluae se cupiens ad armeniā nauigio cōfugiebat sz aq̄ ip̄z in via oppressērūt Tercio at die postq̄ aq̄ cessauit aues emisit vt per eas sciret sicubi terra extaret. q̄ cū oia pelagi facie tegerēt ad Sisithrū nullibi eū cōsistere poterāt reuersi sūt Post aliq̄t dies siliter fm̄ fecit Tercio emisse reuerse ad eū fuerūt imo pedes referte. t tūc dn̄s ab hoīb Sisithrū rapuert Nauis at ad hyrcū iuenit i armenia aut lignā remediū hoīb aduersus multos mirabiliter morbos affert Rursp̄ cū p̄mos hoēs moises lōgis tpib vixisse asserit hui rei testes grecos hystoricos Josephus ataut Nulli igit breuitatē vite rē cōsideras falso scribi opinet tā magno āno nullo prisco vixisse Illi eū deo amica t ab ipō dō immediata caus produxit t integroze vtetes alimēto qđ lōgioze tpe poterat p manere nō iuuāa longioribus tpm spacijs vluebāt Preterea eciam virtutis grā et vt res posteris p utiles Astrologiā geometriāq; inuenīret lōgi sibi duxit vitā largita fuit. q̄ inuenire nō potuisset nisi saltē sexcētis solaribus annis q̄b magnus ānus reuolutionē vnā efficit Cui rei testes sūt oēs simul grece atq; barbari q̄ de aiq̄tate dubitāt cōscripserūt Nā t Manetus qui egyptiacor t berosus q̄ chaldeor rū hystoriā collegit. multi preterea ethnicus Hieronymus egyptius et quiplurimi hystoriā tradiderūt t ad hoc Hesiodus hecate Clamus asilaus Ephorus ac deinde Nicolaus cōsona nris ducētes mille ānos prisci illos vixisse affirmāt Hec Josephus de turris edificatōe scripsit Moises t ab vna lingua i multas tūc hoīz gentes cōfusū fuisse asserit Et abidenus his vbis illi attestat Primos hoēs ferūt e terra natos roboze atq; magnitudine cōfisos dn̄s spretis turrim eos i loco vbi nūc babylone ad solē vsq; tollere cōtendisse cui rei fere ad celū edificando p̄uenissent. vi ventoꝝ dn̄s assumpsisse q̄ sup eos diruta turris cecidit. cūq; ad ea vsq; tpa vnū lingue fuissent multas i linguas diuisas fuisse. bellūq; iter Saturnū t Titanū tūc ceptū locūq; babylonis nomē habuisse p̄ter cōfusionē linguarū q̄ hebreabel vocāt De turri at t cōfusione linguarū eciā Sibilla memīt dicēs Cū oēs vno vterent sermōe turrim edifica

re cōstituerūt q̄ in celū ascenderent eā
dy ventis diuerūt ⁊ lingua hoīz
mirabili varietate cōfusa esset
vt babilō ea ciuitas vocaret De
inde at q̄ Cenaar appellat⁹ est
eus fuit memorat Sacerdotes itaq̄
q̄ euaserūt Jouis sacra i senaar
babilonie cōtulerūt: cōfusaq̄ lin
gua hoīz diuisas orbis partes hab
tare ceperūt Moises ruius⁹ vitā
habraee late cōscripsit· cui multos
exteriores historicos attestant Jose
phus his vbis cōscribit De pre
at nrō habraā q̄us nō nominat
scribit tñ herosius ita vt a reb⁹ ipis
nō de alio q̄ de ipo dicē videat De
cima iquit p diluuiū gñacōe p
clarus quidā iustusq̄ vir ⁊ sīgu
lari celestiū doctrina predit apud
Caldeos fuit Hecatē vero liber de ha 06
braā cōscriptū reliqt Nicola⁹ etiā
Damascen⁹ i quarto historiaꝝ hec
narrat Damasci habraam regebat
cū exercitu a Caldea profect⁹ nec
multo tpe post etiā Damasco ab
ens ad Cananeā q̄ nō iudea di
cit⁹ migrauit cui nomē etiā nūc
magnū apud damascenos est·
nullaq̄ ibi demōstrat⁹ habraā
dom⁹ appellata Verū cū fama
cananea p̄meret⁹ egyptus vero
magna copia rerū efflueē diceret
libēter illo vt etiā egipti sacerdo
tes de dīs diuētes audiret cū suis
pfect⁹ est Aut eni aliq̄d ab illis
discē aut melioꝝ se traditurū ꝑ
ipis arbitrabat⁹ Et p̄ pauca cū
q̄ vna cū peritissis egyptioꝝ vsare
tur ⁊ vutute ⁊ gl̄am suā multo
clariore esset Egyptus eni diuersis
vuetib⁹ moꝝib⁹ ⁊ alys aliox moꝝes
obstrens p̄sequetib⁹ verbis ille semp
quin absentes dicebāt falsa ee de
mostras reprobabat Vnde factū o
vt taīz grue sapieteq̄ viri admuni
tā ad intelligēdū q̄ ad p̄suadendū
q̄d vellet paratissīz duceret Ipe veo
arithmeticā ⁊ astrologiā eos docuit
Nā ante aduētū ei⁹ nichil harū re
rū sciebāt egipcy ꝛz a chaldeis in
eos vnde i grecos q̄z disciplina iste
affluxerūt Hec Josephus Alexād
at historicus q̄ multarū rerū peritā
habuit ⁊ voluīe de iudaica histo
ria Ptolemeus aut her de iudeis scripsit
Ciuitas iqt babilō ab his cō
dita p̄mū fuerat q̄ a diluuio etia
uaserūt Quos oēs gigātes fuisse
costat sparsos p vniuersā terrā·
postq̄ turris quā edificabāt diuin⁹
cōfusa dedit Decimā vero gñacōe
i Camurine babilonie vrbe quā a
ly Orien dicūt quod nomē latine
Caldeopolī significat nat⁹ e Ha
braā q̄ sapiā oīb⁹ excelluit a q̄ as
trologia fuit apud caldeos iuēta
Is iustitia pietateq̄ sua sic deo ꝑ
tq̄ fuit vt diuino p̄cepto i plyenice
venerit ibiq̄ habitaut ⁊ rōnem
solaris mot⁹ atq̄ lunaris aliaq̄
astrologica plyenices docuit· vnde
plyenicū regi gratissim⁹ fuit Ex cū
Armenij tpib⁹ suis bello plyenices
vicissent forte factū e fratruelem
etiā ei⁹ captiuū abduxerūt. habraā

vero vrnas suos armauit. factoq; ipe
tu fudit fugauitq; armenios ne fra
truele sibi subleuarent. verū etiā mag
nā ab hostib⁹ pdā habuit. Qua de
relegata ad eū pro captiuis ab ar
menijs missi. Ille at oēs oblatā re
cusauit pecuniā suptusq; solūmodo
que ad victū pteriebāt captiuos hu
manissime reddidit. Cū vero ab eo
bello habraā rediret in vrbē. Melqz
dech dei sacerdote ciuitatisq; illius
rege hospitaliter susceptꝰ magnificis
fuit donatꝰ muneribꝰ. Et ꝓxīt pauca
Immone at ciuitate oppressus i ē
giptū migrauit. vbi vxore eius quā
sororē t viduā ee dicebat rex egipcio
rū abduxit. sz peste domū eī ingressa
ab haruspicib⁹ didicit id mali sibi
accidisse qm alienā vxorē abduxerat
Illa viro suo itactū reddidit mulierē
Dixit at habraā i Heleopolī cū
sacerdotib⁹ ciꝰ a q̄ astrologiā sacerdo
tes didicerūt. q̄ tm nō iuenisse fz ab
Enoch p successionē sibi tradita fa
tebat. Bubuigit deinde pmū scz
babilonis belū regnasse quē latine
Saturnū dicerūt a q̄ belus sodus
t Chanaā ortu fuerūt atq; a Cha
naam prez Phenicū natū fuisse q̄
genuit Chum. Iafut aut Chum
Asbolū appellāt a grecis ar ethio
pū prez t frez. Mestraim pris e
gipciorꝫ fuisse. grecī at igit Atlātē
aiūt Astrologiā iuenisse. Cuius At
lantē t Enoch eūdē asserūt fuisse
Enoch porro igit genuit Mathu
salem q̄ ab ānglis de multa cogno
uit et ceteros docuit. Iosephꝰ
vero hystoricꝰ Germanꝰ Iudeos
dicat appellatos fuisse t hebreos ab
habraamo dictos quē aiūt ad Pha
raonitē egipciorꝫ regē migrasse t as
trologiā illi tradidisse. t pmꝰ vigīti
ānos in loca Syre cursus redisse
Nicolaꝰ at in libris qs aduersus Iu
deos scripsit. pmꝰ diluuiū igit ab Ar
menijs reliquias diluuij que ad e
as peruenerūt pulsas montana Sy
rie qz deserta erant occupasse. t pmꝰ
tertiā gnāconē habraamū natū
fuisse. qs nomē pris amicū significa
re asserit. eiusq; sapiētissimi aut fu
isse. duasq; vxores duxisse alteram
egipciā alteram indigenā. susceptis
sezq; ab egipcia que ancilla erat filios
duodecim. Arabiā obtinuerūt vnū
sā. vnde ad hec vsq; igit tpa duode
cim regib⁹ Arabū ppli regunt. Ab in
digena vero igit vxore vnū habuit
filiū Isaac quē latine risū appella
re possum⁹ a q̄ duodecim similiter filij
nati sunt. quor vltimū Iosephꝰ ap
pellant a q̄ terni Hyones fiunt.
Ad hec Alexander hystoricꝰ addit p
cepto dei. ab habraamo in montē que
dā ductū Isaac fuisse ad sacrificiū
dumq; a tali sacrificio creptū. aiū
etiaq; a repente astitut pro eo sacrifi
catū fuisse. Iosephus etiā i primo
de antiquitate iudaica q̄. Afram
Iabrae filiꝰ libiā occupauerit. ar
ab eiꝰ nomē illa regio Africa appel

lata sit Alexander iḡt i oi pentiss hystoria his verbis testat Eode mus mḡt ꝓpha qui t ꝗ alchas di at nō aliter fere ḡ Moises de iu deis scripsit Is Achetura multos habraamo fuisse filios narrat ꝙ tres nominat Sfer Assur Sfran t Assiriā ab Assur dictā contedit ab Sfran vero Sfer vxem Sfrā t re gionē Sfricā appellatā Gz de Ja braā hacten De Jacob at ide Alexāder diat Cū septuagīta quīq̄ ānos nat eet ai Mesopotamia parētū iussu fugisse vt tram suis Esau vitaret: reliquisseq̄ parēte Isaac cētū t triḡta septē ānos na tū Et postḡ septem ānis i mesopotamia fuit fratris materna filias Liam t Rachael duxisse ac i alīs septē ānis duos deū filios suscepisse q̄ nō mō nōia verū etiā menses i qb natifuerūt memorat cuiq̄ redire ad parētes vellet rogatū a laba alios sex ānos ꝓmansisse Ita vigīti ānis illū i mesopotamia vxisse redeuitq̄ ad Chanaam cū āgelo dei fuisse colluctatū vn de nō Jacob ꝙ isrl appellatū ha bitasseq̄ ipz apud Hemor ānos decē t a Sichen filio Hemor di nā decēne ātuorq̄ mesiū raptā fuisse Quare Hmeo vigīti t vnū ānos ac meses ātuor na tū t Leum ānos vigīti t meses sex cōmotos Hemor t Sichē filios ei ceteroſq̄ ōes mares in fecisse Multis deinde locis mu tatis tandē in Ephrata quā etiā Betleem appellat venisse vbi Ra chael postḡ enixa est benoamin mortuā fuisse quā tū Israhele co luisse ānos vigīti tres Inde ab Ephrata i māberi ad parētes Isaac redisse Cui Joseph dece t septē an nus natū egiptus venditū fuisse af serit t carceri vinculis tredecī ānos ꝓfessū somnī regni declaratiōe libera tū septē ānis egiptū gubernasse Isaac vero ano vno ante venditionē Joseph cētū t octuagīta na tū ānos die suū obisse Joseph deinde i egipto Aseneth filiā pe thefri sacerdotis i vxore duxisse. ac duos ꝙ Manasse t Ephrem na tos ab ea suscepisse. t ꝑ ānos no ue postḡ i magnū puenerit statū preḡ ac fres in se vocasse ꝑ as tores cū ōes illos fuisse. que res egipcios turpissima videbat. ac ideo tandē vocatos docuisse ne si a rege interrogaret de artificio suo pasto res se diceret Questionē eaq̄ mo uet āre i prādio quū duplas bona mī germano suo partes opponi Joseph iussérat. eō ideo factū affirt qm̄ septē filios Lya pr ei peperat Rachel at mater sua duos: ꝓptere a benoamī quīq̄ partes dedisse. et ipz duas accepisse. vt septē etiā ipi partes ōt t Ephe filii haberet ne do mine mris sue minor videret. Habi tasse at eos in terra Chanaā ānos ducētos r quīdecī Habraā vigīti quīq̄ Isaac septuagīta Jacob centū

trigita. cuiꝰ ia tertio ano fames o
nes illas partes depopularet. mi
grasse i egiptū Jacob anos centū t
trigita natū Etate deinde oiz filiꝫ
Jacob quā trāsmigrātes habebant
cōscribit fuisseqꝫ affirt ab Adā vsqꝫ
in mygracōne Jacob i egiptū an
nos tria milia ccctos vigti qtuor
Adiluuio vero anos mille trecētos
qdragita mortuiqꝫ fuisse Jacob
in egipto anos natū cetū qdragita
septē Ceruix at cetū t trigita septē
anoz natuꝫ cōcessisse filiiqꝫ relicꝰ
se Lach noie anoz qdragita a q
natū ee alterū Habraā i cui etatis
ano quartodecimo Joseph die suu
i egipto obysse natū anos cetū t de
ce Habraā deinde huic pastore dux
isse vroꝛe Jochabeth auunculi sui
filiā. t i septuagesio septio etatiꝫ
sue ano Aaron t Moise ab ea sus
cepisse. inter qs tres anos iterfuis
se diat. mortuiqꝫ fuisse Habraam
natū anos cetū t trigita ser Jer
ab Alexādro supta sufficiat Theo
dorus at elegātissio carmie gentis
iudeoꝛ hystoriā cōscribens Jer eade
de Jacob t de filys suis t de Joseph
cōscripsit Artapan siliter t Phi
lon nō iudeꝰ in xm de Jhero solimus
tpe qꝫ carmib⁹ similia de iudeoꝛ ma
ioꝛib⁹ testatus e Aristeꝰ at i iudaica
hystoria de Job qꝫ cōscripsit dices E
sau tpe finū fuisse habitasseqꝫ i Idu
mee atqꝫ Arabie finib⁹ fuisseqꝫ tpe et
iusticia t diuicijs pcipuū: tetatiqꝫ
diuinū magnus calamitatib⁹ fuis
se Primū eni armeta ei latrocinio
sublata. deinde septe milia ouiū
una cū pastorib⁹ perysse. t postre
mo filios ei domo supꝫ tpos lapsa
exspirasse atqꝫ vno eodeꝫ die corpꝰ
ei vniuersū vlceꝛib⁹ repletū fuisse
cuiꝫ malerta affectꝰ eet Eliphan
Temanutarū rege t Baldad sau
chyeoꝛ tyrānū t Sopham mineo
rū rege t Eliuzo bite ad cōsolādū
tpꝫ accessisse Quib⁹ Job rndisse
sponte sua se patrātū ee oia ita
sustinere vt a pietate i deū nuiꝫ re
moueat Ita ppter hāc magnam
mutatē eꝰ liberatū a morbo t diui
tē qꝫ prius factū diuinitus fuisse
Huic Eupolemū de Moise audi
am Aut eni sapietissiz homine
Moyse fuisse t leras iudeis pmū
tradidisse t a iudeis Phenices
accepisse Grecos vero a phenis
bus Artapanꝰ at Rerum Che
nephri egipciaꝛ filiā regis aut
puerū qm ipa nō pareret inde
ū adoptasse quē iudei Moysen
nāt greci Museū appellat cui
doctrina multa Orpheꝰ didicit
Huic Moise instrumeta bellica
inuenisse affirt leras qꝫ qs sacerdo
tib⁹ tradidit. egipciorūqꝫ vrbem
i sedecī partes diuisse ac singul
pfectos istituisse. q oia videlicet
fecerat: ne ppli vt solebat cōspira
tes mō illi regnū expelleret Un
de factū ee aut vt qi de ab egipcia
is coleret. t ppter hāc iuenes
Mercurii appellatī Quib⁹ reb⁹
Chenephri iudicia cōmotū causa
iterfiendi Moysi quesiuisse t fu

aduersus ethiopas ī egiptū trāsie
tes cū ip̄erū ip̄z misisse. exercitūq;
sibi a iudeis maxīe cōstrepsisse vt
ꝓpter ī peritiā militiū vna cū eis p
ret ¶ Quod bellū vt ab heliopoli
tanis actū esse asserit decēnuo gestū
fuit t ꝓpter diurnitatē et̄ cautatē ī
eo loco cōditā vbi sedentes ethiopū
ip̄etū sustinebāt: quā ¶ Hermopoli
mag̃ id est ¶ Mercurii cautatē appel
lant ¶ ibi cōsecratā ¶ bm ꝑmo fuisse:
qm̄ nocētes ī terficeret serpētes Ethi
opas āt admiratiōe vtutis ita ꝯmo
ī se coluisse vt eā a circūcisiōne ab eo
didicerīt ¶ ta peracto bello cū victore
rediss verbo q̄dē a rege bene sus
ceptū re āt q̄tidie morē illi ā sitā
ac insidias multis modis para
tas maxīe cū ad ¶ Merida mōtē
vltra egiptū in ethiopie fīb⁹ se
pultā fuit ¶ Meroen appellatā nō
mīn⁹ q̄ ibi aultā fuisse ¶ Que cū
¶ Moises ꝓcepisset ī ¶ Arabiā illuc ꝑ
fugisse ¶ et ¶ Raguelis ¶ Arabie regis
filia ī vxorē duxisse ¶ Interea Elepha
ae morbo q̄m multis modis ¶ Jude
os ꝑmebat egroz rege exspirasse ¶ Ad
alia cūi opera q̄ ip̄os cōstrue iussit
diuīsa ecā q̄z egipcij veste īduūt vo
luit. vt facili⁹ cogniti ab oīb⁹ tāq;
ip̄i p̄uniret ¶ Moise āt a deo q̄tidie
liberatiōnē ꝑpl̄i petere. et quotīdie
repētē cōtra eo ignē e terra vbi nul
la mēdio capta materies erat sub
ito erupisse ac vocē edītam fuisse
liberādos sibi esse Judeos t ī patriā
patriā cōducendos ¶ Jam re fretū ꝑsuā
sit exercitū cōparasse ad regē ~~iudeorū~~ so egipcioz
ceri cōsilio desciuisse. dimissoq; orbis
dñi iussu liberādos esse ¶ Judeos ¶ Quo
audito ī carcerē ip̄z fuisse intrusū. in
de nocte custodib⁹ mortuis. et reperte
portis patentib⁹ armisq; oīb⁹ que ibi
fuerāt fractis exiuisse. trāsq; via in
regiā vsq; ad regis cubiculū ianuis
apertis ad ip̄z regē intrasse. interroga
tūq; a stupente rege q̄dnā eet dei no
mē a q̄ missus eet cūq; a ceteris
īdmat⁹ ¶ Moises ī aure sibi dixisse
audientē mutū reddidisse. t a ¶ Moise
susatatū fuisse. scripsisse q̄z ip̄z no
mē dei ī tabula diat. q̄s legās cū nō
nulli sacerdotū deridēret legē nesa
ētes spasmo aut oēs exspirasse ¶ Cui
etiā signū rege petēte baculū a Mo
ise ī serpētē cōuersū. oībusq; magno
timore perculsis a cauda captū dra
conē ī baculū rursus cōūtisse ¶ Deīde
nilū p baculo ꝑcussū abūdasse adeo
vt vniūsa egipt⁹ sūmersionē timue
rit. sīgulisq; ānis ex illo tpe siliter
abūdare ¶ Postea cū aq̄ rursus bacu
lo percussa ī alueū suū redyss. ana
lib⁹ cūctis ī fluuio morte corruptis
magno fetore aquā ita oluisse vt e
gipcū sitī t pestilētia simul laborarit
regē āt ꝑterritū īdmatū iā fuisse
ad dimittēdū ꝑplm̄. s mēphiticos sa
cerdotes vocatos mortuosq; iussos. nisi
aliq̄d signū ip̄i eā ederet. magnas
artib⁹ draconē produxisse t fluuiū
colore mutato effecisse vt elatus rex

ex ꝑcepto regis ꝓficisceret a nocte q; urbe vbi sepulta fuit

atrociter iudeos tractaret ¶ Sic a Mo
ysa terrā baculo pcussā mustas ve
nenosas deinde rursus pcussā ranas
locustas· aliasq; huiusmodi mōstra pro
duxisse ¶ Vnde apud egyptios vbiq;
i tēplo Isidis baculū deponūt atq; co
lūt ¶ Terrā eni Isidē ee q̄ baculo per
cussa mōstra pduc̄ebat ¶ Tandem cū
grandine paiteret ⁊ terre mot⁹ egyp
tus vniuersa q̄teret ⁊ q̄ dom⁹ ⁊ templa
multa ceciderūt pfractū calāitatib⁹
regē iudeos liberasse· q̄s ab egyptijs
argētea aureaq; vasa vestē ac aliā
grāz multo acepisse· ac tertio die
postq; recesserūt i mare pduxisse·
¶ Duplicater deinde rē ferā diat ¶ Re
plitas eni dicere cū magnā locrū
¶ Moyses haberet peritiā reflexū ma
tis obseruasse ac ita cū pplo trāsiuisse
¶ Heliopolitas āt ꝓpter grāz quam
iudei mutuo abstulerūt regē cōmo
tū magna manu i iudeos pfectū
fuisse ¶ Moysē vero pcussisse baculo
mare vt celesti voce admonit⁹ fuit
⁊ sic diuiso mari trāsisse· cūq; p⁹ iu
deos psequeret egyptij tū fulmīnibus
tū refluentib⁹ aq̄s periisse iudeosq;
liberatos ānos trāsita in heremo
vixisse q̄ nullē deo quotidie illis
pluente q̄ nutriebāt ¶ Moysē aūt
longū aut fuisse flauū· canū pro
lixiore capillo ac barba· ⁊ deniq;
statura ⁊ facie dignitatis pmag
ne· obiā vero ꝓpz absoluisse aut ānos
natū octuagīta nouē ¶ Ezechielus
eciā poeta vmūsā iudeoz hystoriā
carmīe moreq; tēgico scripsit· et i
oīb⁹ fere cū diuina scriptura conuenit·
Et Demetri hystoric⁹ similiter q̄ dic⁹
¶ Moysē ex egypto i madiā pfu
gisse· ac ibi Jothoris filiā Sepho
re noīe i vxorē duxisse· quā con
iectura a noīb⁹ captā ex Abraā
gen⁹ traxisse affirt· Abraā eni
ex Thetura Jessan genuisse· et ex
Jessan natū fuisse Adam a quo
Raduele ex Raduele vero Jo
thor ⁊ Bab: Jothoris filiā ¶ Moysi
nuptā fuisse· gñationes q̄q; aut
ita cōuenire vt verisile sit Sepho
rā ⁊ ¶ Moysē ⁊ Abraā descendere
eosdē tpib⁹ fuisse ¶ Moysē eni septi
Sephorā āt ab Abraā sextā fu
isse ⁊ ¶ Madiam vocē ab vno filio
Abrae noiātā fuisse Eupolem⁹
vero ¶ Moysē aut lx ꝓphetasse ā
nos Josue āt trāsita· ⁊ vixisse cē
tū ⁊ decē· ⁊ tabernaculū ab eo in
silo fixū fuisse· ⁊ p⁹ eū Samue
lē ꝓphetasse· a q̄ iussu dei Saulē
ad regēdū electū regnasse ānis xl
Post eū Dauid filiū às a q̄ Gros
⁊ Phenices vsq; ad Euphratem
domitos fuisse Idumeos etiam
Ammanitas ¶ Moabitas Iturcos
Nabateos ¶ Nabdeos Syroniteq;
Tyri ac Phenices regē bellauerūt
coactos tributa Judeis cōtulisse·
eaq; pacē locū fuisse duxit⁹ mons
tratū vbi tēplū eet cōficiendū An
gelū eni vidisse i eo loco stātē· vbi
altare postea cōditū fuit· cui āge
li noīe Dianathā fuisse a quo

nō fuisse ꝑmissū Dauid qm̄ sag
uiē hoiz ꝓter bella que gessit cōta
miat⁹ erat tēplū edificare ſz ꝯ
magnā posſz fatere ꝓuidentiā vt
tēplū a filio ei⁹ facili⁹ ꝯderet Itaq;
cōparasse ipſz ens argēti auri talēta
nō pauca lapides etiā t ligna ꝯpſi
si atq; cedri naues em̄ eū ꝑparasse
Melanus Arabie ciuitates misit
seqz in insulā Daphen i rubro ma
ri posita auri metallis abūdantissi
mā vnde i Iudeā inestimabilia pene
pondo auri delata fuisse regnasseq;
Dauid annos q̄ deagita: ac ab eo
regnū Salomoni filio duodecī an
nos argēti traditū fuisse: ꝑueratuq;
vt tēplū edificaret a q̄ ia regnāte
ad Daphnē egipti regē hoc cēplo
labs mussas fuisse Rex Salomon
Daphni egipcio regi amico ꝑmo
salutē Gratias me a deo magno da
uid pris mei regnū accepisse eiusq;
mi ꝑ ꝑceperit templū deo q̄u celū
t terrā creauit ꝯdere vt etiā ad te
scribere ꝑcepit Scribo igit t peto
abs te vt artifices atq; fabros ad
edificādū tēplū dei mittere velis
Ad hec Daphnē sic rescripsisse
Rex egipti Daphnes regi Salo
moni salutē Letus labs tuus nō
parvo affect⁹ gaudio sū ex ꝓpa tu
o optimo viro t diuin⁹ ꝓbato i reg
nū successisse Ad edificādū at te
plū dei iter fabros atq; ministros
octuagīta milia hoiz ad te destina
ui Dabis igit operā vt ordie vi
uat t reb⁹ necessarijs nō careat templo
q; dei cōdito i columes ad nos redeat
Tyrio ꝯ regi scriptū fuisse hoc mō
Rex Salomō Huron tyri sidonis
atq; phenice regi amico ꝑmo salu
tē Gaas me a deo magno Dauid
pris mei regnū accepisse eiusq; mihi
ꝑ ꝑceperit templū deo q̄ celū t terrā
creauit cōdē vt etiā ad te scribere ꝓpo
Scribo igit t peto abs te vt artifices
atq; fabros ad edificādū tēplū dei
mittere velis Ad hec Huronē q̄q
sic scripsisse Huro tyri sidonis t
phenice rex Salomoni regi sa
lutē Letus labs tuus gras egi deo
q̄ tibi regnū pris tradidit Et q̄m
scribis fabros ministrosq; ad con
dēdū tēplū dei ee tibi mittendos
misi ad te milia hoiz octuagīta
t architectū tyriū hoez ex matre
iudea: virū in reb⁹ architecture
mirabile Curabis igit vt nichil⁹
nō egeat: t templo dei condito ad nos
redeant: Scripsit at Salomō in
galilea t samariā ad moabitas
iquit t amanitas t galaaditas vt
frumēta t vinū cetū t seragīta
milib⁹ hoiz diligenter subministra
ret Oleū at a iudea eis ꝓhibebat
ligna igit ꝑmū a ꝓce ipi⁹ i mō
te libani cesa recebat ꝑmanē in
Joppen ac inde i hierosolimā duris
se: ꝯcepisseq; templū dei edificare
annos trecēta natū: populosq; ꝑ
dictos i opere iugiter fuisse: t ꝑ
ter frumētū ac vinū ceteraq; nu

cessaria sut a iudeis p singulas
trib' singulis mesib' mistrata Fun
datuq templu longitudis cubitor
seragita t latitudis siliter fada
metorumq latitudine dece cubitor
fuisse Sic enu Nathan dei yphq
iussisse edificatumq templu totu vndi
q a pauimeto vsq ad tectu deau
ratu t tectu laquearib' factu au
reis t tegulis eneis de foris cotectu
duasq columnas eneas altitudinu
eq lis templo dece cubitos i circumi
tu comentes auro deauratas soli
ditate vni' digiti alteram a dextris
alteram a sinistris templi statuisse
Candelabraq aurea talenq taletor
singula dece ad ereplar eor que a
Moise i tabernaculo fuu erat fe
casse. et alia a dextris templi alia a
sinistris posuisse Lucernas aut
aureas seragita septe i vno q
candelabro factas t fornice max
mu ad bozale templi pate edifi
casse: que q dragita octo eneis co
lumnis sustetabat: fuisse etiam la
teu digiti cubitor logitudinis t
latitudis siliter pfunditas at cubi
tor quinq: graduq circuductos
costruxisse vt sacerdotes adire ac
pedes t manu lauare posset. po
sitisseq ad dextra parte altaris
iuxta que basi fuisse duor altitu
dis cubitor vt mea rer staret q
facili' ab vniuso pplo videretur
Altare q fuisse duo deu cubitoru
altitudis t cathenas tuq reaa
sup oz templi altitudine digiti cu
bitus istrumetis extendisse a q'
q drageta titinabula erea depen
debat: hoc factu fuisse ne anes
sup templu sederet neq nidos i
laquaribus ei faceret vt templu ab
oi foret inmundicia contaminatu
Hierusale q vebe muris turrib'
ac foueis ab eo fuisse circuductu
regia q ibi edificasse que Hiero
Salomonis id e latine Salomo
nis edes fuit appellata: vnde cor
rupto postea vocabulo dicebat Hieru
sale vocata fuisse. t Hierosolima
grece appellari Quib' factis sa
crificiu deo mille bou in Sylo fecisse
t tabernaculu altareq simul: et
vasa oia a Moise fca Inde i Hie
rosolima ad templu da trastulisse
Arca siliter t candelabru t mesa
ceteraq oia vt yph p cepit deoq
holocaustu duo milia ouiu: et
tria milia quadragintaq vitulorum
Totu at auru q in templo columnis
ceterisq oib' templi vasis fuit cosu
mu q drageties series ceteria milia
fuisse Regeta vero ad clauos t alia
istrumeta mille ducenta triginta
duo talenta Eris vero i columnis fo
nib' ac ceteris talenta decem et octo
milia t quinquagita. mississeq eos
i regiones suas phemice simul
atq egyptios Decem auri talenta
singulis data Talentu at duo igt
q Siclu appellat Et egyptiorum
q de regi oleu t mel i magna qua
tate misisse Huromi at columna

aurea q̄ tyri ī tēplo Ionus cōspicat
Inde ille simulacrū filie fecit qđ ī
aurea colūna ipposuit mille ꝯ sex
ta fuisse a Salomone aurea cōfir
mat Dixisseq; ipz annos q̄nq̄
gīta duos t regnasse q̄dragīta
Clymochares at q̄ Anthiochi res
gestas cōscripsit q̄dragīta stadios ꝯ
cūduci Hierosoliaz asserit abrupt
vallib⁹ vndiq; nata munita vrbē
ꝯ ipaz multis aq̄s adeo irrigari.
vt hortos ꝯ multos extra vrbem
aq̄s inde fluētib⁹ irrigari Ab vrbe
at vsq; ad q̄dragīta stadia mag
nā ēē aquarū penuriā Philo at
fontē fuisse ī vrbe asserit marmu
q̄ tpe hyemis deficiebat. estate vero
copiosissime defluebat Iste ēna
ī libro de ītērpatione legis iudā
ice de aq̄s Hierosolimōr hoc modo
scribit Templū magt ad ortū respic
posteriora ei⁹ ad vesperā tendūt.
lapidib⁹ at ornatissiē pauimētū
tēpli cōstratū est. t caq̄ sepi ī templū
mittit vt a sāguīe detergat Mul
ta enī ciborū milia ī solēnitatib⁹
offerūt. Fons vero copiosissiē atque
ītegre ī tēplo ipo statuit ex quo
magna vis aquārū p ductus plūbo
cōsolidatas defluit His ita dictis
nō ē ptermittendū qđ de Hieremia
Polyhistor cōscripsit Alexander Ce
phalio magt Ioachi Hieremias p
phetauit q̄ missus a deo cū iudeos
aureo simulacro cui nomē erat Ba
al sacrificātes repperisset futurā eis
ppter hoc calamitatem ꝑdixit vnde
Ioachi vnū iussit cremari Illū aut
dixisse foueas ipos a rege assiriorū
captos iuxta Tigrīdē atq; Euphra
tē eisdē lignis facturos Per Nabu
chodonosorē babilonior regē audi
uisse: ac a Subare Nedeni rege
ī aurilū abducto cētū t octuagīta
peditū. eq̄tū cētū t viginti milia du
cētē. ac decē milia curruū Domo
samaritanas cēs. vrbē Basilea
Cathoppoli t Balandem euertisse
Deinde Hierosolimā t indeor re
gē Ioachi vnū cepisse. t aurū ar
gētū es ceteraq; oīa q̄ in tēplo fue
rant acta excepta t talib⁹ ī babilo
nē asportasse Area enī magt Hie
remias detinuit Et turs⁹ p alīq
Nabuchodonosor iḡt pdicta me
nia cōficare cepit. grauiter egro
tauit. mortuusq; ē p⁹ q̄dragesimu
terciū anū regni sui Cui Evilma
luruchus filius successit Hic ppter
iuuēntatē t lasciuiā a Neriglisaro
sorore suo ī sidys except⁹ in sexto
āno regni perit Deinde filius ei⁹
Labesoracus mēsib⁹ nouē q̄ ī sidys
ī terfecto eōr cōsilio Nabonida ī si
diator vn⁹ regnauit. q̄ babilonie
muros q̄ iuxta fluuiū sūt laterib⁹
t bitumīe cōdidit Insepto aut t
decīmo āno regni ei⁹ Cirus rex ꝑsar
maḡ manu babilonios pepit Na
bonida vero regnū suū defensur⁹
exercitū cōstruxit. t victus pugna
m borsippū vrbē cōfugit. quā Cir⁹

babilone capta obsedit Ez Nabo
nida diu fere obsidionē nō potuit
scq; Ciro tradidit. q̄ q̄; hūanissīe
ip; tractauit ac ī Carmanīa cū
dignitate uexuisit. vbi nō multo
post nate cōcessit Herculem duas li
beros uno uero mris cōuenire dicit
Scribit enī in xpis decō atq; octa
uo āno regnū sui Nabuchodono
sore tēplū destruxisse q̄d sedō anno
regnū Cyri restitui ceptū decimo
āno regnū Darij tādē cōditū fuit
Ez Alphe⁹ etiā de assiriis t Nabu
chodonosore hoc mō scribit Me
gasthenes īq̄t uir prestans Nabu
chodonosore Herculē robustiorē
diat fuisse. vniuersāq; lybiē ceteraq;
Asiā usq; ad Armenios domui
isse quē Caldei dicūt. cui i regnū
suū redeūti furore duūt⁹ captum
mag̃ exclamasse uoce futurā o Ba
bilonij vobis ega calāitatē pnūcio
quā nec belus ille: nec vllus dis de
oz auertet Venet persa semuasti
nus q̄ vobis asserret seruitutē Hys
alusq; hinus mōi dās subito euani
it Cui filo Nalmaruduc⁹ successit
quē Iglisares interfecit ac loco ei⁹
regnauit Cui Habaso Assare⁹ fili⁹
successit Quo ī sidens interepto Na
bunidochus regnuit. hūc Cir⁹ cap
babilone Carmanie prīcipē fecit
De babilone q̄; Abide⁹ her scribit
Quia īq̄t illa loca aq̄s cōtecta fuis
se dicūt Belus āt regiosq; siccasse
phibet t babilonā cōdidisse que
menia aq̄rū illuuione deleta
Nabuchodonosor⁹ accepiss cōmu
o babilonē triplici muro quīdecī
dieb⁹ munuit t fluuios Arma
chalē atq; Acrachanū ab Euphra
te ortos obstruxit. pludē etiā effo
dit vigiti passuū altitudis pasā
greoz q̄dragīta. portasq; i eas fe
cit q̄s tuotenētes appellabāt. q̄b⁹
apertis babilone cāpos irrigā
bant. rubeiq; mans mūdacioz
obstruxit. t Teredonē uelē ad ſſus
tumedos Arabū ipet⁹ cōdidit. t in
regia pēsiles hortos plātauit Her
ab Abideno sume placuit. Cui
legit apud danielē Nabucho
donosorē i tēplo suo ābulatē atq
grāaa motū dixisse An nō ē ista
babylō mag̃ quā ego i potenas
mea ad layde glie mee i domū reg
ni cōstruxi. Et adhuc ista loquēte
uersū fuisse Ad hec oīa illa plane
asserre que Josephus i libris de a
tiq̄tate iudaice dixit Sufficiant īq̄t
ad ondēdū ātiq̄tatē iudaicā Sy
rioz simul t Chaldeoz t Phenu
cū scripture t grecoz imūabiles
hystorie: maxime Theophilus
Theodorus Mnasses Aristopha
nes Hermogenes Euemerus
Como ac denuq; Josephus q̄ oēs
t alij forsan cū plures nec enim
oīa ipe legi diligēt de mris cōscrip
serit. q̄z multa t si pōnullis aber
rarit. cōiter tū ab oīb⁹ ātiq̄tatis mre
strionū phibet. q̄nus Phalereus
Demetr⁹ t philon senior q̄ carmine

cōscripsit. ac Eupolem⁹ nō longe
absut a veritate. q̄ venia dāda est
qm̄ magnā nr̄ārū lr̄ārū penu
am non habuere

Hec Josephus ⁊ alia huj⁹
moi multa q̄ breuitati cō
sulentes p̄termisim⁹ ⁊ ad alia tā
sire cōstituim⁹ Nā qm̄ ab⁹ cōm⁹
gētiliū fabulis cōtēptis. scripturā
hebreor⁹ suscepim⁹ dictū ē. ac ipos
grecos ī vitā ⁊ doctrinā hebreor⁹
admiratos fuisse auctorib⁹ suis
demōstratū Age iā declarem⁹ mul
ta q̄ ab hebreis grecos sūpsisse.
Quēadmodū ī quit geometriam
Arithmeticā ī musicā Astrono
miā Medicinā. Ipā denq̄ lr̄ā
rū elemēta artes q̄ ceteras a bar
baris ut postea oīdū accepereūt
Hic de pietate ī vnū deū ac reli
qua q̄ ad vtilitatē aīe p̄tinē vi
dēt dogmata nō aliūde q̄ a iu
deis vt paulo post p̄batur habu
erūt Dō si q̄s cōtenda nāli q̄dā
rōe ipos ea ī uenisse. nec hoc q̄dē
recusabim⁹ Nā si ea q̄ a gręcis
iudei accepert ⁊ p̄clarissimi gre
cor⁹ phi cōscripserūt diligēter seq̄
volum⁹ nō erim⁹ certe accusandi

Non āt miret q̄spiā si ab
hebreis multa eos fura
tos esse asserim⁹ cū nō mō disci
plinas atq; artes a barbaris ab
stulerit. verū eaā ad hos vsq; dies
ābrahāi seruētes alter alterius
iuētionē furet Imo vero nōnulli
vnūsa alior⁹ volūia suis nōibus as
scripserūt Nō sūt mea hec vba. sz
eos ipos audias. cū alter alterū fur
ta arguat Dō p̄mū oīdē aggre
diam⁹ vt mores eor⁹ facili⁹ cognos
cas Cū enī ipi alter ab altero fur
tū honorē sibi arripiat q̄ mō absti
nē a nr̄is potert Clemēs igit⁹ nr̄ ī
sexto adūs⁹ gētes poetarū phor⁹
historicor⁹ oratorūq; furta p̄ oculis
posuit Certus enī ipos Orphei
Homeri Hesiodi Heraclidi Plato
nis Pithagore Herodoti Thucydi
pi Thucydide Demosthenis Es
chynis Socratis aliorūq; tūscripsit
⁊ cōtulit: ut q̄ ipa oīdit multos nōi
b⁹ suis alior⁹ ēdidisse volumīa. Ve
luti Eugmō Cyrenei Musęe de
Thesprotis librū integrū sibi attri
buit: nec solū penulia a barbaris
dogmata furatos ee. vez etiā q̄
nobis p̄ scōs viros miraculose tradi
ta sūt imitatos fabulis ipiauisse
percōtātur q̄ ab eis falsa ne sint
q̄ scribit ā veritatis aliq̄d cōtēnit
Si falsa igit dicet vt mēdaces cōte
nem⁹ Cum vera aut ea q̄ a Mose
ac pphis scā ee dicāt nō credā Si
milia enī multa ee nemo ignorat
sicut illud q̄d ī p̄mus fert⁹ logo tpe
Jouē oli nō pluisse Omnemq; gre
ciā q̄ritū penuria cōfectā Apol
linē iterrogasse q̄d sibi eet faciēdū
tūsiq; ordē ipis Eaq; ops ee Secd⁹
igit⁹ rogat⁹ ī mōte Eacus ⁊ mūdis

in celū exteſis manib⁹ coēz preē oēz īuocauit. orauitq; vt ab hac calamitate liberare greciā dignet. q̄ adhuc erāte nubes exortate tonitrua ſtā: magnaq; vis pluuie ſubito irrupēs vniuerſā greciā rigauit. Ita oīb⁹ Cacri ſonoriſſimus greci āt⁹ tūc fuerat. Hoc inde ſuptū cē q̄s nō viderit. Et īuocauit Samuel dñz t dñs voces t pluuiā in diēb⁹ meſſis immūtabilia huius moī. Cleanthes ſcribit. q̄b⁹ furacitatē grecoz oīdit. quē ſi legeris quāta ſit coz ābitio nō ignorabis. verū q̄m iſte tūr ē. ab ipis grecoz plus vt ſolem⁹ latrocania grecoz oīdamꝰ. Iudias ḡ q̄d de hac re ſcripſit Porphyri⁹ in libro de ſtudioſo auditu. Apud longinū mḡt ad honorē platonis vt ſingul' āns fieri ſolz. multi plz cenabam⁹ ſimul. t p⁹ cenā vt fit colloqbant. Cū mediū iter Cauſtriū t Harmū orta diſſēſio ē. Harmꝰ enī Ephor Theopōpo obponebat. Cauſtrꝰ vero furē fuiſſe. nichil a ſcripo ſcripſiſſe oīdebat. acta Demacho t Calliſthene t a Dinarchi mene plura q̄z tria mulia comatū ſublata. t in cōtione traſpoſita oīdebat. Tūc Apollonid⁹ gratꝰ Ignoras īq̄t Cauſtri Theopōpū eadem quē tu laudas furtis plenū ē. Nā i vndecīo de philippo ab Atropagetico Socratis q̄ nil aut boni āt mali aliūde q̄z a ſe ipis hoīibus accidat ceteraq; huic ad verbū tranſcripſit. Et nō oēs ſolūmō me furat. ſed eā alioz geſta falſo alys tribuit. Nā in Andro hiſtoriā diuinauit cōſcripſerit. dicitq; de Pithagora q̄ aquā a puteo hauſtā in metapōto ſiues poſtq; bibit i tercīū diē terremotū fore pdixerat. hec oīa Theopōp⁹ ad alios tranſtulit. Pherecidem eiū ſyrū ita pdixiſſe aſſerit. nec i metapōto. ſz in ſyria id fuiſſe dicat. Gibaris q̄z vibis captiuitatē ad Cyeſene vbis caſū tū ſtulit. Cū Nicagoras ego q̄z māt cū hiſtoriā ei legere. multa ipz a Xenophōte accepiſſe mutaſſeq; adpet cōſideraū. Xenephō i q̄rto eiū pharnabazi geſtai colloquiū ppter Apollolophanē Cyrupheniū factū ita cōſcripſit. vt t dignitas t mores vtriuſq; quo legas ceni oculis videāt. hāc re i vndecimū hiſtorie greci Theopōpus tradunt taq; diat vt muta tardaq; videāt. Vt eni furtū celaret ea interpoſuit q̄ cauſtarione quadā colloquētiū oſtēdit. t aiātā Xenophōtis orōnē corripuit. Cui Apollonid⁹ Cur theopōpū t Ephor viros i dicēdo tardos furti accuſam⁹. tu Menādrū q̄z ſilitter fecīſſe iueniat⁹? Et ab Ariſtophane grāmatico q̄ eū valde amabat. admonit⁹ fuiſſe dicatur. Vnde latinus ſex libros edidit q̄s de Menādri furtis ſcripſit vbi oīa que ab alys accepit. vnū i locū cōtulit ſicut philoſtrat⁹ Alexādrin⁹ de Sophocle ſcat. Ceal⁹ āt integrā ad finē fabulā

Antiphanis q̄ Jonusta dicatur a
Menādro mdissidemonē tūsmp
tā oñdit Qz qm ī hāc rem nesao
q̄ mō ītadum. ego q̄z accusare hy
perīdē volo multa fuusse a Demos
thene furatū. verū qm eisdē fuerit
tpib⁹ vrē puto cōiecture relīquēdū
quisnā ab alio furat⁹ sit Ego cō
Hyperidē crīstimo. si āt vos demos
thenē ab illo accepisse cōtēdetis
laudo. qm que accepit multo ꝛ
prestātiora reddidit Vituperā
dū āt Hyperidē duco Si elegan
tissima demosthenis oratōz ad pa
cōuertit Et p̄ pauco Melanetus
etiā māt q̄ de moribꝰ barbarorꝫ cō
scripsit ab Herodoto ꝛ Damasco
intercepit Quid vero āt de Hero
doto dicā q̄ m sēdō ab Hecatheo
mlesio multa trāstulit veluti de
phenice aut de fluuiali eḡ de re
nacōe crocodilorꝫ. aut de Isocrate
atq; Demosthene. q̄ alter in nu
mulatia orōe. alter ī orōe adūs⁹
Onetorē oīa q̄ de questiōbꝰ Isē
ī orē de heriditate Hyperides cu
it easdē fere vbꝰ trāstulerit Aut de
dimarcho q̄ multa easdē vbis trā
scripsit Antimachus etiā poeta
multa furat⁹ ab homero parūq;
imutata scripsisse inuenit. verū ne
alios furti crīme accūsādo ipse
q̄ fuit reprēdi possim Unde ꝛ
habui dicēdū michi ee videor Ly
machus igit duos libros de furtꝭ
Ephori scripsit Polionis etiā ad
Cotiadā epistola ꝙ extat de Theo
furtis liber etiā eiusdē legit de sili
Herodoti crimīe: ꝛ ī libro quē de ves
tigiis iscripsit furta Theopōpi re
atat Cū p̄senes alios q̄dē fures
deprēdistis. Platonē āt cui solēm
tatē tāq; heroīs celebrātes apud lo
ginū cōuenim⁹ hoc ipz fecisse vereor e
nī furti vocabulū dicere cū de Plato
ne verba facio nō deprēdistis Cō
ais īqt qualeta. Alio īqt q̄ rebus
tpis probabo Et fortassis multo plu
ra inuenirē si eoz q̄ apud platonē
philosophati sūt libri oēs reperirēt
Nā cū forte his diebꝰ ptagore li
brū de ente legerē adūsus eos qui
vnū ens dicūt ee. eadē oīno inueni
scripta q̄ apud Platonē leguntur
Cō vt ita ee cognoscatis ipz au
diatis nouitate nāq; rei cōmot⁹
memoriter oīa tenē studiu his dic
tis vba ipōz plōz cōscribit quib⁹
apertissiē furē fuisse platonē oñd
Qz satis iā dictū ē q̄ altero grecꝰ
furēt ꝛ alter alterū studiose rēargūat

Nōn ē āt ab hac ꝓparatione
euāgelica alienū breuit
oñde disciplinas oēs ꝛ artes a bar
baris grecos habuisse. ne q̄s accusa
re nos audeat si ab hebreoꝫ scrip
tura pietatē didicisse predicemus
Cū qui veri aliq̄d apud eos dicere
videāt. nec fabulis theologiā im
mistere hebreoꝫ doctrinā plane i
mutari cognoscāt Iuniores enī oēs
sūt q̄ apud grecos rē aliq̄d philoso
phati sūt Nō hebreis solū nec phe

mab⁹ atq; egipcijs. sz prisis eaꝫ ip
sis grecis. Prim⁹ eñ oiz ex pheuica
Cadmus Agenoris filꝰ misteria t
solēnitates deoꝝ grecie tradidit: si
mulacraq; cōsecraciones eaꝫ t hymnos
Deinde ex Thracia Orpheꝰ in⁹
eaꝫ t Museus ąs arta tpa troiana
floruisse asserūt a ąb⁹ nichil aliud
ąz egipcioꝝ atq; phenicū falsitas ꝓ
pauis cōmutata grecie cōmēdata ē
Quib⁹ q̄dē in tēporib⁹ phitie⁹ La
trius Dodone⁹ marie celebrāt⁹ simu
lacraq; aliorꝝ deoꝝ atq; heroū et
tēpla cōstruebāt⁹ Et p⁹ multa sclā
phie data ita diligēter opa ē vt ai
nichil veri i traditionib⁹ maioꝝ phi
losophātes inuenirēt ꝑdicta illa
maioꝝ oracula cū auctorib⁹ suis
cōtēpserūt. quippe ab illis nullā se
cōsequi vtilitatē videtes alienaq; tāq;
nudi atq; pauperes veritatis t dis
ciplīe nō temē scrutabāt⁹ t ab a
lys grēb⁹ que vtilia veraq; cēsebāt
i oib⁹ artib⁹ atq; disciplis nō sn labo
re mutuabāt⁹ Nempe ipi grecī cō
fitēt⁹ p⁹ Orphea Imū t Museū a
tiquissios vt ipi dicūt theologos. t
multoꝝ auctores errorū septē ąsdā
viros admirabiles adeo sapientia
fuisse vt sapiētes vulgo appellati
sint. q̄ oēs tpib⁹ Cyri ꝑsarū regis
floruerūt Quos quidē tpe apud
hebreos nouissimi oiz ꝓphete fue
runt anus p⁹ troiana tpa pluribus
ąz secretis Moise at nō pauci
orib⁹ ąz mille t quīgentis qd pau
lo post planū faciem⁹ Verū ab istis
sapiētib⁹ nichil aliud quā sue ądā
cōmode atq; breuiter dicte ad vti
litatē humāne vite cōpertū ē Mag
no deinde spacio tpis ītermissis
phoꝝ genꝰ icepisse fert⁹ Pithago
ras eñ p̄m⁹ oiz fuit que phie ąz
nomē inuenisse cōstat. huic multa
samiū. alij tarentiū. alij syrū a
tyrū fuisse cōtēdūt Ita nō pla
ne grec⁹ maxim⁹ t p̄m⁹ phoꝝ
ab oib⁹ dicit⁹ Nā pherecidē doctō
rē pithagore syrū oēs fuisse tra
dūt. ąz ius nō eū solūmō sz ꝑsa
rū eaꝫ magos t egipcioꝝ diui
natores audisse Pythagoras as
serat⁹ eo tpe q̄ uideꝝ alij in babi
lonē alij in egiptū transmigrārt
Audiuit at t Bruchmanas in
doꝝ phos sic ab alys astrologiā
ab alys geometriā ab alys mu
sicā ab alys arithmeticā ab alij
ēd ab alys habuisse Al grecas āt
nichil eū habuisse ausus ąspia
ē dicere. tanta doctrie t bonarū
artiū penuria ī greria fuit ānis
Pythagoras oīa q̄ ab illis colle
git sūmo studio docuit. t diui
nos ꝓterea meruit⁹ honores.
a q̄ prima phia ꝓcessit. quā y
taliā qm ibi marie docuit appel
lare solent Eoꝝ ē quā Thales
vn⁹ ſ de septē sapiētib⁹ tradidit
que Ionica noiat⁹ Terria Cle
atica dicit⁹ cui⁹ xenophanes co
lophoniꝰ auctor assscribit⁹ Thalē
at multi nō grecū sz phenicem
dicūt nonulli mulesium fuisse

arbitrat quē tradūt ab egyptior dnō aoīb placuiſſe Solomōne vero vnū de ſeptē q leges athenienſiū cōſcripſit tpe q iudei egyptū frequētes habitabat illo puenuſſe Plato mī timeo teſtat q qdē in libro docet eū a barbaro videm hīs vōbis O Solon Solō greca ſp pueri eſtis ſenex at nullus vnq̄ grecor fuit ac ideo apud nos nulla diſcipline vetus inuenta pt Plato q tpe eū italicā phiā hauſerat i egyptū abiſſe tradit nec breui tpe conuerſat ibi fuiſſe Unde grato aīo oīa q optiā ſūt a barbaris ſe cōſecutū p fitet Dicat enī i epinomide tam fuiſſe barbarū illū q pm hec inuenit Vetuſta enī regio mgt eos aluit q pmū hec inuenerūt longā aūt etatē multi cōſecuti ſūt ꝓpter eſtiuū tpis ſerenitatē quā egyptus maxime atq̄ ſiria poſſidet Quare ab ūtio vſq̄ ad hec tpa īmutabilib āms exaramata vetera nobis tradita ſūt Deinde ſubiat Fateri at oportet q qdō a barbaris grece acceperūt ad meliorē illud finē perduxiſſe Hec plato Democrit at multo prius a barbaris ſe didiciſſe hīs verbis gloriat Ego vero iqt multo plures q̄ oēs reteri hoēs q mō ſūt regiones peragrau multas vrbes vidi Sapientes vero audiui nec q̄ſq̄ me i demōſtratione lineaꝝ ſuperare potuit nec ipi qdē q arſepedonapte ap egyptios appellāt Ottogīta enī āios longe a patria diſciplinaꝝ amore abfuiſſe babilonē enī etiā iſte t perſas i egyptū vt diſceret pergit Quid de Heraclito ac de alīs grecis dicam p qs oēs illūinatā doctrinā greciā cōſtat Nā ante ſcām eor vatū t oraculis deōrū ihīabat nec aliqd ſolide diſcipline veſtigiū cōtinebat Mirabilia vero apollīs illa īniſa nichil pdeſſe hoīb cōtulerūt Et ergo tantes huc atq̄ illuc magno ſudore aliena ſibi hoēs cōgeſſerūt: greci etiā enī ab egyptijs aſtrologiā a chaldeis t alia ab alīs acceperūt Ex nil vnq̄ tanti mutati ſūt quanti hoc tē qdō ab hebreis habuerunt Nūm enī de cognitiōe ide receperūt t multitudiē deōrū ſuoꝝ ſpreuerūt Cur q nos mirāſat ſi hebreor ſcripturā barbarā vt ipſi diceret grece phīe cōpoſuiſſe qm oīa bō a barbaris ipi furati ſint nec q̄q̄ vtilitatis a dijs ſuis habuerūt Quos iure multi apud eos cōtēpſerūt vt ipm dicā q̄ deōrum venerari maluerūt Cur igit nos accuſāt aut nō magis laudant atq̄ admirāt q falſitate cōtepta eā theologiā ſecuti ſum que ſola vera ē ab oī falſitate remota Nā neq̄ i impietatē iadum vt multi grecor ſapientes nullū deū colētes: neq̄ rurſus vt mirabiles phi ſūmū deū cognoſcētes multor falſitatē deor falſitati permiſcuum

Hz de hys alias ¶ Nūc āt nō plōsophi cas solū doctrinas: ſz oīa uīeta hoīz hūane uite utilia a barbaris grecos accepiſſe cōprobem ¶ Primū igit̄ q̄ qui trārū elementa grecis tradidit Cād mus ex phenicia erat: vnde phe nicia trārū elemēta priſca poete dix erūt ¶ Multi ſyros trās p̄mos cō periſſe aſſerūt Syri āt eadē hebrei ſūt ¶ Nā inde i ſcripturis ſpā ſcriptoribus habita ē t phenicia eadē apud priſcos appellari cōſtat Ipſi aut noīs paleſtinē Syrie appellat Ar gumento āt illud maxīo ē apud hebreos repertas ee trās tparū trā rū apud grecos appellatio Figu la enī apud hebreos elemēta appel latione ſignificatiua vocāt: q̄d a pud grecos nullo mō fieri pōt. Vnde nō ee ab illis uīeta ſz ab a lys accepta declarat Dees aut trēs apud hebreos vigitidue ſunt q̄rū p̄t p̄ma Aleph dicit: q̄d latīe diſciplia dicī p̄t Scda Deth q̄d do mūs ſignificat Tercia Gimel quod vocās plenitudiē ſit Quarta delth q̄d libroz dicī p̄t Quīta ita q̄d vo cabulū iſta ſignificat q̄ dees voces talē ſenſū efficiūt Diſciplia dom plenitudo librōz hec Septū elemē tū apud eos Va dicit: q̄ vox latī ne īp̄a dicī p̄t Deinde cai: q̄d vocabulū ſit viuit Septē it: q̄d ſit viuēs totū hoc ſimul īp̄a dicunt uīetas ¶ Nonū teth dicit: id ē bonū Decimū Joth t īterpretat p̄ncipiū Simul hec duo bonū p̄ncipiū ſignī ficat Undecimū Caph latine tri Duodecimū labd. q̄d t poſtea ſa nctū q̄d interpretat auxiliū totū hoc ſimul ex ipis ſit diſce totū ſimul tū diſce Deinde ſeq̄t elemē tū q̄d men appellant q̄d īterpta ſit ex ipis Deinde Nun idē ſem piternū auxiliū hys accedit Ain q̄d latīe fontē aut oculū ſit Deinde phi q̄d os dicī p̄t Deide ſade q̄ vox iuſticia īterptari pōt. ſimul ſenſus ē fons aut oculus t os iuſtiae Elemētū deīde accedit Caph id eſt vocatio Deis ris q̄d caput ſit Deinde ſen q̄d dēes di cere poſſum: poſtremo thau quod ſigna dicī p̄t Dīz igit̄ ſenſū ele mentoz hic ē Diſciplia dom plenitudo librōz hec ī ipa viuit viuēs bonū p̄ncipiū tū diſce ex ipis ſepiternū auxiliū fons aut oculus atq̄ os iuſtiae. vocatio capitis t deinde ſigna. hec eſt elemētoz hebraicoz latine dicta ſnia q̄ diſciplie trārū ſūmopere cōuenit: q̄d apud alios gentes iuenīri nequit Unde fatēi ne ceſſe ē nō ab alys q̄ ab hebreis trās ee uīetas grecos vero ab hebraicis accepiſſe ipa trārū ap pellatio ſit hebrei enī Aleph: greci Alpha dicūt Ilubet greci Jota gama greci gimel illi deīde delth illi. deltha iſti. t alteri zai alteri zeta cetera q̄z ſiliter Unde patet ab hebreis trās uentas ad alios t ad grecos tāde puenisse hec de trīs dicta ſufficiāt Clemens q̄z cū mſimule meiderit materia

egyptios ondit medicinā iuenisse
t esculapiū aplificasse. Atlantē
at ex libia primū nauē cōstruxisse
ac nauigasse. Astrologiā primos
Chaldeos egyptios deide edidisse
Phrigies auuū volat primos ob
seruasse t tuscos auruspicū cō
perisse Celmissinos sōniox interp
tacionē Tyrrhenos tubā phri
ges fistulā ex phrigia enī erat o
lim t Marsyas à fistula iuenc
rit. Lucerne usū egyptios à anu
i duodecī partes primū distixerūt
primoq lege nō cōuenire mulie
rib nec templis phibuerūt nec
itrare i tepla quēq a muliere
nisi lotū saxere Geometriā eaā
pos iuenisse Celmetē vero et
damnameneū iudeos i cipro p
mos ferrū iuenisse. Ferā at tūtu
tā aut tēperiē qua robur acquit
delā iudeū cōperisse cuius Hesiod
delā ex scithia fuisse asserat Fal
ē thraces cōperisse. vt primo pelles
equestres usos quā illuq primo i
uenerūt Cadmū auri metalla
primū i mōte pāgeo excogitasse.
Quadrirememē a carthidonys p
mū facta fuisse. cui architectus
Nosporus fuit Medeā primam
tūturā capillos excogitasse pā
nones à nozitū habitant ās no
topes appellat eris usū iuenisse
Olimpū ex mysia lydiā lyr
moniā Ducredū assyrios Ga
bucā istrumētū eaā id musicā e
troglodytas Marsyā phrigē tri
cordū diatanāq harmoniā t mixo
phrigiā atq mixolidiā Thamiri
Thracā harmoniā doricā sydoni
os triremē Ciculos phoeminigen
nō valde a catharā differētē: her
demēs nīr ceteraq hui a cydippe:
mātineo Antiphane Aristodeo
ar Aristotele collegisse aut: opere
at pciū ē a Josepho eaā iudeo
nōnulla trāscribē Is enī vir cū de
ātiquitate iudaicā scribat multo
iuniores fuisse grecos ondit. ac a
barbaris oia collegisse. diūsaq mt
se ac varia cōstripsisse Certa igit
ex her sūt Nō possū mīt nō admi
rari eos à putāt de vetustassis reb
solis ee grecas credēdū. nobis aute
ceteris hoib nullā ee fidē adhibe
dā Nā si ab ipis reb veritatē dis
cere voluerimus que a grecas facta
uetaq siue vbes cōditas dixe
rūs siue artes excogitatas siue
legū sanctiones heri aut nudiuster
cius si eū viris cōferas inceptisse
putabis Scribēde vero hystorie
curā oiq postremā ipi fuisse con
stat Unde ipiq Chaldeos phe
nices t egyptios nō enī libz mō
nos ex istis cōnūare aperte fatēt
vetustassiaq firmaq priscarū rez
traditionē tenē Regiones enī ha
bitāt q mūmas cōtinētis regiōes
patuit. multaq opera ar mag
no studio ip caubuert eaā pclarā
facinora publicis scripturis ab e
loquētissis viris posteritati cōmē
dari Greca vero nō ignoramus se
pius deuastatā rerū gestarū me

memoriā amisisse ¶ Tranquo gñe
vuiedi sepius istituto a se origiz
verū incepisse putarūt ¶ Iras aūt
posteriores pene oīb⁹ accepērūt a
¶ Cadmo enū didrasse gloriāt⁹ ¶ Nec
tñ aut ex tēplis aut loco publico
scripturā se habuisse dicere audet
que id significaret vnde magna q̄st
o ē ¶ Otū troianū belli tpib⁹ Iris
vterēt⁹ ⁊ paulopost ¶ Cadmus deo
nulesi⁹ ⁊ argiuus acusilaus qui
p̄mi apud grecos hystoriā scribe
aggressi fuerūt nō multo ante
Xersis tpa fuisse plyibet⁹ ¶ Postea
¶ Pherecides syrius ¶ Pithagoras ⁊
¶ Thales q̄ de celestib⁹ atq; diuinis
rob⁹ p̄mi greca pauca scripserūt
ab egyptijs ⁊ ¶ Chaldeis cuncta didi
cerūt quos oēs vna voce grecia de
tulisse oīz p̄dicat ¶ Quo igit⁹
supme arrogāte nō ē sibi solus
antiq̄tatis memoriā attribuere.
Aut q̄s ab ipis scriptorib⁹ nō faci
le p̄sapient nichil certū ⁊ oīa cō
iecturis grecos scripsisse ¶ Pugnat
enū inter se oēs ⁊ alter altero fal
sitatis redargut. nō est op⁹ vt eos
moneā q̄d melius me sciat: q̄s ¶ Cl
anicus cōtra quā ¶ Acusilā de gene
alogijs ediderit ¶ Nec vt enumere
i q̄t quātis⁹q; ¶ Iesiodū reprehendit
¶ Nec dicā quo ¶ Ephorus ¶ Ellanicū
¶ Thimeū ¶ Ephor⁹ ¶ Timeū posteriores
¶ Herodotū oēs reprehēdūt ¶ Ro ē ne
cesse de singulis atq; minoribus dicē
cū de p̄sarū i greciā impetu ⁊ de pre
claris factis eorūq; gestis inter se
vehemēter scriptores discrepēt. cū
eciā ¶ Thucidides q̄ a captiuitate sua
nō tpm cōscripsisse hystoriā credit⁹
quasi medaces nōnulli accusent
huiusdiscrepātie q̄ttuor multe pos
sint ee cause: due tñ michi propu
e videt ¶ Quarū p̄ma ⁊ maxima e
q⁹ nulla cura vt publice p̄clara
factoꝝ scriberēt⁹ greci ppli habue
rūt ac ideo magna i scriptoribus
mendacii licencia fuit ¶ Nā ipi eciā
¶ Themistocles q̄s ⁊ indigenas putat
⁊ diligentiores fuisse cōstat: p̄mas
oīz publice scripture leges dracō
nis de cede qui paulo ante pisi
stratū fuit cōmendatas fuisse asse
rūt ¶ Nō oportet de arcadib⁹ dicē
q̄ q̄ttuor vetustissimos se oīz p̄dicent
vltimi tñ oīz tras didicerūt ¶ Qua
re cū nil extaret publice q⁹ ⁊ igna
ri docerēt⁹ ⁊ medaces redarguerēt⁹
parti ignorātia parti affectione
factū ē vt maḡ iter scriptores dis
crepātia inuenat⁹ ¶ Altera causa ē
q⁹ nō veritatis amore q̄ttuor ita
p̄fitent⁹ sz eloquētie siue ostēta
one q̄m veteres scriptores superā
turos se facile credebāt scribendi
labore sumebāt ¶ Ita nōnulli fa
bulas: nōnulli ciuitatū aut re
gū laudes aut vituperationes
nōnulli veterū scriptoꝝ vt ipi elo
quētiores viderēt⁹ emendandoꝝ con
scripserūt Vnde fit cū hystoriā
scribere videāt⁹ p̄fiteāt⁹ nō id sed
huic oppositū faciat Veritas

enū hystorie illud signū est vt de
eisdē reb' eadē ōes conscribat Illi
vero sic se veraces visū vt puta
rūt. si vnusq̄sq; aliter q̄z ceteri
cōscripsisset. hec Josephus Ex no
cent ab re q̄ apicē diodori testi
nū asserre Ipse igit' i primo his
verbis vtit Discedū mō de hys
ē q̄ prisas tp̄ib' prudēcia doctri
naq; clara clari ad egiptū vsq;
p̄fecti sūt Sacerdotes enī egip
cior i sacris libris scriptū inue
nūt Orphea Musei Melā
poda Dedalū Homerū poetā
lycurgū spartiate Solonem
Atheniēse Platonē philosophū
pithagorā Samiū Eudorum
mathematicū Democritū abde
tam Enopidē chiū egiptū petis
se q̄z oīz vestigia alior magies
alior notā locis aut īstrumētis
indita cernunt asserūtq; vnusq;
illos q̄b' apud grecos dauerūt
ab egipcijs accepisse Orphea
enī misteria Dionisi t errores
cereris sic cōscripsisse vt misteria
osiridos t errores isidos se hnt
noīb' solūmō imutatis Sup
plicia vero ipior apud hebreos t
amenos prior capos ad imitacio
nē eū fecisse earū rerū que in
sepulchris ab egipcijs gerūt.
quā rē Orpheus p̄m' ap' gre
cos trāstulit t Homer' aplificā
uit Melapode at aut ea q̄ de
saturno t de titanū pugna di
cit' ac de alijs deor calamitatibus
ab egipto i greciā traduxisse De
dalū at affirmat volumēs laby
rinthi fuisse imitatū q̄ vsq; ad hec
tpa i egipto p̄manet a mēdote et
sicut q̄da dicūt a rege maro mul
tis annis ante Minoem cōstruct'
cui rei signū ē statutarū nūs
q̄s dedalus apud grecos cōfinxit
neq; enī plures neq; paciores sūt
q̄z apud egipcios sit Ita vero esse
inde manie patē aiūt q̄ i Mem
phide ppilea vulcani dedalo archi
tecto frā ondūt. q̄ q̄dē opē adeo ad
mirabilis ingenij visus vt ligneā
eū statuā dei auerit q̄ i eodē vul
cani templo cōspicat Ideo enī sup
aiūt egipcios a q̄b' didicit vt plur
multa quo adiuenit honores di
uinos apud eos cōsecut' sit Tem
plū enī dedali ad hec vsq; tpa i
insula q̄da iuxta mēphij sūmo
pere colit Argumēta q̄z nōnulla
solet asserre q̄b' fuisse i egiptū Ho
merū plane ondūt. ac maxime
q̄ Helenā scripsit potione Thele
macho apud menelaū hospitati
pbuisse q̄ fem ē vt calamitatū suar
obliuiscer. quā q̄dē potione ab
egipcijs dicit poeta helenā a poli
nesta q̄da thonis vxore didicisse
Nā vsq; ad nrā tpa solet diospolita
ce mulieres ira atq; mestitia po
cioīb' sedare cōsuēt Diospolis at
Thebe sūt Venere q̄z aurea Ho
merus appellat q̄ noīe vulgo ab

egiptijs noiat. vt lucas xeneris
aurea apud eos adhuc iuent. Ly
curgu siliter Platone atq solo
ne multa i libris atq legib⁹ su
is cōscripsisse patet. q ante illoz
tpa egiptij habuerūt Pithagoe
ras ąq geometria t astrigmetica
ab eis didicisse t alia t cetera alia
liu migrasse a dogmatib⁹ egipt
ioz fuisse. democritū vero pu
tāt quinquēnio i egipto cōuersa
tū multa inde didicisse Enopide
q ab egiptijs astrologis t alia
cōplura t obliq̄one zodiace pte
pisse Eudoxū etiā ab egipto m
greciā multas astrologie rōnes
trastulisse Eratosthē siliter atq
Theodoz Athenei filios q simula
crū Apollis pythij fabricati fuit
quiq fingedo apud priscos oēs
excelluerūt multis annis i egipto
versatos cōtendūt. Hec a Diodoro
supta supta sufficiat Si q ab
oib⁹ barbaris q quiq clari apud
grecos fuerūt nō pauca neq
minima acceperūt. nec idcirco ap
pia eos accusant. cur nos accu
sant q vera pietate cōmoti scrip
turā hebreoz cōplectimur

Verū ne forte qm cognia
one vni⁹ dei hebreos solū
modo vere habuisse dixim⁹ at ab
eis ceteros si qd hac de re pter he
breos vere senserūt accepisse cōte
dim⁹ nec qs vnq aliter actū pu
tet. ac a greas ideos hoc habuisse
dogma cōtedat declarādū e quib⁹
tpib⁹ Moises t Aaron fuerūt Plu
rimu q putat⁹ nāq res e de an
q̄tate moisi t Aaron scripserūt
a q̄b⁹ nonulla trascribā ęius ip
sa noua dia rōneq vsus h⁹ mō
re disponē statui Nemo in sta
as ibit iperatoris rōanoz Augus
ti tpib⁹ saluatoris nri natuitā
te fuisse doctrinaq quitodecimo
Tiberij cesaris ano euāgelica i
cepisse Si q̄s q ab hoc tiberij ano
ad superiora scādes Diligēter
vsq ad darij pharij regē t resti
tutionē tēpli puenies quingentos
quadraginta octo annos iter Ti
berij t dariū annū iterfuis
se cōperiet Si idem eni darij an
sexagesie quīte olimpiadis pmi
fuit Tiberij at quīte decimi du
ceteside a pme olimpiad quartus
iuenit Ita cētū ac triginta sepē
olimpiades iterfuisse manifeste
videt q nūs q̄ternario auctus
q̄drienniū eni olimpiadi attribu
t quingentos q̄draginta octo annos
efficit In sedo at anno Darij sep
tuagesimo hierosolioz t tēpli
destructionis fuit vt iudeoz hys
toria ondit Ad si a sedo Darij
anno ad pmā olimpiade quatuor
olimpiades q̄de lustrū annos tribꝰ
iterfuisse cōperies q̄s q̄de annos
si ab vltio desolationis anno ad re
staurationis principio asredendo

auferas ad quinquagesimum annum
Ozie iudeor regis q tpe Isaias et
Osee pphauit dino puenies Ita
pma olympias Isaie tpib fuisse
uenit Inde at a pma olympia
de vsq ad captiuitate troie vt
greco hystorie significant
quadrigeti ac quinquagita ann colli
gut que anor numa quinquagesio
Ozie ano siliter auferendo ad ter
tiu annu Iabdonis iudeor iudic
peruenies Ita troiane vrbis de
structio septe annis ate Gason
hebreos iudicasse fuisse ondut
que corporis roboze iuuentu fuisse
vt hercule greci tribut hebreis
testat Inde a captiuitate troia
na si q drigetos asredecim annos
auferas ad Moise t terrigena
cecrope deuenies Quia deo que
apud greos mirabilia narrat
p Cecrope fuisse costat Ra Deu
calionis diluuiu phethotis ine
diu natiuitas Erichthonii p
serpine raptus Cereris miste
ria Eleusinioz costitutio Ptp
tolemi satio Europe rapta io
ue Apollis partus Cadmi ad
thebas aduentus t ad hec unio
res illi dionisius t minos esti
lapi pseus dioscuri hercules p
cecropem oes fuerut Quare oi
bus multo vetustioz Moises
fuisse cofirt Moise vero vsq
ad pmu annu vite habraa qui
getos ac quinq annos coperio q s

si a Cecropis regno ad superiora
auferas ad assiriu Ninu tade
puenies que autt pmu tonus
asie media solu exepta regnasse
a cui noie ciuitas Ninus appella
ta e qua uidei nimue dicunt
Eo tpe zoroastres magn apud
bactros regnabat Nino at ux
or Semiramis successit Ni
q atq Semiramidos zoroastriq
tpib habraa fuisse costat Nam
hec oia nobis certis roib i eo libro
demostrata sut que de tpib i scrip
sim Nunc at in presentia anu por
phirii de vetustate moisi testi
monio illi videlicet q hebreoz atq
xpianoz iumerissimi odm tumulo
ipm q Moise atq pphas ipobis
petere verbis ausus e Huic eni i
mmeor testimonio vetustas Moi
si magis cpbabit In quarto
q coz qs aduersus nos libros e
uomut his verbis vtit Narrat
ab iudeor hystoria veriss qm et
loor t uiroz oia siliter atq ipi
posuit sachoniatho berut q ex
ceru oiz monumeta ab hierobal
to dei Ieui sacerdote asserit habu
isse Que q de hystoria a belbalo
berutioz regi iscripsit q uroz
tpa multo ante troiana tpa fu
isse coperit Qs Sachoniatho r
phenu ligua parti a singulariu
uerbu analib pti a libris sacris q
teplis dedicari solebat collegit ige
nio que no multo p Moisen fe

miramidos tpib⁹ fuisse scriptū est
hec Porphir⁹ Si q̄ semiramidos
tpib⁹ Bachoniathe fuit ea vero
multo ante troianā etatē
fuisse phibet² erit Bachoniathe
q̄z troianus tpib⁹ multo vetustior
Bathoniathone vō abalno colle
gisse hystoriā ipe porphir⁹ testat²
q̄s et ipos iunores ⁊ Moise fuisse
cōcedēdū est Ez ponam⁹ etiā eisdē
tpib⁹ ⁊ Noisi Bachoniathone fuis
se: q̄m tm̄ moises Semiramidos
tpib⁹ hui⁹ plr̄i testimonio cōperit² q̄
nos habeā fuisse cōtēdm⁹ Ac
tāq̄ē moises sēz porphiriū q̄z
rpi opiniat² fuit at Semiramus
octingētis ānis ante troiana tpa
Quare moises q̄z siliter ꝑmus
vero apud argiuos Inachi⁹ reg
naut q̄m nec tuitas nec nomē
Athenesiū erat Prim⁹ at argiuo
rū rex quīti assiuor regis tpib⁹
fuit cētū quīquagīta ānis p⁹ mo
isē atq̄ semiramidē ī q̄b⁹ nī apud
grecos illustre fām iuenit² Qua
dringentis at ānis ⁊ quīq̄gīta fere
p⁹ semiramidē Prim⁹ apud athe
nienses cecrop⁹ idigena vt rpi di
cūt rēguit Triopa septimo p⁹ Ina
chū regnāte apud argiuos post
Inachi at tpe ogigiū dicit² diluui
dicit² fuisse Et Apis apud Egip
cios ꝑm⁹ deꝰ appellat⁹ ē ⁊ Inachi
filia quā Isidē egipcij nōiāt Pro
metheꝰ q̄z ⁊ Atlas illis tpib⁹ fuerūt
A Cecrope at vsq̄ ad troianor ca
latatē paulo pauiores q̄z q̄dringēti
ānu colligūt² ī q̄b⁹ diluuiū dulcalio
nis ⁊ ī cendiū phaethontis fuisse
nō ignoram⁹ Cecrops at ꝑmus
deū Iouē appellasse fert² ⁊ aram
ī stituisse ꝑm⁹ ⁊ simulacrū palla
dis erexisse p⁹ Cecrope at dn qre
cor oēs nati fuisse vidēt² ita ad
Troiana tpa a tpib⁹ Noisi plu
res q̄z octingēti ānu Porphiri⁹
testimonio fuisse cōperiūt² Home
rū vō atq̄ Hesiodū multo iunio
res troia fuisse manifestū ē Py
thagorā vero ⁊ democritū ī qui
quagesia olīpiade septīgentis
fere annis p⁹ troiā fuisse cōstat
Quare hui⁹ plr̄i auctoritate
mille quīgentisq̄ ānis an gre
cor phōs q̄ moises fuit Verū
q̄m multi ꝑclari apud nos vir
atq̄ doctissimi uideor ātiquitatē
certis verisq̄ argumētis probare
q̄z alīa a grecis alīa a chaldeis
atq̄ egipcijs nōnulli etiā a phe
nicib⁹ atq̄ hebreis ꝓpositū suū
approbarim⁹ imo vero cuncta
simul cōferētes mirabilis rōne
ac via singularū grecū ꝑclara
facinora que ī eisdē tpib⁹ gesta
sūt collegerim⁹: cor nōnullas
voces vetustq̄ trūscriba. ne labor
suoꝝ frūi auctores priuetur
Vtar at testimonio multor. vt
ex oīb⁹ hebreor vetustas īdubi
tata habeat² ⁊ ifrcam⁹ igit⁹ in
terpo aialiū his verbis vtitur
vsq̄ ad olympiadas nichil explo

ratū ni hystoria grecor iuenut-
ſz oīa cōfusis cōscripta tpīb⁹ sut
Post olīpiadas vero qm ādrien
mo diligētiſſiē oīa notabātur
nulla penit⁹ cōfusio tpm sit.
Quare p̄clara fabulosaq; fa
noza que ante p̄mā olīpiadē
fuerūt sūmati colligā. que vero
p⁹ gesta sūt ita cū hebreis p̄si
asq; hystoriis cōferā vt ea que
ī eodē tpe fuerīt apte figu fuc.
hebreor igit⁹ ī babilone mgra
tio a Nabuchodonosore facta
ſcptuagīta duraut anos Cīp⁹
regnaut olīpiade quīq;gesīa
quīta a Diodoro thalicostoreus po
libn phlegōtiſq; hystoricis pa
q̄ āno Jhesus filī⁹ iosedech pri
mā partīcularēq; deductionē
p̄li fecit vt apud Esdrā uideū
cōscriptū ē Verū ista vt dixi
p̄ter olīpiadū certitudiē eodē
mō ab oīb⁹ cōscripta sūt. cum
nullā oīno cōfusionē patiant
Ab oggige at īdigena cui⁹ tpīb⁹ p̄
mū t maxīz diluuiū mattua
fiut. t phoroneū argiū regiut
vsq; ad p̄mā olīpiadē ām fue
mille atq; vigīti Ita eū ōnes
asserūt q̄ athenīesiū ānales cō
scripserūt ellanic⁹ dico atq; phi
lochorus Castor eciā t Thalus
ī hor cōuenuut q̄ siriā hystoriā
diligēt⁹ tractart Diodor⁹ q; qui
orbis hystoriā ī bibliotheca cō
tulit alīq; permulta t p⁹ pauca
Quam⁹ ꝑ oggige a q̄ p̄mū diluui
ū notatū oggigiū e tpīb⁹ Nois
fuisse: q̄d hoc tracto plenū⁹ Ab o
ggige vt dixi mille vigīti quīq; ā
ni vsq; ad p̄mā olīpiadē fuerūt
a qua vsq; ad q̄nāgesiam quīta
olīpiadē id est vsq; ad p̄mū ānū
Cyri persarū regis t iudaīc p̄li
rēductionē āni fuerūt ccc et vn.
Quare ab Oggige ad Cyrum
mille ducēti xxxvn fuerūt. q̄s si
auferas ascēdēdo ad ānū illū p̄
uenies q̄ ab egipto Moises p̄lm
dūxit. Fiut ḡ moises oggigi tpi
bus a q̄ Eleusis cōdita ē Atticos
igit⁹ ānos ab ista sumam⁹ et p⁹
pauca Oggige vero ꝑpter vastia
onē diluuii cētū nonagīta nouē
ānis vsq; ad Cecropē attica sine
rege t pene deserta fuisse phibet
Atteū eni quē post Oggige nonul
li fingūt reteroq; vsq; ad cecropē
nuda solūmō et noīa philochor⁹
scribit. t p⁹ aliq; cōputaniē ānor
a iudaica scriptura diligēt⁹ sūa
A Moise igit⁹ iqt vsq; ad Cyrū
mille. ccxxxvn ānis colligūtur
Q̄d ab Oggige ad Cyrū eciā sēc
grecor hystoricos colligi demostra
uim⁹ sz grecor eciā nonulli hoc ipm
testāt Volemon eni ī p̄mo grec
carū hystoriarū tpīb⁹ iqt apidos
phoronei filii magna pars egip
ti exercit⁹ ab egipto expulsam ea

palestina syrie nō lōge ab Arabia habitarūt Apiō etiā possidonn filiꝰ grāmaticoꝝ ōiz diligētissi hystoie pscrutatoꝝ ī quarto historiarū ⁊ ī libro adiusus iudeos Iuniadzo igit regnāte apud Argiuos ⁊ Amasi apud egiptios iudei duce Moise ab egiptijs defecerūt Herodotus oz Amasidos ⁊ defectionis hui ī suo mētione facit Judeoꝝ etiā quodāmō memnut cū syrios dicat q palestinā habitant circūcidi solere Ptolomeus pterea mēdesiꝰ q egiptioꝝ hystoriā ab ūcio cōscripsit hīs ita cōuenit ceteriq oēs vt mīma qdam ānoꝝ differētia ee videat. Ita nōbilia gesta mirabiliaq; grecorū siue vera siue ficta pꝰ Moise fuisse cōperiūt Visū ē at michi a tpe regni attici res grecoꝝ hebraicas conferre Primo igit oīs ge ānoꝝ quisq; ad primā olīpiadem mille ac viginti fuisse ondimus exitꝰ iudeoꝝ ab egipto factꝰ ē et m attica oīs gentiū illud diluuiū neq; ro iuuiq; cū eni ira dei grādine ac tēpestatibꝰ pateretꝰ egipti nō poterāt aliq; partes eiam orbis nō cōmoueri: attica precipue q; colonī egiptioꝝ vt multi alij ⁊ Theopōpꝰ in Tricrano affirmāt athenienses fuerūt Post q̄tuoꝝ at ⁊ nonagīta ānos Prometheꝰ fuisse a nōnullis dicit quē fīxisse hoc fabulāt at formasse: qm sapiēcia eloquēciaq; sua a bestiarū vita ī aules trāstulit Hec Africanus Cadmꝰ vero a Sidone ī Asiria regiōe natus diuit vir ligua greca doctissimꝰ grecis ōmibus Moise antiq̄tate ātepones de homero igit Stesimbrotꝰ Thasiꝰ Callimachus Colophoniꝰ Rogiꝰ Theagenes a quib cābyse tpib ⁊ Herodot halicarnasseꝰ alijq; cōplures scripserūt Oz qm aliter alij tradiderūt. q̄bꝰ fuerit tpib affirmare nō possim Crates oīm ante reductionē hercule darū octuagīta pꝰ troiana tpa ānos floruisse cōtendit Eratosthenes pꝰ cētū ānos Aristachꝰ qn ionica colonia deducebat cētū ⁊ q̄dragīta ānos pꝰ destructiōē troianā Philochorus archippi atticuesuī p̄cipue tpe cētū ⁊ octuagīta anis post captiuitatē troianā Apollodorus ducētis ⁊ q̄dragīta pꝰ troiana tpa: nō nulli ī prima olīpiade q̄dragēs ānus pꝰ ilij euersionē alij Archilochi eqlē fuisse cōtēdūt qui fuit olīpiade vigesia tertia tpib gngge regis lydoꝝ Oz hec relinquāt Nā qn ita cōfuse de tpib scribit vniuersa hystoria titubat. sz ponam Homerū ipsius Agamē nonus tpib fuisse Moises eni nō mō multo āte illa tpa veruī eiā āte Dardanū fuit

Notar aũt testiõnis uideor chalde
or phenicũ t egyptior. berosꝰ eñ
vir babilonꝰ sacerdos multo ãt
quoꝝ troiano bello ffuisse
scripsit Hecatꝰ at Ipsicrates
mothus phenices fuerũt qꝝ histo
riã i greca ligua aditus vir di
sertus tradidit ubi scribit troia
nũ bellũ paulo ante tpa Sa lo
monis fuisse egyptios oẽs scri
magnã tpm diligẽcia sp habu
isse quoꝝ anales ptolomeus
nõ rex sz mẽdesius sacerdos a sa
cris libris collegit at edidit Is
regnãte Inoside apud egyptiõ
os ffuisse dure uideor exitiũ
ab egipto fuisse affirmat Ima
simaz fuisse tuũ dicit qñ Ina
chus i argis regnabat Apio etiã
grãmaticꝰ Inachũ t Amaside
esse tpibꝰ fuisse affirmat Fuerũt
ãt ab Inacho ad bellũ troianũ
gnãaones viginti Quare ãte
luuiũ bellũ ãd trigẽtis adminus
ãnus tpis fuisse cõtendẽdũ e Au
gustꝰ pꝰ Inachũ oĩa pclara factnora
grecor fuerũt necessario etiã pꝰ
ffuisse fuert Inachꝰ eñ primꝰ
argis ut diximꝰ regnut. deide pho
roneus qñ ogygiꝰ in attica di
luuiũ fuit. t pnis postea deide ar
gius Crassus phorbasqz regnt
q tpe Acteus fuit a q Actea re
gio athenis iñ appellata e Tri
pas deide argis regnut qñ pme
theus: epimethe. atlas. Io. t bifor
mis cecrops fuisse traditꝰ Post Cra
opã Crotopus regnut tpibꝰ nuꝰ phle
gontis ieedũ t deucalionis diluuiũ
fuit Othenalo postea regnãte Da
naus in peloponesũ uenit t dar
danus dardaniã cõdidit t ex phe
nicia europa rapta fuerat Da
naus post ea regnut deide Lyceus
q regnãte proserpina rapiẽ trib
mus thebas cõdidit. qui greci
as tradidisse una uoce ab oĩbus
dicit ffMinos in Creta regnat
pretus postea regnauit qñ Eu
molpus athenies bellũ intulit
Deinde Acrisius auꝰ tpe a phrigia
i greciã pelops trasiit Ion Athe
nas pepit Deus Cecrops floruit
Perseus postea regnauit t pla
ra gessit factnora Eristheus De
mũ atreus atqz agamẽnõ qui
decimo atqz octauo sui regni ano
urbẽ troianã expugnauit Qua
re oĩbus dns atqz eroibꝰ grecoru
multo uetustior ffMoises iuenit
t oportet seniori a q iuniores hau
serũt multo magis credere ffHo
meri solũmõ ffMoises su
perior. uerũ etiã oibꝰ q aliqd apꝰ
grecos scripsere Quippe Cadmꝰ
a q grecas ltras habuert multo pos
terior ffMoise iuenit Et scripserut
ãt apud grecos ante homeriũ
Linus Philamõ Thamiris:
Amphiõ Orpheꝰ Museꝰ Demo
dotus Phemꝰ Sibilla Epimeni
des cretesis q spartã pepit Aristꝰ

Preconesē Asbolus Centaur⁹
satis Primo Cualus cretus
Orus Samus t Athenesis
Pronetida Inuigē hercul' ma
gistrū fuisse cōstat. quāte troia
nū bellū vna fuit gnacōe Le
polemus enī filī eī tū a game
none i ilū militauit Orphē
at equalis Hercili fuit. quē
museus auduit Amphio du
ab gnacōib troianū bellū p
cessit Demodotus vero atq;
Phenus alter i Ithaca alter
apud pheacas troianu belli tpīb
viuebat Thamiris etiā t Poly
leamō nō ante tpōs fuerī Sed
de poetis satis dictū est Nūc de
hys scribam⁹. q apud grecos sa
pientes habita sūt Primos i
gr² q sapiā t legū solertia cete
ris oīb excelluisse videt² Hyncē
tpīb q p⁹ danau argis regnāt
vndecīa gnacōne p⁹ Inachū
fuit Inachus at cetū ānis a
te primā olīpiadē leges lacedemo
nijs dedit Primo m olīpiade
trigesīa secta leges athenies tulit
Pithagoras i sexagesīa
t secūda floruit Ondum⁹ at i su
periorib q dr̄getis t septē ānis
p⁹ Hn euersiōz olīpiadas incepis
se Thales vetustissim⁹ oīz q septē
sapiētes appellāt i quīquagesīma
viuebat olīpiade Per Tarta
nūt Clemētē audiam⁹ Plpio
iquit gramatic⁹ vir hystoriq;
pertissim⁹ q plstonices nouat⁹
fuit. acerrim⁹ iudeoz hostis a
deo vt etiā aduersus eos volumē
ederet nec iniuria egipta⁹ enī
fuit erat Ptolemeū Mēdesiū
sacerdotē q tria volumīa de rebus
gestis egipciōz edidit testem ad
duat. qp Amosis q auarin egip
ciōz debē euertit. t Inachus ar
guiōz eisdē tpīb fuerī Quo
quidē Amosi de regnāte ab e
gipto Moise duce iudeos p
fugisse confirmat Res at argo
licas que ab Inacho ceperūt
Dionisi⁹ Halicarnase⁹ i libro de
tpīb oīz grecarū verū vetussīas
ēe ondit Ab Inacho at troia
na tpa vigīti gnacōes cōuian
t² ānu ad manū q dr̄getī Assi
oz at regnū antiq⁹ ceteris oī
b⁹ fuisse constat. cui⁹ q dr̄getesi
atq; secdo ano trigesio scz atq;
secdo Beluchi octauū Moyse
ducete ppls a egipto exiuit
Inacho argiuus t Amosi de i
egipto regnāte p⁹ Inachum
Phoronē argis regnauit. em
o gn̄gui fuit d iuuiū t Egiale
i gnacōne rēgnit. a q Gyrionū
regnū incepit. tuit etiā cretus
p̄mus i creta regnauit. Aasila
vero Phoroneū oīz horz p̄mū
aut fuisse. vnde Phoronidos pe
ta mōtiū prez appellat Oz ab
Inacho ad Agamēnonē vigīti
gnacōnes fuerūt Demo aute

octauo ānō Agamēnonij regnū troia euertit Demophōte Thesij filio atheneſib⁹ regnāte fuit at Thesteus imitator hercul' generacōe vna ante bellū troianū ita Moises ante Dionſij tpa fuisse traslacōez ſcīptos t q̄tuor annos fuisse inuenit Perseo enim regnāte argiuo rex ita atq; ſcdō annō Apollodorus i libro de tpib⁹ scribit Dionſius hōez exuit a q̄ ad herculē t Jasonē alioſq; grecos heroas qui in argo fuerūt ſeragīta tres ānos colligūt. q̄b⁹ ait eciā Eſculapi atq; Dioſcuri vt rhodius Apollonij i argonauticis testat fuerit a regno at Hercules i argis vſq; ad traſlacōez ſuā t Eſculapij iudeos triginta et octo ānis fuerūt vt Apollodorus scribit. hūc at ad caſtoris t Pollucis aſſumpcōnē ānis lxx. quādo etiā troia euerſa fuit Verum q̄m vt heſiod⁹ ceteriq; poete dicūt Semele cadmi filia Dionisiū peperit Cadm⁹ at hōc regnāte Thebis perijt t lras grecis tradidit Natet etiā teſtimonio poetarū q̄ etate Dionisius fuit Leo vero q̄ de egipciorū dīs cōſcripſit ſicē Cerere ee affirmat. q̄ hōc regnāte fuit vndeciā gñacōe p Moiſen Alpis vero argiuor rex vt Ariſtip⁹ i pmo arcadice hiſtorie ſcribit mēphi i egipto cōdidit que Inſ teus argiu⁹ Serapidē appellatū aſſerit. hūc ab egipcijs diuinos hōnores cōſecutū nō ignorant Polyhiſtor at Alexandrinus i tertio de aſiaticis legib⁹ Apim taurū mortuū i ſoro grece q̄d latine arcā dicere possum⁹ poſitū Soroapi ac ideo Serapim appellatū fuisse cōtendit Fuit apis terci ab Inacho Iatonā veo Cypria tpib⁹ fuit que Cantalo eq̄ſtē fuisse cēs testat Petus vero atq; Amphion muſice inuētores Cadmi tpib⁹ fuere Ita t ſi Phemone oracula remiſſe Arabio dicatur. tm p Phemmonē rexn annis Orpheus muſeus. t Linus Heraclius mgni floruerūt Homerus aut ac Heſiod⁹ multo iuniores bello troiano extitere Lycurgus veō et Solon legū apud grecos cōditores t ſeptē ſapiētes Pherecides etiam Syrus t Pithagoras arcater pme olympiadis tpa vt dixim⁹ fuerūt Nō ſolū poetis ac ſapiētib⁹ verū etiā dīs grecor multo vetuſtior Moiſes iuenit. verū q̄m nō greci solūmodo ſz iudei q̄z de hac diligēter ſcripſerūt nō erat ab re ab ipſis etiā aliq̄d ſumere Ptar at hoc loco Flauij Josephi teſtimoniū Incipia igit pmo ab egipciorū auctoritate. verū q̄m vocēs illor ponē impoſſibile ē Manethi egipcij. q̄ grece ſcripſit. q̄z a ſacris egipciorū libris vt dicit traſtulit. hūc traſcribā Hic igit i libro ſcdō hec de iudeis ſcribit Cutimei tēporib⁹

inquit ab orientali parte ignoti
hoes ī egyptū irruperīt facileq; ptē
ac sine bello cepert. quā gētē hy
cussos appellāt qđ significat reges
hic enī lingua sacra rex dicit. Ips
sos āt pastores appellat. hos non
nulli arabes fuisse opinati sut.
q̄rum multi hycussos nō reges vt
diximꝰ sz captiuos pastores signi
ficare asserūt. Hyc enī cū aspiratiō
one egyptioꝝ lingua captiuū dicit
qđ ī verisimilꝰ videret. Ish tenu
erut egyptū quingētis atq; vndecī
ānis. deinde cū pelleret loci oīm
part tuī nomē auaris: q̄ vndiq;
minuto egyptioꝝ ipetū eū tulīt
Themosossis āt cū obsidēdo non
posset eos capere. conuenit cū eis vt
libere cū suis q̄ vellet abiret. qui
nō pauciores ducētis q̄dragītaq;
milibꝰ virorꝝ nō ī Syriā. quā tū
assiriī q̄z vires erāt ampliꝰ tene
bāt sz in eā profecti regionē q̄ nūc
iudea vocat. hierosolimā cōdiderūt
Hec Manethus q̄ sēz egyptias
literas t hystoria duo nobis nō pua
testatꝰ ē. primū q̄ aliunde nri mago
ris ī egyptū migrarūt. deīde q̄ ab
egypto mille fere ānis āte troiana
tpa abierūt. Hec Josephus ab egyp
tioꝝ hystoria ptheniū eāq; testimo
nio eāq; vsus ondit cētū q̄dragīta
tribꝰ ānis ante a Salomōe tēplū
fuisse cōditū. q̄z a tyrus Carthago
cōderet. Sz q̄d op̄ ē plurib⁹ vti tes
tib⁹ cū vna voce ab oīb⁹ multo āte
troiana tpa Moises fuisse p̄dicet
Sz de ill' etiā aliq̄d dicam⁹ q̄ post Mo
sē fuerit. Post eū iudicē Josue nide
ocr ānis vt nōnulli aiūt trigīnta
p̄ncipatū tenuit. deīde vt asserit
scriptura ānis octo alienigene
dnāti sut. postea Hothoniel ānis
quīq̄gīta. deinde Eglō rex Moab
ītanus xvm p̄q̄ne. Hod ānis lxxx
Rursus alienigene ānis xx. Post
q̄s debora t barach ānis xl. Madia
nei vn. Hedeon xl. Abimelech trib⁹
Thola xxiii. Jaïr xxii. Amam
te xvm. Jephthe vi. Ebō vn. Ca
lo x. Labeon vn. Alienigene xl.
Sapson xx. Eli sacerdos xl. q̄bus
tpib⁹ troia euersa est. Samuel
deīde tpīs iudicauit. p̄q̄ne. Saul
regnauit ānis xl. Dauid filius xl.
Salomō eā q̄dragīta. Roboam
xvii. Abia tres. Assa xli. Josaphat
xxv. Joram viii. Ochozias ano uno
Gotolia ānis vii. Joas xl. Amas
sias xxix. Ozias lvi. Huic pphe
tarūt Amos Jonas Esaias. De
inde regnauit Jotham ā xvi. Achaz
siliter xvi. hiuꝰ tpib⁹ olimpiades e
perūt. primusq; olimpio stadio vic
tor argiuꝰ. Coelius fuerat declara
tꝰ. Achaz āt successit Ezechias ā
nis xxix. tuc romo cōdita fuit.
Deīde Manasses ānis lv. Amo
duobꝰ Josias xxxi. q̄n pphetarūt
Hieremias Baruch Olda
ānq; nōnulli. Deīde Joachaz tribꝰ
mēsib⁹ Joachi ānis xi. ac demū
Ezechias ānis xx. Urbe deinde

ab assiriis eversa: templo q̄z cremato
i babilone ꝓphis abducit vbi Daniel
t Jezechiel ꝓpharut t p̄ annos lxx
Cyrus persaru regnauit t hic
Jesus Josedech fili t Zorobobel Sa
lathiel i pria deducti fudamenta
iecerit Angeo Zacharia t ꝓ
Malachia ꝓphetatib⁹ p̄ quos no fuit
ap̄lius apud iudeos ꝓphā Cyri
at tpib⁹ vn̄ grecor sapientes quib⁹
nullus phūs atiq⁹ tradit floru
erut q̄z Thales mileſius ap̄ gre
cos p̄mus appellat⁹ ē phūs quem
audiuit Anaximāder ipe quoq⁹
mileſius t Anaximadri Anaxi
menes mileſius t hui Anaxa
goras clazomenius q̄ audierut
Pericles Archelaus t Euripides
de q̄b⁹ Pericles opib⁹ t potentia
inter Athenienſes excelluit Eu
rides at poetice arti se tradidit et
Scenicus a nōnullis phūs appella
t⁹ ē Archelaus at p̄mus apud lap
sacū Anaxagore ſchola ſuſcepit
deinde Athenas profectus t multos
alios t Socrate auditores habuit
Anaxagore tpib⁹ vō Xenophanes
t Pythagoras fuerūt Pythagore
ſucceſſit theano vxor at Telau
ges t ꝓ Menarchi filius Telauge
vero Empedocles audiuit qui erat
eraclit⁹ cognōie Scotinus id ē latī
ne tenebroſus floruerat Xenopha
nis vero Parmenides ſucceſſit Par
menidi Melliſſus Melliſſio Ze
nō eleata qui aut ciuitatē de
ponē conaret ligua dū a tiran
no vt coſcios diceret torqueret
dentib⁹ abſciſſa i facie ei ſpuiſſe
hinc audiuit Leuſipp⁹ Leucippi
democrit Democritus Protago
ras tpib⁹ Socratis Oēs igit phi
grecor p̄ Cyri ꝓſarū regē fluiſſe
cōperiūt Cyrus at lxx annis p̄
iudeor captiuitate id ē p̄ moiſe
mille ac ceti fere anis fluiſſe phi
bet: ita nōne ē vt fatearis phiam
grecor at maxie platonicā multo
poſteriore ꝓ Moiſe fuiſſe ꝓ Plato e
ni cū Socrate p̄mo deide pithia
goricos audiuerit oēs q̄ ante ip̄m
fuerat i phia tū eloquētia tū pru
dētia ſuperauit Floruit at Plato
circa finē regni ꝓſarū paulo ātē
Alexādrū macedonē ccc anis vel
paululū pl⁹ ante Augustū Cesarē

Quare cū nōnulla tradiſſe Platonē ondem⁹ vt a
pud hebreor ſcriptores inuenit col
latione tpm certior eris. no hebreos
a grecis ſz grecos ab hebreis accepiſ
ſe Ad aliud p̄cipuū ſanctes ia
aggrediem⁹ ondemuſq⁹ ſapientes
grecor iudaicā fuiſſe imitatos doc
trinā vt nullus nos accuſare iure
poſſit. ſi q̄s ip̄i nō vere itelligentes
imitati ſūt eos nos ſaluatoris mi
doctrina et grā certi⁹ ia itelligetes
t admirami⁹ t ſeqmi⁹ hoc enī fre
quēs magnā a grecis coptū p̄ter elo
quētiā coplebit Quia vero a iudeis
atq⁹ barbaris furatos cōmode diciſſe

admirabit: q̃ et eloquẽtes ⁊ fueres
fuisse nõ ignoret. Nõ i superioꝝ
nõ auctoritate mea. sz suo ipsoꝝ
testimõio cõfirmauim⁹. Nõ at i
oĩb⁹ sz i principalib⁹ neq; oẽs loqu
eñ id cẽt. sz precipẽ oiz Platonẽ
id fecisse cõfirmabim⁹ facile nãq;
unusq̃sq; postea per se ipz cõsidera
re poterit: si a Platone reteta fere
oẽs grecoꝝ phi acceperit. ⁊ plato
ab hebreis fudamẽta oĩs bone phie
a iudeis grecos accepisse. Verũ
qm apud ipz nõnulla obscuriora
sũt. expositoꝝ ei⁹ testimonia etiã
nõ recusabo. Illud vero ante oĩa
dictũ sit. nõnulla platonẽ nõ re
uertisse sz peruertisse. qđ no actu
sandi illi⁹ sz excusationis nre cã
dictum⁹ vt nõ iniuria ceteris cõcep
tis iudicũ aplecti scripturã videam²

Omnẽ phiã Plato in tres
partes physicã. ethicã ⁊
logicã partitus est. Physica deide
in sensibiliũ doctrinã. ⁊ incorporaliũ
speculationẽ suppartit². quã diuisi
onẽ etiã apud iudeos multo ãte
platonẽ factã ee inuenies. sz primo
que platoni placuerit ab Attico
platonico sumã ex eo libro
quẽ adusus eos cõscripsit. q̃ Aris
totelicã habetis scitis. plotonicã
pfiteri no audet. Cuiꝰ² triptito
igit vera pfectaq; phia diuidat²
in moralẽ scz ⁊ naturalẽ et logicã.
cuiusq; prima pars in singulos hoiẽ
pbos cõstituat. ⁊ domos integras
ad ciuilẽ gubernationẽ reducat. ac
plos demũq; diuersis regendi modis
cõstituat. sicq; ad diuinã rerũ cog
nitionẽ perducat. iparũ dico q̃
prime sũt causarũ altissimarũ. et
aliox oiz que inde duce natura
emanãt. cuiusq; ad harũ duarũ p
cui⁹ iunctionẽ atq; cognitionẽ. tem
a pars accedat manifestũ oĩb⁹
e Platonẽ primũ maxime oes has
phie partes usq; ad etate sua sic
membra Penthei discissas atq; o
fusas in unũ corpus atq; aiaĩ ite
grũ reduxisse. Thales enim Anaxi
menes atq; Anaxagoras de na
turalib⁹ solũ rebus cõsiderãt. Pit
tacus vero Periander Solo Ly
curgus ceteriq; istis silies de gu
bernadis hoiz rebꝰ solũmo cõ
scripserũt. Zeno at ⁊ oĩs cleanthes
discaplia logice solũmo studuerũt
Plato deinde p̃s oes hos natus
ut nata prestãs ⁊ vere diuinit⁹
missus nulla pte phie ipfecta
reliquit. sz oes diligẽter cõpler⁹
net in necessarijs defuit. nec ad i
utilia dilapsꝰ e. Verũ qm sigu
las phie has partes physicã sq
ethicã atq; logicã Platonẽ diui
nit⁹ pfecisse. Ige nuit ita ee vt dix
imꝰ cõprobem⁹. Ait enim Attic⁹ q̃b⁹ attes
tat². Aristocles piparetic⁹ in sep
timo eox librox q̃s de phia edidit
his verbis. Plato igit atq; pfecte
pceteris oĩb⁹ philosiphat⁹ e: nã
Thalẽ secuti natales solũmo fu
erũt. Pithagoreiq; vero cuncta cela
bat. Xenophanes q̃q; ab eo pfec
fuit. ita cõtemnosas mouert cõnes
vt cõfusionẽ porci q̃q; auxiliũ phi

losophatib⁹ attulerit Socrates vt
t plato scripsit. t prouerbio dicit
Igne igni addebat. Cui enī nata
igeniosissim⁹ eet. t de oī re dubi
tare peritus morales t ciuiles cō
siderationes iduxit. t de ideis p
mū dicere aggressus è. Des at
alij partes phie tractarūt. q̄dā
meditinā nōnulli mathemati
cis disciplinis. alij musicā t po
eticā. cōplures at oēs⁹ viri
admirati sūt. q̄r alij se rethores
alij dialeticos pfitebāt. Cetus
vero successores varij atq; cōtra
ij sibi ipsis fuerūt. alij enī hui
tatē t turbationū sedationē lau
dabāt. alij voluptatē secuti sūt
ac nōnulli q̄de oīz sciaz sibi arro
gabāt. nōnulli nil se scire pfite
bāt. t alij vel cū infimis cōuer
sabāt. alij cōtra difficiles t soli
tarij viuebāt. Plato at p̄m⁹ et
rē intellexit atq; diuisit. diuitq;
primū ee de natā vnūsi negociū
alterū de hoib⁹ terarū de oīe pu
tauitq; nō posse nos res humā
nas pspicere nisi prius diuinas i
tellexerim⁹. Ad quē admodū me
dici cū membra q̄dā corporis cura
re velit at totū se prius corp⁹ cōuer
tit. sic si q̄s velit res humanas per
spicere. naturā vnūsoīs prius cōsi
derare dz pars enī vnūsi hō est
Bonū etiā duplex ee dicebat. al
terū nīl alterū vniuersi principa
lis at ee bonū vnūsi. ab illo enī
hoī profluere. quā rōnē Aristore
nes musicos ab idis emanasse con
tendit. Indē enī quēdā aiūt Athe
nas petisse Socratiq; colloquēdi
ab eo quesiuisse quō t q̄d faciēdo
phūs eet. cuiq; Socrates rndisse
si quō viuendū sit hoī cōsideres ri
sisse rndū atq; dixisse nemīnem
posse rē humanas res intelligere
qui diuinas ignoret. Vniuersā
igit⁹ phiā Plato i physicā ciuile
t logicā partitus è. Hec Aristoteles

Hanc triplicē partitionem
si diligēter attēderis multo
ante platonē hebreos pperisse
nō ignorabis. In primis enī mora
lē partē summo studio reqq magis q̄
verbis ēplexos fuisse iudeos cōstat
Finē enī bonor⁹ vite q̄ terminū vite
pietatē ergā deū arbitrāt. quēq; dē
finē p̄ceptis dei cōseruādis. nō volup
tate corpor⁹ sz epicurū cōsecq̄ puta
bant. neq; triplicē sēc Aristotilē
bona corporis sez aiē. t exteriora e
quali lance pēsabāt. nec ignorātiā
oīz rerū. quā nōnulli honestū deū vo
cabulo retinendā appellārt multi
fecerūt. nec denīq; i ipaz aīi virtute
finē posuerūt. Quid enī ipa sine
diuina grā t absq; pietate ad q̄e
tā vitā cōferre pt. ppter quā aspe
quā i deo habebat. q̄i a fine depen
dentes deo ēctos solūmō viros opi
nati sūt. Quia pfecto cū oīz bo
nor⁹ largitor deus vite fons. t deus
ergo sit solus ad beatā vitā eis suf
fiunt q̄ vera pietate ad ipz tendūt
Vnde sapientissim⁹ ille Moises qui

p̃mũ oīz hoīz vetustissīoꝝ vitas hebreoꝝ cōscripsit caulē atq; actuũ vuēdi modū narratiōe hystoriā docuit. quā q̃dē doctrinā ab vniuersalioribꝫ ita īstituit vt deū causa auctorēq; oīz q̃ fūdamētū ponerēt t mūdi atq; hoīs ortū p ordīē posuerit. Dei de abuniuersalioribꝫ ad particularia descendēs priscoꝝ vitā ad imitatiōnē virtutis ac pietatis eoꝝ lectorē hortatur. ptērea aūt legū eaā auctor fuma aū pietate fuerit. certe patet q̃z magnū studiū ad corrigēdū hoīz mores habuerit. lōgū est si pharaōq; q̄ Moysem fuerūt. vel exhortationes ad virtutē. vel dehortatiōes a vitijs retrahere vellem. Quod at si sapiētissimū Salomonis ethicā vellē mō doctrinā traducē. Nā iter alia libꝝ q̃z edidit. quē parabularū seu puerboꝝ ꝓpter sniarū breuitatē appellant. Ex morale q̃dā disciplinā. vel aīaq; ꝓma elemēta lectorū greca cognoscerēt. sit absolute ꝓfectē ꝓna q̃z verbis uideri retinebant.

Rationale vero partē non vt greca caullanoibꝫ t fusta oratione disebat. sz ipi veritatis rē ꝓceptione. qua q̃dē veritatē diuinitꝰ illuminati adiuenerūt. Nar tionali doctrina ab ieūte etate sanctorū veroꝝ t vtilissiarū narratiōe hystoriarū cātuū odarūq; metrica cōpositione enigmatū apud eos expositores q̃z t speculatiōis allegorice disputata elegātiq; ordīe suos erudiebat. Erat enī legū sacrarū ac enigmatū apud eos expositores q̃s scribas solebat nuncupare.

Vnde sapiēs q̃z Salomō i parabularū libro qui cāticū libri hoc cē dixit. vt sciret sapiaz t disciplinaz i telligeretq; verba prudētie ac suscaperet eruditionēz doctrine iustitiaā t iudicii et equitatē. vt det parulis astutia t adolescētib⁹ intellectus. Audiēs sapiēs sapiētior erit et intelligēs gubernacula possidebit. Animaduertet parabolā t obscura verba ac sapiētū. tū enīa enigmata eoꝝ. Ita negotiū loquēdi ac cōmodatissīe ad sapiētia liguaq; suā i oīb⁹ ꝓpharū libris si libros diligēter legeris ꝓfectō inuenies. Cui si q̄s lingue sue penuriā habebit eloquentissimos certe multos eoꝝ oratores fuisse putabit. Sūt enī ea q̄ apud eos artificiosa carmina vt Moysi cant⁹ ille magnꝰ t testimōdecimꝰ octauꝰ psalmꝰ. Qui heroico metro q̄dē exametrū diastolē cōponūt. Sūt alia q̄z trimetra t tetrametra. sz q̄ ad dictioēz pertinēt elegātissīe ac ingenīosissīe ordinē dispositaq; sūt. q vero ad sensū nulli hoīz scriptura cōparanda. Dei enī ipi⁹q; veritatis virtute ꝓpheta sūt. q⁹ pia doctrina terrā cognitio t salutaria dogmata continet. Argumēti aūt exq̄site illoꝝ doctrīe ab ipositione noīz capi pt. cui rei Plato hebe

is testionū pbuit ¶ Nā cū ¶ Mo
ses p̄m multo antq̄ phie nomē
greca cognosceret · inuētabilia dei
positiōe noīa dixerit: vna natura
duce aut dei iudicio noīa ēe ipo
sita ondit Plato q̄z nō ipositioe
muda · sz natā duce cōmode reb⁹
ipositā ēe noīa docet · idq̄z balanu
tiū auctoritate cōfirmasse videt:
Hebreos meo q̄dē iudicio significas
Nō enī apud alios faale tale ob
seruationē inueneris Cicigit⁹ i
Cratillo scribit · nō ē illud nomē
qđ aliq̄ qm̄ ita uelit rei cuipiam
īdiderit Cz rerū q̄dā cōditio na
turam ducē apud grecos t barba
ros noīb⁹ p̄mit Et p̄gress⁹ aliquā
tulū ¶ ita dignū ē mḡt legis q̄z
latorē rōnalis partis ac noīs im
positois sagāz habē · Signarii cer
te fabri officiū est clauū cōmode
vt gubernator iubet fabricari
aliter enī clauus inutilis erit · le
gis lator āt nomē ita ē iḡ ¶ Nō
q̄ vile q̄dē est o Hermogies recta
nois īpositio · sz doctissiōr atque
prestantissiōr virorē Tu Cratill⁹
rē aus iḡt duce noīa reb⁹ accom
modata putās · nec quēuis hoc
facē posse · sz illū solūmō q̄ ad na
turā rei respicies pt ad eā nomē
accōmodare t p̄ multo ītelligo i
gt pluriā grecos a barbaris sup
fisse · q̄ si q̄s qī greca lingua essent
deducta īterptari velit nūq̄z reb⁹
potent adaptare ¶ Iter Plato

Donec āt cōsidera quid q̄ipe ver
bo dixerit multo ant ¶ Moises
veluti sapietissim⁹ at eloquētissim⁹
re ipa prestitit Et fōrit de de humo
oēs feras agri t oīa volatilia celi ·
t adduxit ipa ad Adā vt videret q̄d
vocaret ea Dē enī q̄d vocauit Adā
aīe viuētis ipz ē nomē eī: cū enī
dicat ipz ē nomē eī nil aliud certe
vult dicere · nisi cōuenienter ad na
turā rei nomē inditū fuisse Cd
enī vocatū ē mḡt hoc ē ī ipa natā
¶ Nā t nomē ipz Adā terrigena aut
terrenū p̄t significare Adam enī
apud hebreos humus dicit · cuius
per trāslationē rubea corpore eam q̄z
natura significet: ita terrigena
atq̄z terrenū aut corporale īgenī
hoc appellatiōe significauit Cz hoc
Enos q̄z appellat ꝯ vocabulo nō ter
renā sz rōnalē naturā significat ·
Proprie āt si verbū de verbo latine
exp̄mas oblinuscētē Enos denota
re videt · q̄lis certe natū rōnalis
corpori alligata essat Cd enī de
re īcorporeū diuinū rōnaleq̄z est
nō solū trāsacta recordat · sz futu
ror p̄pter sublimitatē speculari
ons hz cognitionē Cd āt carni
cōiunctū est · q̄dq̄z magno corporis
pōdere p̄mit · ignorātia · oblivio
neq̄z īuoluti recte iudicor sermo
Enos id ē oblinuscētē appellauit
Ita enī iacet apud quēdā p̄pheta
quid ē Enos q̄ memor es eius ·
aut filius Adā q̄ visitas eū · quasi

dicat. q̄d est iste hō. iste dicā oblius
cens q̄ tu q̄ es dē memor es eiꝰ q̄z
us obliuiscēs sit aut filiꝰ Adam
id ē terreni hois Ita carnalis hō
dā noīe Rationalis vero Enos
appellacōe significat. sic hebreor
sermo exq̄sitissime noīa deducit
Plato āt hoīz hoc ē Anthropen
greece a verbo Anathrō id ē videns
atq̄ recogitare dīa opmat vt sit
Anthropos. q̄ recogitat que vidit
Rursus hebreus virū heis vocāt. q̄d
q̄dē vocabulū ab hes q̄d ignē signi
ficat deducit. vt natā viril ignea
t calida verbo exprimat. Femia vō
q̄m a viro sūpta hessa Rursꝰ Mo
ises hebraica lingua celū firmame
tū appellauit. primū enī pꝰ corpo
rale intellectuale q̄z substātiā fir
mū sensibile q̄z corpus ē Nomen
āt dei ppriē ineffabile dicit ee. nec
ipsa mēte hois cōprehensibile Quod
vero nos deū dicimꝰ heloi vocant
apud eos robur t potētiā signifi
cat. vt sit nomē dei q̄i oipotēs Pla
to vero deos idest greece theoos a
thein q̄d ē currere dīa opmat.
Stellas enī que sp mouēt deos
appellabāt Clarorū q̄z hoīz appel
lationes nō frustra ee positas Pla
to cōtendit Ita hectora a cratū
q̄ solus troiā sustinebat Iga
mēnona q̄z valde menim hoc est
perseuerāter cōstanterq̄z in rebꝰ
permānsit. appellatos cōtendit Orec
tē q̄z mōtanꝰ atq̄ siluester imanis
enī moribꝰ fuit. ceteraq̄z siliter ac
cōmodare conat Nemo āt ita
violēta mosaica dicē audebit. si
didicerit Cayn apud hebreos
iudicā dici. ar sit enī certe ille i
udicia frīs Abel latīe luctū dicē
possumꝰ. na q̄ primꝰ oīz hoīz pa
rentibꝰ luctū intulit. hoc noīe
ab eis diuina q̄dā prudentia
fuit appellatꝰ Quid de habra
ā dicā. q̄ cū celestiū corpoꝝ scīa
magnē prestaret Abraā id ē la
tine pr superiorū corpoꝝ vocabat
cū deꝰ ab hys q̄ videt ad inuisibi
lia protrahēs. nō vocaberis iāt
abrā. sz Abraā erit nomē tuū
q̄z multarū te gentiū prez posui
sz longiꝰ mō eēt extraq̄z positū
diligēdꝰ hoc pertinere Platonis
āt testimoniū nō negligamꝰ asse
rentis nōnulla hoīz diuina q̄dā
posita virtute ee Magno iāt
studio i ponendis noībꝰ vigila
dū est. q̄z nōnulla eoꝝ dīmo
re q̄dā quā hoīz vtute mdita ee
videāt. verū q̄d ipē paucis vbis
dixit. id hebreoꝝ scriptura ac p
mꝰ oīz Moises ipꝰ Abraā Isa
ach t Israhel noībꝰ re ipa diuinit
factitatū edocuit. tisꝰ enī Isaach
interpretat ineffabilis sz gaudiū
q̄d pīs daturū se deꝰ polliceꝰ est
symbolū gereos. huiꝰ q̄dē filius
Jacob Israel a deo appellatus ē
ab actiua vita ad cōtemplatiuā

videlicet translatus ¶ Plalatator e
nū Iacob īterptat q̄ virtutis
certamia peragens atq; ꝓcurrens
Israel vero videns deū dicat ēlis
certe cōtēplatiuū hōis atq; intel
lectus est ¶ Non est opus lōgio
rē ee oīa percurrēte Cuncta enī
apud eos nōia ad vnguē reb⁹
accōmodata sūt vsq; ad̄ ꝓpa pri
ma lēarū elemēta q̄ q̄de nōia
q̄d grēca velit nec ipe ꝓlato ad
uenire vnq; poterit: cū nudeor
etiā puera si forte interrogaret
quid alpha q̄d ipi alph dicunt
ꝑt cōfestī disaplina respodebit
Betha vero q̄d ipi beth vocat. do
mū vt sensus sit dom⁹ disciplia
ac si q̄s diceret disaplia atq; doc
trina quēdā economie ac dispe
sacois ī ceteris q̄ oīb⁹ hoc ipm
uenies vt ī superioribus laa⁹ dz
e. q̄tuor q̄ vocales ad vnū colla
te ieffabile atq; arcanū dei nomē
illis vocabulis cōtineri vulgo a
pud eos fert q̄d grecor etiā aliq̄s
ab hebreis sz doctus his carmi
nib⁹ signifficauit

Inuictū magnūq; deū nil mo
lis habentem
Corpoream̄ tutor horis terrisq; parēte
Dulasona extollit septē me
carmina vocū
Ex septēq; meū constat vocali
bus ipsum
Compositū miro signoꝝ fe
dere nomen

Alst eterna chelis ego sum·que
montibus acta
Celoꝝ dulci resono modulami
ne cantus

Quod plura ꝓpe q̄ gētis no
mē a noe heber deductū e. quod
trisitū trasēute lingua eor ꝑ cat
ta ipa gētis appellatiōe a terre
nis ad celestia trāsire · t a visibi
libus istis ad īuisibilia cognitio
neq; creatoris migrare admo
net Vnde priscos illos q̄ creatori
deo vera inhērebant pietate hebre
os appellarūt. q̄d oportet plura cō
gerente īmorari· cū apud eos erā
situssime accōmodatissimeq; reb⁹
noīa īposita sint· q̄ ex re maxiē
sūmā rōnalis partis doctrinam
habuisse demostrat cū eaa sēm
Platonē nō cuiuslibz sz sapietis
simeq; dialetica viri sit rerū na
ture apte nomē accōmodare Be
quit nūc vt quo ī physicis senae
bant hebrei ostendam⁹

Hec igit pars eaa apud
deos intellectualiū inde
corporaliūq; rerū cōtēplatione et
sensibiliū physiologia diuisa rē
a ꝓphetis nō cōiectura nec mōdi
u aliquo sz sa sps gra docente
habebat ¶ Rerū enī modū cū o
pus sit nōnulla physica ī libris
suis scripsisse ꝓpe videm⁹. hinc
multa illis futura ꝑdicta multa
de vniuersi cōstitutione· multa
de aialiū nata· multa de plātis
nataliter expressa ¶ Moises aut
in vestiendo pontifice lapidib⁹ q̄e

ſcz virtutes optime peraperat. nō
absq; causa dat Salomon eā
sūm⁹ phisiologus fuisse a scrip
tura perhibet. Locut⁹ ē enī Sa
lomon inquit tria milia para
bolas. fuerutq; ode ipsi quinq;
milia. Locutusq; est de lignis a
cedro que ē in libano vsq; ad iso
pū que a muris p̄gredit. t locu
tus est de pecorib⁹ t volatilib⁹ reti
t serpetib⁹ t pisc⁹ t cōfluebat
vniuersi audire sapiēcia Sa
lomonis. Hac rōe cōmot⁹ qui
libz sapie p̄sone sue m̄scripsit
Ipe enī michi dedit hoc que sut
scīam aut vera vt scia dispositi
one orbis terrarū. virtute ele
mētor. mutatiōe t medietate
tp̄m p̄mutationes atq; diuisi
tiones. stellarū cursus. annoꝝ
volutiones. naturas animaliū. t
uias bestiarū. dem vetor. t cogi
tationes hoīz. differentias plātarū
t virtutes radicū. t q̄cq; sunt
absc̄dita t inuisibilia cognou
it enī artifex sapiēcia docuit
me. Idem rursus fluēte corpo
substātia ondes i ecclesiaste ait
Vanitas vanitatū t vanitas
Quid habz āplⁿ hō de vniuse
labore suo q̄ laborat sub sole. et
subiacz Quid ē qđ fuit. ipsu
quod futurū ē Quid ē qđ fcz
est. ipz qđ faciēdū ē Nichil no
uū sub sole. ceteros q; si diligēt
perscrutes nō expertes naturalis
doctrine cōperies. nec de plātis
oīmodis animātiū natā solūmō
verū etiā de celo ac stellis mag
nā peritiā habuerūt Rō enī
parua in libris eoꝝ inuenione
de vesa t phade. de orione atq;
arcturo que greci booten appel
lant fieri videm⁹. Ad hec de o
rigine mūdi. de oī mutatione
alternatioeq; rerū. de aie sub
stātia. de cōnaliū oīm natura
de inuisibili atq; visibili creatura
de vniuersali prouidētia. ac p
papue p̄ma rerū oīz cā. de cete
risq; oīb⁹ que sola mentis īspec
tione cōprehēdūt. ita tractarūt
vt si greci voluisset ac potuisset
taliq; iuniores vetustissimi eoꝝ
doctrinā in oīb⁹ sequi. nulla
profecto i re fadamētis eoꝝ
iactis errassent Ex physiolo
gis duplicē ee vt dixim⁹ non
ignorātes eā q̄de p̄te. q; sc̄ de sē
sibilib⁹ est nō oīno offerēda ar
bitrat. p̄ter necessarias quasdā
eius partes vtputa nō casu
fcz ee vniuersū. nec temere ut
cūferi scz deo auctore virtuteq;
illius ineffabili gubernari

Intellectualib⁹ at q;
sint. t q; sint. q; ordie qua
virtute. q; discrimie disseparet
quātū scire oporteat ad bn viue
dū. precq; sēcedū p̄ sacratissimā scp
turā oīb⁹ q; audire volūt tradit

est ¶ Profudū at atq; occultū re
rū istarū sensū i arcanis reliq
uit. vt hȳ videl q̄ rat q̄ her pspi
cere at discere digni sūt ¶ Plato
at ī intellectualib⁹ etiā atq; in
corporalib⁹ siue ab illis dicere
rit qñ ī egipto fuit vbi multi
hebreor⁹ pr̄s regnātib⁹ iterū
a prīā expulsi exulabāt. siue a
se ipō intellexerit siue a deo tale
cognitionē habuerit ¶ Moysen
hebreosq; poetas secut⁹ videt²
De⁹ enī ī q̄t ipis manifestauit.
cuius īuisibilia a creatōe mūdi
creaturis itellect̄ cōspiciunt²: eterq;
ipi⁹ virtus atq; diuīnitas vt excu
sari nō possint ¶ Hō ita ee verbis
ipsius ¶ platonis p̄bat²: nā cū ex
persona dei ¶ Moyses scripserit
Ego sū q̄ sū sic dices filys israel
Qui e misit me ad vos: quib⁹
verbis aperte soli deo ee attribuit
Cuiq; vt dixim⁹ Salomō futurū
ee q̄d fuit et factū q̄d fm̄ est
nec nouū aliq̄d ee sub sole vnde
dupliciter ens partim videtur
¶ Nā aliud īmōle īcorruptibile
stabileq; nata ītellectuale incor
porale: aliud mfluxu muta
tione sp̄ ee determinat: et vt bre
uiter colligā cū ad vnū cuncta
iudei p̄cipuū referat vnūq; ee
absq; ortu q̄d vere atq; p̄pe appel
lant ens corporaliū oīz atq; ītor
poraliū cam vide quo nō soliū
sensū verū eiā verba tpa ¶ Plato
expressit ¶ Quod e īq̄t q̄d semp e
ortū nō habes · et q̄d q̄d sp fit est
at nūq; ¶ Illud certe mente ac ra
tione p̄cipit eode sp ens modo
hoc vero irrationali sensu cōpre
hendit² et ortū oriēdit · vereq; et
stabiliter nūq; ens e ¶ Ita q̄d a
¶ Moyse breuiter dicat² p̄cuncta
onib⁹ latius explicauit ¶ Sibi enī
ipi tribuit dices mete ac ratione
cōprehēdi ¶ Illud vero Salomo
nis q̄d fuit sic q̄d q; futurū est
per ortū et occasū expresse · q̄b⁹
subiicit · her enī oīa erat sic ac e
rit tēporis partes sūt · q nō re
ad eternā substātiā trāsferim⁹
cui e solūmō vere accōmodat².
¶ Erat at et erit fluctib⁹ soli vere
adaptat² ¶ Nā q̄d sp eode se hab;
mō cui īcorruptibile sit atq; im
mobile nec senescat tpe nec fu
isse aut fore vere dicat² · nec ali
quid eor⁹ quo sensibilib⁹ accōm
modāt² rē illi adaptat² ¶ Spes
enī iste sub tpe sūt · q̄d eterni
tatē circulari ac ordinato mo
tu imitari videt ¶ Verū ne
q̄s male me forsan platonis
verba intelligē suspicet a p̄cla
ro pythagoreor ¶ Numenio hu
ius rei p̄bationē assumā · q̄ sic
ī scō voluīe de bono scriptū re
liq̄t ¶ Age igit īq̄t quātū possū
proxiē ad ipm ens accedamus

dicamusq; ipz ens nec vnq̃ nō
fuisse nec vnq̃ nō futurū. sōd ce
ū determiāto pūti tpe solū Qđ
q̃dē pns sic intellectū eternitate
appellam⁹ Preteritū enī tēpus
ptransiit ia⁊ nō e futurū vero nō
dū e sz ventūrū videt Quare
si pteritū atq; futurū ipi enti
accōmodabit impossibile quodda
euenit idē ce videlicet⁊ nō esse
Et sūt enī qđ fuit⁊ nōdū per
uenit qđ futurū e Ipsū at ens
est. erit ergo⁊ nō erit Ipsū aūt
ens vere est nec localiter vnq̃
mouebit⁹ nec enī sursū aut de
orsū nec ante aut retro nec
ad dextrā a sinistrā nec circa
medīū mouebit⁹ Stat q̃ ipsi
conuenit q̃m eodē mō semp se hz
Et p̄ pauca dicū ne me q̃spiā
dendeat incorporee rei nomen
scare cōtendere Est enī nomen
eī essentia⁊ ens nec enī sz est
neq; coeruleū pet⁹ nec motū vllum
suscipit Duplex ptercea e atq; i
cōmutabile i vna eadēq; simpli
cissima idea cōstitutū nec volu
tate sua nec ab alio cogi pōt
vt ab identitate sua recedat plato
q; in Cratillo aut silitudie rez
nomia ce ipōneda Dūt q̃ nomen
intellectualis incorporee etiaq; sub
stātie ipz ens Ver maiorē annu
dā mutata fuisse puto potentioris
viri q; Platonis fuit vt puta pythagore Platoq; dicat Quid e qđ
sp ē⁊ ortū nō hz et qđ qđ sp fit:
est aūt nūq̃ illud certe mente ac
rōne percipit⁹ hoc nraciōli sesu
⁊ estimatiōe coprehēdit⁹ factuq;
transit⁊ vere stabiliterq; nūq̃
ens est Deraductat igit⁹ qđ sit ipz
ens absq; origie ipm ee vndet
mutat⁹ enī qđ erit⁹ qđ aūt muta
t⁹ eternū ee nō pt deinde pgress⁹
aliquātulū subiūgat Si q̃ ipz ens
eternū atq; imutabile est nec
erit vnq̃ a se ipo sz eodē mō se
sp hz hoc pfto est quod mēte atq;
ratione pcipit⁹ Corp⁹ aūt fluit
atq; trāsient nō est Quare hoc
est qđ sensu atq; estimatiōe pcipit⁹
vt Plato dicat ortū occidit vereq; nu
q̃ ens est Ver Numeniꝰ nō mu
tuia q̃ dixisse ipz fert⁹ qs enī e
Plato q; Moises attice loquies

QUo aūt cōsidera quōd mo
saice theologie⁊ alys ea
am verbis. q̃b⁹ de⁹ a scriptūa dicē
introduxit⁹ Ego sū dns de⁹ vr⁹⁊ nō
mūtor ut ait⁹⁊ Plato illi q̃ dicat
Tu aūt idē ipe es⁊ tui tui nō defi
cient Cōsidera igit⁹ si plutarch⁹
i libro i quo sensu Ei verbi grea
qđ in delphis tēpli Apolleis scrip
tū erat. qđq; aut si aut es latie
significare pt his q̄ dirim⁹ cōue
nienter exponat hys verbis nō
numerū neq; ordine nec cōmix
one aliquā. nec aliud aliq̃d iter

fectū ca dictione ſignificāt extremo Bz perfectā quietā ad ſalutāte dei nichil triſtio videt vna cū voce ad diuine virtutis memoriā rndēte cōuertēs In eode eni loco ſcriptū eſt Cognoſce te ipz qđ de⁹ accredētes ſalutādo cō damat. ac ideo viciſſim nos reſpondentes dicam⁹ ei qđ ē es p quā vocē qi verā t ſolidā deo acco modatā ſalutāti deo rndemus Nobis eni vere ee accōmodati no pt Natura eni nra inter ortū t mortē cōſiſtēs ſtabilē qđā. t qi phātaſtica ē. nam ſi metem collegeris: ac ipz ōmo cōprehēdere volueris: quēadmo dū aq māib⁹ hauſtā q̄ tomagis p̄mit⁹ tato cita defluit Sic mutabilia cuncta. q̄ tomagis ea pſeq̄t⁹. tātomagis amittit Cū eni oia ſenſibilia i fluxu ſint cōtinue fuit atq corrūpunt⁹: nec eadē vnq̄ permanere pnt. Fluuiū at eūdē bis itrare ſecūdū heraclitū impoſſibile ē: q̄ nec mōdē ſubſtātiā ſi iterato conſi deres eadē habitu ee dices Bz mirabili cōmutatiōis velocitate mō diſſipat⁹ imō cōtrahit⁹ imo vere nō rēte dicim⁹ mō t mō cū ſimul aliud aſſaſſat. aliud perdat t aliud ei eueniat aliud abeat ab ea Ita nūq̄ adē puenire pt. nūq̄ eni gnāc̄o ei ſtat ſz embrio a ſpermate deide ifas puer adoleſcēs vir ſenex decrepit⁹ ac q̄busl̄z p̄mus corruptis etatibus ad nouas venies tādē ōmo morit⁹ Ridiculoſi q̄ ſum⁹ hoēs vnā timētes mortē. q multotēs iā mortui ſum⁹ t ſepi⁹ morie m⁹ Nō eni artificio ignis aeris ſolūmō gnāc̄o ē vt heraclit⁹ dicebat. ſz apertius hoc ipz i nob q̄z vidēt Corrūpit⁹ eni iuuenis i virū vir in ſenē puer i iuuenē. infās i puerū. t q̄ lzeri fuit i eū q̄ hodie quoq̄ hodie eſt i craſtinū manet at nullus idem Nullus eni ē idē ſi i vno momēto tota fantaſmatū vniū t eēz materia influgite at refluēte oī momēto comutamur Quō eni ſi ſum⁹ idē alius nunc q̄z ātea gaudem⁹ alia modo amam⁹ atq odim⁹ alia laudam⁹ atq vituperam⁹ alius vbis vtim⁹ alius paſſionib⁹ mouem⁹. nō eandē figurā nō eadē de reb⁹ ſm̄ habētes: Nō eni poſſibile ē ſme cōmutatione alius nit q̄z ātea cōmoueri nec q̄ alius atq alius mutat⁹ idē ꝓpterea eſt q ſi idem nō ē nec ē ſz fluit cōtinua mutatio Ceſus aute ignorātie ipi⁹ entis fallit⁹ t ee putat qđ nō ē Quid igit vere ens eſt: qđ eternū ē qđ ortū nō habet qđ incorruptibile ē. qđ nullo tpe mutat⁹ Nobile nāq tēp ē Amobili materia cōiunctū fluit. ſz et q̄ corruptiōis at gnāc̄onis vas nichil retinet Vnde pri⁹ atq

posterius ⁊ fuit ⁊ erit nichil omo
fuit ¶ Ds vero er tpe ee videt qđ
adee dicim⁹ ⁊ nūc dicim⁹ hoc tp̄
tacte fulgur velociter trasijt ¶ Cū
re cū tēpus mesura sēsibiliū sit
apte dicemꝰ qđ sensibilia nūq̄
permanere nec ens ea ee ꝑ ⁊ ⁊
nu atq; corrupi sēz mesuratis
natura ¶ Cui igit⁹ ⁊ erit ipi enti
acōmodari nō pnt ¶ Trasitu em
hec ⁊ mutacōne rei significant
Deus aūt siphas ē dicere nec est
i tpe aliq̄ ꝑ meternitate imobili
tatꝭ nil prit nil posterꝰ nil futurū
nichil pteritū ꝑ cū vnus sit ens
i vno nūc illud qđ ē ꝑ repleat
Solū igit⁹ tpe ē vere ens qđ nec fuit
nec futurū est nec itepit nec ces
sabit ⁊ sic ipz colere ac salutare
oportet aut certe ita itelligēdū
ē quēadmodū nōnulli priscoꝝ
dicebāt ꝑ el pro es accipientes
⁊ vnū supplētes vt sit tu solus v
nus es ¶ Ro eni multa dē est vt
singuli nīz et inuiabilib⁹ fere cō
positi ꝑ vnū est vere ens Diuer
sitas eni cū differēcia in ēte fa
cat in ortū nō entis peruenit

Preterea cū Moises oēs
ꝑ ꝑlę ineffabile vē itellcū
q̄ solū preptibile deū ee docear
ignauiq; rei symbolū scriptū apud
eos q̄tuor vocalib⁹ nomē dei ferat
qđ proferre nō pnt Cosona lyre
etiā plato i magna epistola dic
Sabile māt nullo mō ē ꝑ er mul
ta ihesione ihercea q̄ vt ita dix
erī arca tē ipz ⁊ vite ⁊ integrita
te repete qi ab igne accēsū lumē
aīo inasc⁹ qđ se ipz alit hoc qđ
lucas ereplū multo pr⁹ ate Pla
tonē hebreoꝝ ꝑphā ꝓtulit dices
Signatū ē sup nos lume vultꝰ
tui: dnē dedisti letiā i corde me
o: ⁊ rursus ⁊ i lumine tuo vi
debim⁹ lumen

Moyses vnū ee solumodo
deū docuit Iudi eni dic⁹
Audi Isrl Dns deꝰ tuus vnus ē Plato
quoq; i Timeo celū vnū ⁊ deū
vnū ee dicit hys verbis Vtru
igit⁹ trē vnū celū ee dicem⁹ ⁊ deū
vnū ee dicem⁹ an multos inua
biles q; dicere vertū erat Omnī
igit certe siquidē ad ereplar cre
atū ē Ds eni itellectua cōtinz
aīalia duplicatū ee nō pt Cum
⁊ si sēz alioꝝ cōsuetudiē plures
nōnūq; ee deos dicē videat ab
epistola tī ad Dionysiū vbi de
or nomē eorū epistolarū face
principiū dicit qs negligenter
⁊ ad gracia alioꝝ nō er animus su
us ea scripserit ab vno vero de
noīe illas incipē qs studio suo
edidit aperte patet vnū deum
putasse De signo igit epistolaꝝ
qs cū studio mitto ⁊ qs nō trē
arbitror te meminisse Aduer
tendū aūt est tibi diligēter q; mul
ti a nobis lras petūt qs repellē

nō possum. ¶ Tu ꝯ studio et er
ſmiā ſcribum. ai de principiū
epistole prebet. ¶ Tū at nō. nō de
ſz dn̄ In legib⁹ vero a prisas id se
didiasse hīs verbis ondit ¶ Deus
igit vt a priscor sermone arce
pim. ai principiū finē t mediū
rerū oīz cōtineat. rēe oīa nata
perfectus determiat. cui ſp ad
herect iustitia seuera. vltrix e
or q̄ duuma legē cōtenūt. quā
q̄ ad btitudinē erigit humili
ter seruat. Si qs at arrogātia
elatus petunns aut dignitatib⁹
effert. vel fortuā corporis t in
uete amētia in cēſ aiam dett
t q̄ nullo principe ac duce rōi
gens ipē alns posse se prece
arbitrat. is derelict a deo vni
uersa cū sodalib⁹ suis pturbat
t multis magn q̄dē videt.
Breuī at diuūt dilectus scipz
domū patriā suā simul euertit
¶ Hec Plato ¶ Tu at qd dixit p
principiū finē t mediū rerū a
deo cōtineri. illi pphetico cōfe
ras ¶ Ego de pm. ¶ Ego etiā post
hec ¶ Quod vero nata pfect
determinat dixerit illi simile
tātudies scruit facies ei. ¶ Tu
at dicit iustitiā deo adhererе
vltricē eor q̄ duuma negligit
legē illi cōsentaneū iust⁹ dns
t iustitiā dilexit. t in vindicta
t ego vltiscar dicit dns. ¶ Q
humiliter deo adherēt qui ad
beatitudinē erigit illi cōparē
p dn̄z deū tuū ambulabis. et
de maḡ q a deo derelict q arro
gātia effert illi oīno quadrat
Deus superbis resistit. humilib⁹
at grām prebet. t letitiā ipsor
cāsus singularis Sz hec q̄dē
de vno deo dicta sufficiat.

¶ Vnc de vnigenito filio
dei quē verbū dn̄z t deū
er deo hebreor scriptura ee denot et
dicedū est ¶ Moses igit aptissime
dn̄i appellatiōe bis posuit dicens
Et pluit dns a dno ignē sulphu
reū bis q̄tuor vocabuli ineffabilem
cōcursū q̄ messabile dei nomen
significat cōstrinxit Et dauid q̄z
t ypha t veritas in psalmis scri
bit Dixit dns dn̄o meo sede a dex
tris meis ¶ Quō enī a dextris do
mini dns sedet nisi duas psonas
intelligam. ¶ Quā q̄dē re alii aptī
dixit Deū oīpotētē t creatorē oīz
ee dextris assidētē pris declarans
¶ Verbo igit dn̄i celi firmati sunt
Et saluatorē q̄z ipz oīz q̄ eū suscipiūt
hīs verbis ondit ¶ Misit verbū suū
t sanauit eos. filū etiā ei Salo
mō vocabulo sapie pro vocabulo
verbi vsus. hec ei psona ipi sapie
dixit ¶ Ego sapiā cōsiliū atq cog
nitionē fabricata su. Et p prouer
bia dns possedit me in initio viarū su
arū ante q̄z faceret a principio
ab eterno ordinata su. t ex antiq
ante q̄z terra fieret. nec dū montes

grauu mole cõstaterãt ¶ Ante col
les ego parturiebat· qui ꝑparabat
celos aderã· ⁊ alibi ¶ Est illa ſpꝰ
itelligẽie ſanctꝰ vnusꝰ multipler
ſubtilis mobilis diſcretꝰ ꝛ oĩa pẽ
tus· oẽz habes virtutẽ· oĩa ꝓſpi
aens· per itellectuales oẽs ſpirit⁹
mũdos atq; ſubtiles ĩgrediens
oĩb⁹ eũ mobilib⁹ mobilior ẽ· ſa
pẽcia tra‹ſ›it at ĩgreditur q; per
oĩa ꝓpter mũdiciã ¶ Vapor enĩ
virtutis dei· ⁊ emãatio glẽ oĩ
potẽtis ſincera· ⁊ ideo nichil iq̃
natũ ĩ illa iadit ¶ Fulgor enĩ eſt
luas eterne ⁊ ſpeculũ imaculã
tũ dei magestatis ⁊ imago bonĩ
tatis illius ¶ Attingit ãt a fine vſq;
ad fine fortiter· ⁊ diſponit oĩa ſu
auiter ¶ Ver a prãſas iudeoꝝ aut
toꝝb⁹ nõ ſufficiãt ¶ Philonẽ en
ã audias· cui⁹ nõ rẽ ĩ oĩbus:
diluendus tñ ſic ita exponẽdẽ
vt iure q̃s credere poſſit· nõ aliũ
ẽ ſcripture ſenſũ q̃z eccleſia p
dicat ¶ In libro enĩ quẽ iſcripſit
q̃ ꝓpria ſoleat meliorib⁹ iſtitere
hꝭs verbis vſus ẽ ¶ Decet oẽs qui
ſoꝝ q̃rit ad deũ pꝛez mẽtẽ erigẽ
¶ Si vero neglit ad imagiez ſalte ei⁹
ſcz verbũ ſacratiſſiz ĩtẽ m eodem
⁊ ſi nõdũ aliq̃s filiꝰ dei appellari
dignꝰ ẽ· ſtudeat tñ ad ꝓmogenitũ
eiꝰ verbũ ãgelis oĩb⁹ ãtiq̃s: et q̃ſi
ꝓtiq̃pẽ ãgelor ĩ volumẽ ſequn
¶ Origo enĩ ⁊ dẽ ⁊ verbũ ⁊ ima
go ad quã hõ creatꝰ ẽ· ⁊ ſic ꝗdẽ

appellat ¶ Quare paulo ãte pro
fuſior ad laudes eoꝝ fuit· dicit
oẽs nos vnꝰ hois filios ẽ ¶ Ra
⁊ ſi nõdũ dignꝰ ſumꝰ exiſtimari
dei filiꝰ ſumꝰ tñ ꝑpetue imagis
eiꝰ verbi videlicz ſacratiſſimi pri
enĩ imago ẽ verbũ antiquiſſiz
¶ Percepimꝰ eriã q̃ dã ¶ Noſi ſo
daliũ dictũ ee ¶ Ire hõ cui nomẽ
ẽ oriens: noua ĩauditaq; appel
latio nec rei cõuenies· ſi er aiã
⁊ corpore hoẽz dicã putabis ¶ In
vero ĩcorporeale illũ q̃ diuinã hz
formã ĩtelliges cõmodiſſime oriẽ
tis nec noie appellat ẽ ¶ Iuit enĩ
ꝑmũ filiũ pr oĩz ceari fecit quẽ
alibi ꝓmogenitũ nõiauit ¶ Nec
platonẽ audiam⁹ q̃ hunc ſuoꝝ
verbis ĩ epinomide vſus ẽ ¶ Au
dẽ at nõ q̃dẽ aliq̃ ãno· aliq̃ menſe
aliq̃ nullo ĩ tpe ĩ q̃ polum ſuũ
trãſcurrit mũdũ ¶ Vne eſſiciẽs
quẽ verbũ illũ oꝝdiauit· qđ rez
oĩz ẽ diuinuſſiz ¶ Et ĩ epiſtola ad
tres ſibi amiciſſimos ¶ Hemiadum
¶ Horaſtũ ⁊ ¶ Corſtam· hꝭs verbis
cautiſſime ſacratiſſiz hoꝝ dogma
ilhs cõmẽdauit ¶ Hac ĩit cplaq̃
oẽs tres vna legetis· vel ad mi
nus duo cõiter· toties q̃ens
potentis ¶ Decet enĩ vos vt
hac lege iureuirado cõfirmata
diligẽcia elegãti· ⁊ ſtudio alẽz
ſororẽ doctrina· vt ꝑ deũ prin
pẽ oĩz preſentiũ ⁊ futuroꝝ· et
per pꝛez ⁊ cauſã priapis ⁊ dñi

uuetis ¶ Que si rē philosophā
t² clare quātū hoi cōtingere pōt
cognoscem⁹ ¶ Rōne tibi videt pla
to hebreos scripturis iſtudasse ⁊m
de nāq; ipe q̄z ab hebreis discere
posſ; prēz ⁊ dnz deū appellare ac
deū pūa pis ⁊ dnū prem noiare
¶ Aut q̄s vniq; apud greços a di
uinissio verbo mūdū dixit esse
ordinatū ¶ Dō si platonicos ū
dixit testionio phi suiaz cōfir
mari aupis ¶ Plotinū audi q̄d
i eo libro dicat quē de trib⁹ hy
postatib⁹ a q̄b⁹ oia p̄ncipiū ha
bent iſcripsit ꝓmūdū iq̄t hūc
sensibilē si q̄s intuat magni
tudiez pulchritudiez ⁊ ꝑpetu
motus ordinē cōsideras ⁊ de
os q̄ sūt in eo alios visibiles
alios invisibiles demonas e
tiā. aialia plātas ceteraq;
oia ad p̄mutuū exēplar me
te ascēdat ⁊ ibi tucta intellū
alia cōtēplet. eozq; oiū eter
nā mētē atq; sapiētia pcss
dētē ⁊ paulo post subiūgit di
cēs ¶ Quis igit⁹ hūc genuit
Ille siplex sz qui ante hūc ē
qui tā ē vt ille sit ⁊ tat⁹ sit
qui nūz facit ¶ Dō enī nūs
pm⁹ ē ¶ Inte dualitatē enī
vnū est. deinde dualitas ē ab
vno nata ⁊ p̄gress⁹ aliquātulū
addit quō igit⁹ ⁊ q̄d intelligēdū
ē circa illud quod stabile manz
Explēdere sz ex illo ex illo aute
manēte sicut splēdēte lucē ex so
le. Ista ex eo ꝙ profluēte. ex ma
nēte aūt vniuersa etiā que sunt
ab ipō iq̄z manēte progredīūt²
⁊ ab ei⁹ virtute substātia eoz ne
cessario dependet ¶ Magno igitur
p̄mutuū ē vnde nata est Sic ig
nis caliditatē suā. ⁊ nix frigi
ditatē nō in se solūmō continet.
sz extra etiā p̄duit. ⁊ marie aūt
que odorē emittūt ista rei testāt²
que donec sūt emittūt q̄dē tanta
se q̄ q̄ quāq; sūt perfruūtur
oiā etiā que perfta sūt generat
are q̄d ꝙ ē ⁊ ꝙ perfim est semp
generat. ⁊ q̄d ex eo ꝙ generat² ꝑpetuū
est q̄ minus ⁊ minora etiā q̄z ipse
sit generat ¶ Quid igit² oportet
de perfectissio dicē aut de maxi
mo p⁹ illud. maxiz aūt ⁊ sciz p⁹
illud intellect⁹ ē intellect⁹ enī intelli
git ⁊ egrt illo solūmō ¶ Illud aūt
hoc nō eget. ⁊ q̄d a sūmo intellū
natū est intellectus ē ¶ Relinq̄t aūt
oib⁹ intellect⁹ ē q̄m oia p⁹ ipz. et
p⁹ pauca amat aūt oē q̄d genuit
⁊ maxiē q̄m sola sūt generas et
generatū ¶ Inī aūt etiā optimū
ē illud q̄d genuit. necessario cū
illo simul est vt ei eo solūmodo
q̄d aluus ē separet² ¶ Magiez enī
illi⁹ intellīz ē dicim⁹. ⁊ progressus
subiūt id circo etiā ¶ Plato terna
oia ee circa regē dixit: p̄mū circa
p̄ma. deinde circa scda. et tertio
ee circa tertia. ꝑpōzq; cām rerū p̄ez

habere dicat causā rerū intellectū
appellās ¶ creatorē eīm intellectū
ē censet. ⁊ ab hoc aiāz ee creata
illo creatore ¶ Cū igit cā intellect
sit ipz bonū qđ vltra itellz ⁊ vl
tra substāciā ē prez et appellat
¶ Multas at ī locis ipz ens et in
tellz ipz ide noiat ¶ cognouit i
git plato ex ipo bonū itellz ee
ex itellcū vero aiāz. ⁊ sermones
hos nō ee manes. nec mō. sz a
priscis tpib nō ita explanate
dictos. posteriores at sermones
expositionis patto ee fros ¶ Cesti
bus vero qp hec opimo prisca sit
scriptis ipsi platonis vtemur
¶ Nec plotinus Numenius eiā
ī libro de bono hns verbis vtit.
¶ Qui de primo atqz secdo deo qđz
itelligere gliscat singula pri ordi
ne distinguere dz. aliter enī
sui studij thesaurū effudit. qđ
ne patiam deo huic oīs nre the
saurū eliciat maiem ¶ Oz an
dū at pri ē deinđ distinguendū
De pmo qđē cū i semetipo sit
idiuisibilis atqz simplex ē Deus
at secdus et tertius vnus ē. ⁊ mate
rie que dualitas ē ideres vnit
eā. cuius dissipare ab ipa que
tota cupit ⁊ fluit ¶ Et p pauca
¶ Nec enī oportet igit deū pmū
creare. sz creatus dei prez ee ¶ Et
pgressus aliquātulū. pmū igit
deū regē oīz ab oī opere ressare
oportet ¶ creatorē vero deū oīa gu
bernare dicim. a q iteriora mes
mittit ad oīa q ad cōmunionē
illi ordinata sunt ¶ Cū igitur ad
nos cōuersus de respiciat nos
tū ipius radius fit vt viuam
corporaliqz alant ac viuāt ¶ Cū
vero ī altitudiez sua de se ipm
cōuertat. tūc corpora qdē extin
guūt. mens vero viuit vitaz be
atā ore ¶ Ista illis psalmiste sili
a fuit ¶ Quā magnificata sūt
opera tua dne: oīa ī sapiā fe
cisti ipleta ē terra possessione
tua. oīa at te exspectāt vt des
illis escā in tpe. dante te illi
colligent. aperiēte te manū tu
ā oīa iplebūt bonitate. auerte
te te at te facie turbabūt. aufe
res spūz eoz ⁊ deficient. ⁊ ī pul
uere suū reuertēt ¶ Emitte spūz
tuū ⁊ creabūt. ⁊ renouabis
faciē terre ¶ Quid enī hec ab
illis differūt. cū plus asserat res
piciēte deo viuūt ipi radius
aiālia cōuerso at ī suaz altitu
dinē extinguūt. cū rursus salu
tari doctrina saluator noster
pdiret ¶ Ego sū vitis. pr meus
agricola ē dos psalmites ¶ Audi
quō Numenij cōsentanea isti
scripsit ¶ Quēadmodū inquit
agricole rō qdā ē ad plantas
relata: hoc mō se hz ipm deus
ad creatorē ¶ Primū ergo cū semē
oīs vitare sit res oēs seminat

Que putatis intellectu o hoes
no e prm[us] aut ante ipz e maior
alt[er] diuinor. Creator vero pla
tat t distribuit trasserq[ue] ad sin
gulos nos que inde facta sunt
t aliquatulu[m] p̄gressus. vt ostendat quo sedes de a primo e. res q̄
de hūane igit ab eo qui dat ad ac
apiete trāseunt. diume vero a do
dante. t ab eo nō absunt. ēle quid
sua est. qua q̄ acepit melior
factus e q̄ at dedit nil amisit
Lucerna enī ab alia lucerna su
accedit vt primo nō extinguat
Materia enī alteri ab igne al
teri accedit. Sic t sua nō recedt
a dante. t tm in acipiete trāsu
cum ea hūana nō e. Substantia
vero que sanct hz ide e apud deu
dante t apud acipiete. Idcirco
Plato a Prometheo i hoīes
magno quodā splendore ignis sa
pietia venisse affirt. t p̄ pauca
alia igit primu dei vita e. alia sedi
primi enī stat sedes at mouet. et
primus intellectualib[us] sedes intel
lectualib[us] t sensibilib[us]. Nec mi
ueris de hys verbis. Mirabilius
enī illud e qđ mō dicā. Nā statu
enā primi mot[us] assero ee inatū
a q̄ vniuersi ordo statusq[ue] sempi
ternus t salus i res oēs trāsfudit
Idem inserto. Nā qm nō ignora
bat Plato creatore ab hoīb[us] solū
cognosci. Primu at itellig quē ens
ipz appellat oīb[us] ee ignotū. idcirco
hys vtit verbis qi magna voce
clamet. Que putatis intellectu
o hoes nō e prm[us] sz alius ate ipz
e maior atq[ue] diuinor. Et aliqua
tulu[m] p̄gressus gubernator igit
cū i pelago ferat clauo herens
gubernaculo sedendo dirigit naue
oculi vero ei t mens i altu ad ethe
ra tendut. sic via naugati p̄ ma
ria p celu dirigit. Nō alio modo
creator ne materia repellat aut
diffluat hermonice pz ligauit
t tāq[ue] nauī ipa insidet. t harmo
nice dirigit. p̄terideas qi p clauū
gubernas respirtaq[ue] nō in celu
sz i deu superiore. que speculādo
discernēdi vim acepit. que desi
dēdo motione recepit. Nec illi sibi
sint nil pt filiū a sepo facere. nisi
videat prez faciēte. Ita platonici
ces t ante platonicos ipe Plato
ab hebreis ea noīa videt habuisse
q̄b[us] excelluerut. Nā t si nō rte intel
lexerut. verbis tm suis manifesti
sut cuncta ab hebreis acepisse.
Unde melius illustrius iter u
triores platonicos ōnis Johānis
euāgeliste nomē celauerit. barba
ru ipz qm inde sunt appellādo ver
bis tm eisdē fere vtit dicēs. Erat p
fecto erat verbū q̄ ea q̄ sut fra sut
vt Heraclit enā diceret. idē enā
ipe barbarus putat i ordie prin
pij atq[ue] dignitate cōstitutū apud
deū ee. t deū ee per qđ vniuersa
sipliciter ee p̄ducta. i q̄ q̄ vnuit

vitā habet. ⁊ i corporea ip̄z cadere
⁊ carnē indutū hoīz ita videri vt
nature dignitas nō lateat. quare
cursus resolutū i deū redire. ⁊ deū
tale ee q̄lis fuit anīaz i corp̄ carnē
⁊ hoīz deducet. Jer ersū nō occulte
ſ aperte ac nudo capite vt dicat
a barbaris iudei theologia tūi posi
ta sūt. Barbarū enī nemine alīū
certe hic q̄ Saluatoris nīi euāge
listā Johānē appellauit. q̄ euā
geliū sic icipit. In p̄cipio erat
verbū. ⁊ verbū erat apud deū et
deus erat verbū. hoc erat i p̄n̄cipio apud deū. oīa p̄ ipz fca
sūt ⁊ sine ipō fc̄m est nichil. Quod
fc̄m est in ipō vita erat. ⁊ vita e
rat lux hoīz ⁊ lux i tenebris lucet
⁊ verbū caro factū est ⁊ habitauit
in nobis ⁊ vidimus gl̄az ei. Sed
alīū erāt ab hebreis theologi audias. q̄ e igit imago iuisibilis
dei tocius creature p̄mogenit⁹ i q̄
creata sūt oīa. q̄ i celis ⁊ que i
terra sūt. siue visibilia siue iu
sibilia. Hz q̄ de filio dei dicta a
platonicis sūt ad hoc vsq̄ p̄decat
Cū at scriptura hebreoz ei p̄re
ac filio sp̄z numeret. ac beatissi
mā sāctissimāq̄ trinitatē vnū
deū ee significet. q̄d expressi⁹ ecclesia ⁊ sentit ⁊ p̄dicat. opē p̄cium
e audire q̄ enigmate p̄ plato ad
monuit scribes ersus e. Dicedū
igit tibi enigmatice censeo vt si
epistola exeūdat q̄ legāt nō itelligant. sic enī res se hz oīa circa rege
vniuersi sūt illi⁹ q̄ cūcta sūt
Ille cū bonor⁹ oīz est. Deū arte
fcm̄. ⁊ terrā i terris. Joīs igit
aīa discē gliscat q̄a ista sunt
Tradit enī ad cōparia ei. Jer q̄
Platone exponit ad p̄mū deū
⁊ ad scdāz eam atq̄ terrā: q̄a
mūdi aiaz ee dicūt. Diuina vō
scriptura p̄ez ⁊ filiū ⁊ sp̄z scm
vnū. verū oīz p̄cipuū ee cōfitet

Nunc de bono q̄d scriptuā
q̄d platonica dicat p̄scru
tem. Scriptura igit ipz bonū
nil aliū ee docet q̄z ipz deū. Nom
enī mat dns oīb⁹ sustinentib⁹ eū
⁊ cōfitentī dnō q̄m bon⁹. q̄m i sclm
mia ei. Et Saluator. Cur me
igit dicis bonū? Nemo bon⁹ nisi
vnus deus. Plato at i timeo. Dicimus igit q̄ de cā vniuersi hoīa
creatore p̄ductū est ⁊ cōfessū sub
iūgit. Bonus erat bono vero nul
la vnq̄ mest iuidia. q̄re oīa q̄z
maxie silia sibi fieri voluit. et i
libris de re publica. Bolq̄ mat
visus q̄d nō e. cā deo ipi⁹ sic est
vt ab eo ipō videat. Sic puta me
dicere bonū emanacio. Demut
eū simile sibi. q̄d q̄z ipz i intel
lectualib⁹ est ad intellecta ⁊ intellecta
hoc iuisibilib⁹ ad visa ⁊ visa. Et
p⁹ pauca. Quod igit veritate nō
cognitis p̄bz. ⁊ cognoscēti cog
noscēdi virtute idea ee bonū cre
dendū e. ⁊ rursus nō. Nō enī reb⁹
q̄ oculis cernūt vi qua videant
solūmō a sole p̄beri cōcedes. nec

etiã gñationis ẽ cremẽtũ alumẽtũ
cũ sol ipe gñatio nõ sit Bic igit
etiã rebus cognitis nõ solũ vt
cognoscat sibi a bono ẽ. verũ
etiã ee t substãtiã ab illo habet
cũ tñ ipz bonũ substãtiaa nõ sit
sz oẽz substãtiã virtute sua exce
dat. hñs verbis plato sniaz suã
manifestasse aperit. qñ itellectuales
etiã substãtie a bono id ẽ a deo
hñt vt sint: t substãtie sit Bo
nũ at ipz vltra oẽz substãtiã ẽn
set: ẽre nõ sũt deo cõsubstãtia
les itelligẽtie. t cũ ee atz substã
tiã a deo acceperit create pfecto
sũt Huc ãt create sũt. nefas e
rit deos putare. cũ etiã natã ipz
bonũ nõ sit. qõ vnusquisq; vere ac ipz
per se bono attribuit Hz Numẽ
nũ rursus Platonis sesũ de bo
no laci exponẽte audiam Cor
poralia iãt a signis t filib; q̃bus
da cõprehẽdẽ possum; Ipz vero
bonũ a nullo insito signo: nec a
filitudine sensibili cõprehẽdi vllo
mõ pt Quare nec ẽ quẽadmo
dũ si q̃s in specula sedẽs parvam
nauicula solã i magno pelago
inter nudas arcuare visus vno i
tuitu pspexit. sic lõge a sensibili
bus numẽtis q̃ speculã sedẽtẽ so
lũ. ita vt nil penit magnũ ã
paruũ perturbet Hz diuina qdã
oiz desolatio sit ipz bonũ pfunda
tranquillitate ac pace qrere Inue
hit enũ t iheret substãtie q̃ nau
cule Bi q̃s ãt sensibilib; detent
ipi bonũ q̃ plãtasmatib; mo
uet. ac ideo putet bonũ ipz pro
spexisse vehemẽter peccat Qui
lũ enũ phãtasma ipi ẽ Dia
igit atz rõ itelligẽdi bonũ op
timũ ẽ vt pmũ sensibilia oia
negligat. deinde vt i disco plus
nitũ ipi ispiciat. ac ide ad itelli
gẽdũ ipz ens eleuari Per i pri
mo libro de bono In q̃nto vero
si ẽ mãt substãtia t idea itellec
ale q̃d. cui cũ itellectũ ee con
cessũ est. seq; vt itellect; iste sol;
sit ipz bonũ Nã si creator deus
gñationis ẽ. satis ẽ vt ipz bonũ
substãtie principiũ sit. cui q̃de
bono creatori de; pportionalis est
cũ sit imitator ei;. sẽ ãt gñatio
pportionalis Imago enim ẽ eius
t imitatio qñ si creator gñationis
bonus ẽ erit substãtie creator bonũ
ipz sẽ cõstitũ Cũ enim duplex
sẽs sit ipe t mundi t idea eius
facit cũ sit creator Quatuor
q̃ sũt pmi de; q̃ sunt ipz bonũ
imitator ei; q̃ oiz creator ẽ q̃ bon;
est Essentia vero altera q̃de pmi
altera vero sẽi. cui imitatio ẽ
pulcher mundus bonũ ptinpatio ẽ
ornat Hic plato bonũ pmo
deo solũmõ tribuit Nã si bon;
sẽs de ẽ. a pmo tñ bonus ẽ Dep
rata vero t i diuisis hec liberis
posuit Decursu enim circulare cre
atorẽ appellauit. dixitq; i timeo

bonus erat In libris aũt de re pub lica ipz bonũ bonũ re ideã censet vt sit creatoris idea ipz bonum q̃ partiapatiõe solius p̃mi bon⁹ re probat Dicat enĩ hoẽs diuũ t hois idea vt ita dicã impressa t bones bonus sit cũ creatore sit bonus ĩ ptiapatiõe p̃mi bonĩ Primꝰ itellectꝰ idea erũt q̃ e ipz bonũ q̃ cũ ita se habeat hui⁹ mudũ nate e imagine nõ esse alicui⁹ Intelligẽdas enĩ ones illud ĩ se ipõ cõtinet sicut hꝫ mu dus nos Iter plato ĩ timeo q̃ re sensũ ab eo libro didimꝰ suma quẽ ĩscripsit de placetis platoi Determiata iq̃t sensibiliũ exẽ plaria ideas appellat et q̃bus sriẽa t diffinitiones fieri ait Preter eũ oẽs hoẽs hoẽz quẽdã itelligi t ꝑter equos oẽs equũ ac alia cõiter preter aĩalia aiat ner gñabile ner corruptibile vt quẽadmodũ ab vno sigillo mlta sigñat t multe virules fiut ide imagines sic a sigillo sensibili ũ ideis multa format Est aũt idea ꝑpetua substãcia eã t prin cipiũ vt sigularia talia sit q̃lis ipa e t quẽadmodũ ꝑmutua sensibiliũ exẽplaria ad iter cor pora predit sic que oia ĩ se ipa cõtinet pulcherria atq; ꝑfectis sima huiꝰ mudi exẽplar est ad quã a creatore deo ab vniuersa sbã mudꝰ silime formatus e

Iter Didimꝰ er suma platonis que oia multo alioꝰ sapiẽtissimꝰ ille Moises a q̃ iter ysti deto⁹ scripsit q̃ ante hunc sole t stellas t celũ visibile qd firmamẽtũ appellat ate aiam hãt terrã ate die hui t nocte hãt lucẽ alia t die t nocte alia a deo vero creatore q̃ oiz fia fuisse oñdit Prophetaq; iuisibile sole oñdes oõne deo accõmoda ta Timetib⁹ iq̃t me solu stiaꝫ oruet Ipaz q̃ iusticiã nõ dico q̃ litatẽ aliquã sz q̃litatis creatri cẽ hebreoz ille ꝑpha significauit cũ de deo dicat Deus iustitia uit ab oẽte iusticiã vocauit eã ĩ facie eius Verbũ q̃ ĩ ꝓuerb⁹ creatorẽ ab hebreis appellatũ os tẽdim⁹ de quo q̃dã verbo iter a pud eos fertur Deum nat e nob sapiẽcia a deo iustitia t sancti monia t redẽptio dicit eũ et vita sapiẽcia t veritas t oia substãcialiter Subsistit eũ a sapia iter t verbũ hoz vt ab he breoz scriptura doceꝫ q̃ius philo iude⁹ scripture ĩterpres ac exposit⁹ aliter sentire videat quẽ nõ est alienũ audire

Hos voluerit iq̃t significa nos ocab⁹ vt verbis nichil aliud itellectuale dicz oẽ mudũ q̃ deum ia creatis verbũ Nichile nũ aliud eunitas illa itellectualis e q̃ creatoris võ creare ia cogi

tantis qđ dogma ¶ Moysi nō me
ū est ¶ Aperte nāq; scribit ad ima
ginē dei hoīz cē formatū. q; ipe
pars mundo maior maiis ē. t vnū
sus iste mūdus sensibil' ad exē
plar diuine imagis factus ē
pmutuū ē sigillū q; itellēuale
mūdū appellam' ipz exemplare
¶ Permutua idea ideaū oīz dei
verbū ¶ In principio āt dixit fecit
se deū celū t terrā nō scoz tēp'
principiū itelliges vt mlti putāt
Nō fuit enī tēp' ante mūdū sz āt
ei ipō aut p' ipm ¶ Mesura enī
mot' tepis. motus āt re motā
pōr cē nō pt. sz aut posterioz aut
simul ¶ Quare nec ē tēp' aut
p' mūdū aut vna cū eo fz fuit
se ¶ Reliquit' q; principio hic nūc
ce itelligedū. vt i principio p pri
mo accipiat' t p' pauca ōia
mūdi gnt celū fecit incorporale
t terrā inuisibile caeris ideā t va
cui ¶ Quoz alterū tenebras ni
ger enī aer ex nata ē alterū a
bissū appellauit ¶ Vacuū enī
p fundissimū t effusissimū est
¶ Deinde aque atq; ipas i corpo
rale substāciā. t denīq; septie
lucis. q; erāt incorporal' t itellēual'
solis exēplar t oīz stellarū fuit
¶ Quo āt ipas sz t lux digneta
videt' ¶ Alterū enī dei notāt. q;
ipas vnicissim' ē. vite āt de
ē ¶ Alterā āt valde bonā ce affir
mauit ¶ Tanto enī intellēualis
lux visibili hac fulgētior ē. vt
multi videt' quāto sol tenebris
dies nocte t itellect' totus aie
dux oculis corporeis inuisibil'
āt t itellēualis illa lux diuini
verbi est imago qđ ¶ Macrobius ex
luius explicauit. q; est sup celestis
stella. fons sensibiliū stellarū
a q; sol luna ceteraq; stelle p vir
tute sua fulgorē hauriūt. qui
fulgor simplex atq; sincerus ta
tū denigrat' postea q; i muta
bilia trāsient. q; tū ab itellēcta
lib' sensibilia distant ¶ Nichil
enī sincerū ē cor. q; sentiūtur.
qui vero lucē sēm tenebre abie
cit t termini vtriusq; spacius
fuit certus vespere t mane
spacii tpis qđ hic effectū fuit
die nūcupauit. t die no pmā
sz vnā que dcā ē pter itellēual'
mūdi solitudinē qui vnica lz
natura ¶ Et sic qđē incorporeal' mū
dus absolut' ē diuino verbo co
stitutus. ad cuius exemplar sensibil'
creabat' cui' pmā parte atq; op
timā celū esse. t firmētū ap
pellauit qz corporeū ē ¶ Natura
enī firmū atq; solidū corp' est
pter trinā dimensionē ¶ Nulla
enī alia corporis solidi atq; fir
mi nocio ē q; trina dimensio
¶ Ure igit' ita notāt vt ab itel
lectuali atq; incorporeo sensibile

lor t corporeū distiguerēt ¶ Hec Philo quib⁹ cōsentanea ¶ Ple mes q̄ nr̄ t sexto dixit ¶ Rudis igit phia barbarū aliū itelligibile aliū sensibile censet. alterū p̄mutuū. alterū boni ēplans imagine t itelligibile q̄dē vnitati attribuit Sensibile vero seriadi dōnubiū ens a pythagoreis scr as dicat. q̄ fecundus numerus ē In vnitate igit celū insensibile fq̄ ē t terra sēa lux itellectual' In p̄cipio ens fecit de celū t terra t terra erat inuisibil' ¶ t subiungit t dixit de⁹ fiat lux t fm est lux Insensibilis at mūdi creatione solidū creauit celū. q̄d vero solidū e sensibile etiā est. terra inuisibile t luce q̄ cernit ¶ Hec latī dixim⁹ vt ondam⁹ ideas aialiū i itelligi bili mundo positas. a q̄b⁹ sensibilia ista fecit Platonē creat⁹ ab hebreo scriptura ee derivata Vnde etiā didicit Plato incorporeas vir tutes t bonas t cōtrarias ee

Scribit enī i dcīo de eq̄b⁹ si oia q̄ q̄ volūt mouent aia gubernat ¶ Nouare celū etiā ab aia gubernari nō dicimus. Certe in⁹ dicēdū ē Vnū ne igit aut plures. pauciores iq̄ duab⁹ benefactrice sc̄z atq̄ cōtria ponēde nō sūt ¶ t p̄ pauca Con cessū ia nobis ē multarū bonar virtutū celū ee repletū cōtrarīs etiā nō vacare Vnde nob⁹ bellū

absq̄ fine dictū ē. i q̄ agendo patrocinio nob⁹ op⁹ ē ¶ Iurgiato res at nobis dn̄ t demones sūt ¶ Nos vero possessio q̄dā sum⁹ dcor at demonū. vnde ista Plato ad uenust. ego q̄dē nefas aliud preterq̄ ap mille anis ante tuā etate vulgo apud hebreos ly⁹ dogma ferebat ¶ Scribit enī et venerit ageli dei vt coram deo assisteret t diabolus venit in medio eor ¶ Diabolū q̄dē cōtra rium virtute. ageles at bonos appellauit. q̄s t virtutes bonas t ips dnos t mistros dei scriptura noiat. q̄ facit dicens ageles suos spūs t mistros eius ignis flāmā ¶ Bellū etiā q̄ cō trarius nob⁹ inferri scriptura sig nificat dicēs. nō ee nob⁹ hanc luctationē aduersus carnem et sanguinē. sz aduersus principatus ptates. t principes hui⁹ mūdi ad uersus spūalia nequitie celestib⁹ ¶ Cū at possessionē nos dcor t de monū censeat illud ¶ Nosauit traduxisse videt q̄ dixit. q̄ al tissim⁹ gētes partiebat. dissemi nauit filios adā t cōstituit ter minos gētiū sēz nūz ageloz dei

Ede aiē at imortalitate Moyse ē secut⁹ q̄ primus mortalitate ee docuit cui eā nō imagīe ee dei ¶ imo vero ad i imagīe dei ee asseruerit ¶ t sent igit de⁹ hoēz ad imagīez dei fer cū

Et distigues ī corpus ⁊ aiaz hoc
subiugit ⁊ insflauit i faciē eius
spiraculū vite ⁊ factus e ho ī aiaz
uiuētē Ipe vero ce hoem
atq; rege oiz q̄ in terris sut os
tendit dices Et dixit de faciam
hoc ad imaginē ⁊ silitudiē nrā
⁊ psit piscibus maris ⁊ volatilib
celi ⁊ bestis vniuersoq; terre Et
creauit de hoc ad imaginē et si
militudinē suā: ad imagine
dei creauit eū Quo at aliter
imago dei ⁊ deo similis erit q̄
scdm intelligedi vim Ez Pla
tone q̄ audiam vt q̄ bon Ro
sacre scripture discipulus fuit
nō ignorem Scribit enī in al
bia de habem ne aliud meli
atq; diuina in aia q̄ illud ē qđ
sapit atq; intelligit nichil prosp
hoc g illud ē qđ deo simile ē. qđ
si vnusq̄sq; in se ipo cognouerit
deiq; nō ignorabit In libro deo
de aia duo mqt gnia rez ponē
da sūt visibile atq; inuisibile q̄
alterū sez inuisibile eodē se semp
modo hz Alterū vero nuq; se hz
eodē modo Nostri q̄ alterū cor
pus est alterū aia Et corpus
quidē visibile. aia vero inuisibil
est ⁊ qn corpore vtit ad cōsidera
dū aliquid. vtit at aut videdo
aut audiedo aut ōino sentiedo
tūt a corpore ad her tralat que
nuq; eodē mō se habet Quare
fit vt erret turbet ac q̄ tumulē
ta deficiat qn at per se ipa aliq
cōsiderat tūc admortale ⁊ incertū
sempiternū eodēq; modo sp se
habens se ipaz erigit ⁊ q̄ quedā
amanatio ei ad illud redit. qn
ad se ipaz redit ⁊ tūc ab errore
cessat. ⁊ eodē mō sp se habet q̄
sempiternū attigit. que passio
aie prudētia nūcupat Valde
q̄z rē ⁊ vere dices o socrates. tūc
socrates Utrū g tibi videt roq
riatus atq; simili esse anima
ne qđ eodē mō se hz ad rez mu
tabili Primo q̄z ōino Cu at
ad seruiēdū corpus ad pūcta
dū aiaz finxerit Rōno hac etiā
rōne. cū pticipari diuinū sit
seruire at cadiuū atq; mortale
manifestū est deo aiaz simile ee
Omnino inq; Cebes iqt Si g
ita est o amice Socrates ītulit
Rōne vt corpori cōuenit mori
atq; dissolui sit aie cōueniat nūq̄
mori atq; dissolui Qđ cū
Cebes cōcessisset Si g iqt Socra
tes muda nichil a corpore seiū
cōtrahes decesserit. q̄ vtiq; se ipaz
quātū poterat i corpore colligebat: sp̄q; corpore cōtepto de morte
meditabat. qđ nil aliud ē q̄z re
philosophari Meditatio eiū
mortis plgia ē ad simile natum
inuisibile diuinā imortale prudētē
q̄z pfid vera beatitudine fruit

ab oī errore ſtultitia terrore alī
ſq; hoīz malis liberata Bñ de
ro īmūda maculiſq; plena eri
erit. q; corpus dilexit t colunt.
ab eo t voluptatib⁹ ei⁹ adeo ab
lecta vt nichil aliud bonū pu
taret. q; qđ corporeū ē. qđ vero
itelligibile eſt oderit atq; fuge
rit ſincera i ſe ipa nō ē. Per pla
to q; in ꝓmo ad Boethū lacuq;
exponit. Porphyr⁹ dices firma
certāq; rōne ea plato putauit
q; a ſimilitudie aliq; vi arcapit
Nā ſi deo īmōrtalis ſilis aīa ē quo
etiā ipa ſicut exemplar ſuū īmōr
nō erit? Cui enī duo queda apte
opponāt. q̄rit cui oppoſitor adhe
reat aīa qui optim⁹ demoſtrati
onis modus in hys reb⁹ īuenit
Et q; us a ꝓma etate uſq; ad
ſenectutē multa cōtra rationē
faciam⁹ ꝑcatates. tñ q; vere vōli
deo i multis ſilis aīa ē rationis
ē ab oīb⁹ credit. Cui ingit duo a
ꝑte oppoñi cōcedat. īmortalis
vig; atq; diuina nata. t terreſ
tris atq; corruptibil. Dubitat
ān a nō nullis cui⁹ ꝑtis aīa
ſit. a ſimilitudine putauit Pla
to veritatē ee querendā. t q; m
nō ſenſibili t mōrali corpori deo
ſtoz operationes ſilis ē. hanc
ſilitudinē etiā in ſubſtātia qua
dā habere. ac inde īmortale ee
rationat. Nā vt que irrationalia
ſunt ſtatū a diuina ſubſtātia cū
ſint caduca t inſtabilia hōīe ab
ee videt. ſic certe conſequens eſt. q
operatione itelligēdi conueniunt
ea īmortalitate q; ſibe conuenire
Cum enī ſubſtātia conueniunt
id circo etiā operatione conueni
unt. Fluunt enī a ſubſtātia opera
tiones ac queda eī ſunt emana
tiones Nā ſimilia deo aīa eſt
qđ opus ē plurib⁹ verbis ad de
moſtrādū īmortalitate ei⁹. Nō
enī diuinis operatiōib⁹ vteret
niſi etiā ipa diuina eet. Nam
t ſi cū in tēbroſo mōrtiq; corpo
re defoſſa ſit. cōtinet tñ vnuſ
quiſq; illud diuinū ſuū oſtendens
ſubſtātiā. nec pondus corporis
ea ōino deiicere pt. quō ſi e cor
pore liberabit aura ſua ſpes
nō ꝑfulget. Aliut quō ipſa
īmortalis nō erit cui⁹ preſeca
corpus nō morit. t t ꝓgreſſus
aliquātulū diuina ē aīa inqt
qm īdiuiſibili ſilis ē mōrtis
at videt. q; mōrali corpori cōiū
git. ita t mortalib⁹ ſilis ē. Hoc
enī etiā eſt q; ventri ſicut pecō
ta deditus ē. hō at t i maria
periculis naues gubernādo li
berat. morbis affert remedia.
veritatē rerū ꝑſtruat. diligēt
atq; inuenit. Inſtrumenta diuina
fabricat. ē qb⁹ celeſtiū corpoꝝ
motus cōprehēdē ꝑtuit. q; diu

ne atq; imortal' certissima mentis
argumeta sut. q̄rus multi do
luptatis delinti illecebris imō
le ea putauerut ex ignis q̄ videt
extrīsecus ratiocinātes Verbo
phyri horrigut oīz doctor Mon
ses fuit. q̄ a similitudie creatoris
quā aīa possidet imortalitatem
aie confirmaut Ez reliq̄ vide
amus In oīb' eni hebreos silis
Plato est. q̄rus i multis vt dixi
m' errare ideo forsan videtur.
q̄m diuina scriptura nemmu p
terphās cū saluatoris tpa potuit

MOyse igit' vniuersa a deo
creata predicāte In prīa
pio mat tre aut de celū et terra
Vide quēadmodū nō extrīdit ab
hac sīa Plato Omne igit q̄
fm est nūcio a cā fq̄ e. fieri em
nichil pt absq; cā Omissū igit
aut celū aut mūd aut quauis
alia notoī appellacōe cōsidera du
ūtū erat sp nullū gñacois sue
habes prīapiū. an fm e. et ab
aliq̄ icepit principio Visibilis
git et tāgibilis e cū corpus sit
Quicta vero ḡ sensibilia sut Q
vero sensibilia sut oīmoi sub
iacere et frā ee demōstrauimus
Q̄d vero fm e a cā fq̄ ee nūc e
causā igit et creatore vniuersi
q̄ sit inuenire difficile e. et cū inue
neris i vulgus edere impossibile
Et post pauca Sicigit tuo

rie sequetes nephas e dicere. ri
matū hui' mūdū ac vere meta
le a dei prouidētia nō ee fm
Rursus cū Moses solē et
lunā et reteras stellas a
deo productas audit Et dixit de
mat Fiat luminaria i firmameto
celi: et sint i signa et tpa. et fiat
de duo luminaria magna et posu
it ea i firmameto celi et stellas
Similiter Plato q̄ dicit a verbo et
mente diuina solē et lunā et a
lias quīq; stellas cognoiatas
erraticas ad gñandos tpis facta
ee Quos corpora dei fecit et po
suit in circulis Diligēter igit
cōsidera q̄d dicit a verbo et mēte
diuina Illi eni verbis q̄ ipis cō
sentaneū est q̄d psalmista dicit
Verbo dñi celi firmati sut et spū
oris eoī oīs virtus eoī Deide cū
Moses i firmameto positas stel
las dixerit. cadē vore Plato vsus
i circulis posuit igit ad verbū
singula scripta dicit Et vidit de
q̄ bonū. et sūmata repetes et vi
dit de oīa et ecce bona valde Pla
to aut Si bonus e mat iste mūd
et creator bonus et rursus q̄ op
timū effectuū ille optima cōdidit

DEterea de cōsūmatione
et mutatione mūdi capte
et magis vore scriptura pdicente
q̄ cōplebit celū sicut liber. et
rursus erit celū nouū et terra

noua ¶ Audi quo ¶ Plato eadē hoc
dogma cōprobauit: in ¶ Timeo di
cens ¶ Constituit deus visibile at
q; tangibile. et ꝓpter hec et ex ipis
et talibus ⁊ ex quatuor nūo mu
di corpus factū est ꝓporcāe cōue
niens a ceteris oīb⁹ indissolubile
preterea ab eo q; colligauit ¶ Et
pauca ¶ Cum igit hic mundus
e. vt simul fra simul etiā dis
soluat si qn soluco q̄d ꝓpositū
fuet ¶ Et post pauca subiicit quod
ligatū est solubile e. ⁊ius si bn
aptatū bene ligatū soluē vult
bonus nō sit ¶ Audiāe igit deo at
tribuens verba dn̄i ꝓpe ego crea
tor ac pr̄ pr̄ii qm̄ facti estis im
mōrales q̄dē nō estis nec idisso
lubiles oīno ¶ Non g̃ dissoluem
nec i morte deducem mee manere
vinculo colligati. et i libro de re
publica hoc mōt ¶ Omnes ab
ligā quidē ipe de cōuoluit ali
qn̄ at dimittit eā circulationes
cōuenientis mesure temp⁹ ha
buerit ¶ Nonūq; at ecsu i con
trariā circūduit cū aīal sit et
ꝓuidēaā ab eo q̄ fieret i pfec
pio supserit ¶ Celū eni corporeū
e q̄a absq; immutacōe permutis
ee ipossibile e ¶ Circulanter aut
motū mūdā sui motus habet
mutacōne. nil at p̄ se ipe ꝓpr
voluere preter corpus. q̄d oīm
que mouet ꝑ principatū. quod
nullo mō pt mō fieri modo ali
ter moueri. ex q̄b⁹ oīb⁹ no oport
tet hūc mūdū a seipō volu
ꝑ cōcedere nec a deo bonas et
cōtrarias voluntates accepisse
nec q̄dē a duobus dnis inter se dis
sidentib⁹ Ez sicut mō dictū est
aliqn̄ q̄d a diuina in diuā vitā
rursus cōsentius. immortalitate
a creatore supinuicta ¶ Aliqn̄ at
cū dimissus fuerit per se ipm
volūtate q̄ dimittit. qm̄ cū max
mi⁹ sit ac equalissimi ꝓdens
nimio nixu mouet multa an
nor⁹ milia voluit ¶ Dum igit
que mirabiliter attendit. hec o
mnem circulatio ta est que a
liqn̄ sicuti nūc voluit aliqn̄
in cōtraria ¶ Varias igit tunc
mutationes fieri putādū. ac
multas corrupcōes dialin̄ in
teritus hoīz et alia nouā at
q; mandata

¶ Progressus deide aliquātu
lū mortuos reuicturos
dicit. q̄d nescio vnde ia aliūde
q; a nūdata scriptura itellexe
rit. ¶ Ferebat igit a prisis ill⁹
eos qui in vltima circulacōe
moriūt. vicinos futuro tēpore
i pīma rursus resurgere. ac ab
eusmōi hoīb⁹ multa nob⁹ nū
ciata ee que nūc vulgo nō re
falsa putāt ¶ Consequēs eni
e hos senes ad pueros rursus
natura cōuerti. ⁊ mortuos q

iacent in terra rursus tuc ee re
uituros gñacone sequentes
que in contraria reuoluit ni
si qs de in alia cõdicione tra
duxerit Et progressus diuit te
pore oiz exacto qm mutacio
ne fieri oportet cũ terrenum
genus deferent oi aia per ge
neracione in corpus iussu de
uita tuc vnus gubernator
habenus gubernacois dimiss
ad altitudine sua abibit mu
dũ at rursus parte t inata
cupiditas euertet qd cũ fieri
viderit dn minores ptes mudi
sue gubernacioni cõmissas re
linquent Nudus at reuolut
atq; icõtrariũ latus t maĝ
terremotu cõcussus tanditam
oĩb animatib pestẽ inuehet
Et tpe alĝ exacto oi turbacõe
sedata solutũ cursu rep recipi
et Deus eũ ne oĩno dissolua
t gubernacula rursus capiet
et oi expulsa turbacõe imõ
lem ipz t in senescẽte effinet
Et p pauca dicã tibi sermõez
foetissimi viri Ius noie grie
Armeniũ q olim i plio mortu
p dram ũ die fere ia corpore
corrupto delat a suis domũ
cũ i rogũ ponerẽt decimo die
positq; deridit reuixit multaq;
ibi se vidisse narrauit ac iter
alia q aia egressa a corpore cũ
multis i loca queredã demũ de
uenisset vbi terre hiatus inter
se cõnexi maximus erat t er oppo
sito duo ad celũ itinera iudices
at sedentes vidisse a qb quis in
fuisse iudicabat in anteriore pte
signus alligatis ad dextera t sur
su in celũ re videbat Inuusta ve
ro ad sinistra t decesu signus ad
posteriore parte eor alligatis in
quib scripta erant eor facinora
que cũ vidisset accessisse atq; rogas
se dicebat vt liceret ei hoib hec
nũciare qd cũ illis placuisset per
oia illa loca diligẽcius dez fuisse
Hec Plato Plutarchus at in p
mo de aia hec narrat Charidy
quit nup egrotas tuncq; ia mor
tuus a medias fuit relict t bre
ui tpe in se ipz postea reductus
dicebat se mortuũ fuisse t i corp
uterũ restitutũ nec me egrotan
one moriturũ reprehesoq; aiebat
vehemẽter a dno suo eos spos qui
animaz ei duxerunt ad Lucada eũ
missos nõ ad illũ fuisse Lucadas
at corcyrenses erat t i poleste
no ignobilis q eo tpe q Charidy
reuixit in maxias incidit febres
ac repẽte mortuus e. Hic aut vi
uit superstesq; e felicissime nob
cũ manes Hec ideo posui quia
scriptura etiã hebreorum non
nullos reuixisse verissime p
narrat

Verū qm in repromissionib⁹ scripture solus pys terram quādā reseruari fert sēm illud Mites at hereditabūt terrā hec vero celestis ē quā ꝓphēta ex preciosis lapidib⁹ allegorice cōstare significat dicēs Ecce ꝓparo ego tibi carbonē lapidē: et ponā pinacula tua ex iaspide: et fundamēta ex saphiro et propugnacula tua ex lapidib⁹ electis Considera qđ quō ꝓphēt ꝑ plato similia in libro de dīa exponat socratis scribit Mlauta artifex inquit nō posset exponere que cuncta ibi sūt ego at etiā si posse o Simia vita mea prohibet forma illius michi nō sufficit: nichil tñ prohibet formā illā tenere. vt michi qđ videt breuiter explicare satis hoc est Simias inquit Credo inquit Socrates addidit qm ē in medio celo rotūdo. nil sibi opus ē ne cadat. nec aere nec vlla re alia Deide maxīa rem quādā ēē. nec huic simile in qua tacta in sterquilinio formicas. aut in palude ranas homines video habitare Et post pauca ipsā vero terrā mundam in celo mundo vbi stelle sūt posita ēē credo Et progressus natura igit humana illa possit superiora ꝓspicere cognoscereq ibi ēē verū celū. verā lucē et verā terrā. hec enīm terra et ista lapides et oia q hic sūt corrupta et resecta sunt quēadmodū ea que ꝑ mare sūt a salsedine maris Et post pauca Digna re auditu dicere mihi st fabulā audire velletis Nos at igit Simias libet audiem⁹ de ergo Socrates in quit tale illa terra ēē si quis tota ab alto ꝓspiceret q̄s ēet duodecī coloꝝ⁹ ex quib⁹ cetera spherā ꝑ ista colores qb⁹ scriptores abutūt q̄ feces sūt Ibi at omnia illa terrā a fulgentioꝝ⁹ et melioꝝ⁹ ēē depicta. atq aliam parte eius ceruleā. aliā auream aliā albā multo albiorē nuce et ex alijs coloꝝ⁹ alias mirabili pulchritudine coloratas et vltra qđ oculus hois ꝓspicere nit In tata igit talia terra proportionabiles arbores nascūt flores et fructꝰ ꝓportionabiliꝰ gerentes montesq colles q sūt et lapide in sili ꝓportione ꝑ q̄ partes ista lapides sūt Nichil enīm bonī ē qđ ibi non sit

Quōm etiā scriptura ut dicūt postq hūc aberam⁹ animā futurū dicit tet. et alia multa. et per hoc nō minus iudiciū igit sedit. Fluuius ignis erat eo fluebat mille milia ministrabāt ei. et decies centena milia assistebāt ei Iudicia ꝓphēte de iudicio dicēte et flu

un ¶ Hoc vtente multas q̄ p̄ce
mansiones ⁊ diuersa ip̄ore sup
plicia nō aliter vero fere q̄
hebreor scriptura narrātes.
¶ Scribit enī in libro de aīa sic
¶ Tertius amnis in medio istor
erit. ⁊ iuxta hostiū in latissimū
tradit locū igni ardēte. vbi fat
paludē maxi multo maiorē
aq̄ ⁊ limo ebulliēte ac ide tur
pidū atq̄ limosus terrā circū
āplexus ex pe paludē ¶ Acheru sē
adē defluit. nec ip̄i p̄mixt. s̄z
crebris sub terrā voragib⁹ arcuuo
lutus in ſra tartarū erit. hic ē
amnis q̄ pyriphlegethōta
nominat ¶ Ex opposito hui⁹ sty
gius ē quartus amnis a quo
paludē stygē nōie fieri credit.
In hūc fluuiū q̄ inciderit q̄ut⁹
in aqua tortus fert⁹ circuuo
lut⁹ pyriphlegethōta oppositū
tandēq̄ ex pe ¶ Acherusia paludē
et opposito venit. nec etiā hui⁹
aqua cuiq̄ grata misceť. s̄z circula
ta i tartarū tādē erit i oppositū
pyriphlegetōti. hūc poete cocy
tū appellāt. hec cū ita se habeāt
aī defuncti ad eū locū deuenerit
q̄ deportāt. p̄mū diiudicāt. q̄
nā iuste. ⁊ q̄ nā cōtra vixerint
⁊ si q̄ videbunt medio quodāmō
vixisse i vehicula scandūt sua
⁊ p achetōta i paludē deferūt
vbi grauū supplicio depurgant
et postea liberati honores cōsequū
t. sed⁹ bñfactor⁹ suos dignitate
¶ Qui aūt videbunt ꝓpter magnitudi
ne pene curari no posse i tarta
rū ores deiecti nūq̄ inde p̄nt exire
¶ Quidam curabiles sūt quātus
maxime peccarūt vt puta si tēp̄
pri⁹ ⁊ mult⁹ ex ira aliq̄d ferent
vel homicidio vel alio q̄dā fan
nore cōtaminati hos i tartarū
deuenire necesse ē. ⁊ anno tor tē
poris spacio eiciunt⁹ ab vnda. Ho
minē quidē i cōmitū pris aut
et matris violatores i pyriphlege
thōta cūq̄ ad Acheruſiadē fluc
tū paludē clamātes vocat. alij
q̄s vituperarūt. alij q̄s occidert
tuiq̄ vocarūt rogāt ⁊ supplicant
vt i paludē suscipiāt. ¶ Et si ero
rauerit exeunt ⁊ liberāt a malis
¶ Cū vero nō exorauerit rursus i
tartarū ferunt⁹ atq̄ inde iterū in
fluuios nec p̄us ~~cessent~~ cessant
q̄ exorauerit q̄s leserūt. hec enī
vltio a iudicib⁹ ip̄onit. ¶ Qui aūt
sanctitate vite dī excellusse vi
debunt⁹ hi sunt qui ab ista terra
q̄ a vinculis liberati. hoc q̄ se plā
purgarūt sine labore i sēpiternū
viuūt. ⁊ habitatiōes pulcherrimas
cōsequūt⁹. q̄s nec verbis exprimē
possibile. nec si posse tēp⁹ suffice
¶ Hoc igit⁹ gratia o ¶ Omnia cuctis
viribus virtutis cura oportet
i hac vita gerere. optimū enī pro

positū est. t magna spes Her. Plato
Quod at dixit nō ee possibile vbis
pulchritudine illarū habitatiom
exprimi nōne sile illi nrō e. No
vidit oculus ner auris audiuit
nec i cor hois ascedit q̄ parauit
de amātib⁹ eu. Habitatores aut
multas dixit. et nos multas esse
apud patrē masiones didicimus
primi plilegit hoīa vero igne eter
nū ee q̄s dubitabit. Hebreorū em
pphia siliter clamat. q̄s habitabit
vobis q̄ ignis ardet? q̄s habitabit
vobis locū eternū? Et rursus. ver
mis eor nō morietur. t ignis nō ex
tinguet. Platoq̄ i tartarū deiec
tos impios nō exituros de asseru
it. t pios i btis locis i sempiternū
victuros affirmat. qd vero addit
sine labore. Nōne illi sile? vnde
abest dolor meror et gemit? Qd
at dixit nō supplanta. sz cū i vehi
cula cōscenderit sua i acheronta
amne depelli. quem aliā vehicu
la denotare pt. q̄s corpora quib⁹
assumptis vna cū eis sīz hebreor
scripturas vite retribuno fit

Cū igit hoc volume sat
ia creuit ad uidendū libe
trasgressi que restat ad ondendam
platonicā philiā ab hebreis de
fluxisse cōscribem⁹ vt multi vide
at. nō nobis solū veruem̄ platoni
cā p̄de scripturā hebreor placuisse

Quod set igit sine dubitatā
one aliqua leges sequē
das esse hoc mō scribes i primo
de legibus. Si q̄s ree lacoīū at
cretensiū leges reprehendē possit
aliq̄ questio est. Ego at iudico
optimā ee legē: que iubet ne
q̄s iuuenū cogitet. Genere at
si q̄s dubitauerit priapib⁹ aut
equalib⁹ referat nemine iuue
nū audiente. Nōne igit multo
ante Platonē diuine ire fide
ceteris p̄posuere vtutib⁹. Unde
apud nos q̄s impietib⁹ ac iper
fectionib⁹ q̄i sēz aiz infantib⁹
simplicē scripture legit. Crede
dū em̄ oīb⁹ est oīa que i ea scri
pta sicuti dei verba verissima esse
Illis at q̄ ad maiorē tā habitū
scripturarū peruenerūt altiora
petere. at rōnē singulor querē
cōcedit. Hos iudei q̄i scripturarū
expositores secūdarios appellare
solebant. poeta deinde. Plato at
Hyeogm̄ ex megara. Vale te
te habemus. q̄ aut fidelē virtu
oi arcto atq̄ auro in sēdimo
ne melioē. Nemo em̄ integer
atq̄ fidelis sine oī virtutis nūo
in sectionib⁹ ee pt. Quorsum
hec q̄ leges lacone q̄ a Ioue
missus est. ita leges cōscribere
oportere censem⁹ vt ad magnā
sp virtutū respiciat. qua the
ogni secuti fide q̄ marie i pe
riculis lucet ee arbitram̄. eam
no iniuria perfectā iustitiam
nominare possum⁹. Ita plato no
strā rationale fide. sz ea que vtu

cōuicta ē cōprobare videt quod
Saluator noster beatus apert
ac diuinius posuit ¶ Euge mā
serue bone atq; fidelis ¶ et ruer
¶ Cuius gr̄a erit fidelis et prudens
prefamilias prudētia vero et
magnanimitate fidei cōuenit
Preterea plato aliquatulū p
gressus ¶ Certe iā defuctor aie
vtilitate quādā habet q̄ vel post
morte rebus humanis auxiliat
¶ Vera eni hec opinio ē sed nisi
pluribus rōibus probari nō pt
¶ credere āt oportet huiusmodi
sermonib' q̄m a primis valde
viris traditu sit ¶ credidi g̃ ē
etiā illis qui ita hec se habere
legib' cōfirmat Sic certe ¶ hec
crema traditu fuisse uidet co
tendit ¶ et machabeor liber
refert visu ipz fuisse p̄ morte
orare pro populo

Primū deinde iā puer
is fabulas ē tradim⁹
Fabula vero ē vt breuiter dice
re falsū q̄dā quādius et veru
ē possit fabulis āt pri⁹ q̄z gym
nasijs pueri exercēdi sūt ¶ Hec
plato Audi āt re ipa scripture
hystoria simpliciter q̄ fabulas a
dolescentulis tradere solet ¶ Quā
nō magis etate q̄z habitu scrip
turaru teneri alciora et laten
tia dogmata p̄ secūdarios doceri
Maxime deinde ait plato m
oi opere p̄cipiū ē p̄serti i iuue
ne atq; teneri ¶ Cui eni p̄cipue
aim⁹ format: et q̄q̄d dicens fa
cilius ingressū inuenit ¶ Quare
nō q̄slibet fabulas sed plurimas ac
vtiles a matrib' atq; nutricibus
tenellis puellis infundat quas ia
adultos puerosq; retinē nō erit
inutile ¶ Hec multo āte platone
iuuenes obseruabat ¶ Cum eni sapiens
grā discernē de spiritib' poterat
dicta et scripta diligēter examia
bant: et que aliena videbat a ve
ritate sicut pseudo pphetaru libros
reprobat Scripture q̄z vt dixim⁹
hystoriā pretētes et nutrientes te
nellis pueris infudere solebāt vt
eis facilius cū iuuenes essent vteret

Plato āt in Gorgia audi se
monē iā quē tu fabulo
su dices: ego vero verissimū arbi
troz: et post pauca q̄uiste scīz
vixit eū p̄ q̄z mortuus fuit m
btoz insulas p̄fectū absq; vllo iā
modo sūma i beatitudine viue
¶ Cum vero iuuste atq; impie eū i
atrocissimā pficisci supplicia que
tartarū appellat ¶ et post pauca
Audi āt mortu iudicat et iudex
ipe nudus ē q̄z defunct et aio
spiriat ab oīb⁹ derelictū cog
natis ac ceteris que hic habebat
vt iustū iudicaū sit ¶ et subiat
¶ Hec sūt o callicules q̄ ipe audi
ui: et vera ee apprime credo ¶ et
his āt sermoib' tale q̄d ipe me

cū formam̄ solet nichil aliud mo
mordz michi vid̄et ꝙ corporis at
ꝙ aīe dissolucio. q postꝙ disiūcta
fuerīt retinet vtrūꝙ habitū sūm
quē hoīe viuo habuerat. Nam
corpus si magnū erat viuo hoīe
t mortuoꝙ magnū: t si pīgue
pīgue ꝙ postꝙ aīa decesserit ali
quo tpe manet. t si cicatrices vul
nerū habebat viues: aut ossa q̄da
fracta vel mēbra trūca eōdē mo
pferto se hz p̄ morte ātea ꝙ oī
no corrūpat. Siliter t in aīa
postꝙ demūdata corpore fuerit:
habit' ōes in quib' se exercuit
passiones t studia mēe pspici
ut. Cū igit ad iudicē aīa pue
nerit veluti ad Rhadamanthū
asiatic̄. cōfest̄ iudex eāa si regis
magni aīa cēt. i ea pspicat vulne
ra t cicatrices iuniarū. q̄s sīgu
le operaciones aīe ipresserūt. Vi
det tortuosa et oīa falsitate atꝙ
superbia cognosat nichil ibi esse
rectū pter luxuriā. deliqas: cōtu
melias: incōtinēcias q i viuendo
cernit oī turpitudine aiam ēe
repletā. Quare rē ad carcerē
tartari trāmittit. vbi suppliciis
torquet. vt aut ipi purgati me
liores fiant. aut exēplo suo alīs
monitis formidine cruciat' a per
cando deterreāt. Purgāt' at qu
aīaz curabiliter peccarūt doloīb'
t hīt viui. t apud inferos mortui
Non cū aliter possibile ē ipres
sas viaz detergi maculas. Q
vero maxime iniuriati sūt at in
curabiliter peccarūt. nulla hys
vniq̄ vtilitas accidere pt qua
curabiles sūt. sz alīs exemplo
suo nociāt. er q̄b' ego archela
ū fore t similes ei tiranos no
dubito. Reges enī pter pecta
dilucēcia ōes pene scelestissimi
sūt. Testis ē Homer' q reges
atꝙ tiranos apud inferos in
sempiternū cruciari asserit. Ta
talū. Sisiphū. Titiū. Thersitē
alios q̄ cōsimiles. puatos aut
hoēs nullus vniq̄ scripsit pe
tius taq̄ curabiles apud in
feros cruciatib' detineri. Qui
felicissimos certe sūt puati pri
pib' nec tn phibet aliquē bonū
virū pīncipē ēe. sz cū arduū atꝙ
difficile i magna potestate licen
cia se ipz cōtinere magna laude
dignū ē. o calliculēs pauci tn
inuenīt. Omnis vero de hys q
potencia habuerūt. Aristides ly
simachi virtute p̄clarus fuit
vt ꝙ dirm' atrocissimas vinc
ferentes i aīa cicatrices a iudice
i penas mittit. Quā at ab oī
cicatrice pcōz detersa videbit
aiaz. nec que sit. nec vnde fuerit
queres admirat' ad bt̄oz insulas
mittit. Ser eāde eāa Cadmus ba
culū habēs sicut t Rhadamāth

nidicat ¶ Minos aũ aureũ sceptrũ tenens solus sedet vtriusq; iudiciũ cõsideras ¶ Ego igitur o calliculeꝫ has rõnes verissimas ee credes nichil aliud cõsidero: q̃ quo mudissio aio adiuuem accedã: ac ideo neglectis hũanis honoribꝫ conabor tee vnedo q̃ optimꝰ fieri ¶ Obsecro aũ teteros oes ⁊ teipz ad hũc calce vtutis curriculo tendere ¶ Turpissimũ e tibi ipi in illo iudicio nullo mõ pdesse poteris ¶ Ner forsan fabulose tibi q̃ ab anu quadã dicta vidẽt ac ideo spernis ¶ Non eet aũ mirũ ner a te sperni si diligenter querẽtes meliora verorãq; istis inuenire possem ¶ Nunc vero cũ sitis tres grecoꝝ oiz sapientissimi tui ⁊ ¶ Solus ⁊ ¶ Dorgias nõ poteritis tñ vere dicere q̃ oporteat alia quadã nos vita q̃ ista viuere q̃ illic etiã plurimũ cõducat ¶ Quia eni alia facile redarguiũt ¶ Hic vero sermo firmꝰ ataq; stabilis semp manet ¶ Quare cauere magis debes ne ledas q̃ vt ledaris ¶ Omnes eni studere debent nõ vt boni videãt: sz vt ⁊ publice ⁊ p̃uatim boni sint ¶ Plato igit ¶ Eacũ ¶ Minoem ¶ Rhadamanthũ defunctoꝝ iudices cõstituit ¶ Diuina vero scriptura ipi deo iudiciũ attribuit qui singulis scoz opera sua reddeturus meritũ est

¶ Quecas ¶ Plato mãt ne tuꝺi bꝰ ner hoibꝰ cõmittas. hyn eni nichil magis q̃ has vtilissimas narrationes deridet. quẽadmodũ econtra igenuosi ac sapietes nil magis admirãt ¶ Quare cũ eas sepius ner narrãt crebro audieꝺ vir tandẽ vt aurũ multo labore purgãt ¶ Sic ⁊ diuina scriptura res musticas ad multos efferendas prohibet apud quã p̃mus ¶ Moises scribit recusasse pfecturã aliũ eni mãt supplico dñe q̃ hoc onus fere possit mittere velis ¶ Saul etiã occultasse se dicit ne regnũ susciperet ¶ Hieremias q̃ recusasse fert ⁊ ¶ Plato siliter cõsulit dicẽs ¶ Propterea o ¶ Thrasimache vt modo dicebã nemo spõte ad gubnãdã rẽpublicã accurrit

¶ Ner cũ hebreoꝝ pphe cõtumelias oes ataq; pernicias subeũda pot virtute ⁊ veritate cõdamnet cõsentanea ¶ Plato i scõo de republica scripsit ¶ Non vt videat mãt iustus generosus vir q̃ustiã colit: q̃ vt sit ¶ Si eni q̃ iustus videat honores ãspnãt nãasat incertũ sit vtrũ pt virtutẽ an pt honores iustiã sequat ¶ Q̃ figuram vt ait nemine vnq̃ leserit iustus videat ¶ Si q̃ sic affectus nullo periculo nullo cruciatu a virtute remo

uer. tūc vere iustus atq; generos
e ¶ Her plato verbis ꝓpe ipm iusti
virū apud ideos cōprobauit. qui
tāq; iniqui alij lapidib⁹ alij gla
dio. alij alio mō necati sūt ¶ Ca
prarū atq; ouiū pellib⁹ indu ti re
bus pene oīb⁹ egentes i desertis
errantes. i montib⁹ t spelunc⁹ as
t terre cauernis ¶ Apostoli etiā
Saluatoris nr̄i maxīa pietate
t iustitia viuētes malefic⁹ mul
tis videbāt ¶ Quare spectaculū
fā sūt mūdo t āgelis et hoīb⁹
esurientes sitientes nuditate ac
verberib⁹ laborātes vt aut apostol⁹
Gz iniuriā vt ipe addit pssi bn
dicebant persecutiones magno
ferebāt animo turpi assertu fama
afflictes ad virtute exhortabāt.
t si qsquā eis ꝓ reputatu
gaudebāt. t vsq; ad hec tpa ge
nerosi martires vbiq; terraru
nō vt videāt. sz vt sint pn atq;
iusti multo plura maioraq;
q; Plato verbis expressit. re ipa
pruit. viri verberibus afflicti
tormētis atq; eculeis cruciati
¶ Et demū post multos diuersosq;
dolores crudelissime grie aliquo
mortis cōsupti ¶ Quib⁹ simile
apud gentiles aliquē vnq; i
uenies. vt nō iniuria de iudeis
nrisq; pdaris viris que pietate
ac vera iustitia pfulserūt Plato
illa perscripsisse videatur

Q Vm Moises ineffabili q
dā ꝛe i principio creatio
nis mūdi paradisū quēdā a
de platatū direxit hoc q; ibi a
serpente p mulierē decepti nar
rauerit apte Plato cōmu
tatis nōib⁹ i symposio allego
rice similia posuit Pro para
diso enī dei hortos Iouis appella
uit pro serpēte decptione q; ipi⁹
paupertatē insidiāte posuit
Pro vero at primo: que dei cō
siliū atq; prouidēcia q; nup
rime natū filiū pduxit consiliū
filiū Dei nōie posuit ¶ Cuiq;
Moises in ipa cōstitutione mu
di factū hoc dixerit. cui Deū
facta eēt id accidisse Plato nar
rauit venere allegorice ꝓpter
pulchritudinē mūdū appellās
Gz verba eius hec sūt ¶ Cū māt
fra eēt Deus t alij dij t consi
lij filius Porus i cōuiuiū co
uenerūt: t p̄cipua inopia tā
q; medica ad ianuā dom⁹ vbi
conuiuebat accessit Porus at
nectare superat nōdū enī vini
vsus inuētus erat i hortos Iouis
ingressus q̄uter dormiebat Ino
pia vero ꝓpter indigentiā ad insi
diādū parata vt ab eo liberos sus
ciperet apud eū accubuit. t hoc
dolo cupidinē a Porro cōcepit hns
Plato allegorice illa mosaica vo
luit significare

Preterea Moyses dicēte Adā nō iuenibat² coadiu
tor similis eius Immisit ds deus
sopore in Adam Cuq; obdormis
set tulit vnā de costis ei⁹ ⁊ reple
uit carnē pro ea ⁊ edificauit de⁹
costa quā tulerat de Adā in mulī
erē Cū nō itellexerit Plato q̄
sensu id dictū est. q; tā mosai
ca oīa fuerat admirat⁹ voluit
oīno pretermittere Itaq; Aristopha
ni concedo. q̄ eā reb⁹ honestis
illudere solebat ocōne i Cōpositio
attribuit dicēs. oportet p̄mū
vos naturā hūanā ⁊ passiones
ipi⁹ p̄dicere Prisca em̄ nostra
nata alia erat q̄z nūc ē Non
em̄ duo grā hoīz vt mo. sz tria
fuerūt Ad masculū em̄ atq; fe
minā. tertiū eā aderat vtriusq;
cor. cui⁹ rei nomē solūmō relic
tū est Res vero penitus perit
Nā Indeogenū tūc re ipa et
nōie ex vtriusq; mare scz ⁊ fea
cōstabat Istis em̄ aliquā tulū
vt Aristophanes solebat illu
dere subiugit dicēs Iter Iuppi
ter ⁊ iudebat hoīes medios
Et apollinē iussit partes ī sor
ta cōiugē vt faces ad cesura vtet

Quom Moyses p̄mā hoīz
vitā ī paradiso dei nul
la re indigētē q̄ dū mā asserat
oīaq; spōte q terra p̄ducta nu
dosq; fuisse cōfirmet Nudi que
admodū ea ipa Plato grece con
scripsit Qui inquit prisebat eos
sicuti nūc hoīes nōnulla aīalia
gnā nulla tūc erat respublica
nec liberor⁹ procreatio Ī terra em̄
hoīes emergebat. ⁊ hec oīa q̄ nō
sūt habentes magna optimoꝝ
copia fructuū fa alime ataq; optie
vuebāt. q̄s nō cultā sz sponte ter
ra edebat. nudi sine aliqua erat
molestia: vicissitudines em̄ tpz su
ma temperie cōmertebāt²

Prudēcie ob⁹ bestys terre ser
pentē fuisse ⁊ sermone eius
viasse cū muliere habitū Moy
ses scribit: quā re quō Plato nar
rauit nō ē alienū audire Qui sa
turni tp̄ib⁹ erāt mḡt tāta virtute
pollebant vt nō cū hoīb⁹ solū
verū eā bestys ocōne vti possent
Ez nō ad plīaz ⁊ inter se et cū
bestys hac virtute vtebāt diligē
ter scrutātes de singulorū nāta
ad actumulatiōē prudēcie Ez alo
atq; potui tāq; eluones cōtinue
iherentes fabulas serū ⁊ cū bestys
tales conferebant. quales modo
de ipsis narrantur

Moyses in scribēdis legib⁹
antiq̄tate magna p̄ creo
dio vsus vitas hoīz ⁊ diluuium
narrat. ⁊ virtutes atq; delicta no
bilissimoꝝ virorū q̄ p̄ diluuiū fue
rāt diligēter exponit Nā putile
hāt hystoriā legib⁹ futurā iudicau

hūc ſcribēdi modū ĩ legib⁹ ꝓpla
to imitatus ē. hȳs ꝓnordys cū
legū antiquitate vtit⁹. t diluui
menaone facta vitā eaꝝ q̄ ꝓ
diluuiū fuerāt explicare nō re
nuit. ¶ In mḡt igit² priſci ſer
mones veri nobis vidēt². q̄nā
multis peſtib⁹ atq; diluuijs
hoēs ita pterijſſe vt pauciſſimi
relicti ſint. ¶ Valde mḡt hoc ve
riſimile cuctis vidēt². ¶ Intellige
dū eſt igit² eos. q nūc effugerūt
nōtanos quoſdā fuiſſe ĩ cāpi
munib⁹ altiſſmoꝝ mōtiū habi
tātes a quib⁹ poſtea hoēs multi
plicati ſūt. ¶ Quare nīl mīre fuerit
artiū diſcipliaꝝq; cuiuſlibet ĩperi
tos fuiſſe. ac ab ōni ābitione
habendiq; cupiditate ceteriſq;
vitijs q̄ ĩ ciuitatib⁹ magne
ſūt liberos. hȳs talibuſq; lacō
narratis vitas hoīz ā ꝓdiluu
uiū fuerūt expoſuit. ¶ Deide
ad grecoꝝ ātiq̄tatē deſcēdit vt
ad hebreoꝝ ¶ Moiſes. ¶ Eoꝝ igit²
meminit qui ꝑclara facinora
in troia fecerūt diſcipliāq; lace
demoniꝝ cuiuſlē nō ꝑtermittit
¶ Perſarūq; vitas tā eoꝝ q̄ recte
q; eoꝝ q̄ ꝑuerſā vixerūt nobiliſſiō
rū tetigit. ¶ t p⁹ hiſtoriā hūus
mōi legū poſitionem aggreſ
ſus eſt. adeo etiam ĩ hȳs
¶ Moyſi doctrinam admira
tus eſt.

¶ Om Moiſes vniuerſas
leges ſuas diſcipliāq;
viuendi a pietate ĩ deū depēn
dere voluerit. ac ideo a creatore
oīz initiū libroꝝ ſuoꝝ fecerit. t
res hūanas a diuīis dependere
docuerit ipſaſq; diuīas ad deū
creatorē oīz retulerit. ¶ Opere
precū ē cōſiderare quō ꝓplato
eiūdiligētiſſme ſequēs cretēſi
ū ac lacedemonioꝝ leges laudat
¶ Moſaicā vero legē apte ꝓbat
ſic ĩ pmo de legib⁹ dicēs. ¶ Rectē
ſuā leges oīb⁹ grecis nō marie
cōſerūt. ¶ ta enī rē ꝑpoſite ſūt vt
vtentes eis cū oīa bona ide cō
ſequāt². felices ſint. ¶ Duplicat⁹
at bona dicūt². alia enī hūana
ſūt. alia diuina. dependēt aūt a
diuinis hūana. ¶ Diuīis igit²
que maiora ſūt ſuſceptis mi
nora etiā poſſidēt². ¶ Illis at ſpre
tis vtriſq; ciuitas priuatur.
¶ Amor vero ꝑmiū eſt ſanitas.
deinde pulchritudo tertio vires
ad curſū t ad alios corporis mo
tus. quarto diuitie que nō rare
ſūt. vt vulgo dicāt². ſi prudētia
cōſequūt². que q̄dē prudētia diui
narū rerū ꝑma ē deide rē habi
ta moderatio et hȳs duob⁹ fortitu
dine adhibita uſtica tertio emer
git. quarto t fortitudo q̄ ōma
nata reb⁹ hūanis ānteponūt².
¶ Quare oportet vt legislator hȳc

ordinē sequat. Deinde mādat dñi
cuiusdā vt ad hec respōdētes oppē
tur. Humana enī ad diuina diuina
vero ad principē itellz referēda sūt
Et post pauca Dīb' istis legis
lator cuistodes p̄fuit eos q̄ pru
dentia z vera laude gaudet vt
mtellectus hec oīa moderatiōi
atq; iustitie cōiuncta. nō aūt diui
nas aut abstinētie seqt. Que
oīa in legib' Iouis z Apollinis
pytiq; quas Minos z Licurg⁹
cōposuerūt mee videbitis Pa
tent enī hns q̄ artificio z exqra
tissone legū pericā habet Cete
ris vero nullo pacto Moises q̄
multo prius a diuīa doctrina
fōs principio z viuēdi disciplina
ad illā relata dīb' principes atq;
custodes dei sacerdotes p̄ferut
viros sq; iustos prudētie ac ve
re laudis amatores

Consilio igit vt ab ieū
te puericia igt ludēdo
atq; studēdo reb' tn sp cōgruēt
has res puer p̄apiat Hoc enī
mō i bonos viros euadet Si enī
agricolā quēdā aut edificatorē
p̄bū fore desideram⁹ eū i tenera
etate ludēte pueriles q̄sdā domos
edificare videbim⁹ aut instrumēta
q̄dā agriculture fabricare. q̄ ex
ilis mutilia sint. ad imitatiōē
tn vtiliū veroq; instrumētoru
nō parū cōferūt In oībus enī
ludendo conari debem⁹ vt pueros
studia z cupiditates eo vertam⁹ q̄
tpōs peruenire desideram⁹ Caput
at doctrine ifantiū alimentū e.
q̄d ludentiū aiz ad exp̄tedū illud
abduceret. q̄ m virili etate tpōs vti
decreuim⁹ multo breui⁹ hoc Ro
ses atq; diluendus Et enīt vbi
hec inquit q̄ ipe tibi hodie p̄apio
in corde tuo z in aīa tua z propo
nes ea filius tuus eād ex prisca cō
suetudine ad hodiernū vsq; die
diligenter videri cōseruāt In scō
at legū disciplinā igt apello vir
tutē. que pueros aīos cōtinere
pt. voluptas enī z dolor amor
z odiū q̄q; rōe fieri pt aīiq; rōne
moueāt. i aīos cor fluūt. vt fa
cilius tū ad rōnādū puenerint
cōuenēter rōni oīa peragāt. q̄
cōueniēna dicit p̄fta est. Assue
cāt q̄ a puericia dolore ac volup
tate rōe moueri. vt a principio vs
q; ad extremū vite oderit q̄ odis
se oportet. et amāt q̄ amāda sūt
Hec multo ante Dauid que odio
insequēda z q̄ amāda sūt mulāb
z pueris siliter declarauit dices
Venite filij audite me timorē
dñi docebo vos Quis ē hō qui
vult vitā. diligit dies vidē bonos
Prohibe lingua tuā a malo z la
bia tua ne loquāt dolū Diuīte
a malo z fac bonū. inquire pa
cē z sequere eā Et Salomō au
dite filij inqt disciplinā patris

lege mea nolite obliuisci. Et rursus. Via impiorum ne ingrediaris
Immutabilia huiusmodi facile i
scriptura iuenies. qb' adolescentes atq; proueti simul ad pietatem exhortantur

Dumus oraculis Moysi dictu est. facies oia scdm figura que tibi mostrata i monte est Id apostolus latius exposuit dicens Umbra ereplūq; celestiu legale cultu fuisse. Aptissime naq; mosaica vniuersa tam vmbre ac symbola celestiu sunt Ut vero audi quēadmodu plato in sexto de republica huic loco immutatus est Deo igit et mundo verus plus loquēs mundus atq; diuin' quatu pt effingetur Si ge nūce fuerit q ibi vidēt in moribus hoiu et puati et publice ponere. vt no mo serpz. dez eam alios per illa cōfirmet. putasne modestie. iustitie. et oino vniuerse virtutis ipbu magrm futuru? Numine maz Sz multi videlicet paru nobis credūt diuitib' no aliter posse felicē cuncta fieri nisi pictores illi ea depingant. q diuino exemplari adpigendu vtunt Sz qd est modus picture Quasi tabula i qua ciuitas et mores hoiu pmu qd oiu difficillimu e. mundi puriq; faciendi sut. no enim pri scribēde sut leges qz munda feceris cuncta Deinde formula disciplie scribenda depingendaq; est

Opas eam canedas putat dicens. tertia et quat' dictu est disciplina ee puerou educatione. que ad eaz legalez vita perducat Vt igit pueri aim' lege ita sequat' vt una cu ea gaudeat atq; doleat oēs perdiscant crebroq; canticent. qbus laudes atq; vituperationes earu rerum cōtineat' qs lex laudat atq; vituperat Quom enim teneriores anu cōne virtutis no susciptiu ludo atq; cantu ppantur Iure igit' apud nos pphetaru ode a pueris addiscuntur

Dicete miqt Plato yy cogi di sut carmib' dice vo nunquide modestiu iustiq; viru felice ee atq; btm. siue magn' siue parnus sit. et siue diues siue pauper Si vero iust' eet eam sidicior eet qz Cinuras at Midas miserrimu oiu ee Dicant igit' poete nemme ee viru appellandu. q no oia que vulgo bona dicut' iuste acquirat atq; disponat. qz hec bona no ee bona dicut' Sanitas enim pmo. deinde forma. tertio vires quarto diuicie numerant' Innumerabilia huiusmoi cetera sut Nam et acute cernere atq; audi

re alijsq; sensib⁹ integre vti bona
videnť. Et ad hec oia posse fac̃
que cupias. ⁊ demũ imortali
tas cũ ip̃or oiz possessioe. Ego
at assero iustis sactisq; viris
hec optima ee: iustis at pessia
Banũ enĩ ee aute cerne ⁊ omi
no finale sentire ac imortaliter
viuere absq; virtute pessima sit
Talia g̃ rhythmo ac nũo a po
tis cõposita adolescẽtes p̃dis̃at
Ego enĩ dicere nõ dubito ea q̃
mala vulgo dicaũ musicis bõ
ee. iustis mala. Que vero bona
videť bona vere bonus sũt mal'
ãt mala. Iter multo ante odio
Dauid sãspius gr̃a cõmonit⁹
cõscripsit. dcautq; ip̃e vere vtus
e. et ãs vtõ cõtrarius. Psalteriũ
enĩ suũ incipies inquit. Beat⁹
vir qui nõ abiit i cõsilio ip̃or
ãt. Unde Plato admõit poetis
dicẽdũ ee. aut bonos viros vtos
ee. Iuuites ãt si mali sit. mise
ros ee qõd ip̃e dauid sic i psalmis
edidit. Diuitie si fluãt nolite
cor ap̃ponere. Ceteraq; oia que
hic phus dicat ad verbũ fere i sa
cro psalmor volumine scripta inuenies

Addit deinde Plato dei ãt
viri diuini opus ee rẽ
thythmo atq; carmiñ vti. que
diligentes leges has de re leges
ponendas ee censet. qõd ad vir
tutẽ vniuersa musica respicere
cogat. Hoc ille verb. re ãt ip̃a uide
cõgebant nõ alios hymnos ⁊ odas
fuisse ap̃re q̃s eas q̃ a spũsco ip̃ phas
erant cõposite. Concedo deinde plato
qõd vulgo dicaũ voluptate musica
diudicare. Et illã esse optiã mu
sicã que optimos ⁊ doctos viros
delectat. ac maxime illũ q̃ virtute
ceteris p̃stet. Virtute igitur
opus est iudicãb⁹ ⁊ p̃sertim forti
tudine atq; prudẽcia. Neq; enĩ
theatri plausu aut ip̃ter ignoraã
ciã aut ip̃ter formidinẽ diudicare
bent. Apud uideos etiã p̃sentis te
porib⁹ diuinoꝝ cantuũ iudiciũ nõ
multitudini tradebat. Et erant
alij q̃ius p̃aucissimi diuũ spũ
hec iudicãtes quib⁹ solũmõ lice
bat ip̃oꝝ libros cõsectare. vt
ita dei dicta ac cõprobare. ea vero
que aliena a spũsco viderẽtur
improbare atq; retinere.

Carthaginẽsiũ inq̃t legem
magis q̃ lece demonue
atq; ceteñsiũ laudo. vt nũq̃ i
castris quisq; vinũ gustare gran
deat. sz toto militie tẽp̃e aq̃ vsiũ
cõprobari. In cuitate at̃ seruus
nũq; vini vsus cõcedẽdus e. nec ma
gistrat⁹ tẽp̃e q̃ rempublicã guber
nant vino vtat. nec gubernato
res. nec iudices. nec q̃ deliberatu
rus i cõsiliũ vocat⁹ e. nec vllo mõ
i die nisi valitudinis gr̃a. nec noc
te eos tã viros q̃ feminas. q libe

tis dare operā statuerūt. Leuores
eni hoēs vnu vsu fuūt ⁊ aīe cale
facte tāgz ferrū igniū molliores
reddūt. Hec multo ante Moises
cōstituit Sacerdotes eni iubet
sacrificādi tpe a vino abstinere
Cautius ē eni mḡt dns ad Aaron
dicēs Vinū ⁊ sicerā nō bibetis
tu ⁊ filii tui tecū qñ i testimoīj
tabernaculū igrediminī. aut
qñ ad altare accedetis ne mori
amini ⁊ lege hoc iēternū i ge
nerationes vrās firmatū sit.
votū eiā volentib⁹ siliter p̄cepit
dicēs Vir aut mulier qui vo
tū facit a vino ⁊ sicera mūd⁹
erit. et acetū vini ⁊ acetū sice
nō bibet Salomōgz nigratus
⁊ iudices a vino abstinere iubz
Cōsilio mḡt oīa faīas. cōsilio
vinū bibe potentes. ā tractandi
sint vinū nō bibant. ne sibibe
rit sapie atgz laboris oblīuīscāt
Nec ignorabat Plato scriptalya
apud barbaros fuisse. qđ occulta
hīs verbis denotauit Si quidē
mḡnt dubitāt verū hūmuscemo
di disciplina caulis fuit. aut
eiā nūc ē apud aliquos barba
ros procul ab oculis nris. aut
futura vnāgz sit parcati sūm⁹ rō
nē ostendere factū iā fuisse ⁊ ē
i presentiaq futuraāgz ee qn cade
musa ni aliqua cautate p̄uale
bit. nec nos i possibilia dicere

Recte igit a nobis dīm
ē oēs hoēs sibi ipis pug
nare nemineāgz ee ā sibi ipsi
hostis nō sit Quare pugna
optimaāgz victoria ē seipz vīc
sinat e cōtra turpissiz atgz pessiz
a seipō vinci Et p̄ pauca vī
ē vnus ā sēgz nīm ⁊ duos seāī
cōtrarios at amētes habet cō
siliarios voluptate atgz dolo
rem. ābus opīones futuro
rū accedit. quas cōiter spei
noīe appellam⁹ ppīe at que
ante dolorē spes est timor. que
vero ante voluptatē cōfidēcia
no iat Ad hec oīa ratio accedit
melior aut prior qua cū quid
publice cōstitutū sit lex nūtu
pat Deinde hec passiones iḡt
i nobis qi neruī aut funes
hūc ⁊ illuc ad cōtrarias ope
rationes attrahūt Ratio vero
vni ip rōi oportere cōstāter m
herere p̄suadet que quidē rō
aureo quodā fune atgz cōi lege
videlicet cunctatis minuti solet
Illic at duce asperegz tāgz ferme
sunt Hec vbiāgz ferme duīe lē
p̄dicāt appetitui rōi pugnare
docētes rōneāgz optimā ee que
dei lege duat victoriāgz lau
datissimā cū hūc rōi appetit⁹
subiatur.

Iā dctimo at legū nrē
mḡt tā virtutū qz vitioꝝ

causa ce aiam. qd mosaico illi
cōsentaneū e si aīma pcta
rit. et si aīa delictū fecerit

QVm i hebraica scriptu
ra de studioso vereq; phi
losophio dicat bonū e viro si
tollat iugū in iuuetute sua se
debitaq; solus t tacebit. cū diuini
ꝓbe ac sublimi phia i moribꝫ
ataq; spelunas degerint ad solū
deū metes erigetes. Iudias que
admodū eciā plato huc vniuer
modū cōprobauit dicens Cui
pcpiu i phia fuit ab adolescen
tia eciā tpaq; via que i foriū ab
duat ignorat. nec vbi curia at
cōis aliis conuenēdi loc sit sciat
leges at decreta nec scripta vide
rit nec audierit. sodalicia et
ingratus. cetus t cenas nec so
nio quide viderit Si bene aut
aliqd aut male a viris vel mu
lieribꝫ in ciuitate factū e no mi
nus eū fugit q; manus harena
q oia ita nesciat vt nec nescire se
qde sciat Non eni hec fugit vt
melioꝫ videat sz vt sit Quare
si eciā corpore in ciuitate sit;
mens tn oia hec cotenes super
terrā volauit vt e cpiā Prisca
quo id dicas o Socrates igt cū
Theresia queda Thale celesha
respiciēs ~~in aliquā cauitate~~
~~prcualebit. nec nos impossi~~
~~bile dicere~~

~~Ecce nūc a nobis dictū e~~
~~ces hoc~~ q; cogitatione
occupatus i puteū decidebat rep
hendisse dicit q; dū celestia que
reret q ante pedes sut no videret
hoc nūc scōma i oes phos dicit
vere nāq; q re philosophat no so
lū ignorat qd vicin faciat sz pe
ne si homo e aut petus a no ami
aduertit Quid sit ho t qd pri
pue hoiz facere conueniat id vero
diligētissime querit. q re o charis
sime Theodore si q̄n hmōi
phus i iudicio vel alio loco pub
co leq de rebus iste hoiz cogitur
rsū omnib pdet. t si difficultates
q̄m inexpertus est q̄ i puteū ma
dit Proprīū eni sibi nemīe
cōuicia petere. et i laudatoribꝫ cu
nō fiete sz vere ac ex aio dicere vi
diatur. Ceuis qde ataq; ista vi
det Si rege eū laudari aliquē
audierit agonē vt bubulcū
laudib esse arbitrat. qd si mul
le iugera terre possideat aliquē au
dierit. parua hec duat q vniuer
sū orbē cogitatione cōplecti con
fuerit Valde at eciā illos cōte
nit q se generosos pdicat. t alios
pauos ataq; suos i medīū ad
ducit. amencia quoq; deo sperni
q; vnius hoiz genꝰ cognoscē neq
uit. Alios eni t pgenitores inūabi
les singuli habuimꝰ. q̄r alii diuites
alii paupes alii reges alii seruī barbari

grecaꝫ fuere. ideo videt qꝫ i quinꝫ aut vigiti ꝓgenitor̃ genealogia nonulli glorient. In omnib⁹ igit iustis veris plus vulgo decidet Et mo superb mo veru huanu ignarus putat. t ꝑmulo post si diu maꝫ o Socrates vt michi persuaderes maior pax t pauora mala eent i hoib Non est possibile o Theodore iqt mala omo ab hoib auferri. no enim apud deos ꝫ apud mortales necessario t i hoc loco versant⁹ qꝫ obrem toto aio conari debemus hinc illo trasire Transit⁹ aut et fuga terrenor̃ e mutatio dei q̃tu hoi possibile est Imitatur at deu iustitia sanctitate prudeia ꝫ no e mḋt facile persuadere multis ita se ista habere. ꝫ neq̃a fugie da virtutesq; sequeda putat no veru ꝓpriu gra ꝫ vt bon⁹ videamur Licet maꝫ anules fabule sint. veritate at alaus nos exponam⁹. de nullo mo iustus e ꝫ q̃ maxie iustissim⁹. nec e ei simul⁹ aliquid q̃ si qs min⁹ iustissim⁹ fiat. qre dei cognitio sapia est t vt⁹ vera Ignorantia vero viditas e t neq tia manifesta. quecuq; at alia dicat sapia videt quide ꝫ no e ꝫ ia qui i rebus humanis e onerosa que vero in artib⁹ fabrile Cuicuq; igit iuriat sapies ꝓpter astutia sua dicendus no e Ignorat enim quod minime ignorare oportet quatu iustitia determe tu afferre soleat no qd ipi detrimetu putant vulnera vel mortē que pacitur etia q̃ nil iniuria tur. ꝫ qd effugere iniurianti⁹ ipossibile apud scripturā etam humana vnusa hec sapiena stultitia noiat Ereptu est enim perdā sapiena sapietu. t intellectu itelligetiu destruā. vbi sapiens. vbi scriba. vbi conq̃sitor huius scli Quo at q̃ vere ar se cundu deu philosophat nil plus sapere debet Inde disam⁹ qꝫ no ea que videt⁹ que temporalia sut ꝫ ea que no videt⁹ que eterna sut cōsiderare iubem⁹ Sequitia aut in terris et in hac mortali vita cōuolui ꝓphā omdit dices Qui futuru t ad ulteriu t cedes fu ga in terra sut. t sagunē sagu nu cōmuscet Quo deu at hinc fugiendu ee Nonses omdit Post dnm deu tuu ambulabis et ipsi adherebis Imitadu q̃ deu esse significat dices Sanctificetis qꝫ dns de⁹ vr⁹ scus e De iustitia vero dei Dauid clamat Iust⁹ dns iustitias dilexit De diuitiis tenendas ee docuit dicens Diuitie si affluat nolite cor apponere. et rursus Nolite timere cu dives factus fuerit hō. t cu multiplicata fuerit dom⁹ eius qm cu interierit no sumet omia pariter patus etia hoc no multifa

cere monet cū dicat ¶ Nolite cō
fidere in principib⁹ ī filijs hoiz
quibus nō est salus Exibit
spūs ⁊ abibit in terrā suam
ī illa die pdēt oēs cogitacões e

QDn ät mqt ¶ plato ali
enū a ḡuitate sua le
gislatōr putabit falso aliq̄d
ac fere mepte ad vtilitatē in
uenū dicere · maxime si quod
falso dicat ⁊ audientes ita ⁊ tra
hat vt nō vi ſ̄ pōte ustinam
velint susapere · solidū enī bonū
veritas · ſ̄ nō ita facile plerūq̄
persuadet ¶ mūabilia humanis
di verba sūt in scriptura vtputa
q̄n penitere deū aut dormire
aut irasci · aut alijs perturba
nonib⁹ ferri scribit · q̄ q̄ius ala
ī terptata nō ꝓcul a veritate sit
verba tñ qđā vel terendo vel per
mulcēdo nonnichil prosit illis
q̄ alcioꝛe vestigare sēsū nēquint

REcte in superioꝛib⁹ ꝓlato
iquit viros ⁊ mulieres
liberos ⁊ seruos · iuuenes et se
nes sic discipline cauile dēm ē
ꝑplecti oportere · vt nūq̄ cessent
variis modis atq̄ carminib⁹ que
dirnis⁹ decātare Et ī quīto de re
publica ¶ Nichil mqt o Theodore
ad gerēdā rēpublicā ꝓtinet q̄d
ad mulierē · q̄ mulier nō ꝓtine
at aut ad virū pertineat qđ
vel vir ℞ tñ dna nata vtrius
q̄ aīalis sit · que ad virū natura
her ad mulierē eāā natura ꝓtinet
ē āt ī oīb⁹ illerillioꝛ vire mulier ·
Vtrū iqt viris oīa · mulieribus
vero nichil cōtēdem⁹ nō tre mag
Recte mquit dias · nā mulier alia
medica ee pt · alia musica · alia
ad vtrū q̄ mepta nata · siliter alia
bellicosa · alia nō alia philosopha
t⁹ ⁊ alia nō alia magni āi · et a
lia pusillanimis ⁊ alia ad cus
todiendā ciuitatē nata · alia nō ·
sicuti ⁊ viri · cadē enī ē vtriusq̄
nata · ꝓter q̄ q̄ altera ī alijs
⁊ altera robustioꝛ · q̄re similes na
tura nutura mulieres ad cohabi
tadū simul q̄ rēpublicā gerendū
viris dande sūt Decet enī vt na
tura similes pcriusq̄ dissimiles
cōueniāt · hec re ipa apud uiros
factitata cognouim⁹ Docet enī
eoꝛ hystoria · nonullas mulieres
virtute atq̄ prudētia ciuitatem
ab hostib⁹ liberasse Doctrina q̄q̄
nrā ōe genꝰ hoiz tā viroꝛ q̄ mu
lierū liberoꝛ simul ⁊ seruoꝛ gre
coꝛ aliq̄liter ac barbaroꝛ pueri
etate ac senū in hoc duuno veroq̄
philosophandi genere nro liben
ter susapitur

IN parabolis Salomonis
memoriā usti laudibus
efferri · ⁊ nomē ipioꝛ extīgui bre
uiter atq̄ cōmode dicit Siliterq̄
dictū est ne beatū aliquē putes

anteq̄ moriat. Audi ꝙ quo hanc ipsam rem lau⁹ in septimo de legib⁹ posuit plato. Quicuq; igit aues p̄clare laboriosecq; aut aio aut corpore gesserit. legibusq; ip̄ obtēperantes fuerit laudib⁹ post mortē efferri oportet. Unos eū laudare anteq̄ e vita erierit. ac bonoꝝ operū finē ip̄posuerit tutū nō ē hernō de viris solū. verū etiā de mulieribus intelligēdū censeo. Diuitias atq; paupertatē ne in deos i parabolis Salomō dixit. Plato q; i tertio de republica. Ja dixim⁹ inquit que custodes ac migratis ciuitatis diligenter pellere semp debet: aura req; ne aditū in ciuitatē habeat que ista inquit sit. Diuitie mq; et paupertas. altere nāq; delicias otiū et factiones asserūt. altere liberalitatē malignitatē et factione. Malignitatē vero appello operationē i famē. Moises in legib⁹ prem atq; mrem scripsit. Ne q̄s timeat. et alibi dixit. Honora p̄rem et mrem vt bene tibi fiat. q̄ ambo in libro de legib⁹ plato conuincit. Ne quis q̄s inquit nisi mēte captus sit. et timet et honorat parentes. Et rursus seniores re et verbo ne quis q; vereat. et si vltra viginti annos excedūt tāq; parentes honoret.

130 Cum Moises hebreū hebreos seruire indecens duxerit et si accidisset septio āno liberū emittī iussit plato i libris de republica grecū greco seruire prohibet. Deos ne grecū seruū habeas. et ceteris grecis similiter face cōsulas. Hic enī ad barbaros grecia versa facilius a se ip̄a abstinebit. Nemo inq̄t plato fines atq; terminos terre moueat. nec domestica nec ciuis. ne vicini. putaut enī ita illud intelligēdū ē. nō trāsgrediaris terminos antiquos q̄s posuerūt pres tui.

131 Quicuq; at inq̄t fines trāsgressus viam arauerit agros. damni restituat. ip̄udēne at atq; illiberalitatis penas det duplūq; loco supplicij ei deponat cuius agrū arauit. Deus inq̄t peccā nō luat filij nisi q̄s mortis supplicū aliquē deberet. hoc at nō ad filiū aut nepotē solū sz vsq; ad p̄nepotē p̄cedat. horta pertusiē inde timent. q̄ reddit pecca prem filius vsq; ad tertiā q̄rtāq; nē in furto q̄druplū reddi iussit Moises. si occiderit vel vēdiderit que furto ablata fuerūt. sin at q̄dūq; aliquid sit vnū apud aliquē reperiat duplū reddi iubet. Et plato vna igit lex de furto ponat duplū eū reddi pcipē. Si at reddere nō ip̄s viribus teneat quousq; aut reddat aut aduersario placet. Cū Moises scripserit nō ee homicidā eū qui furē

m fouea latente interferent ¶ Con
gruenter ¶ Plato dicat. nocte furem
interficere licere ¶ Innocēs aūt sit
iquit q̄ spoliatē interfecerit ¶ Si
vero magt beutū aliqō aī hoem
interfecerit extra vrbē interficiat²
nisi in certamiē id factū sit ¶ No
ises vero si cornu iqt taur⁹ virū
aut feraz pertusserit ataz iterfe
cerit lapidib⁹ interficiat². nec car
nes eius comedāt² ¶ Dns aūt eius
innocēs erit cū ꝓphetica scriptura
dicat ¶ Ecce dns isrl filij hois per
murti cēs sūt eri stagno bitumo
z ferro. i medio camini argetiz p
murtū sūt ¶ Ideo hec dicat dns. qm
facti estis cēs murtura vna. ideo
ego suscipiā vos. sicut suscipit²
argētū z es et ferrū z plumbū. et
stagnū i medio camini vt sufflet²
i eo ignis z īfudat² ¶ Perspice quō
plato totū hūc locū itellexit z qi
fabulā exposuit ¶ Audiatis iqut
fabulā. cēs q̄ in eadē ciuitate vi
uim⁹ frēs sumus. ſz cū deus nō
fingeret aurū cū illis miscuit.
q̄ ad gubernādū apti sūt. argetū
aūt cū illis q̄ armis ciuitatē defē
dūt. nīa z isti honore digni sunt
ferrū aūt z es agricolis z alijs opi
ficibus infudit. hec nonnūq; alte
rū ex altero fiūt ¶ Nascit² enī ex
auro argetū. z ex argento aurū
¶ Argentū aūt dē ꝓcepit vt magnā
diligētiā habeāt. si qs denegauerit
ab auro i argētū. aut ex argeto
i ferrū nullō mō ignoscāt. sed
nature cōgruētes reddētes honorē
i opifices aut agricolas deducāt
¶ Idō si a pcreib⁹ argētū aut aurū
pductū sit honoret iste. ad cōue
nientēz locū argēti aut auri con
scendat hoc maxime seruādū est
¶ Cū enī ferrū aut es ad regendū
puenerit. tūc ciuitas destruetur
cū ꝓphetica scriptura ad psules
ꝓlī dicent ¶ O pastores isrl'an pas
tores seipis pascūt². nōne oues
pascūt pastorib⁹? ¶ Ecce lac deuora
tis. pīguē ouē occiditis. velleribꝰ
idumenta cōficitis. oues aūt meas
nō pascitis. nec qd̄ perierat assum
tis. nec fractū alligastis. nec erra
tē reduxistis ¶ Plato i primo de repub
lica sic ista īterpretatus ē ¶ Dixit iqt
¶ Trasimachꝰ illud dicendū pastores
ee pīguis ꝙz maxime pt pecudes
reddere ¶ Quat dicebas nō ad ouiū
vtilitatē ſz ad suā vtilitatē sibi esse
faciendū qi aut apes aut vt mag
nus vendat oues pasceret ¶ No cet
aūt hoc modo pastor. ſz vicino qdā
aut auiarus ¶ Pastor aūt ille ē cui
nil curę aliud ē ꝙz vt optimē opus
suū faciat. opus aūt suū pascere ē
¶ Quare fatēri oportet priapis ꝙz
opus ee nō alteri ~~vtri~~ vtilitatē
cōsiderare ꝙz subditi. cui īscriptura
ferat² a timore tuo dne i vtero cu
o cōceptū⁹ z parturiunt⁹ z pepe

tamus spm̃ salutis Socrates ap̃
Platone̅ in thetico sic imitatus e
Cui mecū mḡt versant̃ ide pan
imt̃ qđ parturiẽtes Doloribꝫ en̄i
partus ac dubitatione replet̃ mul
toꝝ magis q̄ mulieres parturiẽtes
cogitāt. quē qđē dolorē partus ex
citare t reddere ars mea facile pt
Ezechiel scribit. t vidi Ecce vent⁹
turbinis veniebat ab aq̃lone. ac
paulo post t in medio ei⁹ similitudo
q̄tuor aialiū. t aspect⁹ eor̄ similitu
do hois. i eis t q̄tuor facies vni.
Similitudo aūt vult⁹ eor̄ facies hois
t facies leonis a dextris ip̄or̄ q̄tu
or. t facies vituli a sinistris ip̄or̄
q̄tuor. et facies aq̃le a dextris
ip̄or̄ q̄tuor. que Plato imitat⁹
sic est Imagine mḡt ai figam⁹
talē videlicet. q̄les apud priscos
nate q̄dā fm̄ narrāt Chimere
scalig Scylle ac Cerberi dinūt
mḡt hec. finge q̄dē vnā ideam
varie fere atq; multiplicapitis
que domesticarū capitū t silues
trū ferarū habeat Difficile i q̄t
e qđ fingere te volo. sz tn q; facti
lius oratione q̄ rem fingimus
p̄grediam. Altera g̃ idea leonis
fingat. t postremo hois Cōiugat
deinde sic in vnū. vt hois ymago
extra seipsa copletti cetera videat
vt q̄ oculis hoc aūt cernit. cōsi
militer cū ea solūmō videat. et
interiora lateat. hoc; solūmodo
re putet. his ita factis iussisse
faciet t mutuliter cōsulz q̄ dic;
leone t ceteras feras nutrien
das et hoc; āt fame sic deneriā
dū vt facile a fensu dimat⁹ ꝑs
q̄ feras nō ee ad amore reduce
das sz mactādas pon̄ vt iter se
pugnātes alia aliam deuorent
Is aūt ussisse simulatq; utilis
sime cōsulet. q̄ dicet dandā esse
operā diligēter vt aialis hums
cōpositi ac multiplicapitis pri
capatū solus teneat hō. et q̄si
agricola q̄ māsuete sūt mode
rate nutriet. imanes aūt feras
q̄ leonis virib⁹ vsus domet

132 Ad duodecī trib⁹ indecor̄ ge
nus diuisū nemo ignorat
que diuisionis nūc; cuibus sus
Plato attribuit dices i duodecī
q̄ equaliter fieri pt vniuersa
regio partes paciat. et sorte v
nā tribus vnā partē possideat
t duces singularū tribuū eligat

133 Postq; inde metropoli sua
diuino cōsilio lōge a mari
montib⁹ cōdiderūt Plato quoq;
qua i legib⁹ cōdit vbe i simili
hierosolimor̄ loco ea constituit
vt videat ad vbe hebreor̄ respi
ciens verba cōposuisse ferme
nāq; mḡt o amice p̄ decē milia
passuū a mare abeūt hec ciuitas
portūq; habebit q̄ optiz t agros
regione q̄ fecundissima. cui ebitur

aūt ne alia tantas ꝓpe nimium
sit ¶ Caritatē enī cōdē nō de
bemus ne alienis moribꝫ ꝯtra
riis vitibusq; facinusq; corrūpat.
¶ Cū aūt per dēcē milia passuū
distet a mari: portuosaq; opti
me sit nec tranquillitate ꝛo undita
teq; maris oīno ꝑmoueat. nec ita
facile moribꝫ alienis repleta
nequitiā fouebit

134 Ego decimo aūt de legibus
oīz rerū numinū etiam
curā ⁊ gubernatiōnē deo trea
tori attribuit. impietatisq; crimi
ne illos accusat. q nō agi gu
bernatiq; oīa diuinitus putant
¶ Primū enī mīt deū iā abo
cōditis videre audire sentireq;
vniuersa. nichil ipz penitꝰ effu
gere atq; latere posse ¶ Et ne ita
mīt. an aliter. ¶ ita prorsus
¶ Quid porro. posse ne deū oīa
cōprehendimus an cōtra. nō ē negā
dū mīt deo oīa possibilia esse
optimū aūt ee oēs cōcorditer iā
cōfessimus ¶ Nōne igit desidia q
dā oīoq; pernicioso teneri deus
videbit si eū possit ⁊ sciat. vni
uersū gubernare negligit ¶ Per
tinime id abs te dicendū ⁊ mīt
Deū igit putare debem⁹ quato
melior potēsq; ceteris ē. tāto
vero potentissim⁹ atq; optimus
atq; sapientissim⁹ oīb⁹ simul p
uidere ¶ Nō enī fas ē aliter oīno
opinari. falsūq; oīno ē nō habere
aurē artificē hīs de reb⁹ q̄s arti
ficio suo efferūt ¶ Et p⁹ pauca nul
la mīt mūdi periacula dei pru
dētia effugit. nā cū pars totius
grā nō totū partis factū sit nul
lus bene totū gubernat. nisi p
teq; ꝓpuidcat ¶ Et p⁹ aliq̄ nec enī
negligentis recte facies. nec si ī
pfundū terre deuenerīs. aut si
in celū euolaueris. ꝛ supplicio cō
gruenti deprehenderis. aut hīc aut a
pud iferos. qđ michi de illis etiā
dictū putato. q̄s tu q̄m magnos
de patribus scelere q̄dā euasisse vi
disti. a misera ībecillitudine mē veni
se dicebas ¶ Et nōne similia illī
sūt ¶ Quo ibo a spū tuo. ⁊ vbi
a facie tua me abscondā. si as
cēdero ī celū tu illic es. si descē
dero ad īfernū ades. si sumpsero pen
nas mentis ⁊ habitauero ī extre
mis maris. ⁊ enim illuc manus
tua deducet me

134 Quod abunde iā vt puto pla
cet tonicā pliam q̄si hebrec
orū lingua ī greca ee translata
demōstratū est. nunc reliq̄ ꝓsequā
Primū igit cōsidera quo pacto
de dīs opinionē tuā falsam re
darguebat. hoc mō scribēs ¶ Ameo
ꝛz de aliorū demonū atq; deorū
generatione scribē mai ē opus.
q̄z humeris nīis ferre possim⁹
quare hīs qui hec crediderunt

credere debemus. q̃ cũ a dñs ortũ sint
& parentes suos qui sint optime te
neant nullo mõ fallũt: q̃re ẽ̃ius
nec necessario nec verisimiliter di
cunt. tñ q̃ rem suã enarrat. equũ
ẽ vt eis fidẽ adhibeam⁹ legi obte
perantes. q̃re sẽ̃ prosor istutu
genealogia deor⁹ terminet. cedã
tuq̃ celi et terre filij oceanus. &
Tethys fuisse ex quib⁹ phoroneꝰ Sa
turnus. Ops. & alij ẽ̃plures na
ti sũt a Saturno at & Ope Iu
piter & iuno Ormnũ igit deoꝝ
nepotes poetas appellans dicit de
mihi deos videt. nõ deos sz homines
nepotibus eor⁹ natura similes fu
isse ondens. deinde theologos ipos
quos deor⁹ nepotes appellant de
hyemẽter cõpere videt. cui inferat
ẽ̃ius absq̃ ñtaria mio vero de
risimili demostratione dicat Jo
cari at videt dices. q̃ ipi probe
progenitores cognouerit suos
& qđ impossibile sit deoꝝ filios non
credere preter suaq̃ at cũ sui de
os rẽ appellasse manifeste ondit
q̃ vt legẽ patriã viq̃ sequeret.
ita dixisse fatet Que oĩa ita
rẽ fabulis cognoscens si audias
quõ clara voce theologos genũ
ões hys verbis ĩcrimĩde rep
hendat Theologia ẽ igit & omnũ
productionẽ. qm male maiores
nri de dñs tradiderũt. sustq̃ me
lius ẽ ac ita defendere vt adiũctus
ipios dicere nil timeam⁹ Iure
igit maiorũ theologiã cõmne
dã rẽ. & scõ de re publica docet.
vbi de poetis & de theologis & de
gentiliũ dñs hys verbis est vtit
que diligeter ipso aio voluas.
In maiorib⁹ inquit minores q̃q̃
videbim⁹ oportet enim eãdẽ rẽ na
tura et idẽ posse maiores atq̃
minores nõne ita tibi videtur.
Videt inquit sz nõ intelligo q̃s tu
maiores appelles Eos iquã q̃s
Hesiodus atq̃ Homerus ceteriq̃
poete nobis tradiderũt Omnes
nãq̃ poete fabulas cõponẽtes
falsa hoib⁹ & cementerũt et tamẽ
Refellendi q̃ sũt nõ solũ q̃ mẽ
tiũt. verũ eẽã marie q̃ nõ bene
merũt. sz sũt qui pictores dissili
a oĩno illis pigentes atq̃ con
traria q̃ pingere debuerũt. Ser
inquit rẽ attingenda sũt sz quenã
sũt falsa atq̃ improbe dicta Om
nium inquit maximũ & de rob⁹ max
imis medacissimũ nõ bene meritũ e
q̃ dixit celũ ea fecisse q̃ ab Hesio
do narrat. & q̃ Saturnũ ipsũ
vltus fuerit Nã eẽã si vera essẽt
tacenda tñ oĩno putarem nec ita fa
cile ad oẽs efferenda. sz maxime
certe celanda q̃ si necessitas qđ
dicẽ cogeret pauca⁹ tradenda
fuisse Ardua enim sũt nec pẽnã
da o Adimãte ĩ ciuitate nra ne
cui iuueni psuadendũ e. vlasi

parentes oportere. eaq̃ si iuuenam
inferant. nec ãt oino credendũ ẽ
deos inter se ita dissidere vt alĩ
alij bella et pugnã faciant. nec
eni vera her sint. nec nobis cõdu
cibilia. q̃ si rẽ publicã cõseruare volum⁹. mitissima bella odia
et simulationes turpissimas duce
debem⁹ nec gigãtũ aduers⁹ deos
pugnas t heroũ i cognatos a
dolescẽtib⁹ explicandas iudico. ſ
si aliq̃ mõ possemus nunq̃ cui
cuq̃ fuisse mmu. cũ id libenter
persuaderemus ¶ Her eni mori
me adolescẽtib. her viris her
senioꝝ pdicanda ¶ Quare po
ete cogẽde eaq̃ sint her tormẽ
edere ¶ Saturnũ ãt vincula et vul
cani a prẽ proiectio cũ auxili
ũ pulsate mũ efferret deoꝝq̃
pugne q̃s ¶homerus cõscripsit
nullo mõ audiede ¶ Nã eaq̃ po
ete q̃ optime atq̃ vtiliter de
deo fingere dñt ¶ Nultũ eni ad
virtutẽ humanam carmina de
ducũt ¶ Quas igit² dicem⁹ vti
les ad virtutẽ de dijs fabulas ee
vt rideam⁹ si q̃s iterroget

136 Non sum⁹ mqt o Admã
te i pñcia poete ſ verbũ
cõditores ¶ Conditorẽ ãt vibis o
portet formas q̃sdã rerũ tenere
i q̃b⁹ versari poete ita debẽ. vt
degredi sibi nõ liceat ¶ certe mqt
dicas ¶ Ex quenã iste forme sũt.
tales certe mqt q̃lis fuit de ¶ heroũ
casibus ¶ tragoedi ſq̃. dicendũ ẽ
nã cũ deus bon⁹ vere sit. nichil ei
mali attribuere debent. ¶ Bonũ
ãt nulli nocet an nõ. ¶ Itadice
t mqt ¶ Putasne igit² q̃d nocere
ũ est nocere an nõ. ¶ Nullo mõ
mqt ¶ Quod ãt nõ nocet facit
ne q̃q̃ mali. neq̃ id q̃de ¶ Nõ
porro nichil mali faciat nulli certe mali causa erit. ¶ Assero ¶ Nichil q̃ nocebit ¶ Preterea de bonũ
vtile est an nõ. ¶ Vtile ¶ Videtur
¶ Ergo q̃ causa felicitatis ¶ Ita pro
sus ¶ Inquit² q̃ ipse bonũ nõ ee tam
oꝝ ſ eoꝝ solũmõ q̃ pbe se habet
maloꝝ vero mũme ¶ Id ita neq̃a
nõ pt ¶ Nec igit² e maꝝ qm de
bonus e nõ oꝝ vt multi putat
ſ pauoꝝ pauciora eni bona
q̃ mala sũt tam ee ¶ Maloꝝ
vero nõ de⁹ ſ alia q̃da causa e
¶ Her michi verissime dicendi²
¶ Nõ q̃ audiend⁹ e homer⁹ cũ ita
ipudenter de deo loq̃t². cp duo ap⁹
iouis dolia sint. alterũ bonis ma
lis alterũ fatis plenũ. t cui
piter ex vtrisq̃ dederit. is modo
feliciter. mõ cõtra se habet. cui
ãt mala solũmõ destinauerit
hũc magna ſp erumna calami
tosaq̃ pestis ifecit². federis ãt cõ
fusionẽ si q̃s per palladã t iouẽ
ee cernerit nõ approbabim⁹ nec
cõtentiones atq̃ pugnas deoꝝ nec

quod Eschilus dicat. o tragicos diuinitus hoīb' dari malos. qm eos deus perdere voluerit. Nec nobis calamitas ceteraq; huiusmodi audienda sunt. Et vel nō fuerunt a deo illa facta vl' si a deo facta cōtendunt dicendū. cū q puniuit miseri sunt nō deū creatorē sz miseriā suā sibi debita supplicia cōtasse. qbus cruciati meliores facti sunt sz mō hec ptermittenda. Malorū at si qs audet cum deū dicere. si qde volumus bonis ciuitatis legibus fidere nullo mō patiem. Nec eni fas e id dicere. nec cōducibile nec congruens sz ōino nefariū ac falsū probat. michi hec lex ipa. sitq; ista ꝓma formula. q nulli oim liceat malos sz bonos solūmodo cum deo attribuere.

Ad hec respōdet ipse. Vtrū putes ab illa in aliā formā deū mutari vt nos decipiat an si placet ee ac nūq; mutacioq; aliqua suspere. Nō habeo mquit mō qd respōdeā. Et qd aut a forma sua mutat. vel a seipō vel ab alio mutari necessariū putas an nō. Necessariū certe. qd sit sūmū optimū potētissimūq; e mutari ab illo nō potest. hec at oia de e. Nō q diuersas ab alio formas accipiet. a se ipō aut mutari q pt dia. Vtrū eni ad melius an ad peius mutabit. Necesse e mqt si mutat. qd mutat optimū est ad peius mutari. Videt. q tibi o adimāte sponte se queq; in peius mutare. Nemme mquit. Nec igit est cui sit pulchrior deus atq; optimus si pluribus simus eiusdē. ac i forma sua ꝑ cōstantissime manere. Michi eni ita videt mqt. Nullus. Ꝛ nobis deo qui peregrinos orbem circuire asserat. nec multa de Proteo ac Thetide medicaa dicat. nec iunonē i Antiphidē cōmutatā ea fecisse cōtendat. que multi cōscripserūt. Et hec oia eq hys sibi pellat a ciuitate Et forsā mqt ipi qde dy nullo modo mutat. Nā vero phantasmata ita monet vt mutā nobis videat. Quid igit maq vellet ne vnq; de mētiri. aut se ducere re vel verbo. falsa nobis phātasmata ipsimes. Nescio id qde mqt. An ignoras inquit qd vere falsū e. sitq; dicē cōuenit id nō deo solū. verū eni ciuibus odio ee. Quo id dicis iquit. Nō eni itelligo. Putas eni in eq magnū qd me dicere. ego vero dico ei falsū ita i cio se habeat. vt errorē itellexerit. ei nolit. atq; ignorātia nemo penitus hic id vellet. Et oderit oēs id falsū. hoc eni e qd paulo ante dicebā vere falsū aiē ei

q̄ mētit ignorātia falsitas em̄
que ī verbis est. eius falsitatis
imago est qua aīm̄ seduat
qđ quidē falsitatis simulacrū
sincera puraq; falsitas nō est
atq; ideo nō ℔ odio dignū est
cōduat eīm nōnūq; vel aduers⁹
hostes vel ad eos qui amici dic̄
t. qñ malū aliq̄d īferre cōnāt
Cui enī ad īcōmodor euersionē
falsitate vtī nō īcōmodū ē prs
ca etiā que certe scire neq̄mus
q̄uersilūr fingētes nō nichil id
vtilitatis adipisci conam⁹ Ri
igit cōne falsitas deo cōueniet.
Vtrū ac prisca nesciat. an ac
hostes vehemēter formidet. an
ac suoꝝ insidias velit effugī.
Nichil mḡt horū de deo dici pt
mētari q̄ deū nefas ē dicē Vn
simplex maxime ⁊ verus & bo
atq; re est. nec ipe ī seip̄ muta
t nec alios aut phātasmatib⁹
aut verbis signis vigilantes
aut dormiētes decipit Recte is
ta oīa dicta sūt mḡt But q̄ ista
fēda formula ne cui leceat sēducto
re aut mēdacē aut mutabilem
aliq̄ mō deū appellare Quare
nō est laudād illud homerici
q̄ sonū Igamenoni missū ē
nec Eschilus audiēd cū fingat
Thetida dicere Appollīne ī nup
cijs suis optimos eā filios ac
longe vite habitura ceremisse
Et ego Thetis apud eū diuinū
Appollinē os falsū posse dicē nō
sperabā nūc āt video ab eo ipso
qui nichil sēdū de filijs filius ēra
nut filiū meū ēe interfectū Hec
ceteraq; huiusmōi pelleda oīno
a cuitate sūt Rīdō igit Plato
verbis p̄cipit. id ipz re ī hebreoꝝ
scriptura factitatū iuenies. nulla
enī de deo turpē fabulā nullā de
āgelis nullā de pīs viris iuenies
Cū āt bonor⁹ cām ēe deū Plato as
serat. nōne a moise illud accepit
qui singulis creatis subiūgit Et
vidit de⁹ q̄ bonū ⁊ oīa simul repe
tens. ⁊ vidit de⁹ mḡt vniūsa q̄ fec̄
rat. ⁊ ecce valde bona. nec vnq; ap⁹
hebreos malor cā de⁹ putat ē q̄re
pphīa eā ad hoēs q̄ sua se voluntate
deprauauit. hīs verbis vtit fruc
tuosā ego te vitē plātaui quō re
troversa es q̄ si alicubi mala di
diuinit⁹ īprobo dari scribit penas
atq; supplicia mali do tabulo ītel
ligere debemus. q̄s de eā sit bon⁹
nō ad detrimētū eoꝝ q̄ punīūtur
sz ad vtilitatē atq; cōmodū mittit
sicut medic⁹ ad salutē laborēs cū
cura nōnūq; vtit amara. dolorus
q; plena Vnde apud platonē
q̄ dictū est vtilitatē cōsequi eos
qui puniūt. ⁊ uide⁹ quidē dixit
castigat dns quē diligit. q; aut
mutari de⁹ nō pt sic a pīsona eius
ī scriptura dictū inuenit Ego dns

deus vē ⁊ nō mutor. ⁊ apud psal
mistā ¶ Omnes sicut vestimentū
veterascent. ⁊ sicut opertoriū mu
tabis eos ⁊ mutabūt tu aūt idem
ipē es. ⁊ āni tui nō defiaet. q; si
dei verbū in forma figuraq; hois
venturi scriptura pdicat. qđ nos
ia venisse affirmam⁹. atq; ideo
mutacionē deo attribui nōnulli
putent ¶ Saan q; nō vt gentiū
fabule de proteo ¶ Thetide atq;
Iunone. nec vt ceteri dñi q; erran
tes sicut peregrini orbē circūeunt
ita verbū dei hebreor scriptura i
hoēq; mutatū ee affirmat. Verū
qm rōnale aiāl hō dei adeo erra
uit vt neq; deū deiq; prouidēa
neq; se ipm cognosceret. ſz i natu
rā beliarū male agendo iciderit
Idcirco deū vt mediū ⁊ saluato
rē venturū pdicabat. nō quidē a
sua natā mutatū. Nō enī sedux
it eos qui viderūt. ſz vtiq; verissi
me cōseruauit: visibile dico atq;
insibilē naturā. visus enī hō est
et quidē verus hō fuit. verbū enā
dei verū. filiusq; dei verus est.
¶ Quare nō seduxit creātes ne
q; falsitas vlla i eo inuēta ē. q̄lis
erā Platonū dē ee videt. Nam
me igit de verbū verbo atq; re
spler ē nec a se ipo mutat⁹ vnq;
fuit. nec alios aut phātasmate
aut verbo aut signo vigilātes
aut dormiētes decepit ¶ Deo sicut
rōnaliū medic⁹ aiārū salutem
vniuerso q̄ hoiz affecto vere
nō phantastice hoēq; assūpsit. ar
ita nobis dīb⁹ ad verā pietatem
ad veraq; dei cognitionē cōuersi
onē largitus ē. Talia igit nā
sūt. eos vero qui aliter dicunt
ab ecclesia tāq; a cautate Plato
nis consilio cōpellimus

De eos aūt grecū a Gen
treq; cōceptos fuisse. et
hāc de eā erectū athenie sibus
diuin⁹ Ihs enī fere verbis in
euthyphrone Plato vtit. Ipsi
enī hoes euthyphron igit Iouē
optimū atq; iustissimū deoru
putāt. ⁊ tñ fatēt patrem ab eo
victū fuisse. q; filios impie de
uorabat: michi aūt videt quā
prez iuriatē vlasce. Et si con
traria sibi ipsis de dīs ⁊ de me
dicere inuēiūt. Num inquit
Socrates o Euthyphro ppterea
ipē accusat⁹ sū q; egre fero talia
dicere de deo. Ver Numenius
i libro de arcanis Platonis
hoc mō exponit. Si accusatio
nē de athenie siū theologia pla
to scripsisset. Ondisseq; sedicōes
paretū atq; filioru. ⁊ deuoratio
nes dīaoneq; iugo. ⁊ nephādas
matrimonia ipse dns a theo
logia eos tribui attribui: dedissē
meo q̄dē iudicio cū athenien
sib⁹ migrasseq; ipos ad ade sua

atq; ita morte Socratis obiiss̄ seo
uuere quidē ille ip̄ietate inolut⁹
nūq; voluisset. qm̄ vero vt viuere
et vere ac pie dicere tuto poterat
Euthiphronē quidē vitū arro
gantia corruptū pro persona
nō atheniēsiū solūmō. sz oim q̄
pie nō sentiūt ip̄m at Socra
tem pro persona sua posuit.
atq; ita veritatē ⁊ securitatem
simul consecutus est

139 In Critone at morte p
veritate oīno despiciendam
hus verbis ondit Ego vero iq̄t
o Crito nō mō nūc sz ip̄ tal⁹ fui
vt nulli magis q̄ tōi credā ei
que michi optima videantur
quā obrem nō possū nūc qm̄
isto casu oppressus sū rōnes e
eas q̄ falsas cōtinere. quas ⁊
prius vt optimas p̄dicaui et
nūc similes michi vidēt. et nisi
meliores alias dicere habeam⁹
nec si eā maiora q̄ mors et
vincula pecuniaq; oblationes
imiceret pericula tāq; puer lar
uis territus a ꝓposito desistam
Sz videam⁹ an recte prius di
cebam⁹. q̄ oporteat opinionū
alias ip̄robare alias minime
Nā si hoc aliq; mors ista ret
rē dicebat. nūc vero aliter vidēt
Iudus q̄dē ⁊ delirando disputatio
nē fuit Sz qm̄ p̄ns tibi cala
mitas nulla ip̄endet. nōne sen
tenā mea ꝓbas. q̄ sz alie hoīz
opiniones āplectēde sūt alie ne
quaq;. nec hoīz oīm sed aliorū
opiones eligēde. aliōr vero minime
Quid agis? Probe iq̄t dicat⁹
Bonas q̄ eligēdas p̄uas at eas
edas asseris an nō? Asseo iq̄t
Bone at nōne sapiētū sūt. p̄ue
at insipientū? Quidni. Vtrū
igit⁹ vir bon⁹ laude atq; vitupe
ratione ⁊ opinione cuiusmo
uebit⁹. an eius solūmō q̄ ea in re
peritiā habeat artificū Eius so
lūmō michi vidēt. Fugienda q̄ est
vituperatio ⁊ laus expetenda Ru
quid multoꝝ sz eius solūmodo
q̄ peritiā habeat rei cui⁹ laudes
desideras doctrinā Ita facūdū
viuēdūq; vt ip̄e monet ceteris oī
bus cōtemptis Quare ne retera
petamus. de iustis q̄ atq; iniustis
turpib⁹ ⁊ honestis nō multoꝝ
opinionē sequi oportet. sz eius
solūmō qui her recte itelligit. ip̄
verere atq; timere q̄ ceteros oēs
oportere ip̄e censeo. quē nisi seqm̄
nec iusta videlicet nec ꝓbi erim⁹
viri Quare nec viuēdū nobis est
ita corruptis Non g̃ curare de
bemus q̄d multa sz quid dicturi
cet. si q̄s itelligeret aut ip̄a veri
tas si ea attribueret cō. hoc vbi
ip̄ pro pietatis veritate ita facti
tatū. ā nr̄as ē vt null⁹ nr̄z volu
tatē alioꝝ cōsideret. sz oēs vno aio

xpm sequam nullas pecuniarū
ablacones. nulla vmcula. sz nec
morte ipz xpz timetes quales apd
hebreos etiā prisas temporibus
multi fuerūt

140 Ne quis nullo pacto iuriā
dū ee plato censet. Affert
ne mgt turpitudine iurianti
et dedecus iuria an nō. Affert
mgt. Nullo igit pacto iuriari
oportet. Fateor mgt. Nec g etiā
leso referēda iuria ē vt multi pu
tant. qm nullo pacto iuriadū
ē. z qm male facere nichil aliud
est qz iuriari. nō oportet male
aliqm facere etiā si inuiabilia
mala pessus sis. Nec nobis a
xpo datus papiūt. z pphēta
multo ante platone. Si reddidi
retribuētib michi mala deiā
ab inimicis meis manus z turs.
Cū hys q odērūt pacē etiā pa
cifics. Ro ait pro veritate mori
debeamus. qđ multi hebreoru
fecerūt. cristianor vero fermē
inuiabiles. Socrate audi apud
platone i apologetico dicente
Si dicetis inquit michi o iudi
ces. Iniusto qđe accusatori tuo So
crates valere dicem. z e ait hoc
pacto z federe libeam vt nuqz
ampli⁹ vt solebas pphari aude
as. z si aliter feceris vt moriaris
Si hec michi dicetis cōstanter
indicē qz ego diligo qđe vos. o
viri athenienses. credo aute deo
magis qz vobis. Iuare quisqz
vnq z possit. nuqz pphan id
est ree viuere nō desina. nec de
sistā vnqz hortari admonereqz
vos quēcūq modū cōsueui. Hec
platonis Socratisqz sentēa
vix a solo socrate ab hebreis
ait z ain xpz multis z p xpm
inuiabilib cōstater ipa re ap
probata iuenies. hebreos eni
etiā Saluatoris nri discipu
los fuisse nō ignoram

141 Sed videam qđ de hys
dicat qui p defensione
patrie magno aio militates
mortui sūt. Ratione igitur iquit
eos qui milite fortiter p patri
a facietes interierūt aureos ge
neris fuisse dicemus. Quid
quit. Credemus igit Hesiodo
postqz aureu genus hoes mortu
sūt a multis hoes aguntis se
mideos factos liberare. morta
lisqz oiz ee custodes ac i posteru
qi deos colemus. eosqz adora
bimus monumeta. Similit
etiā oes qui pclare vixerunt.
quo quo mortui sūt honora
bimus. Nec nos qđie factita
mus q vere pietatis imitates
vt dei amicos honorates. ad
monumeta qz illoz accedim⁹
votaqz ipis facim⁹ tuqz vitā
sanctis. qz intercessione ad deū

nō parū iuuari ꝓfitem⁹. Nec
n platone collegim⁹ vt ondem
mus hebraica illū phīa mutu
tū nrīs cōsentanea scripsisse
Plura istis apud eū inuenri
ab hebreor scripta scriptum nō su
nescius ꝟ oīa colligere longū e
Verū ne soli nos ab hebreis tū
platonu qz alus multo furto
rē ablata cōstrinxisse videamur
alior qz testimonia q hoc ꝛ ꝓ
sperauit ꝓponenda sut Primuqz
Aristobulū audias· q i libro
quē ad regē Ptolemeū cōscripsit
hīs verbis vtit⁹. Apertissimū
quidē est legē t disciplinam
nrāz diligenter fuisse platō
nē secutū Non em latet· si
qs attentus eū legat ꝓpter
tū ab eo t quidē diligēter scriptū
ea fuisse Eam⁹ etiā oēs ate
Demetrū phalerē tpa· imo
vero ante Aderāt t Versa
tū imperiū quiqz Nosti li
bros i greciā linguā quāus nō
cōmode traductos fuisse Tota
vero scriptura nrā Demetrū
phalerei opera t Philadelphi
regis tui ꝓgenitoris iussu ap
tissime translata e Et ꝓ pau
ca diuinā vocē mūdi tū dicat⁹
Et dixit deus fiat t fām e. nō
sillabis prolatū sermonē· ꝟ
operis nutu pius cōstituaqz
itelligere debemus Cū mea
quidē sniā Pithagoras Bonā
tes atqz Plato scauti de vocē
audire dicebāt Omnem si pro
ductionē a deo emanasse vide
tes· t virtute illius cōtineri nō
dubitātes Quī Orpheus etiā
i carmīb⁹ q instituit de verbo
sacro diuina virtute oīa gu
nari· cunctaqz a deo producta
hoc modo asserit
Vos qui virtutē colitis· vos
qd mea tantū
Dicta autē adhibete animos
qz intendite vobis
Contra qui sanctas leges cō
temnitis: hinc vos
Effugite: et procul hinc muse
ti procul ite profani
Tu vero qui diuinas specula
ris: et alta
Mente capis musē voces ā
plectere: et illas
Aspiaens sacris oculis sub pe
ctore seruā
Hoc iter ingressus solū illū
susciape mūdi
Ingentem auctorē solū inter
tuqz carentem
Quem nos presentē qui sit
sermone docemus
Hic pfert dē ē q cūcta creauit
Cuncta fouens· atqz ꝓpe feres
super oīa sese
Nec capitur mēte tātū· qui
mente videtur

Qui nullūq; malū mōrtibus
iuehit vnq;
Quem preter nō est alius tu
cuncta videto
Nec ipsum ī terris medius quo
cernere possis
Nec eterū video ipsius vestigia
fortem
Necq; manū video verū ipz ter
nere quis sit
Nequaq; valeo. nam nubibus
insidet altis
Nemo illū nisi chaldeo de sang
une quidam
Progenitus vidit. quē celoriū
aurea sedes
Sublimisq; tenet. cunus se dex
tera tendit
Oceani ad fines quem de ta
diabus ymus
Concussiq; tremūt montes. nec
pondere q̄uis
Immenso sunt ferre queunt. qui
culmina celi
Ultra colens terras. nūq; tamē
ille sit absens
Ipse est prīcipiū. medium quoq;
et exitus idem
Vni scoriū nos hec docuerūt. om
nia voces
Que binis tabulis deus olim
tradidit illis
Trat eciā sic de deo loq̄t
Ab Ioue prīcipiū sunt idus
omnia plena
Que retinere nefas: Ioue cūc
ti vtuntur. ab ipo
Nos sumus: ille fauet. vires
cūctisq; minustrat
Ioue ergo hic Thratius sūpmū
deū noiauit
Qz nō hus soliū sz oībus phis
qui hoc noīe digni visi sūt. ita
pia de deo sūia videt habenda
nra lex sola diligētissime sanxit
Ad pietatē ergo vera sola nos ad
ducat. et vere virtutis cura hale
cōpellit Et post aliq Dib' ergo
productis inquit ad requiē a la
boribʒ septimū die nobis cōcessit
Et paulo post Prima vero res
naturaliter lux: ī qua vnūsa
cōspiciūt dici pt. quia q̄dē lucē
sapiēciā q̄z appellare possumus
Tota nēpe lux ex sapia e. vnde
q̄dā peripatetici fulsse ipz ap
pellarūt. q̄m q cā seq̄t per totā
vitā nūq; cespitabit Ad clarū
Salomon ille dixit. ante celū
et terrā sapiēciā genitā ee affir
mās Ad at scriptura dicit. re
quieusse deū in septima die.
id nō q̄z nichil de postea fiaat
dictū vt nōnulli putāt. sz q̄m
ordo verū sitū habuit statū qui
nūq; mutat cessasse deus dicit
Ideo erū dicit in sex diebʒ illū celū
et terrā t oia que ī eis sūt creasse
et vt ppn et ordo verū sēz prius t
posterius significet Eo erū ordie

facta sūt q̄ postea gubernāt ⁊ trās
mutāt. Lege āt iussit hāc diem
nobis cē seruādā ī signū rōnis
septime que ī nobis cōstituta ē
ī qua huāsū diuinarūq; rerū
cognitionē cōsequ[a]m[ur]. Hebdoma
dibus āt vniuersū voluit cū
ta fouens que viuūt ⁊ germi
nāt. vnde noīe q̄q; sabbatū appel
lamus. qđ latine quies īterpta
tr pt. Hoc ipe hesiodus q̄q; hys
carminibus probauit
Primū p̄ma dies dcbit q̄rta
⁊ septima sacra ē. Et rursus
Septima lux rursū iam et
prefulgida venit
Homerus etiā sensisse videt
cum dicat.
Septima lux aderat cunctaq;
perfecta fuerūt Et rursus
Septima vbi orta dies. Idcirco
tas liquimus vndas
Hoc ēm significat qđ obliuione
vitioq; cāre in septima sēdz veri
tatē rōne vbi cognitionē veri
tatis adipiscim[ur] oīa pōta reliqui
tur. Imus etiā hec cernit
Septima cū venit lux cuncta
absoluere cepit
Omnipotens pater magq bonis
ē septima: et ipsa
Est etiā rerū auctarū septia origo
Septima prima cadē perfecta
et septima: septem
Vnde etiā celū stellē erratib[us] altū
Volutur: et arctis totidē turnum
vndiq; fertur
Hec ab Aristobulo nobis supta
sūt. Huc clemēte qđ de hac ipa re
scripserit audiam[us]. Nodo mgt
a barbaro vt ipi dicerēt phīa ml
tos furatos grecos fuisse ondam
Deinde stoica corpus dicūt ep ī
corpore et spūtū scdz substātia
qī totius esdz. Hec aperte ī scrip
tura inuenies. Illorē enī sensū
atq; rerū perspicere nequiuerūt
vnde per vniuersā mūdi substāā
tāq; fouētē aiam trāsire deum.
asseruerūt Godurtāt sūt ep de
sapiēcia dīnt. peroīa ipm tīsse
tenuitate atq; mūdicie sua. nō
enī intellexerūt de ea sapientia
que prima creatura ē scriptū ē
Hinc enāq; in primis philosophi
storia scz Plato Pythagoras et
Aristoteles posuerūt qua ifrēne
et absq; qualitatib[us] asserūt. ēgius
Plato in Timeo vnū occulte pn
cipiū censere videatur his verbis
Quid nobis videt. de oīm pri
cipio. aut principis modo dicēdū
nō est. nō alia de eā nisi diffinitiua
est Ille etiā locus scripture terra
quoq; erat īuisibilis ⁊ informis
occasionē eius dedit vt Philen deo
subicerent Vacuū āt Epicurus
posuit qm illud nō recte intellexit
Vanitas vanitatū ⁊ oīa vani
tas. Aristoteles vsq; ad lunare

pilam prouidẽtiã dei dẽdurat illo
psalmo dereptus Dñe in celo
misericordia tua: z veritas tua
vsq; ad nubes Prophetica enĩ
dicta ante Saluatoris nostri
tpa magna obscuritate tegebãt
Supplicia vero apud iferos esse
tam poete q̃ phi a nris accepe
rũt Ad hec ãt sequũt necessario
imortalitas ãi. qd enĩ supplicio
et cruciatu dexat ẽmo dixit
Plato vero qd hebrei gehennã
dicũt ignis. fluuios. tartarũ.
cocitũ. acheronta. et pirriphle
gethonta sẽm poetas appellat.
vtros vero igneos dicat damna
tas ãias ad supplicia impelle
angelos videlicet quosdã a q̃b9
iuste puniũt Ad hec angelũ
vnumq; ad custodiã dimittũt
datũ a scriptura nos didicim9
Et Plato scribere nõ dubitauit
hoc modo Cum inquit dẽs aie
sorte vnicuiq; modũ eligẽ ordiẽ
ad sortẽ suã progredĩ iussit. mote
a demone que singule sortite
fũt. qui ad custodiendã hanc
vitam. et ad perfruendã q̃ ele
gerũt vna cũ eis mittit Hoc
ipsũ credo Socratẽ etiã significa
sse cũ demone quodã sepius
atq; sepius gubernari se dixisse
Mũdũ quoq; factũ ee a Moise
didicerũt Altissimus nãq; pla
to vniuersi huius factorẽ atq;
patrem deũ appellat quasi ab eo
solo et non ente formatũ Cto
ria q̃q; huius opinionis fuit. et
que scriptura diabolũ nõmat
malignã aiam Et demo de
legibus Plato appellauit. ad
uersus quã pugnã nobis ee
constitutã ondit Cui ãt mũ
dũ aliũ intelligibilẽ aliũ sen
sibilem ee Moises ondat z ali
ũ primitiuũ atq; exemplar aliũ
exemplatũ illius simulatrũ
q̃ alterũ sz intelligibile imi
tati. alterũ saluet sensibilem
sensario actõmodet nũo. qui
a pithagoreis ẽt secundus cõ
munis appellat Nam i vnita
te quidẽ inuisibile celũ terrã
sanctũ et luce intelligibilem
creatã fuisse asserit In prin
cipio enĩ inquit fecit celũ z terrã
Terra enĩ erat inuisibilis Et
dixit deus Fiat lux In creatio
ne vero mundi sensibilis soli
dũ celũ creauit Solidũ por
ro nichil aliud q̃ sensibile e
Terrã similiter visibile z luce
visibile produxit Sic Plato
ideas et species sensibiliũ. in
telligibiles intelligibili mũdo
collocauit corpus a terra for
matũ Moises asserit qd ter
renũ Plato habitaculũ appel
lauit. rõnale vero aiaz Ide m
facie affirmat Vnde phi in

capite intellectuꝰ aīe ſedē arbi
trati ſuīt. ¶ Do ſimilitudīe autē
dei factū hoēz cū audiuerūt ſe
quela illā intellexerūt de qua
ſcribit alibi ¶ Moiſes. poſt dīz
deū nrm ābulate: et mādata
eius ſeruate ¶ Sequūt̄ ſiempe
deū oēs qui pie ac ſce ipz colūt
hinc ſtoica phi philoſophādi
finē cōgruenter nature viuere
terminauīt. ¶ Plato vero deo p
ſilitudīe inhererē. et oē bonū
bono amicū ee atqz ſimile. ⁊ i
¶ Timeo iuxta libri finē oportē
inquit vt intellecto intelligēs
ſcdm priſcā naturā ſilē fiāat
¶ Cuiuſz ſimule fm̄ ſit illū ſeper
pre oculis habere finē. q̄ oīb⁹
optime vite finis a dīs ꝓpoſit⁹
eſt. hucqz finē i pnti ⁊ i futuro
tpe ſeq̄. frēs aūt hoēs oēs qm̄ ab
vno deo ꝓducti ſūt ¶ Ex alios
q̄i ferreos. alios q̄i argenteos
alios q̄i aureos aut ¶ Inthceti
co aūt cū vera phōz vita deſcri
bat. nōne xp̄ianoz: vt a ſupe
rioze q̄da virtute cōtēt deſcrip
ſit. ¶ Pithagoras vero ¶ Socꝛates
⁊ ¶ Plato. cū ſe voce dei audire
affirmaret cōſtructōez vniuer
ſoz diuinū⁹ factā atqz guber
natā intelligebāt ¶ Moſaicam
illā voce exp̄mētes. ⁊ dixit ⁊ fiz
ē ¶ Heſiodus vero de creatōe ¶ Va
rone dicit. ⁊ ¶ Vulcano ¶ Iupiter
uiſſent. aquā terre cōmiſce. et vo
ce atqz mēte hoīs luno mittē
¶ Preterea igne ⁊ luce allegorice
deū appellat ſcriptura ¶ Stoica ve
ro naturā ee dicūt igne artifi
oſū via i generatione gradiēte
¶ Epicharmus aūt pithagoreus
vnde nīſi a ſcriptura didicit nul
il dam deo ee. et ipz natum oīa
videre. nichilqz ipoſſibile ꝓpi ee
¶ Democritus q̄z oīa mqt ¶ Iupi
ter cognouit oīa ille dixit et oīa
pt auferre ¶ Rex oīz ipſe ſolus e
¶ Ioue cui plerūqz ꝓma cāz ſolent
appellare ¶ Ex pindarus multo
magis muſice tāqz pithagoree
vnū mqt hoīz gen̄is e. ⁊ ab vna
mre cūcti ¶ Vnū p̄z creatorem
ſūmū atqz optimū artifice ha
bemus. q̄ progreſſus ſingulis
diuerſos ſedz merita pbz ¶ Mez
profecto ¶ Philen appellauit ¶ Illud
aūt ¶ Platonis i epiſtola ad ¶ Traſto
⁊ chorifeū oīno diuinū. p̄z eū
⁊ filiū nōiat. ⁊ per eos pie tāqz
vniuerſi cāz iuradū ee aſſerit
⁊ illud ſiliter carca regē oīz oīa
ee ¶ Sedō carca ſedā ¶ Cerno carca
terrā ¶ Que aūt aut illi diuinit⁹
reuelata ſuīt. aut qđ reliquū eſt
ab hebreis eoꝝqz ſcriptura accepit
¶ Sanctiſſimā eni trinitatē illis ver
bis ſignificari nō dubito ¶ Cer
no eni ſpm̄ filiū ſedō p̄z ꝓmiſ
ordine poſito collocari ¶ Heraclit⁹

vero ephesius vnū mūdū sēpiter
nū atq; incorruptibilē optimat
semper fuisse futurūq; affirmas
alterū corruptibilē t frm dixit
Plato rursus in septimo de repub
lica hanc diem nocturnā diem
appellat propter hui⁹ mūdi forti
pria pes Bonū aūt t in morte via
aīe in corpus siliter vt Heracli
tus cē confirmat. q; ob rē vt pu
to spūs scūs ore pphete de Salua
tore nro hys verbis pdixit Ego
dormiui t soporat⁹ sū. surrexi
quia dns suscepit me Non enī
resurrectione solūmō deū erati
onēq; a somno. s; descensū etiā
eius in carnē somnū allegorice
appellauit Ego vero de domico
etiā die in decimo de re publi
ca hys verbis dictatiuū fuisse
platonē censeo. cū mqt in pīto
septem dies singuli affuerunt
tūr surgetes hinc oportet in oc
tauo die ipōs profisci t qtri
duo pcurrere Octaua vero oc
tauā sphēra tāq; amena scōr
loca intelligimus Septē aūt
dies errantiū sphēras et oēm
operosā artē arte ad finē requi
etis festinātē. via vero mqt q
vltra errantes stellas ē ad su
pīmū celū ducat ad motū vicq
t die octauū. qtriduo vero pcur
rere ait per qtuor elemēta viā
fieri significās Septimā etiā
diem nō hebrei solū s; oēs fere
tam phi qq; poete sabbatonem
ē cognouerūt Intisthenes aūt
pphetiū illud cui me assimu
lastis dicat dns cōmutauit de
quo dixit nulli simulē ē Qua
re impossibile est igit ipm agnosce
re cui⁹ imaginē nullā habeas
Simulia etiā Xenephon athe
niensis hys verbis scribit. q
oīa quatit t oīa q̄ facere facit
magnus potes; est. qđ omn⁹
patet. q̄lis aūt forma sit nemo
in patet. nisi ipi soli qui lucē
sua oīa perlustrat. qs enī cor
poreus deū verū celestē atq;
incōcēlē oculis cernere pt Et
Xenophanes colophonius
Omn⁹ inqt de⁹ inter deos atq;
hoēs maxim⁹ nec corpore atq;
mēte mortalib⁹ similis Cleanthes
etiā stoicus Interrogas me i
quit q̄lis de⁹ sit Atten de igit
bonus ordinat⁹ iust⁹ sēs se ipm
possidēs. vtilis speciosus oportu
nus seuerus liber sp cōmod⁹
intrepid⁹ sine mestitia sine do
lore tut⁹ gloriosus caritas qq
ē oēs cōuenīūt mutis acer tur
dus sine querela sp manens
Deinde idolorū cultū oculis
meis q̄dē iudicio reprobas subiu
git Liberalis aūt atq; seni⁹ ē
qui opinione vulgari duct⁹
q̄ bonū inde q̄q; cōsequitur

Nolu ꝯ vulgari opione deū co
lere nec maligni luis figuras
honorare Hec ait aut verbi
qđ ē ſp mēt ſenſū hoēs nō ca
piūt nec anteq̄ audiat · nec
cū p̄mo audierit Hec tenus
vero ā vniuerſā hyſtoriā colle
git. cū de Abraam t egiptijs
dicat Sophocle tragicꝰ mta
gēdos ſcripſiſſe affirmat Unus
vere vnus ē deus q̄ celū lamq̄ ter
rā fidauit · q̄ cerulea pontꝰ vnda
t vētoꝝ flatus pduxit Nōles at
errore ſeruchi ex aere t lapidibus
auro eboreq̄ ſimulacra nouicū
deoꝝ cōſtitutū · qs ſacris ſolēnita
tibusq̄ peſtiferis honorātes fal
ſā pietatē ap̄lectūr Manifeſtū
at vnū p̄cipiū rerū loquēſis Ti
meus in libro de nāta hys verbis
pdicauit Unū māt p̄cipiū oīz
rerū eſt ipz abſq̄ origie Nō enī
erit p̄cipiū ſi ab alio fīt ē · ſ illud
vnde fīt eſt p̄cipiū erit Epicha
rmus aūt comicus de diuino verbo
aperte ſic ſcribit Quicūq̄ igit ver
bū ē · qđ artes hoīb ſuggerit · do
ceq̄ facere qđ cōducat Nō immene
rit enī hoēs artē · ſz deū hoīb eam
īmiſit Verbū aūt hoīz a deo
verbo defluxit Cū aūt p Eſaiam
ſpūs ds dicat qđ op̄ m ē ſacrifi
cia multitudine voꝝ dicit dns
plenus ſū holocauſtis agnoꝝ pi
nguedinē t thauroꝝ ſāguinē nolo

Et poſt pauca Lauamī puri fīcate
aīe vos t emūdatis cogitatōe ab oc̄is meis
ceteraq̄ huius Menader comi
cus de quibusdā i comedia eiſdē
fere verbis a ſuis vſus ē Bi qs o
pāphile thauroꝝ ſacrificiū obla
ta multitudie · aut deoꝝ aliorūq̄
hūmſcemōi ꝓpriū ſe habitum deū
arbitrat ꝑuntus erat mētes leui
tate ſeductus Oꝝ oportet uſq̄ ad eam
ſeruare nō adulterio · neq̄ virgiū
vti corrupcione · nec actus q̄dē temue
filiū ſi alienū eſt cōcipiſce De eni
ꝓxē t oīa videt · qđ illi ſimile ē de
appropinquās ego ſū t nō de longe
Iacuet ne hō aliq̄d i occultis et
ego nō videbo ipſe Deniq̄ Epicha
rmus eadē
cōmicus nō aliude q̄z a ſcriptura i
comedia triſtulus ea q̄ de iudeis dic
Cū putas iāt mortuos q̄dēmodo
vixerūt dei iudiciū eſſ fugiſſe Oꝝ ē
iuſtitie oculus q oīa p̄ſpicit Duo
enī itinera mortuis ꝓpoſita eſſe
putam · alterū iuſtoꝝ alterū iniq̄
Cauē igit ne erres Nā t apud i
feros iudicū eſt · qđ de deiatore oīz
exercebit cui nome terribile qđ ego
dicē nequo Bi qs aūt mortuū male
ageſ putat dei oculū effugē · is i
piadicit opinione Cauete qui
putatis deū nō ee · e enī eſt maꝝ
Bi qs aūt ꝓximū agit tēp lucratur
nā postea dabit penas Denophilus
q̄ ſcriptū iuenit · cū oēs deos otiū
habuerit · ad letiſſimā rurſus reſtitu

et luce ¶ Quare si iuste sancteq; vi
uemus. t hic beati t postq; hinc
receſſerimus beatiores futuri ſum⁹
quia beatitudinē nō determinato
quodā tpis ſpacio habebim⁹. ſed i
eternū requieſcere poterim⁹. vna
cū ceteris habitatōr imōrtal⁹ ¶ de
¶ Orpheus cū iunſibile deū affir
mauerit vnū ſolūmō cognouiſſe
ſuu donaſſe de gnē chaldeoꝝ aſſerit
¶ Hebraā vt ego puto aut aliquē ex
ſuis ſigificās hys fere verb⁹ ¶ Nullꝰ
inquit deū nouit niſi q̄dā vnigē
nitus a gnē chaldeoꝝ defluxus
¶ Deinde cōmutatis verbis illud
expreſſit ¶ celū michi ē ſedes. ter
ra vero ſcabellū ꝓpedū meoꝝ ¶ De⁹
inq̄t in celo aurea in ſede firm⁹
ſedere cognoſcit ¶ terra vero ſub
pedibus eius ē ¶ Nanū āt ei der
terā ad fines oceani ondit ¶ Mon
cui radices tremiſcit a viribꝰ eius
reſiſtere nō pōt ¶ celeſtis igit ipe
eſt et ni terrā oēz ꝓterueniat ¶ ipſe
ſuū oēz medū atq; fines ¶ Jer ab
illis ꝓphetis efluxerūt. q̄ ſi aperi
et celū tremoꝝ vniuerſa cōprehē
det. t abs te mōtes liqueſcet ſicut
a facie ignis liquit cera ¶ Et q̄s
metuis eſt celū ꝑalmo. ¶ Quid
oporteat ſingula ſigul cōferendo
longioꝝ ¶ Dīa que apud gre
cos vel apud barbaros ſiue poe
tas ſiue phos rectius dicā ſūt. ap
tiſſime a uideoꝝ ſcriptura demua
ta vidēt ¶ Jer ¶ Clemes ¶ Nos aut
Platone maxie admirates neq;
id abre diligētiſſime nāq; ſcriptu
ra ſequi videt. phōq; vñ ei tra
emus. q̄m puriſſimū ſcriptue
autū nō oīno imaculatū ſer
uauit ¶ Sola enī diuina eloq̄a
ſancta puraq; ſūt loge ab oīm
mēdacio remota. argentū pur
gatū et probatū terre platonis
aūt ceteroꝝq; oīz dicta ſimul
ac ſcripta q̄m humanis rogitatio
nib⁹ atq; cōiectura ad cōſidera
dā naturā rerū accеſſerūt. nonnūq;
il falſitatis permixtu poſſident

142 ¶ Im ſi q̄s voluerit amore
atq; odio depoſitus erquiſi
ta rōne veritatē iſpicere mira
bilē illū phin ſimulacris q̄ ma
nibus hoiz fra i viri ſilitudīe
fuerāt dei appellatione turpiter
attribuiſſe cōperiet ¶ ta ꝑ ſubli
me illa theologia qua pter t cre
atorē vniuerſi vnū deū ee cōſcrip
ſit a celo i ꝑfundū idolatrie de
lapſus ꝓpli athenieſis opimoīb⁹
ferebat ¶ Recreatus ē ¶ Socrate
i pireū ad ſoluenda dee vota de
ſcendēte. laudare gallū etiam
¶ Eſculapio ſacrificari ꝓbe iuſſū
a Socrate fateri videt. t delphi
cū demona paternū grece ter
prete appellat. t diuinis libēter
laudib⁹ ꝓſequit ¶ Audi enī eū q̄
turpiter vulgare de dīs opimo

nē cōfirmat dicēs ¶ Iuor ait dēmo
nū gnaonē cognoscere ac diuī
magis quodda opus ē qđ nos fa
re possimus ¶ Z credēdū est hys
qui ita diu dixerūt q deor nepo
tes sūt et vt ault clare p gen
tores suos nouerūt ¶ Nō ēn pos
sibile est deos filys incredulos ee
¶ Nā et si nullā necessariā aut
verisimilē afferant demōstra
onē. tū qz sua se narrare affir
māt. leges patrias sequentes
credamus. ꝓpter hec et cetera
huiusmoi is plis nobis qm se
cū ꝓ desidet relinquēdū ē ¶ Nā
qui poetas poetarūz fabulas
in libris de legib cōtemnit. quaz
mentū illū ait qui ꝑm fingere
ausus fuerit fuit. ea celū fecisse
q ab hesiodo scribūt. ceteraqz
hui. quō nūc de et deos nepotes
Saturniū Iouē Iunonē et cete
ros appellat

¶ Hec cū media cōnaliū
natura nō absqz ortu qz
genita scriptura pdicet. et qua
per lapsū genus deōrū ee cōfir
met. ataz ideo nullo mō agelos
aut deōrū aliquē deū appellet
qm nec natura imutabiles sūt
nec a se ipis qz a ꝑma ta tū ee
qz bene ee imortalitateqz cōsequūt
¶ Plato incorporeas qdē has in
tellectuales substātias et cōna
les siliter asserit Z ꝑmū nō
recte nō gentas tam ipas qz oēs
alaz opinat. deinde qī nata de
fluxisse a ꝑma ta. et ita cōstitu
tas ee contendit ¶ Nō enī diuo
a nō ente sīpliter factas arbi
trat ¶ Quare plurimos deorū
genos qī defluxus qsdā ac ema
nationes ꝑme cause et sēde. vt
ipe dicat nobis ꝓpont hos nata
bonos ee nec posse a ꝓpa virtute
labi ac propterea deos ee affirmat
¶ Genus ait dēmoniū aliud qdda
facit. qđ eis nequime ac ī pioza
mutationis capax ee dicat ¶ Hoc
alios bonos alios ꝑnos et ee et
appellari hec a scriptura nr deor
id ē a veritate ipa alienissia sūt
¶ Nemo enī mētis cōpos a corpo
rali materia que irrational ē
rōnale natura dēmoniū diuz
cōstituet ¶ Quod si eaā ipi ema
nationes quedā superioris nate
sūt. vnde igit nequitia ī his pos
terioribz q a ꝑmus emanarūt na
ta est. ¶ Quō ait amaritudo dil
cedine ꝓcessit. ¶ Nam si prauī
demones oēs tenebras et ōnem
amaritudinē malignitate su
perarūt. quō ex defluxu melioris
nate ortū habuerūt. ¶ Et qua si
emanassent nō mutari profecto
ad priora potuissent ¶ Si vero mu
tati sūt nō emanarūt recte ab
ipassibili natā ¶ Nō si neqz a su
periore natā defluxū qdā ema

naſſe ipſos tñe cõſiten cogim⁹.
ner a corpoꝝ materia ꝓductos
ſequut⁹ nõ genitos ee. ⁊ ſic ad cor
poꝝ naturã nõ genitã terrã am
quãdã naturã abſq; ortu cũ deo
vniuerſi collocare videt⁹ Ita nõ
erit ſibi deus creator ac pr̃ oim
ꝫ de hijs ſatis dictũ ẽ

144 Nunc de aĩa q̃d ſentiat vide
amus Jam igit⁹ aĩ imõrẽ
hebreus ſiliter ſumpſerit ac ad dei
ſilitudinẽ formata putauerit. ſb
ſtãciã eius. tñ ee idiuiſibilẽ cõten
dit Dicat enĩ mĩ Timeo gr̃iam dẽ
atq; virtute priorẽ corpoꝛe q̃ dĩaq;
aiam ee productã hoc mõ Ee in
diuiſibili ſubſtãna iãt que ſp eode
modo ſe habet et diuiſibili terrã
quãdã ſubſtãciã inter hec extre
ma cõſtituit. et q̃d multo pei⁹ eſt
diuinã illã ĩcorpoꝛeã rõnalẽ deo
q; ſimilẽ aiaq; ad aſinos lupos
formicas apes ceteraſq; beſtias deſ
cendere aſſerit. et hunc opinionẽ
abſq; demõſtratione aliq̃ ceteros
adhererе hortat⁹ Oſq; adeo mãt
in libro de aĩã errãt. q̃uſq; cupi
ditate corporis turſus corpori co
pulent⁹ Et alibus aĩ ~~corpoꝛi~~ copula
t⁹ q̃les mores pri⁹ i hac vita cõſ
barũt Nam q̃ ventri atq; turpi
tudini dedite fuerant aſinoꝝ et ſi
muliũ beſtiarũ corpora ĩgrediũt⁹
q̃ rapaces atq; tirannice lupoꝝ
atq; accipitrũ corpora ingrediũt⁹
que popularesꝫ fuerãt⁹ ⁊ vulgare
modeſtã atq; iuſtinã cõſuetudi
nẽ cõi nõ phia et mĩete appbarũt
vel formicarũ vel equã hoĩ turſ⁹
accipiũt corpora Et in phedro
ad idem inqt Vnde ſingule
aiẽ venerũt ad dẽ vſq; ãnoꝝ
milia nõ reuertũt⁹ Ro enĩ ala
te pennateq; fiũt ãte hoc temp⁹
niſi ſedulo philoſophate fuerit
aut cũ phia pueroꝝ idulſerit
amoꝝib⁹ Jſte aũt ter deinceps ſi
hãc vitã elegerit p̃ mille ãnos
curriculũ. et ſic alate atq;
pennate i tribus ãnoꝝ milib⁹
tandẽ peruenĩũt⁹. alie vero poſt
q̃ hanc vitã exierũt aut ſub ter
ra dãnate puniũt⁹ aut in celu
aliquẽ locũ leuate cõgruenter
huic vite cõuerſant⁹. ⁊ p̃ mille
ãnos ad quã cuiq; vite elegerit
vtreq; reuertũt⁹ Deſcendũt enĩ
eqã in beſtiarũ corpora. et exis
alia periodo turſ⁹ corpa hoĩ
ĩgrediũt⁹ In libris aũt de repub
lica ab Oꝛphyꝛio dicit⁹ aĩã cuiq;
vitã muliebris odis grãs
q̃m a femina occiſus nolebat
femineũ turſus vteriũ ĩtrare
electã fuiſſe Q; cynicus aut
hyãnã vitã elegit Jter ceteraq;
hinuſmõi ſcribes nõ hebe
os⁹ egiptios in hoc fuit ſen
tus. q̃d certe nõ feciſſ⁹ ſi veritã
tis eſſet amicus. quã falſitate

nō grauarem refutare si rōne
aliqua niteret ¶ Nūc vero qm̄
ipe sibi desidet reliquat ¶ Nam
vt alibi oīdm ipias aīas a
puīs iferos eternaliter puniri
scribit Et ex hys que mō dixi
mus ex sniā sua corp eligere
asserit ¶ Pias āt i sēpiternā m
īsulas beator profectas felicit
viuere i alys et in gorgia scrip
sit ¶ Nō igit i corpora redeūt.
¶ Hoc qm̄ manifeste falsū cō
tēnēdū pocius est q refutādū
¶ Illa vero sua opinio q rōnale
aiāz ex diuina et ex passiua q'
dā atq irrōnali cōpositā esse
arbitrat a multis eā platonicis spreta neglectaq e Ge
nerus enī platonic i libro de
aiā hys verbis hac positionē
Platonis aggredit Si ex pas
sibili atq ipassibili substācia
diuinā aiā cōstitutā ē q ex
albo et nigro medius q'dā co
lor nāe tpe dissepatus extre
mus eā pene dissolui ¶ Quare
nō imōrtalis sz mōrtalis aiā erit
cōcredit enī q'q natā sine cō
trario nō sūt spacio tāde tpis
dissepari ¶ Si q aiā q ex ipas
sibili atq passibi substācia fa
ē. nec ē quēadmodū sicū ab
humido. calidū a frigido. leue
a graui. dulce ab amaro. albū
a nigro ¶ Sic et tpōz tpe distrahi
soluta cōtrarior cōpagine. cū vnū
q'q ad naturā suā necessario tē
dat ¶ Non vidē m' q' graue est
q̄ eius a leuiore victū eleuet. deser
ri tū et ascendēdi tarditatē atq
difficultatē leuiori cōiunctōē af
ferri sua ¶ Et siliter leue q̄ eius
defert cogat nō superiora tamē
nūti. ¶ Quecūq enī a duob cō
trarijs cōiuncta sūt ipossibile est
eodē modo sp manere Sz nō ē
certe aiā hec duob cōtrarijs cō
posita: sz simplex natā atq incor
porea Vnde Plato rēc imortale
eā putauit Verū qm̄ ex aiā et
corpore cōstare hoc ab oīb dicit.
ac passiones que nobis spontc
contrahūt q'dūt aīe passiones
ee dicūt ¶ Hoc signo multi sēduci
passibilē substāciā eā corporalē
mortalēq opinati sūt ¶ Plato ve
ro ipossibile eius nāe possibilem
substanciā anectere coactus est
Quō āt aliter se res habet a virtu
tib ipi aiē actiuis conabor oīdē
¶ Hec de aiā sufficiant

De celo vero ac stellis q̄ius
144 a pre oīz hebreis simili
productas asserat q̄i deos. tm̄ celes
tes cūctas cōlendas cōsulit. sic i
epinomide dicēs Celū mqt sicut
cēs alios demones atq deos ho
norare oportet. et vota tpi appri
me facere Et post pauca deos vi
sibiles marmios colendos pscm

assimos ac ōino ꝑmos stellarū
naturā dicendū est ¶ Deinde deo
nes colendi sūt ¶ Quō aūt sibi eor
oīa facta sūt vt ipe alibi testat
sicut ī superioribꝫ diximus decor
cultu honorāda sūt · cū ille solus
creator oīz ſcē veritatē scripture
q̄ auctoritatē colendus sit ¶ Ver
perstrīgere placuit vt videas q̄
tetissime a nobis hebreorū scrip
turā platonica phia ꝓpositā re
¶ Ex hīs aūt que nos scripsimus
facile vnusquisq; cetera cōperiet
que tetigim⁹ nō vt Platonē ar
cuisem⁹ · que sūmopere admira
m⁹ · sz vt ostēdam⁹ q̄sto ipe distat
a mosaica ⁊ ꝓphetica veritate
¶ Nam si quis reprehendere vellet ml'
ta certe ī eo īuenire posſ qua
lia sunt que de mulieribꝫ in li
bris de republica scripsit
¶ Quorū nōnulla referre ali
cui nō est ¶ Forsan m̄t
si quid ꝑter cōsuetudinē dixe
ro ridiculū tibi videbit ¶ Quod
cū īuisitatius q̄ mulieres ī gym
nasijs nudas nec solū iuuenes
ſ ētā anus cū viris luctantes
videre · ¶ Et subiūgit Si q̄s ir
debit q̄m gratia virtutis vide
mulieres exerceant · is q̄ vtilis
sit res ista nō intelligit ¶ Simu
lia et in septimo de legibꝫ ꝓpit
¶ Ver cū in ea m̄t quecūq; mas
culis tribuit eade ētā mulieribꝫ
exercitia tribuit ¶ Nec vnq̄ ipe
dixerit equitare armarq; move
re ita viroꝝ ē vt a mulieribus
aliena sint ¶ Nec longe remo
ta a vera hebreoꝝ disciplina
q̄s nō videt ¶ Nō enī nō dat
mulierū ſ nec virorū q̄de vnq̄
q̄ absq; mutu diuine ꝓlarisſie
res gerūt ¶ Nisi enī de⁹ m̄t edi
ficauerit domū in vanū laborā
uerūt qui edificat eā ¶ Nisi dns
custodierit ciuitatē frustra vigi
lat q̄ custodit eā ¶ Verabil' dūt
ille phūs ī gymnica mulieres cer
tamina deducē nō verec' ¶ Mu
lieres m̄t adolescētule nudū
cursu et equus certent ¶ Que
vero quartū decimū ānū excres
cerūt amictu cōuenīēti deposito
in certamine rursus descēdāt
in alnis q̄ certaminibꝫ q̄ adultos
ſpectent · vt in luctatione q̄ar
tu lapidū in arctū funda-
tissimulib⁹ nō viros solū sed etiā
mulieres adhibere ꝓpit ¶ In
solēnitatibꝫ etiā nudas ī sexto
de legibꝫ adolescētulas cū nu
dis iuuenib⁹ tripudiis saltare
iussit ¶ Ips illa q̄ in libris de re
publica de cōitate mulierū dā
sūt addenda mihi videt ¶ Ver
m̄t ponēda est vt mulieres vi
ris oībus cōes ſint sit nullaq;
cū vno solūmō habitare possit
hoc enī mō filiꝫ q̄s putabit

nec filius prem cognoscet ¶ Et p
pauca nō tñ quibusus mulieres
cōiter subiecimus. sz ptātu prima
pū totā rem cōmittēdā arbitra
mr vt quēadmodū pecunias pub
licas digne distribuit sic mulie
res q̄z fortibus viris z vtrusq; dig
nitate tribuent ¶ Multa huius
cemodi sūt apud eū imo etiam
multo turpiora que negligēda
potius q̄z scribēda duxim ¶ Bz
vt quātū distet mens humana
q̄rus p̄apū plī a mesa mosa
ca que duūr docebat apertius
videas leges Platonis de cede
cū mosaicis conferas

¶ Quodcūq; igit deus de fur
to z de fure dixerit id di
ligenter custas ocatulū dei se
cuta faciat ¶ Et si q̄s liber aliq̄s
iudicū fecerit gloriā vtutis asse
quat ¶ Si vero seruus nō dixerit
infamis esto Seruus si q̄d idixe
rit publice dño ei pecunia refe
rat ipse aūt liber sit ¶ Si vero se
uerit et obtinuerit morte suppli
ciū luat ¶ Morte crudelissime iudi
cio q̄dem meo nō iudicēte puni
ri prapit. cū eos q̄ furta homi
cidiaq; cōmiserūt viuere paiat
ac a dño interfica seruū p nulli
lo putz ¶ Furget mgt si q̄s ser
uū suū occiderit Si vero ira cō
citatus alienū obtruncauerit du
plū dño reddat Si q̄s aūt liberū
hoēz nō p̄meditatione atq; īsidias
sz repente ira cōmotus iteremerit
cū ea fecerit q̄ illi faciēda fuit. qui
absq; ira occiderit: duob⁹ ad do
mādā ira exulet āns. q̄ vero i
dās hoēz excepit hic z alia silit
faciat z exulet nō duob⁹ sz trib⁹
ānis. q̄ si p exiliū rursus hoem
interfecerit ꝑpetuo exulet ¶ Pare
tes si filiū vel filiā interfecerit tri
bus exulet ānis: cū redierit con
uersari iure simul nō permittāt
¶ Nec aūt si vxorē aut econuerso ne
cauerit triēnio siliter exulz. cuiz
redierit cū liberis suis nō cōuersēt
¶ Frater si frez aut soror sororē silit
¶ Quod si fr in defensiōe propriis
frez q̄ hostē interfecerit mundus
sit. siliter quecūq; aliq̄s se ipm
defendendo trucidauerit mundus
sit preterq; si seruus p defensiōe
sua liberū interfecerit. de q̄ ea sta
tuim⁹ de puniēda q parentes sz
interfecerit dicta sūt ¶ Nec si mo
saicis cōferas ~~humanis~~ humana di
debūt ad diuina cōferri Si quis
iquit percusserit sponte hoēz z p
cussus decesserit morte moriat
Si vero nō sponte percusserit lo
ca dabo q̄ fugiēdi ē Si q̄s dolo
atq; insidias hoēz interfecerit etiā
ab altari si illo refugerit ad mor
tē rapiat ¶ Qui prez aut matrem
verberat moriat Si q̄s i furgio
lapide aut pugno percusserit hoēz

si hō nō moriet dñm̄ & medicame
ta restituet q̄ percussit Si seruū
aut seruā i maīb⁹ dñi dū ab eo
verberet interient vlaone dñs
vindicabit. si vero die vnū vel
duos superuixerint nō vindicabit
argentū enī eius est Si q̄s serua
aut serue oculū eruerit. libertā
te ei pro oculo dabit Per moises
Illa etiā nō est abre audire que
de rebus mūmis ihāter plato
sanat Si q̄s mūt furius aut vim
absq; cōsensu patroni acceperit
q̄m que sua nō sūt dū accepit
dānet Quod si seruus ās pia
verint per singulas furis atq;
tactemos eā lia nullo vulnera pa
uat Per certe māgnica mēte pla
tonis dīg nō sūt Et audi modo
vicissim atq; cognosce q̄ hūanis
sime atq; diuine Moises Si
trouueris mūt i vineā proxīmi
comedes vuā & i plebis aiaz tuā
nichil āt exportabis. & rursus si
i messē proximi tui veneris nō
imittes falcē & spicas i manib⁹
tuis colligas. si metēdo mānipulū
oblitus fueris i agro nō reuerte
ris nō assumpsisti. inopi reliquas
vt benedicat tibi dñs de tuis In
vindemia nō reuerteris ad vide
mias iterū Inopi erit si quid
relictū ē Inmūdicia i platone est
q̄ rēphedi pūt. & ea q̄ dīa sūt sa
tis multa ēē opinor ad ostēdēdū
iure nob⁹ indocta platonis āteferri

Nonne alios q̄s phos sectas
Imo vero nugas cōpen
diose ponam⁹ q̄s errore nō a me
tpo. & contradictione et pugna
inter eos mirabili cognosces
quos q̄n inter se aut cū alys
cōparo nō facile negauerīs illos
claros fuisse viros Cū vero
hebreos theologis atq; phis cō
paro & doctrinā doctrine illoīū
cōfero. caduca & frīuola oīa
q̄ phi excogitarūt multi vidēt
nec mirū Illa diuinit edita
sūt per humanitus

Adeo vt nō sim⁹ accusadi
si grecos doctrinā despi
mus & hebreos scripturā am
plectim⁹ Nam opere pciū est
ad hāc pparationē euāgelicā
diuersas atq; inter se cōtrarias
multarū in phia hereseū opinio
nes videre. tpoq; phos verbis
abrupte sibi ipis pugnantes
plato erū ille oēs q̄ ante ipm fue
rūt reprehendē acriter solebat
platonē deinde ac platonicos
alij increpārūt. & ipi pirrhe
ni rursus eos nichil scire nichil
q; dicere putabāt. stoici ab alys
deridēt. & ipi veteres illudere nō
verent Ita vt iā nō lucrna & ta
lamo solū verū etiā manibus
pluū gerat Hyas Protagoras

Xenophanē Parmenidēq; addem
nec voluptatis defensore Epicu
ri ptermittam⁹. hos oēs ita re
darguem⁹ vt alteri⁹ armis ⁊ al
teri⁹ vtam⁹. Hic enī iutilis ee
disaplina ipōr ac lucē daīnus
videbit⁹. nō dico hec q̄a grecos
odio habeā· aut q̄r eloquētiam
eor cōtemnā Bz q̄r falso accusa
ri reprehendiq; me video· q̄r falsa
ac fabulosa hebreor scriptura
elegimus Quō enī falsa esse
hebreor doctrina q̄ ab uno hua
ne vite veram phiam ⁊ pietatem
iuenerūt ⁊ itemerata cōseruaue
rūt⁹. qui nichil vnq; addiderūt
ad detraxerūt hys q̄ sūma vi ⁊
scriptis ediderūt⁹. Priapio enī
sapientissim⁹ ille Moises quem
oībus grecis multo ātiq̄or m
superioribⁿ demōstrauim⁹ nichil
oīno ex hys mutauit que sincera
suor maior theologia tradidit·
pterq; q̄ vniuēdi disapliq; tpib⁹
atq; hoīb⁹ illis cōgrua diuit⁹ scr
it ⁊ q̄ multis sclis p̄ eū vixerūt
pphe nec vnicū q̄dē verbū a mo
saice legi aut theologie prisceū
a Moise cōscripte icogruēs mu
nusq; cōsentaneū dixisse iueniū
t⁹. Christiana q̄q; veritas a scriptua
rū doctor pfectā· ita ei cōgruit si
rē intelligit⁹ vt nulla repugnā
cia excogitari possit Talia igit
nrā sūt vna sentēcia vna vōce
a p̄mus q̄ ante Moisen fuerūt
a medīs qui fuerūt a Moise usq;
ad xpm rutilarūt. a nouissis dis
cipulis dico xpi q̄ verā pietatē id
est Saluatoris nri doctrinā virtu
te a gratia ipsius cōmuni mundi lucem
ediderūt. p̄dicāt⁹ ac cōfirmantur
Omnium suq; orbē magis indies
florentē fide cōspicim⁹. nec ipsento
rū edicta. nec hostiū insidie· nec
ūmo or gladij p̄ualere potuerūt
Cenciū vero p̄clara illa phia q̄
vnq; fructū p̄duxit⁹. Nā quēad
modū qui ante Platonē fuerūt
ab ipō deridēat⁹ mox ipi⁹ platois
verbis audies. Protagor enī he
raclitū Empedoclē ⁊ Parmenidē
idarco redarguit· q̄r dissentientes
inter se manifeste vidēt⁹. q̄us Pro
tagoras oīno ipius q̄ nullū esse
deū optinatus e Hic enī in libro
de dīs edito ab eo statim icepit
Nescio mātⁿ si dī sint nec q̄li for
ma sint cognoscere possū Demo
critus vero qui protagorā dicaut
priapia verū mane a plenū ee
dicebat· plenū ens ⁊ solidū vocabat
Inane vero ac vacuū nō ens. asse
rtq; imō magis ipz ens ee q̄r nō
ens Ab eterno enī mātⁿ i vacuo
cōtinue atq; velociter entia mo
uēt⁹. Heraclitus vero priapia re
rū ignē putauit· ex q̄ vniuersa
fieri· ⁊ in quē rosolui diuissim ar
bitrat⁹ e· tempusq; resolutionis oī

m ignē determinatū ee aut. ⁊ gra
onis ex eo siliter ¶ In oes cūcta mo
ueri asserueruīt. parmenides aūt ele
ata vnū ee vniuersū affirmat nō
genitū neq; mobile pile q; figura
coglobatū ¶ hūc melissum audiunt
ac cū in oīb⁹ sequūt de q̄bus oīnb⁹
hec ¶ plato in theeteto cōscripsit ¶ Er
dina mat ex motu et ex mixtura
adiunctē oīa fiūt. que ee dicimus
nō recte appellantes ¶ Nūq; enī ali
quid est. ⁊ semp fit. et de hoc oes
phi preter ¶ parmenidē cōueniūt
¶ protagoras dico ¶ heraclit⁹ ¶ empe
docles ⁊ vtraq; poeseos sūmi po
ete comedie q̄dē ¶ epicharmus
¶ homerus aūt tragedie. qui cū oēs
animū gra onē dicat deor⁹ ōnia
fluxu atq; motū p̄ducta ee volunt
et paulo p⁹ heraclium aut q̄ i ephe
so ronias ronia q; phari vident⁹
nullo mō audeant quietē aliq̄d
interrogare ac rndere. et si quid
ab eis quesieris enigmata q̄da
verba q̄si sagittas ex arcu p̄icīunt
quor⁹ si rōnē quāda aut significa
cionē q̄sieris alio p̄cussieris
enigmate. nec q̄q; cū eis efficē
poteris ¶ Quippe nec ipi sensū fir
mi vnq; aliq̄d dicūt ¶ imo id ap
p̄me⁹ studere videt⁹ ne q̄d certi
aut in verbis aut i ais eor⁹ insit
⁊ subiat ¶ Ab ipsis igit⁹ nichil vnq;
discem⁹. ⁊ ipi nos desideremus q̄d
ab antiquioribus accepim⁹ oculat⁹
ab illis ac poetice dictū q̄ oceanus
et fluvius gra ia rerū e. ex nul
la res prorsus stet atq; q̄escat
q̄d posteriores aperti⁹ adeo dix
erūt vt iam etiā coriarū fabrica
oēs rē se tenere p̄hiam putāt
liberaq; ab errore videāt⁹. q̄a
falsū ee cognoscāt alias rerū
quietē alias moueri ¶ Dia
cūm moueri a p̄clarissimis illius phis
didicerūt: q̄s magnis laudib⁹
p⁹sequūt⁹ ¶ Fere aūt oblitus sū o
theodore illor⁹ q̄ vniuersū immo
bile ee contendūt ¶ Melissū enī
et parmenidē ⁊ q̄ cūq; eos se
quūt⁹ spernētes illos stare oīa
q̄escereq; affirmat ¶ pm enī mq
ut vniuersū nō habet locū in se
ipso q̄ moueat⁹ ¶ Quid igit⁹ nos
i medio isto⁹ intercepti o amice
dicem⁹. nisi magno aio defendi
effugiem⁹. quēadmodū i palestra
nōnulli intercepti alij ab alijs si
mul tracti pereūt ¶ Sic nos i con
traria ista trahētes p̄mit⁹ latera
but ¶ Ter ni theeteto ¶ Sz videam⁹
q̄ cursū q̄ de p̄cib⁹ phis i sophis
ta scripsit ¶ Facilia q̄da parmeni
des mat⁹ locut⁹ e ¶ Et q̄q; de p̄
cib⁹ iudicare de entib⁹ q̄t ⁊ que
sint voluerit fabulā quāda q̄si
pueris nobis narrare m videt⁹
¶ Alius enī tria entia dicit esse. ⁊
modo inter se pugnura modo
alterū ab altero fieri. cōiūctiōes

& partus et ꝯducaciones q̄ filios
confingit. Unus duo faciēs hu
mdū videlicet atq; simū aut ca
lidū et frigidū in vnū copulat &
ꝓducat. Deus aūt eleatici a re
nophane et ante ipz mutuens
oīa vnū esse affirmat. Hades vero
quidā musęq; sucelides cōiugen
dū ita putarūt. vt diceret ens &
vnū et multa ee & amicicia et
inimicicia deferre. Distractū e
nī ens semp auūt ferri p cōten
one illi qui intecores musas co
luerūt. Remissiores vero sic sep
se habere negarūt. Ex mō q̄dē
vnū ee auūt vniuersū ex virtu
te Veneris amicū sibi atq; cō
uenies. mō aūt multa cū ipm
sibi ipi ꝓpter cōtentionē repug
net. Et post pauca. Quidā aūt
mgt sūt inter ās gigātū bellū
assiduū gerit. Hi enī quia q̄t
q̄d mūdū cōprehendit tactuq;
sentit. id solū ee cōtendūt coep
atq; substātiā idē oīno ee affir
mātes. Hi eis illudūt. q̄ separa
tas a corpore substātias ee asse
rūt. Dicūt enī q̄dā intelligibiles
atq; incorporeas sp̄ies veras ee
substātias. His alnsq; huiūmōi
verbis ōes qui ante ipz fuerunt
plato deridet. Quale enī ipe de
rebus opinione habuit in sepem
oribꝰ explanauimꝰ cū a mdūcta
ipz scriptura acceperimus plurima

probarem. Ceo successores eius ei
in mediū adduxamus.

Platone igit ferūt in amde
nua ꝓmū docuisse. ac ideo
academiā phiam vocitatā fuisse.
Post illū vero Speusippū ex sorore
nepote platonis. deinde xenocrate
Polemona docendi vices susceptisse
q̄ ꝓ mortē platonis nouis opinio
nibꝰ illico a academiā repleuerunt
Ita sincera platonis doctrina vna
cū eo extincta. Cōtentiones nāq; ac
pugne p eā inter phōs coorte vsq;
ad hodiernū diē maximopere viget
Paucissimi vero imo vero duo vel
ad sūmū tres in tanto spacio tp̄is
veri platonici sūt reperti. Nec mī
eriā ipi ab adūbrata ca nullaq; de
oīno alieni Polemoni. Crateiaū
auūt successisse. q̄ fert platonicā
oīno phiam cōmutasse. nouāq;
quādā cōstituisse. qm nichil cōpre
hensibile sit. & in vtrāq; partem
rōnes equalis sint virtutis. sensusq;
fallaces ee. rōnesq; nullā oīno firmā
fieri. Unde illud hesiodicū
Mens celata latet hominēs haud
cognita cuiquā
Atq; ipsam serui dn detmuere la
tentem.

Cūmis laudibꝰ efferebat p Arce
silaū Carneades atq; Clithoma
chus prioꝛ phia cōtepta tertiam
instituerūt academiā. Quartam
philon & archarmidas. Quibꝰ

nonulli dicat ¶ Antiochū audiuisse
him quide suaressores ¶ Platonis fu
erūt q̄r plia q̄lisnā fuerit si qs
discere q̄lisat ¶ Numenium audiat
q̄ in libro de dissentione academico
rū a platone her scripsit ¶ Ceu sip
pus mgt platonē renocates ¶ Ceu
stippū polemō renocatē in acade
mia sectatus ē· qui i oīb⁹ fere moxes
platonis et dogmata permutabat
pterq̄ qđ her nobilis i cōprehensi
bilitas nōdū illos inuaserat ¶ Ita
stati post illū aut ignorāna aut
alia quadā de causa platois phīa
cōtēpserūt ¶ Nolo enī amore reno
catis id dicere· imo vero platois
grā id dicā ¶ Doleo nāq̄ q̄ phīa
¶ vitam platonis mutatu nō sūt·
¶ Nā et si nō erat melior magno
illo pithagora· forsan tū etiā pe
ior nō fuerat· quē quide pithago
rā discipuli ei⁹ diligenter secuti
maiorē doctorē suo accumularūt
honorē· quā tem q̄s⁹ vtinā nō
fecissent studiosissimi mutati epi
curei sūt· qui cū sapietē putarēt
epicurū fuisse multis post eius tem
poribus· nichil pemut⁹ aut illi aut
alteri alteri cōtrariū dixerūt· seq
ipietatis crimie inquinat⁹ videt
qui noue aliq̄d dicere audent ¶ Ita
magna quedā inter eos cōcordia
ē simulisq̄ est epicuri secta discipli
ne tanti ¶ Quippe cui sine sedacē
sūmo cōsensu sic agat² vt vnam
mentē vnāq̄ sui⁹ habeat ¶ Itaq̄
firmiter atq̄ cōcorditer epicur²
defendūt vt etiā in posterū secu
turi videant² ¶ Stoici vero stati
ab ipis principijs factioīb⁹ plena
nondū quieuerūt ¶ Utq̄ iter eos
adeo diuisi vt alijs magis alij
mun⁹ se stoicos ee fateant² ¶ Plato
aūt pithagoric⁹ certe fuit· nec ig
norabat ¶ Socratē tres deos posu
isse imitatione pithagore qđ ¶
ipse secutus eo modo cōscripsit
vt nec vsitate nec clare dixerit·
sed inter manifestū atq̄ occultū
sentēcia suā celauerit· nō inui
dia quadā neq̄ malignitate
fr rerū dignitate cōmot⁹ ¶ Hoc
igit² considerātes separare ipm
oīno debem⁹ ab ¶ Aristotele ar3e
none et quē academia sua dim
sa est ab eoq̄ ipm distinguimus
at ipm in seipo cōsiderātes ¶ Pi
thagoreū appellam⁹ ¶ Z nūc fu
riosissime ¶ hūc et illuc ¶ tot⁹
et singula mēbra trahim² vr
inter pithagorā ¶ Socratem
medius ¶ Iubilitatē nāq̄ illā
¶ pithagore ad hūanitatē adduc
it ¶ humile vero at directū So
cratis ad grauitatē ¶ reduxit
ac ita pithagora populariore at
q̄ cōiore ¶ Socrate vero grauiore
visus est ¶ Z redeamus illo vn
de nobis defluxit ordō ¶ Polemo
na igit² ¶ Arcesilaus et ¶ Cenon

audiuerũt ẽius Jenon anteq̃
Polemo doceret xenocratis eaq̃
fuerat auditor. qui etiã cratete
cynicũ ĩ nõnullis mutatus e
Gz Stilponeq̃ t heraclitos est
secutus. Nam cũ Xeno t Ar
cesilaus Polemona simul audi
rent disputãdi ãbitione cõta
ti quotidie pugnabãt. Ita Xe
no Heraclitu stilponis t Cinte
tis auxilio nexus ĩsignis pug
nator a Stilpone factus t au
sterus ab Heraclito Cimicus
a Cratete. Arcesilaus vero Cra
tera platonicũ t Diodoz t pyr
rona in subsidijs tenuit t Cra
tor q̃de credibile ei esset oẽs
Diodorus vero sophistica pyr
ro ãt mutabile cũ fecit t trãs
fugã t cõno nichil. Unde di
cebat de ipso q̃ ex anteriorib⁹
eet plato: ex posterioꝛib⁹ pyrro
ex medijs Diodorus. Hic subti
litatib⁹ Diodori qui acutus di
aleticus erat. t Pyrronis ra
tionationib⁹ platonica elo
quẽtia fecerunt. t modo hoc
modo aliud dicens hinc illo t
illinc huc fluale tãq̃ nichil
sciens voluebat. Fuit cũ mul
te eloquẽtie vmbra videbatur
nec vnq̃ fuit in eo vt vnũ et
idẽ bis diceret. nec putabat ꝓ
genio si ee vni ĩ eisde ꝑmanẽ
Cauillator igit sũm vocabat
cũ ita se hys que dicebãtur dare
adaptareq̃ sẽ fuerit ꝑmeditat⁹
vt cũ ipe nichil sciret nec alios
scire q̃q̃ ꝓfiteret. Terrebat enĩ
oes turbabatq̃ sophismatib⁹ gau
debatq̃ ac gloriebat⁹ feditate il
la murifice. ex nichil turpe nich
il honestũ nichil malũ cognos
ceret Gz si qd primo turpe vi
derat repente cõmutatis plurib⁹
conabat⁹ rõnib⁹ que prius astruc
erat cõmittere confutare. Erat
igit⁹ hydra capita sua ꝓpense
amputans. nec aliqd habens
vtile nisi qd libenter t audiret⁹
t videret⁹. Nam t frate bene
na t ore totidem t suauib⁹ erat
oculis pditus. q̃ no repente ar
ripuit. sz aptus ad hec natura
exercitacionesq̃ ab uno firmauit
Audiuit enĩ puer Theophrastũ
mitẽ virũ nec a cupiditate alienũ
q̃m formosissimus erat. Ipse post
ea crantoꝛi fuit amat⁹ t Diodoꝛi
cauillatoꝛie nata cõmoditate bre
uissime secutus. Pyrronẽq̃ fuit i
mitatus in cuius sua ẽius puro
nius appellatus nõ sit appellatu
permansisse videt⁹ t parte nam
q̃ Menaseas plus plylomelis et
Timon septica sua ꝓpter id e septi
cũ fuisse affirmat. Verũ enĩ et
falsũ et verisimile ipe q̃q̃ vtilli
destruebat pyrronius igit⁹ re nõ
noie fuit. sz Crantoris pudore q̃

amabat² noīe nō te academicus
erat ¶ Magna igit² pugna inter
¶ Arcesilaū atq; ¶ Zenonē fiut. et
alter in alterū ⁊ dicēdo ⁊ scribē
do ip̄udenter ferebāt. q̄ius ¶ Ze
no nō melius faceret q̄ ¶ Cleāthi
des orator qui cū grauiter fe
ret ¶ Socratē quē audiebat ab
¶ Aristotele premi dicebat scribebat
q; nō in ¶ Aristotelē q̄dē vt puta
bat sz in ¶ Platonē a quo alien⁹
nō erat ¶ Nam cū ¶ Aristotelē nul'
lo mō intelligeret. putaret aūt
quīn ¶ Platonē ¶ Aristoteles audi
uerat ¶ Platonicū illū ee bellum
quodē indixerat ¶ Aristoteli ¶ Pla
tonē vero et ei⁹ dogmata. que tū
nesciebat reprobare conabatur
putās nō platonis dogmata sz
Aristotelis refutare ¶ Ita magn⁹
iste orator nō eū poterabat cui
bellū indixerat. sz eū quocūq; pa
cē habebat ¶ Sic igit² ⁊ ¶ Zeno ¶ Ar
cesilao pugnās ¶ Platonē lacera
bat ¶ Non enī erat forsan nescius
eoz q̄ ¶ Arcesilaus dicebat. plato
nica vero penu⁹ ignorabat. vt a
liberis suis manifeste colligitur
¶ Ita quē nō debebat ip̄udenter ex
gitabat. ⁊ quē debebat mīme tan
gebat. ⁊ certa si platonica nō op
pugnasset dogmata vom⁹ meo iu
dicio fuiss⁹ plus. sz de hac re lati
si ocīī erit. vtinā aūt tāq; multi
tantū sit ocīī vt ad hūanissmōi res
nō loco sz seruo reuertar ¶ Studē
bat igit² ¶ Zeno ¶ Arcesilai ōnia
dictare fictare dcta. ac mariē
icōprehensibilitatē q̄busc̄q;
poterat argumētis aggredie
bat². q̄ cū ¶ Arcesilaus alia depel
lebat alia succidebat alia supp
lātabat ¶ ita cōtradicētes deri
ebant ⁊ auditores i stupore ver
tebat facile putātes nō verbis
nō operā nō passionē nō q̄q;
aliud ee magnū aut paruū
nisi q; pitaneo ¶ Arcesilao vi
deret ¶ Illi vero nichil prorsus
videbat² ne affirmabat quidē
sz verbis solūmō pnūciando
terebat ¶ Acades aūt q̄ ¶ Arcesilao
successit economus appellat⁹ est
q; rei familiaris magnā cu
rā habebat. maīb⁹ cūctā p̄mis
negocia sua gerebat nō pau
pertate oppressus ner seruus i
digēs. sz q; imo vero ca⁹ vnus
q̄sq; per se ip̄e excogitet ¶ Ego
vero illud suauitatis grā bre
uiter perstrīgā q̄ maximo ar
gumeto vsus nichil penitus
ab hoīb⁹ cōprehēdi posse puta
uit ¶ Solebat sp̄ in seruos absē
cia penu claudere: clauēq; i lo
culo depositā obsignare: an
nulūq; q̄ diligēter sigūerat sb̄
tili filo ligatū p̄ paruulū q̄dā
ianue foramē intro iicē ¶ Cū
aūt sibi aperiēdū erat retracto

per filiū anulo clauiq; resignata
ac cursus simili mō ⁊ cladebat
⁊ aperiebat ¶ Quā rē cū ei asserta
a seruoꝝ percepiss absente la
cide aperiētes clanculū vnum
sū penu put cū m' eoꝝ ferebat
cōsumebant exportabāt fidebat
Lacides nt cū ⁊ signacula q̄ fere
rat mtregra iueniret ⁊ anulū
vt dmuserat. penu at mā festa
diminutū putauit hoc illud ee
q̄d apud ¶ Arcesilaū de icōprehē
sibilitate erū. q̄d nichil videre
nichil audire nichil denicq; i
telligere sincere ac vere possu
mus. audiuit disputari mali
cia q̄q; seruos nichil vere cerni
seneq; posse ab ipō se audiuisse
affirmabat ¶ Quare cōfugius
nō academicā sz stoicā apud
seruos disciplinā pfitebatur
¶ Illi vero academicā icōprehen
sibilitatē verū ee cōtendebant
¶ Ita coactus Lacides aliter iāt
in scholis disputam' aliter do
mi diuum' disputacioīb' ac scho
la neglectis domū sedens obsa
uabat ¶ Per de Lacide dicta suffi
ciant ¶ Hūc audiuere q̄de mul
ti sz p̄cipuus oīz ataq; isignis
¶ Arceneus fuit ¶ Crisippus Suc
cessit at ipi ¶ Euander. post quē
¶ Carneades academicus factus
princeps gymnasii terciū con
stituit academicā ¶ Is ¶ Arcesilai
more in disputādo secutus ē ¶ Nā
ad vtraq; partē ita dicebat vt
oīa que alius asserebāt refuta
ret icōprehensibilitatē tn ¶ Arce
silai nō probauit ¶ Nō enī ee pos
sibile dicebat hoēz ita i oībus se
tenere vt nichil assumet dis
serēdā m incertū ⁊ icōprehēsibile
et cūcta quidē icōprehēsibilia ee
sz nō incerta ¶ Is stoicarū q; rōnū
nō ignarus ambitione magis
q; veritatis amore stoicā plīā
persequebat ¶ Cumen' hec sup
sit ¶ Carneades mūlt pugnandi
more ¶ Arcesilai rononauit oīb'
contradicēs. ⁊ hunc atq; illum nō
affirmādo nūc negādo volubili
tate oīonis oīa distrahēs. cuiq;
rē nactus ee grauiore ⁊ atq; ve
hemens amnis fluxu oīonis
atq; voluntab' cōtradicētes obrue
bat ¶ Ita ceteros q̄de nōnūq; vi
argumētoꝝ seducebat. ipe vero
se ipm q̄d m ¶ Arcesilao nō erat
rē intelligebat ¶ Quippe mul
to prius ille se ipz q; auditores
decipiebat ¶ Carneades vero et
p̄mulcebat ⁊ deprōbabat. nā
furta quidē occulte latro rima
vero aperte inruens faciebat. mō
dolo modo vi. etiā p̄meditatos pre
meditatos etiā hoēs cōfidebat.
¶ Ita nullus ei resistere potent q;
erāt oēs quib' cū pugnabat mul
to inferiores ¶ Carneadi at ¶ Ly

thomachus ſucceſſit. Lithomachō Philon de quo idem Numenius hec perſtrinxit. Philon cū Lithomacho ſucceſiſſe nimia letitia confuſus ēt grauā habens q̄ illa viſa fuerāt confirmabāt. ā pliſ cabatq; ac aduerſus ſtoicos cū tis viribus armabat. Sed tpis ſpacio veritate rerū cōuicta in cōprehenſibilitatis opinio fuit. Lucare Philonēq; tpe ne trāſfuga videret. tēdargu magnopere cupiebat. huic Antiochus in academia ſucceſſit. q̄ ſtoicā mineſarchū ſcitus Philoni p ceptor nō pauris cōtradixit. et aliena dogmata i academiā i duxit. Ger de ſucceſſione Platonica ab tpis vt vides phīs tradita ſūt. Conſidera igit alacris ero falſe vane dogmatū pugnas phōz. q̄ et ſi ſemper per vniuerſū orbē amore veritatis erraverint nullū tñ laborib⁹ dignū fructū poſteris trāſmittere potuerūt. ſz nec tpi magnā vtilitatē cōſecuta ſūt. Cultus enī idoloz multitudinis opinio q̄ peſtis oīa contagione ſua īuaſerat. que tpſos q̄z phōs morib⁹ cuntatū ac legib⁹ ſacrificātes ſūmerſerat.

Nichil enī veri de dīs a poetis acceperūt. ſz ſuis cogitatiōib⁹ cōiectura ducti de natura philoſophāt. q̄d Porphirius in epiſtola ad egipciū Anebonē hīs verbis fatet. Inapiā vēmāt a dīs et de hoīb⁹ bonus. de q̄b⁹ plurima greco⁹ phi dixerūt ſz que dixerūt cōiecturis prece pue nituſ. Et ſubiūgit māgnā pugna de hīs reb⁹ apud nos et humanis enī rōib⁹ de bonis cōuincī q̄ vt alacris hoc mō iueſtigant cū peruenire nequeant q̄ profiteri voluerit fruſtra philoſophāt. De tpe i libro ad Boethū de aīe hiſtoria māt. Eois q̄ de hoīz ſnīa īmortale eſſe aiaz predicat. Racionēs vero que a phīs adducūt facules refutatu ſūt. Nulla enī apud phōs opinio tpe tēporarias cōnes q̄s facile cōtradicētes īuenīūt firma ee videt. Imo vero etiā de hīs q̄ oculis cernīūt nichil ee cōfirmādū multi opinati ſūt et in libro de vnīs tpe appollis oraculo i teſtimoniū citate ſeductos fuiſſe grecos. et ab egipcijs chaldeis et hebreis veritate vt in ſuperioribus dixim⁹ conſpectā affirmat. Videm⁹ ne igitur accuſandi nos q̄ ſeductas gentes cōtepſim⁹. et hebraice ſcripture toto aīo adheſimus. Cur enī oporteat nos phōs audire ac magni q̄z ab illis velle diſcere ſi cōiecturis vtūt et varijs rōib⁹ atq; diuerſis i ſa

oēz dubitacōnē adducāt. qđ vt
re ipsa videas ipōr plōr de pn
cipijs de dīs de vniuerse cōsti
tucione varias vno vero cōtra
rias sentēcias exponā

Si prius ostendero mihi
il astrologiā arithme
ticam geometriā musicā qz
ipi mathematicas disciplinas
qz vocant quecz nō ipi iuene
rūt sz a barbaris acceperūt ad
iuenīdū vt ipi putāt veritatē
cōferre Rā si disciplinarū i
quisit cognitio aīz nō formā
uerit nullus tē phārī nec de
ū cognoscere pt Ita qđ de ipe
ip numeris teneat nos q cas
disciplinas nō admiram pe
cūdes ee arbitrāt nec magnū
aliqđ posse nos itelligē cōtē
dūt Res at ipa ondit mltos
apud grecos fuisse inūabiles
apud barbaros. q qz⁹ has
disciplinas optime tenuerit
nec deū tū nec rē vniedi nor
mā cognouerit Cōtra multo
sine illos pie simul atqz sanctis
sime vixisse Itaqz Socrate q
mento oēs admirāt nō magnū
has disciplinas fecisse xenc
phon i libro de dictis socratis
scribit Docebat iāt quatū o
porteat singularū rerū atqz
artiū habere peritiā Rā tātū
geometrie studēdū consulebat
quātū sufficeret ad mēsuracōnē
agrorū ac distribucionē. qđ adeo
facile dicebat ee vt si qs diligēt
aīaduertat qz ptīū quātitatē
agri cognouerit mēsuracōnē
ignorare nō possit. tenebat vero
tantā ea rei curā ac studiū vt
difficili figurarū cognitiōi sin
gulare velis Nulla enī vtilitate
i illa speculatiōe vidē se asserebat
nec erat geometrie iperit. sēd a
multis atqz vtilissimis studijs ea
ā hoīs vitā ad aliena cōsideran
dā studia deducere nō oportere
putabat Siliter astronomiaqz
discēdā cōsulebat vt dies ac noctis
horas z menses z ānos recti⁹ per
ciperēm Quare ad iter agen
dū z nauigationes atqz custodi
as multaqz alia i nocte aut in
mense aut i āno pficīt putilis
est Cōuisqz at astronomiā disce
quousqz planetarū motꝰ z distā
cias eorū a terra cōphendas vehe
menter iprobat Nullā enī vti
litatē etiā in hac re vidē dicebat
nec erat expers oīz ishorū Sz cū
longa tpa spatia desiderāt. nō cō
ferre arbitrabat vtilioza reliquę
et in hijs vitā cōterere Dīno at
nō ee tarādū hoī dicebat vt per
celestia corpora futuroꝝ q i pīte
diuina sūt cognitionē pquirat
Nec enī posse hoēs illa cognoscē
re nec dīs gratū ee si q illi occul

tarūt ea tu diligenter inquiras
posseq; facile ira deorū i insaniā
¶ Anaxagore cadere. qui cū celesti
ū sciaz profiteret. in id amētie
incidit vt solē igne penit⁹ puta
ret. ¶ Ner ꝓspicere poterat⁹ facile
nos ad igne oculos erige cū solē
respicere nequeam⁹. ner corpora
hoz acriora fieri ab igne quā ad
modū a sole. ¶ Ner cernebat oīa
que a terra germinat absq; sola
rib⁹ radijs atq; calore celest treste
nō posse. que oīa igneo calore lan
guescūt ac pereunt. ¶ Logicāq; dis
cēdā ita cōsulebat vt magnū ei⁹
studio mulcāq; operā iprotaret
¶ Ner Socrates apud xenophōte
ipe ait. Benophō i quada ad eūdē
me epistola ner de platone ac de
hijs qui naturale sciaz profite
ant⁹ scribit. ¶ Dib⁹ mgt patet
diuinas res cognitione humāa
cōprehendi nō posse. q̄re sufficiat
pie ipos deos et ex āimo colere
quales ait sūt ner inuenire nob⁹
possibile est. ner fas è querere ner
cū serius cōdinat. ner eis lauda
bile dixerī si dnos suos cōsilia
nisi quātū ad mīsterū suū per
tinet scrutari voluerit. ¶ Quādo
enī o essijne Socrate quispiā
audiunt de celestib⁹ aliq̄d corpo
ribus dicere. aut ad subtiles linea
cū speculationes perdiscendas er
hortari. ¶ Musicā enī ipz stimus
aūnb⁹ solūmō percepisse. ētidie
ait de fortitudine. de iustitia. de
alijs virtutib⁹ disserebat. ¶ Ner
nāq; bona hoīz appellare solebat
Cetera vero vt peruti ab hoīb⁹
nō posse aut nō longe a fabul'
distare. Sophistarūq; ludis si
milia cē. ner ille ⁊ ceteri cōsu
lebat. et ipe pm⁹ faciebat. ¶ In q̄
quib⁹ Socrates nō placuit aut
tacerēt aut ad q̄d equū è redē
ant. Socrati enī vnuo sapiēa
dei deo soli attestat⁹ è. ¶ Cū
vero cū interfecerūt penitere
stimulos effugere nō potuert
¶ Sta ait bona egipti ⁊ ꝓdigiosa
pithagore sapiēa admarūt
⁊ solida Socratis tenuitate cō
cepta tiranide coluerūt. et te
nuissimā vitā dapib⁹ sdis cō
mutare nō erubuert. ¶ His ner
bis xenephon platonē oculi
cus pugnabat. Socrates veō
apud ipz platonē i libro de re
publica gimastica musica et
astronomia ita loquit⁹ vt eā
¶ Plato nō ~~multis~~ multū at
tribuere videat.

¶ Cū vt facili⁹ mento cō
cepta cē a nobis hanc
mane grecor⁹ phiam cognoscas
nō grauabim⁹ altius rationas at
q; diuersas mo vero iter se con
trarias phioz opiniōes repetere
¶ Assumā ait ea a libro plutarchi

que de dogmatib' phoz inscripsit
Thales mqt mulesius de septe
sapientib' vnus principiu rerū
aquā putauit Is p'm phām di
at' incepisse. t ab eo ionica phi
am ee appellatā Diat at unu
ex in egipto fuisse. et miletū se
nior redisse Anaximenes at fut ot
ex aqua vniuersa p'mo ee dice
ret t in aquā demū resolui. q
sperma oiz animaliū origo humi
da substāaa e Unde verisimili
putauit hoc mō ex humido cu
ta oriri Deinde q herbe ac pla
te vniuerse humido alūt. t fru
tus ferūt. cuius at penuria lāg
uescūt ac deciduūt Tertio qua
ignis stellarū atq solis t tpe
mundus aqueis vaporib' alit
quā opinionē Homer q ap
probare videt cū dicat Oceanu
qui oiz fut origo Anaximander
at mulesius principiū rerū infi
nitū ee asserebat. t ex hoc oia
p'mū oriri t in hoc tandē deuenī
re. idcirco infinitos oriri mundos
atq rursus corrūpi Infinitū
at ee dicit ee principiū ne qd de
fit neue q'iacto termiet Tra
nsit at q no apparet infinitū
istud aer ne an aqua sit aut
aliud qdda corpus. tradunt e
tiā q subiectā materiā oium res
efficiente tam deserunt Infinitū
enī nichil aliud q materia est
que actu ee no pt nisi ab efficiēte
eliciat Anaximenes vero mile
sius principiū rerū aerē opinat
e. ex quo fieri cuncta t in quē reso
lui contendit aiaz enī nraz aerē
ee aut hoc enī nos cōtinet Vni
uersū etiā mundū spūs t aer fo
uet Idem at aer t spūs apud eū
e Hic etiā errauit. q ex informi
ac simplici spū atq aere animalia
posse constitui putauit Impos
sibile at ono e principiū rerum
solū ee materiā cū nrē sit efficī
entē tam ponere Nō enī ex ar
gento aut ligno aut aere vasa
lū vllū fiet nisi artifex fecerit
Heraclitus vero t Hippasus me
taponticus ignē ee principiū pu
tarūt. quo extincto cetera cogniū
t cui solidiorē partē in se cōtrac
tā atq cōstipatā terrā fieri. terra
porro ab igne resoluta in aquā
verti. t exalationes aquarū in
aere tīsire Rursus at vniuersa
corpora mundūq ipz ignis ardo
re corrūpi Principiū igit ignis e
mqt. q ex eo sūt oia t in eū de
mū resoluūt Democrit que e
picurus seqt principiū rerū asse
runt corpuscula quedā minutissima
qs atomos appellat. ros cognos
cibiles solidos nō quabiles nec co
ruptibiles oi factura superiores
q alterari nō pnt Has in vacuo
t per vacuū moueri asserūt qd nisi

nutu ee opinat. Democritus qz ipas infinitas nuo dicat qb' accidunt figura t magnitudo scoz. Democritus epicurus eaa ponb' adierunt. Non enu mouebut mat nisi po dere deferant. Figuras porro atomoz. net infinitas net cuiusmoi ee asserut vt frangi no possint. Democritos enu dicta est no qz mi ma sit. sz qz diuidi ac frangi ne queat. Democritos at ee dicut qz vacuu at t q atqz vnitas elemeta sut. empedocles vero agregemus qtuoz elemeta igne vdelz aere aqua t terra principia ponit. Duas eaa virtutes amicaa atq litem. t amicaa qde cogregere. litem vero distinguere. Heraclitus plures pdecessores phos discrepana. Iste sunt de principijs illoz ianes opinioes. Nos enu de ipo creatore net deos oino aut incorporeas t irrationales substanas. net illud qd supsensu sit i principioz numo accepert. Primus at grecoz oiz. Anaxagoza fert intellectu rerum oiz cam asseruisse. q philosophadi amore agros suos multos dicat reliqsse. Empinus efficiete cam vonale arbitrat bitrat e. cofusa enu oia simul fuerut. sz intellectus a cofusione i ordine ea redegit. admiratione vero digniu e. qz ita dicete parum defuit quin athenienses lapidib' obruerent. qz videlicet no sole sz solis creatore venerabat. Nos et si reb' oibus intellectu posuit no tame consequeter vbiqz seruauit. Vnde Socrates apud platone de aia vehemeter eu mirat. Cui legissem iat. Anaxagoza dicete oim cam ee intellectu magna letitia perfusus putaui mgm iam me. Anaxagoza inuenisse. qui diceret oia optime ab intellectu ee dispposita. t a quo disce possem vtru terra rotonda an triangularis sit. causa enim assere ipz arbitratus sit. Qre altero alteri melius. t qz optimu e tale terra ee. t si i medio ipam diceret illico exponeret qz optimu e in medio sita ee. Ac eo de modo de sole luna t de velocitate ipoz. t de alijs singulis qz optimu sit alia pati alia facere que patiut. t faciut. no enu aliter a ca qz optima reddi pt si a ratione atqz ab intellectu dispposita sut. magno enu gaudio sepe libros eius perlegi. t progressus aqua aere igne reteraqz huius modi asserre. Anaxagoza videns eiusqz ratio rerum causas re rum attribuere net intellectui ac vonj aliqd attribuere magna de spe deadi. Simulimu enu mihi facere videbat. ac si qs diceret. oia intellectu atqz roe a Socrate fieri. Deinde cu reddere ratio

vellet quare hic sedeā · rnderet qz
corpus meū ossibus atqz neruis
constat · cū ossa articulos cōiuncti
onesqz habeant neruis colligatas
t neruu trahi atqz retrahi soleat
flecti hoc mō corpus facile possit
qz de causa fit vt sedeā · nō em re
ta cā reddit · sz qz videlicet cum
athenienses mortis crimine con
demnarit · t michi iustius visū e
sniaz hanc subire · ideo expectans
hic sedeo · Nam p canē ni
si hoc eet si fugere michi melius
visū eet · hec oia t isti meriti me
giare t in boreo ceni · si qs vero
contendat nō posse me q michi
optima videt · absqz neruis t os
sibus ceteriscqz huius effucere re
re quide dicat · Per eni facio m
cio at cor q intellcu fruit non
hec sz melioris aut certe opti
mi est · Et p pauca ita t terra
alius reuoluacone celor · t me
diu depelli alius pter latitu
dine sniā ab aere sustinerēt · qd
at medius sit in medio situ ce
ne q̄rit qde · Est at qd ouia h
gat t bonū ipz qd nescio quo
cos negligut · Per Socrates a
naxagore at surrexit · Archesi
laus que Socrates audiuit · p
terea t Xenophanes t Pithia
goras qui Anaxagore tpib
floruerūt de eternitate dei t de
aie imortalitate philosophati sut

Nunc videam q̄les opinio
nes de hys habuerūt · Plu
tarchus sic in libro scribit · porro
nonnulli phor mat veluti Diago
ras Milesius t theodor Cyrena
icus t Euemerus negata · t Ca
limachus nullo mō deos asserebat
Euripides eni tragic qz ius Atreo
pugitariū formidie nō dino se a
peruerit · Sisiphū eni iduxit q̄
humis opinionis pcectore t qu
busc̄q potuit tolle sniaz eius
tutatus e · t Anaxagora q̄ vna
stetisse corpora cōfuse primo affir
mauit · Deinde a deo i ordinem
distincta t platone q nō stetisse · sz
ioruiate mota fuisse primo dixit
deinde a deo i ordinē redacta re
prehendit qz direxit deo de hys
iferioribus curā ce · Beatū eni il
lud at atqz incorruptibile inquit
oi bono repletū · t ois mali expers
ad beatitudinē sua conversū res
humanas nō aduertit · Miserū
eni eet si fabri aut operarii mo
re ad huiusmoi fabricā se conver
teret · Preterea de que dicit ante
ordinatione tocī aut dormiebat
mat aut vigilabat · aut si neutrū
verū est nec erat dino · Si q̄ dor
miebat a sdo mortuū fuisse ne
cesse e · Sepulturi eni soni mors
e · De at nec somn nec mortis par
ticeps e · Si vero vigilabat at
pfectū beatitudinē habuit aut mala

atq; ipfectū Si pfq; nulli rei
indigebat. qie nec ad nouā reru
pductionē descendisse ipe vere sile
sit Si āt manca bitudo assue
rat. quō vere dixa de pt cu aīq;
abstinsse crēdit. Ad hec quō si
diuīt' huna gubernāt. bonu ver
ant' et malu feliciter viuit Ely
les mūdū deū ee assert Demo
crit' mūdi aiaz aut deū ee et eū
pile ignee formā possidere Py
thagoras de prīapijs vnitatem
deū et bonū. vnitate q; ee vnus
naturā itellectū videlicet ipsū
dualitatē vero demonē ee ac ma
lū i qua materialis ē multitu
do Socrates et plato vnitū vni
forme qđ vere ens atq; bonū est
hec āt vocabula ad itellectū oia
spectare Deus igit' intellectus
est et species separabilis id ē pcul
ab oi materia et nulli passibili
cōiuncta Aristoteles supnū deū
separabilē speciē vniuersi sphe
re insidentē Sphera āt corp'
ethereū qđ ipe quītū appellat
Qđ cū per multas sphēras di
uidat' natura cōiunctas et tanq;
separatas vnā quāq; sphēraru
cōpositā ex aīa et corpore āt ee
arbitrat' et corpus q; dē vt dixim'
cū ethereū sit circulariter move
ri Iam vero q̄tus per se sit imo
bilis ipaz tū motus causam ee
Stoica deū artificiosū ignē atq;
intellectuale asserūt via rationeq;
ad generationē mūdi pgredi
entem. qui mūdus oēs spēmā
ticas rōnes quib' singula sēdz
fata gignūt' in se cōtinet Deū
āt spūtū ee per vniuersū mū
dū penetrāte diuersis noib' ap
pellatū sēdz veru per qs transit
diuersitatē Mūdū eiā deum
ee et stellas et terra Supremū
āt oīm ee in ethere Epicurus
deos hoiz formā habere q̄tus nō
sensu pter tenuitate nature. ff
rōne perspiant' Quatuor de
inde corruptibiles ponit natu
ras atomos vocatū infinitū
simulitudines. quas quidem
naturas simulū partiū et de
menta ipe vocat Sit manifeste
videm' nullā grecos ante Py
thagorā atq; Anaxagorā dei
habuisse cognitionē. qre ātiq̄ssi
mus tpib' vt Phenices et egy
pcii qui vt ostendimus nō icor
poreas quasdā virtutes. sed
mortales viros vt deos colebāt
Sit greci quoq; diuinos hono
res hominibus cōferebāt

Verū qm alii phōrum
sensibus cūcta cognos
ci arbitrabant'. alii contra ra
tioni solūmodo credendū et se
su oīno abiciendū dicebāt Sō
ē inutile quid aduersus istos
aristoteles i octauo de phīa con

scripsit perstringere ¶ Multi in
quit rõne solũmodo sequentes
sensũ ac phantasiam õnino
abiiciebant vt xenophanes co
lophonius ⁊ parmenides elcata
et xeno ⁊ melissus de antiquis
De iunioribꝰ aũt Stilpo ⁊ me
garici qui dicebãt vnũ ee quod e
⁊ quod diuersũ ee videt. diuersũ
nõ ee nec gignι qcqꝫ nec corrupι
nec mouerι penitus aduersus qs
ꝯius in phia multa dicat. ta
men etiã nũc pauca dicamus
Diuina igit res in nobis ra
cio est. indigemus tamẽ sensu
quẽadmodũ et corpore ¶ Nam
et sensus nature de sensibilib
iudicat Qui enĩ sentit aliqd
patit. et qui sentit quod patit
eam passionẽ profecto cognoscat
Sensus igit cognicio quedã ẽ
Preterea si sentire pati quoddã ẽ
et oẽ quod patitur ab aliq patit
Dino diuersũ aliudqꝫ qd fiat
ẽ ab eo quod patitur vt color
et sonus a sensu Deinde ipm
ens ab vno nouerit. sed nec m
mobile Sensus enĩ motꝰ qdã
est. quõ aũt si nichil ad cogniti
onẽ conferũt nullus est q nol
let scdm naturã sibi sensus ee
dispositos Omnes enĩ integri
tates sensuũ organorũqꝫ suam
tatẽ desiderãt qui melius ita
de sensibilibus iudicant Qua
re natura duce tantus amor no
bis mest vt nullus nõ insanus
vnũ sensũ pro oĩbus bonis que
optant extrema vellet cõmutare
Cur aũt si nichil sensib egeant
nõ eruũt oculos nec auditũ destru
unt vt opere ostendant veram ee
doctrinã suã ¶ Nec vero verbis qdã
eos vituperant: re aũt maxime
oĩa vtuntur ¶ Melissus enĩ cũ sen
sibilia nichil ee velit ostendere per
sensibilia hoc ipm efficere conat
Si enĩ terra est inquit et aer et ig
nis et ferrũ et aurũ et aliud vi
uens. aliud mortuũ. aliud nigrũ
aliud albũ. ceteraqꝫ oĩa que vere
ee hoies credunt. si etiã nos recte
videmus. audimus atqꝫ sentim.
ens quoqꝫ tale quid eet profecto
quale nobis primo visũ est. neqꝫ
transmoueret nec aliud ex alio fi
eret. nꝫ sibi ipsi simile pmaneret
Nũc vero cũ dicamus recte senti
re videt nobis qd calidũ ẽ et frigi
dũ. et frigidũ in calidũ. similiter
et molle in durũ. atqꝫ contrq per
mutari ¶ Necio igit posset qspiã
permutari ¶ Rone igitur calidũ
in frigidũ transmutari ceteraqꝫ
huius sensu cognouisti Sed ra
tiones opinionesqꝫ istor iam ita
explose sũt vt nec diute quidã esse
videant Recte igit proculdubi
tacione illi philosophant qui et
sensũ et racionẽ ad cognicionem

rerū ſuſcapuit Hic Ariſtoteles Xe
nophanem et eius ſimiles vera
ut Xenophanē at Protagoras
et Meſſas audiuerut Meſſa Me
trodorus Metrodorū Diogenes
Diogenē Anaxarchus Anaxar
chū Pyrrho a quo ſcepticī philo
ſophi appellati ſunt qui nec ſenſu
nec ratione quicq̄ poſſe cōprehen
di docentes magno uſu omniū
exploſi ſunt: Amen

Euſebius Paphili de euā
gelica p̄paratione ex greco
in latinū tranſlatus:
Explicat feliciter

Per me fratrem Henricū Ruſſiese
Anno dñi. M.CC.C.L. In p̄feſto paſche

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DÜSSELDORF

TIFFEN Gray Scale
R G B W G K C Y M
A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19
© The Tiffen Company, 2007

Inches
Centimetres
TIFFEN Color Control Patches
© The Tiffen Company, 2007
Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black